

Ενδιάμεση Οικονομική Έκθεση 2023

Bank of Cyprus Holdings

Περιεχόμενα	Σελίδα
Διοικητικό Συμβούλιο και Εκτελεστική Διεύθυνση	1
Προβλέψεις και Αναφορές για το Μέλλον και Σημειώσεις	2
Ενδιάμεση Έκθεση Διαχείρισης	4
Έκθεση Διαχείρισης Κινδύνων και Κεφαλαίου	40
Ενοποιημένες Συνοπτικές Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις	
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων	84
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων	85
Ενδιάμεσος Ενοποιημένος Ισολογισμός	86
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	87
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	89
Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Συνοπτικές Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις	
1. Πληροφορίες για την Εταιρία	91
2. Μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις	91
3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών	91
4. Συνεχιζόμενη δραστηριότητα	112
5. Οικονομικό και γεωπολιτικό περιβάλλον	113
6. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές	114
7. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα	122
8. Έσοδα από τόκους και έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους	128
9. Έξοδα από τόκους και έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους	129
10. Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα	129
11. Δαπάνες προσωπικού και άλλα λειτουργικά έξοδα	130
12. Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και απομείωση μετά την αναστροφή μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	132
13. Φορολογία	133
14. Κέρδη ανά μετοχή	135
15. Επενδύσεις	136
16. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	140
17. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας	142
18. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	149
19. Αποθέματα ακινήτων	152
20. Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	153
21. Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	153
22. Καταθέσεις πελατών	155
23. Ομολογιακά δάνεια και Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	156
24. Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και λοιπές προβλέψεις	157
25. Μετοχικό κεφάλαιο	157
26. Μερίσματα	159
27. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα	159
28. Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	167
29. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης	168
30. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος	169
31. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς	186
32. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης	193
33. Διαχείριση κεφαλαίου	198
34. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα	200
35. Εταιρείες του Συγκροτήματος	202
36. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξία	204
37. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς	205
Ανεξάρτητη Έκθεση Επισκόπησης προς την Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company	206
Γνωστοποιήσεις Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης	208

Διοικητικό Συμβούλιο της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company	Ευστράτιος-Γεώργιος Αράπογλου ΠΡΟΕΔΡΟΣ Lyn Grobler ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Πανίκος Νικολάου Κωνσταντίνος Ιορδάνου Ελίζα Λειβαδιώτου Ιωάννης Ζωγραφάκης Μαρία Φιλίππου Νικόλαος Σοφιανός Πόλα Χατζησωτηρίου
Εκτελεστική Επιτροπή	Πανίκος Νικολάου ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ Δρ. Χάρης Πουαγκαρέ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Ελίζα Λειβαδιώτου ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ Δημήτρης Θ. Δημητρίου ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ Ειρήνη Γρηγορίου ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ & ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ Γιώργος Κουσής ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
Γραμματέας	Κάτια Σάντη
Νομικοί Σύμβουλοι όσον αφορά θέματα της Ιρλανδικής νομοθεσίας	Arthur Cox
Νομικοί Σύμβουλοι όσον αφορά θέματα Αγγλικής και Αμερικάνικης νομοθεσίας	Sidley Austin LLP
Νομικοί Σύμβουλοι όσον αφορά θέματα της Κυπριακής νομοθεσίας	Χρυσάφινης & Πολυβίου Δ.Ε.Π.Ε.
Ανεξάρτητοι Ελεγκτές	PricewaterhouseCoopers One Spencer Dock North Wall Quay Δουβλίνο 1 D01 X9R7 Ιρλανδία
Εγγεγραμμένο Γραφείο	Earlsfort Terrace 10 Δουβλίνο 2 D02 T380 Ιρλανδία

Το παρόν έγγραφο περιέχει ορισμένες αναφορές για το μέλλον, οι οποίες συνήθως προσδιορίζονται με τη χρήση όρων όπως 'προσδοκά', 'θα πρέπει να είναι', 'θα είναι' και παρόμοιες εκφράσεις ή παραλλαγές τους ή την αρνητική μεταβολή τους, αλλά η απουσία τους δεν σημαίνει ότι η αναφορά δεν αναφέρεται στο μέλλον. Παραδείγματα αναφορών για το μέλλον περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται μόνο σε δηλώσεις σχετικά με τις μελλοντικές βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες κεφαλαιακές απαιτήσεις και δείκτες του Συγκροτήματος της Bank of Cyprus Holdings (το Συγκρότημα), προθέσεις, πεποιθήσεις ή τρέχουσες εκτιμήσεις και προβλέψεις αναφορικά με τα μελλοντικά λειτουργικά αποτελέσματα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση, τις αναμενόμενες χρεώσεις απομείωσης, τα επίπεδα των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος, τη ρευστότητα, την επίδοση, τις προοπτικές, την αναμενόμενη ανάπτυξη, τις προβλέψεις, τις απομειώσεις, τις επιχειρηματικές στρατηγικές και τις ευκαιρίες του Συγκροτήματος. Από τη φύση τους, οι προβλέψεις και αναφορές για το μέλλον εμπεριέχουν κινδύνους και αβεβαιότητα επειδή σχετίζονται με γεγονότα και εξαρτώνται από περιστάσεις που θα συμβούν ή πιθανόν να συμβούν στο μέλλον. Παράγοντες οι οποίοι θα μπορούσαν να επιφέρουν ουσιαστική διαφορά μεταξύ των πραγματικών εργασιών, της στρατηγικής ή/και των αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος και των σχεδίων, των στόχων, των προσδοκιών, των εκτιμήσεων και των προθέσεων του Συγκροτήματος, οι οποίες εκφράστηκαν σε παρόμοιες δηλώσεις προβλέψεων και αναφορών για το μέλλον από το Συγκρότημα, περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται σε: γενικές οικονομικές και πολιτικές συνθήκες στην Κύπρο και σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), διακυμάνσεις των επιτοκίων και των συναλλαγματικών ισοτιμιών, νομοθετικές, δημοσιονομικές και κανονιστικές εξελίξεις και κινδύνους σε σχέση με την τεχνολογία και πληροφορική, επιδικίες και άλλους λειτουργικούς κινδύνους, δυσμενείς συνθήκες αγοράς, επιδράσεις εξάρσεων και επιδημιών ή πανδημιών, όπως η πανδημία COVID-19. Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία έχει οδηγήσει σε αυξημένη μεταβλητότητα στις διεθνείς αγορές και στη συγχρονισμένη επιβολή περιοριστικών μέτρων στη Ρωσία, σε Ρωσικές εταιρείες και Ρώσους υπηκόους. Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία έχει προκαλέσει σημαντική μετακίνηση πληθυσμού, και αν οι συγκρούσεις συνεχιστούν, το πιθανότερο είναι η διαταραχή να αυξηθεί. Η κλίμακα των συγκρούσεων και το εύρος των περιοριστικών μέτρων, καθώς και αβεβαιότητα ως προς το πώς θα εξελιχθεί η κατάσταση, πιθανόν να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις, ίσως μη αναμενόμενες, στις αγορές και τις μακροοικονομικές συνθήκες. Αυτό δημιουργεί σημαντικά αυξημένη αβεβαιότητα σε σχέση με τις προβλέψεις και αναφορές για το μέλλον. Σε περίπτωση που κάποιος ή περισσότεροι από αυτούς ή άλλους παράγοντες επισυμβεί, ή εάν οι υποκείμενες υποθέσεις αποδειχθούν λανθασμένες, τα πραγματικά αποτελέσματα ή τα γεγονότα ενδέχεται να διαφέρουν σημαντικά από εκείνα που αναμένεται να αντικατοπτρίζονται σε τέτοιες δηλώσεις προβλέψεων και αναφορών για το μέλλον. Αλλαγές στα πλαίσια αναφοράς και στα λογιστικά πρότυπα, συμπεριλαμβανομένων των πρόσφατων αλλαγών που έχουν ανακοινωθεί και της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 17 'Ασφαλιστήρια Συμβόλαια', μπορεί να έχουν σημαντική επίδραση στον τρόπο παρουσίασης των οικονομικών μας καταστάσεων και (όσον αφορά το ΔΠΧΑ 17) μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά την κερδοφορία των ασφαλιστικών δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος. Οι προβλέψεις και αναφορές για το μέλλον που περιλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο ισχύουν μόνο κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος εγγράφου. Εκτός εάν απαιτείται από οποιονδήποτε ισχύοντα νόμο ή κανονισμό, το Συγκρότημα αποποιείται ρητά οποιαδήποτε υποχρέωση ή δέσμευση να δημοσιοποιήσει τυχόν επικαιροποιήσεις ή αναθεωρήσεις αναφορικά με οποιοδήποτε αναφοράς για το μέλλον που συμπεριλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο, ώστε να αντικατοπτρίζουν οποιαδήποτε αλλαγή στις προσδοκίες του Συγκροτήματος ή οποιαδήποτε αλλαγή γεγονότων ή συνθηκών ή περιστάσεων στις οποίες βασίζεται οποιαδήποτε δήλωση.

Μέτρα απόδοσης εκτός των μέτρων με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ)

Η διοίκηση της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company (η 'Εταιρία') πιστεύει ότι τα μέτρα απόδοσης εκτός των μέτρων με βάση τα ΔΠΧΑ που περιλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες στους αναγνώστες της Ενδιάμεσης Οικονομικής Έκθεσης καθώς επιτρέπουν στους αναγνώστες να προσδιορίσουν μια πιο σταθερή βάση για τη σύγκριση των αποδόσεων του Συγκροτήματος μεταξύ οικονομικών περιόδων και παρέχουν περισσότερες λεπτομέρειες σε σχέση με τα στοιχεία της απόδοσης τα οποία η διοίκηση είναι άμεσα σε θέση να επηρεάσει ή έχουν σημασία για την αξιολόγηση του Συγκροτήματος. Επίσης, αντικατοπτρίζουν μια σημαντική πτυχή του τρόπου με τον οποίο ορίζονται οι επιχειρησιακοί στόχοι και παρακολουθείται η απόδοση από τη διοίκηση του Συγκροτήματος. Ωστόσο, οποιαδήποτε τέτοια μέτρα απόδοσης στο παρόν έγγραφο δεν αντικαθιστούν τα μέτρα με βάση τα ΔΠΧΑ και οι αναγνώστες πρέπει να θεωρούν τα μέτρα με βάση τα ΔΠΧΑ ως τα βασικά μέτρα για τη θέση στις 30 Ιουνίου. Περαιτέρω πληροφορίες, συμφιλιώσεις με τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και υπολογισμούς των μέτρων απόδοσης εκτός των μέτρων με βάση τα ΔΠΧΑ που περιλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο και η συμφιλίωση τους με τα άμεσα συγκρίσιμα μέτρα με βάση τα ΔΠΧΑ, περιλαμβάνονται στο μέρος 'Γνωστοποιήσεις Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης' στις σελίδες 208 μέχρι 221 της Ενδιάμεσης Οικονομικής Έκθεσης για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023.

Η Ενδιάμεση Οικονομική Έκθεση για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com (Σχέσεις Επενδυτών/Οικονομικά Αποτελέσματα) (ιστοσελίδα Συγκροτήματος).

Η Ενδιάμεση Οικονομική Έκθεση για το εξάμηνο που έληξε 30 Ιουνίου 2023 εκδίδεται στην Αγγλική γλώσσα. Αυτή η Ελληνική έκδοση αποτελεί μετάφραση της Αγγλικής έκδοσης. Σε περίπτωση διαφοράς ή ασυνέπειας της μετάφρασης στην Ελληνική έκδοση από την Αγγλική έκδοση, υπερτερεί η Αγγλική έκδοση.

Η Ενδιάμεση Οικονομική Έκθεση αφορά την Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company (η Εταιρία) και μαζί με τις θυγατρικές της, το Συγκρότημα, η οποία στις 30 Ιουνίου 2023 ήταν εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου (LSE) και στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ).

Δραστηριότητες

Η Εταιρία είναι η μητρική εταιρεία του Συγκροτήματος και της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (BOC PCL ή η Τράπεζα). Οι κύριες δραστηριότητες της BOC PCL και των θυγατρικών της εταιρειών περιλαμβάνουν την παροχή τραπεζικών, χρηματοοικονομικών και ασφαλιστικών υπηρεσιών και τη διαχείριση και πώληση ακινήτων που αποκτήθηκαν κυρίως ως ανταλλαγή χρεών.

Όλες οι εταιρείες και τα υποκαταστήματα του Συγκροτήματος παρατίθενται στη Σημείωση 35 των Ενοποιημένων Συνοπτικών Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων. Το Συγκρότημα έχει ιδρύσει υποκαταστήματα στην Ελλάδα. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 δεν υπήρχαν εξαγορές θυγατρικών και σημαντικές πωλήσεις θυγατρικών. Πληροφόρηση για τις εταιρείες του Συγκροτήματος και τις εξαγορές και πωλήσεις κατά τη διάρκεια της περιόδου παρουσιάζονται στη Σημείωση 35 των Ενοποιημένων Συνοπτικών Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση

Τα κύρια οικονομικά στοιχεία για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 παρουσιάζονται πιο κάτω:

Ενοποιημένη Συνοπτική Ενδιάμεση Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων στην υποκείμενη βάση

€ εκατ.	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023 ¹	2022 ^{1,2} (αναπροσαρμο- σμένα)
Καθαρά έσοδα από τόκους	358	145
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	90	94
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα	21	3
Καθαρό αποτέλεσμα από ασφαλιστικές εργασίες	25	24
Καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	5	7
Λοιπά έσοδα	12	9
Σύνολο εσόδων	511	282
Κόστος προσωπικού	(93)	(95)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(69)	(69)
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές	(18)	(17)
Σύνολο εξόδων	(180)	(181)
Λειτουργικά κέρδη	331	101
Πιστωτικές ζημιές δανείων	(24)	(23)
Απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(30)	(13)
Προβλέψεις για επιδικίες, κανονιστικά θέματα και άλλες προβλέψεις (μετά από αναστροφές)	(14)	(1)
Σύνολο πιστωτικών ζημιών δανείων, απομειώσεων και προβλέψεων	(68)	(37)
Κέρδη πριν τη φορολογία και μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία	263	64
Φορολογία	(40)	(11)
Κέρδη που αναλογούν σε δικαιώματα μειοψηφίας	(1)	(1)
Κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	222	52
Έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα έξοδα μετασχηματισμού-οργανικά	(2)	(5)
Κέρδη μετά τη φορολογία – οργανικά (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	220	47
Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ	-	(0)
Έξοδα αναδιάρθρωσης και άλλα έξοδα σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ	-	(1)
Έξοδα αναδιάρθρωσης – Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού (ΣΕΑ)	-	(3)
Κέρδη μετά τη φορολογία (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	220	43

1. Η χρηματοοικονομική πληροφόρηση εξάγεται από και πρέπει να διαβάζεται σε συνάρτηση με τις συνημμένες Ενοποιημένες Συνοπτικές Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις.
2. Την 1 Ιανουαρίου 2023 το Συγκρότημα υιοθέτησε το ΔΠΧΑ 17 'Ασφαλιστήρια Συμβόλαια' που αντικατέστησε το ΔΠΧΑ 4 'Ασφαλιστήρια Συμβόλαια'. Οι συγκριτικές πληροφορίες για το 2022 έχουν αναπροσαρμοστεί για να αντικατοπτρίζουν την επίδραση του ΔΠΧΑ 17. Περισσότερες πληροφορίες αναφέρονται στη Σημείωση 3.3.1 των Ενοποιημένων Συνοπτικών Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**Ενοποιημένη Συνοπτική Ενδιάμεση Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**

Κύριοι Δείκτες Απόδοσης	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022 ¹ (αναπροσαρμο- σμένα)
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο (ετησιοποιημένο)	3.17%	1.32%
Δείκτης κόστος προς έσοδα	35%	64%
Δείκτης κόστος προς έσοδα αναπροσαρμοσμένος για τον ειδικό φόρο επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές	32%	58%
Λειτουργικά κέρδη επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων (ετησιοποιημένα)	2.6%	0.8%
Βασικά κέρδη ανά μετοχή αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ σεντ) ²	49.4	9.5
Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE)	24.0%	4.9%
^{1.} Την 1 Ιανουαρίου 2023 το Συγκρότημα υιοθέτησε το ΔΠΧΑ 17 'Ασφαλιστήρια Συμβόλαια' που αντικατέστησε το ΔΠΧΑ 4 'Ασφαλιστήρια Συμβόλαια'. Οι συγκριτικές πληροφορίες για το 2022 έχουν αναπροσαρμοστεί για να αντικατοπτρίζουν την επίδραση του ΔΠΧΑ 17. Περισσότερες πληροφορίες αναφέρονται στη Σημείωση 3.3.1 των Ενοποιημένων Συνοπτικών Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων.		
^{2.} Τα προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε 49.3 σεντς σε Ευρώ (€).		

Ενοποιημένος Συνοπτικός Ενδιάμεσος Ισολογισμός στην υποκείμενη βάση

€ εκατ.	30 Ιουνίου 2023 ¹	31 Δεκεμβρίου 2022 ^{1,2} (αναπροσαρμο- σμένα)
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	9,127	9,567
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	432	205
Επενδύσεις σε ομόλογα, κρατικά αξιόγραφα και μετοχές	3,330	2,704
Καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	10,008	9,953
Αποθέματα ακινήτων	946	1,041
Επενδύσεις σε ακίνητα	74	85
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	1,790	1,734
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	25,707	25,289
Καταθέσεις από τράπεζες	449	508
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	2,004	1,977
Καταθέσεις πελατών	19,166	18,998
Ομολογιακά δάνεια	292	298
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	309	302
Λοιπές υποχρεώσεις	1,244	1,157
Σύνολο υποχρεώσεων	23,464	23,240
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	1,984	1,807
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	236	220
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων εξαιρουμένων των δικαιωμάτων μειοψηφίας	2,220	2,027
Δικαιώματα μειοψηφίας	23	22
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	2,243	2,049
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων	25,707	25,289
^{1.} Η χρηματοοικονομική πληροφόρηση εξάγεται από και πρέπει να διαβάζεται σε συνάρτηση με τις συνημμένες Ενοποιημένες Συνοπτικές Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις.		
^{2.} Την 1 Ιανουαρίου 2023 το Συγκρότημα υιοθέτησε το ΔΠΧΑ 17 'Ασφαλιστήρια Συμβόλαια' που αντικατέστησε το ΔΠΧΑ 4 'Ασφαλιστήρια Συμβόλαια'. Οι συγκριτικές πληροφορίες για το 2022 έχουν αναπροσαρμοστεί για να αντικατοπτρίζουν την επίδραση του ΔΠΧΑ 17. Περισσότερες πληροφορίες αναφέρονται στη Σημείωση 3.3.1 των Ενοποιημένων Συνοπτικών Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων.		

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**Ενοποιημένος Συνοπτικός Ενδιάμεσος Ισολογισμός στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**

Κύρια Στοιχεία και Δείκτες Ισολογισμού	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022 ^{1,2} (αναπροσαρμοσμένα)
Μεικτά δάνεια (€ εκατ.)	10,277	10,217
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων (€ εκατ.)	288	282
Καταθέσεις πελατών (€ εκατ.)	19,166	18,998
Δείκτης δανείων προς καταθέσεις (σε καθαρή βάση)	52%	52%
Ποσοστό ΜΕΔ προς δάνεια	3.6%	4.0%
Δείκτης κάλυψης ΜΕΔ	78%	69%
Δείκτης μόχλευσης	8.5%	7.8%
Δείκτες Κεφαλαίου και σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία		
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) (με μεταβατικές διατάξεις για το ΔΠΧΑ 9)	16.0% ³	15.2%
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας (με μεταβατικές διατάξεις)	21.1% ³	20.4%
Σταθμισμένα ως προς τον κίνδυνο περιουσιακά στοιχεία (€ εκατ.)	10,257	10,114
1. Την 1 Ιανουαρίου 2023 το Συγκρότημα υιοθέτησε το ΔΠΧΑ 17 'Ασφαλιστήρια Συμβόλαια' που αντικατέστησε το ΔΠΧΑ 4 'Ασφαλιστήρια Συμβόλαια'. Οι συγκριτικές πληροφορίες για το 2022 έχουν αναπροσαρμοστεί για να αντικατοπτρίζουν την επίδραση του ΔΠΧΑ 17. Περισσότερες πληροφορίες αναφέρονται στη Σημείωση 3.3.1 των Ενοποιημένων Συνοπτικών Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων. 2. Οι Δείκτες Κεφαλαίου έχουν αναπροσαρμοστεί για την καταβολή μερίσματος από τα κέρδη του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Περισσότερες πληροφορίες αναφέρονται στην 'Κεφαλαιακή Βάση' στο μέρος 'Ανάλυση Ισολογισμού' πιο κάτω. 3. Περιλαμβάνουν επισκοπημένα κέρδη για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 και μετά από πρόβλεψη για μέρισμα (βλέπε μέρος 'Ανάλυση Ισολογισμού - Κεφαλαιακή Βάση' πιο κάτω).		

Σχόλια για την υποκείμενη βάση

Η χρηματοοικονομική πληροφόρηση που παρουσιάζεται σε αυτό το μέρος παρέχει μια ανασκόπηση των οικονομικών αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 στην 'υποκείμενη βάση', για την οποία η Διεύθυνση πιστεύει ότι παρουσιάζει καλύτερα την επιμέτρηση της απόδοσης και της θέσης του Συγκροτήματος, καθώς παρουσιάζονται ξεχωριστά τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία, και επιπρόσθετα περιλαμβάνει ορισμένες επαναταξινομήσεις στοιχείων που δεν αφορούν μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία, για λόγους παρουσίασης στην υποκείμενη βάση με σκοπό την ευθυγράμμιση της παρουσίασης τους με στοιχεία παρόμοιας φύσης.

Συμφιλιώσεις μεταξύ της απαιτούμενης από τη νομοθεσία βάσης και της υποκείμενης βάσης περιλαμβάνονται στην ενότητα 'Συμφιλίωση της Ενδιάμεσης Συνοπτικής Ενοποιημένης Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 μεταξύ της απαιτούμενης από τη νομοθεσία βάσης και της υποκείμενης βάσης' και στο μέρος 'Γνωστοποιήσεις Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης' της Ενδιάμεσης Οικονομικής Έκθεσης 2023 για τη διευκόλυνση της σύγκρισης της υποκείμενης βάσης με την απαιτούμενη από τη νομοθεσία πληροφόρηση.

Στην Ενδιάμεση Έκθεση Διαχείρισης, η οικονομική πληροφόρηση για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 έχει αναπροσαρμοστεί για την επίπτωση από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 17 που τέθηκε σε εφαρμογή την 1 Ιανουαρίου 2023 και εφαρμόζεται αναδρομικά. Σαν αποτέλεσμα, τα οικονομικά στοιχεία, οι δείκτες και οι μετρήσεις για το 2022 παρουσιάζονται σε αναπροσαρμοσμένη βάση εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά. Περισσότερες πληροφορίες για την επίδραση από τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 17 αναφέρονται πιο κάτω και στη Σημείωση 3.3.1 των Ενοποιημένων Συνοπτικών Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023.

Στην Ενδιάμεση Έκθεση Διαχείρισης, οι δείκτες κεφαλαίου στις 31 Δεκεμβρίου 2022 έχουν αναπροσαρμοστεί για την καταβολή μερίσματος για το έτος 2022. Αυτό αφορά την πρόταση από το Διοικητικό Συμβούλιο στους μετόχους για καταβολή τελικού μερίσματος από τα κέρδη για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, μετά τη λήψη έγκρισης από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ('ΕΚΤ'). Το προτεινόμενο μέρισμα εγκρίθηκε στην Ετήσια Γενική Συνέλευση ('ΕΓΣ'), η οποία πραγματοποιήθηκε στις 26 Μαΐου 2023. Το μέρισμα ανήλθε συνολικά σε €22.3 εκατ. και είχε αρνητική επίδραση 22 μονάδες βάσης στο Δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) και στο Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Ως αποτέλεσμα, οι δείκτες κεφαλαίου στις 31 Δεκεμβρίου 2022 παρουσιάζονται αναπροσαρμοσμένοι για το μέρισμα του 2022, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά. Περισσότερες πληροφορίες αναφέρονται στο μέρος 'Κεφαλαιακή Βάση' πιο κάτω.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)*Μετάβαση στο ΔΠΧΑ 17*

Την 1 Ιανουαρίου 2023 το Συγκρότημα υιοθέτησε το ΔΠΧΑ 17 'Ασφαλιστήρια Συμβόλαια' ('ΔΠΧΑ 17') που αντικατέστησε το ΔΠΧΑ 4 'Ασφαλιστήρια Συμβόλαια'. Το ΔΠΧΑ 17 είναι ένα λογιστικό πρότυπο που εφαρμόστηκε την 1 Ιανουαρίου 2023 με αναδρομική εφαρμογή και θεσπίζει αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση ασφαλιστηρίων συμβολαίων, επενδυτικών συμβολαίων με χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής και συμβολαίων αντασφάλισης. Ουσιαστικά, το ΔΠΧΑ 17 επηρεάζει τη σταδιακή αναγνώριση κερδών για ασφαλιστήρια συμβόλαια, καθώς τα έσοδα κατανέμονται κατά τη διάρκεια της ζωής του συμβολαίου, σε αντίθεση με την αναγνώριση κατά την αρχική καταχώρηση των συμβολαίων που ίσχυε κάτω από το ΔΠΧΑ 4. Αυτό το νέο λογιστικό πρότυπο **δεν αλλάζει τα οικονομικά μεγέθη των ασφαλιστηρίων συμβολαίων αλλά μειώνει τη μεταβλητότητα της κερδοφορίας των ασφαλιστικών εταιρειών του Συγκροτήματος.**

Το σύνολο ιδίων κεφαλαίων του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2022 όπως έχουν αναπροσαρμοστεί για την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 17 σε σχέση με το σύνολο ιδίων κεφαλαίων κάτω από το ΔΠΧΑ 4, μειώθηκε κατά €52 εκατ. (αναφορικά κυρίως με τις ασφαλιστικές δραστηριότητες κλάδου ζωής του Συγκροτήματος) από τις πιο κάτω αλλαγές:

- Την αποαναγνώριση της παρούσας αξίας ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ ('PVIF') και της σχετικής αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης, που είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση κατά €101 εκατ. στο σύνολο ιδίων κεφαλαίων του Συγκροτήματος.
- Την αναπροσαρμογή της επιμέτρησης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων των ασφαλιστηρίων συμβολαίων (συμπεριλαμβανομένης της επίδρασης του συμβατικού περιθωρίου κέρδους υπηρεσιών ('CSM')) που είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος κατά €49 εκατ..

Η εκτιμημένη μη δεδουλευμένη κερδοφορία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων περιλαμβάνεται στην επιμέτρηση των υποχρεώσεων από ασφαλιστήρια συμβόλαια ως το συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών η οποία θα αναγνωρίζεται σταδιακά στα έσοδα, καθώς παρέχονται οι υπηρεσίες κατά τη διάρκεια του ασφαλιστηρίου συμβολαίου. Αναγνωρίστηκε υποχρέωση για συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών ύψους περίπου €42 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (αντικατοπτρίζεται στην επίδραση από την αναπροσαρμογή της επιμέτρησης των υποχρεώσεων των ασφαλιστηρίων συμβολαίων που αναφέρεται πιο πάνω).

Όσον αφορά την κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 όπως αναπροσαρμόστηκε για την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 17, τα κέρδη μετά τη φορολογία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) μειώθηκαν κατά €14 εκατ. στα €57 εκατ. (έναντι €71 εκατ. κάτω από το ΔΠΧΑ 4) αντικατοπτρίζοντας κυρίως:

- Το κέρδος αναβάλλεται και αναγνωρίζεται σαν υποχρέωση συμβατικού περιθωρίου κέρδους υπηρεσιών όπως αναφέρεται πιο πάνω, και αναγνωρίζεται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά την διάρκεια της περιόδου της σύμβασης.
- Η επίδραση των αλλαγών στις παραδοχές που σχετίζονται με μελλοντική υπηρεσία αναβάλλεται επίσης μέσω της υποχρέωσης συμβατικού περιθωρίου κέρδους υπηρεσιών και αναγνωρίζεται στη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της περιόδου της σύμβασης.
- Υπάρχει αυξημένη χρήση τρεχουσών αξιών της αγοράς για την επιμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων ασφαλιστηρίων συμβολαίων (για ασφαλιστήρια συμβόλαια με χαρακτηριστικά άμεσης συμμετοχής -τα unit-linked ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής) και η μεταβλητότητα της αγοράς που συνδέεται με ασφαλιστήρια συμβόλαια με χαρακτηριστικά άμεσης συμμετοχής αναγνωρίζεται στο συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών, μειώνοντας έτσι τη μεταβλητότητα στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Η μετάβαση στο ΔΠΧΑ 17 δεν είχε επίδραση στο εποπτικό κεφάλαιο του Συγκροτήματος. Ωστόσο, ως αποτέλεσμα της θετικής επίδρασης που προέκυψε από την επιμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, η θυγατρική ασφαλιστική εταιρεία κλάδου ζωής κατέβαλε μέρισμα ύψους €50 εκατ. στην BOC PCL τον Φεβρουάριο 2023, το οποίο είχε θετική επίδραση στα εποπτικά κεφάλαια του Συγκροτήματος κατά ισόποσο ποσό κατά την ίδια ημερομηνία, ενισχύοντας τον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) κατά περίπου 50 μονάδες βάσης. Αναμένεται ότι η ουσιαστική καταβολή μερίσματος από τις ασφαλιστικές εργασίες θα συνεχίσει στο μέλλον.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Συμφιλίωση της Ενοποιημένης Συνοπτικής Ενδιάμεσης Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 μεταξύ της απαιτούμενης από τη νομοθεσία βάσης και της υποκείμενης βάσης

€ εκατ.	Υποκείμενη βάση	Άλλα	Απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση
Καθαρά έσοδα από τόκους	358	-	358
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	90	-	90
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα	21	-	21
Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος	-	6	6
Καθαρό αποτέλεσμα από ασφαλιστικές εργασίες*	25	-	25
Καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	5	-	5
Λοιπά έσοδα	12	-	12
Σύνολο εσόδων	511	6	517
Σύνολο εξόδων	(180)	(16)	(196)
Λειτουργικά κέρδη	331	(10)	321
Πιστωτικές ζημιές δανείων	(24)	24	-
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(30)	30	-
Προβλέψεις για επιδικίες, κανονιστικά θέματα και άλλες προβλέψεις (μετά από αναστροφές)	(14)	14	-
Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και απομείωση μετά την αναστροφή μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	-	(60)	(60)
Κέρδη πριν τη φορολογία και τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία	263	(2)	261
Φορολογία	(40)	-	(40)
Κέρδη που αναλογούν σε δικαιώματα μειοψηφίας	(1)	-	(1)
Κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	222	(2)	220
Έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα έξοδα μετασχηματισμού - οργανικά	(2)	2	-
Κέρδη μετά τη φορολογία (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	220	-	220

* Το Καθαρό αποτέλεσμα από ασφαλιστικές εργασίες στην υποκείμενη βάση περιλαμβάνει το άθροισμα των γραμμών 'Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) ασφάλισης και καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) αντασφάλισης', 'Καθαρά αποτελέσματα από ασφαλιστικές υπηρεσίες' και 'Καθαρά αποτελέσματα από αντασφαλιστικές υπηρεσίες' όπως περιλαμβάνονται στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση.

Οι διαφορές επαναταξινόμησης μεταξύ της απαιτούμενης από τη νομοθεσία βάσης και της υποκείμενης βάσης επεξηγούνται πιο κάτω:

- Καθαρά κέρδη από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων περίπου μηδενικού ποσού περιλαμβάνονται στις 'Πιστωτικές ζημιές δανείων' στην υποκείμενη βάση, ενώ στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση περιλαμβάνονται στα 'Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα'. Η ταξινόμησή τους στην υποκείμενη βάση έχει γίνει ώστε να συνάδει η παρουσίασή τους με τις πιστωτικές ζημιές των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος.
- 'Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος' ύψους €6 εκατ. στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση αποτελούνται από καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες τα οποία περιλαμβάνονται στις 'Πιστωτικές ζημιές δανείων' στην υποκείμενη βάση για να συνάδει η παρουσίασή τους με τις πιστωτικές ζημιές των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Συμφιλίωση της Ενοποιημένης Συνοπτικής Ενδιάμεσης Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 μεταξύ της απαιτούμενης από τη νομοθεσία βάσης και της υποκείμενης βάσης (συνέχεια)

- Προβλέψεις για επιδικίες, κανονιστικά θέματα και άλλες προβλέψεις που ανέρχονται σε €14 εκατ. και παρουσιάζονται στα *Λειτουργικά κέρδη πριν από πιστωτικές ζημιές και απομείωση* στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση, στην υποκείμενη βάση παρουσιάζονται σε συνδυασμό με τις πιστωτικές ζημιές δανείων και απομειώσεις.
- Έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα έξοδα μετασχηματισμού ύψους περίπου €2 εκατ. τα οποία περιλαμβάνονται στα *Άλλα λειτουργικά έξοδα* στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση παρουσιάζονται ξεχωριστά στην υποκείμενη βάση, καθώς αποτελούνται κυρίως από το κόστος εξωτερικών συμβούλων που αφορά το πρόγραμμα μετασχηματισμού και άλλα στρατηγικά έργα του Συγκροτήματος.
- Οι *Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων* και η *Απομείωση μετά την αναστροφή μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων* στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση περιλαμβάνουν: i) πιστωτικές ζημιές για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες ύψους €30 εκατ., οι οποίες περιλαμβάνονται στις *Πιστωτικές ζημιές δανείων* στην υποκείμενη βάση, και ii) πιστωτικές ζημιές άλλων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ύψους €7 εκατ. και απομείωση μετά την αναστροφή μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ύψους €23 εκατ., τα οποία περιλαμβάνονται στην *Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων* στην υποκείμενη βάση, ώστε να παρουσιάζονται ξεχωριστά από τις πιστωτικές ζημιές δανείων.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**Ανάλυση Ισολογισμού****Κεφαλαιακή Βάση**

Το **σύνολο ιδίων κεφαλαίων εξαιρουμένων των δικαιωμάτων μειοψηφίας** ανήλθε σε €2,220 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2023, σε σύγκριση με €2,027 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Τα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας διαμορφώθηκαν σε €1,984 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2023, σε σύγκριση με €1,807 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Ο **δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με μεταβατικές διατάξεις** ανήλθε σε 16.0% στις 30 Ιουνίου 2023 σε σύγκριση με 15.2% στις 31 Δεκεμβρίου 2022, αναπροσαρμοσμένος. Κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) επηρεάστηκε θετικά από τα έσοδα πριν τις προβλέψεις και το μέρισμα ύψους €50 εκατ. που διανεμήθηκε στην BOC PCL τον Φεβρουάριο 2023 από τη θυγατρική ασφαλιστική εταιρεία του κλάδου ζωής και αρνητικά από τις προβλέψεις και απομειώσεις, καθώς και από τις διανομές και έξοδα αναχρηματοδότησης που αφορούν Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 και από την αύξηση των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων. Στην Ενδιάμεση Έκθεση Διαχείρισης, οι δείκτες κεφαλαίων στις 30 Ιουνίου 2023, περιλαμβάνουν επισκοπημένα κέρδη για εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 και πρόβλεψη για ποσό τελικού μερίσματος σε ποσοστό (payout) 30% της προσαρμοσμένης επαναλαμβανόμενης κερδοφορίας για την περίοδο, το οποίο αντιστοιχεί με το χαμηλότερο ποσοστό (payout) της εγκεκριμένης πολιτικής μερισμάτων του Συγκροτήματος. Με βάση την τελευταία απόφαση ΔΕΕΑ, οποιαδήποτε διανομή μερίσματος υπόκειται σε εποπτική έγκριση. Η πρόβλεψη για μέρισμα δεν αποτελεί δέσμευση για καταβολή μερίσματος ούτε αποτελεί εγγύηση ή διαβεβαίωση ότι θα γίνει καταβολή μερίσματος. Η Προσαρμοσμένη Επαναλαμβανόμενη Κερδοφορία του Συγκροτήματος ορίζεται ως τα κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) αφού ληφθούν υπόψη διανομές για λοιπούς συμμετοχικούς τίτλους όπως τα Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1. Περισσότερες πληροφορίες αναφέρονται στο μέρος 'Επανεναρξη πληρωμής μερισμάτων' πιο κάτω. Για σκοπούς του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), εφαρμόζεται ποσοστό (payout) 50% της προσαρμοσμένης επαναλαμβανόμενης κερδοφορίας του Συγκροτήματος για την περίοδο, το υψηλότερο ποσοστό (payout) της εγκεκριμένης πολιτικής μερισμάτων του Συγκροτήματος και αντιστοιχεί σε δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ύψους 15.6% στις 30 Ιουνίου 2023.

Το Συγκρότημα επέλεξε να εφαρμόσει τις μεταβατικές ρυθμίσεις της ΕΕ για σκοπούς των εποπτικών κεφαλαιακών απαιτήσεων (Κανονισμός ΕΕ 2017/2395), όπου η επίδραση της απομείωσης από την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 στους δείκτες κεφαλαίου απορροφήθηκε σταδιακά και με πλήρη ενσωμάτωση (100%) την 1 Ιανουαρίου 2023. Η τελική σταδιακή εισαγωγή του ποσού απομείωσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 ήταν επίδραση ύψους περίπου 65 μ.β. στον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) την 1 Ιανουαρίου 2023. Επιπρόσθετα, εποπτική επιβάρυνση σε σχέση με επιτόπια επιθεώρηση που αφορά την αξία των περιουσιακών στοιχείων που περιέρχονται στην κυριότητα του Συγκροτήματος, αφαιρείται από τα ίδια κεφάλαια από τον Ιούνιο 2021. Η επίδραση της ανέρχεται σε 17 μονάδες βάσης στον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος στις 30 Ιουνίου 2023.

Ο **Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας** ανήλθε σε 21.1% στις 30 Ιουνίου 2023 σε σύγκριση με 20.4% στις 31 Δεκεμβρίου 2022 όπως αναπροσαρμόστηκε. Στις 30 Ιουνίου 2023, ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας περιλαμβάνει Υφιστάμενα Χρεόγραφα Κεφαλαίου με ονομαστική αξία ύψους περίπου €8 εκατ. (περισσότερες πληροφορίες αναφέρονται στο μέρος 'Λοιποί Συμμετοχικοί Τίτλοι' πιο κάτω) και η επίδραση τους ανέρχεται σε περίπου 8 μονάδες βάσης. Για σκοπούς του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), εφαρμόζεται ποσοστό (payout) 50% της προσαρμοσμένης επαναλαμβανόμενης κερδοφορίας του Συγκροτήματος για την περίοδο, το υψηλότερο ποσοστό (payout) της εγκεκριμένης πολιτικής μερισμάτων του Συγκροτήματος, και αντιστοιχεί σε Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας ύψους 20.7% στις 30 Ιουνίου 2023.

Οι κεφαλαιακοί δείκτες του Συγκροτήματος παραμένουν πάνω από τις απαιτήσεις που απορρέουν από τη Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ).

Με βάση την ετήσια ΔΕΕΑ που πραγματοποιήθηκε από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) το 2022, και με βάση την **τελική απόφαση ΔΕΕΑ** που λήφθηκε τον Δεκέμβριο 2022, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή από 1 Ιανουαρίου 2023, οι απαιτήσεις του Πυλώνα II αναθεωρήθηκαν σε 3.08%, σε σύγκριση με το προηγούμενο επίπεδο του 3.26%. Οι απαιτήσεις του αναθεωρημένου Πυλώνα II περιλαμβάνουν αναθεωρημένη επιπρόσθετη απαίτηση του Πυλώνα II (P2R add-on) ύψους 0.33%, η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των προσδοκιών της ΕΚΤ για προληπτικές προβλέψεις. Εάν δεν ληφθεί υπόψη η επιπρόσθετη απαίτηση του Πυλώνα II, η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των προσδοκιών της ΕΚΤ για προληπτικές προβλέψεις, η απαίτηση του Πυλώνα II έχει μειωθεί από 3.00% σε 2.75%.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Κεφαλαιακή Βάση (συνέχεια)

Η ελάχιστη απαίτηση για τον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με μεταβατικές διατάξεις στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθε σε 10.26%, σε σύγκριση με το προηγούμενο επίπεδο ύψους 10.10% για το 2022, ο οποίος αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα Ι ύψους 4.50%, απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ ύψους 1.73%, Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.50%, Απόθεμα Ασφαλείας των Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII) ύψους 1.50% και Αντικυκλικό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB) ύψους περίπου 0.02%. Η ελάχιστη απαίτηση για τον Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας του Συγκροτήματος καθορίστηκε σε 15.10%, σε σύγκριση με το προηγούμενο επίπεδο ύψους 15.03% για το 2022, ο οποίος αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα Ι ύψους 8.00%, εκ των οποίων 1.50% μπορεί να είναι υπό μορφή Πρόσθετων Κεφαλαίων Κατηγορίας 1 (AT1) και μέχρι 2.00% υπό μορφή Κεφαλαίου Κατηγορίας 2 (T2), απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ ύψους 3.08%, Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.50%, Απόθεμα Ασφαλείας των Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII) ύψους 1.50% και Αντικυκλικό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB) ύψους περίπου 0.02%. Η ΕΚΤ έχει επίσης διατηρήσει στο ίδιο επίπεδο, τη μη δημόσια καθοδήγηση για πρόσθετα αποθέματα του δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με βάση τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο.

Η BOC PCL έχει προσδιοριστεί ως Άλλο Συστημικά Σημαντικό Ίδρυμα (O-SII) από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Μακροπροληπτικής Εποπτείας των Ιδρυμάτων Νόμου του 2015, και από τον Νοέμβριο 2021 το κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας των Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII) έχει καθοριστεί στο 1.50%. Το απόθεμα αυτό έχει τεθεί σε εφαρμογή σταδιακά από την 1 Ιανουαρίου 2019 στο 0.50%. Το κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας των Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII) τέθηκε σε πλήρη εφαρμογή την 1 Ιανουαρίου 2023 και ανέρχεται στο 1.50%.

Τα ίδια κεφάλαια που κατέχονται για σκοπούς Καθοδήγησης του Πυλώνα ΙΙ δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ικανοποίηση οποιωνδήποτε άλλων κεφαλαιακών απαιτήσεων (απαιτήσεις του Πυλώνα Ι, απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ ή την απαίτηση του συνδυασμένου αποθέματος ασφαλείας), κι ως εκ τούτου δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν δύο φορές.

Στις 30 Νοεμβρίου 2022, η ΚΤΚ, σε συνέχεια αναθεωρημένης μεθοδολογίας όπως περιλαμβάνεται στη μακροπροληπτική πολιτική της, αποφάσισε να αυξήσει το Αντικυκλικό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB) από 0.00% στο 0.50% του συνολικού ποσού έκθεσης σε κίνδυνο στην Κύπρο για κάθε αδειοδοτημένο πιστωτικό ίδρυμα που έχει συσταθεί στην Κύπρο. Ο νέος δείκτης ύψους 0.50% πρέπει να τηρηθεί από τις 30 Νοεμβρίου 2023. Επιπρόσθετα, τον Ιούνιο 2023 η ΚΤΚ ανακοίνωσε επιπρόσθετη αύξηση ύψους 0.50% στο Αντικυκλικό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB) του συνολικού ποσού έκθεσης σε κίνδυνο στην Κύπρο για κάθε αδειοδοτημένο πιστωτικό ίδρυμα που έχει συσταθεί στην Κύπρο. Η αύξηση αυτή θα τεθεί σε εφαρμογή τον Ιούνιο 2024, αυξάνοντας το Αντικυκλικό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB) σε 1% από τον Ιούνιο 2024.

Το Συγκρότημα συμμετείχε στην Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων του 2023 της ΔΕΕΑ της ΕΚΤ, τα αποτελέσματα της οποίας δημοσιεύθηκαν από την ΕΚΤ στις 28 Ιουλίου 2023. Περισσότερες πληροφορίες παρατίθενται στην Έκθεση Διαχείρισης Κινδύνων και Κεφαλαίου της Ενδιάμεσης Οικονομικής Έκθεσης 2023.

Επανάναρξη πληρωμής μερισμάτων

Σύμφωνα με την απόφαση ΔΕΕΑ 2022, η απαγόρευση διανομής μερίσματος στους μετόχους έχει αρθεί, τόσο για την Εταιρία όσο και για την Τράπεζα, με οποιαδήποτε διανομή μερίσματος να υπόκειται στη λήψη εποπτικής έγκρισης.

Τον Απρίλη του 2023, η Εταιρία έλαβε την έγκριση από την ΕΚΤ να πληρώσει μέρισμα. Με τη λήψη αυτής της έγκρισης, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας πρότεινε στους μετόχους την καταβολή τελικού μερίσματος ύψους €0.05 ανά συνήθη μετοχή από τα κέρδη για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (το 'Μέρισμα'). Το προτεινόμενο τελικό μέρισμα εγκρίθηκε στην Ετήσια Γενική Συνέλευση ('ΕΓΣ'), η οποία πραγματοποιήθηκε στις 26 Μαΐου 2023. Το Μέρισμα ανήλθε συνολικά σε €22.3 εκατ. και ισοδυναμούσε με ποσοστό ('payout ratio') ύψους 14% της προσαρμοσμένης επαναλαμβανόμενης κερδοφορίας του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ή με ποσοστό 31% της κερδοφορίας μετά τη φορολογία για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (όπως αναφέρεται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση του 2022). Το Μέρισμα πληρώθηκε σε μετρητά στις 16 Ιουνίου 2023.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Κεφαλαιακή Βάση (συνέχεια)

Επανεναρξη πληρωμής μερισμάτων (συνέχεια)

Το μέρισμα είχε αρνητική επίδραση 22 μονάδες βάσης στο Δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) και στο Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Στην Ενδιάμεση Έκθεση Διαχείρισης, οι Δείκτες Κεφαλαίου στις 31 Δεκεμβρίου 2022 έχουν αναπροσαρμοστεί λαμβάνοντας υπόψη την καταβολή μερίσματος.

Η επανεναρξη πληρωμής μερισμάτων μετά από 12 χρόνια, υπογραμμίζει τη θέση του Συγκροτήματος ως ένα δυνατό και διαφοροποιημένο οργανισμό, ικανό για παροχή σταθερής απόδοσης στους μετόχους.

Πολιτική μερισμάτων

Τον Απρίλιο 2023 το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε την πολιτική μερισμάτων του Συγκροτήματος. Στόχος του Συγκροτήματος είναι η παροχή σταθερής απόδοσης στους μετόχους. Οι πληρωμές μερισμάτων αναμένεται να σημειώνουν συντηρητικά σταδιακή αύξηση, με στόχο το ποσοστό ('payout ratio') να κυμαίνεται μεταξύ 30%-50% της προσαρμοσμένης επαναλαμβανόμενης κερδοφορίας του Συγκροτήματος. Η πολιτική μερισμάτων λαμβάνει υπόψη τις συνθήκες αγοράς όπως επίσης και τα αποτελέσματα του σχεδιασμού κεφαλαίου και ρευστότητας.

Λοιποί Συμμετοχικοί Τίτλοι

Στις 30 Ιουνίου 2023, οι λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι του Συγκροτήματος αφορούν τα Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1) και ανήλθαν σε €236 εκατ..

Τον Ιούνιο 2023, η Εταιρία ολοκλήρωσε επιτυχώς την έκδοση και την τιμολόγηση Χρεογράφων Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 σταθερού επιτοκίου (Fixed Rate Reset Perpetual Additional Tier 1 Capital Securities) (τα 'Νέα Χρεόγραφα Κεφαλαίου') ύψους €220 εκατ..

Τα Νέα Χρεόγραφα Κεφαλαίου δεν είναι εξασφαλισμένα και αποτελούν υποχρέωση μειωμένης εξασφάλισης της Εταιρίας, δεν έχουν ημερομηνία λήξης και έχουν τιμή ίση με την ονομαστική τους αξία. Φέρουν αρχικό ετήσιο επιτόκιο ύψους 11.875% το οποίο, θα καταβάλλεται κάθε εξάμηνο αναδρομικά και επανακαθορίζεται στις 21 Δεκεμβρίου 2028 και μετέπειτα ανά κάθε πενταετία. Η Εταιρία έχει το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης των Νέων Χρεογράφων Κεφαλαίου οποιαδήποτε ημέρα από 21 Ιουνίου 2028 μέχρι 21 Δεκεμβρίου 2028 (συμπεριλαμβανομένων των πιο πάνω ημερομηνιών) και σε κάθε επόμενη ημερομηνία πληρωμής τόκων, υπό την αίρεση εποπτικών εγκρίσεων και των σχετικών όρων εξόφλησης.

Τα καθαρά έσοδα από την έκδοση των Νέων Χρεογράφων Κεφαλαίου χορηγήθηκαν υπό μορφή δανείου από την Εταιρία στη θυγατρική της, Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λίμιτεδ, για να χρησιμοποιηθούν από την Τράπεζα για γενικούς εταιρικούς σκοπούς. Το δάνειο πληροί τις προϋποθέσεις ούτως ώστε να προσμετράται ως Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (Additional Tier 1 Capital) για την BOC PCL.

Η έκδοση των Νέων Χρεογράφων Κεφαλαίου θα διατηρήσει την βέλτιστη κεφαλαιακή δομή του Συγκροτήματος και συνεισφέρει στον Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας του Συγκροτήματος περίπου 215 μονάδες βάσης.

Ταυτόχρονα, η Εταιρία προσκάλεσε τους κατόχους των υφιστάμενων Χρεογράφων Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 σταθερού επιτοκίου, ονομαστικής αξίας ύψους €220 εκατ. με ημερομηνία πρόωρης εξόφλησης τον Δεκέμβριο 2023 (τα 'Υφιστάμενα Χρεόγραφα Κεφαλαίου') να προσφέρουν τα Υφιστάμενα Χρεόγραφα Κεφαλαίου για αγορά από την Εταιρία με τιμή αγοράς ίση με 103% της ονομαστικής τους αξίας. Η Εταιρία έλαβε έγκυρες προσφορές για συνολικό ονομαστικό ποσό ύψους περίπου €204 εκατ., ή περίπου το 93% των Υφιστάμενων Χρεογράφων Κεφαλαίου, οι οποίες έγιναν αποδεκτές από την Εταιρία. Ως αποτέλεσμα, η Εταιρία αναγνώρισε κόστος ύψους περίπου €7 εκατ. στα ίδια κεφάλαια της κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 και συγχρόνως τερματίστηκε η σχετική υποχρέωση για πληρωμή των μελλοντικών κουπονιών για τα αντίστοιχα χρεόγραφα. Έσοδα συναλλαγής ύψους €3.5 εκατ. σχετικά με τις πιο πάνω συναλλαγές αναγνωρίστηκαν στα ίδια κεφάλαια της Εταιρίας τον Ιούνιο 2023. Υφιστάμενα Χρεόγραφα Κεφαλαίου συνολικής ονομαστικής αξίας περίπου €16 εκατ. παραμένουν σε ισχύ στις 30 Ιουνίου 2023. Τον Ιούλιο 2023, η Εταιρία αγόρασε Υφιστάμενα Χρεόγραφα Κεφαλαίου ονομαστικής αξίας περίπου €7 εκατ. στην ανοικτή αγορά, μειώνοντας περαιτέρω την ονομαστική αξία των Υφιστάμενων Χρεογράφων Κεφαλαίου σε περίπου €8 εκατ..

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)****Κεφαλαιακή Βάση (συνέχεια)****Νομοθετικές μεταρρυθμίσεις για τη μετατροπή των ΑΦΑ σε ΑΦΠ**

Νομοθετικές μεταρρυθμίσεις που επιτρέπουν τη μετατροπή ορισμένων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (ΑΦΑ) σε αναβαλλόμενες φορολογικές πιστώσεις (ΑΦΠ) τέθηκαν σε εφαρμογή τον Μάρτιο 2019. Οι νομοθετικές μεταρρυθμίσεις εφαρμόζονται για τη χρήση φορολογικών ζημιών που μεταφέρθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα στην Τράπεζα τον Μάρτιο 2013. Η εισαγωγή του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και της Οδηγίας Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) IV τον Ιανουάριο 2014 και η σταδιακή εφαρμογή του οδήγησαν σε πιο υψηλές απαιτήσεις κεφαλαίου από την Τράπεζα για αυτές τις ΑΦΑ. Ο νόμος επιτρέπει στα πιστωτικά ιδρύματα να χειρίζονται τις συγκεκριμένες ΑΦΑ ως 'μη βασιζόμενες σε μελλοντική κερδοφορία' σύμφωνα με τις διατάξεις του CRR/CRD IV, με αποτέλεσμα να μην αφαιρούνται από τον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), και συνεπώς να βελτιώνεται η κεφαλαιακή θέση τους.

Ως απάντηση στις ανησυχίες που ηγέρθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με παροχή κρατικής ενίσχυσης η οποία προέκυψε από τον τρόπο χειρισμού αυτών των φορολογικών ζημιών, η Κυπριακή Κυβέρνηση προχώρησε στην υιοθέτηση τροποποιήσεων στον Νόμο, περιλαμβανομένων απαιτήσεων για πρόσθετο ετήσιο τέλος πέραν του 1.5% ετήσιου τέλους εγγύησης που ήδη προβλεπόταν στον Νόμο, για να διατηρηθεί η μετατροπή αυτών των ΑΦΑ σε φορολογικές πιστώσεις. Τον Μάιο 2022, η Κυπριακή Βουλή ψήφισε αυτές τις τροποποιήσεις, οι οποίες εκ τότε έχουν τεθεί σε ισχύ. Όπως ορίζεται στις τροποποιήσεις στον Νόμο, το ετήσιο τέλος θα καθορίζεται από την Κυπριακή Κυβέρνηση σε ετήσια βάση, προβλέποντας ωστόσο ότι το ποσό που θα χρεωθεί θα καθοριστεί στο ελάχιστο τέλος ύψους 1.5% της ετήσιας δόσης και μπορεί να κυμαίνεται έως ένα μέγιστο ποσό ύψους €10 εκατ. ετησίως, επιτρέποντας να χρεωθεί υψηλότερο ποσό κατά το έτος κατά το οποίο οι τροποποιήσεις θα εφαρμοστούν (δηλαδή το 2022).

Εν αναμονή των τροποποιήσεων του Νόμου, το Συγκρότημα αναγνώρισε κατά τα προηγούμενα έτη ότι αυξημένο ετήσιο τέλος ενδέχεται να αναγνωρίζεται σε ετήσια βάση μέχρι τη λήξη των εν λόγω ζημιών το 2028. Το Συγκρότημα εκτιμά ότι αυτά τα τέλη θα μπορούσαν να κυμαίνονται έως και περίπου €5 εκατ. ετησίως (για κάθε φορολογικό έτος εφαρμογής, δηλαδή από το 2018) παρόλο που το Συγκρότημα κατανοεί ότι τέτοια τέλη μπορεί να μεταβάλλονται σε ετήσια βάση, όπως θα καθοριστεί από το Υπουργείο Οικονομικών.

Κανονισμοί και Οδηγίες**Τραπεζικό Πακέτο 2021 (CRR III, CRD VI και BRRD)**

Τον Οκτώβριο 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε νομοθετικές προτάσεις για περαιτέρω τροποποιήσεις στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), στην Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD IV) και στην Οδηγία για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD) (το **Τραπεζικό Πακέτο 2021**). Μεταξύ άλλων, το Τραπεζικό Πακέτο 2021 θα εφαρμόσει ορισμένα μέρη της Βασιλείας III που δεν έχουν ακόμη ενσωματωθεί στο δίκαιο της ΕΕ. Το Τραπεζικό Πακέτο 2021 υπόκειται σε τροποποίηση κατά τη διάρκεια των νομοθετικών διαδικασιών της ΕΕ, και το πεδίο εφαρμογής του καθώς και οι όροι του ενδέχεται να αλλάξουν πριν από την εφαρμογή του. Επιπλέον, στην περίπτωση των προτεινόμενων τροποποιήσεων του CRD IV και του BRRD, οι όροι και η ισχύ τους θα εξαρτηθούν, εν μέρει, από τον τρόπο ενσωμάτωσής τους στη νομοθεσία κάθε κράτους μέλους. Η πρόταση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τις τροποποιήσεις στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και στην Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) δημοσιεύτηκε στις 8 Νοεμβρίου 2022. Τον Φεβρουάριο του 2023, η Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής (ECON) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ψήφισε υπέρ της έγκρισης των προτεινόμενων τροπολογιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην πρόταση της Επιτροπής και, επί του παρόντος, το Τραπεζικό Πακέτο 2021 βρίσκεται στο τελικό στάδιο της νομοθετικής διαδικασίας της ΕΕ. Αναμένεται ότι το Τραπεζικό Πακέτο 2021 θα τεθεί σε ισχύ την 1 Ιανουαρίου 2025 και ορισμένα μέτρα αναμένεται να υπόκεινται σε μεταβατικές ρυθμίσεις ή να εφαρμοστούν σταδιακά.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Κανονισμοί και Οδηγίες (συνέχεια)

Οδηγία για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD)

Ελάχιστη Απαίτηση για Ίδια Κεφάλαια και Επιλέξιμες Υποχρεώσεις (MREL)

Από τον Ιανουάριο 2016, τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν την υποχρέωση να εφαρμόζουν τις διατάξεις της Οδηγίας για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD), η οποία απαιτεί από τα πιστωτικά ιδρύματα της ΕΕ και ορισμένες επιχειρήσεις επενδύσεων να τηρούν την ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL), με την επιφύλαξη των διατάξεων του Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2016/1450. Στις 27 Ιουνίου 2019, ως μέρος του πακέτου μεταρρύθμισης για την ενδυνάμωση της ανθεκτικότητας και εξυγίανσης των Ευρωπαϊκών τραπεζών, τέθηκε σε εφαρμογή η Οδηγία Ανάκαμψης και Εξυγίανσης Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων II (BRRD II), η οποία έπρεπε να ενσωματωθεί στην εθνική νομοθεσία. Η Οδηγία για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων II (BRRD II) ενσωματώθηκε στην Κυπριακή Νομοθεσία και τέθηκε σε εφαρμογή αρχές Μαΐου 2021. Επιπρόσθετα, ορισμένες από τις πρόνοιες της ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) έχουν εισαχθεί στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II), ο οποίος τέθηκε επίσης σε εφαρμογή στις 27 Ιουνίου 2019 ως μέρος του πακέτου μεταρρύθμισης και τέθηκε άμεσα σε ισχύ.

Τον Φεβρουάριο 2023, η Τράπεζα έλαβε ειδοποίηση από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ) για την τελική απόφαση για την υποβολή δεσμευτικής υποχρέωσης για τήρηση ελάχιστης απαίτησης για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (MREL) για την Τράπεζα, η οποία καθορίστηκε ως το προτιμητέο σημείο εφαρμογής της εξυγίανσης. Σύμφωνα με την απόφαση, η τελική ελάχιστη απαίτηση για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (MREL) αντιστοιχεί στο 24.35% των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων και στο 5.91% του δείκτη μόχλευσης μέτρου συνολικού ανοίγματος (Leverage Ratio Exposure, LRE) (όπως καθορίζεται στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR)) και η συμμόρφωση πρέπει να επιτευχθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2025. Επιπρόσθετα, η δεσμευτική ενδιάμεση απαίτηση για την 1 Ιανουαρίου 2022 που αντιστοιχεί στο 14.94% των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων και 5.91% του δείκτη μόχλευσης μέτρου συνολικού ανοίγματος (leverage ratio exposure, LRE) εξακολουθεί να είναι σε ισχύ. Τα ίδια κεφάλαια που χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα για συμμόρφωση με το Αποθεματικό Διατήρησης Ασφαλείας δεν είναι επιλέξιμα για συμμόρφωση για την ελάχιστη απαίτηση για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (MREL) ως ποσοστό των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων. Η Τράπεζα πρέπει να συμμορφώνεται με την ελάχιστη απαίτηση για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (MREL) σε ενοποιημένο επίπεδο, το οποίο αποτελείται από την Τράπεζα και τις θυγατρικές της.

Ο δείκτης Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL ratio) στις 30 Ιουνίου 2023, υπολογιζόμενος σύμφωνα με τα ισχύοντα κριτήρια επιλεξιμότητας του ΕΣΕ, και βασισμένος σε εσωτερικές εκτιμήσεις, ανήλθε στο 21.5% των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων (RWA) και στο 10.2% του δείκτη μόχλευσης μέτρου συνολικού ανοίγματος (LRE). Ο δείκτης Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL ratio) στις 30 Ιουνίου 2023 περιλαμβάνει ένα ποσό περίπου €8 εκατ. που παρέμεινε μετά την πρόταση για αγορά και την αγορά στην ανοικτή αγορά των Υφιστάμενων Χρεογράφων Κεφαλαίου. Η επίδραση αυτού του ποσού συνεισφέρει περίπου 8 μονάδες βάσης στον δείκτη Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) εκφρασμένο ως ποσοστό των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWA) και περίπου 3 μονάδες βάσης στον δείκτη Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) εκφρασμένο ως ποσοστό Δείκτη Μόχλευσης Μέτρου Συνολικού Ανοίγματος (LRE). Τον Ιούλιο 2023, η Τράπεζα έκδωσε ένα Ομόλογο υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους €350 εκατ. ('Ομόλογα'). Τα ομόλογα συμμορφώνονται με τα κριτήρια Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) και αναμένεται να συμβάλουν στις απαιτήσεις Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) της Τράπεζας. Αναπροσαρμοσμένος για τα ομόλογα, ο δείκτης Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) εκφρασμένος ως ποσοστό των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWA) βελτιώνεται σε 24.9%, καθώς ο δείκτης Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) εκφρασμένος ως ποσοστό του Δείκτη Μόχλευσης Μέτρου Συνολικού Ανοίγματος (LRE) βελτιώνεται σε 11.4%. Περισσότερες πληροφορίες αναφέρονται στο μέρος 'Ομολογιακά δάνεια'.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Κανονισμοί και Οδηγίες (συνέχεια)

Οδηγία για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD) (συνέχεια)

Ελάχιστη Απαίτηση για Ίδια Κεφάλαια και Επιλέξιμες Υποχρεώσεις (MREL) (συνέχεια)

Επιπλέον, ο δείκτης Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) εκφρασμένος ως ποσοστό των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων δεν περιλαμβάνει το κεφάλαιο που χρησιμοποιήθηκε για την κάλυψη της απαίτησης Συνδυασμένης Απαίτησης Αποθέματος Ασφαλείας (CBR), το οποίο ήταν 4.02% στις 30 Ιουνίου 2023 (σε σύγκριση με 3.77% στις 31 Δεκεμβρίου 2022), που αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω στις 30 Νοεμβρίου 2023 μετά από αύξηση του Αντικυκλικού Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας (CcyB) από 0.00% σε 0.50% των συνολικών ποσών έκθεσης σε κίνδυνο στην Κύπρο και σε 1% από τον Ιούνιο του 2024, όπως ανακοίνωσε η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

Οι δείκτες Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) στις 30 Ιουνίου 2023 περιλαμβάνουν κέρδη για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 και πρόβλεψη για μέρισμα σε ποσοστό 30% της προσαρμοσμένης επαναλαμβανόμενης κερδοφορίας του Συγκροτήματος για την περίοδο, που αντιστοιχεί στο χαμηλότερο ποσοστό ('payout ratio') της εγκεκριμένης πολιτικής μερισμάτων του Συγκροτήματος. Για σκοπούς του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), εφαρμόζεται ποσοστό ('payout ratio') 50% της προσαρμοσμένης επαναλαμβανόμενης κερδοφορίας του Συγκροτήματος για την περίοδο, το υψηλότερο ποσοστό ('payout ratio') της εγκεκριμένης πολιτικής μερισμάτων του Συγκροτήματος, και αντιστοιχεί σε δείκτη Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) εκφρασμένο ως ποσοστό των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων (RWA) ύψους 21.1% και δείκτη Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) εκφρασμένο ως ποσοστό του δείκτη μόχλευσης μέτρου συνολικού ανοίγματος (LRE) ύψους 10.1% στις 30 Ιουνίου 2023: αναπροσαρμοσμένοι για την έκδοση Ομολόγων, ανέρχονται σε 24.5% και σε 11.3% αντίστοιχα.

Λαμβάνοντας υπόψη για τα Ομόλογα που εκδόθηκαν τον Ιούλιο 2023, η Τράπεζα πληροί την τελική απαίτηση της Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) που ορίζεται επί του παρόντος από το ΕΣΕ πολύ πριν από την ημερομηνία συμμόρφωσης 31 Δεκεμβρίου 2025. Αναγνωρίζοντας ότι η απαίτηση της Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) (ποσό και ημερομηνία) υπόκειται σε ετήσια επανεξέταση από τη ρυθμιστική αρχή, η Τράπεζα θα συνεχίσει να αξιολογεί ευκαιρίες ώστε να βελτιστοποιήσει τις υποχρεώσεις που πληρούν τα κριτήρια ως ελάχιστες απαιτήσεις για την Ελάχιστη Απαίτηση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL).

Χρηματοδότηση και Ρευστότητα

Χρηματοδότηση

Χρηματοδότηση από Κεντρικές Τράπεζες

Στις 30 Ιουνίου 2023, η Τράπεζα είχε χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες ύψους €2,004 εκατ., η οποία αποτελείται από χρηματοδότηση από την ΕΚΤ και αφορούσε αποκλειστικά χρηματοδότηση από Στοχευμένες Πράξεις Πιο Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ) III, σε σύγκριση με €1,977 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Η Τράπεζα δανείστηκε συνολικό ποσό ύψους €3 δις από ΣΠΠΜΑ III (TLTRO III) μέχρι τον Ιούνιο 2021, παρά τη σημαντική πλεονάζουσα ρευστότητα, λόγω των ευνοϊκών όρων δανεισμού, σε συνδυασμό με χαλάρωση στις απαιτήσεις εξασφαλίσεων.

Σε συνέχεια των αλλαγών στους όρους ΣΠΠΜΑ III οι οποίοι ανακοινώθηκαν από την ΕΚΤ τον Οκτώβριο 2022, και δεδομένης της ισχυρής ρευστότητας της Τράπεζας, η Τράπεζα προχώρησε στην αποπληρωμή δανεισμού ΣΠΠΜΑ III ύψους €1 δις τον Δεκέμβριο 2022. Η ημερομηνία λήξης του ποσού που δανείστηκε η Τράπεζα ύψους €1.7 δις από την έβδομη πράξη ΣΠΠΜΑ III έχει οριστεί τον Μάρτιο 2024, ενώ η ημερομηνία λήξης του ποσού €300 εκατ. από την όγδοη πράξη έχει οριστεί τον Ιούνιο 2024.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Χρηματοδότηση και Ρευστότητα (συνέχεια)

Χρηματοδότηση (συνέχεια)

Καταθέσεις

Οι συνολικές καταθέσεις πελατών του Συγκροτήματος ανήλθαν σε €19,166 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2023 σε σύγκριση με €18,998 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Κατά τις 30 Ιουνίου 2023, οι καταθέσεις πελατών είναι επί το πλείστον καταθέσεις του τομέα ιδιωτών και περίπου το 60% των καταθέσεων είναι προστατευμένες από το ταμείο εγγύησης καταθέσεων.

Το μερίδιο αγοράς της Τράπεζας στις καταθέσεις στην Κύπρο ανήλθε σε 37.4% στις 30 Ιουνίου 2023, σε σύγκριση με 37.2% στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Οι καταθέσεις πελατών αποτελούσαν το 75% του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων και το 82% του συνόλου των υποχρεώσεων στις 30 Ιουνίου 2023 (στα ίδια περίπου επίπεδα με τις 31 Δεκεμβρίου 2022).

Ο δείκτης δανείων (μετά τις προβλέψεις) προς καταθέσεις (Δ/Κ) ανήλθε σε 52% στις 30 Ιουνίου 2023 σε σύγκριση με 52% στις 31 Δεκεμβρίου 2022 στην ίδια βάση, παραμένοντας στα ίδια περίπου επίπεδα.

Υποχρεώσεις Μειωμένης Εξασφάλισης

Στις 30 Ιουνίου 2023, η λογιστική αξία των υποχρεώσεων μειωμένης εξασφάλισης του Συγκροτήματος (περιλαμβανομένων των δεδουλευμένων τόκων) ανήλθε σε €309 εκατ. σε σύγκριση με €302 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και αφορά ομόλογο δευτεροβάθμιου κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης ('ομόλογο δευτεροβάθμιου κεφαλαίου').

Το ομόλογο δευτεροβάθμιου κεφαλαίου εκδόθηκε στην ονομαστική αξία και φέρει σταθερό ετήσιο επιτόκιο ύψους 6.625%. Ο τόκος επί του ομολόγου δευτεροβάθμιου κεφαλαίου καταβάλλεται ετησίως αναδρομικά και θα επανακαθορισθεί στις 23 Οκτωβρίου 2026. Το ομόλογο δευτεροβάθμιου κεφαλαίου λήγει στις 23 Οκτωβρίου 2031. Η Εταιρία έχει το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης του ομολόγου δευτεροβάθμιου κεφαλαίου οποιαδήποτε μέρα κατά τη διάρκεια της περιόδου των έξι μηνών από τις 23 Απριλίου 2026 μέχρι τις 23 Οκτωβρίου 2026, υπό τη λήψη εποπτικών εγκρίσεων.

Ομολογιακά δάνεια

Στις 30 Ιουνίου 2023, η λογιστική αξία των ομολογιακών δανείων του Συγκροτήματος (περιλαμβανομένων των δεδουλευμένων τόκων) ανήλθαν σε €292 εκατ. σε σύγκριση με €298 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και αφορούν ομόλογο υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας.

Τον Ιούνιο 2021, η Τράπεζα προχώρησε στην πρώτη της συναλλαγή για σκοπούς ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) μέσω έκδοσης ομολόγου υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους €300 εκατ. (το 'Ομόλογο Υψηλής Εξοφλητικής Προτεραιότητας'). Το Ομόλογο Υψηλής Εξοφλητικής Προτεραιότητας εκδόθηκε στην ονομαστική αξία και φέρει ετήσιο επιτόκιο ύψους 2.50%. Ο τόκος επί του Ομολόγου Υψηλής Εξοφλητικής Προτεραιότητας καταβάλλεται ετησίως αναδρομικά και θα επανακαθορισθεί στις 24 Ιουνίου 2026. Το Ομόλογο Υψηλής Εξοφλητικής Προτεραιότητας λήγει στις 24 Ιουνίου 2027. Η Τράπεζα έχει το δικαίωμα, κατά την απόλυτη της κρίση, για πρόωρη εξόφληση στις 24 Ιουνίου 2026, νοουμένου ότι πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις όπως ορίζονται στους Όρους και Προϋποθέσεις, περιλαμβανομένης της λήψης των απαραίτητων εποπτικών εγκρίσεων. Το Ομόλογο Υψηλής Εξοφλητικής Προτεραιότητας πληροί τα σχετικά κριτήρια και συνεισφέρει στην ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) για την Τράπεζα.

Τον Ιούλιο 2023, η Τράπεζα ολοκλήρωσε με επιτυχία την έκδοση και την τιμολόγηση ομολόγου υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους €350 εκατ. (το 'Ομόλογο'). Το Ομόλογο εκδόθηκε στην ονομαστική του αξία και φέρει ετήσιο σταθερό επιτόκιο ύψους 7.375% το οποίο θα καταβάλλεται ετησίως αναδρομικά μέχρι την Ημερομηνία Πρόωρης Εξόφλησης στις 25 Ιουλίου 2027. Το Ομόλογο λήγει στις 25 Ιουλίου 2028, ωστόσο η Τράπεζα έχει το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης κατά την Ημερομηνία Πρόωρης Εξόφλησης, νοουμένου ότι πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις (περιλαμβανομένης της λήψης των απαραίτητων εποπτικών εγκρίσεων) όπως ορίζονται στους Όρους και Προϋποθέσεις. Εάν το Ομόλογο δεν εξοφληθεί από την Τράπεζα κατά την Ημερομηνία Πρόωρης Εξόφλησης, το επιτόκιο από την Ημερομηνία Πρόωρης Εξόφλησης μέχρι την ημερομηνία λήξης θα είναι κυμαινόμενο, ίσο με 3-μηνών Euribor συν 409.5 μονάδες βάσης, και θα καταβάλλεται κάθε τρίμηνο αναδρομικά. Η έκδοση είχε σημαντική ζήτηση, προσελκύοντας το ενδιαφέρον από περισσότερους από 90 θεσμικούς επενδυτές, με το βιβλίο προσφορών να ανέρχεται μέχρι €950 εκατ. και με την τελική τιμολόγηση να είναι κατά 37.5 μονάδες βάσης χαμηλότερη από την αρχική ένδειξη τιμολόγησης. Το Ομόλογο πληροί τα κριτήρια για την Ελάχιστη Απαίτηση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) συνεισφέροντας έτσι στις απαιτήσεις MREL της Τράπεζας.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Χρηματοδότηση (συνέχεια)

Ρευστότητα

Στις 30 Ιουνίου 2023, ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας του Συγκροτήματος (ΔΚΡ) ανήλθε σε 316% σε σύγκριση με 291% στις 31 Δεκεμβρίου 2022, πολύ πιο πάνω από τις ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις ύψους 100%. Το πλεόνασμα ρευστότητας στον ΔΚΡ στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθε σε €7.7 δις σε σύγκριση με €7.2 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Εξαιρώντας το ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ και συμπεριλαμβάνοντας το ομόλογο υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους €350 εκατ. που εκδόθηκε τον Ιούλιο 2023, η ρευστότητα του Συγκροτήματος παραμένει ισχυρή με το ΔΚΡ να ανέρχεται σε 270% και πλεόνασμα ρευστότητας €6.1 δις.

Στις 30 Ιουνίου 2023, ο Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ) του Συγκροτήματος ανήλθε σε 165% σε σύγκριση με 168% στις 31 Δεκεμβρίου 2022, πολύ πιο πάνω από τις ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις ύψους 100%.

Δάνεια

Τα **μεικτά δάνεια** του Συγκροτήματος ανήλθαν σε €10,277 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2023, σε σύγκριση με €10,217 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022, περίπου στα ίδια επίπεδα, καθώς οι συνεχείς αποπληρωμές αντισταθμίζουν το νέο δανεισμό.

Ο νέος δανεισμός που δόθηκε στην Κύπρο ανήλθε σε €1,118 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 σε σύγκριση με το δανεισμό 30 Ιουνίου 2022 που ανήλθε σε €1,159 εκατ., με βασικό μοχλό της αυξημένης ζήτησης για δάνεια σε επιχειρήσεις. Ο νέος δανεισμός που δόθηκε κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 αποτελείται από δάνεια σε μεγάλες επιχειρήσεις ύψους €509 εκατ., δάνεια σε ιδιώτες (λιανικής τραπεζικής) ύψους €370 εκατ. (εκ των οποίων στεγαστικά δάνεια ύψους €227 εκατ.), δάνεια σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις ύψους €125 εκατ. και δάνεια στον τομέα της ναυτιλίας και διεθνών εργασιών ύψους €114 εκατ..

Στις 30 Ιουνίου 2023, τα καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Συγκροτήματος ανήλθαν σε €10,008 εκατ. σε σύγκριση με €9,953 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022, αυξημένα κατά 1% από την αρχή του έτους.

Η Τράπεζα είναι ο μεγαλύτερος παροχέας δανείων στην Κύπρο με το μερίδιο αγοράς να ανέρχεται σε 42.4% στις 30 Ιουνίου 2023, σε σύγκριση με 40.9% στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου

Το Συγκρότημα συνέχισε να σημειώνει σταθερή πρόοδο σε όλες τις παραμέτρους επιμέτρησης της ποιότητας του δανειακού του χαρτοφυλακίου. Σήμερα οι προτεραιότητες του Συγκροτήματος εστιάζουν κυρίως στη διατήρηση ποιοτικού νέου δανεισμού μέσω αυστηρών πρακτικών και αποφυγή της επιδείνωσης της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου ως αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης μακροοικονομικής αβεβαιότητας.

Οι πιστωτικές ζημιές δανείων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €24 εκατ.. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις πιστωτικές ζημιές δανείων παρέχονται στο μέρος 'Κέρδη πριν τη φορολογία και μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία'.

Ο αυξημένος πληθωρισμός σε συνδυασμό με το περιβάλλον αυξανόμενων επιτοκίων, αναμένεται να επηρεάσει τη συμπεριφορά των πελατών της Τράπεζας. Παρά τις επίμονες αυτές πιέσεις, δεν υπάρχουν ενδείξεις για επιδείνωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου μέχρι σήμερα. Παρά την περιορισμένη αθέτηση των πελατειακών υποχρεώσεων, η στενή παρακολούθηση και οι προβλέψεις σε τομείς και άτομα που είναι ευάλωτοι στις επιπτώσεις της επιδείνωσης στο μακροοικονομικό περιβάλλον παραμένουν, ούτως ώστε να διασφαλιστεί ότι πιθανές δυσκολίες στην αποπληρωμή εντοπίζονται έγκαιρα, και παρέχονται κατάλληλες λύσεις σε βιώσιμους πελάτες.

Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια

Τα **μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΜΕΔ)** με βάση την **Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ)** μειώθηκαν κατά €40 εκατ., σε €371 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2023 σε σύγκριση με €411 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Ως αποτέλεσμα, τα ΜΕΔ αντιπροσωπεύουν το 3.6% του συνόλου των δανείων στις 30 Ιουνίου 2023, σε σύγκριση με 4.0% στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Το ποσοστό κάλυψης των ΜΕΔ ανέρχεται σε 78% στις 30 Ιουνίου 2023, σε σύγκριση με 69% στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Λαμβάνοντας υπόψη τις εμπράγματα εξασφαλίσεις σε εύλογη αξία, τα ΜΕΔ καλύπτονται πλήρως.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου (συνέχεια)

Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια (ΜΕΔ) (συνέχεια)

Συνολικά, από το ανώτατο τους επίπεδο το 2014, τα ΜΕΔ έχουν μειωθεί κατά €14.6 δις ή 98% σε κάτω από €0.4 δις και το ποσοστό ΜΕΔ προς δάνεια κατά 59 εκατοστιαίες μονάδες, από 63% σε κάτω από 4%.

Σχέδιο Ενοίκιο-Έναντι-Δόσης (ΣΕΕΔ)

Τον Ιούλιο 2023, το ΣΕΕΔ εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και στοχεύει στην μείωση των ΜΕΔ με υποθήκη κύρια κατοικία και ταυτόχρονα στην προστασία της κύριας κατοικίας των ευάλωτων δανειοληπτών. Τα επιλέξιμα κριτήρια περιλαμβάνουν:

- Δανειολήπτες με δάνεια με υποθήκη κύρια κατοικία που κρίθηκαν ως ΜΕΔ στις 31 Δεκεμβρίου 2021 και παρέμειναν ως ΜΕΔ στις 31 Δεκεμβρίου 2022, με την αγοραία αξία της κύριας κατοικίας να μην υπερβαίνει τις €250 χιλιάδες,
- Δανειολήπτες που κατείχαν ολοκληρωμένη αίτηση στο σχέδιο ΕΣΤΙΑ και είχαν κριθεί επιλέξιμοι αλλά μη βιώσιμοι, με την αγοραία αξία της κύριας κατοικίας να μην υπερβαίνει τις €350 χιλιάδες, και
- Όλοι οι αιτούντες που είχαν εγκριθεί για το σχέδιο ΕΣΤΙΑ αλλά η ένταξη τους στο σχέδιο είχε μετέπειτα τερματιστεί.

Οι επιλέξιμοι αιτούντες θα έχουν τη δυνατότητα να διαμένουν στην κύρια τους κατοικία ως ένοικοι και θα εξαιρούνται από το στεγαστικό τους δάνειο, καθώς η κυβέρνηση θα καλύπτει πλήρως το απαιτούμενο ενοίκιο εκ μέρους τους. Οι επιλέξιμοι αιτούντες, μετά τα πέντε χρόνια, θα έχουν τη δυνατότητα να αγοράσουν την κύρια κατοικία σε ευνοϊκή αξία, πιο χαμηλή από την αγοραία αξία της.

Μέχρι σήμερα, το σχέδιο δεν έχει τεθεί σε εφαρμογή. Στόχος του σχεδίου είναι να δράσει ως ένα ακόμη εργαλείο για την αντιμετώπιση των ΜΕΔ στον τομέα της λιανικής τραπεζικής.

Χαρτοφυλάκιο ομολόγων

Το χαρτοφυλάκιο ομολόγων ανέρχεται σε €3,178 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2023, σε σύγκριση με €2,500 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Στις 30 Ιουνίου 2023, το χαρτοφυλάκιο αντιπροσωπεύει το 13% του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων (εξαιρουμένων της χρηματοδότησης ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ) και αποτελείται από επενδύσεις ύψους €2,703 εκατ. (85%) που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος και επενδύσεις ύψους €475 εκατ. (15%) που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

Το χαρτοφυλάκιο ομολόγων που επιμετρείται σε αποσβεσμένο κόστος κρατείται μέχρι τη λήξη του και ως εκ τούτου τα κέρδη/ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία δεν αναγνωρίζονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων ή στα κεφάλαια του Συγκροτήματος. Αυτό το χαρτοφυλάκιο ομολόγων έχει υψηλή μέση πιστοληπτική αξιολόγηση σε Α1 ή σε Αα2, όταν εξαιρούνται τα Κυπριακά κρατικά ομόλογα. Η εύλογη αξία του χαρτοφυλακίου ομολόγων σε αποσβεσμένο κόστος ανέρχεται σε €2,619 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2023, αντικατοπτρίζοντας μη πραγματοποιηθείσα ζημιά εύλογης αξίας ύψους €84 εκατ., που ισοδυναμεί με περίπου 80 μονάδες βάσης του δείκτη CET1.

Διεύθυνση Διαχείρισης Ακινήτων (Real Estate Management Unit, REMU)

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Ακινήτων (ΔΔΑ) επικεντρώνει την προσοχή της στην πώληση των ακινήτων που προκύπτουν από τις συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με ακίνητα. Συνολικά, οι πωλήσεις από την αρχή του 2019 ανέρχονται σε €0.8 δις και υπερβαίνουν τα ακίνητα που ανέλαβε κατά την ίδια περίοδο ύψους €0.5 δις.

Κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε πωλήσεις ακινήτων ύψους €71 εκατ. (σε σύγκριση με €87 εκατ. κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022), με κέρδη από πωλήσεις ακινήτων ύψους €5 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 (σε σύγκριση με κέρδη ύψους περίπου €8 εκατ. για το πρώτο εξάμηνο 2022). Οι πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων αφορούν όλες τις κατηγορίες ακινήτων, με σχεδόν 45% των πωλήσεων σε αξία κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 να αφορούν γη.

Κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, το Συγκρότημα προχώρησε σε εκτέλεση αγοραπωλητήριων συμφωνιών για 273 ακίνητα με τιμή συμβολαίου ύψους €78 εκατ., σε σύγκριση με αγοραπωλητήριες συμφωνίες για 373 ακίνητα, με τιμή συμβολαίου ύψους περίπου €99 εκατ. κατά εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Διεύθυνση Διαχείρισης Ακινήτων (Real Estate Management Unit, REMU) (συνέχεια)

Επιπρόσθετα, το Συγκρότημα βρισκόταν σε προχωρημένες διαδικασίες για πωλήσεις ακινήτων ύψους €66 εκατ. (τιμή συμβολαίου) στις 30 Ιουνίου 2023, εκ των οποίων τα €38 εκατ. αφορούσαν υπογεγραμμένες αγοραπωλητηρίες συμφωνίες (σε σύγκριση με €81 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2022, εκ των οποίων τα €41 εκατ. αφορούσαν υπογεγραμμένες αγοραπωλητηρίες συμφωνίες).

Η ΔΔΑ ανέλαβε ακίνητα ύψους €6 εκατ. κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 (σε σύγκριση με προσθήκες ύψους €26 εκατ. κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022), μέσω συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με ακίνητα και ανακτηθέντων ακινήτων.

Στις 30 Ιουνίου 2023 ακίνητα λογιστικής αξίας ύψους €1,010 εκατ. (αποτελούμενα από ακίνητα ύψους €946 εκατ. τα οποία κατηγοριοποιήθηκαν ως 'Απόθεμα ακινήτων' και €64 εκατ. τα οποία κατηγοριοποιήθηκαν ως 'Επενδύσεις σε ακίνητα'), σε σύγκριση με €1,116 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (αποτελούμενα από ακίνητα ύψους €1,041 εκατ. τα οποία κατηγοριοποιήθηκαν ως 'Αποθέματα ακινήτων' και €75 εκατ. τα οποία κατηγοριοποιήθηκαν ως 'Επενδύσεις σε ακίνητα').

Εκτός από τα ακίνητα που διαχειρίζεται η ΔΔΑ, ακίνητα που ταξινομούνται ως 'Επενδύσεις σε ακίνητα' με λογιστική αξία ύψους €10 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2023, σε σύγκριση με €10 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022, δεν είναι υπό τη διαχείριση της ΔΔΑ.

Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων

Συνολικά Έσοδα

Τα καθαρά έσοδα από τόκους για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €358 εκατ., σε σύγκριση με €145 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022 αυξημένα κατά 146%, σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο, υποστηριζόμενα κυρίως από την επανατιμολόγηση των δανείων και ρευστών διαθέσιμων περιουσιακών στοιχείων σε υψηλότερα επιτόκια, την περιορισμένη αύξηση στο κόστος χρηματοδότησης και την αύξηση του χαρτοφυλακίου ομολόγων, παρά τη μείωση στα καθαρά έσοδα από τόκους από την πώληση ΜΕΔ μέσω του χαρτοφυλακίου Helix 3 (περίπου €8 εκατ. το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022) και το τέλος των ευνοϊκών όρων του δανεισμού ΣΠΠΜΑ (περίπου €7 εκατ. το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022).

Ο τριμηνιαίος μέσος όρος των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθε σε €22,781 εκατ., σε σύγκριση με €22,235 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022. Αυτή η αύξηση των ρευστών διαθέσιμων περιουσιακών στοιχείων, ήταν αποτέλεσμα κυρίως της αύξησης του χαρτοφυλακίου ομολόγων και των καταθέσεων κατά περίπου €1.3 δις και €0.7 δις αντίστοιχα, που αντισταθμίστηκε εν μέρει με την αποπληρωμή δανεισμού ΣΠΠΜΑ ύψους €1.0 δις τον Δεκέμβριο 2022.

Το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθε σε 3.17% σε σύγκριση με 1.32% για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022, αντικατοπτρίζοντας τις αυξήσεις στα επιτόκια και την αύξηση στον μέσο όρο των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων.

Τα μη επιτοκιακά έσοδα για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €153 εκατ. σε σύγκριση με €137 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022 και αποτελούνται από καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες ύψους €90 εκατ., καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα ύψους €21 εκατ., καθαρό αποτέλεσμα από ασφαλιστικές εργασίες ύψους €25 εκατ., καθαρά κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και πώληση αποθεμάτων ακινήτων ύψους €5 εκατ. και λοιπά έσοδα ύψους €12 εκατ.. Κάθε ένα από τα στοιχεία αναλύεται περαιτέρω παρακάτω.

Τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €90 εκατ. σε σύγκριση με €94 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022. Εξαιρώντας τις προμήθειες ρευστότητας και την αμοιβή διαχείρισης σχετικά με πώληση ΜΕΔ, τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες αυξήθηκαν κατά 8% σε ετήσια βάση, αντικατοπτρίζοντας την εισαγωγή του αναθεωρημένου καταλόγου χρεώσεων και προμηθειών τον Φεβρουάριο 2022 και υψηλότερες καθαρές προμήθειες πιστωτικών καρτών.

Τα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €21 εκατ. σε σύγκριση με €3 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022. Η ετήσια αύξηση αντικατοπτρίζει τα αυξημένα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος ύψους €16 εκατ. (30 Ιουνίου 2022: €12 εκατ.) μέσω συμφωνιών ανταλλαγής νομισμάτων (FX swaps) και αυξημένα καθαρά κέρδη από χρηματοοικονομικά μέσα ύψους €5 εκατ. (30 Ιουνίου 2022: ζημιές €9 εκατ.).

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων (συνέχεια)

Συνολικά Έσοδα (συνέχεια)

Το καθαρό αποτέλεσμα από ασφαλιστικές εργασίες ανήλθε σε €25 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, σε σύγκριση με €24 εκατ. για εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022, αυξημένο κατά 4% σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο.

Τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €5 εκατ. (αποτελούμενα από καθαρά κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων ύψους €4 εκατ., και καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα ύψους €1 εκατ.), σε σύγκριση με €7 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022 (αποτελούμενα από καθαρά κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων ύψους €8 εκατ., και καθαρές ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα ύψους €1 εκατ.). Τα κέρδη της ΔΔΑ δύναται να παρουσιάζουν διακυμάνσεις.

Τα συνολικά έσοδα για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €511 εκατ. σε σύγκριση με €282 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022. Η αύξηση οφείλεται κυρίως λόγω της ισχυρής αύξησης στα καθαρά έσοδα από τόκους όπως εξηγείται πιο πάνω.

Συνολικά Έξοδα

Τα συνολικά έξοδα για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €180 εκατ. σε σύγκριση με €181 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022, εκ των οποίων 52% αφορά το κόστος προσωπικού (€93 εκατ.), 38% αφορά τα άλλα λειτουργικά έξοδα (€69 εκατ.) και 10% αφορά τον ειδικό φόρο επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές (€18 εκατ.). Η μείωση σε ετήσια βάση οφείλεται κυρίως στην μείωση στο κόστος προσωπικού, όπως εξηγείται πιο κάτω.

Το σύνολο λειτουργικών εξόδων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθε σε €162 εκατ. σε σύγκριση με €164 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022, καθώς οι ενέργειες για βελτίωση της αποδοτικότητας εντός του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 συνεχίζουν να καλύπτουν εν μέρει τις μισθολογικές και πληθωριστικές πιέσεις.

Το κόστος προσωπικού για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθε σε €93 εκατ., σε σύγκριση με €95 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022, ως αποτέλεσμα του Σχεδίου Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού το οποίο πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο 2022, και αντισταθμίζεται εν μέρει λόγω των πληθωριστικών πιέσεων και της πρόβλεψης για παροχές τερματισμού προσωπικού ύψους περίπου €3 εκατ.. Επιπρόσθετα, το κόστος προσωπικού για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 περιλαμβάνει κόστος ύψους περίπου €3.8 εκατ. για παροχές προσωπικού (μεταβλητές αποδοχές), που αφορούν το Βραχυπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων και το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων. Το Βραχυπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων αφορά μεταβλητή αμοιβή σε επιλέξιμα μέλη του προσωπικού βάσει απόδοσης, τόσο συνολικής απόδοσης ως προς την υλοποίηση της στρατηγικής του Συγκροτήματος όσο και ατομικής απόδοσης.

Τον Δεκέμβριο 2022, το Συγκρότημα παραχώρησε σε επιλέξιμα μέλη του προσωπικού παροχές με τη μορφή κοινών μετοχών βάσει ενός Μακροπρόθεσμου Σχεδίου Παροχής Κινήτρων ('ΜΣΠΚ του 2022' ή 'Σχέδιο του 2022'). Το ΜΣΠΚ του 2022 περιλαμβάνει την παραχώρηση παροχών υπό τη μορφή μετοχών στη βάση επίτευξης προϋποθέσεων επίδοσης (σμοροκάρτας) η οποία περιλαμβάνει στόχους που συνάδουν με τη στρατηγική του Συγκροτήματος. Οι υπάλληλοι που είναι επιλέξιμοι για το ΜΣΠΚ του 2022 είναι τα μέλη της Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής. Το ΜΣΠΚ του 2022 ορίζει ότι η επίδοση θα επιμετρείται για τριετή περίοδο και θα αξιολογείται τόσο βάσει χρηματοοικονομικών όσο και μη χρηματοοικονομικών στόχων (που αφορούν τόσο την υλοποίηση της στρατηγικής του Συγκροτήματος, όσο και την ατομική επίδοση). Στο τέλος της περιόδου αξιολόγησης, θα υπολογιστεί το ποσοστό των παροχών σε μετοχές που θα κατοχυρωθεί βάσει του αποτελέσματος αξιολόγησης επίδοσης.

Οι μετοχές θα κατοχυρωθούν σε έξι δόσεις, με την πρώτη δόση να κατοχυρώνεται μετά το τέλος της περιόδου αξιολόγησης και την τελευταία δόση κατά την πέμπτη επέτειο από την ημερομηνία κατοχύρωσης της πρώτης δόσης.

Τον Ιούλιο 2022 το Συγκρότημα ολοκλήρωσε Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού (ΣΕΑ). Το ΣΕΑ οδήγησε στη μείωση του μόνιμου προσωπικού του Συγκροτήματος κατά 16%, με συνολικό κόστος ύψους €101 εκατ. και αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά το ενιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2022. Η ετήσια εξοικονόμηση υπολογίζεται σε περίπου €37 εκατ. ή 19% του κόστους προσωπικού με περίοδο απόσβεσης 2.7 έτη. Οι αναμενόμενες εξοικονομήσεις του ΣΕΑ αναμένεται να αντισταθμιστούν μερικώς από την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης το 2023.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων (συνέχεια)

Συνολικά Έξοδα (συνέχεια)

Το Συγκρότημα εργοδοτούσε 2,902 άτομα στις 30 Ιουνίου 2023 σε σύγκριση με 2,889 άτομα στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Τα άλλα λειτουργικά έξοδα για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €69 εκατ., περίπου στα ίδια επίπεδα σε σύγκριση με το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022.

Ο ειδικός φόρος επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €18 εκατ. σε σύγκριση με €17 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022, αυξημένα κατά 10% σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο, ως αποτέλεσμα κυρίως της αύξησης των καταθέσεων κατά €0.7 δις.

Ο δείκτης κόστος προς έσοδα αναπροσαρμοσμένος για τον ειδικό φόρο επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθε σε 32%, σε σύγκριση με 58% για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022, μειωμένος κατά 26 εκατοστιαίες μονάδες. Η μείωση οφείλεται στα υψηλότερα συνολικά έσοδα.

Κέρδη πριν τη φορολογία και μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία

Τα λειτουργικά κέρδη για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €331 εκατ., σε σύγκριση με €101 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022. Η αύξηση οφείλεται στη σημαντική αύξηση στα καθαρά έσοδα από τόκους.

Οι πιστωτικές ζημιές δανείων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €24 εκατ., σε σύγκριση με €23 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022.

Η χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων (cost of risk) για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 περιλαμβάνει 48 μονάδες βάσης σε σύγκριση με χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων (cost of risk) για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022 ύψους 43 μονάδες βάσης.

Στις 30 Ιουνίου 2023, οι συσσωρευμένες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων, περιλαμβανομένης της αναπροσαρμογής στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση και των πιστωτικών ζημιών για εκθέσεις εκτός ισολογισμού (όπως γίνεται αναφορά στο μέρος 'Γνωστοποιήσεις Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης' της Ενδιάμεσης Οικονομικής Έκθεσης 2023 για τους αντίστοιχους ορισμούς), ανήλθαν σε €288 εκατ. σε σύγκριση με €282 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και αναλογούν σε 2.8% των μεικτών δανείων (σε σύγκριση με 2.8% στις 31 Δεκεμβρίου 2022).

Οι απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €30 εκατ., σε σύγκριση με €13 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022, λόγω κυρίως αυξημένων απομειώσεων σε συγκεκριμένα, μεγάλα, μη ρευστοποιήσιμα ακίνητα της ΔΔΑ.

Οι προβλέψεις για επιδικίες, κανονιστικά και άλλα θέματα (μετά την αναστροφή) για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €14 εκατ., σε σύγκριση με €1 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022. Η αύξηση οφείλεται στην αναθεωρημένη προσέγγιση αναφορικά με εκκρεμή νομικά έξοδα και στην εξέλιξη των νομικών υποθέσεων, καθώς και στις προβλέψεις που αφορούν άλλα θέματα σχετικά με τις διαδικασίες μείωσης και πωλήσεων μη κύριων εκθέσεων του Συγκροτήματος.

Τα κέρδη πριν τη φορολογία και μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €263 εκατ., σε σύγκριση με €64 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022.

Κέρδη μετά τη φορολογία (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)

Η χρέωση φορολογίας για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθε σε €40 εκατ., σε σύγκριση με €11 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022.

Τα κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €222 εκατ., σε σύγκριση με €52 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων (συνέχεια)

Κέρδη μετά τη φορολογία (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) (συνέχεια)

Τα έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα έξοδα μετασχηματισμού – οργανικά για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €2 εκατ., σε σύγκριση με €5 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022, μειωμένα κατά 57%.

Τα κέρδη μετά τη φορολογία από οργανικές δραστηριότητες (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €220 εκατ., σε σύγκριση με €47 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022.

Σε συνέχεια της ολοκλήρωσης του Project Helix 3, **οι προβλέψεις/καθαρά κέρδη/(ζημιά) σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ** για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ήταν μηδενικές.

Τα έξοδα αναδιάρθρωσης και άλλα έξοδα σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 είναι μηδενικά, σε σύγκριση με €1 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022 (τα οποία σχετίζονται με τις συμφωνίες πώλησης χαρτοφυλακίων ΜΕΔ).

Τα έξοδα αναδιάρθρωσης τα οποία αφορούν Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού (ΣΕΑ) για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022 ύψους €3 εκατ. αφορούσαν Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού (ΣΕΑ), μέσω μίας θυγατρικής του Συγκροτήματος, μέσω του οποίου μικρός αριθμός υπαλλήλων του Συγκροτήματος εγκρίθηκαν προς αποχώρηση.

Τα κέρδη μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €220 εκατ., και αντιστοιχούν σε Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) 24.0%, σε σύγκριση με €43 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022 που αντιστοιχούσαν σε Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) 4.9%.

Λειτουργικό Περιβάλλον

Η κυπριακή οικονομία ανέκαμψε δυναμικά από την ύφεση του 2020 που προκλήθηκε από την πανδημία COVID, και κατάφερε να βελτιώσει σημαντικά το πιστοληπτικό και μακροοικονομικό της προφίλ κατά την περίοδο που ακολούθησε. Ο προϋπολογισμός της γενικής κυβέρνησης επέστρεψε σε πλεονασματικό ισοζύγιο, και το δημόσιο χρέος μειώθηκε απότομα σε σχέση με το ΑΕΠ το 2021-2022. Στον τραπεζικό τομέα, οι τράπεζες αναδιάρθρωσαν τους ισολογισμούς τους και μείωσαν σημαντικά τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα τους, ενώ ταυτόχρονα αύξησαν τα κεφαλαιακά τους αποθέματα και βελτίωσαν την κερδοφορία τους. Οι αναπτυξιακές προοπτικές παραμένουν θετικές μεσοπρόθεσμα, υποστηριζόμενες από τα κονδύλια του προγράμματος Έπόμενη γενιά ΕΕ της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σύμφωνα με την Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία, το ποσοστό ανάπτυξης του πρώτου τριμήνου για το 2023 ήταν 3.4%. Για το έτος, η προβλεπόμενη ανάπτυξη είναι γύρω στο 2.8%, σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών, και έτσι ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας αναμένεται να επιβραδυνθεί κάπως το δεύτερο εξάμηνο του έτους. Αυτό ακολουθεί την ισχυρή ανάπτυξη 6.6% και 5.6% το 2021-2022 αντίστοιχα, η οποία προήλθε κυρίως από στην ισχυρή ανάκαμψη του τουριστικού τομέα στα προ της πανδημίας επίπεδα, αλλά και από την ισχυρή ανάπτυξη άλλων τομέων παροχής υπηρεσιών.

Η αύξηση της απασχόλησης παρέμεινε σε υψηλό επίπεδο το 2021-2022, με μέσο όρο 1.2% και 2.8% αντίστοιχα, μετά από μείωση 1% το 2020. Η αύξηση της παραγωγικότητας ήταν ιδιαίτερα ισχυρή την περίοδο αμέσως μετά την ύφεση της πανδημίας COVID, και άρχισε να επιβραδύνεται τα τελευταία τρίμηνα. Το πρώτο τρίμηνο του 2023, ο όγκος της απασχόλησης αυξήθηκε κατά 2.1% και το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε στο 6.7% εποχικά προσαρμοσμένο, από 7.1% το τέταρτο τρίμηνο του 2022.

Ο πληθωρισμός, υπολογιζόμενος με βάση τον Εναρμονισμένο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, ανήλθε σε 8.1% το 2022 σε σύγκριση με 8.4% στη ζώνη του ευρώ. Ο πληθωρισμός κορυφώθηκε τον Ιούλιο 2022 στο 10.6% και έκτοτε επιβραδύνεται, φθάνοντας στο 3.6% τον Μάιο του 2023 και στο 2.8% τον Ιούνιο 2023 και εκτιμάται ότι θα φτάσει στο 2.4% το Ιούλιο 2023. Η μείωση αυτή προήλθε από τις μη βασικές συνιστώσες της ενέργειας και των τροφίμων, ενώ ο βασικός πληθωρισμός, που ορίζεται ως ο συνολικός δείκτης μείον ενέργεια και τρόφιμα, ήταν πιο σταθερός και διαμορφώθηκε στο 4% τον Ιούνιο 2023. Το πρώτο εξάμηνο του 2023, ο συνολικός εναρμονισμένος πληθωρισμός ανήλθε σε 4.9% ενώ ο βασικός πληθωρισμός σε 4.6%.

Λειτουργικό Περιβάλλον (συνέχεια)

Ο εναρμονισμένος πληθωρισμός αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω, αλλά μόνο σταδιακά. Χωρίς την απροσδόκητη εκτόξευση των τιμών της ενέργειας, ο συνολικός πληθωρισμός προβλέπεται να διαμορφωθεί στο 3.2% το 2023 στην Κύπρο, και στο 2.5% το 2024 σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών (Στρατηγικό Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής 2024-2026).

Η τουριστική δραστηριότητα συνέχισε να ανακάμπτει κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους, μετά από τις υψηλές επιδόσεις του 2022. Οι αφίξεις αυξήθηκαν κατά 32% την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου 2023, σε σχέση με ένα χρόνο νωρίτερα, και αντιστοιχούσαν στο 99% των αφίξεων της αντίστοιχης περιόδου του 2019. Ομοίως, οι εισπράξεις αυξήθηκαν κατά 34% την περίοδο Ιανουαρίου - Μαΐου 2023, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο ένα χρόνο νωρίτερα και ξεπέρασαν τις εισπράξεις της ίδιας περιόδου του 2019 κατά 12%.

Η ιδιωτική κατανάλωση παραμένει υψηλή και οι λιανικές πωλήσεις αυξήθηκαν τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2023 κατά 8% σε ετήσια βάση, εξαιρουμένων των οχημάτων. Η αύξηση αυτή οφείλεται σε όλες τις κατηγορίες λιανικού εμπορίου και ιδιαίτερα στα τρόφιμα και τα ποτά, τα μη διατροφικά προϊόντα, τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και τα είδη ένδυσης, καθώς και τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τον τηλεπικοινωνιακό εξοπλισμό.

Τα δημόσια οικονομικά συνέχισαν να βελτιώνονται μετά από σημαντικές επιδόσεις την περίοδο 2021-2022. Το δημοσιονομικό έλλειμμα ως προς το ΑΕΠ, μειώθηκε στο 2.0% το 2021, από έλλειμμα 5.8% του ΑΕΠ το 2020 και μετατράπηκε σε πλεόνασμα 2.1% του ΑΕΠ το 2022. Το δημόσιο χρέος μειώθηκε από 101.2% του ΑΕΠ το 2021, σε 86.5% το 2022. Το πρώτο τρίμηνο του 2023, το δημόσιο χρέος μειώθηκε περαιτέρω σε 84.0% του ΑΕΠ. Το πρώτο τρίμηνο του έτους το δημοσιονομικό πλεόνασμα αυξήθηκε σε €329 εκατ. από €240 εκατ. το πρώτο τρίμηνο του 2022. Αυτό οφείλεται στις σημαντικές αυξήσεις των εσόδων από άμεσους και έμμεσους φόρους και στις κοινωνικές εισφορές, που επηρεάστηκαν από τις αυξήσεις των αντίστοιχων φορολογικών βάσεων λόγω του πληθωρισμού.

Οι πληρωμές τόκων μειώθηκαν στο 1.5% του ΑΕΠ το 2022 ή στο 3.6% των εσόδων της γενικής κυβέρνησης, γεγονός που υποδηλώνει ότι η δυνατότητα εξυπηρέτησης του χρέους παραμένει ευνοϊκή. Η δυνατότητα εξυπηρέτησης του χρέους θα παραμείνει ευνοϊκή μεσοπρόθεσμα, καθώς η κυβέρνηση εξακολουθεί να αναχρηματοδοτεί το ληξιπρόθεσμο χρέος της με χαμηλότερο μέσο κόστος, ενώ το ταμειακό απόθεμα επιτρέπει στην κυβέρνηση υψηλό βαθμό ευελιξίας όσον αφορά τη χρηματοδότηση.

Στον τραπεζικό τομέα, η καθαρή νέα δανειοδότηση, η οποία δεν περιλαμβάνει τα ποσά που επαναδιαπραγματεύονται, επιβραδύνθηκε την περίοδο Ιανουαρίου-Απριλίου 2023, σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρυσι, αλλά ανέκαμψε τον Μάιο. Συνολικά για την περίοδο, Ιανουαρίου-Μαΐου 2023, τα καθαρά νέα δάνεια ήταν οριακά υψηλότερα σε σχέση με τα καθαρά νέα δάνεια την ίδια περίοδο πέρυσι, με διαφορά στη σύνθεσή τους. Φέτος χορηγήθηκαν περισσότερα νέα δάνεια σε μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις, συγκριτικά, και λιγότερα στεγαστικά δάνεια. Αυτό οφείλεται κυρίως στα υψηλότερα επιτόκια.

Οι τράπεζες κατάφεραν να ξεπεράσουν την πανδημική κρίση αποτελεσματικά, με τη ρευστότητα και τα κεφαλαιακά τους αποθέματα να παραμένουν άθικτα. Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΜΕΔ) συνέχισαν την πτωτική τους πορεία μετά την πώληση πακέτων δανείων από τις δύο μεγαλύτερες τράπεζες. Το σύνολο των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων στο τέλος Απριλίου 2023, ήταν €2.2 δισεκατομμύρια ή 9% των ακαθάριστων δανείων. Αντίστοιχα, ο δείκτης ΜΕΔ στον τομέα των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων ήταν 7.7% και ο αντίστοιχος του τομέα των νοικοκυριών ήταν 11.6%. Περίπου το 44.8% του συνόλου των ΜΕΔ αποτελείται από αναδιαρθρωμένες διευκολύνσεις και ο δείκτης κάλυψης ήταν 54.2%.

Το ιδιωτικό χρέος, με βάση τα πιστωτικά υπόλοιπα προς κατοίκους της Κύπρου, που αναφέρονται στους τραπεζικούς ισολογισμούς, εξαιρουμένου του Δημοσίου, μειώθηκε στα €20.9 δισεκατομμύρια στο τέλος Ιουνίου 2023, ή περίπου στο 77% του ΑΕΠ. Συγκριτικά, το ιδιωτικό χρέος κορυφώθηκε στο τέλος Δεκεμβρίου 2012, στα €53 δισεκατομμύρια ή περίπου τρεις φορές το ΑΕΠ.

Η ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), στις συνεδριάσεις τους τον Ιούλιο 2023, αύξησαν τα επιτόκια πολιτικής τους κατά 25 μονάδες βάσης. Η ομοσπονδιακή τράπεζα ξεκίνησε τις αυξήσεις των επιτοκίων της τον Μάρτιο του 2022 και η ΕΚΤ ακολούθησε τον επόμενο Ιούλιο. Το επίπεδο του επιτοκίου της ομοσπονδιακής τράπεζας διαμορφώνεται πλέον στο εύρος - στόχο 5.25-5.5% και το επιτόκιο των πράξεων ελάχιστης αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ διαμορφώνεται στο 4.25%.

Λειτουργικό Περιβάλλον (συνέχεια)

Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκε από 10.1% του ΑΕΠ το 2020 σε 6.8% το 2021, πριν επιδεινωθεί σε 8.8% του ΑΕΠ το 2022. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών θα μειωθεί ελαφρώς σύμφωνα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), την περίοδο 2023-2024, στο 7.8% και 7.7% του ΑΕΠ αντίστοιχα. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών θα παραμείνει υψηλότερο από τα προ της πανδημίας επίπεδα μεσοπρόθεσμα, εν μέρει λόγω της αναμενόμενης ισχυρής αύξησης των εισαγωγών που σχετίζονται με τις υψηλότερες τιμές της ενέργειας, και λόγω των επενδυτικών σχεδίων της ΕΕ, τα οποία θα επιβαρύνουν το εμπορικό ισοζύγιο. Το μέγεθος των ελλειμμάτων της χώρας είναι εν μέρει διαρθρωτικό, συνέπεια των εταιρειών ειδικού σκοπού που εδρεύουν στην Κύπρο.

Οι μελλοντικές προοπτικές παραμένουν θετικές. Ο δείκτης δημόσιου χρέους θα συνεχίσει να μειώνεται, ενώ οι δείκτες βιωσιμότητας του χρέους θα παραμείνουν σε καλό επίπεδο. Η οικονομική ανάπτυξη κατά την πρόσφατη περίοδο είχε ευρεία βάση και η ανθεκτικότητα της κυπριακής οικονομίας ήταν ισχυρότερη από ό,τι αναμενόταν έναντι των εξωγενών σοκ της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία, αλλά και της πανδημίας. Οι στέρεες μεσοπρόθεσμες προοπτικές αύξησης του ΑΕΠ υποστηρίζονται από το πακέτο χορηγιών και δανείων του προγράμματος "Επόμενη γενιά ΕΕ" της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πιστοληπτικές αξιολογήσεις

Οι αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Κυβέρνησης έχουν βελτιωθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, αντισταθμίζοντας τους μειωμένους κινδύνους του τραπεζικού τομέα, τη μεγαλύτερη οικονομική ανθεκτικότητα και τη συνεχή βελτίωση των δημοσίων οικονομικών. Η Κύπρος έχει επιδείξει πολιτική δέσμευση για τη διόρθωση των δημοσιονομικών ανισοσκελιών μέσω μεταρρυθμίσεων, και για την αναδιάρθρωση του τραπεζικού της συστήματος. Το δημόσιο χρέος παραμένει υψηλό σε σχέση με το ΑΕΠ, αλλά οι μεγάλης κλίμακας αγορές περιουσιακών στοιχείων από την ΕΚΤ εξασφαλίζουν ευνοϊκό κόστος χρηματοδότησης και άφθονη ρευστότητα στην αγορά κρατικών ομολόγων.

Ο οίκος **Fitch Ratings** επιβεβαίωσε τη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική ικανότητα της Κύπρου σε ξένο νόμισμα στο 'BBB' με σταθερές προοπτικές, τον Ιούνιο του 2023, μετά την αναβάθμισή της τον προηγούμενο Μάρτιο. Η επιβεβαίωση αντικατοπτρίζει τη βελτίωση των δημοσίων οικονομικών και του δημόσιου χρέους, καθώς και την ισχυρή αύξηση του ΑΕΠ, την ανθεκτικότητα της κυπριακής οικονομίας σε εξωτερικούς κλυδωνισμούς και τη βελτίωση του τραπεζικού τομέα σε σχέση με την ποιότητα του ενεργητικού.

Τον Μάρτιο του 2023, η **DBRS Morningstar** επιβεβαίωσε τις μακροπρόθεσμες αξιολογήσεις των ομολόγων της Κυπριακής Δημοκρατίας σε ξένο και τοπικό νόμισμα στο BBB (χαμηλό) και διατήρησε την τάση σταθερή. Η επιβεβαίωση υποστηρίζεται από το σταθερό πολιτικό περιβάλλον, τις υγιείς δημοσιονομικές και οικονομικές πολιτικές της κυβέρνησης και το ευνοϊκό προφίλ του δημόσιου χρέους. Η σταθερή προοπτική εξισορροπεί την πρόσφατη ευνοϊκή δημοσιονομική δυναμική με τους καθοδικούς κινδύνους για τις οικονομικές προοπτικές.

Τον Σεπτέμβριο του 2022, η **S&P Global Ratings** αναβάθμισε την αξιολόγηση της Κύπρου σε επενδυτική βαθμίδα BBB και άλλαξε τις προοπτικές σε σταθερές από θετικές. Η αναβάθμιση αντανάκλασε την ανθεκτικότητα που επέδειξε η κυπριακή οικονομία σε πρόσφατους εξωτερικούς κλυδωνισμούς (συμπεριλαμβανομένης της πανδημίας COVID-19). Οι σταθερές προοπτικές εξισορροπούν τους κινδύνους από την κρίση στην Ουκρανία με τη διαφοροποιημένη δομή της οικονομίας, και την εκτίμηση ότι η δημοσιονομική θέση της κυβέρνησης θα συνεχίσει να βελτιώνεται. Η πιστοληπτική αξιολόγηση επανεξετάστηκε αργότερα και επιβεβαιώθηκε τον Μάρτιο του 2023.

Τον Αύγουστο του 2022, η **Moody's Investors Service** επιβεβαίωσε τις μακροπρόθεσμες αξιολογήσεις της Κυπριακής Κυβέρνησης και του μη εξασφαλισμένου, με εξοφλητική προτεραιότητα ομολόγου, στη βαθμίδα Ba1 και άλλαξε τις προοπτικές από σταθερές σε θετικές. Οι αξιολογήσεις και οι θετικές προοπτικές επιβεβαιώθηκαν εκ νέου σε επικαιροποίηση της πιστοληπτικής ικανότητας της κυβέρνησης, που δημοσιεύθηκε τον Απρίλιο και Ιούνιο του 2023. Οι κύριοι παράγοντες που οδήγησαν στην επιβεβαίωση είναι η απότομη μείωση του δημόσιου χρέους της Κύπρου το 2022 ως προς το ΑΕΠ, η ισχυρότερη από την αναμενόμενη ανθεκτικότητα της οικονομίας στην εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και στην πανδημία COVID-19, και η συνεχιζόμενη ενδυνάμωση του τραπεζικού τομέα. Σε πιστωτική γνωμοδότηση που δημοσιεύθηκε τον Δεκέμβριο του 2022, και επικαιροποιήθηκε τον Ιούνιο 2023, η Moody's Investors Service επιβεβαίωσε εκ νέου το πιστωτικό προφίλ της Κύπρου.

Στρατηγική και Προοπτικές

Το όραμα του Συγκροτήματος είναι να δημιουργήσει συνεργασίες δια βίου με τους πελάτες του, καθοδηγώντας και στηρίζοντας τους σε μια εξελισσόμενη παγκόσμια οικονομία.

Οι βασικοί πυλώνες της στρατηγικής του Συγκροτήματος είναι:

- **Ενίσχυση εσόδων με βέλτιστη διαχείριση κεφαλαίων**, μέσω δημιουργίας εσόδων από αύξηση ποιοτικού νέου δανεισμού, διαφοροποίηση σε τραπεζικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες με χαμηλότερες απαιτήσεις κεφαλαίου (όπως Ασφαλιστικού κλάδου και Ψηφιακής Οικονομίας) και συνετή διαχείριση της ρευστότητας του Συγκροτήματος
- **Επίτευξη ορθολογιστικού μοντέλου λειτουργίας**, με συνεχή επικέντρωση στην αποδοτικότητα μέσω των αυτοματοποιήσεων που στηρίζονται στον ψηφιακό μετασχηματισμό
- **Διατήρηση της ισχυρής ποιότητας δανειακού χαρτοφυλακίου**, μέσω διατήρησης ποιοτικού νέου δανεισμού μέσω αυστηρών πρακτικών, της μείωσης της χρέωσης πιστωτικών ζημιών δανείων (cost of risk) σε κανονικά επίπεδα και της μείωσης των άλλων απομειώσεων
- **Ενίσχυση οργανωτικής ανθεκτικότητας και πολιτικής για Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και σχετικά με τη Διακυβέρνηση (ΠΚΔ) θέματα (Environmental, Social and Governance, ESG)**, με το να έχει ηγετική θέση στη μετάβαση της Κύπρου σε ένα βιώσιμο μέλλον και να εργάζεται στη δημιουργία ενός οργανισμού με όραμα για το μέλλον συμπεριλαμβάνοντας τα θέματα ΠΚΔ σε όλους τους τομείς.

Ο μετασχηματισμός του Συγκροτήματος σε ένα δυνατό, διαφοροποιημένο, καλά κεφαλαιοποιημένο, βιώσιμα κερδοφόρο τραπεζικό και χρηματοοικονομικό οργανισμό θέτει τις βάσεις για να δημιουργήσει τις συνθήκες για υψηλότερες αποδόσεις. Αξιοποιώντας αυτό το μετασχηματισμό, το Συγκρότημα αναθεώρησε τους χρηματοοικονομικούς του στόχους κατά την εκδήλωση ενημέρωσης επενδυτών τον Ιούνιο 2023 (Investor Update event) και αναβάθμισε την Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) σε πάνω από 17% και πάνω από 14% αντίστοιχα, από πάνω από 13% ετησίως (όπως έχει προηγουμένως ανακοινωθεί στις 20 Φεβρουαρίου 2023). Η αναβάθμιση οφείλεται κυρίως στις αναθεωρημένες προσδοκίες για καθαρά έσοδα από τόκους, κυρίως ώστε να αντικατοπτρίσουν τα ψηλότερα επιτόκια για μεγαλύτερη διάρκεια.

Η διάρθρωση του ισολογισμού του Συγκροτήματος είναι υψηλής ρευστότητας με περίπου 50% των περιουσιακών του στοιχείων σε καταθέσεις μετρητών τοποθετημένα στις κεντρικές τράπεζες και σε χαρτοφυλάκιο ομολόγων αποδεικνύοντας ότι είναι σε ευνοϊκή θέση για να επωφεληθεί από τις αυξήσεις των επιτοκίων. Ο στόχος για τα καθαρά έσοδα από τόκους αναβαθμίστηκε, λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε εκτιμήσεις της αγοράς για την πορεία των επιτοκίων κατά την περίοδο της εκδήλωσης (με το επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων της ΕΚΤ κατά μέσο όρο στο 3% για το 2023 και στο 3.1% για το 2024) και τα καθαρά έσοδα από τόκους αναμένεται να αυξηθούν σε πάνω από €650 εκατ. για το 2023 και να μειωθούν ελαφρώς σε πάνω από €625 εκατ. για το 2024. Τα καθαρά έσοδα από τόκους αναμένεται να είναι χαμηλότερα το 2025 από ότι το 2024, αντικατοπτρίζοντας το χαμηλότερο προβλεπόμενο επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων της ΕΚΤ στο 2.5%. Οι στόχοι αυτοί για τα καθαρά έσοδα από τόκους βασίζονται στις ακόλουθες παραδοχές:

- σταδιακή αύξηση της μετακύλισης της αύξησης των επιτοκίων στο κόστος των εμπρόθεσμων καταθέσεων (pass-through) σε περίπου 50% μέχρι τον Ιούνιο 2024 (η οποία προηγουμένως προβλεπόταν μέχρι τον Δεκέμβριο 2023),
- σταδιακή αλλαγή στο μείγμα καταθέσεων, ως προς τις εμπρόθεσμες καταθέσεις, σε περίπου 50% μέχρι τον Δεκέμβριο 2024 (η οποία προηγουμένως προβλεπόταν μέχρι τον Δεκέμβριο 2023) και
- υψηλότερο κόστος χρηματοδότησης.

Το Συγκρότημα θα αξιοποιήσει σταδιακά το πλεόνασμα ρευστότητας για περαιτέρω αύξηση του χαρτοφυλακίου ομολόγων. Πρόσφατα, το Συγκρότημα αύξησε το χαρτοφυλάκιο ομολόγων, υποβοηθούμενο από τις βελτιωμένες συνθήκες αγοράς, ενώ διατηρεί διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο, χαμηλού ρίσκου, υψηλής πιστοληπτικής αξιολόγησης. Αναμένεται συνετή αύξηση του χαρτοφυλακίου ομολόγων στο μέλλον και θα ανέλθει σε περίπου 15% του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος (χωρίς να λαμβάνει υπόψη το ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ) και θα είναι περίπου στα ίδια επίπεδα με το μέσο όρο των ομότιμων τραπεζών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) (εξαιρώντας τις Ελληνικές τράπεζες).

Στρατηγική και Προοπτικές (συνέχεια)

Το Συγκρότημα στοχεύει επίσης στη συνεχή αύξηση των εσόδων μέσω διάφορων πρωτοβουλιών με χαμηλότερες κεφαλαιακές απαιτήσεις, με έμφαση στα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες, στις ασφαλιστικές και στις μη τραπεζικές υπηρεσίες, ενισχύοντας περαιτέρω το διαφοροποιημένο επιχειρηματικό μοντέλο του. Τα μη επιτοκιακά έσοδα συμβάλλουν σημαντικά στην κερδοφορία του Συγκροτήματος και κάλυπταν κατά μέσο όρο στον παρελθόν περίπου 80% των συνολικών λειτουργικών εξόδων του. Το 2023 τα έσοδα από τις αμοιβές και προμήθειες επηρεάζονται αρνητικά από τον τερματισμό των προμηθειών ρευστότητας τον Δεκέμβριο 2022, καθώς και από τον τερματισμό μιας αμοιβής διαχείρισης σχετικά με πώληση ΜΕΔ στα μέσα Φεβρουαρίου 2023. Αναπροσαρμοσμένα για αυτά τα δύο στοιχεία, τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες αναμένονται να αυξηθούν με ρυθμό περίπου 3% ετησίως για την περίοδο 2022-2024, ανάλογη περίπου με την αναμενόμενη οικονομική ανάπτυξη, υποστηριζόμενα από τις διασταυρωμένες πωλήσεις και αύξηση πωλήσεων με χαμηλότερες κεφαλαιακές απαιτήσεις.

Οι ασφαλιστικές εταιρείες του Συγκροτήματος EuroLife Ltd (Eurolife) και Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ (GI) οι οποίες δραστηριοποιούνται στον κλάδο ζωής και γενικό κλάδο αντίστοιχα, κατέχουν ηγετική θέση στον ασφαλιστικό κλάδο στην Κύπρο, και παρέχουν επαναλαμβανόμενα και βελτιωμένα έσοδα, διαφοροποιώντας περαιτέρω τις ροές εισοδημάτων του Συγκροτήματος. Στον ασφαλιστικό κλάδο ζωής, η περαιτέρω ανάπτυξη αναμένεται να επιτευχθεί μέσω της ανάπτυξης των εργασιών σε λιγότερο ανεπτυγμένους τομείς της ασφαλιστικής αγοράς, της διασταύρωσης εργασιών στον κλάδο επαγγελματικών ταμείων και άλλων ελκυστικών προϊόντων και διεύρυνσης της πελατειακής της βάσης, αξιοποιώντας το μοντέλο προώθησης προϊόντων μέσω του δικτύου της Τράπεζας και ενισχύοντας το δίκτυο των ασφαλιστικών αντιπροσώπων της. Στον κλάδο των γενικών ασφαλειών, περαιτέρω ανάπτυξη αναμένεται να επιτευχθεί μέσω διεύρυνσης του μοντέλου προώθησης προϊόντων της Τράπεζας, αξιοποιώντας την ισχυρή θέση της Τράπεζας στην αγορά, προώθησης και ενίσχυσης της πώλησης ψηφιακών προϊόντων μέσω της εφαρμογής mobile app της Τράπεζας, εκμετάλλευσης των συνεργειών μαζί με το δίκτυο αντιπροσώπων του ασφαλιστικού κλάδου ζωής και επικέντρωσης σε επικερδείς τομείς και προϊόντα. Τα συνολικά εισοδήματα (total regular income) από τον ασφαλιστικό κλάδο ζωής αναμένονται να αυξηθούν κατά περίπου 6% ετησίως για την περίοδο 2022-2025, ενώ τα έσοδα από μεικτά ασφάλιστρα για τον κλάδο γενικών ασφαλειών αναμένονται να αυξηθούν πάνω από 8% ετησίως για την αντίστοιχη περίοδο.

Τέλος το Συγκρότημα αναμένεται να έχει επιπρόσθετη προοπτική στα έσοδα που προέρχονται από την Πλατφόρμα Ψηφιακής Οικονομίας (Jinius) που έχει ως στόχο την δημιουργία νέων πηγών εισοδημάτων μεσοπρόθεσμα, αξιοποιώντας το ισχυρό μερίδιο αγοράς της Τράπεζας, την τεχνογνωσία και την ψηφιακή της υποδομή.

Η σημαντική βελτίωση στα εισοδήματα του Συγκροτήματος (βασισμένη κυρίως στην αύξηση των καθαρών εσόδων από τόκους) θα επηρεάσει θετικά στην βελτίωση της λειτουργικής αποδοτικότητας του Συγκροτήματος. Ο δείκτης κόστος προς έσοδα αναπροσαρμοσμένος για τον ειδικό φόρο επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές αναμένεται να παραμείνει σε κάτω από 40% για το 2023 και ακολούθως να αυξηθεί ελαφρώς σε περίπου 40% για το 2024, παρά τις πληθωριστικές πιέσεις. Τα έξοδα αναμένονται να είναι υπό ανοδική πίεση λόγω της συνέχισης της επένδυσης στον ψηφιακό μετασχηματισμό αλλά και των πληθωριστικών πιέσεων στο κόστος προσωπικού που προέρχονται από την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης και τις μεταβλητές αποδοχές σε επιλέξιμα μέλη του προσωπικού βάσει απόδοσης, τόσο συνολικής απόδοσης ως προς την υλοποίηση της στρατηγικής του Συγκροτήματος όσο και ατομικής απόδοσης.

Όσον αφορά την ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου, ο στόχος για χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων (cost of risk) για το 2023 παραμένει ο ίδιος στις 50-80 μονάδες βάσης καθώς λαμβάνει υπόψη τη συνεχιζόμενη μακροοικονομική και γεωπολιτική αβεβαιότητα. Η χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων (cost of risk) αναμένεται να ομαλοποιηθεί μεσοπρόθεσμα σε περίπου 40-50 μονάδες βάσης. Επιπρόσθετα ο δείκτης ΜΕΔ προς δάνεια αναμένεται να παραμείνει κάτω από 4% για το 2023 και 2024 και να μειωθεί ελαφρά σε κάτω από 3% το 2025. Το Συγκρότημα στοχεύει στη διατήρηση ποιοτικού νέου δανεισμού μέσω συνετών πρακτικών και αποφυγή της επιδείνωσης της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου. Μέχρι σήμερα δεν υπάρχουν ενδείξεις επιδείνωσης της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου.

Από το 2019, το ακίνητα που διαχειρίζεται η ΔΔΑ μειώνονται συνεχώς, με τις πωλήσεις να υπερβαίνουν την λογιστική αξία των προσθικών που ανέλαβε κατά την ίδια περίοδο, καθώς οι καινούριες προσθήκες παραμένουν σημαντικά μειωμένες ακολουθώντας την μείωση κινδύνου στον ισολογισμό. Οι πωλήσεις ακινήτων που διαχειρίζεται η ΔΔΑ αναμένεται να συνεχιστούν με παρόμοιο ρυθμό, με τις καινούριες προσθήκες να παραμείνουν σε χαμηλά επίπεδα. Επομένως, το χαρτοφυλάκιο που διαχειρίζεται η ΔΔΑ αναμένεται να μειωθεί σε €0.5 δις μέχρι το 2025.

Στρατηγική και Προοπτικές (συνέχεια)

Συνολικά αυτές οι αποδόσεις αναμένεται να αυξήσουν την κεφαλαιακή βάση του Συγκροτήματος και αντιστοιχούν σε δημιουργία οργανικού κεφαλαίου μεταξύ 200 και 250 μονάδων βάσης ετησίως (πριν την αφαίρεση των αναμενόμενων μερισμάτων) για τα έτη 2023-2025, επιτρέποντας τη δημιουργία ισχυρών κεφαλαιακών δεικτών και υγιών αποθεμάτων κεφαλαίου. Συνοπτικά, το Συγκρότημα αναμένεται να πετύχει Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) πάνω από 17% για το 2023 και πάνω από 14% για το 2024 (που αντιστοιχεί σε Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) σε πάνω από 17% με Δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ύψους 15%). Το Συγκρότημα αναμένει να έχει Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) πάνω από 13% για το 2025, η οποία αντιστοιχεί σε πάνω από 16% με Δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ύψους 15 %, αντικατοπτρίζοντας παραδοχές χαμηλότερων επιτοκίων. Το Συγκρότημα αναμένει μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2025 ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) να ανέλθει σε περίπου 19% μετά την αφαίρεση των προβλεπόμενων μερισμάτων, σύμφωνα με την πολιτική διανομής μερισμάτων (υπό την λήψη εποπτικών εγκρίσεων).

Ο στόχος του Συγκροτήματος για παροχή σταθερής απόδοσης στους μετόχους παραμένει. Η πληρωμή μερισμάτων αναμένεται να σημειώνει συντηρητικά σταδιακή αύξηση, με στόχο το ποσοστό ('payout ratio') να κυμαίνεται μεταξύ 30-50% της προσαρμοσμένης κερδοφορίας πριν τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία του Συγκροτήματος.

Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας

Πιστοληπτική Αξιολόγηση

Η χρηματοοικονομική επίδοση του Συγκροτήματος είναι άμεσα συνδεδεμένη με το οικονομικό και λειτουργικό περιβάλλον στην Κύπρο. Τον Μάιο 2023, η Moody's Investors Service αναβάθμισε την μακροπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση της Τράπεζας σε Ba1 από Ba2, διατηρώντας θετική προοπτική. Οι κύριοι παράγοντες για την αναβάθμιση αυτή είναι η συνεχιζόμενη βελτίωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας αλλά και οι προοπτικές βελτίωσης της κερδοφορίας οι οποίες συνεχίζουν να μειώνουν τους κινδύνους στη κεφαλαιακή θέση της Τράπεζας. Τον Απρίλιο 2023, ο οίκος S&P Global Ratings επιβεβαίωσε τη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική ικανότητα της Τράπεζας σε BB- και αναθεώρησε την προοπτική σε θετική από σταθερή. Η αναθεωρημένη προοπτική αντικατοπτρίζει την πιθανότητα περαιτέρω προόδου στο λειτουργικό περιβάλλον της Κύπρου, και ειδικότερα με ουσιαστική μείωση των κινδύνων χρηματοδότησης. Τον Δεκέμβριο 2022, ο οίκος Fitch Ratings αναβάθμισε τη μακροπρόθεσμη αξιολόγηση της Τράπεζας σε B+ από B-, διατηρώντας παράλληλα θετική προοπτική. Η αναβάθμιση κατά δύο βαθμίδες αντικατοπτρίζει τη βελτιωμένη ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας, υποστηριζόμενη από την ολοκλήρωση του Project Helix 3 και την οργανική μείωση των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων. Η αναβάθμιση υποστηρίζεται επίσης από την άποψη του οίκου Fitch για την ανθεκτικότητα της Κυπριακής οικονομίας, παρά την αυξανόμενη οικονομική αβεβαιότητα.

Χρηματοοικονομική Επίδοση

Το Συγκρότημα ηγείται ως χρηματοοικονομικός και τεχνολογικός οργανισμός στην Κύπρο. Το 2022 το Συγκρότημα ολοκλήρωσε το μετασχηματισμό του σε έναν διαφοροποιημένο και καλά κεφαλαιοποιημένο οργανισμό με βιώσιμα κερδοφόρες τραπεζικές και άλλες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Αυτή η ολοκλήρωση μετασχηματισμού χαρακτηρίστηκε από την επανέναρξη των πληρωμών μερισμάτων μετά από 12 χρόνια, ένα σημαντικό ορόσημο, καθώς σηματοδοτεί ένα νέο κεφάλαιο για το Συγκρότημα.

Τον Απρίλιο 2023, η Εταιρία έλαβε έγκριση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για την καταβολή μερίσματος από την κερδοφορία για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Κατόπιν αυτής της έγκρισης, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας εισηγήθηκε στους μετόχους για έγκριση στην ΕΓΣ τελικό Μέρισμα €0.05 ανά συνήθη μετοχή από τα κέρδη του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Το προτεινόμενο μέρισμα εγκρίθηκε στην ΕΓΣ, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 26 Μαΐου 2023, ανήλθε συνολικά σε €22.3 εκατ. και ισοδυναμεί με ποσοστό (payout ratio) ύψους 14% της προσαρμοσμένης κερδοφορίας πριν τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία του έτους 2022 ή 31% της κερδοφορίας μετά τη φορολογία του έτους 2022 (όπως γνωστοποιήθηκαν στην Ετήσια Έκθεση του 2022). Το μέρισμα καταβλήθηκε σε μετρητά τις 16 Ιουνίου 2023.

Επιπρόσθετα, το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε την πολιτική μερισμάτων του Συγκροτήματος. Στόχος του Συγκροτήματος είναι η παροχή σταθερής απόδοσης στους μετόχους. Η πληρωμή μερισμάτων αναμένεται να σημειώνει συντηρητικά σταδιακή αύξηση, με στόχο το ποσοστό ('payout ratio') να κυμαίνεται μεταξύ 30%-50% της κερδοφορίας του Συγκροτήματος μετά τη φορολογία, και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία λαμβάνοντας υπόψη τις διανομές από τους λοιπούς συμμετοχικούς τίτλους όπως την πληρωμή κουπονιού στους κατόχους Χρεογράφων Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 (αναφέρεται ως προσαρμοσμένη κερδοφορία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία). Η πολιτική μερισμάτων λαμβάνει υπόψη τις συνθήκες αγοράς όπως επίσης και τα αποτελέσματα του σχεδιασμού κεφαλαίου και ρευστότητας.

Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας (συνέχεια)**Χρηματοοικονομική Επίδοση (συνέχεια)**

Κατά το τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, η χρηματοοικονομική επίδοση του Συγκροτήματος ήταν ισχυρή, με καλά διαφοροποιημένα έσοδα και πειθαρχημένη συγκράτηση κόστους, παρά τις πληθωριστικές πιέσεις. Συνολικά, το Συγκρότημα σημείωσε Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) 26.6% σε σύγκριση με 21.3% το προηγούμενο τρίμηνο, υποβοηθούμενο κυρίως από τις αυξήσεις των επιτοκίων και ταυτόχρονα από τη συνεχιζόμενη χαμηλή μετακύληση της αύξησης των επιτοκίων στο κόστος των εμπρόθεσμων καταθέσεων (pass-through).

Στις 8 Ιουνίου 2023, η Εταιρία παρουσίασε και συζήτησε τις αναθεωρημένες προοπτικές του Συγκροτήματος στην Ενημέρωση Επενδυτών που διεξάχθηκε στο Λονδίνο. Κατά την Ενημέρωση Επενδυτών, η Εταιρία αναθεώρησε τους χρηματοοικονομικούς της στόχους για το 2023 και 2024 και έχει αναβαθμίσει τον στόχο για Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) 1 σε πάνω από 17% και πάνω από 14% αντίστοιχα, από πάνω από 13% ετησίως (όπως έχει προηγουμένως ανακοινώσει στις 20 Φεβρουαρίου 2023). Η αναβάθμιση οφείλεται κυρίως στις αναθεωρημένες προσδοκίες για καθαρά έσοδα από τόκους, κυρίως ώστε να αντικατοπτρίσουν τα ψηλότερα επιτόκια για μεγαλύτερη διάρκεια. Σε περιβάλλον χαμηλότερων επιτοκίων, ο στόχος για Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) για το 2025 αναμένεται σε πάνω από 13%. Αυτές οι αποδόσεις αναμένεται να αυξηθούν την κεφαλαιακή βάση του Συγκροτήματος και αντιστοιχούν σε δημιουργία ισχυρού οργανικού κεφαλαίου μεταξύ 200 και 250 μονάδων βάσης ετησίως (πριν την αφαίρεση των αναμενόμενων μερισμάτων) για τα έτη 2023-2025. Το Συγκρότημα αναμένει μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2025 ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) να ανέλθει σε περίπου 19% μετά την αφαίρεση των προβλεπόμενων μερισμάτων, σύμφωνα με την πολιτική διανομής μερισμάτων. Τέλος, η πολιτική μερισμάτων του Συγκροτήματος παραμένει. Ως εκ τούτου, το ποσοστό πληρωμής μερισμάτων ('payout ratio') αναμένεται να σημειώνει συντηρητικά σταδιακή αύξηση, με στόχο το ποσοστό να κυμαίνεται μεταξύ 30%-50% της προσαρμοσμένης κερδοφορίας πριν τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία.

Ευνοϊκό Περιβάλλον επιτοκίων

Η διάρθρωση του ισολογισμού του Συγκροτήματος το θέτει σε ευνοϊκή θέση για την αύξηση των επιτοκίων. Στις 30 Ιουνίου 2023, οι καταθέσεις μετρητών με την ΕΚΤ (εξαιρουμένων ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ ύψους περίπου €2.0 δις) ανήλθαν σε περίπου €7.1 δις, αντικατοπτρίζοντας το άμεσο όφελος από τις αυξήσεις επιτοκίων. Τα έσοδα από τόκους δανείων σταδιακά βελτιώνονται από την επανατιμολόγηση των επιτοκίων αναφοράς, καθώς στις 30 Ιουνίου 2023 πάνω από 95% του χαρτοφυλακίου δανείων του Συγκροτήματος φέρει κυμαινόμενο επιτόκιο. Τα καθαρά έσοδα από τόκους για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €358 εκατ., υπερδιπλασιασμένα σε σύγκριση με το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022. Αυτή η αύξηση υποστηρίζεται από νωρίτερες αυξήσεις επιτοκίων από ότι αναμενόταν και πιο ανοδικές από τις αναμενόμενες, καθώς και από τη συνεχιζόμενη χαμηλή μετακύληση της αύξησης των επιτοκίων στο κόστος των εμπρόθεσμων καταθέσεων (pass-through).

Τον Ιούλιο 2023, η ΕΚΤ έθεσε το επιτόκιο για τα Ελάχιστα Απαιτούμενα Αποθεματικά (MRR) σε 0%. Η αρνητική επίδραση στα καθαρά έσοδα από τόκους από την πρόσφατη μείωση του επιτοκίου στα Ελάχιστα Απαιτούμενα Αποθεματικά αναμένεται να ανέλθει σε περίπου €7 εκατ. ετησίως, λαμβάνοντας υπόψη επίσημο ετήσιο επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων της ΕΚΤ ύψους 3.75%.

Ενίσχυση εσόδων με βέλτιστη διαχείριση κεφαλαίων

Το Συγκρότημα παραμένει επικεντρωμένο στην ενίσχυση εσόδων με βέλτιστη διαχείριση κεφαλαίων. Το Συγκρότημα στοχεύει να συνεχίσει την αύξηση ποιοτικού νέου δανεισμού, την ανάπτυξη σε εξειδικευμένους τομείς της αγοράς για περαιτέρω διείσδυση στην αγορά και διαφοροποίηση των εσόδων μέσω μη τραπεζικών υπηρεσιών, όπως ασφαλιστικές εργασίες και ψηφιακά προϊόντα.

Το Συγκρότημα συνέχισε να παρέχει ποιοτικό νέο δανεισμό κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 μέσω συνετών πρακτικών. Ο νέος δανεισμός της Κύπρου επικεντρώνεται σε επιλεγμένους κλάδους της οικονομίας οι οποίοι είναι συμβατοί με το προφίλ κινδύνου της Τράπεζας.

Κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, ο νέος δανεισμός παράμεινε ισχυρός και ανήλθε σε €1,118 εκατ. κυρίως λόγω της αυξημένης ζήτησης για δάνεια σε επιχειρήσεις. Το χαρτοφυλάκιο εξυπηρετούμενων δανείων παραμένει σταθερό, καθώς οι συνεχείς αποπληρωμές αντισταθμίζουν το νέο δανεισμό. Το Χαρτοφυλάκιο εξυπηρετούμενων δανείων αναμένεται να παραμείνει σταθερό για το 2023.

Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας (συνέχεια)**Ενίσχυση εσόδων με βέλτιστη διαχείριση κεφαλαίων (συνέχεια)**

Το χαρτοφυλάκιο ομολόγων ανέρχεται σε €3,178 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2023, σε σύγκριση με €2,500 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Η αύξηση αντανάκλα τις νέες επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, πριν τις αναμενόμενες λήξεις του δεύτερου εξαμήνου 2023. Το χαρτοφυλάκιο αντιπροσωπεύει το 13% του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων (εξαιρουμένων της χρηματοδότησης ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ) και αποτελείται από επενδύσεις ύψους €2,703 εκατ. (85%) που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος και επενδύσεις ύψους €475 εκατ. (15%) που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

Το χαρτοφυλάκιο ομολόγων που επιμετρείται σε αποσβεσμένο κόστος κρατείται μέχρι τη λήξη του και ως εκ τούτου τα κέρδη/ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία δεν αναγνωρίζονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων ή στα κεφάλαια του Συγκροτήματος. Αυτό το χαρτοφυλάκιο ομολόγων έχει υψηλή μέση πιστοληπτική αξιολόγηση σε A1 ή σε Aa2, όταν εξαιρούνται τα Κυπριακά κρατικά ομόλογα. Η εύλογη αξία του χαρτοφυλακίου ομολόγων σε αποσβεσμένο κόστος ανέρχεται σε €2,619 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2023, αντικατοπτρίζοντας μη πραγματοποιηθείσα ζημία εύλογης αξίας ύψους €84 εκατ., που ισοδυναμεί με περίπου 80 μονάδες βάσης του δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET 1).

Επίσης, το Συγκρότημα επικεντρώνεται στη συνεχή βελτίωση των εσόδων, μέσω πολλαπλών πρωτοβουλιών με χαμηλότερες κεφαλαιακές απαιτήσεις, με έμφαση στα έσοδα από αμοιβές και προμήθειες, ασφαλιστικές και άλλες μη τραπεζικές υπηρεσίες, αξιοποιώντας τις ψηφιακές δυνατότητες του Συγκροτήματος. Τα μη επιτοκιακά έσοδα για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθαν σε €148 εκατ. (εξαιρώντας μη επαναλαμβανόμενη ασφαλιστική απαίτηση που περιλαμβάνεται στα λοιπά έσοδα), συμβάλλοντας σημαντικά στην κερδοφορία του Συγκροτήματος και καλύπτοντας περίπου 90% των συνολικών λειτουργικών εξόδων του. Τα μη επιτοκιακά έσοδα αναμένεται να συνεχίζουν να καλύπτουν περίπου 80% των συνολικών λειτουργικών εξόδων του Συγκροτήματος.

Το 2023 τα έσοδα από τις αμοιβές και προμήθειες επηρεάζονται αρνητικά από τον τερματισμό των προμηθειών ρευστότητας τον Δεκέμβριο 2022, καθώς και τον τερματισμό μιας αμοιβής διαχείρισης σχετικά με πώληση ΜΕΔ στα μέσα Φεβρουαρίου 2023. Ως αποτέλεσμα, τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες μειώθηκαν κατά 4% το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 σε €90 εκατ..

Τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες ενισχύονται από τις προμήθειες συναλλαγών από τη θυγατρική του Συγκροτήματος, **JCC Payment Systems Ltd** (JCC) που κατέχει ηγετική θέση στον κλάδο της επεξεργασίας καρτών και στις μεθόδους πληρωμών, η οποία ανήκει κατά 75% στην Τράπεζα. Τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες από την JCC για το πρώτο εξάμηνο 2023 αποτελούν το 9% των μη επιτοκιακών εσόδων του Συγκροτήματος και ανέρχονται σε €14 εκατ., αυξημένα κατά 11% σε ετήσια βάση, υποστηριζόμενα από ισχυρό όγκο συναλλαγών.

Οι **ασφαλιστικές εταιρείες** του Συγκροτήματος, EuroLife και GI, κατέχουν ηγετική θέση στον κλάδο ζωής και στον γενικό ασφαλιστικό κλάδο αντίστοιχα στην Κύπρο, και παρέχουν επαναλαμβανόμενα και βελτιωμένα έσοδα, διαφοροποιώντας περαιτέρω τις ροές εισοδημάτων του Συγκροτήματος. Τα καθαρά αποτελέσματα από ασφαλιστικές εργασίες για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 αποτελούν το 16% των μη επιτοκιακών εσόδων του Συγκροτήματος και ανέρχονται σε €25 εκατ., αυξημένα κατά 4% σε ετήσια βάση. Οι ασφαλιστικές εταιρείες προσφέρουν σημαντική και βιώσιμη συνεισφορά στην κερδοφορία του Συγκροτήματος. Την 1 Ιανουαρίου 2023, το Συγκρότημα υιοθέτησε το ΔΠΧΑ 17, αναδρομικά, το οποίο επηρεάζει την σταδιακή αναγνώριση κερδών για ασφαλιστήρια συμβόλαια, καθώς τα έσοδα κατανέμονται κατά τη διάρκεια της ζωής του συμβολαίου σε αντίθεση με την αναγνώριση κατά την αρχική καταχώρηση των συμβολαίων κάτω από το ΔΠΧΑ 4. Το νέο λογιστικό πρότυπο δεν αλλάζει τα οικονομικά μεγέθη των ασφαλιστηρίων συμβολαίων και μειώνει τη μεταβλητότητα της κερδοφορίας των ασφαλιστικών εταιρειών του Συγκροτήματος. Περισσότερες πληροφορίες αναφέρονται στη Σημείωση 3.3.1 των Ενοποιημένων Συνοπτικών Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων στην Ενδιάμεση Οικονομική Έκθεση 2023.

Τέλος, το Συγκρότημα με την εισαγωγή της Πλατφόρμας Ψηφιακής Οικονομίας (Jinius) ('η Πλατφόρμα') στοχεύει να υποστηρίξει την ψηφιακή οικονομία της χώρας βελτιστοποιώντας τις συναλλαγές και διαδικασίες με ένα αποδοτικότερο τρόπο, να ενδυναμώσει τις σχέσεις της Τράπεζας με τους πελάτες της, να δημιουργήσει ευκαιρίες διασταυρωμένων πωλήσεων καθώς επίσης και να δημιουργήσει νέες πηγές εισοδημάτων μεσοπρόθεσμα, αξιοποιώντας το ισχυρό μερίδιο αγοράς, την τεχνογνωσία και την ψηφιακή υποδομή της Τράπεζας. Οι πρώτες υπηρεσίες οι οποίες αφορούν συναλλαγές 'από επιχείρηση σε επιχείρηση', ήδη χρησιμοποιούνται από πελάτες, και περιλαμβάνουν την ηλεκτρονική τιμολόγηση, διαχείριση εμβασμάτων, διαχείριση προσφορών καθώς και την δυνατότητα εύρεσης υφιστάμενων αλλά και νέων συνεργατών. Επόμενο σημαντικό ορόσημο είναι οι υπηρεσίες οι οποίες αφορούν και τον καταναλωτή, ξεκινώντας με μια πλατφόρμα αγοράς προϊόντων, με στόχο τη δημιουργία ευκαιριών πέρα από τον τραπεζικό τομέα και παροχή ενός ευρύτερου τομέα υπηρεσιών. Επί του παρόντος, πάνω από 1,600 εταιρείες έχουν εγγραφεί στην Πλατφόρμα.

Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας (συνέχεια)**Ορθολογιστικό μοντέλο λειτουργίας**

Η προσπάθεια για ένα **πιο αποδοτικό λειτουργικό μοντέλο** αποτελεί βασικό στρατηγικό πυλώνα για το Συγκρότημα προκειμένου να προσφέρει αξία στους μετόχους, χωρίς να περιορίζει τη χρηματοδότηση στην ψηφιακή μεταμόρφωσή και στο λειτουργικό μοντέλο του Συγκροτήματος.

Οι ενέργειες βελτίωσης της αποδοτικότητας του Συγκροτήματος το 2022 για διατήρηση των λειτουργικών εξόδων υπό έλεγχο σε ένα πληθωριστικό περιβάλλον, περιλάμβαναν την περαιτέρω βελτιστοποίηση του αριθμού των καταστημάτων και τη σημαντική μείωση του προσωπικού. Τον Ιούλιο 2022, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε επιτυχώς Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού (ΣΕΑ), μέσω του οποίου 16% του μόνιμου προσωπικού του Συγκροτήματος εγκρίθηκε για αποχώρηση με το συνολικό κόστος να ανέρχεται σε €101 εκατ.. Με την ολοκλήρωση του ΣΕΑ, η ετήσια εξοικονόμηση υπολογίστηκε σε περίπου €37 εκατ. ή 19% του κόστους προσωπικού με περίοδο απόσβεσης σε 2.7 έτη. Επιπρόσθετα, τον Ιανουάριο 2022 μία από τις θυγατρικές της Τράπεζας ολοκλήρωσε μικρής κλίμακας ΣΕΑ, μέσω του οποίου εγκρίθηκε η αποχώρηση σε μικρό αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης με συνολικό κόστος €3 εκατ.. Σε σχέση με την αναδιάρθρωση καταστημάτων, το 2022 το Συγκρότημα μείωσε τον αριθμό καταστημάτων κατά 20 σε 60, μείωση ύψους 25%. Ως αποτέλεσμα, τα συνολικά λειτουργικά έξοδα του Συγκροτήματος για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 μειώθηκαν κατά 2% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, αντικατοπτρίζοντας τα οφέλη από τις δράσεις αποδοτικότητας σε ένα πληθωριστικό περιβάλλον. Ο δείκτης κόστος προς έσοδα αναπροσαρμοσμένος για τον ειδικό φόρο επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 μειώθηκε περαιτέρω σε 32%, μείωση 26 εκατοσטיαίων μονάδων, σε σύγκριση με το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022. Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως στα υψηλότερα συνολικά έσοδα. Το σύνολο λειτουργικών εξόδων αναμένεται να είναι υπό ανοδική πίεση το δεύτερο εξάμηνο 2023, αντικατοπτρίζοντας την αύξηση των προσαρμογών για το κόστος διαβίωσης (αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή (ΑΤΑ)) στο κόστος προσωπικού και την εισαγωγή ενός προγράμματος επιβράβευσης των εξυπηρετούμενων δανειοληπτών μέσω του προγράμματος επιβράβευσης 'Ανταμοιβή', με αναμενόμενη επίδραση περίπου €4 εκατ. στα άλλα λειτουργικά έξοδα.

Τον Δεκέμβριο του 2022, το Συγκρότημα παραχώρησε σε επιλέξιμα μέλη του προσωπικού παροχές με τη μορφή κοινών μετοχών βάσει ενός Μακροπρόθεσμου Σχεδίου Παροχής Κινήτρων (ΜΣΠΚ του 2022 ή Σχέδιο του 2022). Το ΜΣΠΚ του 2022 περιλαμβάνει την παραχώρηση μετοχών στη βάση επίτευξης προϋποθέσεων επίδοσης (σκοροκάρτας) η οποία περιλαμβάνει στόχους που συνάδουν με τη στρατηγική του Συγκροτήματος. Οι υπάλληλοι που είναι επιλέξιμοι για το ΜΣΠΚ του 2022 είναι τα μέλη της Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής. Το ΜΣΠΚ του 2022 ορίζει ότι η επίδοση θα επιμετρείται για τριετή περίοδο και θα αξιολογείται τόσο βάσει χρηματοοικονομικών όσο και μη χρηματοοικονομικών στόχων (που οφείλονται τόσο στην υλοποίηση της στρατηγικής του Συγκροτήματος, όσο και στην ατομική επίδοση). Στο τέλος της περιόδου αξιολόγησης, θα υπολογιστεί το ποσοστό των παροχών σε μετοχές που θα τους κατοχυρωθεί βάσει του αποτελέσματος αξιολόγησης επίδοσης.

Οι μετοχές αυτές θα κατοχυρωθούν σε έξι δόσεις, με την πρώτη δόση να κατοχυρώνεται μετά το τέλος της περιόδου επίδοσης και την τελευταία δόση κατά την πέμπτη επέτειο από την ημερομηνία κατοχύρωσης της πρώτης δόσης.

Επιπλέον, οι δαπάνες προσωπικού για το πρώτο εξάμηνο 2023 περιλαμβάνουν παροχές προσωπικού ύψους περίπου €3.5 εκατ. σε σχέση με το Βραχυπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων. Το Βραχυπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων περιλαμβάνει μεταβλητή αμοιβή σε επιλέξιμους υπαλλήλους βάσει απόδοσης και συγκεκριμένα τόσο απόδοσης ως προς την υλοποίηση στρατηγικής του Συγκροτήματος όσο και ατομικής απόδοσης.

Πρόγραμμα Μετασχηματισμού

Το Συγκρότημα συνεχίζει να παραμένει επικεντρωμένο και να εστιάζει στην ενδυνάμωση της σχέσης με τους πελάτες του ως ένας πελατοκεντρικός οργανισμός. **Το πρόγραμμα μετασχηματισμού είναι ήδη σε εξέλιξη και έχει ως στόχο να επιτρέψει τη μετάβαση σε ένα πιο σύγχρονο τρόπο διεξαγωγής τραπεζικών εργασιών, ενισχύοντας την ψηφιοποίηση της εξυπηρέτησης των πελατών, καθώς και των εσωτερικών λειτουργιών.** Ο συνολικός μετασχηματισμός έχει ως στόχο (i) να μεταβεί σε ένα πιο πελατοκεντρικό λειτουργικό μοντέλο με τον καθορισμό στρατηγικών ανά τομέα πελατών, (ii) να επαναπροσδιορίσει το μοντέλο διανομής σε υπάρχοντα και νέα κανάλια, (iii) να μεταμορφώσει ψηφιακά τον τρόπο εξυπηρέτησης των πελατών και εσωτερικής λειτουργίας του Συγκροτήματος, και (iv) να βελτιώσει τη συμμετοχή των εργαζομένων μέσω ενός ισχυρού συνόλου οργανωσιακών πρωτοβουλιών.

Ψηφιακή Μεταμόρφωση

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της Τράπεζας συνεχίζει να εστιάζει στην ανάπτυξη των ψηφιακών υπηρεσιών και προϊόντων που βελτιώνουν την εμπειρία των πελατών, τον εξορθολογισμό των εσωτερικών διαδικασιών και την εισαγωγή νέων μεθόδων εργασίας με στόχο τη βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος.

Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας (συνέχεια)**Ψηφιακή Μεταμόρφωση (συνέχεια)**

Κατά το δεύτερο τρίμηνο 2023, η Τράπεζα συνέχισε να εμπλουτίζει και να βελτιώνει τις ψηφιακές της υπηρεσίες με την παροχή νέων καινοτόμων υπηρεσιών στους πελάτες της. Το QuickHub, το νέο, ψηφιακό κατάστημα της Τράπεζας, εισάχθηκε στις αρχές Μαΐου 2023, και παρέχει όλα τα διαθέσιμα σε πελάτες ψηφιακά προϊόντα και υπηρεσίες με το πάτημα ενός κουμπιού. Παράλληλα, έχει δοθεί δυνατότητα στους πελάτες να διαχειρίζονται μέσω ψηφιακών καναλιών τους λογαριασμούς εμπρόθεσμων καταθέσεων τους, δίνοντας οδηγίες στην λήξη τους. Συγκεκριμένα, δίνεται η επιλογή αλλαγής διάρκειας των εμπρόθεσμων καταθέσεων, αύξησης ή μείωσης του ποσού και κλείσιμο λογαριασμού. Επιπρόσθετα, η εμπειρία ψηφιακής εγγραφής νέων πελατών ('digital onboarding') έχει αναβαθμιστεί με την ενεργοποίηση της τεχνολογία NFC για διαβατήρια κατά τη διαδικασία επαλήθευσης ταυτότητας.

Η υιοθέτηση των ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών συνέχισε να αυξάνεται και να κερδίζει δυναμική κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2023. Στα τέλη Ιουνίου 2023, το 95.0% του αριθμού των συναλλαγών που αφορούν καταθέσεις, αναλήψεις μετρητών και μεταφορές εντός και εκτός της Τράπεζας, πραγματοποιήθηκαν μέσω των ψηφιακών καναλιών (αύξηση κατά 11.2 εκατοστιαίες μονάδες από 83.8% τον Ιούνιο 2020). Επιπλέον, το 83.2% των ιδιωτών πελατών επιλέγουν τα ψηφιακά κανάλια έναντι των καταστημάτων για τις συναλλαγές τους (αύξηση κατά 10.8 εκατοστιαίες μονάδες από 72.4% τον Ιούνιο 2020). Στα τέλη Ιουνίου 2023, οι ενεργοί χρήστες του mobile banking και του QuickPay αυξήθηκαν κατά 15.0% και 25.1% αντίστοιχα τους τελευταίους 12 μήνες. Τον Ιούνιο 2023 καταγράφηκε, μέχρι στιγμής, ο υψηλότερος αριθμός χρηστών QuickPay, με 186 χιλιάδες ενεργούς χρήστες. Παράλληλα, για το 2023, καταγράφηκε τον Ιούνιο 2023 ο υψηλότερος αριθμός πληρωμών μέσω QuickPay, με 602 χιλιάδες συναλλαγές (32% αύξηση σε ετήσια βάση).

Η διαθεσιμότητα ψηφιακών προϊόντων μέσω ψηφιακών καναλιών συνέχισε να ενισχύει περαιτέρω τις πωλήσεις του Συγκροτήματος κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2023. Ο νέος δανεισμός που δόθηκε μέσω Quickloans κατά το δεύτερο τρίμηνο 2023 ανήλθε σε €26 εκατ. (σε σύγκριση με τον νέο δανεισμό το πρώτο τρίμηνο 2023 που ανήλθε σε €18 εκατ.) και ανήλθε σε €44 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023. Οι ψηφιακές καταθέσεις παρουσίασαν επίσης αύξηση 33% σε ετήσια βάση, φθάνοντας στα €221 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2023. Για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, οι ψηφιακές πωλήσεις δυο νέων Ασφαλιστικών προϊόντων στο mobile app (Οχήματος & Κατοικίας) ανήλθαν σε €159 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €68 χιλ.).

Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου

Η μείωση κινδύνου στον ισολογισμό ολοκληρώθηκε σε μεγάλο βαθμό το 2022, και χαρακτηρίστηκε από την ολοκλήρωση του Project Helix 3 το Νοέμβριο του 2022, το οποίο αναφέρεται στην πώληση μη εξυπηρετούμενων δανείων με μεικτή λογιστική αξία ύψους περίπου €550 εκατ., κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης. Το Project Helix 3 αποτέλεσε ένα ορόσημο στην επίτευξη ενός από τους στρατηγικούς στόχους του Συγκροτήματος για βελτίωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου μέσω της μείωσης των ΜΕΔ και τη μείωση του ποσοστού ΜΕΔ προς δάνεια κάτω από 5%. Στις 30 Ιουνίου 2023, το ποσοστό ΜΕΔ προς δάνεια του Συγκροτήματος ανήλθε σε 3.6%.

Οι προτεραιότητες του Συγκροτήματος παραμένουν αμετάβλητες, με το Συγκρότημα να παραμένει επικεντρωμένο στη διατήρηση ποιοτικού νέου δανεισμού μέσω αυστηρών πρακτικών και αποφυγή της επιδείνωσης της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου ως αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης μακροοικονομικής αβεβαιότητας.

Παρουσία στην αγορά κεφαλαίων

Τον Ιούνιο 2023, η Εταιρία ολοκλήρωσε επιτυχώς την έκδοση και την τιμολόγηση Χρεογράφων Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 σταθερού επιτοκίου (Fixed Rate Reset Perpetual Additional Tier 1 Capital Securities) (τα 'Νέα Χρεόγραφα Κεφαλαίου') ύψους €220 εκατ..

Η έκδοση είχε σημαντική ζήτηση, προσελκύοντας το ενδιαφέρον περίπου 240 θεσμικών επενδυτών. Το βιβλίο προσφορών υπερκαλύφθηκε περισσότερο από 12 φορές με την τελική τιμολόγηση να είναι κατά 62.5 μονάδες βάσης χαμηλότερη από την αρχική ένδειξη τιμολόγησης. Η τιμολόγηση αντικατοπτρίζει επίσης τη σημαντική βελτίωση στο πιστωτικό περιθώριο που ανήλθε σε περίπου 910 μονάδες βάσης σε σύγκριση με περίπου 1,260 μονάδες βάσης κατά την έκδοση των Χρεογράφων Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 το 2018 ('Υφιστάμενα Χρεόγραφα Κεφαλαίου').

Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας (συνέχεια)**Παρουσία στην αγορά κεφαλαίων (συνέχεια)**

Τον Ιούλιο 2023, η Τράπεζα ολοκλήρωσε με επιτυχία την έκδοση και την τιμολόγηση ομολόγου υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους €350 εκατ. (το 'Ομόλογο'). Το Ομόλογο εκδόθηκε στην ονομαστική του αξία και φέρει ετήσιο σταθερό επιτόκιο ύψους 7.375% το οποίο θα καταβάλλεται ετησίως αναδρομικά μέχρι την Ημερομηνία Πρόωρης Εξόφλησης στις 25 Ιουλίου 2027. Η έκδοση είχε σημαντική ζήτηση, προσελκύοντας το ενδιαφέρον από περισσότερους από 90 θεσμικούς επενδυτές, με το βιβλίο προσφορών να ανέρχεται μέχρι €950 εκατ. και με την τελική τιμολόγηση να είναι κατά 37.5 μονάδες βάσης χαμηλότερη από την αρχική ένδειξη τιμολόγησης.

Ενίσχυση οργανωτικής ανθεκτικότητας και πολιτικής για Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και σχετικά με τη Διακυβέρνηση (ΠΚΔ) θέματα (Environmental, Social and Governance, ESG)

Η κλιματική αλλαγή και η μετάβαση στη βιώσιμη οικονομία αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις. Ως αναπόσπαστο μέρος του οράματος του να έχει ηγετική θέση στον χρηματοοικονομικό τομέα στην Κύπρο, το Συγκρότημα είναι αποφασισμένο να ηγηθεί της μετάβασης της Κύπρου σε ένα βιώσιμο μέλλον. Το Συγκρότημα εξελίσσει συνεχώς τις δράσεις του σε Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και σχετικά με τη Διακυβέρνηση (ΠΚΔ) θέματα και συνεχίζει να εργάζεται για τη δημιουργία ενός οργανισμού με όραμα για το μέλλον συμπεριλαμβάνοντας τα θέματα ΠΚΔ σε όλους τους τομείς της λειτουργίας του. Εντός του 2022, η Εταιρία έλαβε αξιολόγηση στη βαθμίδα AA (σε κλίμακα από AAA μέχρι CCC) από την MSCI ESG Ratings.

Η στρατηγική ΠΚΔ που καταρτίστηκε το 2021 αναπτύσσεται συνεχώς. Το Συγκρότημα διατηρεί τον ηγετικό του ρόλο στους πυλώνες της Κοινωνικής προσφοράς και Διακυβέρνησης και εστιάζει στην ενίσχυση της θετικής επίδρασης του στο Περιβάλλον, επαναπροσδιορίζοντας όχι μόνο τον δικό του τρόπο λειτουργίας αλλά και τον τρόπο λειτουργίας των πελατών του.

Το Συγκρότημα έχει δεσμευτεί στους πιο κάτω πρωταρχικούς ΠΚΔ στόχους, που καταδεικνύουν τον κομβικό ρόλο των ΠΚΔ θεμάτων στη στρατηγική του Συγκροτήματος:

- Επίτευξη Κλιματικής Ουδετερότητας (Carbon Neutral) μέχρι το 2030
- Επίτευξη Καθαρού Μηδενικού Ισοζυγίου (Net Zero) μέχρι το 2050
- Σταδιακή αύξηση του Δείκτη Πράσινων στοιχείων ενεργητικού (Green Asset Ratio)
- Σταδιακή αύξηση του Δείκτη Πράσινων ενυπόθηκων δανείων (Green Mortgage Ratio)
- ≥30% γυναίκες στα Ανώτερα Διευθυντικά επίπεδα (Εκτελεστική Επιτροπή (EXCO) και Διευρυμένη Εκτελεστική Επιτροπή (Extended EXCO)) μέχρι το 2030

Για να επιτύχει τους πρωταρχικούς ΠΚΔ στόχους του και να ανταποκριθεί στις κανονιστικές απαιτήσεις, το Συγκρότημα έχει καταρτίσει το 2022 ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης ΠΚΔ. Η πρόοδος παρακολουθείται στενά από την Επιτροπή Βιωσιμότητας, την Εκτελεστική Επιτροπή και το Διοικητικό Συμβούλιο σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Περιβάλλον

Το Συγκρότημα έχει υπολογίσει τις δικές του εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου ('ΑΤΘ') Πεδίο 1 και Πεδίο 2 για το 2021 έτσι ώστε να θέσει το σημείο αναφοράς για τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας. Ως ο κύριος συντελεστής στη δημιουργία εκπομπών ΑΤΘ του Συγκροτήματος, η Τράπεζα έχει καταρτίσει το 2022 στρατηγική προκειμένου να επιτύχει τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας μέχρι το 2030 και πρόοδο στον στόχο του Καθαρού Μηδενικού Ισοζυγίου ως το 2050. Προκειμένου να επιτύχει τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας μέχρι το 2030, οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου ('ΑΤΘ') Πεδίο 1 και Πεδίο 2 θα πρέπει να μειωθούν κατά 42% μέχρι το 2030. Η Τράπεζα προτίθεται να επενδύσει σε υποδομές που θα βελτιώσουν την ενεργειακή της αποδοτικότητα και θα αντικαταστήσει μηχανήματα και αυτοκίνητα που λειτουργούν με ορυκτά καύσιμα μεταξύ του 2023 και 2025, οδηγώντας σε περίπου 5-10% μείωση των εκπομπών Πεδίου 1 και Πεδίου 2 μέχρι το 2025 σε σύγκριση με το 2021. Η Τράπεζα αναμένει ότι οι εκπομπές Πεδίου 2 θα μειωθούν περαιτέρω όταν η αγορά ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αναπτυχθεί περαιτέρω. Η Τράπεζα έχει πετύχει μείωση 5% στις εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 1 – Σταθερές καύσεις και 16% στις εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 2 – Αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 σε σύγκριση με το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022, λόγω εγκατάστασης φωτοβολταϊκών που τέθηκαν σε λειτουργία το 2022 και αρχές του 2023 καθώς επίσης και μείωσης αριθμού κτιρίων ως μέρος της ψηφιοποίησης. Η Τράπεζα πέτυχε αύξηση ύψους 50% στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, από 79,424 Kwh σε 119,499 Kwh το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 σε σύγκριση με το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022 αντιστοίχα.

Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας (συνέχεια)

Ενίσχυση οργανωτικής ανθεκτικότητας και πολιτικής για Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και σχετικά με τη Διακυβέρνηση (ΠΚΔ) θέματα (Environmental, Social and Governance, ESG) (συνέχεια)

Περιβάλλον (συνέχεια)

Η Τράπεζα είναι η πρώτη τράπεζα στην Κύπρο που έχει συμβληθεί με τον οργανισμό Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) τον Οκτώβριο του 2022 και ακολουθεί την προτεινόμενη διαδικασία για υπολογισμό των χρηματοδοτούμενων εκπομπών Πεδίου 3. Το Συγκρότημα έχει εκτιμήσει τις Χρηματοδοτούμενες εκπομπές ΑΤΘ Πεδίου 3 που απορρέουν από το δανειακό του χαρτοφυλάκιο, βασιζόμενο στο Πρότυπο του PCAF και υποκατάστατους δείκτες. Σε συνέχεια της εκτίμησης των Χρηματοδοτούμενων εκπομπών ΑΤΘ Πεδίου 3 που προκύπτουν από το δανειακό χαρτοφυλάκιο και σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα της ανάλυσης σημαντικότητας που αφορά στους Κλιματικούς και Περιβαλλοντικούς κινδύνους, η Τράπεζα θα μπορέσει να εντοπίσει τις περιοχές συγκέντρωσης άνθρακα στο δανειακό της χαρτοφυλάκιο έτσι ώστε να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για να περιορίσει τον κλιματικό και περιβαλλοντικό της αντίκτυπο μέσω της προσφοράς προϊόντων φιλικών προς το περιβάλλον και την συνεργασία με τους πελάτες. Το 2023, σε συνέχεια του εντοπισμού των τομέων και των κατηγοριών περιουσιακών στοιχείων υψηλής συγκέντρωσης άνθρακα, το Συγκρότημα αναμένεται να θέσει στόχους απαλλαγής από τον άνθρακα ευθυγραμμισμένους με τους στόχους βασισμένοι σε κλιματικά σενάρια, όπως το κλιματικό σενάριο του 1.5 βαθμού κελσίου (science based targets) που θα βοηθήσουν στη διαμόρφωση της στρατηγικής του Συγκροτήματος στο μέλλον.

Η Τράπεζα, το 2022 εισήγαγε την προσφορά δανείου αυτοκινήτου χαμηλών εκπομπών (είτε υβριδικό ή ηλεκτρικό) και εργάζεται με σκοπό να επεκτείνει περαιτέρω την σειρά προσφερόμενων προϊόντων φιλικών προς το περιβάλλον εντός του 2023. Το ύψος των δανείων σε προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθε στα €21.2 εκατ. σε σύγκριση με €20.9 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα σημειώνει σημαντική πρόοδο στην ενσωμάτωση θεμάτων κλιματικού κινδύνου στη διαχείριση κινδύνων, στοχεύοντας να ενσωματώσει τους κλιματικούς κινδύνους στην κουλτούρα διαχείρισης κινδύνων. Μέσα στα πλαίσια της διαδικασίας αξιολόγησης χορήγησης δανείων, η Τράπεζα βρίσκεται σε διαδικασία συμπερίληψης της αξιολόγησης θεμάτων ΠΚΔ και κλιματικής αλλαγής και τροποποίησης των πολιτικών και διαδικασιών της με τρόπο ώστε ο πιθανός αντίκτυπος από θέματα ΠΔΚ και την κλιματική αλλαγή να αντανakλάται στα βασικά στοιχεία της αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας. Η Τράπεζα σχεδίασε ερωτηματολόγια ΠΚΔ σε επιλεγμένους κλάδους που θα αξιοποιηθούν για να καθοριστεί η ταξινόμηση ΠΚΔ. Επιπρόσθετα η Τράπεζα βρίσκεται σε διαδικασία ενίσχυσης της μεθοδολογίας ποσοτικοποίησης κινδύνων με στόχο να αξιολογήσει πως το χαρτοφυλάκιο της επηρεάζεται από περιβαλλοντικούς και κλιματικούς κινδύνους και θα περιλάβει τα πιο πάνω στοιχεία στις υποδομές της που αφορούν τις ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων.

Κατά τη διάρκεια του 2023, με στόχο την ενίσχυση της γνώσης και δεξιοτήτων σε θέματα ΠΚΔ, το Συγκρότημα έχει προσφέρει εκπαίδευση στο Διοικητικό Συμβούλιο και την Ανώτερη Διεύθυνση. Πρόσθετα οι θεσμοί εσωτερικής επικοινωνίας έχουν εμπλουτιστεί με την δημιουργία εσωτερικής ηλεκτρονικής πύλης ΠΚΔ και του προγράμματος Green@Work που παρέχει συμβουλές για δραστηριότητες ενίσχυσης της ενεργειακής αποτελεσματικότητας στην εργασία. Στις αρχές του 2023 η Τράπεζα παρουσίασε την εκστρατεία για τη νέα της κάρτα Visa Debit που κατασκευάζεται από πλαστικό ανακτημένο από τις θάλασσες. Η εκστρατεία στοχεύει να ενημερώσει το κοινό για τα θέματα μόλυνσης του νερού από πλαστικά και τις επιπτώσεις στη ζωή κάτω από τη θάλασσα.

Κοινωνία

Στο επίκεντρο του ηγετικού κοινωνικού ρόλου του Συγκροτήματος βρίσκονται οι επενδύσεις του, στο Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου (με συνολική επένδυση περίπου €70 εκατ. από το 1998, και 60% των διαγνωσμένων περιπτώσεων καρκίνου στην Κύπρο να νοσηλεύεται στο Κέντρο), το έργο του Δικτύου SupportCY που αναπτύχθηκε το 2020, η συμβολή του Πολιτιστικού Ιδρύματος Τράπεζας Κύπρου στην προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς του νησιού και η προσφορά του Κέντρο Καινοτομίας IDEA. Το Πολιτιστικό Ίδρυμα παρουσίασε μια σειρά από καινοτόμα προγράμματα όπως το πρόγραμμα 'Αισθήσεις' μια πολυαισθητήριακη μουσειακή εμπειρία για άτομα με κινητικές δυσκολίες και ευάλωτες ομάδες και το πρόγραμμα ReInHerit, το οποίο προωθεί την καινοτομία και την έρευνα μεταξύ Ευρωπαϊκών Μουσείων και χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς, τα οποία συνεχίζονται και το 2023 με συνολική συμμετοχή 16,542 ατόμων στις εκδηλώσεις του Πολιτιστικού Ιδρύματος μεταξύ Ιανουαρίου και Ιουνίου 2023. Το Κέντρο Καινοτομίας IDEA επένδυσε περίπου €4 εκατ. σε νεοφυείς επιχειρήσεις από την ίδρυσή του, υποστήριξε τη δημιουργία 89 νέων εταιρειών μέχρι σήμερα, και παρείχε υποστήριξη σε πάνω από 210 επιχειρηματίες από την ίδρυσή του, μέσα από το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Καινοτόμων Επιχειρήσεων. Μέλη του προσωπικού συνέχισαν να συμμετέχουν σε εθελοντικές δράσεις για υποστήριξη φιλανθρωπικών ιδρυμάτων, ανθρώπων που έχουν ανάγκη και σε δράσεις που στοχεύουν στην προστασία του περιβάλλοντος.

Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας (συνέχεια)

Ενίσχυση οργανωτικής ανθεκτικότητας και πολιτικής για Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και σχετικά με τη Διακυβέρνηση (ΠΚΔ) θέματα (Environmental, Social and Governance, ESG) (συνέχεια)

Κοινωνία (συνέχεια)

Το Συγκρότημα συνέχισε να αναβαθμίζει τις δεξιότητες του προσωπικού του παρέχοντας ευκαιρίες εκπαίδευσης και ανάπτυξης σε όλο το προσωπικό και αξιοποιώντας σύγχρονες μεθόδους εκπαίδευσης. Κατά το 2023, οι υπάλληλοι της Τράπεζας παρακολούθησαν σεμινάρια που αντιστοιχούσαν σε 31,012 ώρες. Επιπρόσθετα το 2023, το Συγκρότημα δημιούργησε την BoC Academy με στόχο να προσφέρει σύντομα προγράμματα αναβάθμισης των δεξιοτήτων των μελών του προσωπικού. Επίσης το Συγκρότημα συνεχίζει να δίνει έμφαση στην ευεξία του προσωπικού το 2023 προσφέροντας σεμινάρια, ομαδικές και οικογενειακές δραστηριότητες που έχουν ως αποκλειστικό στόχο την ενίσχυση της ψυχικής, σωματικής, οικονομικής και κοινωνικής ευρωστίας του προσωπικού.

Διακυβέρνηση

Το Συγκρότημα συνεχίζει να λειτουργεί με επιτυχία μέσα σε ένα περίπλοκο ρυθμιστικό πλαίσιο. Η μητρική εταιρεία είναι εγγεγραμμένη στην Ιρλανδία και εισηγμένη σε δύο Χρηματιστήρια με διαφορετικούς κανόνες και κανονισμούς. Οι δομές διακυβέρνησης και διοίκησης του Συγκροτήματος επιτρέπουν την επίτευξη τρέχουσας και μελλοντικής οικονομικής ανάπτυξης, περιβαλλοντικής ακεραιότητας και κοινωνικής ισότητας σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων της. Το Συγκρότημα λειτουργεί σε ένα πλαίσιο συνετών και αποτελεσματικών ελεγκτικών μηχανισμών που επιτρέπουν την αξιολόγηση και τη διαχείριση κινδύνων με βάση τις σχετικές πολιτικές που καθορίζει η ηγεσία του Διοικητικού Συμβουλίου. Το Συγκρότημα έχει δημιουργήσει μια ισχυρή Δομή Διακυβέρνησης για την παρακολούθηση της ΠΚΔ ατζέντας του. Η πρόοδος στην εφαρμογή και εξέλιξη της στρατηγικής ΠΚΔ του Συγκροτήματος παρακολουθείται από την Επιτροπή Βιωσιμότητας και το Διοικητικό Συμβούλιο. Η Επιτροπή Βιωσιμότητας είναι μια ειδική εκτελεστική επιτροπή που συστάθηκε στις αρχές του 2021 για να επιβλέπει την ΠΚΔ ατζέντα του Συγκροτήματος, να επανεξετάζει την πρόοδο της στρατηγικής ΠΚΔ του Συγκροτήματος, να παρακολουθεί την ανάπτυξη και την εφαρμογή των στόχων ΠΚΔ και την ενσωμάτωση των προτεραιοτήτων ΠΚΔ στους επιχειρηματικούς στόχους του Συγκροτήματος. Η δομή διακυβέρνησης ΠΚΔ του Συγκροτήματος συνεχίζει να εξελίσσεται για να μπορεί να ανταποκρίνεται στις ανάγκες ΠΚΔ όπως αυτές διαμορφώνονται. Η κανονιστική συμμόρφωση του Συγκροτήματος εξακολουθεί να αποτελεί αδιαμφισβήτητη προτεραιότητα.

Η σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου της Εταιρίας και της Τράπεζας είναι πολυσυλλεκτική, με το 44% των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου να είναι γυναίκες στις 30 Ιουνίου 2023. Το Διοικητικό Συμβούλιο επιδεικνύει ισχυρές δεξιότητες που απορρέουν από ευρεία διεθνή εμπειρία. Επιπλέον, το Συγκρότημα φιλοδοξεί να επιτύχει τουλάχιστον 30% εκπροσώπηση των γυναικών στα Ανώτερα Διευθυντικά επίπεδα (Εκτελεστική Επιτροπή (EXCO) και Διευρυμένη Εκτελεστική Επιτροπή (Extended EXCO)) μέχρι το 2030. Στις 30 Ιουνίου 2023, υπάρχει 27% εκπροσώπηση γυναικών στην Εκτελεστική Επιτροπή (EXCO) και στη Διευρυμένη Εκτελεστική Επιτροπή (Extended EXCO) και 40% σε υψηλόβαθμες θέσεις κάτω από τη Διευρυμένη Εκτελεστική Επιτροπή (δηλαδή με αξία θέσης εργασίας από Βοηθό Διευθυντή μέχρι Διευθυντή).

Κρίση στην Ουκρανία

Το οικονομικό περιβάλλον έχει αλλάξει σημαντικά, από τον Φεβρουάριο 2022, με την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Ως απάντηση στον πόλεμο στην Ουκρανία, η ΕΕ, το Ηνωμένο Βασίλειο και οι Ηνωμένες Πολιτείες, σε μια συντονισμένη προσπάθεια, στην οποία εντάχθηκαν και διάφορες άλλες χώρες, επέβαλαν διάφορες οικονομικές κυρώσεις και ελέγχους στις εξαγωγές στη Ρωσία, τη Λευκορωσία και συγκεκριμένες περιοχές της Ουκρανίας, καθώς και σε διάφορες σχετιζόμενες οντότητες και ιδιώτες. Καθώς ο πόλεμος παρατείνεται, επικρατεί γεωπολιτική ένταση και ο πληθωρισμός παραμένει σε αυξημένα επίπεδα, επηρεαζόμενος από αυξήσεις στις τιμές ενέργειας και τις διαταραχές στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα. Ο υψηλός πληθωρισμός επιβαρύνει την εμπιστοσύνη των επιχειρήσεων και τη συμπεριφορά των καταναλωτών. Σε αυτό το πλαίσιο, το Συγκρότημα παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις, αξιοποιεί ειδικές δομές διακυβέρνησης, περιλαμβανομένης της Επιτροπής Διαχείρισης Κρίσεων, ως απαιτείται και έχει αξιολογήσει την επίδραση που έχει η κρίση στις δραστηριότητες του Συγκροτήματος και στη χρηματοοικονομική του απόδοση.

Άμεση Επίδραση

Το Συγκρότημα δεν έχει τραπεζικές δραστηριότητες στη Ρωσία ή την Ουκρανία, μετά την πώληση των δραστηριοτήτων του στην Ουκρανία το 2014 και στη Ρωσία το 2015. Το Συγκρότημα έχει μειώσει την εναπομένουσα καθαρή έκθεση του στη Ρωσία σε κάτω από €1 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2023, μέσω διαγραφών και προβλέψεων.

Το Συγκρότημα δεν έχει έκθεση σε Ρωσικά ομόλογα ή Ρωσικές τράπεζες που υπόκεινται σε κυρώσεις.

Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας (συνέχεια)

Κρίση στην Ουκρανία (συνέχεια)

Άμεση Επίδραση (συνέχεια)

Το Συγκρότημα έχει περιορισμένη άμεση έκθεση με δάνεια που αφορούν τη Ρωσία και τη Λευκορωσία, που ανέρχεται σε 0.3% του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων ή κάτω από 1% του συνόλου των καθαρών δανείων στις 30 Ιουνίου 2023. Η καθαρή λογιστική αξία αυτών των δανείων ανέρχεται σε €81 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2023, εκ των οποίων €74 εκατ. είναι εξυπηρετούμενα, ενώ τα υπόλοιπα είχαν κατηγοριοποιηθεί ως ΜΕΔ πριν από την τρέχουσα κρίση. Το χαρτοφυλάκιο αποτελείται από αριθμό δανείων και είναι εξασφαλισμένο κυρίως με περιουσιακά στοιχεία στην Κύπρο.

Οι καταθέσεις πελατών που αφορούν Ρώσους και Λευκορώσους πελάτες αποτελούν μόνο το 4% των συνολικών καταθέσεων πελατών στις 30 Ιουνίου 2023. Η έκθεση αυτή δεν είναι σημαντική, δεδομένης της ισχυρής ρευστότητας του Συγκροτήματος. Το Συγκρότημα λειτουργεί με σημαντικό πλεόνασμα ρευστότητας των €7.7 δις (Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας ύψους 316%) στις 30 Ιουνίου 2023.

Από το 2014 η Τράπεζα έχει καταρτίσει και εφαρμόσει ένα πολύ απαιτητικό και αυστηρό πρόγραμμα εξυγίανσης σε θέματα οικονομικού εγκλήματος. Η Τράπεζα συμμορφώνεται πλήρως με όλα τα σχετικά πλαίσια κυρώσεων ΟΗΕ, ΕΕ, ΗΠΑ και ΗΒ και έχει εφαρμόσει πρόσθετα μέτρα για την παρακολούθηση του περιπλοκού περιβάλλοντος κυρώσεων, συμπεριλαμβανομένων συστημικών βελτιώσεων, εξειδικευμένης εκπαίδευσης και αναθεώρησης της διάθεσης για κινδύνους. Ως αποτέλεσμα, η Τράπεζα έχει ουσιαστικά τερματίσει τη σχέση με επαγγελματίες διαμεσολαβητές. Επιπλέον, περίπου 25,900 πελατειακές σχέσεις τερματίστηκαν και περίπου 12,000 πιθανές νέες σχέσεις με πελάτες ανεστάλησαν αποκλειστικά για λόγους συμμόρφωσης (για παράδειγμα, KYC ή καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (AML)) για τα έτη 2015-2022.

Έμμεση Επίδραση

Παρά το γεγονός ότι η άμεση έκθεση του Συγκροτήματος σε Ρωσία ή Λευκορωσία είναι περιορισμένη, η κρίση στην Ουκρανία είχε αρνητική επίδραση στην κυπριακή οικονομία, η οποία προκύπτει από τους τομείς του τουρισμού και των επαγγελματικών υπηρεσιών, των αυξήσεων στις τιμές ενέργειας που ενισχύουν τον πληθωρισμό, καθώς και τις διαταραχές στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα. Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2023, η απόδοση του τουριστικού τομέα ήταν ισχυρή, παρά τις προκλήσεις, και ανερχόταν σε 99% των αντίστοιχων επιπέδων του 2019, παρά τις σημαντικές απώλειες άφιξης τουριστών από Ρωσία και Ουκρανία. Την τρέχουσα περίοδο, η τουριστική δραστηριότητα ανακάμπτει στα προ-πανδημίας επίπεδα. Το Συγκρότημα συνεχίζει να παρακολουθεί την έκθεση σε τομείς οι οποίοι ενδέχεται να επηρεαστούν από την παρατεταμένη γεωπολιτική αβεβαιότητα και τις επίμονες πληθωριστικές πιέσεις και παραμένει σε στενή επαφή με τους πελάτες του για να προσφέρει λύσεις όπου απαιτείται.

Η Κύπρος δεν εξαρτάται από τη Ρωσία σε θέματα ενέργειας, καθώς εισάγει πετρέλαιο από Ελλάδα, Ιταλία και Ολλανδία. Ωστόσο επηρεάζεται έμμεσα από τις τιμολογιακές πιέσεις στις διεθνείς αγορές ενέργειας. Η εστίαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αυξάνεται και σημειώνεται μια σταθερή αύξηση στη συνεισφορά των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Συνολικά, το Συγκρότημα έχει περιορισμένο αντίκτυπο από την άμεση έκθεσή του, ενώ οποιαδήποτε έμμεση επίπτωση εξαρτάται από τη διάρκεια και την ένταση της κρίσης και τον αντίκτυπό της στην κυπριακή οικονομία.

Το Συγκρότημα συνεχίζει να παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα και κατάλληλα μέτρα ώστε να ελαχιστοποιήσει τις επιπτώσεις στις δραστηριότητές του και στη χρηματοοικονομική του απόδοση, καθώς και να διαχειριστεί όλους τους σχετικούς κινδύνους και να συμμορφωθεί με τις ισχύουσες κυρώσεις.

Συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Οι Σύμβουλοι έχουν προβεί σε εκτίμηση της ικανότητας του Συγκροτήματος, της Εταιρίας και της BOC PCL να συνεχίσουν ως δρώσες οικονομικές μονάδες για περίοδο 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης αυτών των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι Σύμβουλοι έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν σημαντικές αβεβαιότητες που μπορεί να δημιουργήσουν σοβαρή αμφιβολία σχετικά με τη δυνατότητα του Συγκροτήματος, της Εταιρίας και της BOC PCL να συνεχίσουν να λειτουργούν ως δρώσες οικονομικές μονάδες για περίοδο 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης των Ενοποιημένων Συνοπτικών Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων.

Κατά τη αξιολόγησή τους, οι Σύμβουλοι έλαβαν υπόψη ένα ευρύ φάσμα πληροφοριών σε σχέση με παρούσες και μελλοντικές συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων προβλέψεων κερδοφορίας, ταμειακές ροές, κεφαλαιακές απαιτήσεις και κεφαλαιακούς πόρους, λαμβάνοντας επίσης υπόψη το Χρηματοοικονομικό Πλάνο του Συγκροτήματος που εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο το Φεβρουάριο 2023 (το 'Πλάνο') και το λειτουργικό περιβάλλον, καθώς και τις ασκήσεις επικαιροποίησης του Πλάνου που έχουν πραγματοποιηθεί. Το Συγκρότημα έχει προσαρμόσει στις προβλέψεις του την κάλυψη δυσμενούς σεναρίου και έχει χρησιμοποιήσει εύλογα οικονομικά δεδομένα για να διαμορφώσει τη μεσοπρόθεσμη στρατηγική του. Το Συγκρότημα εργάζεται προς την υλοποίηση της Στρατηγικής του.

Κεφάλαια

Οι Σύμβουλοι και η Διοίκηση εξέτασαν την προβλεπόμενη κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένων των πιθανών επιπτώσεων μιας επιδείνωσης των οικονομικών συνθηκών. Το Συγκρότημα ανέπτυξε κεφαλαιακές προβλέψεις βάσει βασικού και αρνητικού σεναρίου και οι Σύμβουλοι πιστεύουν ότι το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή κεφάλαια για να ανταποκριθεί στις κανονιστικές κεφαλαιακές του απαιτήσεις καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αξιολόγησης.

Χρηματοδότηση και ρευστότητα

Οι Σύμβουλοι και η Διοίκηση εξέτασαν τη θέση χρηματοδότησης και ρευστότητας του Συγκροτήματος και είναι ικανοποιημένοι ότι το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή χρηματοδότηση και ρευστότητα καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αξιολόγησης. Το Συγκρότημα συνεχίζει να κατέχει ένα σημαντικό απόθεμα ρευστότητας στις 30 Ιουνίου 2023, το οποίο μπορεί εύκολα και άμεσα να ρευστοποιηθεί σε περίοδο πίεσης.

Κύριοι κίνδυνοι και αβεβαιότητες - Διαχείριση και μετριασμός κινδύνων

Ως μέρος των εργασιών του, το Συγκρότημα εκτίθεται σε διάφορους κινδύνους. Το Συγκρότημα παρακολουθεί, διαχειρίζεται και μετριάzi αυτούς τους κινδύνους με διάφορους μηχανισμούς ελέγχου. Ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης, ο κίνδυνος αγοράς (που προκύπτει από δυσμενείς μεταβολές στις τιμές συναλλάγματος, τα επιτόκια, τις τιμές τίτλων και τις τιμές ακινήτων) και ο ασφαλιστικός κίνδυνος και κίνδυνος αντασφάλισης, είναι κάποιοι από τους κύριους κινδύνους που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα. Οι κύριοι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα περιλαμβάνουν επίσης το λειτουργικό κίνδυνο ο οποίος περιλαμβάνει τον κίνδυνο κανονιστικής συμμόρφωσης, το νομικό κίνδυνο και τον κίνδυνο φήμης, τον κανονιστικό κίνδυνο, τον κίνδυνο ασφάλειας πληροφοριών και κυβερνοχώρου, τον κίνδυνο ψηφιακού μετασχηματισμού και τεχνολογίας, τον κλιματικό κίνδυνο καθώς και τον κίνδυνο επιχειρηματικού μοντέλου και στρατηγικής.

Πληροφορίες σχετικά με τους κύριους κινδύνους που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα και τη διαχείριση τους παρατίθενται στις Σημειώσεις 30 έως 32 των Ενοποιημένων Συνοπτικών Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων και στην 'Έκθεση Διαχείρισης Κινδύνων και Κεφαλαίου', τα οποία είναι μέρος της Ενδιάμεσης Οικονομικής Έκθεσης για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023. Επιπρόσθετα, σε σχέση με το νομικό κίνδυνο που προκύπτει από επιδικίες, έρευνες, απαιτήσεις και άλλα θέματα, περαιτέρω πληροφορίες γνωστοποιούνται στη Σημείωση 27 των Ενοποιημένων Συνοπτικών Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων.

Επιπρόσθετα, το Συγκρότημα εκτίθεται στον κίνδυνο μεταβολής της αξίας είτε των ιδιόκτητων ακινήτων ή των αποθεμάτων ακινήτων ή των επενδύσεων σε ακίνητα. Τα αποθέματα ακινήτων αποκτούνται κυρίως από πελάτες στα πλαίσια διευθέτησης των υποχρεώσεων τους με σκοπό να πωληθούν σύμφωνα με τη στρατηγική του Συγκροτήματος. Περισσότερες πληροφορίες αναφέρονται στη Σημείωση 19 των Ενοποιημένων Συνοπτικών Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων.

Λεπτομέρειες για τα χρηματοοικονομικά μέσα και τις δραστηριότητες αντιστάθμισης του Συγκροτήματος παρουσιάζονται στη Σημείωση 16 των Ενοποιημένων Συνοπτικών Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων. Περισσότερες πληροφορίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα παρουσιάζονται επίσης στις Σημειώσεις 30-31 των Ενοποιημένων Συνοπτικών Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων.

Κύριοι κίνδυνοι και αβεβαιότητες - Διαχείριση και μετριασμός κινδύνων (συνέχεια)

Οι δραστηριότητες του Συγκροτήματος είναι κυρίως στην Κύπρο και ως εκ τούτου, η απόδοση του Συγκροτήματος επηρεάζεται από αλλαγές στο λειτουργικό περιβάλλον της Κύπρου όπως περιγράφεται στην ενότητα 'Λειτουργικό περιβάλλον' της Ενδιάμεσης Έκθεσης Διαχείρισης, και τις αλλαγές στις μακροοικονομικές συνθήκες και τις γεωπολιτικές εξελίξεις, όπως περιγράφεται στην 'Έκθεση Διαχείρισης Κινδύνων και Κεφαλαίου', που είναι μέρος της Ενδιάμεσης Οικονομικής Έκθεσης για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023.

Επίσης, λεπτομέρειες για τις σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές οι οποίες μπορούν να έχουν ουσιώδεις επιπτώσεις στη χρηματοοικονομική επίδοση και θέση του Συγκροτήματος παρουσιάζονται στη Σημείωση 6 των Ενοποιημένων Συνοπτικών Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων.

Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και οι κυρώσεις που επιβλήθηκαν στη Ρωσία έθεσαν νέες προκλήσεις για το Συγκρότημα και οι εξελίξεις παρακολουθούνται στενά. Η άμεση έκθεση του Συγκροτήματος είναι περιορισμένη, ωστόσο οποιαδήποτε έμμεση επίπτωση θα εξαρτηθεί από τη διάρκεια και τη σοβαρότητα της κρίσης στην Ουκρανία και τον αντίκτυπό της στην Κυπριακή οικονομία, κυρίως λόγω των αρνητικών επιπτώσεων στον τουριστικό τομέα, των αυξανόμενων τιμών της ενέργειας που έχει ως αποτέλεσμα πληθωριστικές πιέσεις και διαταραχές στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού. Περαιτέρω γνωστοποιήσεις παρέχονται στο μέρος 'Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας' και 'Λειτουργικό Περιβάλλον' της Ενδιάμεσης Έκθεσης Διαχείρισης.

Οι παράγοντες κινδύνου που παρατίθενται πιο πάνω και στις εκθέσεις που προσδιορίζονται πιο πάνω, δεν πρέπει να θεωρούνται ως μια πλήρης και συνολική αναφορά για όλους τους πιθανούς κινδύνους και αβεβαιότητες. Μπορεί να υπάρχουν κίνδυνοι και αβεβαιότητες για τα οποία το Συγκρότημα δεν είναι ενήμερο ή τα οποία το Συγκρότημα δεν θεωρεί σημαντικά, αλλά τα οποία μπορεί να καταστούν σημαντικά. Οι δύσκολες συνθήκες στις διεθνείς αγορές απορρέουν από παράγοντες που περιλαμβάνουν τον πόλεμο Ουκρανίας-Ρωσίας, το περιβάλλον υψηλών επιτοκίων, τις πληθωριστικές πιέσεις, την αυξανόμενη απειλή των κυβερνοεπιθέσεων και άλλους άγνωστους κινδύνους. Ως αποτέλεσμα, η ακριβής φύση όλων των κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα δεν μπορούν να προβλεφθούν αφού πολλοί από αυτούς τους κινδύνους είναι εκτός του ελέγχου του Συγκροτήματος.

Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

Τον Ιούλιο 2023, η BOC PCL έκδωσε ένα Ομόλογο υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους €350 εκατ. στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Έκδοσης Μεσοπρόθεσμων Ομολογιακών Δανείων. Το ομόλογο εκδόθηκε στην ονομαστική του αξία και φέρει ετήσιο σταθερό επιτόκιο ύψους 7.375% το οποίο θα καταβάλλεται ετησίως αναδρομικά μέχρι την Ημερομηνία Πρόωρης Εξόφλησης (δηλαδή στις 25 Ιουλίου 2027). Το ομόλογο λήγει στις 25 Ιουλίου 2028, ωστόσο η BOC PCL έχει το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης κατά την Ημερομηνία Πρόωρης Εξόφλησης, νοουμένου ότι πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις (περιλαμβανομένης της λήψης των απαραίτητων εποπτικών εγκρίσεων) όπως ορίζονται στους Όρους και Προϋποθέσεις του ομολόγου. Εάν το ομόλογο δεν εξοφληθεί από την BOC PCL κατά την Ημερομηνία Πρόωρης Εξόφλησης, το επιτόκιο από την Ημερομηνία Πρόωρης Εξόφλησης μέχρι την ημερομηνία λήξης θα είναι κυμαινόμενο, ίσο με 3 μηνών Euribor συν 409.5 μονάδες βάσης, και θα καταβάλλεται κάθε τρίμηνο αναδρομικά. Το ομόλογο είναι εισηγμένο στην αγορά Euro MTF του Χρηματιστηρίου του Λουξεμβούργου. Το ομόλογο πληροί τα κριτήρια για την Ελάχιστη Απαίτηση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) και συμβάλλει στις απαιτήσεις για την Ελάχιστη Απαίτηση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) της BOC PCL.

Δεν υπήρχαν άλλα σημαντικά μη-διορθωτικά γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς.

Μερίσματα

Σε συνέχεια της απόφασης ΔΕΕΑ 2022, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή από 1 Ιανουαρίου 2023, οποιαδήποτε διανομή μερίσματος στους μετόχους υπόκειται σε ρυθμιστική έγκριση, τόσο για την Εταιρία όσο και για την BOC PCL. Η απαίτηση για έγκριση δεν ισχύει εάν οι διανομές γίνονται μέσω έκδοσης νέων κοινών μετοχών στους μετόχους που είναι επιλέξιμοι ως Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 ούτε για την πληρωμή τοκομεριδίων για τυχόν τίτλους Χρεογράφων Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 που εκδίδονται από την Εταιρία ή την BOC PCL.

Τον Απρίλιο 2023, η Εταιρία έλαβε την έγκριση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για την καταβολή μερίσματος. Με τη λήψη της έγκρισης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας πρότεινε στους μετόχους για έγκριση στην Ετήσια Γενική Συνέλευση που πραγματοποιήθηκε στις 26 Μαΐου 2023, την καταβολή του τελικού μερίσματος ύψους €0.05 ανά συνήθη μετοχή από τα κέρδη για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (το 'Μέρισμα'). Η Ετήσια Γενική Συνέλευση στις 26 Μαΐου 2023 ενέκρινε τελικό μέρισμα €0.05 ανά μετοχή. Το μέρισμα ανήλθε συνολικά σε €22,310 χιλ. και ισοδυναμεί με ποσοστό ('payout ratio') 14% της κερδοφορίας πριν τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία του έτους 2022 προσαρμοσμένης για το κουπόνι στους κατόχους Πρόσθετων Κεφαλαίων Κατηγορίας 1 ή 31% της κερδοφορίας μετά τη φορολογία για το έτος 2022 (όπως αναφέρεται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2022).

Δήλωση ευθύνης του Διοικητικού Συμβουλίου

Οι Σύμβουλοι είναι υπεύθυνοι για την ετοιμασία της Ενδιάμεσης Οικονομικής Έκθεσης σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο (ΔΛΠ) 34 'Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Αναφορά' όπως υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), τους Κανονισμούς Διαφάνειας (Οδηγία 2004/109/ΕΚ) του 2007, όπως έχουν τροποποιηθεί, το Μέρος 2 (Κανόνες Διαφάνειας) των Κανονισμών της Κεντρικής Τράπεζας (Investment Market Conduct) του 2019 και τις ισχύουσες απαιτήσεις του Οδηγού Γνωστοποίησης και των Κανόνων Διαφάνειας της Αρχής Χρηματοοικονομικής Διαγωγής του Ηνωμένου Βασιλείου.

Κάθε Σύμβουλος, των οποίων τα ονόματα και οι ρόλοι αναφέρονται στη σελίδα 1, επιβεβαιώνει ότι, εξ όσων γνωρίζει και πιστεύει:

- οι Ενοποιημένες Συνοπτικές Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις, οι οποίες ετοιμάστηκαν σύμφωνα με το ΔΛΠ 34 'Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Αναφορά' όπως υιοθετήθηκε από την ΕΕ, παρέχουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων και της οικονομικής θέσης του Συγκροτήματος στις 30 Ιουνίου 2023 και του κέρδους του Συγκροτήματος για την περίοδο που έληξε, και
- η Ενδιάμεση Οικονομική Έκθεση περιλαμβάνει μια δίκαιη ανασκόπηση:
 - α. των σημαντικών γεγονότων που συνέβησαν κατά τους πρώτους έξι μήνες του οικονομικού έτους και τις επιπτώσεις τους στις Ενοποιημένες Συνοπτικές Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις,
 - β. της περιγραφής των κύριων κινδύνων και αβεβαιοτήτων για τους υπόλοιπους έξι μήνες του οικονομικού έτους,
 - γ. των λεπτομερειών για συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα που επηρέασαν σημαντικά την οικονομική θέση ή τις επιδόσεις του Συγκροτήματος κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, και
 - δ. των μεταβολών στις συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα που περιγράφονται στην τελευταία ετήσια έκθεση που θα μπορούσαν να είχαν σημαντική επίδραση στην οικονομική θέση ή επίδοση του Συγκροτήματος κατά τους πρώτους έξι μήνες του τρέχοντος οικονομικού έτους.

Οι Σύμβουλοι είναι υπεύθυνοι για τη διατήρηση και την ακεραιότητα των εταιρικών και οικονομικών πληροφοριών που περιλαμβάνονται στην ιστοσελίδα της Εταιρίας. Η νομοθεσία στην Ιρλανδία που διέπει την ετοιμασία και τη διάδοση των οικονομικών καταστάσεων ενδέχεται να διαφέρει από τη νομοθεσία σε άλλες δικαιοδοσίες.

Ευστράτιος-Γεώργιος Αράπογλου
Πρόεδρος

Πανίκος Νικολάου
Διευθύνων Σύμβουλος

8 Αυγούστου 2023

Έκθεση Διαχείρισης Κινδύνων και Κεφαλαίου

**30
Ιουνίου
2023**

Μια από τις κύριες προτεραιότητές του Συγκροτήματος είναι η συνεχής βελτίωση του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στο συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον με τον κατάλληλο τρόπο. Η αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία του Συγκροτήματος και ως εκ τούτου το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων έχει σχεδιαστεί για να διασφαλίζει την ασφάλεια και την ευρωστία του ιδρύματος, την προστασία των συμφερόντων των καταθετών και των μετόχων και τη συμμόρφωση με τις κανονιστικές απαιτήσεις. Υπάρχουν καθορισμένες σαφείς γραμμές εξουσίας και λογοδοσίας, καθώς και η απαραίτητη υποδομή και αναλυτικά στοιχεία, ώστε το Συγκρότημα να είναι σε θέση να εντοπίζει, να αξιολογεί, να παρακολουθεί και να ελέγχει τους κινδύνους.

1. Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΔΚ)

Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, έχει την ευθύνη για τη θέσπιση ενός Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνων (το 'πλαίσιο' ή 'ΠΔΚ') με περιεκτικότητα και συνοχή ούτως ώστε να διασφαλίζεται ο εντοπισμός, η αξιολόγηση, η παρακολούθηση και ο έλεγχος όλων των κινδύνων. Το πλαίσιο διασφαλίζει ότι εντοπίζονται σημαντικοί και αναδυόμενοι κίνδυνοι, συμπεριλαμβανομένων, χωρίς όμως περιορισμό, των κινδύνων που ενδέχεται να απειλήσουν το επιχειρηματικό μοντέλο, τη μελλοντική απόδοση, τη ρευστότητα και τη φερεγγυότητα του Συγκροτήματος. Οι κίνδυνοι αυτοί λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό της συνολικής επιχειρηματικής στρατηγικής του Συγκροτήματος, διασφαλίζοντας την ευθυγράμμιση με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου. Για την θέσπιση της διάθεσης ανάληψης κινδύνου του, το Συγκρότημα διασφαλίζει ότι λαμβάνεται υπόψη η ανεκτικότητα του στον κίνδυνο ούτως ώστε να διατηρούνται πάντοτε ικανοποιητικά κεφαλαιακά επίπεδα.

Το ΠΔΚ υποστηρίζεται από μια ισχυρή δομή διακυβέρνησης και αποτελείται από διάφορα μέρη που αναλύονται στις πιο κάτω ενότητες. Το ΠΔΚ εξετάζεται, ενημερώνεται και εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο τουλάχιστον ετησίως για να αντικατοπτρίζει τυχόν αλλαγές στις επιχειρηματικές δραστηριότητες του Συγκροτήματος ή να λαμβάνει υπόψη εξωτερικούς κανονισμούς, τις απαιτήσεις εταιρικής διακυβέρνησης και βέλτιστες πρακτικές του τομέα.

1.1 Διακυβέρνηση σε σχέση με τη διαχείριση κινδύνων

Το Διοικητικό Συμβούλιο (το 'Συμβούλιο') έχει την ευθύνη για τη διακυβέρνηση σε σχέση με τη διαχείριση κινδύνων στο Συγκρότημα και την τελική ευθύνη για την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων και το σύστημα εσωτερικού ελέγχου του Συγκροτήματος. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και η Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου (ΕΔΚ και ΕΕ αντίστοιχα) και σε εκτελεστικό επίπεδο η Εκτελεστική Επιτροπή (EXCO), η Επιτροπή Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO), η Επιτροπή Διάθεσης Περιουσιακών Στοιχείων (ADC), η Επιτροπή Τεχνολογίας (ET), η Επιτροπή Βιωσιμότητας και οι Επιτροπές Δανείων βοηθούν το Συμβούλιο σε σχέση με τις αρμοδιότητες του όσον αφορά τη διακυβέρνηση σε σχέση με τη διαχείριση κινδύνων.

Η ΕΔΚ υποστηρίζει το Συμβούλιο σε θέματα εποπτείας κινδύνων, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης του προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος και όλων των δραστηριοτήτων διαχείρισης κινδύνων, ενώ η Επιτροπή Ελέγχου υποστηρίζει το Συμβούλιο σε σχέση με την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικών ελέγχων. Επιπλέον, εφαρμόζονται διαδικασίες συζήτησης και κλιμάκωσης μέσω του Διοικητικού Συμβουλίου όσο και μέσω Εκτελεστικών Επιτροπών που παρέχουν μια συνεπή προσέγγιση στη διαχείριση κινδύνων και τη λήψη αποφάσεων.

Η επικοινωνία σχετικά με τα θέματα που αφορούν διαχείριση κινδύνων υποστηρίζεται επίσης από τη κατάλληλη πληροφόρηση που υποβάλλεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων (ΔΔΚ) και την Εκτελεστική Διοίκηση. Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων (ΔΔΔΚ) ή οι εκπρόσωποί του συμμετέχουν σε όλες αυτές τις σημαντικές επιτροπές για να διασφαλίσουν ότι οι πληροφορίες παρουσιάζονται σωστά και ότι η θέση της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνου είναι ξεκάθαρα διατυπωμένη.

Επιπλέον, συγκεκριμένοι ρόλοι εντός του Συγκροτήματος είναι κρίσιμοι, καθότι φέρουν συγκεκριμένες ευθύνες σε σχέση με τη διαχείριση κινδύνων. Οι ρόλοι αυτοί περιλαμβάνουν:

1. Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΔΚ) (συνέχεια)

1.1 Διακυβέρνηση σε σχέση με τη διαχείριση κινδύνων (συνέχεια)

Διευθύνων Σύμβουλος (ΔΣ)

Ο Διευθύνων Σύμβουλος είναι υπεύθυνος για την ανάπτυξη της στρατηγικής και των επιχειρηματικών σχεδίων του Συγκροτήματος με τρόπο που να συνάδει με την εγκεκριμένη διάθεση ανάληψης κινδύνων και για τη καθοδήγηση και οργάνωση της Εκτελεστικής Διοίκησης για τη διασφάλιση της εκτέλεσής τους. Ο Διευθύνων Σύμβουλος είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση των οικονομικών και λειτουργικών επιδόσεων του Συγκροτήματος στο πλαίσιο της εγκεκριμένης διάθεσης ανάληψης κινδύνου.

Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων (ΔΔΔΚ)

Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων ηγείται μιας ανεξάρτητης ΔΔΚ στο Συγκρότημα, συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών εταιρειών. Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων και την ανάπτυξη στρατηγικών διαχείρισης κινδύνων. Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων αναμένεται να εξετάζει την επιχειρηματική στρατηγική και τη συνολική ανάληψη κινδύνων και τη διακυβέρνησή σε σχέση με τη διαχείριση κινδύνων στο Συγκρότημα και να παρουσιάζει τα ευρήματά του, με ανεξάρτητο τρόπο, στην ΕΔΚ, όποτε είναι απαραίτητο. Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων αναφέρεται στην ΕΔΚ και στο Διευθύνων Σύμβουλο για διοικητικούς σκοπούς.

Ευθύνη και Εξουσιοδότηση

Η ΔΔΚ λειτουργεί ανεξάρτητα και αυτό επιτυγχάνεται μέσω:

- Της οργανωτικής ανεξαρτησίας από τις δραστηριότητες που ανατίθενται για έλεγχο
- Της απρόσκοπτης και άμεσης πρόσβασης στην Εκτελεστική Διοίκηση και στο Διοικητικό Συμβούλιο, είτε μέσω της ΕΚ είτε απευθείας
- Της άμεσης και άνευ όρων πρόσβασης σε όλες τις επιχειρηματικές γραμμές που έχουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν ουσιαστικό κίνδυνο για το Συγκρότημα. Οι διευθυντές πρώτης γραμμής είναι υποχρεωμένοι να συνεργάζονται με τους Διευθυντές της ΔΔΚ και να παρέχουν πρόσβαση σε όλα τα αρχεία του Συγκροτήματος, καθώς και σε οποιαδήποτε άλλη πληροφορία χρειαστεί
- Υποβάλλεται ξεχωριστός προϋπολογισμός στην ΕΚ για έγκριση
- Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων είναι μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής (EXCO) και έχει δικαίωμα ψήφου ή αρνησικυρίας σε βασικές εκτελεστικές επιτροπές καθώς και σε επιχειρηματικές επιτροπές

Επιπλέον, η ανεξαρτησία αυτή διασφαλίζεται ως εξής:

- Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων αξιολογείται ετησίως από την ΕΔΚ που έχει από κοινού την ευθύνη με την Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού & Αμοιβών
- Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων διατηρεί στενή σχέση συνεργασίας τόσο με την ΕΔΚ όσο και με τον Πρόεδρο της, η οποία περιλαμβάνει τακτική και συχνή επικοινωνία τόσο κατά τη διάρκεια των επίσημων συνεδριάσεων της ΕΔΚ όσο και ανεπίσημων συναντήσεων και συζητήσεων

1.2 Μοντέλο Οργάνωσης

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων είναι η επιχειρηματική υπηρεσία που έχει συσταθεί για τη διαδικασία διαχείρισης κινδύνων του Συγκροτήματος σε καθημερινή βάση. Η διαδικασία διαχείρισης κινδύνων είναι ενσωματωμένη στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου της BOC PCL. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων έχει διάφορα τμήματα, καθένα από τα οποία εξειδικεύεται σε μία ή περισσότερες κατηγορίες κινδύνων. Η οργάνωση του Τμήματος αντικατοπτρίζει τους τύπους κινδύνων που υπάρχουν στο Συγκρότημα.

1. Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΔΚ) (συνέχεια)

1.2 Μοντέλο Οργάνωσης (συνέχεια)

Το οργανωτικό μοντέλο της ΔΔΚ είναι δομημένο με τέτοιο τρόπο ώστε:

- Να καθορίζεται η διάθεση ανάληψης κινδύνου και να υποβάλλονται εκθέσεις σχετικά με την κατάσταση του προφίλ κινδύνου σε τακτική βάση
- Να διασφαλίζεται η κατάλληλη κυριότητα, διαχείριση, παρακολούθηση και αναφορά όλων των ουσιαστικών και αναδυόμενων κινδύνων
- Να προωθείται η κατάλληλη ενδυνάμωση σε βασικούς τομείς κινδύνου που θα βοηθήσουν στη δημιουργία μιας ισχυρής κουλτούρας κινδύνου
- Να παρέχονται εργαλεία και μεθοδολογίες για τη διαχείριση κινδύνων στις επιχειρηματικές μονάδες
- Να γίνεται αναφορά ζημιών από κινδύνους που εντοπίστηκαν στην Εκτελεστική Επιτροπή, στην ΕΔΚ και στο Διοικητικό Συμβούλιο και, όπου απαιτείται, στις Ρυθμιστικές Αρχές
- Να επιλέγονται και να παρακολουθούνται Βασικοί Δείκτες Κινδύνου (KRIs)

Η ΔΔΚ του Συγκροτήματος είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση κινδύνων σε όλες τις εταιρείες του Συγκροτήματος.

1.3 Εντοπισμός Κινδύνων

Η διαδικασία εντοπισμού των κινδύνων αποτελείται από δύο ταυτόχρονες αλλά συμπληρωματικές προσεγγίσεις για τον προσδιορισμό των κινδύνων, δηλαδή την προσέγγιση από την κορυφή προς τη βάση (top-down) και την προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή (bottom-up). Η πρώτη προσέγγιση καθοδηγείται από την Ανώτερη Διοίκηση και επικεντρώνεται στον εντοπισμό των σημαντικών κινδύνων του Συγκροτήματος, ενώ κατά τη δεύτερη προσέγγιση οι κίνδυνοι εντοπίζονται και αποτυπώνονται μέσω διαφόρων μεθόδων, όπως η διαδικασία Αυτοαξιολόγησης Κινδύνου και Ελέγχου (RCSA), η καταγραφή περιστατικών, η καταγραφή γεγονότων απάτης, οι έλεγχοι από τις εποπτικές αρχές, μέσω της άμεσης συνεργασίας με εξειδικευμένες μονάδες και άλλα. Οι κίνδυνοι που καταγράφονται από τις πιο πάνω διαδικασίες εντοπίζονται κατά τη διάρκεια της ετήσιας Εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ICAAP) και των τριμηνιαίων επικαιροποιήσεων της και αποτελούν τους σημαντικούς κινδύνους του Συγκροτήματος.

Για να εξασφαλίσει τον πλήρη και ολοκληρωμένο εντοπισμό των κινδύνων, το Συγκρότημα έχει ενσωματώσει διάφορες βασικές διαδικασίες στη διαδικασία αναγνώρισης κινδύνων, όπως:

- Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ICAAP)
- Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της ρευστοτικής επάρκειας (ILAAP)
- Ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων
- Διαδικασία κατάρτισης Χρηματοοικονομικού Πλάνου του Συγκροτήματος
- Κανονιστικές, εσωτερικές και εξωτερικές ανασκοπήσεις και έλεγχοι

1.4 Τρεις Γραμμές Άμυνας

Το Συγκρότημα συμμορφώνεται με τις κανονιστικές κατευθυντήριες γραμμές για την εταιρική διακυβέρνηση και έχει καθιερώσει το μοντέλο των Τριών Γραμμών Άμυνας ως πλαίσιο για την αποτελεσματική διαχείριση και έλεγχο κινδύνων και συμμόρφωσης. Το πλαίσιο αυτό καθορίζει τις αρμοδιότητες στη διαδικασία διαχείρισης του κινδύνου, διασφαλίζοντας επαρκή διαχωρισμό στην εποπτεία και τον έλεγχο του κινδύνου.

Πρώτη Γραμμή Άμυνας

Η πρώτη γραμμή άμυνας περιλαμβάνει λειτουργίες που κατέχουν και διαχειρίζονται κινδύνους στο πλαίσιο της ευθύνης τους για την επίτευξη των στόχων και είναι υπεύθυνες για την εφαρμογή διορθωτικών μέτρων για την αντιμετώπιση, επεξεργασία και έλεγχο των ελλείψεων. Αποτελείται από τη διοίκηση και το προσωπικό των επιχειρηματικών τομέων και των υποστηρικτικών λειτουργιών που ευθυγραμμίζονται άμεσα με την παράδοση προϊόντων και/ή υπηρεσιών.

1. Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΔΚ) (συνέχεια)

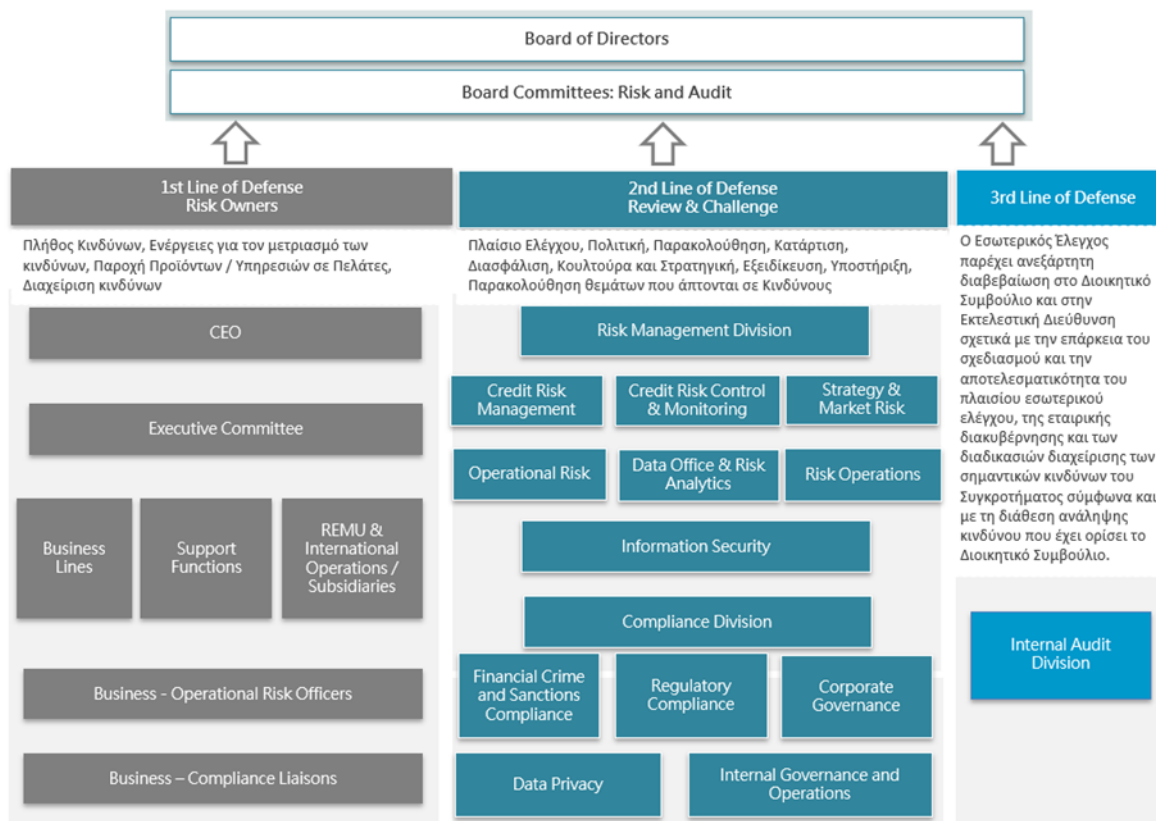
1.4 Τρεις Γραμμές Άμυνας (συνέχεια)

Δεύτερη Γραμμή Άμυνας

Η δεύτερη γραμμή άμυνας περιλαμβάνει λειτουργίες που επιβλέπουν τη συμμόρφωση της διεύθυνσης και του προσωπικού της πρώτης γραμμής, με το κανονιστικό πλαίσιο και τις αρχές διαχείρισης κινδύνου. Αποτελείται από τις λειτουργίες Διαχείρισης Κινδύνων, Ασφάλειας Πληροφορικής και Κανονιστικής Συμμόρφωσης. Η δεύτερη γραμμή άμυνας καθορίζει το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης του Συγκροτήματος και θεσπίζει πολιτικές και κατευθυντήριες γραμμές εντός των οποίων θα πρέπει να λειτουργούν οι επιχειρηματικές γραμμές και μονάδες υποστήριξης, οι εταιρείες Συγκροτήματος και το προσωπικό του. Η δεύτερη γραμμή άμυνας παρέχει επίσης στήριξη, καθώς και ανεξάρτητη εποπτεία του προφίλ κινδύνου και του πλαισίου κινδύνου.

Τρίτη Γραμμή Άμυνας

Η τρίτη γραμμή άμυνας είναι η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου (ΔΕΕ), η οποία παρέχει ανεξάρτητη διαβεβαίωση στο Διοικητικό Συμβούλιο και την Εκτελεστική Επιτροπή (EXCO) σχετικά με την επάρκεια του σχεδιασμού και τη λειτουργική αποτελεσματικότητα του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου του Συγκροτήματος, της εταιρικής διακυβέρνησης και των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων για τη διαχείριση κινδύνων σύμφωνα με τη διάθεση ανάληψης κινδύνων που ορίζει το Διοικητικό Συμβούλιο. Τα ευρήματα κοινοποιούνται στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω των επιτροπών και της ανώτερης διοίκησης και άλλων ενδιαφερομένων μερών, με την παρακολούθηση σχεδίων αποκατάστασης σε σχέση με τις συμφωνημένες ημερομηνίες ολοκλήρωσης.

1. Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΑΚ) (συνέχεια)

1.5 Πλαίσιο Διάθεσης ανάληψης κινδύνου (RAF)

Ο στόχος του Πλαισίου Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου (RAF) είναι να καθορίσει το επίπεδο κινδύνου που το Συγκρότημα είναι πρόθυμο να αναλάβει για την επιδίωξη των στρατηγικών του στόχων, οριοθετώντας τις βασικές αρχές και τους κανόνες που διέπουν τον καθορισμό της διάθεσης ανάληψης κινδύνου. Περιλαμβάνει τη δήλωση διάθεσης ανάληψης κινδύνου (Risk Appetite Statement - RAS), τις σχετικές πολιτικές και όρια, κατά περίπτωση, καθώς και τους ρόλους και τις αρμοδιότητες για την εφαρμογή και την παρακολούθηση του Πλαισίου Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου.

Το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου έχει αναπτυχθεί προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως βασικό εργαλείο διαχείρισης για την καλύτερη ευθυγράμμιση της επιχειρηματικής στρατηγικής (οικονομικοί και μη οικονομικοί στόχοι) με τη διαχείριση κινδύνων, και θα πρέπει να θεωρείται ως το σημείο αναφοράς για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη εντός του Συγκροτήματος, καθώς και για τα εποπτικά όργανα, για την αξιολόγηση του κατά πόσον οι αναληφθείσες επιχειρηματικές δραστηριότητες είναι συνεπείς με την καθορισμένη διάθεση ανάληψης κινδύνου.

Το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου είναι ένα από τα κύρια στοιχεία του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνων το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, μια σειρά από πλαίσια, πολιτικές και εγγυητικούς για την αντιμετώπιση των σημαντικών κινδύνων του Συγκροτήματος. Έχουν θεσπιστεί ξεχωριστά Πλαίσια Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου για όλες τις ενεργές θυγατρικές και αυτά υπόκεινται στην έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου κάθε θυγατρικής.

Δήλωση Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου (Risk Appetite Statement – RAS)

Η Δήλωση Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου είναι η διατύπωση, σε γραπτή μορφή, του συνολικού επιπέδου και των τύπων κινδύνου που το Συγκρότημα είναι πρόθυμο να αποδεχθεί κατά την εκτέλεση των επιχειρηματικών του στόχων και της στρατηγικής του. Περιλαμβάνει ποιοτικές δηλώσεις καθώς και ποσοτικές μετρήσεις που εκφράζονται σε σχέση με το κεφάλαιο, τη ρευστότητα, τα κέρδη, τη χρηματοδότηση και άλλους κινδύνους.

Η Δήλωση Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου εξετάζει, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους κινδύνους (οικονομικούς και μη-οικονομικούς):

Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι	Μη Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι
Κίνδυνος Κεφαλαίου	Κίνδυνος Επεξεργασίας & Εκτέλεσης Συναλλαγών
Κίνδυνος Κερδών	Κίνδυνος Συμμόρφωσης
Πιστωτικός Κίνδυνος	Κίνδυνος Φήμης
Κίνδυνος Αγοράς	Νομικός Κίνδυνος
Κίνδυνος επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο (IRRBB)	Κίνδυνος Ασφάλειας Πληροφοριών και Κίνδυνος στον Κυβερνοχώρο
Κίνδυνος Συγκέντρωσης	Τεχνολογικός Κίνδυνος
Κίνδυνος Χρηματοδότησης & Ρευστότητας	Κίνδυνος Εξωτερικής ανάθεσης/ανάθεσης εργασιών σε τρίτους
Κλιματικοί & Περιβαλλοντικοί Κίνδυνοι	

Διάθεση ανάληψης κινδύνου και αλληλεπίδραση με Χρηματοοικονομικό Πλάνο

Η Δήλωση Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου υπόκειται σε ετήσια διαδικασία αναθεώρησης κατά την περίοδο κατάρτισης του Χρηματοοικονομικού Πλάνου του Συγκροτήματος και των στρατηγικών πλάνων των επιχειρηματικών τομέων. Η αλληλεπίδραση μεταξύ αυτών των διαδικασιών προβλέπει έναν επαναληπτικό κύκλο ανατροφοδότησης κατά τη διάρκεια του οποίου οι δείκτες της Δήλωσης Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου, που σχετίζονται με τις ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις, λειτουργούν ως μηχανισμός προστασίας για το Χρηματοοικονομικό Πλάνο, ενώ για άλλους δείκτες το Χρηματοοικονομικό Πλάνο παρέχει στοιχεία για τον καθορισμό της ανοχής κινδύνου. Επιπλέον, κάθε αναθεώρηση του Χρηματοοικονομικού Πλάνου του Συγκροτήματος (καθώς και τα διαφορετικά σενάρια βάσει του Χρηματοοικονομικού Πλάνου του Συγκροτήματος) και/ή οι ασκήσεις αναθεώρησης που εκτελούνται, ελέγχονται για να διασφαλιστεί ότι είναι εντός της διάθεσης ανάληψης κινδύνου του Συγκροτήματος.

1. Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΔΚ) (συνέχεια)

1.5 Πλαίσιο Διάθεσης ανάληψης κινδύνου (RAF) (συνέχεια)

Πίνακας Παρακολούθησης της Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου

Για να διασφαλιστεί ότι το προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος είναι εντός της εγκεκριμένης διάθεσης ανάληψης κινδύνου, μια ενοποιημένη έκθεση κινδύνου και ένας πίνακας ελέγχου διάθεσης ανάληψης κινδύνου εξετάζονται τακτικά και συζητούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο και την ΕΔΚ.

Σε περίπτωση παραβίασης, το πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνου παρέχει την απαραίτητη διαδικασία κλιμάκωσης για την ανάλυση της σημαντικότητας και της φύσης της παραβίασης, την κοινοποίηση στις αρμόδιες αρχές και τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις απαραίτητες ενέργειες αποκατάστασης.

1.6 Ταξινόμηση κινδύνου

Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλοι οι κίνδυνοι που ενδέχεται να αντιμετωπίσει το Συγκρότημα εντοπίζονται και τυγχάνουν διαχείρισης, υπάρχει μια ταξινόμηση κινδύνων που αποτελεί βασικό στοιχείο της Διαδικασίας Αξιολόγησης Εσωτερικής Κεφαλαιακής Επάρκειας (ICAAP) και της Διαδικασίας Αξιολόγησης Εσωτερικής Ρευστοτικής Επάρκειας (ILAAP). Η ταξινόμηση διασφαλίζει ότι η κάλυψη των κινδύνων είναι ολοκληρωμένη και εντοπίζει πιθανούς δεσμούς μεταξύ των κινδύνων.

1.7 Μέτρηση και Αναφορά Κινδύνων

Η ΔΔΚ χρησιμοποιεί διάφορα συστήματα και μοντέλα για την υποστήριξη βασικών επιχειρηματικών διαδικασιών και λειτουργιών, συμπεριλαμβανομένων των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, των εγκρίσεων πιστώσεων, του κινδύνου απάτης και της χρηματοοικονομικής αναφοράς. Η ΔΔΚ έχει δημιουργήσει ένα πλαίσιο διακυβέρνησης και επικύρωσης μοντέλων για την αντιμετώπιση των κινδύνων που προκύπτουν από τη χρήση των μοντέλων.

Περαιτέρω, η ΔΔΚ:

- Διατηρεί κατηγοριοποίηση και ορισμούς των κινδύνων και ορολογίες που χρησιμοποιούνται σε ολόκληρο το Συγκρότημα
- Αντιπαραβάλλει αναφορές Βασικών Δεικτών Κινδύνου και άλλες σχετικές πληροφορίες κινδύνου. Όταν προκύπτουν παραβιάσεις ορίων, εφαρμόζονται διαδικασίες κλιμάκωσης και αναφοράς
- Ελέγχει ότι οι πληροφορίες για τους κινδύνους που παρέχονται από τις Διευθύνσεις είναι πλήρεις και ακριβείς και ότι η διοίκηση έχει καταβάλει κάθε εύλογη προσπάθεια για τον εντοπισμό και την αξιολόγηση όλων των βασικών κινδύνων
- Διασφαλίζει ότι οι πληροφορίες για τους κινδύνους που υποβάλλονται στην ΕΔΚ και στο Διοικητικό Συμβούλιο από τη ΔΔΚ και τις Διευθύνσεις είναι κατάλληλες και παρέχει τη δυνατότητα για την παρακολούθηση και τον έλεγχο όλων των κινδύνων που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα
- Δημοσιοποιεί πληροφορίες για τους κινδύνους εξωτερικά και συντάσσει εκθέσεις για τους σημαντικούς κινδύνους σύμφωνα με τις εσωτερικές και εξωτερικές κανονιστικές απαιτήσεις.

Ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων

Οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων είναι ένα βασικό εργαλείο διαχείρισης κινδύνων που χρησιμοποιεί το Συγκρότημα για να λάβει πληροφορίες σχετικά με τη συμπεριφορά διαφορετικών στοιχείων του Συγκροτήματος σε ένα σενάριο κρίσης και να αξιολογεί την ανθεκτικότητα και την επάρκεια κεφαλαίου και ρευστότητας του Συγκροτήματος, μέσω της χρήσης μιας σειράς σεναρίων, που βασίζονται σε διακυμάνσεις των συνθηκών αγοράς, των οικονομικών και άλλων συνθηκών του λειτουργικού περιβάλλοντος. Οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων διενεργούνται τόσο για εσωτερικούς όσο και για κανονιστικούς σκοπούς και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για:

1. Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΔΚ) (συνέχεια)

1.7 Συστήματα Μέτρησης και Αναφοράς Κινδύνων (συνέχεια)

Ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (συνέχεια)

- Κατανόηση του προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος
- Εκτίμηση του κατά πόσον υπάρχει ικανοποιητική κεφαλαιακή ή ρευστοτική επάρκεια υπό ακραίες συνθήκες (ICAAP και ILAAP) ώστε να τεθούν εισηγήσεις για ενέργειες μετριασμού
- Αξιολόγηση της στρατηγικής του Συγκροτήματος
- Καθορισμό ή αναθεώρηση ορίων
- Παροχή πληροφοριών στο Συγκρότημα για την κατανόηση των γεγονότων που ενδέχεται να ωθήσουν το Συγκρότημα εκτός της διάθεσης ανάληψης κινδύνων

Το Συγκρότημα διεξάγει τη διαδικασία προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων μέσω ενός συνδυασμού προσεγγίσεων από κάτω προς τα πάνω και από πάνω προς τα κάτω (bottom-up και top-down). Η ανάλυση σεναρίων και ευαισθησίας ακολουθεί μια προσέγγιση από κάτω προς τα πάνω, ενώ οι αντίστροφες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ακολουθούν μια προσέγγιση από πάνω προς τα κάτω.

Εάν οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων αποκαλύψουν ευάλωτους τομείς σε ένα δεδομένο σύνολο κινδύνων, οι Διευθύνσεις προβαίνουν σε συστάσεις στο ΔΣ, μέσω της ΕΔΚ, για διορθωτικά μέτρα και ενέργειες.

Το πρόγραμμα ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του Συγκροτήματος περιλαμβάνει μια σειρά από ασκήσεις προσομοίωσης μελλοντικών ακραίων καταστάσεων λαμβάνοντας υπόψη όλους τους σημαντικούς κινδύνους του Συγκροτήματος. Αυτές οι βασικές εσωτερικές ασκήσεις περιλαμβάνουν:

- Προσομοίωση ακραίων καταστάσεων που πραγματοποιείται για την υποστήριξη της Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας (ICAAP). Διενεργούνται επίσης τριμηνιαίες ανασκοπήσεις της Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας.
- Προσομοίωση ακραίων καταστάσεων που πραγματοποιείται επί του πλάνου χρηματοδότησης και ρευστότητας για την υποστήριξη της Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης της Επάρκειας Ρευστότητας (ILAAP) του Συγκροτήματος. Διενεργούνται επίσης τριμηνιαίες ανασκοπήσεις της Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης της Επάρκειας Ρευστότητας.
- Έκτακτες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων όπου και εάν απαιτείται, συμπεριλαμβανομένων αιτημάτων από τις ρυθμιστικές αρχές.

Άλλες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για επιχειρηματικούς λόγους και για συγκεκριμένους τύπους κινδύνων

Το Τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας διενεργεί επιπρόσθετες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Μηνιαίες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τον κίνδυνο επιτοκίου (μεταβολή 2% στην Οικονομική Αξία (Economic Value))
- Τριμηνιαίες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τον κίνδυνο επιτοκίου (μεταβολή 2% στα Καθαρά Έσοδα από Τόκους (Net Interest Income))
- Τριμηνιαίες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τον κίνδυνο επιτοκίου (με βάση τα έξι προκαθορισμένα σενάρια επιτοκίων της Βασιλείας που περιλαμβάνουν πλήγματα short up, short down, parallel up, parallel down)
- Τριμηνιαίες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία: η επίδραση στα κέρδη/ζημιές και τα αποθεματικά υποδεικνύεται από μεταβολές των επιτοκίων και των τιμών των ομολόγων και των συμμετοχικών τίτλων

1. Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΔΚ) (συνέχεια)

1.7 Συστήματα Μέτρησης και Αναφοράς Κινδύνων (συνέχεια)

Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης της Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΕΔΑΚΕ)

Η Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ΕΔΑΚΕ) είναι μια διαδικασία, ο κύριος σκοπός της οποίας είναι η αξιολόγηση της κεφαλαιακής επάρκειας του Συγκροτήματος σε σχέση με το επίπεδο των υποκείμενων ουσιωδών κινδύνων που μπορεί να προκύψουν από την επιδίωξη της στρατηγικής του Συγκροτήματος ή από αλλαγές στο περιβάλλον λειτουργίας του. Πιο συγκεκριμένα, η Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ΕΔΑΚΕ) αναλύει, αξιολογεί και προσδιορίζει ποσοτικά τους κινδύνους του Συγκροτήματος, καθορίζει τις τρέχουσες και μελλοντικές κεφαλαιακές ανάγκες για τους σημαντικούς κινδύνους που εντοπίστηκαν και αξιολογεί την ικανότητα απορρόφησης ζημιών του Συγκροτήματος τόσο στο βασικό σενάριο όσο και στις συνθήκες προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, με στόχο να αποδείξει ότι το Συγκρότημα έχει επαρκή κεφάλαιο και στα δύο σενάρια, για να υποστηρίξει τις δραστηριότητές του και να επιτύχει τους στρατηγικούς του στόχους σύμφωνα με την Διάθεση Ανάληψης Κινδύνου και τη Στρατηγική που εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Το Συγκρότημα ετοιμάζει επίσης τριμηνιαία αναθεώρηση των αποτελεσμάτων της ΕΔΑΚΕ καθώς και εκτάκτως όταν χρειάζεται, οι οποίες υποβάλλονται στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) και στην Επιτροπή Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου, λαμβάνοντας υπόψη τις τελευταίες πραγματικές και προβλεπόμενες πληροφορίες. Κατά την διάρκεια της τριμηνιαίας αναθεώρησης, το προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος αναθεωρείται και τυχόν ουσιώδεις μεταβολές/εξελίξεις από την ετήσια άσκηση της ΕΔΑΚΕ αξιολογούνται ως προς την κεφαλαιακή επάρκεια.

Η Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης της Κεφαλαιακής Επάρκειας για το 2022 υποβλήθηκε στην ΕΚΤ στις 31 Μαρτίου 2023. Η ΕΔΑΚΕ για το 2022 υπέδειξε ότι το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή κεφάλαια και διαθέσιμα μέτρα διαχείρισης κινδύνων για να υποστηρίξει το προφίλ κινδύνου και τις δραστηριότητές του και να του επιτρέψει να ανταποκριθεί στις ρυθμιστικές του απαιτήσεις, κάτω από συνήθεις και ακραίες καταστάσεις.

Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης της Επάρκειας Ρευστότητας (ΕΔΑΕΡ)

Η Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης της Επάρκειας Ρευστότητας του Συγκροτήματος είναι μια διαδικασία της οποίας ο κύριος στόχος είναι να αξιολογήσει εάν το Συγκρότημα διαθέτει επαρκείς πόρους ρευστότητας για να υποστηρίξει το επιχειρηματικό του μοντέλο, να επιτύχει τους στρατηγικούς του στόχους τόσο σε συνήθεις όσο και σε ακραίες καταστάσεις και να του επιτρέπουν να συμμορφώνεται με τις κανονιστικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένου του Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (Liquidity Coverage Ratio - LCR) και του Καθαρού Σταθερού Δείκτη Χρηματοδότησης (Net Stable Funding Ratio - NSFR).

Το Συγκρότημα ετοιμάζει επίσης τριμηνιαία αναθεώρηση της Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης της Επάρκειας Ρευστότητας, μέσω τριμηνιαίων ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ρευστότητας, οι οποίες υποβάλλονται στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) και στην Επιτροπή Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου. Στην αναθεώρηση λαμβάνονται υπόψη πραγματικές και προβλεπόμενες πληροφορίες. Αξιολογούνται τυχόν ουσιώδεις μεταβολές από το τέλος του έτους σε σχέση με τη ρευστότητα και τη χρηματοδότηση. Η τριμηνιαία αναθεώρηση προσδιορίζει κατά πόσο το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή αποθέματα ρευστότητας για να καλύψει τις εκροές κάτω από σενάρια ακραίων καταστάσεων.

Η Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης της Επάρκειας Ρευστότητας για το 2022 έχει υποβληθεί στην ΕΚΤ στις 31 Μαρτίου 2023. Η Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης της Επάρκειας Ρευστότητας για το 2022 υπέδειξε ότι το Συγκρότημα διατηρεί αποθέματα ρευστότητας τα οποία είναι επαρκή για να διασφαλίσουν την ικανότητά του να τηρεί τις υποχρεώσεις του όπως προκύπτουν κάτω από συνήθεις και ακραίες καταστάσεις.

1. Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΔΚ) (συνέχεια)

1.7 Συστήματα Μέτρησης και Αναφοράς Κινδύνων (συνέχεια)

Το Συγκρότημα συμμετείχε στην πρώτη άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων της ΕΚΤ για τον κλιματικό κίνδυνο του 2022

Η άσκηση χρησίμευσε ως άσκηση μάθησης για τις τράπεζες προκειμένου να εισαγάγουν τον κλιματικό κίνδυνο στη διαχείριση κινδύνων σαν ποιοτικό μέρος της Διαδικασίας Εποπτικής Επισκόπησης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ).

1.8. Άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του 2023 της ΕΚΤ για τη ΔΕΕΑ

Το Συγκρότημα συμμετείχε στην Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων του 2023 της ΕΚΤ για τη ΔΕΕΑ. Η άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων αξιολογεί πώς θα αντεπεξέρχονταν οι τράπεζες σε ένα υποθετικό δυσμενές οικονομικό σενάριο, το οποίο προϋποθέτει μια παρατεταμένη περίοδο χαμηλής ανάπτυξης, υψηλών επιτοκίων και υψηλού πληθωρισμού. Δεν είναι μια άσκηση 'επιτυχίας ή αποτυχίας' ('pass-or-fail') και δεν έχει τεθεί κάποιο όριο που να καθορίζει την αποτυχία ή την επιτυχία των τραπεζών. Αντίθετα, τα ευρήματα της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων θα τροφοδοτήσουν τον συνεχιζόμενο διάλογο με τις εποπτικές αρχές, όπου αυτές επεξηγούν την αξιολόγησή τους στις τράπεζες και συζητούν πιθανά μέτρα για την αντιμετώπιση τυχόν ελλείψεων.

Η ΕΚΤ δημοσίευσε στις 28 Ιουλίου 2023 τα αποτελέσματα της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων. Σύμφωνα με το σχετικό δελτίο τύπου της ΕΚΤ, 'η μείωση κεφαλαίων στο τέλος του τριετούς ορίζοντα ήταν χαμηλότερη από ό,τι σε προηγούμενες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων'. Αυτό οφειλόταν κυρίως στο ότι οι τράπεζες εισήλθαν στην άσκηση σε συνολικά καλύτερη κατάσταση, με περιουσιακά στοιχεία υψηλότερης ποιότητας και ισχυρότερη κερδοφορία.

1. Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΔΚ) (συνέχεια)

1.8. Άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του 2023 της ΔΕΕΑ της ΕΚΤ (συνέχεια)

Σύμφωνα με τις διαδικασίες της ΕΚΤ, τα ποσοτικά αποτελέσματα του δυσμενούς σενάριο αποτελούν ένα στοιχείο που θα ληφθεί υπόψη κατά τον επανακαθορισμό του επιπέδου των κατευθυντήριων γραμμών του Πυλώνα II στην ΔΕΕΑ 2023 και τα ποιοτικά αποτελέσματα ως μία πτυχή που θα ληφθεί υπόψη κατά την ολιστική αναθεώρηση των Απαιτήσεων του Πυλώνα II. Η άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων βασίστηκε σε μια προσέγγιση στατικού ισολογισμού, χρησιμοποιώντας ως σημείο εκκίνησης την χρηματοοικονομική και κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Τα αποτελέσματα για το Συγκρότημα, όπως έχουν δημοσιευθεί από την ΕΚΤ, παρουσιάζονται πιο κάτω:

		Συνοπτικά αποτελέσματα ανα οργανισμό, ανά εύρος			Σενάρια ευαισθησίας: Προβλέψεις 2023-2025		
		δυσμενές σενάριο, χωρίς μεταβατικές διατάξεις			(μεταβολή του ποσού έκθεσης σε κίνδυνο χωρίς μεταβατικές διατάξεις σε σχέση με το 2022)		
Ίδρυμα	Δείγμα	Μέγιστη μείωση του δείκτη CET1 (χωρίς μεταβατικές διατάξεις) ανά εύρος	Χαμηλότερος δείκτης CET1 (χωρίς μεταβατικές διατάξεις) ανά εύρος	Χαμηλότερος δείκτης μόχλευσης Κατηγορίας 1 (χωρίς μεταβατικές διατάξεις) ανά εύρος	Μεταβολή προβλεπόμενων καθαρών εσόδων από τόκους (NII) στο δυσμενές σενάριο έναντι του βασικού σεναρίου (σε %)	Μεταβολή προβλεπόμενων δανειακού χαρτοφυλακίου (LLPs) στο δυσμενές σενάριο έναντι του βασικού σεναρίου (σε %)	Μεταβολή προβλεπόμενου κέρδους/ζημίας στο δυσμενές σενάριο έναντι του βασικού σεναρίου (σε %)
Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company	Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (Single Supervisory Mechanism – SSM)	300 σε 599 μ.β.	$8\% \leq \text{δείκτης CET1} < 11\%$	$5\% \leq \text{Δείκτης Μόχλευσης} < 6\%$	-3.7%	4.4%	-9.0%

Όσον αφορά τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος, η μείωση του κεφαλαίου του δείκτη CET1 χωρίς μεταβατικές διατάξεις στον τριετή ορίζοντα στο δυσμενές σενάριο εμπίπτει στο εύρος από 300 έως 599 μονάδες βάσης όπως αναφέρεται πιο πάνω, σε σύγκριση με 600 έως 899 μονάδες βάσης στην άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του 2021, και συγκρίνεται θετικά με την μείωση 480 μονάδων βάσης κατά μέσο όρο για τις 98 τράπεζες της ΕΚΤ που έχουν συμμετάσχει στην άσκηση.

2. Σχεδιασμός ανάκαμψης και εξυγίανσης

Το σχέδιο ανάκαμψης του Συγκροτήματος καθορίζει τις ρυθμίσεις και τα μέτρα που θα μπορούσε να υιοθετήσει σε περίπτωση σοβαρής οικονομικής πίεσης για την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του Συγκροτήματος. Στο σχέδιο ανάκαμψης του Συγκροτήματος περιλαμβάνεται μια σειρά δεικτών και επιλογών, οι οποίοι από κοινού παρουσιάζουν τον εντοπισμό των ακραίων φαινομένων και τις ενέργειες μετριασμού που διαθέτει το Συγκρότημα για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας. Το σχέδιο ανάκαμψης του Συγκροτήματος εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο κατόπιν σύστασης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΔΚ) και της Επιτροπής Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO).

Το σχέδιο εξυγίανσης του Συγκροτήματος καταρτίζεται από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης σε συνεργασία με την Αρχή Εξυγίανσης (Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου). Το σχέδιο εξυγίανσης περιγράφει την Προτιμώμενη Στρατηγική Εξυγίανσης, πέραν της διασφάλισης της συνέχισης των κρίσιμων εργασιών του Συγκροτήματος και του εντοπισμού και αντιμετώπισης τυχόν εμποδίων στη δυνατότητα εξυγίανσης του. Το σχέδιο εξυγίανσης του Συγκροτήματος είναι μια διάσωση με ιδία μέσα μέσω της BOC PCL. Οι αρχές εξυγίανσης καθορίζουν επίσης τις ελάχιστες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) που αντιστοιχούν στην ικανότητα απορρόφησης ζημιών που απαιτείται για την εκτέλεση της εξυγίανσης.

3. Κουλτούρα Κινδύνου

Μια ισχυρή κουλτούρα κινδύνου είναι ένας σημαντικός καθοριστικός παράγοντας για το κατά πόσον το Συγκρότημα θα είναι σε θέση να εφαρμόσει με επιτυχία τη στρατηγική του στο πλαίσιο της καθορισμένης διάθεσης ανάληψης κινδύνου. Σε ολόκληρο το Συγκρότημα εφαρμόζεται ένα σχέδιο δράσης για την υιοθέτηση μιας εταιρικής κουλτούρας κινδύνου και η ΔΔΚ έχει ηγετικό ρόλο σε αυτό. Το σχέδιο δράσης περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη μέτρηση της κουλτούρας κινδύνου, τόσο στο επίπεδο της τράπεζας όσο και στο επίπεδο των Διευθύνσεων, μέσω ενός Πίνακα Αναφοράς Κουλτούρας Κινδύνου (Risk Culture Dashboard), την επικοινωνία μιας σειράς θεμάτων με στόχο την ενίσχυση της κουλτούρας κινδύνου και την παροχή ειδικής κατάρτισης για τομείς όπως παροχή πιστωτικών διευκολύνσεων και άλλα θέματα που σχετίζονται με τη διαχείριση κινδύνων.

Το Συγκρότημα ενισχύει την κουλτούρα κινδύνου και αυξάνει την ευαισθητοποίηση των εργαζομένων του σε θέματα κινδύνου μέσω συνεχούς εκπαίδευσης του προσωπικού (τόσο μέσω φυσικής παρουσίας σε εργαστήρια όσο και μέσω ηλεκτρονικής μάθησης).

4. Κύριοι Κίνδυνοι

Ως μέρος των επιχειρηματικών του δραστηριοτήτων, το Συγκρότημα αντιμετωπίζει διάφορους κινδύνους, οι σημαντικότεροι από τους οποίους περιλαμβάνουν τον πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς, ρευστότητας και χρηματοδότησης και λειτουργικού κινδύνου. Επιπλέον, το Συγκρότημα αντιμετωπίζει και επιπρόσθετους κινδύνους. Οι κύριοι και άλλοι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα περιγράφονται πιο κάτω καθώς και ο τρόπος με τον οποίο εντοπίζονται, αξιολογούνται, τυγχάνουν διαχείρισης και παρακολούθησης από το Συγκρότημα, συμπεριλαμβανομένων των διαθέσιμων μηχανισμών μετριασμού. Οι κίνδυνοι που περιγράφονται πιο κάτω δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως μια πλήρης και περιεκτική δήλωση όλων των δυνητικών κινδύνων, αβεβαιοτήτων ή μηχανισμών μετριασμού, καθώς άλλοι παράγοντες που είτε δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί είτε δεν είναι επί του παρόντος σημαντικοί, ενδέχεται επίσης να επηρεάσουν αρνητικά το Συγκρότημα.

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.1 Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος ορίζεται ως ο υφιστάμενος ή ο μελλοντικός κίνδυνος για τα κέρδη και το κεφάλαιο που απορρέει από την αδυναμία ενός οφειλέτη να εκπληρώσει τους όρους οποιασδήποτε σύμβασης με το Συγκρότημα (πραγματικές, ενδεχόμενες ή δυνητικές απαιτήσεις τόσο εντός όσο και εκτός ισολογισμού) ή την αδυναμία εκτέλεσης σύμβασης όπως συμφωνήθηκε. Στο πλαίσιο της γενικής έννοιας του πιστωτικού κινδύνου, το Συγκρότημα εντοπίζει και διαχειρίζεται επίσης τους ακόλουθους τύπους κινδύνων:

- Πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλομένου: τα πιστωτικά ανοίγματα του Συγκροτήματος με άλλους αντισυμβαλλομένους.
- Κίνδυνος διακανονισμού: ο κίνδυνος όπου ο αντισυμβαλλόμενος δεν εκπληρώνει τους όρους μιας σύμβασης με το Συγκρότημα.
- Κίνδυνος εκδότη: ο κίνδυνος που επηρεάζει τα κέρδη και προκύπτει από την πιστωτική επιδείνωση ενός εκδότη των μέσων στα οποία έχει επενδύσει το Συγκρότημα.
- Κίνδυνος συγκέντρωσης: ο κίνδυνος που προκύπτει από την άνιση κατανομή των ανοιγμάτων (π.χ πιστωτική συγκέντρωση) σε ιδιώτες δανειολήπτες ή ανά κλάδο, ανά εξασφάλιση, ανά προϊόν, ανά νόμισμα, ανά οικονομικό τομέα ή γεωγραφική περιοχή.
- Κίνδυνος χώρας: η πιστωτική έκθεση του Συγκροτήματος που προκύπτει από δανεισμό ή/και επένδυση ή η παρουσία του Συγκροτήματος σε μια συγκεκριμένη χώρα.

Επιπρόσθετες πληροφορίες και αναλύσεις σχετικά με τον πιστωτικό κίνδυνο παρατίθενται στη Σημείωση 30 των Ενοποιημένων Συνοπτικών Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 (των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων) που περιλαμβάνονται στην Ενδιάμεση Οικονομική Έκθεση για το 2023. Επιπλέον, οι σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές του Συγκροτήματος σχετικά με τον προσδιορισμό του επιπέδου των προβλέψεων για απομείωση/αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECLs) περιγράφονται στη Σημείωση 6 'Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές' των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Για τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου το Συγκρότημα διαθέτει μια ανεξάρτητη υπηρεσία Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου η οποία:

- Αναπτύσσει πολιτικές, κατευθυντήριες γραμμές και όρια έγκρισης που είναι απαραίτητα για τη διαχείριση και τον έλεγχο ή τον μετριασμό του πιστωτικού κινδύνου και του κινδύνου συγκέντρωσης στο Συγκρότημα. Αυτά τα έντυπα εξετάζονται και επικαιροποιούνται τουλάχιστον ετησίως, ή νωρίτερα εάν κριθεί απαραίτητο, ώστε να αντικατοπτρίζουν τυχόν αλλαγές στη διάθεση ανάληψης κινδύνων και τη στρατηγική του Συγκροτήματος και να λαμβάνουν υπόψη το περιβάλλον της αγοράς ή οποιοσδήποτε άλλες σημαντικές αλλαγές από εξωτερικούς ή εσωτερικούς παράγοντες που τίθενται σε ισχύ
- Αξιολογεί τις αιτήσεις πιστωτικών διευκολύνσεων πριν από την υποβολή τους για έγκριση στις Επιτροπές Δανείων / στην ΕΔΚ / στο Δ.Σ. υιοθετώντας μια ανεξάρτητη άποψη σε σχέση με τον πιστωτικό κίνδυνο και ετοιμάζει συστάσεις για τη βελτίωση των αιτήσεων και τον μετριασμό του κινδύνου
- Συμμετέχει στις Επιτροπές Δανείων της BOC PCL
- Καθορίζει δείκτες μέτρησης κινδύνου για την παρακολούθηση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου δανείων και υιοθετεί μια προληπτική προσέγγιση παρακολούθησης αυτών των κινδύνων
- Εκτιμά τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές με συνετό τρόπο, ώστε να υπάρχει δίκαιη απεικόνιση του χαρτοφυλακίου δανείων στις οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος

Το Συγκρότημα καθορίζει και παρακολουθεί τα όρια διάθεσης ανάληψης κινδύνου γύρω από τον πιστωτικό κίνδυνο. Επιπλέον, υπάρχει ένα πλαίσιο ορίων σε σχέση με τη διαδικασία χορήγησης πιστώσεων διευκολύνσεων και τη δομή του, και οι γενικοί κανόνες είναι επίσης καταγεγραμμένοι στη Δανειοδοτική Πολιτική του Συγκροτήματος. Υπάρχουν σχετικές εγκύκλιοι και κατευθυντήριες γραμμές που προβλέπουν όρια και παραμέτρους για την έγκριση των αιτήσεων πιστωτικών διευκολύνσεων. Το Συγκρότημα διαθέτει επί του παρόντος Επιτροπές Δανείων, οι οποίες αποτελούνται από μέλη από διάφορα τμήματα του Συγκροτήματος εκτός του Τμήματος Διαχείρισης Κινδύνων για τη διασφάλιση της ανεξάρτητης άποψης. Οι αιτήσεις που δεν εμπίπτουν στα όρια έγκρισης των εν λόγω Επιτροπών Δανείων υποβάλλονται στην ΕΔΚ ή στο Δ.Σ., ανάλογα με το συνολικά ανοίγματα των διευκολύνσεων των πελατών.

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.1 Πιστωτικός Κίνδυνος (συνέχεια)

Το Συγκρότημα έχει υιοθετήσει μεθοδολογίες και τεχνικές για τον εντοπισμό του πιστωτικού κινδύνου. Οι μεθοδολογίες αυτές αναθεωρούνται και τροποποιούνται όποτε κρίνεται απαραίτητο ώστε να αντικατοπτρίζουν τις αλλαγές στο χρηματοοικονομικό περιβάλλον και προσαρμόζονται ώστε να συνάδουν με τη συνολική στρατηγική του Συγκροτήματος και τους βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους του.

Το Συγκρότημα αφιερώνει σημαντικούς πόρους για την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου και την ορθή αποτύπωση των ανοιγμάτων του εντός και εκτός ισολογισμού σύμφωνα με τις κανονιστικές και λογιστικές κατευθυντήριες γραμμές. Η διαδικασία αυτή μπορεί να συνοψιστεί στα ακόλουθα στάδια:

- Ανάλυση της απόδοσης και της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού
- Μέτρηση της ανοιγμάτων και των συγκεντρώσεων
- Αύξηση των δικαιωμάτων για απομείωση

Επιπλέον, γίνεται παρακολούθηση μετά την έγκριση για τη διασφάλιση της τήρησης τόσο των όρων όσο και των προϋποθέσεων που ορίζονται στη διαδικασία έγκρισης και των πολιτικών και διαδικασιών πιστωτικού κινδύνου. Μια βασική πτυχή του πιστωτικού κινδύνου είναι η συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου, η οποία ορίζεται ως ο κίνδυνος που προκύπτει από την άνιση κατανομή των ανοιγμάτων σε ιδιώτες δανειολήπτες, συγκεκριμένων κλάδων ή οικονομικών τομέων, γεωγραφικών περιοχών, τύπους προϊόντος ή νομισμάτων. Η παρακολούθηση και ο έλεγχος του κινδύνου συγκέντρωσης επιτυγχάνεται με τον καθορισμό ορίων (π.χ. όρια τομέα και ονόματος) και την αναφορά τους στην ανώτερη διεύθυνση.

Υπάρχουν εγκεκριμένες πολιτικές και διαδικασίες για την έγκριση πιστωτικών ορίων καθώς και ορίων διακανονισμού ανά αντισυμβαλλόμενο με βάση τις επιχειρηματικές ανάγκες, τα τρέχοντα ανοίγματα και τα επενδυτικά σχέδια. Τα πιστωτικά όρια και τα όρια διακανονισμού των αντισυμβαλλομένων για τις συναλλαγές της Διεύθυνσης Διαθεσίμων παρακολουθούνται σε πραγματικό χρόνο μέσω συστήματος. Σε περίπτωση παραβίασης, αποστέλλεται αυτόματο e-mail στους αντιπροσώπους και τους λειτουργούς Κινδύνου Αγοράς & Ρευστότητας.

Με στόχο τον εντοπισμό του πιστωτικού κινδύνου σε πρώιμο στάδιο, ετοιμάζονται ορισμένες βασικές εκθέσεις για την Εκτελεστική Επιτροπή και/ή το ΔΣ. Ενδεικτικά, αυτά περιλαμβάνουν πίνακα ποιότητα διευκολύνσεων ο οποίος αναλύει, μεταξύ άλλων, τη συνολική απόδοση του χαρτοφυλακίου δανείων, τις διευκολύνσεις υπό ρύθμιση, την απόδοση νέων χορηγήσεων, συγκεκριμένα προϊόντα ή χαρτοφυλάκια, νέες ρυθμίσεις και τροποποιήσεις και άλλους βασικούς δείκτες επιδόσεων σε επίπεδο ποιότητας χαρτοφυλακίου.

Κίνδυνος Χώρας

Ο Κίνδυνος Χώρας αναφέρεται στην πιθανότητα οι δανειολήπτες μιας ξένης χώρας να μην είναι σε θέση ή να μην επιθυμούν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους για λόγους πέραν από τους συνήθεις κινδύνους που προκύπτουν σε σχέση με όλους τους δανειστές. Ο κίνδυνος χώρας επηρεάζει το Συγκρότημα μέσω της δραστηριοποίησής του σε άλλες χώρες, καθώς και μέσω επενδύσεων σε άλλες χώρες (τοποθετήσεις σε χρηματαγορές, ομόλογα, μετοχές, παράγωγα κ.λπ.). Επιπλέον, το Συγκρότημα επηρεάζεται έμμεσα από πιστωτικές διευκολύνσεις που παρέχονται σε πελάτες για τις διεθνείς δραστηριότητές τους ή λόγω εξασφαλίσεων σε άλλες χώρες. Από την άποψη αυτή, ο κίνδυνος χώρας λαμβάνεται υπόψη στην εκτίμηση κινδύνου όλων των ανοιγμάτων, τόσο εντός όσο και εκτός ισολογισμού. Η έκθεση σε κίνδυνο χώρας είναι η συγκέντρωση των διαφόρων συναλλαγών εντός ισολογισμού και εκτός ισολογισμού, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων σε ομόλογα, τοποθετήσεις σε χρηματαγορές, δάνεια ή εγγυήσεις από κατοίκους μιας χώρας, πιστωτικές επιστολές, ακίνητα κ.λπ.

Το Συγκρότημα παρακολουθεί τον κίνδυνο χώρας σε τριμηνιαία βάση μέσω αναφοράς στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO), συγκρίνοντας την έκθεση σε κάθε χώρα σε σύγκριση με τα αντίστοιχα όρια τους. Το Δ.Σ., μέσω της ΕΔΚ, ενημερώνεται επίσης σε τακτική βάση και τουλάχιστον ετησίως, για τυχόν παραβιάσεις ορίων. Τα όρια ανά χώρα κατανέμονται με βάση το κεφάλαιο CET1 του Συγκροτήματος, την πιστοληπτική ικανότητα της χώρας και την εσωτερική βαθμολόγηση.

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.1 Πιστωτικός Κίνδυνος (συνέχεια)

Μετριασμός Πιστωτικού Κινδύνου

Η θεμελιώδης αρχή δανεισμού του Συγκροτήματος είναι η έγκριση αιτήσεων και η παροχή πιστωτικών διευκολύνσεων μόνο όταν ο αιτητής έχει την ικανότητα αποπληρωμής και όπου οι όροι αυτών των διευκολύνσεων συνάδουν με το εισόδημα και την οικονομική κατάσταση των πελατών, ανεξάρτητα από τις εξασφαλίσεις που μπορεί να εκχωρηθούν και σε πλήρη συμμόρφωση με όλους τους εξωτερικούς νόμους, κανονισμούς, κατευθυντήριες γραμμές, εσωτερικούς κώδικες δεοντολογίας και άλλες εσωτερικές πολιτικές και διαδικασίες. Η αξία των εξασφαλίσεων δεν αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την αξιολόγηση και έγκριση οποιασδήποτε πιστωτικής διευκόλυνσης από το Συγκρότημα, καθώς οι εξασφαλίσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως δευτερεύουσα πηγή αποπληρωμής μόνο σε περίπτωση αθέτησης υποχρέωσης.

Οι εξασφαλίσεις χρησιμοποιούνται για τον μετριασμό του κινδύνου. Οι εξασφαλίσεις θεωρούνται ως εναλλακτικό μέσο ανάκτησης χρέους σε περίπτωση αθέτησης υποχρεώσεων. Η εξασφάλιση από μόνη της δεν αποτελεί κυρίαρχο κριτήριο για την έγκριση δανείου, με εξαίρεση την περίπτωση κατά την οποία η δανειακή σύμβαση προβλέπει ότι η αποπληρωμή του δανείου βασίζεται στην πώληση του ακινήτου που έχει υποθηκευτεί ως εξασφάλιση ή παροχή εξασφάλισης εύκολα ρευστοποιήσιμης.

Ο μετριασμός του κινδύνου πίστωσης εφαρμόζεται επίσης μέσω μιας σειράς πολιτικών, διαδικασιών, κατευθυντήριων γραμμών εγκυκλίων και ορίων. Οι πολιτικές εγκρίνονται από το ΕΔΚ και περιλαμβάνουν:

- Τη Δανειοδοτική Πολιτική
- Την Πολιτική Διαγραφής
- Την Πολιτική Κινδύνου Συγκέντρωσης
- Την Πολιτική Εκτιμήσεων
- Την Πολιτική Παρακολούθησης Πιστωτικού Κινδύνου

Συστήματα

Η αποτελεσματική διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου του Συγκροτήματος επιτυγχάνεται μέσω ενός συνδυασμού εκπαίδευσης και εξειδίκευσης καθώς και κατάλληλων συστημάτων αξιολόγησης του πιστωτικού κινδύνου (risk rating). Στόχος του Συγκροτήματος είναι η συνεχής αναβάθμιση των συστημάτων και των μοντέλων που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών του Συγκροτήματος. Επιπρόσθετα, το Συγκρότημα αναβαθμίζει συνεχώς τα συστήματα και τα μοντέλα αξιολόγησης του πιστωτικού κινδύνου με στόχο να αντικατοπτρίζει σωστά την αξία των ανοιγμάτων εντός και εκτός ισολογισμού του σύμφωνα με ρυθμιστικές και λογιστικές κατευθυντήριες γραμμές.

Η ανάλυση των δανείων και πληρωμών προς τους πελάτες σύμφωνα με τα πρότυπα της EAT παρουσιάζεται πιο κάτω.

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.1 Πιστωτικός Κίνδυνος (συνέχεια)

	Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες				Συσσωρευμένες απομειώσεις, συσσωρευμένες αρνητικές μεταβολές στην εύλογη αξία λόγω πιστωτικού κινδύνου και προβλέψεις			
	Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Συγκροτήματος ^{1,2}	Από τα οποία: ΜΕΔ	Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης		Συσσωρευμένες απομειώσεις, συσσωρευμένες αρνητικές μεταβολές στην εύλογη αξία λόγω πιστωτικού κινδύνου και προβλέψεις	Από τα οποία: ΜΕΔ	Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης	
			Συνολικά δάνεια με ρυθμιστικά μέτρα	Από τα οποία: ΜΕΔ			Συνολικά δάνεια με ρυθμιστικά μέτρα	Από τα οποία: ΜΕΔ
30 Ιουνίου 2023	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες								
Γενικές κυβερνήσεις	42,617	-	-	-	34	-	-	-
Άλλες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	240,481	2,526	23,323	2,182	5,736	1,958	2,011	1,890
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	5,131,534	131,992	473,886	84,842	101,605	71,610	55,060	49,547
Από τις οποίες: Μικρομεσαίες επιχειρήσεις ³	3,265,501	72,343	217,817	25,610	50,836	30,680	12,894	9,054
Από τις οποίες: Εμπορικών ακινήτων ³	3,895,018	109,623	436,537	76,672	79,255	60,639	50,963	46,452
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ανά κλάδο								
Κατασκευές	526,409	8,380			10,285			
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	901,834	18,565			16,851			
Ξενοδοχεία και εστίαση	1,207,745	20,699			10,881			
Ακίνητα	1,073,133	16,507			17,030			
Βιομηχανία	379,347	7,316			4,966			
Άλλοι κλάδοι	1,043,066	60,525			41,592			
Νοικοκυριά	4,791,088	234,687	233,781	119,784	90,526	64,478	40,943	32,950
Από τα οποία: Στεγαστικά δάνεια ³	3,776,027	193,706	205,936	104,043	58,323	44,227	33,356	26,487
Από τα οποία: Καταναλωτικά δάνεια ³	571,712	33,935	26,402	17,407	23,584	14,604	7,138	6,242
Σύνολο στον ισολογισμό	10,205,720	369,205	730,990	206,808	197,901	138,046	98,014	84,387

¹ Μη συμπεριλαμβανομένων δανείων και απαιτήσεων από κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

² Η αναπροσαρμογή στην εναπομένουσα εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση (αφορά κυρίως τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που αποκτήθηκαν ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας και υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του συμβατικού ποσού που είναι σε εκκρεμότητα και της εύλογης αξίας των δανείων που αποκτήθηκαν και φέρει αρνητικό υπόλοιπο) περιλαμβάνεται στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και κατά συνέπεια επιφέρει μείωση στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

³ Οι αναλύσεις που παρουσιάζονται στις κατηγορίες 'μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις' και 'νοικοκυριά' δεν προστίθενται μεταξύ τους, γιατί συγκεκριμένοι πελάτες μπορεί να καταχωρούνται και στις δύο κατηγορίες.

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.1 Πιστωτικός Κίνδυνος (συνέχεια)

	Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες				Συσσωρευμένες απομειώσεις, συσσωρευμένες αρνητικές μεταβολές στην εύλογη αξία λόγω πιστωτικού κινδύνου και προβλέψεις			
31 Δεκεμβρίου 2022	Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Συγκροτήματος ⁴	Από τα οποία: ΜΕΔ	Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης		Συσσωρευμένες απομειώσεις, συσσωρευμένες αρνητικές μεταβολές στην εύλογη αξία λόγω πιστωτικού κινδύνου και προβλέψεις	Από τα οποία: ΜΕΔ	Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης	
			Συνολικά δάνεια με ρυθμιστικά μέτρα	Από τα οποία: ΜΕΔ			Συνολικά δάνεια με ρυθμιστικά μέτρα	Από τα οποία: ΜΕΔ
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες								
Γενικές κυβερνήσεις	39,766	-	-	-	25	-	-	-
Άλλες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	186,281	3,202	11,665	2,825	6,008	2,332	2,453	2,250
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	5,134,784	144,522	950,499	91,100	100,265	69,212	53,940	44,957
Από τις οποίες: Μικρομεσαίες επιχειρήσεις ⁵	3,492,414	84,493	449,891	33,140	53,939	33,882	17,643	11,683
Από τις οποίες: Εμπορικών ακινήτων ⁶	3,975,290	120,445	895,971	80,980	76,385	58,414	47,047	41,152
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ανά κλάδο								
Κατασκευές	549,921	11,949			13,319			
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	909,438	20,783			15,907			
Ξενοδοχεία και εστίαση	1,164,979	20,824			9,543			
Ακίνητα	1,108,581	20,281			19,738			
Βιομηχανία	392,843	9,429			4,033			
Άλλοι κλάδοι	1,009,022	61,256			37,725			
Νοικοκυριά	4,770,863	260,629	290,556	143,140	72,144	54,643	37,362	32,087
Από τα οποία: Στεγαστικά δάνεια ⁶	3,785,834	220,354	253,794	125,994	45,805	37,616	29,759	25,751
Από τα οποία: Καταναλωτικά δάνεια ⁶	547,490	37,622	42,719	21,235	20,355	14,628	8,543	7,486
Σύνολο στον ισολογισμό	10,131,694	408,353	1,252,720	237,065	178,442	126,187	93,755	79,294

⁴ Μη συμπεριλαμβανομένων δανείων και απαιτήσεων από κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

⁵ Η αναπροσαρμογή στην εναπομείνουσα εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση (αφορά κυρίως τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που αποκτήθηκαν ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας και υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του συμβατικού ποσού που είναι σε εκκρεμότητα και της εύλογης αξίας των δανείων που αποκτήθηκαν και φέρει αρνητικό υπόλοιπο) περιλαμβάνεται στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και κατά συνέπεια επιφέρει μείωση στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

⁶ Οι αναλύσεις που παρουσιάζονται στις κατηγορίες 'μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις' και 'νοικοκυριά' δεν προστίθενται μεταξύ τους, γιατί συγκεκριμένοι πελάτες μπορεί να καταχωρούνται και στις δύο κατηγορίες.

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.2 Κίνδυνος Αγοράς

Ως Κίνδυνος Αγοράς ορίζεται ο τρέχων ή μελλοντικός κίνδυνος για τα κέρδη και το κεφάλαιο που προκύπτει από δυσμενείς μεταβολές των επιτοκίων, του συναλλάγματος/των τιμών ξένου συναλλάγματος και από οποιεσδήποτε άλλες μεταβολές των τιμών της αγοράς. Οι κύριοι τύποι κινδύνου αγοράς στους οποίους εκτίθεται το Συγκρότημα είναι οι εξής:

- α. Κίνδυνος επιτοκίου (Interest Rate Risk - IRR)
- β. Κίνδυνος συναλλάγματος/ξένου συναλλάγματος
- γ. Κίνδυνος τιμής χρεογράφων (ομόλογα, μετοχές)
- δ. Κίνδυνος τιμής ακινήτων

Καθένας από τους πιο πάνω κινδύνους ορίζεται και αναλύεται περαιτέρω στις πιο κάτω υπο-ενότητες. Επιπλέον, πληροφορίες σχετικά με τον Κίνδυνο Αγοράς παρατίθενται στη Σημείωση 31 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Κίνδυνος Επιτοκίου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο

Ο κίνδυνος επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο (Interest rate risk in the banking book ('IRRBB')) είναι ο υφιστάμενος ή ο μελλοντικός κίνδυνος τόσο για τα κέρδη όσο και για το κεφάλαιο του Συγκροτήματος ως αποτέλεσμα δυσμενών διακυμάνσεων των επιτοκίων. Τα τέσσερα στοιχεία του επιτοκιακού κινδύνου είναι: ο κίνδυνος ανατιμολόγησης (repricing risk), ο κίνδυνος καμπύλης απόδοσης (yield curve risk), ο κίνδυνος βάσης (basis risk) και ο κίνδυνος δικαιωμάτων προαίρεσης (option risk). Ο κίνδυνος ανατιμολόγησης είναι ο κίνδυνος απώλειας καθαρών εσόδων από τόκους ή οικονομικής αξίας ως αποτέλεσμα χρονικής αναντιστοιχίας στην ανατιμολόγηση περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων και στοιχείων εκτός ισολογισμού. Ο κίνδυνος καμπύλης απόδοσης προκύπτει από μεταβολές της κλίσης και του σχήματος της καμπύλης απόδοσης. Ο κίνδυνος βάσης είναι ο κίνδυνος απώλειας καθαρών εσόδων από τόκους ή της οικονομικής αξίας ως αποτέλεσμα της ελλιπούς συσχέτισης μεταξύ δύο διαφορετικών μεταβλητών επιτοκίων αναφοράς. Ο κίνδυνος δικαιωμάτων προαίρεσης προκύπτει από δικαιώματα προαίρεσης, συμπεριλαμβανομένων ενσωματωμένων δικαιωμάτων προαίρεσης, π.χ. όταν οι καταναλωτές εξαγοράζουν προϊόντα σταθερού επιτοκίου σε περίπτωση που αλλάζουν οι τιμές της αγοράς.

Το Συγκρότημα δεν λειτουργεί χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και συνεπώς όλη η έκθεση σε επιτόκια προκύπτει από το τραπεζικό χαρτοφυλάκιο.

Για σκοπούς ελέγχου του κινδύνου επιτοκίου, εφαρμόζεται ένα όριο ενός έτους για τη μέγιστη μείωση των καθαρών εσόδων από τόκους. Τα όρια καθορίζονται ως ποσοστό του κεφαλαίου του Συγκροτήματος και ως ποσοστό των καθαρών εσόδων από τόκους του Συγκροτήματος (όταν είναι θετικοί). Υπάρχουν διαφορετικά όρια για το Ευρώ και για τα Δολάρια ΗΠΑ. Οι παραβιάσεις ορίων πρέπει να αποφεύγονται σε όλους τους χρόνους, οποιοδήποτε τέτοιο περιστατικό αναφέρεται στις αρμόδιες αρχές (Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων και/ή Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων) και λαμβάνονται μέτρα μετριασμού. Διενεργείται μηνιαία παρακολούθηση η οποία παρέχεται στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων του Συγκροτήματος είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της έκθεσης σε επιτόκια του Συγκροτήματος. Το Τμήμα Διαχείρισης Διαθεσίμων λαμβάνει διορθωτικά μέτρα με σκοπό την ελαχιστοποίηση της εξέλιξης του κινδύνου και, σε κάθε περίπτωση, τον περιορισμό της έκθεσης εντός ορίων (εκτός εάν δοθεί έγκριση από την Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων/Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων).

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.2 Κίνδυνος Αγοράς (συνέχεια)

Κίνδυνος Συναλλάγματος / Ξένου Συναλλάγματος

Ο κίνδυνος ξένου συναλλάγματος είναι ο κίνδυνος διακύμανσης της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Προκειμένου να περιοριστεί ο κίνδυνος απώλειας από δυσμενείς διακυμάνσεις των ισοτιμιών ξένων συναλλαγμάτων, έχουν οριστεί συνολικά όρια σε ανοιχτές συναλλαγματικές θέσεις κατά τη διάρκεια της μέρας και στο κλείσιμο της μέρας. Τα όρια αυτά είναι μικρά σε σχέση με τα μέγιστα όρια που επιτρέπει η ΚΤΚ. Τα εσωτερικά όρια χρησιμεύουν ως προειδοποίηση για την αποφυγή παραβιάσεων των κανονιστικών ορίων. Λόγω του ότι δεν διατηρείται χαρτοφυλάκιο συναλλαγών ξένου συναλλάγματος η δυνητική αξία υπολογίζεται σε μηνιαία βάση επί της θέσης για την οποία γίνεται αναφορά στην ΚΤΚ. Τα όρια θέσης συναλλάγματος παρακολουθούνται καθημερινά και η ανοικτή θέση συναλλάγματος ή τυχόν παραβιάσεις αναφέρονται στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων σε μηνιαία βάση.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων του Συγκροτήματος είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της ανοικτής συναλλαγματικής θέσης του Συγκροτήματος που προέρχεται από τον ισολογισμό. Η συναλλαγματική θέση που προέρχεται από συναλλαγές πελατών τυγχάνει διαχείρισης από το Τμήμα Global Markets & Treasury Sales. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων είναι επίσης υπεύθυνη για την αντιστάθμιση των ανοικτών θέσεων ξένου συναλλάγματος των ξένων μη τραπεζικών μονάδων του Συγκροτήματος.

Κίνδυνος Τιμής Μετοχικών Τίτλων

Ο κίνδυνος ζημίας από μεταβολές στην τιμή των μετοχικών τίτλων προκύπτει όταν υπάρχει δυσμενείς μεταβολή στις τιμές των μετοχικών τίτλων που κατέχει το Συγκρότημα υπό την μορφή επενδύσεων.

Το Συγκρότημα διαθέτει ένα χαρτοφυλάκιο μετοχών και σε συλλογικά επενδυτικά ταμεία. Το χαρτοφυλάκιο αυτό αφορά κυρίως ορισμένες θέσεις που αποκτήθηκαν μέσω δραστηριότητας αναδιάρθρωσης δανείων και συγκεκριμένα μέσω ανταλλαγές δανείων με μετοχών, ενώ το χαρτοφυλάκιο των συλλογικών επενδυτικών ταμείων αφορά κυρίως τις ασφαλιστικές εργασίες του Συγκροτήματος. Η πολιτική που ακολουθεί είναι η διαχείριση του υφιστάμενου χαρτοφυλακίου με σκοπό την πώληση όλων των θέσεων για τις οποίες υπάρχει ζήτηση. Δεν επιτρέπονται νέες αγορές μετοχών χωρίς την έγκριση της Επιτροπής Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων. Ωστόσο, νέοι μετοχικοί τίτλοι μπορούν να αποκτηθούν από ανακτήσεις εξασφαλίσεων για δάνεια. Γίνεται αναφορά των θέσεων στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων σε τριμηνιαία βάση. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων ενημερώνεται επίσης σε τριμηνιαία βάση. Η ανάλυση των θέσεων που διατηρεί το Συγκρότημα στις 30 Ιουνίου 2023 παρουσιάζεται στη Σημείωση 15 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Κίνδυνος Τιμής Ομολόγων

Ο κίνδυνος τιμής ομολόγων είναι ο κίνδυνος ζημίας ως αποτέλεσμα δυσμενών μεταβολών στις τιμές των ομολόγων που κατέχει το Συγκρότημα. Οι τιμές των ομολόγων μεταβάλλονται όταν μεταβάλλεται ο πιστωτικός κίνδυνος των εκδοτών και/ή όταν μεταβάλλονται τα επιτόκια των τίτλων σταθερού επιτοκίου.

Το Συγκρότημα επενδύει σημαντικό μέρος των ρευστών διαθεσίμων του σε ομόλογα. Οι μεταβολές στις τιμές των ομολόγων που ταξινομούνται ως επενδύσεις στην Εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVPL), επηρεάζουν τα κέρδη ή τις ζημίες του Συγκροτήματος, ενώ οι μεταβολές στην αξία των χρεογράφων που ταξινομούνται ως εύλογη αξία μέσω άλλων συνολικών εσόδων (FVOCI) επηρεάζουν άμεσα το μετοχικό κεφάλαιο του Συγκροτήματος. Τα χρεόγραφα που ταξινομούνται ως Διακράτηση για είσπραξη (Held To Collect) διατηρούνται στο αποσβεσμένο κόστος.

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.2 Κίνδυνος Αγοράς (συνέχεια)

Κίνδυνος Τιμής Ομολόγων (συνέχεια)

Η δήλωση διάθεσης ανάληψης κινδύνου περιλαμβάνει τα επενδυτικά όρια ομολόγων που διέπουν το επίπεδο επικινδυνότητας του συνολικού χαρτοφυλακίου. Εφαρμόζονται επίσης πιστωτικά όρια ανά εκδότη. Το Τμήμα Κινδύνων Αγοράς και Ρευστότητας είναι υπεύθυνο για τον καθορισμό και τη βαθμονόμηση των ορίων που σχετίζονται με τα ομόλογα. Η παρακολούθηση των ορίων πραγματοποιείται σε καθημερινή βάση. Οποιοσδήποτε παραβιάσεις αναφέρονται μετά τη διαδικασία κλιμάκωσης ανάλογα με την παραβίαση του ορίου.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων του Συγκροτήματος διαχειρίζεται το χαρτοφυλάκιο ομολόγων και η διαχείριση τους διέπεται από την Πολιτική Επενδύσεων σε Ομόλογα. Η ετήσια επενδυτική στρατηγική ομολόγων προτείνεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων και εγκρίνεται από την Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων χρησιμοποιεί ποσά επενδύσεων σε ομόλογα που εγκρίθηκαν μέσω του Χρηματοοικονομικού Σχεδίου, στο πλαίσιο της Επενδυτικής Πολιτικής για τα Ομόλογα και εντός των ορίων και παραμέτρων που καθορίζονται στις διάφορες πολιτικές και πλαίσια. Η ανάλυση των θέσεων που διατηρεί ο το Συγκρότημα στις 30 Ιουνίου 2023 παρουσιάζεται στη Σημείωση 15 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Κίνδυνος Τιμής Ακινήτων

Ο κίνδυνος τιμής ακινήτων είναι ο κίνδυνος μείωσης της αξίας ακινήτων, είτε ως αποτέλεσμα:

- Αλλαγών στη ζήτηση και στις τιμές των κυπριακών ακινήτων, ή
- Ρυθμιστικά αιτήματα που ενδέχεται να αυξήσουν τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για τα αποθέματα ακινήτων

Το Συγκρότημα εκτίθεται στον κίνδυνο μεταβολών της εύλογης αξίας ακινήτων που κατέχονται είτε για ίδια χρήση είτε ως απόθεμα ακινήτων ή ως επενδύσεις σε ακίνητα. Το απόθεμα των ακινήτων αποκτάται κυρίως σε αντάλλαγμα χρέους και προορίζεται να διατεθεί προς πώληση σύμφωνα με τη στρατηγική του Συγκροτήματος.

Το Συγκρότημα έχει θέσει σε εφαρμογή μια σειρά ενεργειών για τη διαχείριση και την παρακολούθηση της έκθεσης σε κίνδυνο ακινήτων όπως αναφέρεται πιο κάτω:

- Έχει δημιουργήσει τη Μονάδα Διαχείρισης Ακινήτων (Real Estate Management Unit - REMU), ένα εξειδικευμένο τμήμα για τη διαχείριση των ανακτηθέντων χαρτοφυλακίων, συμπεριλαμβανομένης και της χρήσης κατάλληλων στρατηγικών πώλησης τους.
- Έχει δώσει μεγάλη έμφαση στην αποτελεσματική και γρήγορη διάθεση των ακινήτων που προκύπτουν από τις συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με ακίνητα, στην στενή τους παρακολούθηση και στην υποβολή τακτικών αναφορών. Υπάρχουν δείκτες Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου και άλλοι βασικοί δείκτες επιδόσεων που παρακολουθούν τα ακίνητα REMU όσον αφορά την αξία και τα επίπεδα πωλήσεων.
- Αξιολογεί και ποσοτικοποιεί τον κίνδυνο ως έναν από τους σημαντικούς κινδύνους για τους σκοπούς της εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ICAAP) τόσο από κανονιστική όσο και από οικονομική άποψη.
- Παρακολουθεί τις μεταβολές της αγοραίας αξίας της εξασφάλισης και, όπου απαιτείται, ζητά την ενεχυρίαση επιπρόσθετων εξασφαλίσεων σύμφωνα με τη σχετική συμφωνία.
- Στο πλαίσιο της διαδικασίας εκτίμησης, γίνονται παραδοχές σχετικά με τις μελλοντικές μεταβολές στις αξίες των ακινήτων, καθώς και στο χρονοδιάγραμμα για την ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων, των φόρων και των εξόδων για την ανάκτηση και την πώληση των εξασφαλίσεων, καθώς και οποιεσδήποτε άλλες ισχύουσες απομειώσεις.
- Για την εκτίμηση των ακινήτων που ανήκουν στο Συγκρότημα ασκείται κρίση η οποία λαμβάνει υπόψη όλα τα διαθέσιμα σημεία αναφοράς, όπως εκθέσεις εκτίμησης από εμπειρογνώμονες, τρέχουσες συνθήκες αγοράς και εφαρμογή κατάλληλων περικοπών έλλειψης ρευστότητας όπου απαιτείται.

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.3 Κίνδυνος Ρευστότητας και Χρηματοδότησης

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος να μη διαθέτει το Συγκρότημα επαρκείς χρηματοοικονομικούς πόρους για να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του καθώς αυτές καθίστανται απαιτητές. Αυτός ο κίνδυνος περιλαμβάνει την πιθανότητα το Συγκρότημα να χρειαστεί να αντλήσει χρηματοδότηση με υψηλό κόστος ή να πωλήσει περιουσιακά στοιχεία με έκπτωση για να εκπληρώσει πλήρως και έγκαιρα τις υποχρεώσεις του.

Ο κίνδυνος χρηματοδότησης είναι ο κίνδυνος το Συγκρότημα να μην έχει επαρκείς σταθερές πηγές χρηματοδότησης ή η πρόσβαση σε πηγές χρηματοδότησης να μην είναι πάντα διαθέσιμη σε εύλογο κόστος και κατά συνέπεια το Συγκρότημα να μην μπορεί εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, συμπεριλαμβανομένων και των κανονιστικών του υποχρεώσεων (π.χ. ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL)).

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τη διαχείριση κινδύνου του Συγκροτήματος σε σχέση με τον κίνδυνο ρευστότητας και χρηματοδότησης παρατίθενται στη Σημείωση 32 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων. Επιπρόσθετα, πληροφορίες για τα επιβαρυνμένα και τα ρευστά αποθεματικά παρουσιάζονται παρακάτω.

4.3.1 Επιβαρυνμένα και μη επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία

Τα επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία προκύπτουν από εκχωρημένες εξασφαλίσεις έναντι εγγυημένων χρηματοδοτήσεων και άλλων υποχρεώσεων που απαιτούν εξασφαλίσεις.

Ένα περιουσιακό στοιχείο κατηγοριοποιείται ως επιβαρυνμένο εάν έχει εκχωρηθεί ως εξασφάλιση έναντι εγγυημένων χρηματοδοτήσεων και άλλων υποχρεώσεων που απαιτούν εξασφαλίσεις και, ως εκ τούτου, δεν είναι πλέον διαθέσιμο στο Συγκρότημα για περαιτέρω απαιτήσεις εξασφάλισης ή ρευστότητας. Το σύνολο των επιβαρυνμένων περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος ανήλθε σε €3,661,160 χιλ. στις 30 Ιουνίου 2023 (31 Δεκεμβρίου 2022: €3,631,269 χιλ.).

Ένα περιουσιακό στοιχείο κατηγοριοποιείται ως μη επιβαρυνμένο εάν δεν έχει εκχωρηθεί ως εξασφάλιση έναντι εγγυημένων χρηματοδοτήσεων και άλλων υποχρεώσεων που απαιτούν εξασφαλίσεις. Τα μη επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία αναλύονται περαιτέρω σε περιουσιακά στοιχεία που είναι διαθέσιμα και μπορούν να ενδεχομένως να εκχωρηθούν και σε αυτά που δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για να εκχωρηθούν. Στις 30 Ιουνίου 2023, το Συγκρότημα κατείχε μη επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία ύψους €19,630,696 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €19,468,233 χιλ.) τα οποία μπορούν ενδεχομένως να εκχωρηθούν και να χρησιμοποιηθούν για να καλύψουν πιθανές ανάγκες ρευστότητας και μη επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία ύψους €846,459 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €659,311 χιλ.) που δεν είναι άμεσα διαθέσιμα στη παρούσα τους μορφή για να εκχωρηθούν ως εξασφάλιση για απαιτήσεις χρηματοδότησης.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει την ανάλυση των επιβαρυνμένων και μη επιβαρυνμένων περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος και τον βαθμό στον οποίο αυτά τα περιουσιακά στοιχεία είναι δεσμευμένα για τις ανάγκες χρηματοδότησης ή για άλλους σκοπούς. Η λογιστική αξία των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων παρουσιάζεται πιο κάτω:

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)**4.3 Κίνδυνος Ρευστότητας και Χρηματοδότησης (συνέχεια)****4.3.1 Επιβαρυμένα και μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)**

30 Ιουνίου 2023	Επιβαρυμένα	Μη επιβαρυμένα		Σύνολο
	Εκχωρημένα ως εξασφάλιση	Ενδεχομένως διαθέσιμα ως εξασφάλιση	Μη άμεσα διαθέσιμα ως εξασφάλιση	
	€000	€000	€000	€000
Μετρητά και άλλα ρευστά διαθέσιμα	69,345	8,932,649	557,247	9,559,241
Επενδύσεις	257,147	3,056,286	16,274	3,329,707
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	3,334,668	6,442,025	231,126	10,007,819
Ακίνητα	-	1,199,736	41,812	1,241,548
Σύνολο στον ισολογισμό	3,661,160	19,630,696	846,459	24,138,315

31 Δεκεμβρίου 2022				
Μετρητά και άλλα ρευστά διαθέσιμα	73,557	9,391,365	307,147	9,772,069
Επενδύσεις	284,343	2,393,796	25,564	2,703,703
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	3,273,369	6,397,745	282,138	9,953,252
Ακίνητα	-	1,285,327	44,462	1,329,789
Σύνολο στον ισολογισμό	3,631,269	19,468,233	659,311	23,758,813

Τα επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται κυρίως από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες και επενδύσεις σε ομόλογα. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία έχουν εκχωρηθεί κυρίως για σκοπούς του προγράμματος χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και για το καλυμμένο ομόλογο (Σημειώσεις 21 και 32 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 αντίστοιχα). Τα επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν μετρητά και άλλα ρευστά περιουσιακά στοιχεία τα οποία τοποθετούνται σε τράπεζες ως εξασφάλιση σύμφωνα με συμβάσεις ISDA, τα οποία δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για χρήση από το Συγκρότημα, αλλά αποδεσμεύονται με τη λήξη των συναλλαγών. Τα μετρητά χρησιμοποιούνται κυρίως για να καλύψουν εξασφαλίσεις που χρειάζονται για (i) παράγωγα και (ii) εμπορικές συναλλαγές και εγγυητικές. Μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν ως μέρος των συμπληρωματικών περιουσιακών στοιχείων για το καλυμμένο ομόλογο.

Η BOC PCL διατηρεί Πρόγραμμα Έκδοσης Καλυμμένων Ομολόγων σύμφωνα με τον Περί Καλυμμένων Ομολόγων Νόμο της Κύπρου και την Περί Καλυμμένων Ομολόγων Οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ). Στο πλαίσιο του Προγράμματος για την έκδοση καλυμμένων ομολόγων, η BOC PCL έχει εκδομένα καλυμμένα ομόλογα ύψους €650 εκατ. εξασφαλισμένα με ενυπόθηκα οικιστικά δάνεια στην Κύπρο. Τα καλυμμένα ομόλογα έχουν ημερομηνία λήξης στις 12 Δεκεμβρίου 2026 και επιτόκιο Euribor 3-μηνών πλέον 1.25% πληρωτέο σε τριμηνιαία βάση. Στις 9 Αυγούστου 2022, η BOC PCL προχώρησε σε τροποποίηση των όρων και των προϋποθέσεων των καλυμμένων ομολόγων μετά την εφαρμογή της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/2162 στην Κύπρο. Τα καλυμμένα ομόλογα διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου και φέρουν όρους conditional Pass-Through. Όλα τα ομόλογα κρατούνται από την BOC PCL. Τα καλυμμένα ομόλογα αποτελούν αποδεκτό περιουσιακό στοιχείο για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος και χρησιμοποιούνται ως εξασφάλιση για δανεισμό από την ΕΚΤ.

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.3 Κίνδυνος Ρευστότητας και Χρηματοδότησης (συνέχεια)

4.3.1 Επιβαρυμένα και μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

Τα μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία που ενδεχομένως να είναι διαθέσιμα για να εκχωρηθούν ως εξασφάλιση περιλαμβάνουν δάνεια και απαιτήσεις στην Κύπρο που παρουσιάζουν καθυστέρηση λιγότερη από 90 ημέρες. Οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες παρουσιάζονται ως μη επιβαρυμένα στοιχεία και μπορούν να εκχωρηθούν, στο βαθμό που υπερβαίνουν το επίπεδο των ελάχιστων απαιτούμενων αποθεματικών. Τα ελάχιστα απαιτούμενα αποθεματικά παρουσιάζονται ως μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για να εκχωρηθούν ως εξασφάλιση.

Τα μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για να εκχωρηθούν ως εξασφάλιση αποτελούνται κυρίως από δάνεια και απαιτήσεις για τα οποία υπάρχει συμβατική ή νομική απαγόρευση να επιβαρυνθούν ή τα οποία παρουσιάζουν καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών ή για τα οποία υπάρχουν εκκρεμίες αγωγές ή άλλες νομικές ενέργειες εναντίον του πελάτη. Μέρος αυτών των περιουσιακών στοιχείων θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση για εγγυημένες μορφές χρηματοδότησης, αλλά ταξινομείται συντηρητικά ως μη άμεσα διαθέσιμο για σκοπούς εξασφάλισης. Ακίνητα των οποίων ο νομικός τίτλος δεν έχει μεταβιβαστεί στην Εταιρία ή θυγατρική της, δεν θεωρούνται άμεσα διαθέσιμα για να χρησιμοποιηθούν ως εξασφάλιση. Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση αναφέρονται επίσης ως μη άμεσα διαθέσιμα για εκχώρηση.

Τα ασφαλιστικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχουν οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρείες του Συγκροτήματος δεν περιλαμβάνονται στον πιο πάνω ή πιο κάτω πίνακα, αφού κατά κύριο λόγο ανήκουν στους ασφαλιζόμενους.

Η λογιστική και εύλογη αξία των επιβαρυμένων και μη επιβαρυμένων επενδύσεων του Συγκροτήματος κατά τις 30 Ιουνίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022 είναι ως ακολούθως:

30 Ιουνίου 2023	Λογιστική αξία επιβαρυμένων επενδύσεων	Εύλογη αξία επιβαρυμένων επενδύσεων	Λογιστική αξία μη επιβαρυμένων επενδύσεων	Εύλογη αξία μη επιβαρυμένων επενδύσεων
	€000	€000	€000	€000
Μετοχές	-	-	148,216	148,216
Ομόλογα	257,147	239,317	2,924,344	2,858,123
Σύνολο επενδύσεων	257,147	239,317	3,072,560	3,006,339

31 Δεκεμβρίου 2022				
Μετοχές	-	-	194,841	194,841
Ομόλογα	284,343	265,696	2,224,519	2,150,383
Σύνολο επενδύσεων	284,343	265,696	2,419,360	2,345,224

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)**4.3 Κίνδυνος Ρευστότητας και Χρηματοδότησης (συνέχεια)****4.3.2 Ρύθμιση ρευστότητας**

Το Συγκρότημα πρέπει να συμμορφώνεται με τις πρόνοιες του Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (ΔΚΡ) σύμφωνα με την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV) / του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) (συμπληρωματικός κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2015/61) με όριο 100%. Το Συγκρότημα πρέπει επίσης να συμμορφώνεται με το Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ) όπως υπολογίζεται στη βάση του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) με όριο 100%.

Ο ΔΚΡ έχει σχεδιαστεί για να εστιάσει στη βραχυπρόθεσμη ανθεκτικότητα του προφίλ του Συγκροτήματος αναφορικά με τον κίνδυνο ρευστότητας, διασφαλίζοντας ότι το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή υψηλής ποιότητας ρευστά διαθέσιμα για να επιβιώσει σε ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων διάρκειας 30 ημερών. Ο ΔΚΣΧ αναπτύχθηκε για την προώθηση μιας βιώσιμης δομής λήξης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Στις 30 Ιουνίου 2023, το Συγκρότημα πληρούσε όλες τις εποπτικές απαιτήσεις ρευστότητας. Στις 30 Ιουνίου 2023, ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας (ΔΚΡ) του Συγκροτήματος ανήλθε σε 316% (σε σύγκριση με 291% στις 31 Δεκεμβρίου 2022) και ο Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ) του Συγκροτήματος ανήλθε σε 165% (σε σύγκριση με 168% στις 31 Δεκεμβρίου 2022).

4.3.3 Αποθεματικά ρευστότητας

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τα αποθέματα ρευστότητας του Συγκροτήματος:

Σύνθεση ρευστών αποθεματικών	30 Ιουνίου 2023			31 Δεκεμβρίου 2022		
	Εσωτερικά Ρευστά Αποθεματικά	Ρευστά αποθεματικά βάσει του ΔΚΡ κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2015/61		Εσωτερικά Ρευστά Αποθεματικά	Ρευστά αποθεματικά βάσει του ΔΚΡ κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2015/61	
		Επίπεδο 1	Επίπεδο 2Α & 2Β		Επίπεδο 1	Επίπεδο 2Α & 2Β
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	8,943,425	8,943,425	-	9,379,888	9,379,888	-
Υπόλοιπα και καταθέσεις με τράπεζες	263,698	-	-	55,825	-	-
Εμπορεύσιμες επενδύσεις	2,476,326	2,021,659	331,111	1,827,698	1,344,032	214,800
Διαθέσιμη ρευστότητα με ΕΚΤ	57,509	-	-	147,844	-	-
Σύνολο	11,740,958	10,965,084	331,111	11,411,255	10,723,920	214,800

Τα Εσωτερικά Ρευστά Αποθεματικά παρουσιάζουν τα συνολικά ρευστά περιουσιακά στοιχεία όπως αυτά προσδιορίζονται στην Πολιτική Ρευστότητας της BOC PCL. Τα ρευστά αποθεματικά βάσει του ΔΚΡ σύμφωνα με τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2015/61 παρουσιάζουν τα ρευστά περιουσιακά στοιχεία βάσει του ορισμού στον προαναφερόμενο κανονισμό, δηλαδή Υψηλής Ποιότητας Ρευστοποιήσιμα Περιουσιακά Στοιχεία (ΥΠΡΠΣ).

Τα υπόλοιπα και καταθέσεις με τράπεζες δεν περιλαμβάνονται στα Ρευστά αποθεματικά σύμφωνα με το ΔΚΡ, καθώς δεν θεωρούνται ΥΠΡΠΣ (είναι μέρος των εισροών του ΔΚΡ).

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.3 Κίνδυνος Ρευστότητας και Χρηματοδότησης (συνέχεια)

4.3.3 Αποθεματικά ρευστότητας (συνέχεια)

Οι εμπορεύσιμες επενδύσεις στα Ρευστά αποθεματικά βάσει του ΔΚΡ παρουσιάζονται σε αγοραίες αξίες μειωμένες κατά τους συνήθεις συντελεστές όπως περιγράφεται στον κανονισμό του ΔΚΡ. Οι εμπορεύσιμες επενδύσεις στα Εσωτερικά Ρευστά Αποθεματικά περιλαμβάνουν επιπρόσθετα μη επιβαρυνόμενα εμπορεύσιμα ομόλογα και παρουσιάζονται σε αγοραίες αξίες μείον έκπτωση τιμής, βάσει εκπτώσεων τιμής και μεθοδολογίας της ΕΚΤ.

Η τρέχουσα διαθέσιμη ρευστότητα με την ΕΚΤ δεν είναι μέρος των Ρευστών αποθεματικών βάσει του ΔΚΡ.

Τον Μάρτιο του 2022, η ΕΚΤ ανακοίνωσε τα βήματα για τη σταδιακή κατάργηση των προσωρινών μέτρων χαλάρωσης σε σχέση με τις εξασφαλίσεις που εφαρμόστηκαν για την πανδημία. Η σταδιακή κατάργηση έχει προγραμματιστεί να ολοκληρωθεί σε τρία στάδια, ξεκινώντας από τον Ιούλιο του 2022 και θα ολοκληρωθεί μέχρι τον Μάρτιο του 2024 και δίνει στις τράπεζες χρόνο να προσαρμοστούν στις αλλαγές σε σχέση με το πλαίσιο των εξασφαλίσεων. Σε πρώτο στάδιο τον Ιούλιο 2022, η ΕΚΤ μείωσε στο μισό την προσωρινή χαλάρωση που εφαρμόστηκε στις περικοπές αποτίμησης των εξασφαλίσεων σε όλα τα περιουσιακά στοιχεία από την προηγούμενη προσαρμογή του 20% στο 10%. Σε δεύτερο στάδιο, τον Ιούνιο του 2023, η ΕΚΤ αναμένεται να εφαρμόσει ένα νέο χρονοδιάγραμμα για τις περικοπές αποτίμησης της αξίας των εξασφαλίσεων με βάση το επίπεδο ανοχής κινδύνου που ίσχυε πριν από την πανδημία για πιστωτικές πράξεις, καταργώντας σταδιακά την προσωρινή μείωση των περικοπών αποτίμησης των εξασφαλίσεων. Στο τρίτο και τελικό στάδιο, τον Μάρτιο του 2024, η ΕΚΤ θα καταργήσει, τα εναπομείναντα μέτρα χαλάρωσης των εξασφαλίσεων που εφαρμόστηκαν για την πανδημία.

4.4 Λειτουργικός Κίνδυνος

Ο λειτουργικός κίνδυνος ορίζεται ως ο κίνδυνος άμεσων ή έμμεσων επιπτώσεων/ζημιών που προκύπτουν από ανεπαρκείς ή αποτυχημένες εσωτερικές διαδικασίες, ανθρώπινους χειρισμούς και συστήματα ή εξωτερικά γεγονότα. Το Συγκρότημα συμπεριλαμβάνει στον εν λόγω ορισμό τον κίνδυνο συμμόρφωσης, το νομικό κίνδυνο και τον κίνδυνο φήμης.

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει ότι ο έλεγχος του λειτουργικού κινδύνου σχετίζεται άμεσα με αποτελεσματικές και αποδοτικές πρακτικές διαχείρισης και υψηλού επιπέδου πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης. Προς αυτή την κατεύθυνση, το πλαίσιο διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου στοχεύει στη διατήρηση ενός ισχυρού εσωτερικού πλαισίου διακυβέρνησης και διαχείρισης της έκθεσης σε λειτουργικούς κινδύνους, μέσω ολοκληρωμένων διαδικασιών που καθοδηγούν τον εντοπισμό, την αξιολόγηση, τον έλεγχο και την παρακολούθηση των κινδύνων.

Το Συγκρότημα διατηρεί επίσης επαρκή ασφαλιστικά συμβόλαια, για κάλυψη απρόβλεπτων σημαντικών λειτουργικών ζημιών.

Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου

Το Συγκρότημα έχει θεσπίσει ένα Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου το οποίο επιδιώκει τους ακόλουθους στόχους:

- Η ανάπτυξη της επίγνωσης για το λειτουργικό κίνδυνο και της κατάλληλης κουλτούρας,
- Η παροχή αποτελεσματικής παρακολούθησης και αναφοράς κινδύνου στη διοίκηση του Συγκροτήματος σε όλα τα επίπεδα, σε σχέση με το προφίλ λειτουργικού κινδύνου, έτσι ώστε να διευκολύνεται η λήψη των αποφάσεων για ενέργειες ελέγχου κινδύνων,
- Ο μετριασμός του λειτουργικού κινδύνου ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι οι λειτουργικές ζημιές δεν οδηγούν σε ουσιώδεις αρνητικές επιπτώσεις στο Συγκρότημα και ότι η επίδραση στην κερδοφορία και στην επίτευξη των εταιρικών στόχων του Συγκροτήματος περιορίζεται, και
- Η διατήρηση ενός ισχυρού συστήματος εσωτερικών ελέγχων για να διασφαλιστεί ότι τα λειτουργικά συμβάντα δεν προκαλούν ουσιώδεις αρνητικές επιπτώσεις στο Συγκρότημα και έχουν ελάχιστο αντίκτυπο στην κερδοφορία και τη φήμη του Συγκροτήματος.

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.4 Λειτουργικός Κίνδυνος (συνέχεια)

Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου (συνέχεια)

Οι λειτουργικοί κίνδυνοι δύνανται να προκύψουν από όλους τους επιχειρηματικούς τομείς και δραστηριότητες του Συγκροτήματος και ως εκ τούτου από τη φύση τους καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα κινδύνων.

Με σκοπό την αποτελεσματική διαχείριση όλων των σημαντικών λειτουργικών κινδύνων, το πλαίσιο διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου που υιοθέτησε το Συγκρότημα βασίζεται στο μοντέλο των τριών γραμμών άμυνας (three lines of defence model), μέσω του οποίου η ανάληψη της ευθύνης για τους κινδύνους επιμερίζεται στις διάφορες μονάδες του οργανισμού.

Τα βασικά στοιχεία του Πλαισίου Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου περιλαμβάνουν τα εξής:

Διάθεση Ανάληψης Κινδύνου

Υπάρχει μια καθορισμένη δήλωση Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου (RAS) για το Λειτουργικό Κίνδυνο, η οποία αποτελεί μέρος της δήλωσης Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου του Συγκροτήματος. Εφαρμόζονται κατώτατα όρια για ζημίες που σχετίζονται με τους λειτουργικούς κινδύνους.

Αυτοαξιολόγηση Ελέγχου Κινδύνων (Risk Control Self-Assessment - RCSA)

Η μεθοδολογία Αυτοαξιολόγησης Ελέγχου Κινδύνων (RCSA) είναι καθιερωμένη σε ολόκληρο το Συγκρότημα. Σύμφωνα με τη μεθοδολογία Αυτοαξιολόγησης Ελέγχου Κινδύνων, οι επικεφαλές των επιχειρηματικών μονάδων καλούνται να αναγνωρίσουν τους κινδύνους που προκύπτουν βάσει περιοχών ρίσκου σύμφωνα με το αρχείο καταγραφής των κινδύνων (risk taxonomy). Η επικαιροποίηση/εμπλουτισμός του μητρώου κινδύνων όσον αφορά τους υφιστάμενους και δυνητικούς νέους κινδύνους που εντοπίζονται και τον μετριασμό τους είναι μια συνεχής διαδικασία, η οποία προέρχεται από την Αυτοαξιολόγηση Ελέγχου Κινδύνων, αλλά και από άλλες αξιολογήσεις κινδύνου και ελέγχου (RCAs) που διενεργούνται.

Καταγραφή και ανάλυση περιστατικών

Ένα περιστατικό λειτουργικού κινδύνου ορίζεται ως κάθε περιστατικό κατά το οποίο, λόγω της αποτυχίας ή της έλλειψης ελέγχου, το Συγκρότημα θα μπορούσε πραγματικά ή δυνητικά να υποστεί ζημία, περιλαμβανομένων περιστάσεων κατά τις οποίες το Συγκρότημα θα μπορούσε να έχει υποστεί ζημία, αλλά στην πραγματικότητα έχει αποκομίσει κέρδος, καθώς και περιστατικά που οδηγούν σε δυνητικές επιπτώσεις στη φήμη του Συγκροτήματος ή κανονιστικές επιπτώσεις.

Τα περιστατικά ζημιών λόγω λειτουργικού κινδύνου ταξινομούνται και καταγράφονται στο σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης (RCMS) του Συγκροτήματος, το οποίο χρησιμεύει ως επιχειρηματικό εργαλείο που ενσωματώνει όλα τα δεδομένα ελέγχου κινδύνων (π.χ. κίνδυνοι, περιστατικά ζημιών, Βασικοί Δείκτες Κινδύνου) για να παρέχει μια ολιστική εικόνα όσον αφορά τον εντοπισμό κινδύνων, τη λήψη διορθωτικών δράσεων και τη στατιστική ανάλυση. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, καταγράφηκαν 406 ζημιογόνα περιστατικά με ακαθάριστη ζημία ίση ή μεγαλύτερη των €1,000 το καθένα, συμπεριλαμβανομένων περιστατικών προηγούμενων ετών (κυρίως νομικών υποθέσεων) για τα οποία σημειώθηκαν ζημίες κατά το πρώτο εξάμηνο του 2023.

Βασικοί Δείκτες Κινδύνου

Αυτά είναι λειτουργικές ή χρηματοοικονομικές μεταβλητές, οι οποίες παρακολουθούν την πιθανότητα και/ή τον αντίκτυπο ενός συγκεκριμένου λειτουργικού κινδύνου. Οι Βασικοί Δείκτες Κινδύνου χρησιμεύουν ως μέτρηση, η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παρακολούθηση του επιπέδου συγκεκριμένων λειτουργικών κινδύνων.

4. Κύριοι Κίνδυνοι (συνέχεια)

4.4 Λειτουργικός Κίνδυνος (συνέχεια)

Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου (συνέχεια)

Κεφαλαιακές απαιτήσεις λειτουργικού κινδύνου και Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης της Κεφαλαιακής Επάρκειας

Οι κανονιστικές και οικονομικές κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον λειτουργικό κίνδυνο υπολογίζονται με τη χρήση της Τυποποιημένης Μεθόδου. Τα επιπρόσθετα εποπτικά κεφάλαια του Πυλώνα II υπολογίζονται για τον λειτουργικό κίνδυνο βάσει σεναρίων. Τα σενάρια δημιουργούνται αφού ληφθούν υπόψη οι Βασικοί Παράγοντες Κινδύνου, οι οποίοι προσδιορίζονται χρησιμοποιώντας έναν συνδυασμό μεθόδων και πηγών, μέσω προσεγγίσεων από πάνω προς τα κάτω και από κάτω προς τα πάνω (top-down and bottom-up).

Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση

Το Συγκρότημα στοχεύει στη συνεχή ενδυνάμωση της κουλτούρας διαχείρισης κινδύνων και την αύξηση της επαγρύπνησης των μελών του προσωπικού για τα θέματα που αφορούν λειτουργικούς κινδύνους μέσω συνεχούς εκπαίδευσης του προσωπικού (τόσο μέσω φυσικής παρουσίας, όσο και μέσω ηλεκτρονικής μάθησης).

Αναφορές

Σημαντικοί λειτουργικοί κίνδυνοι που εντοπίζονται και αξιολογούνται μέσω των διαφόρων εργαλείων/μεθοδολογιών του πλαισίου της Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου, παρουσιάζονται τακτικά στην ανώτατη διοίκηση, ως μέρος της συνολικής παρουσίασης κινδύνων. Πιο συγκεκριμένα, ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων υποβάλλει εκθέσεις κινδύνου στην Εκτελεστική Επιτροπή και στην ΕΔΚ σε μηνιαία βάση, ενώ οι ετήσιες εκθέσεις κινδύνου υποβάλλονται στις Ρυθμιστικές Αρχές. Υποβάλλονται επίσης ειδικές εκθέσεις στην ανώτατη διοίκηση, ανάλογα με τις ανάγκες.

4.4.1 Διαχείριση Κινδύνου Απάτης

Οι συνεχιζόμενες δραστηριότητες/πρωτοβουλίες για την περαιτέρω ενίσχυση της Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου, περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: (i) παροχή εκπαίδευσης στα μέλη του προσωπικού και της ανώτερης διεύθυνσης σε σχέση με τη διαχείριση κινδύνου απάτης, (ii) δημιουργία εξειδικευμένου πλαισίου αξιολόγησης του κινδύνου απάτης, πέραν της υφιστάμενης Διαδικασίας Αυτοαξιολόγησης Ελέγχου Κινδύνων (RCSA), και (iii) συνεχείς αναθεωρήσεις και βελτιώσεις των εσωτερικών πολιτικών και διαδικασιών που άπτονται της διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου, ως επίσης και της σχετικής βάσης δεδομένων (ORM database). Εν όψει της ραγδαία αυξανόμενης στροφής των πελατών μας προς τα ψηφιακά κανάλια εξυπηρέτησης, η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων Απάτης έχει ενδυναμώσει περαιτέρω το πλαίσιο πρόληψης και διαχείρισης της εξωτερικής απάτης του Συγκροτήματος.

4.4.2 Διαχείριση Κινδύνου Ανάθεσης Εργασιών σε Τρίτους

Ο κίνδυνος Ανάθεσης Εργασιών σε Τρίτους μπορεί να προκύψει από την αδυναμία ενός τρίτου να αποδώσει όπως αναμένεται, για λόγους όπως ανεπαρκής ικανότητα, τεχνολογική αποτυχία, ανθρώπινο λάθος, μη ικανοποιητική ποιότητα υπηρεσιών, μη ικανοποιητική συνέχιση της εξυπηρέτησης ή/και η οικονομική αποτυχία.

Η 'Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων Συνεργατών' του Τμήματος Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου του Συγκροτήματος, έχει την ευθύνη για την αξιολόγηση του κινδύνου όλων των συμβολαίων ανάθεσης εργασιών σε τρίτους, των στρατηγικών συμβολαίων, καθώς και των συμβολαίων μεταξύ των εταιρειών του Συγκροτήματος. Μέρος της αξιολόγησης αποτελεί ο εντοπισμός και η αποτελεσματική διαχείριση πιθανών κενών/αδυναμιών. Η αξιολόγηση του κινδύνου πραγματοποιείται πριν την υπογραφή των συμβολαίων ανάθεσης εργασιών σε τρίτους, των στρατηγικών συμβολαίων, ή των συμβολαίων μεταξύ των εταιρειών Συγκροτήματος, πριν την ανανέωση τους ή μία φορά το χρόνο.

5. Άλλοι κύριοι κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Εκτός από τους πιο σημαντικούς κινδύνους που περιγράφονται στο μέρος 4 πιο πάνω, το Συγκρότημα αντιμετωπίζει και άλλους κινδύνους. Αυτοί οι κίνδυνοι περιγράφονται παρακάτω, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο εντοπίζονται, αξιολογούνται, διαχειρίζονται και παρακολουθούνται από το Συγκρότημα, συμπεριλαμβανομένων των διαθέσιμων μετριαστικών παραγόντων.

Ως αναδυόμενοι κίνδυνοι ορίζονται οι νέοι ή υφιστάμενοι κίνδυνοι που ενδέχεται να κλιμακωθούν με διαφορετικό τρόπο, με τη δυνατότητα να απειλήσουν την εκτέλεση της στρατηγικής ή των λειτουργιών του Συγκροτήματος στο μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Οι κύριοι αναδυόμενοι κίνδυνοι που εξετάζει επί του παρόντος το Συγκρότημα αναφέρονται επίσης παρακάτω.

Οι κίνδυνοι που περιγράφονται παρακάτω δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως μια πλήρης και περιεκτική δήλωση όλων των πιθανών κινδύνων, αβεβαιοτήτων ή μετριαστικών παραγόντων, καθώς άλλοι παράγοντες είτε δεν έχουν εντοπιστεί ακόμη είτε δεν είναι επί του παρόντος σημαντικοί και μπορούν επίσης να επηρεάσουν αρνητικά το Συγκρότημα.

5.1. Κίνδυνος Επιχειρηματικού Μοντέλου και Στρατηγικός Κίνδυνος

Ο Κίνδυνος επιχειρηματικού μοντέλου και ο στρατηγικός κίνδυνος προκύπτουν από τις αλλαγές στο εξωτερικό περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών τάσεων και του ανταγωνισμού. Το Συγκρότημα αντιμετωπίζει ανταγωνισμό από εγχώριες τράπεζες, διεθνείς τράπεζες και εταιρείες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας (FinTech) που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο και σε άλλα μέρη της Ευρώπης και σε ασφαλιστικές εταιρείες που προσφέρουν αποταμιευτικά, ασφαλιστικά και επενδυτικά προϊόντα. Επίσης, μια συνεχιζόμενη επιδείνωση του μακροοικονομικού περιβάλλοντος λόγω των επιπτώσεων του υψηλού πληθωρισμού και των επακόλουθων αυξήσεων των επιτοκίων ή άλλων παραγόντων θα μπορούσε να οδηγήσει σε δυσμενείς χρηματοοικονομικές επιδόσεις που θα μπορούσαν να εξαντλήσουν τους κεφαλαιακούς πόρους.

Επιπλέον, οι επιχειρηματικές δραστηριότητες και οι επιδόσεις του Συγκροτήματος εξαρτώνται ουσιαστικά από τις οικονομικές συνθήκες και τις μελλοντικές οικονομικές προοπτικές της Κύπρου, όπου είναι η κύρια βάση των δραστηριοτήτων και των κερδών του Συγκροτήματος. Το Συγκρότημα εξαρτάται επίσης από τις οικονομικές συνθήκες και τις προοπτικές στις χώρες των κύριων αντισυμβαλλομένων μερών με τα οποία συνεργάζεται.

Το Συγκρότημα έχει μια ξεκάθαρη στρατηγική με βασικούς στόχους για να επιτρέψει την παράδοση και λειτουργεί εντός καθορισμένων ορίων ανάληψης κινδύνου, τα οποία είναι βαθμονομημένα ώστε να είναι εντός της ικανότητας ανάληψης κινδύνου του Συγκροτήματος. Η στρατηγική παρακολουθείται στενά σε τακτική βάση. Επιπλέον, το Συγκρότημα παραμένει έτοιμο να διερευνήσει ευκαιρίες που συμπληρώνουν τη στρατηγική του, συμπεριλαμβανομένης της διαφοροποίησης των εσόδων. Καθώς ο κίνδυνος του επιχειρηματικού μοντέλου του Συγκροτήματος είναι ζωτικής σημασίας για τον στρατηγικό κίνδυνο, πρέπει να είναι ανθεκτικός και βιώσιμος και να παράγει αποτελέσματα που να συνάδουν με τους ετήσιους του στόχους.

Το Συγκρότημα διαχειρίζεται τον κίνδυνο επιχειρηματικού μοντέλου εντός του Πλαισίου Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων, θέτοντας όρια σε μετρήσεις όπως η οικονομική απόδοση, η απόδοση χαρτοφυλακίου και τα επίπεδα συγκέντρωσης και κεφαλαίου. Σε πιο λειτουργικό επίπεδο, ο κίνδυνος μετριάζεται μέσω της περιοδικής παρακολούθησης των αποκλίσεων από το Χρηματοοικονομικό Πλάνο. Κατά τη διάρκεια του έτους, ετοιμάζονται περιοδικές ενημερώσεις προβλέψεων για το οικονομικό αποτέλεσμα ολόκληρου του έτους. Η συχνότητα των ενημερώσεων των προβλέψεων κατά τη διάρκεια κάθε έτους καθορίζεται με βάση τις επικρατούσες επιχειρηματικές και οικονομικές συνθήκες. Η απόδοση έναντι του Πλάνου παρακολουθείται σε επίπεδο Συγκροτήματος και επιχειρηματικού τομέα σε μηνιαία βάση και αναφέρεται στην Εκτελεστική Επιτροπή και στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Το Συγκρότημα παρακολουθεί επίσης στενά τους κινδύνους και τις επιπτώσεις των μεταβαλλόμενων μακροοικονομικών συνθηκών στο δανειακό χαρτοφυλάκιο, τη στρατηγική και τους στόχους του και λαμβάνει μέτρα μετριασμού όπου απαιτείται. Εφαρμόζεται επίσης ένα εσωτερικό πλαίσιο ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (ICAAP) το οποίο παρέχει επιπλέον πληροφορίες και επιτρέπει την αξιολόγηση της κεφαλαιακής ανθεκτικότητας κάτω από δυσμενείς συνθήκες.

5. Άλλοι κύριοι κίνδυνοι και αβεβαιότητες (συνέχεια)

5.2 Γεωπολιτικός Κίνδυνος

Η Κύπρος είναι μια μικρή, ανοικτή οικονομία βασισμένη στις υπηρεσίες, με μεγάλο εξωτερικό τομέα και μεγάλη εξάρτηση από τις τουριστικές και διεθνείς επιχειρηματικές υπηρεσίες. Ως αποτέλεσμα, εξωτερικοί παράγοντες που είναι πέρα από τον έλεγχο του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένων των εξελίξεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην παγκόσμια οικονομία, ή σε συγκεκριμένες χώρες με τις οποίες η Κύπρος διατηρεί στενούς οικονομικούς και επενδυτικούς δεσμούς, μπορούν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην εγχώρια οικονομική δραστηριότητα. Μια σειρά μακροοικονομικών κινδύνων και κινδύνων που σχετίζονται με την αγορά, όπως η ασθενέστερη οικονομική δραστηριότητα, το περιβάλλον υψηλότερων επιτοκίων και ο υψηλότερος ανταγωνισμός στον κλάδο των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά το επιχειρηματικό περιβάλλον, τα αποτελέσματα και τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος.

Στον συνεχιζόμενο πόλεμο στην Ουκρανία, η προαναγγεληθείσα ουκρανική αντεπίθεση έχει ξεκινήσει και αναμένεται να οδηγήσει σε κλιμάκωση των μαχών, αλλά είναι απίθανο να οδηγήσει σε σημαντική ανακατάληψη εδαφών ή να αλλάξει τη στρατηγική ισορροπία στο έδαφος. Ο πόλεμος αναμένεται να οδηγηθεί σε τέλμα και θα συνεχίσει να ενέχει την απειλή νέων διαταραχών στις αλυσίδες εφοδιασμού και αυξημένων ελλείψεων. Η προσπάθεια της Ουκρανίας να ενταχθεί στο NATO είναι απίθανο να λάβει σημαντική υποστήριξη από άλλα κράτη μέλη και καθώς αποδεικνύεται ότι η αντεπίθεση έχει περιορισμένες δυνατότητες, οι διαμαρτυρίες για κατάπαυση του πυρός και ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις θα αυξηθούν.

Στην Κύπρο, η έκθεση του χρηματοπιστωτικού τομέα στις ξένες αγορές έχει μειωθεί μετά την τραπεζική κρίση του 2013. Παρά το ότι υπήρξαν σαφείς βελτιώσεις στο προφίλ κινδύνου της Κύπρου μετά την τραπεζική κρίση, εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικοί κίνδυνοι. Ο συνολικός κίνδυνος της Κύπρου είναι ένας συνδυασμός κρατικού, νομισματικού, τραπεζικού, πολιτικού και οικονομικού διαρθρωτικού κινδύνου, και επηρεάζεται από εξωτερικές εξελίξεις με σημαντικό δυνητικό αντίκτυπο στην εγχώρια οικονομία. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, το Συγκρότημα αναγνωρίζει ότι απρόβλεπτα πολιτικά γεγονότα μπορούν να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στις δραστηριότητες, τα λειτουργικά αποτελέσματα και τη θέση του Συγκροτήματος στην αγορά.

Η οικονομική ανάπτυξη θα συνεχίσει να επιβραδύνεται κατά το τρίτο και τα επόμενα τρίμηνα, αλλά δεν αναμένεται ύφεση για φέτος τουλάχιστον.

Τα επιτόκια στις ΗΠΑ και την ευρωζώνη θα κορυφωθούν το τρίτο τρίμηνο, καθώς ο γενικός πληθωρισμός συνεχίζει να μειώνεται, ενώ ο βασικός πληθωρισμός αποδεικνύεται πιο ανθεκτικός. Εν μέσω ενός περιβάλλοντος υψηλών επιτοκίων, οι κίνδυνοι χρηματοπιστωτικής σταθερότητας θα παραμείνουν αυξημένοι.

Η σύνοδος κορυφής των χωρών BRICS (Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία, Κίνα, Νότιος Αφρική) τον Αύγουστο θα σημειώσει πιθανότατα πρόοδο όσον αφορά την ενσωμάτωση πρόσθετων μελών και την δημιουργία ενός αποθεματικού νομίσματος που θα υποστηρίζεται από το μπλοκ. Αμφότερα επιδιώκουν να μειώσουν μακροπρόθεσμα την κυριαρχία του δολαρίου και των δυτικών θεσμικών οργάνων. Η σύνοδος κορυφής του Αυγούστου θα μπορούσε να είναι η πιο σημαντική για το μπλοκ εδώ και χρόνια, καθώς η Κίνα, η Ρωσία και άλλες χώρες στοχεύουν στην αύξηση των μελών και τον συντονισμό σε βασικά ζητήματα. Ενώ η ίδια η σύνοδος κορυφής μπορεί να μην οδηγήσει στην άμεση ένταξη νέων μελών ή σε συμφωνία για ένα αποθεματικό νόμισμα, ενδέχεται να υπάρξουν πρόδρομες συμφωνίες που θα μπορούσαν να επιταχύνουν αυτές τις δύο σημαντικές μακροπρόθεσμες τάσεις.

Το Συγκρότημα παρακολουθεί συνεχώς τις τρέχουσες εξελίξεις και τον αντίκτυπο των προβλεπόμενων μακροοικονομικών δεδομένων στη στρατηγική του Συγκροτήματος για την προληπτική διαχείριση των αναδυόμενων κινδύνων. Όπου είναι απαραίτητο, προτείνονται συγκεκριμένες λύσεις στις επηρεαζόμενες εκθέσεις και συνεχίζεται η στενή παρακολούθησή τους. Επιπλέον, το Συγκρότημα συμπεριλαμβάνει συναφή περιστατικά στα σενάρια προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, προκειμένου να αποκτήσει καλύτερη κατανόηση των πιθανών επιπτώσεων.

5. Άλλοι κύριοι κίνδυνοι και αβεβαιότητες (συνέχεια)

5.3 Νομικός Κίνδυνος

Το Συγκρότημα ενδέχεται, από καιρό εις καιρό, να εμπλακεί σε δικαστικές διαδικασίες ή διαδικασίες διαιτησίας οι οποίες πιθανόν να επηρεάσουν τις εργασίες και τα αποτελέσματά του. Ο νομικός κίνδυνος πηγάζει από δικαστικές διαδικασίες που εκκρεμούν ή ενδέχεται να εγερθούν και κανονιστικές έρευνες εναντίον του Συγκροτήματος (Σημείωση 27 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023). Στις περιπτώσεις όπου δεν ακολουθηθεί ο ενδεδειγμένος χειρισμός των νομικών θεμάτων από το Συγκρότημα, αυτό μπορεί να επιφέρει χρηματοοικονομική ζημιά και/ή ζημιά φήμης για το Συγκρότημα.

Στο Συγκρότημα υπάρχουν οι διαδικασίες που διασφαλίζουν την αποτελεσματική και έγκαιρη διαχείριση του νομικού κινδύνου συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, αυτού που προκύπτει από τις εξελίξεις στο κανονιστικό πλαίσιο, τα νέα προϊόντα και εσωτερικές διαδικασίες.

Το Τμήμα Νομικών Υπηρεσιών παρακολουθεί τις εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις εναντίον του Συγκροτήματος και αξιολογεί την πιθανότητα απώλειας για κάθε νομική ενέργεια εναντίον του Συγκροτήματος με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Εκτιμά επίσης το ποσό της δυνητικής ζημιάς όπου κρίνεται πιθανή. Επιπλέον, δίνει αναφορά στην Εκτελεστική Επιτροπή και το Διοικητικό Συμβούλιο για τις δικαστικές υποθέσεις που εκκρεμούν και τις τελευταίες εξελίξεις.

5.4 Κίνδυνος Τεχνολογίας

Ο κίνδυνος τεχνολογίας απορρέει από τις διακοπές λειτουργίας των συστημάτων, που επηρεάζουν την εξυπηρέτηση των πελατών, και μπορεί να προκύψει από την ανεπάρκεια, τις βλάβες ή τη μη διαθεσιμότητα των συστημάτων, τη χρήση μη επικαιροποιημένων, παλαιών, και μη συντηρημένων συστημάτων, ή συστήματα τα οποία δεν υποστηρίζουν πλήρως τις λειτουργικές απαιτήσεις.

Το Συγκρότημα έχει θέσει σε εφαρμογή μια στρατηγική τεχνολογίας σχεδιασμένη να υποστηρίξει την επιχειρηματική στρατηγική και την πελατοκεντρική άποψη. Η στρατηγική περιλαμβάνει επενδύσεις σε δεξιότητες και τεχνολογίες για την ελαχιστοποίηση των χρόνων διακοπής λειτουργίας των συστημάτων και των κινδύνων ασφαλείας, τον εκσυγχρονισμό των παλαιών εφαρμογών, την προσέγγιση βάσει κινδύνου για την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων των τεχνολογιών Cloud και της επενδύσεις σε νέες και καινοτόμες εφαρμογές για την υποστήριξη των επιχειρηματικών απαιτήσεων. Το Συγκρότημα εφαρμόζει ένα μοντέλο συνεργασίας για την υλοποίηση των τεχνολογικών πρωτοβουλιών που υποστηρίζουν την επιχειρηματική στρατηγική και τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό. Το Λειτουργικό Μοντέλο περιλαμβάνει τη σύσταση διαλειτουργικών ομάδων που συνδυάζουν τεχνικές, επιχειρηματικές δεξιότητες και δεξιότητες σε θέματα κινδύνου για επιταχυνόμενα αποτελέσματα. Όπου είναι απαραίτητο, το Συγκρότημα συνεργάζεται με κατάλληλους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες για την αύξηση της παραγωγικότητας και την κάλυψη ζήτησης αιχμής για τεχνικές πρωτοβουλίες, διατηρώντας πάντα τα καλά επίπεδα εσωτερικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων.

Οι πολιτικές, τα πρότυπα, η διακυβέρνηση και τα μέτρα ελέγχου του Συγκροτήματος βρίσκονται υπό συνεχή εποπτεία ούτως ώστε να διασφαλίζεται η συνεχής ευθυγράμμιση τους με τη τεχνολογική στρατηγική του Συγκροτήματος, τη συμμόρφωση με το κανονιστικό πλαίσιο και την αποτελεσματική διαχείριση των σχετικών κινδύνων.

5. Άλλοι κύριοι κίνδυνοι και αβεβαιότητες (συνέχεια)

5.5 Κίνδυνος Ψηφιακού Μετασχηματισμού

Ο κίνδυνος ψηφιακού μετασχηματισμού, προκύπτει καθώς τα μοντέλα λειτουργίας των τραπεζών εξελίσσονται ραγδαία τόσο εγχώρια όσο και διεθνώς και η διαθέσιμη τεχνολογία έχει ως αποτέλεσμα την επιτάχυνση της μετάβασης των πελατών στα ψηφιακά κανάλια εξυπηρέτησης. Αναμένεται ραγδαία εξέλιξη στις ολοκληρωμένες υπηρεσίες μεταβίβασης χρημάτων και πληροφοριών καθώς και στις πωλήσεις ψηφιακών προϊόντων. Η προσαρμογή του Συγκροτήματος σε αυτές τις αναδυόμενες εξελίξεις θα μπορούσε να επηρεάσει την πραγματοποίηση της στρατηγικής και των χρηματοοικονομικών του πλάνων.

Στα πλαίσια της συνολικής του επιχειρηματικής στρατηγικής, το Συγκρότημα αξιολογεί και αναπτύσσει την Ψηφιακή Στρατηγική και διατηρεί έναν σαφή οδικό χάρτη που προβλέπει τη μετάβαση των συναλλαγών στα ψηφιακά κανάλια, τις ολοκληρωμένες πωλήσεις ψηφιακών προϊόντων, τις ψηφιακά υποστηριζόμενες πωλήσεις και αυτοεξυπηρετούμενες υπηρεσίες τραπεζικής υποστήριξης. Η έμφαση του Συγκροτήματος στη Ψηφιακή Στρατηγική αντικατοπτρίζεται στο λειτουργικό του μοντέλο που καθορίζει Διευθυντή Διεύθυνσης Ψηφιακής Μεταμόρφωσης που υποστηρίζεται από προσωπικό με τις κατάλληλες δεξιότητες και συνεργάζονται στενά με τις Διευθύνσεις Τεχνολογίας και Υπηρεσίες Ελέγχου για την υλοποίηση της στρατηγικής.

Οι πολιτικές, τα πρότυπα, η διακυβέρνηση και τα μέτρα ελέγχου του Συγκροτήματος βρίσκονται υπό συνεχή εποπτεία ούτως ώστε να διασφαλίζεται η συνεχής ευθυγράμμιση τους με την στρατηγική του Συγκροτήματος για ψηφιακό μετασχηματισμό και αποτελεσματική διαχείριση των σχετικών κινδύνων.

5.6 Κίνδυνος ασφάλειας πληροφοριών και κυβερνοχώρου

Ο κίνδυνος ασφάλειας πληροφοριών και κυβερνοχώρου είναι ένας εξ ορισμού σημαντικός κίνδυνος, ο οποίος θα μπορούσε να προκαλέσει σημαντική διαταραχή στις δραστηριότητες του Συγκροτήματος. Τα συστήματα πληροφορικής του Συγκροτήματος υπήρξαν, και θα συνεχίσουν να είναι, εκτεθειμένα στους συνεχώς εξελισσόμενους κινδύνους του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο και στις επιθέσεις ασφάλειας πληροφοριών. Οι πελάτες και άλλα τρίτα μέρη στα οποία το Συγκρότημα είναι σημαντικά εκτεθειμένο, περιλαμβανομένων των παρόχων υπηρεσιών προς το Συγκρότημα (όπως οι εταιρείες επεξεργασίας δεδομένων στις οποίες το Συγκρότημα έχει αναθέσει ορισμένες υπηρεσίες), αντιμετωπίζουν παρόμοιες απειλές.

Οι τρέχουσες γεωπολιτικές εντάσεις, επίσης μπορούν να οδηγήσουν σε αυξημένο κίνδυνο κυβερνοεπιθέσεων από πρόσωπα σε κράτη του εξωτερικού.

Το Συγκρότημα διαθέτει μια εσωτερική εξειδικευμένη ομάδα Ασφάλειας Πληροφοριών η οποία παρακολουθεί σε συνεχή βάση τις τρέχουσες και μελλοντικές απειλές για την ασφάλεια του κυβερνοχώρου (είτε εσωτερικές, είτε εξωτερικές, είτε κακόβουλες, είτε από ατύχημα) και επενδύει σε ενισχυμένα μέτρα ασφάλειας και ελέγχους στον κυβερνοχώρο για να προστατέψει, να αποτρέψει και να ανταποκριθεί επαρκώς σε τέτοιες απειλές για τα συστήματα και τις πληροφορίες του.

Το Συγκρότημα συνεργάζεται επίσης με τους φορείς της βιομηχανίας, την Εθνική Ομάδα Αντιμετώπισης Ηλεκτρονικών Επιθέσεων (CSIRT) και με ομάδες ανταλλαγής πληροφοριών ούτως ώστε να είναι καλύτερα εξοπλισμένο να αντιμετωπίσει την αυξανόμενη απειλή των εγκληματιών του κυβερνοχώρου. Επιπρόσθετα, το Συγκρότημα διατηρεί ασφαλιστική κάλυψη που καλύπτει ορισμένες πτυχές των κινδύνων στον κυβερνοχώρο, και υπόκειται σε εξαιρέσεις ορισμένων όρων και προϋποθέσεων.

5. Άλλοι κύριοι κίνδυνοι και αβεβαιότητες (συνέχεια)

5.7 Κίνδυνος Κανονιστικής Συμμόρφωσης

Το Συγκρότημα διεξάγει τις εργασίες του υπό συνεχή κανονιστική επίβλεψη και το σχετικό κανονιστικό κίνδυνο, περιλαμβανομένων των επιδράσεων από αλλαγές σε νομοθεσίες, κανονισμούς, πολιτικές, κώδικες πρακτικής σε εθελοντική βάση και διερμηνείες. Ο κίνδυνος κανονιστικής συμμόρφωσης είναι ο κίνδυνος πρόκλησης ζημιάς στο επιχειρηματικό μοντέλο, στη φήμη και στην οικονομική κατάσταση του οργανισμού από τη μη τήρηση των νόμων και των κανονισμών, των εσωτερικών προτύπων και πολιτικών και των προσδοκιών των άμεσα ενδιαφερομένων μερών, όπως οι μέτοχοι, οι πελάτες, οι εργαζόμενοι και η κοινωνία. Μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του κανονιστικού πλαισίου ή αποτυχία να εντοπίσει και να σχεδιάσει τις αναδυόμενες απαιτήσεις, μπορεί να οδηγήσει, μεταξύ άλλων, σε αυξημένα κόστη για το Συγκρότημα, περιορισμό στην ικανότητα της BOC PCL για δανεισμό και θα μπορούσε να έχει σημαντική αρνητική επίδραση στις εργασίες, την χρηματοοικονομική θέση και τα αποτελέσματα, τις δραστηριότητες και τις προοπτικές του Συγκροτήματος.

Υπάρχει ισχυρή δέσμευση από τη διοίκηση του Συγκροτήματος για έναν συνεχή και διαφανή διάλογο με τις Ρυθμιστικές Αρχές (από κοινού εποπτευόμενο από την ΕΚΤ και την ΚΤΚ και άλλους, όπως η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου και το ΧΑΚ). Η Κανονιστική Συντονιστική Ομάδα, της οποίας προεδρεύει ο Διευθύνων Σύμβουλος και αποτελείται από εκτελεστικά στελέχη, παρακολουθεί τη ρυθμιστική ατζέντα μέσω του Τμήματος Ρυθμιστικών Υποθέσεων, για να διασφαλιστεί ότι τίθενται υπόψη όλα τα ρυθμιστικά θέματα της διαχείρισης έγκαιρα.

Οι κίνδυνοι κανονιστικής συμμόρφωσης εντοπίζονται και αξιολογούνται χρησιμοποιώντας έναν συνδυασμό μεθόδων και πηγών όπως αυτές ενσωματώνονται στην Πολιτική Συμμόρφωσης του Συγκροτήματος, η οποία καθορίζει το πλαίσιο συμμόρφωσης που ισχύει για την BOC PCL και τις θυγατρικές της στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Καθορίζει το επιχειρηματικό και νομικό περιβάλλον που ισχύει για το Συγκρότημα, καθώς και τους στόχους, τις αρχές και τις ευθύνες για τη συμμόρφωση και τον τρόπο με τον οποίο αυτές οι ευθύνες κατανέμονται και εκτελούνται σε επίπεδο Συγκροτήματος και Οντότητας. Επιπλέον, αυτή η Πολιτική διασφαλίζει ότι έχουν θεσπιστεί κατάλληλες διαδικασίες ώστε η BOC PCL να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις της Οδηγίας για την Εσωτερική Διακυβέρνηση της ΚΤΚ και τις κατευθυντήριες γραμμές της EAT για την Εσωτερική Διακυβέρνηση.

Η μεθοδολογία Αξιολόγησης Κινδύνων Συμμόρφωσης καθορίζει τις αρχές για την αξιολόγηση των κινδύνων συμμόρφωσης. Η λειτουργία Συμμόρφωσης προσδιορίζει και κοινοποιεί νέους και/ή τροποποιημένους κανονισμούς, εντός του πλαισίου κανονιστικής συμμόρφωσης, στις σχετικές επιχειρηματικές περιοχές για την εκτίμηση επιπτώσεων και/ή ανάλυση ρυθμιστικών κενών με τη λειτουργία Συμμόρφωσης να ενεργεί ως δεύτερη γραμμή άμυνας για αναθεώρηση και αμφισβήτηση.

Υπάρχουν κατάλληλα εργαλεία και μηχανισμοί για την παρακολούθηση, την κλιμάκωση και την αναφορά δραστηριοτήτων συμμόρφωσης, που, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν:

- Την αξιολόγηση των περιοδικών εκθέσεων που υποβάλλονται από το δίκτυο των λειτουργιών συμμόρφωσης,
- Τη χρήση συγκεντρωτικών μετρήσεων κινδύνου, όπως δείκτες κινδύνου,
- Τη χρήση αναφορών που απαιτούν την προσοχή της διοίκησης, τεκμηριώνοντας ουσιαστικές αποκλίσεις μεταξύ πραγματικών περιστατικών και προσδοκιών (αναφορά εξαιρέσεων) ή καταστάσεων που απαιτούν επίλυση (αρχείο καταγραφής θεμάτων),
- Τη στοχευμένη εποπτεία του εμπορίου, παρατήρηση διαδικασιών, εξέταση εγγράφων και/ή συνεντεύξεις με το αρμόδιο προσωπικό,
- Τη διεξαγωγή περιοδικών επιτόπιων/εξωτερικών ελέγχων για τους ισχύοντες νόμους, κανόνες, κανονισμούς και πρότυπα και την παροχή συστάσεων / συμβουλών στη διοίκηση σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για διασφάλιση της συμμόρφωσης,
- Τη διερεύνηση πιθανών παραβάσεων της πολιτικής συμμόρφωσης και του κανονιστικού πλαισίου και/ή τη διεξαγωγή ερευνών σχετικά με αυτές, όπως ζητείται από τις αρμόδιες αρχές με τη βοήθεια, εάν κριθεί απαραίτητο, εσωτερικών εμπειρογνομόνων, όπως εμπειρογνώμονες από τον Εσωτερικό Έλεγχο, τη Νομική Υπηρεσία, το Τμήμα Ασφάλειας Πληροφορικής ή τη μονάδα Διαχείρισης Κινδύνου Απάτης.
- Τη διερεύνηση και αναφορά στις αρμόδιες αρχές περιστατικών μη συμμόρφωσης με την Οδηγία της ΚΤΚ εντός ενός μηνός από τον εντοπισμό και μέτρα μετριασμού για την αποτροπή επανάληψης παρόμοιων περιστατικών εντός δύο μηνών από τον εντοπισμό του περιστατικού.

5. Άλλοι κύριοι κίνδυνοι και αβεβαιότητες (συνέχεια)

5.7 Κίνδυνος Κανονιστικής Συμμόρφωσης (συνέχεια)

Οι κίνδυνοι κανονιστικής συμμόρφωσης αναφέρονται έγκαιρα στην ανώτερη διοίκηση και στο αρμόδιο διοικητικό όργανο σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Οδηγίας της ΚΤΚ.

5.8 Ασφαλιστικός κίνδυνος και κίνδυνος αντασφάλισης

Το Συγκρότημα, μέσω των ασφαλιστικών θυγατρικών εταιρειών η EuroLife Ltd ('EuroLife') και οι Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ ('GIC'), παρέχει ασφαλιστικές υπηρεσίες κλάδου ζωής και γενικού κλάδου αντίστοιχα, και εκτίθεται σε συγκεκριμένους κινδύνους που προκύπτουν από τις εν λόγω υπηρεσίες. Τα ασφαλιζόμενα συμβάντα είναι απρόβλεπτα και ο πραγματικός αριθμός και το ποσό των απαιτήσεων και των ωφελημάτων θα διαφέρει από χρόνο σε χρόνο από την εκτίμηση που έχει καθοριστεί χρησιμοποιώντας αναλογιστικές και στατιστικές τεχνικές. Κατά συνέπεια ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος να επισυμβεί ένα ασφαλιζόμενο γεγονός ενός ασφαλιστικού συμβολαίου και η αβεβαιότητα που υπάρχει αναφορικά με το ποσό και τη χρονική στιγμή της απαίτησης που θα προκύψει.

Το Συγκρότημα μετριάζει την έκθεσή του στον ασφαλιστικό κίνδυνο μέσω της διασποράς του χαρτοφυλακίου σε μεγάλο αριθμό ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Η μεταβλητότητα του κινδύνου μειώνεται επίσης μέσω της σωστής επιλογής και εφαρμογής στρατηγικής ανάληψης και εκτίμησης κινδύνου (underwriting) καθώς και της χρήσης αντασφαλιστικών διευθετήσεων. Παρόλο που το Συγκρότημα κατέχει αντασφαλιστική κάλυψη, δεν απαλλάσσεται από τις άμεσες υποχρεώσεις του προς τους ασφαλιζόμενους και κατά συνέπεια το Συγκρότημα είναι εκτεθειμένο σε πιστωτικό κίνδυνο σε περίπτωση όπου οι αντασφαλιστές αδυνατούν να τηρήσουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις στα πλαίσια αντασφάλισης.

Για αυτό το λόγο, αξιολογείται η πιστοληπτική ικανότητα των αντασφαλιστών λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική τους ευρωστία και την πιστοληπτική τους ικανότητα και τα αντασφαλιστικά συμβόλαια παρακολουθούνται και αναθεωρούνται για να διασφαλιστεί η επάρκεια τους σύμφωνα με την πολιτική αντασφάλισης. Επιπρόσθετα, πραγματοποιείται σε συχνή βάση αξιολόγηση του κινδύνου αντισυμβαλλόμενου.

Τόσο η EuroLife όσο και οι Γενικές Ασφάλειες Κύπρου πραγματοποιούν ετήσιες προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων (ORSA) που αποσκοπούν να διασφαλίσουν, μεταξύ άλλων, την κατάλληλη αναγνώριση και επιμέτρηση κινδύνων, ένα κατάλληλο επίπεδο εσωτερικού κεφαλαίου σε σχέση με το προφίλ κινδύνου της κάθε εταιρείας, και την εφαρμογή και περαιτέρω ανάπτυξη κατάλληλων συστημάτων διαχείρισης κινδύνου και εσωτερικού ελέγχου.

5.9 Κίνδυνοι που σχετίζονται με τη κλιματική αλλαγή

Ο κίνδυνος που σχετίζεται με τη κλιματική αλλαγή λαμβάνεται όλο και περισσότερο υπόψη από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, δεδομένων των αυξανόμενων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής παγκοσμίως και της σημασίας που δίδεται από τις εποπτικές αρχές στην αντιμετώπιση των κλιματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων που προκύπτουν. Οι δραστηριότητες, οι λειτουργίες και τα περιουσιακά στοιχεία του Συγκροτήματος μπορούν δυνητικά να επηρεαστούν από τους κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Το Συγκρότημα έχει δεσμευτεί να ενσωματώσει τους κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον σε όλες τις σχετικές πτυχές της λήψης αποφάσεων, διακυβέρνησης, στρατηγικής και διαχείρισης κινδύνων και έχει λάβει τα απαραίτητα μέτρα προς αυτή τη κατεύθυνση.

Το Συγκρότημα εφαρμόζει τον ορισμό της Δημοσιοποίησης Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα (Task Force on Climate-related Financial Disclosures) για τους κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον, όπου οι κίνδυνοι που σχετίζονται με το κλίμα χωρίζονται σε δύο κύριες κατηγορίες: (1) κινδύνους που σχετίζονται με τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα (μεταβατικοί κίνδυνοι) και (2) κινδύνους που σχετίζονται με τις φυσικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής (φυσικοί κίνδυνοι).

5. Άλλοι κύριοι κίνδυνοι και αβεβαιότητες (συνέχεια)

5.9 Κίνδυνοι που σχετίζονται με τη κλιματική αλλαγή (συνέχεια)

- **Ο φυσικός κίνδυνος** αναφέρεται στις οικονομικές επιπτώσεις από τις μεταβαλλόμενες κλιματολογικές συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων των συχνότερων ακραίων καιρικών φαινομένων και σταδιακών κλιματικών αλλαγών, καθώς και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, από τη ρύπανση του αέρα, των υδάτων και της γης, τη καταπόνηση των υδάτων, την απώλεια βιοποικιλότητας και την αποψίλωση των δασών. Ο φυσικός κίνδυνος κατηγοριοποιείται ως 'οξύς' όταν προκύπτει από ακραία γεγονότα, όπως ξηρασίες, πλημμύρες και καταιγίδες, και 'χρόνιος' όταν προκύπτει από προοδευτικές μεταβολές, όπως η αύξηση της θερμοκρασίας, η άνοδος της στάθμης της θάλασσας, η καταπόνηση των υδάτων, η απώλεια βιοποικιλότητας, η αλλαγή χρήσης της γης, η καταστροφή των βιοτόπων και η έλλειψη πόρων. Αυτό μπορεί να οδηγήσει άμεσα, για παράδειγμα, σε ζημιά σε περιουσία ή μειωμένη παραγωγικότητα, ή έμμεσα να οδηγήσει σε μεταγενέστερα γεγονότα, όπως η διακοπή των αλυσίδων εφοδιασμού.
- **Ο κίνδυνος μετάβασης** αναφέρεται στη χρηματοοικονομική ζημιά που προκύπτει, άμεσα ή έμμεσα, από τη διαδικασία προσαρμογής προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και πιο περιβαλλοντικά βιώσιμη. Αυτό θα μπορούσε να προκληθεί, για παράδειγμα, από μια σχετικά απότομη υιοθέτηση πολιτικών για τη κλιματική και περιβαλλοντική αλλαγή, τη τεχνολογική πρόοδο ή αλλαγές στην ευαισθησία και τις προτιμήσεις της αγοράς.

Η επιτάχυνση της κλιματικής αλλαγής μπορεί να φέρει τυχόν επιπτώσεις από της φυσικούς κινδύνους νωρίτερα από το αναμενόμενο τόσο στο Συγκρότημα όσο και στην ευρύτερη οικονομία ενώ υπάρχει αβεβαιότητα για την κλίμακα και στο χρονοδιάγραμμα των τεχνολογικών, εμπορικών και εποπτικών αλλαγών που σχετίζονται με τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα.

Το Συγκρότημα έχει θέσει στόχους που θέτουν διαφανείς φιλοδοξίες όσο αφορά την στρατηγική του για το κλίμα και την απαλλαγή από το διοξείδιο του άνθρακα τόσο στις δικές του δραστηριότητες αλλά και στο χαρτοφυλάκιο του, με στόχο την επίτευξή της μετάβαση σε μια καθαρή μηδενική οικονομία (Net Zero) έως το 2050. Η Στρατηγική για Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και θέματα Διακυβέρνησης και το σχέδιο δράσης έχουν καταρτιστεί έτσι ώστε να ενισχύσουν την επίτευξη των φιλοδοξιών του Συγκροτήματος και των απαιτήσεων της ΕΚΤ.

Έχει καταρτιστεί μια ομάδα δράσης για Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και θέματα Διακυβέρνησης, η οποία μαζί με το Τμήμα Διαχείρισης κινδύνων και άλλα τμήματα, έχουν κινητοποιηθεί σε όλο το Συγκρότημα και ασχολούνται με διάφορα έργα εργασίας, όπως με τη μέτρηση των ιδίων και των χρηματοδοτούμενων εκπομπών άνθρακα, την ενσωμάτωση των κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον στο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων και την ενίσχυση της προσφοράς πράσινων προϊόντων.

Περισσότερες πληροφορίες για τους κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον και την διαχείριση τους παρέχονται στις Γνωστοποιήσεις των Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και θεμάτων Διακυβέρνησης του 2022 στο Μέρος Α 'Δημοσιοποίηση Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Σχετικών με το Κλίμα' ('Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD)') που είναι μέρος της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης του Συγκροτήματος για το έτος 2022.

6. Διαχείριση κεφαλαίου

Ο κύριος στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Συγκροτήματος είναι η διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις σχετικές εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις και η διατήρηση υγιών δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας έτσι ώστε να καλύπτει τους επιχειρηματικούς κινδύνους και να υποστηρίζει τη στρατηγική του και να μεγιστοποιεί την αξία προς τους μετόχους του.

Οι κανονισμοί κεφαλαιακής επάρκειας σε ισχύ εφαρμόστηκαν μέσω του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και της Οδηγίας Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD), οι οποίοι τέθηκαν σε ισχύ την 1 Ιανουαρίου 2014 με κάποιες διατάξεις να εφαρμόζονται σταδιακά. Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και η Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) ενσωμάτωσαν τα νέα πρότυπα της Βασιλείας III, αναφορικά με τα κεφάλαια, τη ρευστότητα και τη μόχλευση, στο νομοθετικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) καθορίζει τις εποπτικές απαιτήσεις για τήρηση κεφαλαίων, ρευστότητας και μόχλευσης για πιστωτικά ιδρύματα και είναι άμεσα εφαρμόσιμος σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Η Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) ρυθμίζει την πρόσβαση σε δραστηριότητες για λήψη καταθέσεων και θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών, της σύνθεσης του διοικητικού συμβουλίου και της διαφάνειας. Σε αντίθεση με τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), τα κράτη μέλη ήταν υποχρεωμένα να ενσωματώσουν την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) στη νομοθεσία τους, δίνοντας με αυτό τον τρόπο τη δυνατότητα στην εποπτική αρχή του κάθε κράτους να επιβάλλει πρόσθετες απαιτήσεις για κεφαλαιακά αποθέματα.

Στις 27 Ιουνίου 2019, τέθηκαν σε εφαρμογή οι αναθεωρημένοι κανονισμοί για το κεφάλαιο και τη ρευστότητα (ο Κανονισμός (ΕΕ) 2019/876 (Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) και η Οδηγία (ΕΕ) 2019/878 (Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων V (CRD V)). Επειδή πρόκειται για τροποποιητικό κανονισμό, ισχύουν οι υφιστάμενες διατάξεις του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), εκτός εάν έχουν τροποποιηθεί από τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II). Συγκεκριμένες διατάξεις τέθηκαν άμεσα σε εφαρμογή (κυρίως σε σχέση με την Ελάχιστη Απαίτηση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL)), αλλά οι περισσότερες αλλαγές τέθηκαν σε εφαρμογή από τον Ιούνιο 2021. Οι βασικές αλλαγές που εισήχθησαν, περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, αλλαγές στα κριτήρια καταλληλότητας για τα Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), τα Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1), και τα Κεφάλαια Κατηγορίας 2 (T2), εισαγωγή απαιτήσεων για την Ελάχιστη Απαίτηση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) και τη δεσμευτική απαίτηση για τον Δείκτη Μόχλευσης (όπως ορίζεται στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR)) και τον Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ).

Οι τροποποιήσεις που τέθηκαν σε εφαρμογή στις 28 Ιουνίου 2021 είναι επιπρόσθετες αυτών που τέθηκαν σε ισχύ τον Ιούνιο 2020 μέσω του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/873, ο οποίος, μεταξύ άλλων, επέσπευσε την εφαρμογή ορισμένων τροποποιήσεων του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) προς αντιμετώπιση της πανδημίας του COVID-19. Οι κυριότερες τροποποιήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/873 που επηρέασαν τους δείκτες κεφαλαίου του Συγκροτήματος σχετίζονται με την επίσχευση της εφαρμογής του νέου συντελεστή έκπτωσης για ΜΜΕ (χαμηλότερα σταθμισμένα ως προς τον κίνδυνο περιουσιακά στοιχεία (RWAs)), την επέκταση των μεταβατικών ρυθμίσεων του ΔΠΧΑ 9 και την εισαγωγή περαιτέρω μέτρων ελάφρυνσης της επίπτωσης στον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) επιτρέποντας στα ιδρύματα να προσθέτουν στο Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) οποιαδήποτε αύξηση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που αναγνωρίστηκαν το 2020 και 2021 σχετικά με τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι απομειωμένης πιστωτικής αξίας με τη σταδιακή μείωση της αναπροσαρμογής να αρχίζει από το 2022 (μείωση αναπροσαρμογής στο 25% το 2022 και 50% το 2023) και επισπεύδοντας την εφαρμογή των αλλαγών στην εποπτική μεταχείριση των άυλων περιουσιακών στοιχείων λογισμικού, όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) (τέθηκαν σε ισχύ τον Δεκέμβριο 2020).

6. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Επιπρόσθετα, ο Κανονισμός (ΕΕ) 2020/873 εισήγαγε προσωρινή χαλάρωση σε σχέση με μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές σε ανοίγματα σε κεντρικές και τοπικές κυβερνήσεις ή σε τοπικές αρχές που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, και την οποία το Συγκρότημα επέλεξε να υιοθετήσει και εφάρμοσε από το τρίτο τρίμηνο του 2020. Η προσωρινή χαλάρωση ήταν σε ισχύ μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Τον Οκτώβριο του 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε νομοθετικές προτάσεις για περαιτέρω τροποποιήσεις στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), στην Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) και στην Οδηγία για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD) (το 'Τραπεζικό Πακέτο 2021'). Μεταξύ άλλων, το Τραπεζικό Πακέτο 2021 θα εφαρμόσει ορισμένα μέρη της Βασιλείας III που δεν έχουν ακόμη ενσωματωθεί στη νομοθεσία της ΕΕ. Το Τραπεζικό Πακέτο 2021 περιλαμβάνει:

- πρόταση για Κανονισμό (που συνήθως αναφέρεται ως 'Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων III (CRR III)') με σκοπό την τροποποίηση του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τις απαιτήσεις σχετικά με τον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο προσαρμογής της πιστωτικής αποτίμησης, το λειτουργικό κίνδυνο, τον κίνδυνο αγοράς και το 'output floor',
- πρόταση για Οδηγία (που συνήθως αναφέρεται ως 'Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων VI (CRD VI)') με σκοπό την τροποποίηση της Οδηγίας Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τις απαιτήσεις σε σχέση με τις εποπτικές εξουσίες, τις κυρώσεις, τα υποκαταστήματα τρίτων χωρών και τους περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και σχετικούς με τη διακυβέρνηση κινδύνους (ESG), και
- πρόταση για Κανονισμό για τροποποίηση του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και της Οδηγίας για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD) όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τις απαιτήσεις σε σχέση με τον προληπτικό εποπτικό χειρισμό των παγκόσμια συστημικά σημαντικών ιδρυμάτων (G-SII) με στρατηγική έναρξης διαδικασίας εξυγίανσης από πολλαπλά σημεία εισόδου και τη μεθοδολογία για την έμμεση συμμετοχή σε επιλέξιμα μέσα για ικανοποίηση της Ελάχιστης Απαιτήσης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL).

Το Τραπεζικό Πακέτο 2021 υπόκειται σε τροποποίηση κατά τη διάρκεια των νομοθετικών διαδικασιών της ΕΕ, και το πεδίο εφαρμογής του καθώς και οι όροι του ενδέχεται να αλλάξουν πριν από την εφαρμογή του. Επιπλέον, στην περίπτωση των προτεινόμενων τροποποιήσεων της Οδηγίας Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) και της Οδηγίας για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD), οι όροι και η ισχύ τους θα εξαρτηθούν, εν μέρει, από τον τρόπο ενσωμάτωσής τους στη νομοθεσία κάθε κράτους μέλους.

Η πρόταση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τις τροποποιήσεις στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και στην Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) δημοσιεύτηκε στις 8 Νοεμβρίου 2022. Το Φεβρουάριο του 2023, η Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής (ECON) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ψήφισε υπέρ της έγκρισης των προτεινόμενων τροπολογιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην πρόταση της Επιτροπής και, επί του παρόντος, το Τραπεζικό Πακέτο 2021 βρίσκεται στο τελικό στάδιο της νομοθετικής διαδικασίας της ΕΕ. Αναμένεται ότι το Τραπεζικό Πακέτο 2021 θα τεθεί σε ισχύ την 1 Ιανουαρίου 2025 και ορισμένα μέτρα αναμένεται να υπόκεινται σε μεταβατικές ρυθμίσεις ή να εφαρμοστούν σταδιακά.

Στις 30 Ιουνίου 2023 ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος ανέρχεται σε 16.0% και ο δείκτης Συνολικών Κεφαλαίων ανέρχεται σε 21.1% με μεταβατικές διατάξεις. Οι δείκτες στις 30 Ιουνίου 2023 περιλαμβάνουν επισκοπημένα κέρδη για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 και πρόβλεψη για ποσό τελικού μερίσματος σε ποσοστό (payout) 30% της προσαρμοσμένης επαναλαμβανόμενης κερδοφορίας μετά τη φορολογία του Συγκροτήματος για την περίοδο, το οποίο αντιστοιχεί με το χαμηλότερο ποσοστό ('payout') της εγκεκριμένης πολιτικής μερισμάτων του Συγκροτήματος. Με βάση την τελευταία απόφαση ΔΕΕΑ, οποιαδήποτε διανομή μερίσματος, υπόκειται σε εποπτική έγκριση. Η πρόβλεψη για μέρισμα δεν αποτελεί δέσμευση για καταβολή μερίσματος, ούτε αποτελεί εγγύηση ή διαβεβαίωση ότι θα γίνει καταβολή μερίσματος. Η προσαρμοσμένη επαναλαμβανόμενη κερδοφορία του Συγκροτήματος μετά τη φορολογία ορίζεται ως τα κέρδη του Συγκροτήματος μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) και αφού ληφθούν υπόψη διανομές για λοιπούς συμμετοχικούς τίτλους όπως το κουπόνι για τα Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1. Για σκοπούς του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), εφαρμόζεται ποσοστό ('payout') 50% της προσαρμοσμένης επαναλαμβανόμενης κερδοφορίας του Συγκροτήματος για την περίοδο, το υψηλότερο ποσοστό της εγκεκριμένης πολιτικής μερισμάτων του Συγκροτήματος και αντιστοιχεί σε δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ύψους 15.6% και σε δείκτη Συνολικών Κεφαλαίων ύψους 20.7% στις 30 Ιουνίου 2023.

6. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Ελάχιστες Εποπτικές Κεφαλαιακές Απαιτήσεις Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)	30 Ιουνίου 2023	2022
Πυλώνας I – Απαιτήσεις Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)	4.50%	4.50%
Πυλώνας II – Απαιτήσεις Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)	1.73%	1.83%
Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB)*	2.50%	2.50%
Απόθεμα Ασφαλείας Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII) **	1.50%	1.25%
Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB)	0.02%	0.02%
Ελάχιστες Κεφαλαιακές Απαιτήσεις Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)	10.26%	10.10%

* Σε πλήρη εφαρμογή από την 1 Ιανουαρίου 2019

** Σε πλήρη εφαρμογή από την 1 Ιανουαρίου 2023

Ελάχιστες Εποπτικές Απαιτήσεις Συνολικών Ιδίων Κεφαλαίων	30 Ιουνίου 2023	2022
Πυλώνας I – Απαιτήσεις Συνολικών Ιδίων Κεφαλαίων	8.00%	8.00%
Πυλώνας II – Απαιτήσεις Συνολικών Ιδίων Κεφαλαίων	3.08%	3.26%
Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB)*	2.50%	2.50%
Απόθεμα Ασφαλείας Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII) **	1.50%	1.25%
Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB)	0.02%	0.02%
	15.10%	15.03%

* Σε πλήρη εφαρμογή από την 1 Ιανουαρίου 2019

** Σε πλήρη εφαρμογή από την 1 Ιανουαρίου 2023

Η ελάχιστη απαίτηση του Πυλώνα I για τον Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας που ανέρχεται στο 8.00%, δύναται να επιτευχθεί, επιπρόσθετα από τον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ύψους 4.50%, μέχρι 1.50% με Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1) και μέχρι 2.00% με Κεφάλαια Κατηγορίας 2 (T2).

Το Συγκρότημα υπόκειται επίσης σε κεφαλαιακές απαιτήσεις για ρίσκα που δεν καλύπτονται από τις απαιτήσεις του Πυλώνα I (συμπληρωματικές απαιτήσεις Πυλώνα II). Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο επιτρέπει τη χρήση Πρόσθετων Κεφαλαίων Κατηγορίας 1 (AT1) και Κεφαλαίων Κατηγορίας 2 (T2) για κάλυψη μέρους των εν λόγω απαιτήσεων του Πυλώνα II (P2R) και δεν απαιτεί αποκλειστικά τη χρήση Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1).

Στα πλαίσια της ετήσιας ΔΕΕΑ που πραγματοποιήθηκε από την ΕΚΤ το 2022, και με βάση την τελική απόφαση ΔΕΕΑ για το 2022 που λήφθηκε τον Δεκέμβριο 2022 και τέθηκε σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2023, η απαίτηση του Πυλώνα II (P2R) αναθεωρήθηκε σε 3.08%, σε σύγκριση με το επίπεδο του 3.26% που ίσχυε προηγουμένως. Η αναθεωρημένη απαίτηση του Πυλώνα II (P2R) περιλαμβάνει επιπρόσθετη απαίτηση Πυλώνα II ύψους 0.33%, σε σύγκριση με το επίπεδο του 0.26% που ίσχυε προηγουμένως και που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των προσδοκιών της ΕΚΤ για προληπτικές προβλέψεις. Η επιπρόσθετη απαίτηση του Πυλώνα II (P2R) είναι δυναμική και μπορεί να μεταβληθεί ανάλογα με τα στοιχεία ΜΕΔ που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής και το επίπεδο προβλέψεων. Μη λαμβάνοντας υπόψη την εν λόγω επιπρόσθετη απαίτηση του Πυλώνα II (P2R) που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των προσδοκιών της ΕΚΤ για προληπτικές προβλέψεις, η απαίτηση του Πυλώνα II (P2R) έχει μειωθεί από 3.00% σε 2.75%. Ως αποτέλεσμα, οι απαιτήσεις για ελάχιστο δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με μεταβατικές διατάξεις και για Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας με μεταβατικές διατάξεις του Συγκροτήματος μειώθηκαν, μη λαμβάνοντας υπόψη την αναμενόμενη σταδιακή εφαρμογή του Αποθέματος Ασφαλείας O-SII. Η απαίτηση για ελάχιστο δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος καθορίστηκε σε 10.26%, και αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα I ύψους 4.50%, απαιτήσεις του Πυλώνα II (P2R) ύψους 1.73%, Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.50%, Απόθεμα Ασφαλείας O-SII ύψους 1.50% (πλήρης εφαρμογή από την 1 Ιανουαρίου 2023) και Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB) ύψους 0.02%.

6. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Η απαίτηση για ελάχιστο Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας του Συγκροτήματος καθορίστηκε σε 15.10%, και θα αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα I ύψους 8.00%, εκ των οποίων 1.50% μπορεί να είναι υπό μορφή Πρόσθετων Κεφαλαίων Κατηγορίας 1 (AT1) και μέχρι 2.00% υπό μορφή Κεφαλαίου Κατηγορίας 2 (T2), απαιτήσεις του Πυλώνα II (P2R) ύψους 3.08%, Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.50%, Απόθεμα Ασφαλείας O-SII ύψους 1.50% και Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB) ύψους 0.02%. Η ΕΚΤ έχει επίσης διατηρήσει στο ίδιο επίπεδο τη μη δημόσια καθοδήγηση για πρόσθετα αποθέματα Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) Πυλώνα II (P2G).

Το Συγκρότημα υπόκειται στην απαίτηση του Πυλώνα I για δείκτη Μόχλευσης 3%.

Οι πιο πάνω ελάχιστοι δείκτες ισχύουν τόσο για την BOC PCL όσο και για το Συγκρότημα.

Η κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος και της BOC PCL στις 30 Ιουνίου 2023 ξεπερνά τόσο τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα I όσο και τις συμπληρωματικές απαιτήσεις του Πυλώνα II (P2R). Σημειώνεται ωστόσο ότι οι συμπληρωματικές κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον Πυλώνα II (P2R) γίνονται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και συνεπώς υπόκεινται σε αλλαγές με την πάροδο του χρόνου.

Η ΚΤΚ με βάση τις διατάξεις του Μακροπροληπτικής Εποπτείας των Ιδρυμάτων Νόμου του 2015, καθορίζει σε τριμηνιαία βάση το ύψος του ποσοστού του Αντικυκλικού Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας (CcyB), όπως προκύπτει από τη μεθοδολογία που αναφέρεται στον νόμο. Το Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας (CcyB) του Συγκροτήματος στις 30 Ιουνίου 2023 έχει υπολογιστεί σε περίπου 0.02%.

Στις 30 Νοεμβρίου 2022, η ΚΤΚ, στα πλαίσια της αναθεωρημένης μεθοδολογίας που περιγράφεται στη μακροπροληπτική πολιτική της, αποφάσισε να αυξήσει το ποσοστό του Αντικυκλικού Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας (CcyB) από 0.00% σε 0.50% του συνολικού ποσού για σταθμισμένα σε κίνδυνο ανοίγματα στην Κύπρο του κάθε αδειοδοτημένου πιστωτικού ιδρύματος που έχει συσταθεί στην Κύπρο. Το νέο ποσοστό 0.50% πρέπει να ισχύσει από τις 30 Νοεμβρίου 2023. Επιπλέον, στις 2 Ιουνίου 2023, η ΚΤΚ ανακοίνωσε την απόφασή της να αυξήσει το ποσοστό του Αντικυκλικού Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας (CcyB) στο 1.00% του συνολικού ποσού για σταθμισμένα σε κίνδυνο ανοίγματα στην Κύπρο του κάθε εξουσιοδοτημένου πιστωτικού ιδρύματος που έχει συσταθεί στην Κύπρο. Η εν λόγω αύξηση του Αντικυκλικού Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας (CcyB) θα τεθεί σε ισχύ από τις 2 Ιουνίου 2024. Με βάση τα παραπάνω, το ποσοστό του Αντικυκλικού Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας (CcyB) για το Συγκρότημα αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του πιο πάνω νόμου, η ΚΤΚ είναι επίσης η αρμόδια αρχή για τον προσδιορισμό των Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII) και τον καθορισμό του Αποθέματος Ασφαλείας O-SII γι' αυτές τις συστημικά σημαντικές τράπεζες. Η BOC PCL έχει προσδιοριστεί ως O-SII και η ΚΤΚ έχει καθορίσει το Απόθεμα Ασφαλείας O-SII από τον Νοέμβριο 2021 στο 1.50%. Το Απόθεμα Ασφαλείας O-SII τέθηκε σε εφαρμογή σταδιακά από την 1 Ιανουαρίου 2019, αρχικά στο 0.50%. Το ποσοστό του Αποθέματος Ασφαλείας O-SII κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022 ανερχόταν σε 1.25% και εφαρμόστηκε πλήρως την 1 Ιανουαρίου 2023.

Με βάση τις τελικές κατευθυντήριες γραμμές της EAT για τη ΔΕΕΑ και των εποπτικών ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων και τη μεθοδολογία της ΔΕΕΑ 2018 του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (SSM), τα ίδια κεφάλαια που κατέχονται για τις κατευθυντήριες γραμμές του Πυλώνα II (P2G) δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ικανοποίηση οποιονδήποτε άλλων κεφαλαιακών απαιτήσεων (απαιτήσεις του Πυλώνα I, απαιτήσεις του Πυλώνα II (P2R) ή Συνδυασμένη Απαίτηση Αποθέματος Ασφαλείας (CBR)), και ως εκ τούτου δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν δύο φορές.

6. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Η κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος και της BOC PCL κατά την ημερομηνία αναφοράς (μετά την εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων) παρουσιάζεται πιο κάτω:

Εποπτικά κεφάλαια	Συγκρότημα		BOC PCL	
	30 Ιουνίου 2023 ¹	31 Δεκεμβρίου 2022 ³ (αναπροσαρμοσμένα)	30 Ιουνίου 2023 ²	31 Δεκεμβρίου 2022 ³ (αναπροσαρμοσμένα)
	€000	€000	€000	€000
Μεταβατικά Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ⁴	1,638,707	1,540,292	1,601,417	1,509,056
Πρόσθετα Μεταβατικά Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1)	228,250	220,000	228,250	220,000
Κεφάλαια Κατηγορίας 2 (T2)	300,000	300,000	300,000	300,000
Μεταβατικά Συνολικά Ίδια Κεφάλαια	2,166,957	2,060,292	2,129,667	2,029,056
Σταθμισμένα ως προς τον κίνδυνο περιουσιακά στοιχεία – πιστωτικός κίνδυνος ⁵	9,245,884	9,103,330	9,229,649	9,150,831
Σταθμισμένα ως προς τον κίνδυνο περιουσιακά στοιχεία – κίνδυνος αγοράς	-	-	-	-
Σταθμισμένα ως προς τον κίνδυνο περιουσιακά στοιχεία – λειτουργικός κίνδυνος	1,010,885	1,010,885	997,720	997,720
Σύνολο σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων	10,256,769	10,114,215	10,227,369	10,148,551
Με μεταβατικές διατάξεις	%	%	%	%
Δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)	16.0	15.2	15.7	14.9
Δείκτης Συνολικών Ιδίων Κεφαλαίων	21.1	20.4	20.8	20.0
Δείκτης Μόχλευσης	7.3	7.0	7.2	6.9

¹. Περιλαμβάνει τα επισκοπημένα κέρδη για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 και πρόβλεψη για ποσό τελικού μερίσματος σε ποσοστό (payout) 30% της προσαρμοσμένης επαναλαμβανόμενης κερδοφορίας μετά τη φορολογία του Συγκροτήματος για την περίοδο, το οποίο αντιστοιχεί με το χαμηλότερο ποσοστό ('payout') της εγκεκριμένης πολιτικής μερισμάτων του Συγκροτήματος. Με βάση την τελευταία απόφαση ΔΕΕΑ, οποιαδήποτε διανομή μερίσματος υπόκειται σε εποπτική έγκριση. Η πρόβλεψη για μέρισμα δεν αποτελεί δέσμευση για καταβολή μερίσματος ούτε αποτελεί εγγύηση ή διαβεβαίωση ότι θα γίνει καταβολή μερίσματος. Για σκοπούς του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), εφαρμόζεται ποσοστό ('payout') 50% της προσαρμοσμένης επαναλαμβανόμενης κερδοφορίας του Συγκροτήματος για την περίοδο, το υψηλότερο ποσοστό ('payout') της εγκεκριμένης πολιτικής μερισμάτων του Συγκροτήματος, και αντιστοιχεί σε δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ύψους 15.6%, σε δείκτη Συνολικών Κεφαλαίων ύψους 20.7% και σε Δείκτη Μόχλευσης ύψους 7.1% στις 30 Ιουνίου 2023.

². Περιλαμβάνει μη ελεγμένα/ μη επισκοπημένα κέρδη για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 και πρόβλεψη για ποσό τελικού μερίσματος σε ποσοστό (payout) 30% της προσαρμοσμένης επαναλαμβανόμενης κερδοφορίας μετά τη φορολογία του Συγκροτήματος για την περίοδο, το οποίο αντιστοιχεί με το χαμηλότερο ποσοστό ('payout') της εγκεκριμένης πολιτικής μερισμάτων του Συγκροτήματος. Με βάση την τελευταία απόφαση ΔΕΕΑ, οποιαδήποτε διανομή μερίσματος υπόκειται σε εποπτική έγκριση. Η πρόβλεψη για μέρισμα δεν αποτελεί δέσμευση για καταβολή μερίσματος ούτε αποτελεί εγγύηση ή διαβεβαίωση ότι θα γίνει καταβολή μερίσματος. Για σκοπούς του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), εφαρμόζεται ποσοστό ('payout') 50% της προσαρμοσμένης επαναλαμβανόμενης κερδοφορίας του Συγκροτήματος για την περίοδο, το υψηλότερο ποσοστό ('payout') της εγκεκριμένης πολιτικής μερισμάτων του Συγκροτήματος, και αντιστοιχεί σε δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ύψους 15.3%, σε δείκτη Συνολικών Κεφαλαίων ύψους 20.4% και σε Δείκτη Μόχλευσης ύψους 7% στις 30 Ιουνίου 2023.

³. Οι δείκτες κεφαλαίου στις 31 Δεκεμβρίου 2022 όπως παρουσιάζονταν προηγούμενως στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2022 και στις Γνωστοποιήσεις του Πυλώνα III για το έτος 2022, αναπροσαρμόστηκαν μετά τη λήψη έγκρισης από την ΕΚΤ για πληρωμή μερίσματος και τη σύσταση του Διοικητικού Συμβουλίου προς τους μετόχους για έγκριση στην Ετήσια Γενική Συνέλευση που έγινε στις 26 Μαΐου 2023, τελικού μερίσματος σε σχέση με τα κέρδη του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, συνολικής διανομής ύψους €22,310 χιλ..

⁴. Τα Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) περιλαμβάνουν αφαιρέσεις λόγω κανονιστικών διατάξεων, που αποτελούνται, μεταξύ άλλων, από άυλα περιουσιακά στοιχεία ύψους €27,227 χιλ. για το Συγκρότημα και €18,310 χιλ. για την BOC PLC στις 30 Ιουνίου 2023 (31 Δεκεμβρίου 2022: €30,421 χιλ. για το Συγκρότημα και €25,445 χιλ. για την BOC PCL). Στις 30 Ιουνίου 2023, ποσό ύψους €11,475 χιλ., που αφορά άυλα περιουσιακά στοιχεία, θεωρείται ότι αποτιμάται κατά συνετό τρόπο για σκοπούς του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και δεν αφαιρείται από τα Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) (31 Δεκεμβρίου 2022: €12,934 χιλ.).

⁵. Περιλαμβάνει τις προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης (CVA).

6. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Οι δείκτες κεφαλαίου του Συγκροτήματος και της BOC PCL κατά την ημερομηνία αναφοράς χωρίς μεταβατικές διατάξεις παρουσιάζονται πιο κάτω:

	Συγκρότημα		BOC PCL	
	30 Ιουνίου 2023 ^{1,3}	31 Δεκεμβρίου 2022 ^{4,5} (αναπροσαρ- μοσμένα)	30 Ιουνίου 2023 ^{2,3}	31 Δεκεμβρίου 2022 ^{4,5} (αναπροσαρ- μοσμένα)
Χωρίς μεταβατικές διατάξεις	%	%	%	%
Δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)	15.9	14.5	15.6	14.1
Δείκτης Συνολικών Ιδίων Κεφαλαίων	21.1	19.6	20.8	19.3
Δείκτης Μόχλευσης	7.3	6.7	7.1	6.5

¹ Περιλαμβάνει τα επισκοπημένα κέρδη για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 και πρόβλεψη για ποσό τελικού μερίσματος σε ποσοστό ('payout') 30% της προσαρμοσμένης επαναλαμβανόμενης κερδοφορίας μετά τη φορολογία του Συγκροτήματος για την περίοδο, το οποίο αντιστοιχεί με το χαμηλότερο ποσοστό ('payout') της εγκεκριμένης πολιτικής μερισμάτων του Συγκροτήματος. Με βάση την τελευταία απόφαση ΔΕΕΑ, οποιαδήποτε διανομή μερίσματος υπόκειται σε εποπτική έγκριση. Η πρόβλεψη για μέρισμα δεν αποτελεί δέσμευση για καταβολή μερίσματος ούτε αποτελεί εγγύηση ή διαβεβαίωση ότι θα γίνει καταβολή μερίσματος. Για σκοπούς του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), εφαρμόζεται ποσοστό ('payout') 50% της προσαρμοσμένης επαναλαμβανόμενης κερδοφορίας του Συγκροτήματος για την περίοδο, το υψηλότερο ποσοστό ('payout') της εγκεκριμένης πολιτικής μερισμάτων του Συγκροτήματος, και αντιστοιχεί σε δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) χωρίς μεταβατικές διατάξεις ύψους 15.5%, σε δείκτη Συνολικών Κεφαλαίων χωρίς μεταβατικές διατάξεις ύψους 20.7% και σε Δείκτη Μόχλευσης χωρίς μεταβατικές διατάξεις ύψους 7.1% στις 30 Ιουνίου 2023.

² Περιλαμβάνει μη ελεγμένα/ μη επισκοπημένα κέρδη για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 και πρόβλεψη για ποσό τελικού μερίσματος σε ποσοστό ('payout') 30% της προσαρμοσμένης επαναλαμβανόμενης κερδοφορίας μετά τη φορολογία του Συγκροτήματος για την περίοδο, το οποίο αντιστοιχεί με το χαμηλότερο ποσοστό ('payout') της εγκεκριμένης πολιτικής μερισμάτων του Συγκροτήματος. Με βάση την τελευταία απόφαση ΔΕΕΑ, οποιαδήποτε διανομή μερίσματος υπόκειται σε εποπτική έγκριση. Η πρόβλεψη για μέρισμα δεν αποτελεί δέσμευση για καταβολή μερίσματος ούτε αποτελεί εγγύηση ή διαβεβαίωση ότι θα γίνει καταβολή μερίσματος. Για σκοπούς του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), εφαρμόζεται ποσοστό ('payout') 50% της προσαρμοσμένης επαναλαμβανόμενης κερδοφορίας του Συγκροτήματος για την περίοδο, το υψηλότερο ποσοστό ('payout') της εγκεκριμένης πολιτικής μερισμάτων του Συγκροτήματος, και αντιστοιχεί σε δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) χωρίς μεταβατικές διατάξεις ύψους 15.2%, σε δείκτη Συνολικών Κεφαλαίων χωρίς μεταβατικές διατάξεις ύψους 20.4% και σε Δείκτη Μόχλευσης χωρίς μεταβατικές διατάξεις ύψους 7% στις 30 Ιουνίου 2023.

³ Χωρίς τις ισχύουσες μεταβατικές διατάξεις για ΔΠΧΑ 9.

⁴ Χωρίς τις ισχύουσες μεταβατικές διατάξεις για ΔΠΧΑ 9 και χωρίς εφαρμογή του προσωρινού χειρισμού ορισμένων μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων σύμφωνα με το Άρθρο 468 του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR).

⁵ Οι δείκτες κεφαλαίου στις 31 Δεκεμβρίου 2022 όπως παρουσιάζονταν προηγουμένως στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2022 και στις Γνωστοποιήσεις του Πυλώνα III για το έτος 2022, αναπροσαρμόστηκαν μετά από λήψη έγκρισης από την ΕΚΤ τον Απρίλιο του 2023 για πληρωμή μερίσματος και τη σύσταση του Διοικητικού Συμβουλίου προς τους μετόχους για έγκριση στην Ετήσια Γενική Συνέλευση που έγινε στις 26 Μαΐου 2023, τελικού μερίσματος σε σχέση με τα κέρδη του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, συνολικής διανομής ύψους €22,310 χιλ..

Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, ο Δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) επηρεάστηκε αρνητικά κυρίως από την σταδιακή εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων για το ΔΠΧΑ 9 και άλλων μεταβατικών διατάξεων την 1 Ιανουαρίου 2023, τις προβλέψεις και απομειώσεις, την πληρωμή κουπονιού στους κατόχους Χρεογράφων Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1, το κόστος αναχρηματοδότησης των Χρεογράφων Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1, άλλες μεταβολές και την αύξηση των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων, και επηρεάστηκε θετικά από τα έσοδα πριν τις προβλέψεις και το μέρισμα ύψους €50 εκατ. που διανεμήθηκε στην BOC PCL τον Φεβρουάριο 2023 από τη θυγατρική ασφαλιστική εταιρεία του κλάδου ζωής. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, ο Δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) (με μεταβατικές διατάξεις) αυξήθηκε κατά περίπου 75 μονάδες βάσης κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, ενώ ο Δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) (χωρίς μεταβατικές διατάξεις) αυξήθηκε κατά περίπου 150 μονάδες βάσης.

6. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Επιπρόσθετα, εποπτική επιβάρυνση σε σχέση με επιτόπια επιθεώρηση που αφορούσε την αξία των περιουσιακών στοιχείων που περιέχονται στην κυριότητα του Συγκροτήματος μέσω εκποιήσεων, αφαιρείται από τα ίδια κεφάλαια από τον Ιούνιο του 2021, η επίδραση της οποίας είναι 17 μονάδες βάσης στον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος κατά τις 30 Ιουνίου 2023. Η επίδραση μειώθηκε από 26 μονάδες βάσης κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2022 κυρίως λόγω απομείωσης που αναγνωρίστηκε κατά τη διάρκεια της περιόδου.

Τον Ιούνιο του 2023, η Εταιρία ολοκλήρωσε επιτυχώς την έκδοση και την τιμολόγηση Χρεογράφων Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 σταθερού επιτοκίου (Fixed Rate Reset Perpetual Additional Tier 1 Capital Securities) ύψους €220 εκατ. (τα 'Νέα Χρεόγραφα Κεφαλαίου').

Τα έσοδα από την έκδοση των Νέων Χρεογράφων Κεφαλαίου έχουν χορηγηθεί υπό μορφή δανείου από την Εταιρία στην BOC PCL για γενικούς εταιρικούς σκοπούς. Το δάνειο πληροί τις προϋποθέσεις ως Πρόσθετο Κεφάλαιο Κατηγορίας 1 για την BOC PCL.

Ταυτόχρονα, η Εταιρία κάλεσε τους κατόχους των υφιστάμενων Χρεογράφων Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 σταθερού επιτοκίου (Fixed Rate Reset Perpetual Additional Tier 1 Capital Securities) ονομαστικής αξίας €220 εκατ., με ημερομηνία πρόωρης εξόφλησης το Δεκέμβριο του 2023 να προσφέρουν τα Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 έκδοσης του 2018 (τα 'Υφιστάμενα Χρεόγραφα Κεφαλαίου') για αγορά από την Εταιρία με τιμή αγοράς ίση με 103 % της ονομαστικής αξίας τους. Στις 30 Ιουνίου 2023, Υφιστάμενα Χρεόγραφα Κεφαλαίου ονομαστικής αξίας ύψους περίπου €8 εκατ. που παρέμειναν σε ισχύ, περιλαμβάνονται στα Συνολικά Κεφάλαια Κατηγορίας 1 και στα Συνολικά Κεφάλαια, η επίδραση των οποίων είναι περίπου 8 μονάδες βάσης στο Δείκτη Συνολικών Κεφαλαίων του Συγκροτήματος στις 30 Ιουνίου 2023.

Μεταβατικές διατάξεις

Το Συγκρότημα επέλεξε στο παρελθόν να εφαρμόζει τη 'στατική-δυναμική' προσέγγιση σε σχέση με τις μεταβατικές ρυθμίσεις για την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, όπου η επίδραση της απομείωσης από την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 στους δείκτες κεφαλαίου θα απορροφηθεί σταδιακά. Η 'στατική-δυναμική' προσέγγιση επιτρέπει τον περιοδικό επαναυπολογισμό των μεταβατικών προσαρμογών στα δάνεια του Σταδίου 1 και Σταδίου 2, ούτως ώστε να αντικατοπτρίζουν την αλλαγή των προβλέψεων των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των δανείων στο Στάδιο 3 παρέμειναν στατικές κατά τη μεταβατική περίοδο σύμφωνα με την επίδραση κατά την αρχική αναγνώριση.

Το ποσό που προστίθεται κάθε έτος αναφορικά με το 'στατικό στοιχείο' μειωνόταν με βάση ένα συντελεστή στάθμισης μέχρι να επέλθει η πλήρης απορρόφηση της επίπτωσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 στον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) στο τέλος της πενταετίας, με την επίδραση της απομείωσης να έχει απορροφηθεί πλήρως (100%) την 1 Ιανουαρίου 2023. Η συσσωρευτική επίδραση στα κεφάλαια στις 31 Δεκεμβρίου 2022 ήταν 75%, με την επίδραση της απομείωσης να έχει απορροφηθεί πλήρως (100%) την 1 Ιανουαρίου 2023.

Σε συνέχεια των τροποποιήσεων του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) τον Ιούνιο 2020, σε σχέση με το 'δυναμικό στοιχείο', το 100% των προβλέψεων για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές του ΔΠΧΑ 9 προστέθηκε πίσω για τα έτη 2020 και 2021, με το ποσοστό να μειώνεται σε 75% το 2022, σε 50% το 2023 και σε 25% το 2024. Η επίδραση θα απορροφηθεί πλήρως (100%) μέχρι την 1 Ιανουαρίου 2025. Ο υπολογισμός σε κάθε περίοδο αναφοράς πραγματοποιείται έναντι προβλέψεων δανείων που βρίσκονται στα Στάδια 1 και 2 κατά την 1 Ιανουαρίου 2020, αντί την 1 Ιανουαρίου 2018.

Σε σχέση με τον προσωρινό χειρισμό για μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές για συγκεκριμένα ανοίγματα που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων, ο Κανονισμός 2020/873 επιτρέπει στα ιδρύματα να αφαιρέσουν από τον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) τα συσσωρευμένα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές από τις 31 Δεκεμβρίου 2019, εξαιρουμένων των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που είναι πιστωτικά απομειωμένα. Το σχετικό ποσό αφαιρούνταν κλιμακωτά, 100% από τον Ιανουάριο μέχρι τον Δεκέμβριο 2020, μειώθηκε σε 70% από τον Ιανουάριο μέχρι τον Δεκέμβριο 2021 και σε 40% από τον Ιανουάριο μέχρι τον Δεκέμβριο 2022. Το Συγκρότημα εφάρμοζε την προσωρινή μεταχείριση από το τρίτο τρίμηνο του 2020.

6. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Κεφαλαιακές Απαιτήσεις θυγατρικών εταιρειών

Οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρείες του Συγκροτήματος, οι Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ και η EuroLife Ltd, συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών, περιλαμβανομένου του ελάχιστου περιθωρίου φερεγγυότητας. Η εποπτευόμενη επενδυτική εταιρεία του Συγκροτήματος (ΚΕΠΕΥ), ο Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ (CISCO), συμμορφώνεται με τους ελάχιστους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας. Το 2021 τέθηκε σε ισχύ το νέο καθεστώς προληπτικής εποπτείας για τις Εταιρείες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών ('ΕΠΕΥ') με την έναρξη ισχύος του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/2033 ('IFR') σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας των ΕΠΕΥ και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034 ('IFD') σχετικά με την προληπτική εποπτεία των ΕΠΕΥ. Με βάση το νέο καθεστώς η CISCO έχει ταξινομηθεί ως μη συστημική εταιρεία 'Κλάσης 2' και υπόκειται πλήρως στο νέο καθεστώς IFR/IFD. Τον Φεβρουάριο 2023, οι εργασίες της ρυθμιζόμενης εταιρείας Διαχείρισης ΟΣΕΚΑ και φύλαξης Ταμείων του Συγκροτήματος, BOC Asset Management Ltd, απορροφήθηκαν από την CISCO και η BOC Asset Management Ltd διαλύθηκε χωρίς να ρευστοποιηθεί. Η θυγατρική εταιρεία παροχής υπηρεσιών πληρωμών του Συγκροτήματος, η JCC Payment Systems Ltd, συμμορφώνεται με τις εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις.

Ελάχιστη Απαίτηση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL)

Από τον Ιανουάριο 2016, τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν την υποχρέωση να εφαρμόζουν τις διατάξεις της Οδηγίας για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD), η οποία απαιτεί από τα πιστωτικά ιδρύματα της ΕΕ και ορισμένες επιχειρήσεις επενδύσεων να τηρούν την ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL), με την επιφύλαξη των διατάξεων του Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2016/1450. Στις 27 Ιουνίου 2019, ως μέρος του πακέτου μεταρρύθμισης για την ενδυνάμωση της ανθεκτικότητας και εξυγίανσης των Ευρωπαϊκών τραπεζών, τέθηκε σε εφαρμογή η Οδηγία για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων II (BRRD II), η οποία έπρεπε να ενσωματωθεί στην εθνική νομοθεσία. Η Οδηγία για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων II (BRRD II) ενσωματώθηκε στην Κυπριακή νομοθεσία και τέθηκε σε εφαρμογή το Μάιο 2021. Επιπρόσθετα, ορισμένες από τις πρόνοιες της ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) έχουν εισαχθεί στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II), ο οποίος τέθηκε επίσης σε εφαρμογή στις 27 Ιουνίου 2019 ως μέρος του πακέτου μεταρρύθμισης και τέθηκαν άμεσα σε ισχύ.

Τον Φεβρουάριο 2023 η BOC PCL έλαβε ειδοποίηση από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ) για την τελική απόφαση αναφορικά με τη δεσμευτική υποχρέωση για τήρηση Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) για την BOC PCL, η οποία καθορίστηκε ως το προτιμητέο σημείο έναρξης εξυγίανσης. Σύμφωνα με την απόφαση, η Ελάχιστη Απαίτηση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) καθορίστηκε στο 24.35% των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWA) και στο 5.91% του μέτρου συνολικού ανοίγματος του Δείκτη Μόχλευσης (LRE) (όπως ορίζεται στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR)) και η συμμόρφωση πρέπει να επιτευχθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2025. Επιπλέον, η δεσμευτική ενδιάμεση απαίτηση της 1 Ιανουαρίου 2022 που ορίστηκε στο 14.94% των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWA) και στο 5.91% του μέτρου συνολικού ανοίγματος του Δείκτη Μόχλευσης (LRE) συνεχίζει να εφαρμόζεται. Τα ίδια κεφάλαια που χρησιμοποιεί η BOC PCL για την κάλυψη της Συνδυασμένης Απαίτησης Αποθέματος Ασφαλείας (CBR) δεν είναι επιλέξιμα για την κάλυψη της Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) που εκφράζεται ως ποσοστό έναντι των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων. Η BOC PCL πρέπει να συμμορφώνεται με την Ελάχιστη Απαίτηση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) σε ενοποιημένο επίπεδο, που περιλαμβάνει την BOC PCL και τις θυγατρικές της.

6. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Ελάχιστη Απαίτηση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) (συνέχεια)

Ο δείκτης Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL)⁷ κατά τις 30 Ιουνίου 2023, υπολογιζόμενος σύμφωνα με τα ισχύοντα κριτήρια επιλεξιμότητας του ΕΣΕ, και βασισμένος σε εσωτερικές εκτιμήσεις, ανερχόταν στο 21.5% των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWA) και στο 10.2% του μέτρου συνολικού ανοίγματος του Δείκτη Μόχλευσης (LRE). Τον Ιούλιο 2023, η BOC PCL προχώρησε με έκδοση ομολόγου υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους €350 εκατ. (το 'Ομόλογο'). Αναπροσαρμοσμένος για το Ομόλογο, ο δείκτης Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) της BOC PCL βελτιώνεται στο 24.9% των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWA) και στο 11.4% του μέτρου συνολικού ανοίγματος του Δείκτη Μόχλευσης (LRE). Το Ομόλογο πληροί τα κριτήρια Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) συνεισφέροντας έτσι στις απαιτήσεις Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) της BOC PCL. Ο δείκτης Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) που εκφράζεται ως ποσοστό των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων δεν περιλαμβάνει το κεφάλαιο που χρησιμοποιείται για την κάλυψη του ποσού Συνδυασμένης Απαίτησης Αποθέματος Ασφαλείας (CBR), το οποίο ανερχόταν στο 4.02% στις 30 Ιουνίου 2023 (σε σύγκριση με 3.77% στις 31 Δεκεμβρίου 2022), και αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω στις 30 Νοεμβρίου 2023 ως αποτέλεσμα της αύξησης του ποσοστού του Αντικυκλικού Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας (CcyB) από 0.00% σε 0.50% του συνολικού ποσού για σταθμισμένα σε κίνδυνο ανοίγματα στην Κύπρο και σε 1% από τον Ιούνιο του 2024, όπως ανακοινώθηκε από την ΚΤΚ.

Οι δείκτες Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) στις 30 Ιουνίου 2023 περιλαμβάνουν κέρδη για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 και πρόβλεψη για ποσό τελικού μερίσματος σε ποσοστό ('payout') 30% της προσαρμοσμένης επαναλαμβανόμενης κερδοφορίας μετά τη φορολογία του Συγκροτήματος για την περίοδο, το οποίο αντιστοιχεί με το χαμηλότερο ποσοστό ('payout') της εγκεκριμένης πολιτικής μερισμάτων του Συγκροτήματος. Για σκοπούς του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), εφαρμόζεται ποσοστό ('payout') 50% της προσαρμοσμένης επαναλαμβανόμενης κερδοφορίας του Συγκροτήματος για την περίοδο, το υψηλότερο ποσοστό ('payout') της εγκεκριμένης πολιτικής μερισμάτων του Συγκροτήματος, και αντιστοιχεί σε δείκτη Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) που εκφράζεται ως ποσοστό των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWA) ύψους 21.1% και δείκτη Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) που εκφράζεται ως ποσοστό του μέτρου συνολικού ανοίγματος του Δείκτη Μόχλευσης (LRE) ύψους 10.1% στις 30 Ιουνίου 2023. Ο δείκτης Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) που εκφράζεται ως ποσοστό των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWA) και ο δείκτης Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) που εκφράζεται ως ποσοστό του μέτρου συνολικού ανοίγματος του Δείκτη Μόχλευσης (LRE), αναπροσαρμοσμένοι για την έκδοση του Ομολόγου, ανερχονται σε 24.5% και σε 11.3% αντίστοιχα.

Αναπροσαρμόζοντας για το Ομόλογο που εκδόθηκε τον Ιούλιο 2023, η BOC PCL πληροί την τελική απαίτηση της Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) που ορίζεται επί του παρόντος από το ΕΣΕ πολύ πριν από την ημερομηνία συμμόρφωσης στις 31 Δεκεμβρίου 2025. Αναγνωρίζοντας ότι η απαίτηση της Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) (ποσό και ημερομηνία) υπόκειται σε ετήσια επανεξέταση από τη ρυθμιστική αρχή, η BOC PCL συνεχίζει να αξιολογεί ευκαιρίες ώστε να βελτιστοποιήσει το ύψος της Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) της.

⁷ Ο δείκτης Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) στις 30 Ιουνίου 2023 περιλαμβάνει ποσό ύψους περίπου €8 εκατ. που αντιπροσωπεύει την ονομαστική αξία Υφιστάμενων Χρεογράφων Πρόσθετου Κεφαλαίου 1 που παραμένει σε ισχύ μετά τη προσφορά και τις αγορές μέσω της ανοικτής αγοράς των Υφιστάμενων Χρεογράφων Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1. Το ποσό αυτό συνεισφέρει περίπου 8 μονάδες βάσης στον δείκτη Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) που εκφράζεται ως ποσοστό των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWA), και περίπου 3 μονάδες βάσης στον δείκτη Ελάχιστης Απαίτησης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) που εκφράζεται ως ποσοστό του μέτρου συνολικού ανοίγματος του Δείκτη Μόχλευσης (LRE).

**Ενοποιημένες Συνοπτικές Ενδιάμεσες
Οικονομικές Καταστάσεις για το εξάμηνο που
έληξε στις**

**30
Ιουνίου
2023**

	Σημ.	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
		2023	2022 (αναπροσαρμο- σμένα) €000
		€000	€000
Κύκλος εργασιών	7	646,203	414,996
Έσοδα από τόκους	8	403,852	181,470
Έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους	8	22,172	9,518
Έξοδα από τόκους	9	(56,083)	(37,514)
Έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους	9	(11,599)	(7,752)
<i>Καθαρά έσοδα από τόκους</i>		358,342	145,722
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες		93,879	98,086
Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες		(4,275)	(4,447)
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος		15,839	11,898
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα	10	5,680	(10,183)
Καθαρά κέρδη από αποανagnώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος		5,861	1,648
Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) ασφάλισης και καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) αντασφάλισης		263	2,653
Καθαρά αποτελέσματα από ασφαλιστικές υπηρεσίες		34,086	31,268
Καθαρά αποτελέσματα από αντασφαλιστικές υπηρεσίες		(9,788)	(10,197)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα		788	(1,372)
Καθαρά κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων		3,906	8,242
Λοιπά έσοδα		12,200	8,927
<i>Συνολικά λειτουργικά έσοδα</i>		516,781	282,245
Δαπάνες προσωπικού	11	(93,043)	(98,303)
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές	11	(18,236)	(16,507)
Προβλέψεις για επιδικίες, κανονιστικά θέματα και άλλες προβλέψεις (μετά από αναστροφές)	27	(14,148)	(594)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	11	(70,456)	(75,824)
<i>Λειτουργικά κέρδη πριν από πιστωτικές ζημιές και απομείωση</i>		320,898	91,017
Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	12	(36,772)	(24,826)
Απομείωση μετά την αναστροφή μη-χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	12	(23,206)	(12,157)
Κέρδη πριν τη φορολογία		260,920	54,034
Φορολογία	13	(39,768)	(11,158)
Κέρδη μετά τη φορολογία για την περίοδο		221,152	42,876
Αναλογούντα σε:			
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας		220,247	42,214
Δικαιώματα μειοψηφίας		905	662
Κέρδη για την περίοδο		221,152	42,876
Βασικά κέρδη ανά μετοχή αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ σεντ)	14	49.4	9.5
Προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ σεντ)	14	49.3	9.5

	Σημ.	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
		2023	2022 (αναπροσαρμο- σμένα) €000
		€000	€000
Κέρδη για την περίοδο		221,152	42,876
Λοιπά συνολικά εισοδήματα			
Λοιπά συνολικά εισοδήματα που μπορεί να επανακατηγοριοποιηθούν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους		3,299	(20,412)
Αποθεματικό εύλογης αξίας (ομόλογα)		3,373	(17,909)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από επενδύσεις σε ομόλογα που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων		3,705	(17,421)
Μεταφορά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων λόγω πώλησης		(332)	(488)
Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος		(74)	(2,503)
(Ζημιές)/κέρδη από τη μετατροπή των καθαρών επενδύσεων σε υποκαταστήματα και θυγατρικές του εξωτερικού		(71)	1,576
Ζημιές από αντισταθμίσεις των καθαρών επενδύσεων σε υποκαταστήματα και θυγατρικές του εξωτερικού	16	(3)	(4,079)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα που δεν πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους		486	(211)
Αποθεματικό εύλογης αξίας (μετοχικοί τίτλοι)		(681)	(2,051)
Καθαρές ζημιές από επενδύσεις σε μετοχές που ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων		(681)	(2,051)
Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων		824	-
Κέρδη από τη μεταβολή στην εύλογη αξία πριν τη φορολογία		798	-
Αναβαλλόμενη φορολογία	13	26	-
Αναλογιστικά κέρδη των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών		343	1,840
Κέρδη κατά την επαναμέτρηση των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών		343	1,840
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) μετά τη φορολογία για την περίοδο		3,785	(20,623)
Συνολικά εισοδήματα για την περίοδο		224,937	22,253
Αναλογούνται σε:			
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας		224,026	21,591
Δικαιώματα μειοψηφίας		911	662
Συνολικά εισοδήματα για την περίοδο		224,937	22,253

		30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022 (αναπροσαρμο- σμένα)	1 Ιανουαρίου (αναπροσαρμο- σμένα)
Περιουσιακά στοιχεία	Σημ.	€000	€000	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	28	9,127,429	9,567,258	9,230,883
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	28	431,812	204,811	291,632
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	16	49,302	48,153	6,653
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	15	138,661	190,209	199,194
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	15	487,806	467,375	748,695
Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος	15	2,703,240	2,046,119	1,191,274
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	18	10,007,819	9,953,252	9,836,405
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους		587,882	542,321	551,797
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	20	609,607	609,054	583,777
Αποθέματα ακινήτων	19	945,831	1,041,032	1,111,604
Επενδύσεις σε ακίνητα		74,339	85,099	117,745
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	13	227,953	227,934	265,942
Ακίνητα και εξοπλισμός		267,410	253,378	252,130
Άυλα περιουσιακά στοιχεία		47,546	52,546	54,144
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση		-	-	358,951
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		25,706,637	25,288,541	24,800,826
Υποχρεώσεις				
Καταθέσεις από τράπεζες		448,713	507,658	457,039
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	21	2,004,480	1,976,674	2,969,600
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	16	18,391	16,169	32,452
Καταθέσεις πελατών	22	19,166,155	18,998,319	17,530,883
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων		631,917	599,992	623,791
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και λοιπές προβλέψεις	24	429,585	379,182	356,697
Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα	27	128,267	127,607	104,108
Ομολογιακά δάνεια	23	291,976	297,636	302,555
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	23	309,348	302,104	340,220
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	13	34,618	34,634	39,817
Σύνολο υποχρεώσεων		23,463,450	23,239,975	22,757,162
Ίδια κεφάλαια				
Μετοχικό κεφάλαιο	25	44,620	44,620	44,620
Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	25	594,358	594,358	594,358
Αποθεματικά επανεκτίμησης και άλλα αποθεματικά		80,686	76,939	99,541
Αδιανέμητα κέρδη		1,264,795	1,090,349	1,062,711
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας		1,984,459	1,806,266	1,801,230
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	25	235,517	220,000	220,000
Δικαιώματα μειοψηφίας		23,211	22,300	22,434
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		2,243,187	2,048,566	2,043,664
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων		25,706,637	25,288,541	24,800,826

κ. Ε. Γ. Αράπογλου

Πρόεδρος

κ. Π. Νικολάου

Διευθύνων Σύμβουλος

κ. Ν. Σοφιανός

Σύμβουλος

κα. Ε. Λειβαδιώτου

Εκτελεστική Διευθύντρια
Οικονομικής Διεύθυνσης

	Αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας										Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι (Σημ. 25)	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημ. 25)	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (Σημ. 25)	Ίδιες μετοχές (Σημ. 25)	Λοιπά αποθεματικά κεφαλαίου (Σημ. 11)	Αδιανέμητα κέρδη	Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων	Αποθεματικό χρηματο-οικονομικών μέσων σε εύλογη αξία	Αποθεματικό ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	Σύνολο			
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
31 Δεκεμβρίου 2022	44,620	594,358	(21,463)	322	1,041,152	74,170	7,142	101,301	16,768	1,858,370	220,000	22,300	2,100,670
Επίδραση από την αναδρομική εφαρμογή της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 17	-	-	-	-	49,197	-	-	(101,301)	-	(52,104)	-	-	(52,104)
31 Δεκεμβρίου 2022 (αναπροσαρμοσμένα) / 1 Ιανουαρίου 2023	44,620	594,358	(21,463)	322	1,090,349	74,170	7,142	-	16,768	1,806,266	220,000	22,300	2,048,566
Κέρδη για την περίοδο	-	-	-	-	220,247	-	-	-	-	220,247	-	905	221,152
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) μετά τη φορολογία για την περίοδο	-	-	-	-	343	818	2,692	-	(74)	3,779	-	6	3,785
Συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) μετά τη φορολογία για την περίοδο	-	-	-	-	220,590	818	2,692	-	(74)	224,026	-	911	224,937
Μερίσματα (Σημ. 26)	-	-	-	-	(22,310)	-	-	-	-	(22,310)	-	-	(22,310)
Κόστος παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών (Σημ. 11)	-	-	-	311	-	-	-	-	-	311	-	-	311
Πληρωμή κουπονιού στους κατόχους Χρεογράφων Κατηγορίας 1 (Σημ. 25)	-	-	-	-	(13,750)	-	-	-	-	(13,750)	-	-	(13,750)
Έκδοση λοιπών συμμετοχικών τίτλων (Σημ. 25)	-	-	-	-	(3,530)	-	-	-	-	(3,530)	220,000	-	216,470
Επαναγορά λοιπών συμμετοχικών τίτλων (Σημ. 25)	-	-	-	-	(6,554)	-	-	-	-	(6,554)	(204,483)	-	(211,037)
30 Ιουνίου 2023	44,620	594,358	(21,463)	633	1,264,795	74,988	9,834	-	16,694	1,984,459	235,517	23,211	2,243,187

	Αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας									Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι (Σημ. 25)	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημ. 25)	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (Σημ. 25)	Ίδιες μετοχές (Σημ. 25)	Αδιανέμητα κέρδη	Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων	Αποθεματικό χρηματο-οικονομικών μέσων σε εύλογη αξία	Αποθεματικό ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	Σύνολο			
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου 2022	44,620	594,358	(21,463)	986,623	80,060	23,285	113,651	17,659	1,838,793	220,000	22,434	2,081,227
Επίδραση από την αναδρομική εφαρμογή της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 17	-	-	-	76,088	-	-	(113,651)	-	(37,563)	-	-	(37,563)
Αναπροσαρμοσμένα υπόλοιπα 1 Ιανουαρίου 2022	44,620	594,358	(21,463)	1,062,711	80,060	23,285	-	17,659	1,801,230	220,000	22,434	2,043,664
Κέρδη για την περίοδο	-	-	-	42,214	-	-	-	-	42,214	-	662	42,876
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) μετά τη φορολογία για την περίοδο	-	-	-	1,840	-	(19,960)	-	(2,503)	(20,623)	-	-	(20,623)
Συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) μετά τη φορολογία για την περίοδο	-	-	-	44,054	-	(19,960)	-	(2,503)	21,591	-	662	22,253
Αμυντική εισφορά	-	-	-	(4,983)	-	-	-	-	(4,983)	-	-	(4,983)
Πληρωμή κουπονιού στους κατόχους Χρεογράφων Κατηγορίας 1 (Σημ. 25)	-	-	-	(13,750)	-	-	-	-	(13,750)	-	-	(13,750)
30 Ιουνίου 2022	44,620	594,358	(21,463)	1,088,032	80,060	3,325	-	15,156	1,804,088	220,000	23,096	2,047,184

	Σημ.	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
		2023 €000	2022 (αναπροσαρμοσμένα) €000
Κέρδη πριν τη φορολογία		260,920	54,034
Αναπροσαρμογές για:			
Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού και ύλων περιουσιακών στοιχείων		16,901	16,908
Απομείωση μετά την αναστροφή μη-χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων		23,206	12,157
Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων		36,772	24,826
Καθαρά κέρδη από αποσπώμενη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος		(5,861)	(1,648)
Αποσβέσεις διαφορών προεξοφλήσεων/υπέρ το άρτιο και τόκοι ομολόγων		(24,735)	(8,767)
Έσοδα από μερίσματα		(439)	(368)
Καθαρές ζημιές από την πώληση επενδύσεων σε ομόλογα που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων		433	2,826
(Κέρδη)/ζημιές από τη μεταβολή στην εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας		(9,473)	38,007
Τόκοι από υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης και ομολογιακά δάνεια		13,956	14,258
Αρνητικός τόκος σε δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες		-	20,104
Τόκος/(αρνητικός) τόκος από χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες		27,806	(14,792)
Ζημιές από πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιρειών		-	(179)
Κόστος παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών	11	311	-
Καθαρά κέρδη από πωλήσεις αποθεμάτων ακινήτων και επενδύσεων σε ακίνητα		(4,868)	(8,358)
Κέρδη από πωλήσεις και διαγραφές ακινήτων και εξοπλισμού και ύλων περιουσιακών στοιχείων		(12)	(51)
Τόκοι από υποχρεώσεις μίσθωσης		1,433	-
Φόρος ασφαλιστών που περιλαμβάνεται στις καταλογιζόμενες δαπάνες στα καθαρά αποτελέσματα από ασφαλιστικές υπηρεσίες		1,070	955
Καθαρές ζημιές από επανεκτίμηση επενδύσεων σε ακίνητα		174	1,488
Καθαρές συναλλαγματικές διαφορές		2,290	(23,236)
		339,884	128,164
Μεταβολή σε:			
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες		3,696	36,345
Καταθέσεις από τράπεζες		(58,945)	34,983
Υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες		(23,925)	(7,883)
Καταθέσεις πελατών		167,836	919,333
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους και υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων		(13,636)	(19,715)
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες		(82,889)	(356,885)
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία		(4,941)	(3,760)
Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα		(110)	685
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και λοιπές προβλέψεις		12,287	29,534
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		1,073	(54,464)
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων		51,548	17,876
Αποθέματα ακινήτων		61,778	86,519
		453,656	810,732
Φόροι που πληρώθηκαν		(764)	(441)
Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες		452,892	810,291
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
Αγορές ομολόγων, κρατικών αξιογράφων και μετοχικών τίτλων		(828,338)	(329,751)
Εισπράξεις από πωλήσεις/αποπληρωμές επενδύσεων σε ομόλογα και μετοχικούς τίτλους		166,577	295,856
Τόκοι που εισπράχθηκαν από επενδύσεις σε ομόλογα		18,299	17,230
Μέρισμα από επενδύσεις σε μετοχικούς τίτλους		439	368
Πληρωμή για αγορά του Velocity 2		(3,604)	-
Καταθέσεις στα χαρτοφυλάκια που κατέχονται προς πώληση		-	900
Αγορές ακινήτων και εξοπλισμού		(2,246)	(817)
Αγορές ύλων περιουσιακών στοιχείων		(4,484)	(6,046)
Εισπράξεις από πωλήσεις ακινήτων και εξοπλισμού και ύλων περιουσιακών στοιχείων		167	109
Εισπράξεις από πωλήσεις επενδύσεων σε ακίνητα		2,921	23,384
Καθαρή ταμειακή ροή μετρητών (σε)/από επενδυτικές δραστηριότητες		(650,269)	1,233

	Σημ.	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
		2023	2022 (αναπροσαρμοσμένα)
		€000	€000
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Πληρωμή κουπονιού στους κατόχους Χρεογράφων Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1	25	(13,750)	(13,750)
Έκδοση λοιπών συμμετοχικών τίτλων (μετά τα έξοδα συναλλαγής)	25	216,470	-
Επαναγορά λοιπών συμμετοχικών τίτλων	25	(211,037)	-
Πληρωμή αμυντικής εισφοράς		-	(4,983)
Αποπληρωμή υποχρεώσεων μειωμένης εξασφάλισης		-	(35,605)
Πληρωμή μερίσματος		(16,614)	-
Τόκοι από υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης		-	(3,293)
Τόκοι από ομολογιακά δάνεια		(7,500)	(7,500)
Αρνητικός τόκος σε δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες		-	(20,104)
Αποπληρωμή κεφαλαίου στις καταβολές μισθωμάτων		(3,430)	(3,507)
Καθαρή ταμειακή ροή μετρητών σε χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(35,861)	(88,742)
Καθαρή (μείωση)/αύξηση μετρητών και αντίστοιχων μετρητών		(233,238)	722,782
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών την 1 Ιανουαρίου		9,586,153	9,255,210
30 Ιουνίου	28	9,352,915	9,977,992

Μη ταμειακές συναλλαγές

Ανάκτηση εξασφαλίσεων

Κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, το Συγκρότημα απέκτησε αποθέματα ακινήτων μέσω ανάκτησης εξασφαλίσεων από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες ύψους €5,815 χιλ. (30 Ιουνίου 2022: €23,058 χιλ.).

Αναγνώριση δικαιώματος χρήσης περιουσιακών στοιχείων και των αντίστοιχων υποχρεώσεων μίσθωσης

Κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, το Συγκρότημα αναγνώρισε δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων και αντίστοιχες υποχρεώσεις μίσθωσης ύψους €2,234 χιλ. (30 Ιουνίου 2022: €136 χιλ.).

1. Πληροφορίες για την Εταιρία

H Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company (η Εταιρία) συστάθηκε στην Ιρλανδία στις 11 Ιουλίου 2016 ως δημόσια εταιρεία, με αριθμό εγγραφής 585903 σύμφωνα με την Νομοθεσία για Εταιρείες 2014 της Ιρλανδίας (Νομοθεσία για Εταιρείες 2014). Το εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρίας είναι στο Earlsfort Terrace 10, Δουβλίνο 2, D02 T380, Ιρλανδία. Η Εταιρία είναι εγγεγραμμένη στην Ιρλανδία και έχει τη φορολογική της έδρα στην Κύπρο.

H Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company είναι η ιθύνουσα εταιρεία της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ ('BOC PCL' ή 'Τράπεζα') με κύρια τοποθεσία εργασιών στην Κύπρο. Το Συγκρότημα της Bank of Cyprus Holdings (το Συγκρότημα) περιλαμβάνει την Εταιρία, τη θυγατρική της, BOC PCL, και τις θυγατρικές της BOC PCL, με τη Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company να είναι η τελική ιθύνουσα εταιρία.

Οι κύριες δραστηριότητες της BOC PCL και των θυγατρικών της εταιρειών (το Συγκρότημα BOC) περιλαμβάνουν την παροχή τραπεζικών εργασιών, χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, ασφαλιστικών υπηρεσιών και τη διαχείριση και πώληση ακινήτων που αποκτήθηκαν κυρίως από ανταλλαγή χρεών.

H BOC PCL αποτελεί σημαντικό πιστωτικό ίδρυμα στα πλαίσια του Ενιαίου Εποπτικού Κανονισμού της ΕΚΤ και έχει προσδιοριστεί από την ΚΤΚ ως 'Άλλο Συστημικά Σημαντικό Ίδρυμα' (O-SII). Το Συγκρότημα υπόκειται σε κοινή εποπτεία από την ΕΚΤ και την ΚΤΚ για τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας του.

Οι μετοχές της Εταιρίας είναι εισηγμένες και διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου (LSE) και στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ).

Ενοποιημένες Συνοπτικές Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι Ενοποιημένες Συνοπτικές Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 (οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις) εγκρίθηκαν για έκδοση με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 08 Αυγούστου 2023.

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com (Group/Σχέσεις Επενδυτών/Οικονομικά Αποτελέσματα).

2. Μη ελεγχμένες οικονομικές καταστάσεις

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις δεν έχουν ελεγχθεί από τους εξωτερικούς ελεγκτές του Συγκροτήματος.

Οι εξωτερικοί ελεγκτές του Συγκροτήματος έχουν διενεργήσει επισκόπηση σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο για Επισκοπήσεις 2410 'Επισκόπηση Ενδιάμεσης Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης που διενεργείται από τον Ανεξάρτητο Ελεγκτή της Οντότητας'.

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

3.1 Βάση ετοιμασίας

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις ετοιμάστηκαν με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός από τα ακίνητα που κρατούνται για ίδια χρήση και τις επενδύσεις σε ακίνητα, τις επενδύσεις σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (περιλαμβανομένων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και επενδύσεων) σε εύλογη αξία μέσω του λογαριασμού αποτελεσμάτων και τα παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και παράγωγα χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων τα οποία επιμετρούνται στην εύλογη αξία, τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης και τα αποθέματα ακινήτων που επιμετρούνται στην καθαρή ανακτήσιμη αξία όταν αυτή είναι χαμηλότερη από το κόστος. Οι λογιστικές αξίες των αναγνωρισμένων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που είναι αντισταθμισμένα στοιχεία σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας και σε διαφορετική περίπτωση θα είχαν επιμετρηθεί στο κόστος, αναπροσαρμόζονται με τις μεταβολές στην εύλογη αξία που προκύπτουν από τους κινδύνους που αντισταθμίζονται.

Παρουσίαση των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€) και όλα τα ποσά στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη χιλιάδα, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά. Το κόμμα χρησιμοποιείται για να διαχωρίζει τις χιλιάδες και η τελεία χρησιμοποιείται για να διαχωρίζει τα δεκαδικά σημεία.

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.1 Βάση ετοιμασίας (συνέχεια)

Το Συγκρότημα παρουσιάζει τον ισολογισμό του γενικά κατά σειρά ρευστότητας. Ανάλυση σχετικά με την αναμενόμενη είσπραξη ή διακανονισμό των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε περίοδο μικρότερη και μεγαλύτερη των δώδεκα μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού παρουσιάζεται στη Σημείωση 29.

Συγκριτικές πληροφορίες

Οι συγκριτικές πληροφορίες έχουν αναπροσαρμοστεί ως αποτέλεσμα της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 17 'Ασφαλιστήρια Συμβόλαια' από 1 Ιανουαρίου 2023 όπως περιγράφεται πιο κάτω στη Σημείωση 3.3.1.

Επιπλέον, οι συγκριτικές πληροφορίες αναπροσαρμόστηκαν μετά από ορισμένες αλλαγές στην παρουσίαση των κυρίως οικονομικών καταστάσεων που εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του 2022. Πιο συγκεκριμένα, οι 'Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (μετά από αναστροφές)' που προηγούμενως παρουσιάζονταν στα 'Λοιπά λειτουργικά έξοδα' παρουσιάζονται πλέον ξεχωριστά στην Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων.

Επιπλέον, οι συγκριτικές πληροφορίες αναπροσαρμόστηκαν όσον αφορά την παρουσίαση της οικονομικής πληροφόρησης κατά τομέα όπως περιγράφεται στη Σημείωση 7 μετά από μια εσωτερική αναδιοργάνωση το τέταρτο τρίμηνο του 2022. Αυτή η αλλαγή οδήγησε σε αντίστοιχη αναπροσαρμογή των 'Ανάλυση ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη' και 'Ανάλυση συνόλου εσόδων' στη Σημείωση 7.

3.2 Δήλωση συμμόρφωσης

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο (ΔΛΠ) που εφαρμόζεται για την ενδιάμεση οικονομική έκθεση, όπως αυτό υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) (ΔΛΠ 34), τους Κανονισμούς Διαφάνειας (Οδηγία 2004/109/ΕΚ) του 2007, όπως έχουν τροποποιηθεί, Μέρος 2 (Κανόνες Διαφάνειας) των Κανονισμών της Κεντρικής Τράπεζας (Investment Market Conduct) του 2019 και τις ισχύουσες απαιτήσεις του Οδηγού Γνωστοποίησης και των Κανόνων Διαφάνειας της Αρχής Χρηματοοικονομικής Διαγωγής του Ηνωμένου Βασιλείου.

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις δεν αποτελούν οικονομικές καταστάσεις που απαιτούνται από τη Νομοθεσία για Εταιρίες 2014 της Ιρλανδίας. Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας για σκοπούς του Κεφαλαίου 4 του Μέρους 6 της Νομοθεσίας για Εταιρίες του 2014 της Ιρλανδίας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, επί των οποίων οι ελεγκτές έχουν εκφράσει γνώμη χωρίς επιφύλαξη, εκδόθηκαν στις 31 Μαρτίου 2023 και αναμένεται να παραδοθούν στον Έφορο Εταιριών της Ιρλανδίας εντός 56 ημερών από τις 30 Σεπτεμβρίου 2023.

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις δεν περιλαμβάνουν όλη την πληροφόρηση και τις γνωστοποιήσεις που απαιτούνται για τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις και πρέπει να διαβάζονται σε συνάρτηση με τις Ετήσιες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του Συγκροτήματος Bank of Cyprus Holdings για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, οι οποίες έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την ΕΕ και τις απαιτήσεις ESEF, και οι οποίες είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος (www.bankofcyprus.com).

3.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, παρουσιάσεις και γνωστοποιήσεις

Οι λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν συνάδουν με αυτές που εφαρμόστηκαν για την ετοιμασία των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, εκτός από την υιοθέτηση νέων και τροποποιημένων προτύπων και διερμηνειών τα οποία περιγράφονται στη Σημείωση 3.3.1.

3.3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες

Το Συγκρότημα εφαρμόσε για πρώτη φορά ορισμένα πρότυπα και τροποποιήσεις, τα οποία εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2023 όπως περιγράφονται πιο κάτω. Το Συγκρότημα δεν έχει εφαρμόσει νωρίτερα οποιοδήποτε άλλο πρότυπο, διερμηνεία ή τροποποίηση που έχει εκδοθεί αλλά δεν έχει τεθεί σε ισχύ.

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)**3.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, παρουσιάσεις και γνωστοποιήσεις (συνέχεια)****3.3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)***ΔΠΧΑ 17: Ασφαλιστήρια Συμβόλαια*

Το ΔΠΧΑ 17 'Ασφαλιστήρια Συμβόλαια' (ΔΠΧΑ 17) τέθηκε σε ισχύ κατά την 1 Ιανουαρίου 2023 και όπως απαιτείται από το λογιστικό πρότυπο, το Συγκρότημα εφάρμοσε αναδρομικά τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 17, αναπροσαρμόζοντας τις συγκριτικές πληροφορίες από την ημερομηνία μετάβασης, 1 Ιανουαρίου 2022 όπως εξηγείται περαιτέρω στην ενότητα 'Εφαρμογή μετάβασης'. Το ΔΠΧΑ 17 καθιερώνει αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, των συμβολαίων αντασφάλισης και των επενδυτικών συμβολαίων με χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής.

Το ΔΠΧΑ 17, είναι ένα ολοκληρωμένο νέο λογιστικό πρότυπο για ασφαλιστήρια συμβόλαια που αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4 'Ασφαλιστήρια Συμβόλαια'. Σε αντίθεση με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4, το ΔΠΧΑ 17 παρέχει ένα ολοκληρωμένο μοντέλο (το γενικό μοντέλο επιμέτρησης (GMM)) για ασφαλιστήρια συμβόλαια, που συμπληρώνεται από την προσέγγιση της μεταβλητής αμοιβής (VFA) για συμβόλαια με χαρακτηριστικά άμεσης συμμετοχής που είναι ουσιαστικά συμβάσεις υπηρεσιών που σχετίζονται με επενδύσεις, και την προσέγγιση κατανομής ασφαλιστρών (PAA) που αφορά κυρίως ασφαλιστήρια συμβόλαια μικρής διάρκειας. Τα κύρια χαρακτηριστικά του νέου λογιστικού μοντέλου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια είναι τα ακόλουθα:

- i. Η επιμέτρηση της παρούσας αξίας των μελλοντικών ταμειακών ροών, ενσωματώνοντας μια ρητή προσαρμογή κινδύνου, και επαναμέτρηση τους σε κάθε περίοδο αναφοράς (οι ταμειακές ροές εκπλήρωσης).
- ii. Ένα συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών (CSM) που είναι ίσο και αντίθετο με οποιοδήποτε αρχικά κέρδος που προκύπτει από τις ταμειακές ροές εκπλήρωσης μιας ομάδας συμβολαίων. Το συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών αντιπροσωπεύει τη μη δεδουλευμένη κερδοφορία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που παρέχεται η υπηρεσία (δηλαδή της περιόδου κάλυψης).
- iii. Ορισμένες αλλαγές στην αναμενόμενη παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών προσαρμόζονται έναντι του συμβατικού περιθωρίου κέρδους υπηρεσιών και συνεπώς αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά την εναπομένονσα συμβατική περίοδο που θα παρασχεθεί η υπηρεσία.
- iv. Η αναγνώριση των εσόδων και εξόδων ασφαλιστικών υπηρεσιών στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων γίνεται βάσει των υπηρεσιών που παρέχονται κατά τη διάρκεια της περιόδου.
- v. Τα αποτελέσματα από ασφαλιστικές υπηρεσίες (δεδουλευμένα έσοδα μείον πραγματοποιηθείσες ζημιές) παρουσιάζονται ξεχωριστά από τα έσοδα ή έξοδα ασφαλιστικής χρηματοδότησης.
- vi. Εκτενείς γνωστοποιήσεις για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τα αναγνωρισμένα ποσά από ασφαλιστήρια συμβόλαια και τη φύση και την έκταση των κινδύνων που προκύπτουν από αυτά τα συμβόλαια.

Εφαρμογή μετάβασης

Το πρότυπο εφαρμόζεται αναδρομικά χρησιμοποιώντας την πλήρως αναδρομική προσέγγιση ('FRA') ως σαν να εφαρμόζονταν πάντα, εκτός εάν δεν είναι πρακτικά εφικτό, οπότε εφαρμόζεται είτε η τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση ('MRA') είτε η προσέγγιση της εύλογης αξίας ('FVA'). Πραγματοποιήθηκαν αξιολογήσεις για την πρακτικότητα της εφαρμογής της προσέγγισης με βάση τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 17 όπου λήφθηκε υπόψη η διαθεσιμότητα της πληροφορότητας και των συστημάτων και η απαίτηση να μην γίνει εκ των υστέρων χρήση της αποκτηθείσας γνώσης στις μετρήσεις. Μετά την ολοκλήρωση των αξιολογήσεων για τη μη πρακτικά εφικτή εφαρμογή της προσέγγισης, το Συγκρότημα εφάρμοσε τις ακόλουθες προσεγγίσεις:

- Την πλήρως αναδρομική προσέγγιση (FRA) για όλες τις ομάδες συμβολαίων γενικού κλάδου και για τα ομαδικά συμβόλαια του κλάδου ζωής ανεξάρτητα από την ημερομηνία έκδοσης.
- Την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση (MRA) για τις ομάδες ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής που εκδόθηκαν μεταξύ 2016 και 2021.
- Την προσέγγιση της εύλογης αξίας (FVA) για τις ομάδες ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής, που εκδόθηκαν πριν από το 2016.

Τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση ('MRA')

Το Συγκρότημα επιτρέπεται να χρησιμοποιήσει την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση μόνο εάν δεν διαθέτει λογικές και βάσιμες πληροφορίες προκειμένου να εφαρμόσει την πλήρως αναδρομική προσέγγιση. Στόχος της τροποποιημένης αναδρομικής προσέγγισης είναι η επίτευξη του πλησιέστερου αποτελέσματος σε σχέση με την πλήρως αναδρομική προσέγγιση, με καθορισμένες τροποποιήσεις για την αντιμετώπιση ορισμένων από τις προκλήσεις της αναδρομικής εφαρμογής. Στο πλαίσιο της τροποποιημένης αναδρομικής προσέγγισης επιτρέπονται οι παρακάτω απλοποιήσεις:

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)**3.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, παρουσιάσεις και γνωστοποιήσεις (συνέχεια)****3.3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)**

- αξιολογήσεις ομάδων ασφαλιστηρίων συμβολαίων κατά την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης,
- συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών για ασφαλιστήρια συμβόλαια χωρίς χαρακτηριστικά άμεσης συμμετοχής,
- συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών για ασφαλιστήρια συμβόλαια με χαρακτηριστικά άμεσης συμμετοχής, και
- χρηματοοικονομικά έσοδα ή έξοδα ασφάλισης.

Κατά την εφαρμογή της τροποποιημένης αναδρομικής προσέγγισης, το Συγκρότημα χρησιμοποίησε λογικές και βάσιμες πληροφορίες που ήταν διαθέσιμες από τα υπάρχοντα συστήματα αναφοράς του, με στόχο να καταλήξει στο πλησιέστερο προς την πλήρη αναδρομική προσέγγιση αποτέλεσμα. Το Συγκρότημα εφάρμοσε τις ακόλουθες τροποποιήσεις:

- Ομάδες συμβολαίων που εκδόθηκαν μεταξύ 2016 και 2021 περιλαμβάνουν συμβόλαια που εκδόθηκαν με απόσταση άνω του ενός έτους μεταξύ τους. Για αυτές τις ομάδες, τα προεξοφλητικά επιτόκια προσδιορίστηκαν κατά την ημερομηνία μετάβασης, 1 Ιανουαρίου 2022, αντί της ημερομηνίας αρχικής αναγνώρισης.
- Για ομάδες συμβολαίων που εκδόθηκαν μεταξύ 2016 και 2021, οι μελλοντικές ταμειακές ροές κατά την αρχική αναγνώριση υπολογίστηκαν από:
 - τις συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν την περίοδο 2016-2021, και
 - τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές που υπολογίστηκαν στις 31 Δεκεμβρίου 2021.
- Για ομάδες συμβολαίων που εκδόθηκαν μεταξύ 2016 και 2021, οι προσαρμογές για την έλλειψη ρευστότητας που εφαρμόστηκαν στις καμπύλες επιτοκίου μηδενικού κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση υπολογίστηκαν με τον προσδιορισμό ενός μέσου περιθωρίου μεταξύ της καμπύλης επιτοκίου μηδενικού κινδύνου και των προεξοφλητικών επιτοκίων και καθορίστηκαν αναδρομικά για την περίοδο μεταξύ 1 Ιανουαρίου 2016 και 1 Ιανουαρίου 2022.
- Για ομάδες συμβολαίων που εκδόθηκαν μεταξύ 2016 και 2021, η προσαρμογή του μη χρηματοοικονομικού κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση καθορίστηκε με την προσαρμογή του ανάλογου ποσού την 1 Ιανουαρίου 2022.
- Το ποσό του συμβατικού περιθωρίου κέρδους υπηρεσιών που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων πριν από την 1 Ιανουαρίου 2022 καθορίστηκε συγκρίνοντας τις μονάδες κάλυψης που παρασχέθηκαν πριν από την 1 Ιανουαρίου 2022 και τις αναμενόμενες μονάδες κάλυψης κατά την 1 Ιανουαρίου 2022.

Προσδιορισμός της εύλογης αξίας κατά τη μετάβαση των υποχρεώσεων ασφαλιστηρίων συμβολαίων για τα οποία εφαρμόστηκε η προσέγγιση της εύλογης αξίας (FVA)

Σύμφωνα με την προσέγγιση της εύλογης αξίας που απαιτείται από το ΔΠΧΑ 17, η αποτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων κατά τη μετάβαση βασίζεται στις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 13 'Επιμέτρηση εύλογης αξίας'. Αυτό απαιτεί αξιολόγηση της τιμής που θα λαμβανόταν κατά την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου ή κατά τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων στην αγορά κατά την ημερομηνία επιμέτρησης (τιμή εξόδου). Σύμφωνα με την προσέγγιση της εύλογης αξίας (FVA), το συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών (CSM) της υποχρέωσης για την εναπομένουσα κάλυψη (LRC) κατά την ημερομηνία μετάβασης προσδιορίζεται ως η διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας των ασφαλιστηρίων συμβολαίων κατά τη συγκεκριμένη ημερομηνία και των ταμειακών ροών εκπλήρωσης, επιμετρούμενων κατά τη συγκεκριμένη ημερομηνία. Για τον προσδιορισμό της κατάλληλης εύλογης αξίας απαιτείται η άσκηση κρίσης, καθώς υπάρχει έλλειψη παρατηρήσιμων δεδομένων για πραγματικές συναλλαγές από ασφαλιστικές υπηρεσίες για τις οποίες έχουν κλείσει τα λογιστικά βιβλία και μια σειρά πιθανών προσεγγίσεων μοντελοποίησης. Κατά τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας, το Συγκρότημα έλαβε υπόψη το εκτιμώμενο περιθώριο κέρδους που ένας συμμετέχων στην αγορά θα απαιτούσε σε αντάλλαγμα για την ανάληψη των ασφαλιστικών υποχρεώσεων και το προεξοφλητικό επιτόκιο που θα εφαρμοζόταν στον υπολογισμό του ΔΠΧΑ 13. Η προσέγγιση για τον καθορισμό των παραπάνω περιλάμβανε τα ακόλουθα:

- Το προεξοφλητικό επιτόκιο το οποίο προκύπτει μετά από προσαρμογή για την έλλειψη ρευστότητας και λαμβάνει υπόψη το επίπεδο 'αντιστοίχισης' μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων και των σχετικών υποχρεώσεων των ασφαλιστικών κλάδων ζωής.
- Έχουν χρησιμοποιηθεί οι πληροφορίες Φερεγγυότητας II (π.χ. τη βέλτιστη εκτίμηση υποχρεώσεων και το περιθώριο κινδύνου).

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, παρουσιάσεις και γνωστοποιήσεις (συνέχεια)

3.3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)

Οι παρακάτω ενότητες παρέχουν μια σύνοψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών που εφαρμόζονται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 17, πληροφορίες για την ποσοτική επίδραση της εφαρμογής της μετάβασης στο ΔΠΧΑ 17, τον αναπροσαρμοσμένο ενοποιημένο ισολογισμό κατά την 1 Ιανουαρίου 2022 και την 31 Δεκεμβρίου 2022 και την επίδραση της αναπροσαρμογής στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 και το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022.

Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

Προσδιορισμός συμβάσεων εντός του πεδίου εφαρμογής του ΔΠΧΑ 17

Το ΔΠΧΑ 17 καθιερώνει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, των συμβολαίων αντασφάλισης και των συμβολαίων επένδυσης με χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής.

Ασφαλιστήριο συμβόλαιο είναι το συμβόλαιο βάσει του οποίου το ένα μέρος, το Συγκρότημα, αποδέχεται σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο από το έτερο μέρος, αποδεχόμενο να αποζημιώσει τον ασφαλιζόμενο στην περίπτωση που θα τον επηρεάσει αρνητικά ένα καθορισμένο αβέβαιο μελλοντικό συμβάν.

Για τον προσδιορισμό των συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 17, θα πρέπει να αξιολογείται κατά πόσο τα ασφαλιστήρια συμβόλαια θα πρέπει να αναγνωριστούν ως ένα ενιαίο συμβόλαιο και αν τα ενσωματωμένα παράγωγα, τα επενδυτικά στοιχεία και οι παρεχόμενες υπηρεσίες θα πρέπει να διαχωριστούν και να λογιστικοποιηθούν με βάση άλλο πρότυπο. Για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια και τα συμβόλαια αντασφάλισης που κατέχονται από το Συγκρότημα, δεν υπήρξαν σημαντικές αλλαγές που να προκύπτουν από την εφαρμογή αυτών των απαιτήσεων.

Βαθμός Συγκέντρωσης

Τα ατομικά ασφαλιστήρια συμβόλαια που ενέχουν παρόμοιους κινδύνους και των οποίων η διαχείριση γίνεται από κοινού ορίζονται ως ομάδα συμβολαίων.

Τα συμβόλαια των οποίων η διαχείριση γίνεται από κοινού συνήθως ανήκουν στην ίδια σειρά προϊόντων και έχουν παρόμοια χαρακτηριστικά, όπως ότι υπόκεινται σε παρόμοιο πλαίσιο τιμολόγησης ή παρόμοια διαχείριση και εκδίδονται από την ίδια νομική οντότητα. Εάν ένα συμβόλαιο εκτίθεται σε περισσότερους από έναν κινδύνους, ο κυρίαρχος κίνδυνος της σύμβασης χρησιμοποιείται για να εκτιμηθεί εάν το συμβόλαιο παρουσιάζει παρόμοιο κίνδυνο.

Στη συνέχεια, κάθε ομάδα συμβολαίων χωρίζεται σε ετήσιες γενεές (δηλαδή ανά έτος έκδοσης) και κάθε γενεά σε τρεις ομάδες, με βάση την αναμενόμενη κερδοφορία: (i) συμβόλαια που είναι επαχθή κατά την αρχική αναγνώριση, (ii) συμβόλαια τα οποία κατά την αρχική αναγνώριση δεν είναι ιδιαίτερα πιθανό να καταστούν επαχθή στη συνέχεια, και (iii) τα υπόλοιπα συμβόλαια του χαρτοφυλακίου.

Οι ομάδες των ασφαλιστηρίων συμβολαίων καθορίζονται κατά την αρχική αναγνώριση χωρίς μεταγενέστερη επαναξιολόγηση και αποτελούν τη λογιστική μονάδα στην οποία επιμετρούνται τα συμβόλαια.

Όρια συμβολαίου

Η επιμέτρηση μιας ομάδας ασφαλιστηρίων συμβολαίων περιλαμβάνει όλες τις μελλοντικές ταμειακές ροές εντός των ορίων κάθε συμβολαίου που ανήκει στην ομάδα. Οι ταμειακές ροές εμπίπτουν στα όρια ενός ασφαλιστηρίου συμβολαίου αν προκύπτουν από ουσιαστικά δικαιώματα και υποχρεώσεις που υπάρχουν κατά την περίοδο αναφοράς κατά την οποία το Συγκρότημα μπορεί να υποχρεώσει τον ασφαλιζόμενο να πληρώσει τα ασφάλιστρα ή κατά την οποία το Συγκρότημα έχει ουσιαστική υποχρέωση να προσφέρει στον ασφαλιζόμενο τις σχετικές υπηρεσίες. Παρομοίως για πολυετή (περισσότερα από ένα έτη) συμβόλαια γενικού κλάδου, το Συγκρότημα έχει αξιολογήσει ότι αναμένεται να ισούται με τη διάρκειά τους, καθώς το Συγκρότημα δεν μπορεί να ανατιμήσει ή να διακόψει το ασφαλιστήριο συμβόλαιο κατά τη διάρκεια της περιόδου κάλυψης.

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)**3.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, παρουσιάσεις και γνωστοποιήσεις (συνέχεια)****3.3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)****Επιμέτρηση**

Το ΔΠΧΑ 17 εισάγει ένα τυποποιημένο μοντέλο επιμέτρησης, το γενικό μοντέλο επιμέτρησης (GMM) και επιτρέπει επίσης μια απλοποιημένη προσέγγιση, την προσέγγιση κατανομής των ασφαλιστρών (PAA). Το ΔΠΧΑ 17 προνοεί επίσης τη μέθοδο μεταβλητής αμοιβής (VFA), η οποία είναι υποχρεωτική για ασφαλιστήρια συμβόλαια με χαρακτηριστικά άμεσης συμμετοχής εφόσον πληρούνται συγκεκριμένα κριτήρια. Ενώ το γενικό μοντέλο επιμέτρησης είναι το προκαθορισμένο μοντέλο επιμέτρησης σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 17, το Συγκρότημα εφαρμόζει τη μέθοδο μεταβλητής αμοιβής κυρίως σε συμβόλαια κλάδου ζωής συνδεδεμένα με επενδύσεις (unit-linked). Η προσέγγιση κατανομής των ασφαλιστρών (PAA) είναι μια προαιρετική απλοποίηση που εφαρμόζεται για τον υπολογισμό της εναπομένουσας κάλυψης (LRC) στα συμβόλαια με περίοδο κάλυψης ενός έτους ή λιγότερο, ή ως προσέγγιση του γενικού μοντέλου, και εφαρμόζεται κυρίως από το Συγκρότημα σε ασφαλιστήρια συμβόλαια του γενικού κλάδου και σε ομαδικά συμβόλαια του κλάδου ζωής καθώς και στα συμβόλαια αντασφάλισης του Συγκροτήματος εκτός από τα αντασφαλιστικά συμβόλαια για ατομικά συμβόλαια κλάδου ζωής για τα οποία εφαρμόστηκε το γενικό μοντέλο επιμέτρησης. Για τα υπόλοιπα ασφαλιστήρια συμβόλαια (ατομικά συμβόλαια ζωής, το αποκτηθέν χαρτοφυλάκιο και το μακροπρόθεσμο χαρτοφυλάκιο υγείας) και την υποχρέωση για απαιτήσεις που έχουν επισυμβεί (LIC) των ασφαλιστηρίων συμβολαίων γενικού κλάδου, το Συγκρότημα εφαρμόζει την προσέγγιση του γενικού μοντέλου επιμέτρησης.

Αρχική επιμέτρηση

Οι ομάδες ασφαλιστηρίων συμβολαίων που επιμετρούνται βάσει του γενικού μοντέλου επιμέτρησης ή της μεθόδου μεταβλητής αμοιβής επιμετρούνται αρχικά ως το σύνολο των:

- Ταμειακών ροών εκπλήρωσης, οι οποίες περιλαμβάνουν:
 - την εκτίμηση της παρούσας αξίας των μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να προκύψουν καθώς το Συγκρότημα εκπληρώνει τις υπηρεσίες του βάσει των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, και
 - μια ρητή προσαρμογή κινδύνου για μη χρηματοοικονομικό κίνδυνο (δηλαδή η προσαρμογή κινδύνου που διατηρείται στον ισολογισμό)
- Συμβατικού περιθωρίου κέρδους υπηρεσιών (CSM) το οποίο αντιπροσωπεύει το μη δεδουλευμένο κέρδος που θα αναγνωρίσει το Συγκρότημα καθώς παρέχει υπηρεσίες ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Οι ταμειακές ροές εκπλήρωσης περιλαμβάνουν αμερόληπτες και σταθμισμένες βάσει πιθανοτήτων εκτιμήσεις των μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλημένες στην παρούσα αξία για να αντικατοπτρίζεται τόσο η διαχρονική αξία του χρήματος όσο και οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι, συν μια προσαρμογή μη χρηματοοικονομικού κινδύνου. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που εφαρμόζεται αντικατοπτρίζει τη διαχρονική αξία του χρήματος, τα χαρακτηριστικά των ταμειακών ροών, τα χαρακτηριστικά ρευστότητας των ασφαλιστηρίων συμβολαίων και, κατά περίπτωση, συνάδουν με τις παρατηρήσιμες τρέχουσες τιμές αγοράς.

Η προσαρμογή κινδύνου για μη χρηματοοικονομικό κίνδυνο για μια ομάδα ασφαλιστηρίων συμβολαίων είναι η αποζημίωση που απαιτείται για την κάλυψη της αβεβαιότητας σε σχέση με το ποσό και το χρονοδιάγραμμα των ταμειακών ροών που προκύπτουν από το μη χρηματοοικονομικό κίνδυνο. Η προσαρμογή κινδύνου είναι ρητή και προσδιορίζεται χωριστά από άλλες ταμειακές ροές εκπλήρωσης.

Το συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών (CSM) προκύπτει όταν, για μια ομάδα ασφαλιστηρίων συμβολαίων, το άθροισμα των προεξοφλημένων ταμειακών ροών και της προσαρμογής κινδύνου είναι καθαρή εισροή. Εάν το άθροισμα αυτών είναι καθαρή εκροή, τότε η ομάδα των ασφαλιστηρίων συμβολαίων είναι επαχθής και ζημιά ίση με την καθαρή εκροή αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Σύμφωνα με την προσέγγιση κατανομής ασφαλιστρών (PAA), η υποχρέωση εναπομένουσας κάλυψης αρχικά αναγνωρίζεται ως τα ασφάλιστρα που εισπράχθηκαν, μείον τυχόν ταμειακές ροές απόκτησης ασφαλιστικών υπηρεσιών.

Μετέπειτα επιμέτρηση*Γενικό μοντέλο επιμέτρησης (GMM)*

Στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς, το ΔΠΧΑ 17 απαιτεί τα ασφαλιστήρια συμβόλαια να επιμετρώνται ως το άθροισμα:

- Της υποχρέωσης εναπομένουσας κάλυψης (LRC), που περιλαμβάνει ταμειακές ροές εκπλήρωσης που σχετίζονται με μελλοντική υπηρεσία και το συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών κατά την ημερομηνία αναφοράς, και

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)**3.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, παρουσιάσεις και γνωστοποιήσεις (συνέχεια)****3.3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)**

- Της υποχρέωσης για απαιτήσεις που έχουν επισυμβεί (LIC), που περιλαμβάνει ταμειακές ροές εκπλήρωσης που σχετίζονται με παρελθούσα υπηρεσία κατά την ημερομηνία αναφοράς (απαιτήσεις και έξοδα που δεν έχουν ακόμη καταβληθεί, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων που έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν ακόμη γνωστοποιηθεί).

Οι ταμειακές ροές εκπλήρωσης ομάδων ασφαλιστηρίων συμβολαίων επιμετρούνται κατά την ημερομηνία αναφοράς χρησιμοποιώντας τρέχουσες εκτιμήσεις μελλοντικών ταμειακών ροών, τρέχοντα προεξοφλητικά επιτόκια και τρέχουσες εκτιμήσεις της προσαρμογής κινδύνου για μη χρηματοοικονομικό κίνδυνο. Οι μεταβολές στις ταμειακές ροές εκπλήρωσης αναγνωρίζονται ως εξής:

- Οι μεταβολές που σχετίζονται με μελλοντικές υπηρεσίες προσαρμόζονται έναντι του συμβατικού περιθωρίου κέρδους υπηρεσιών εκτός εάν η ομάδα των συμβολαίων είναι επαχθής, οπότε τέτοιες μεταβολές αναγνωρίζονται στα καθαρά αποτελέσματα από ασφαλιστικές υπηρεσίες στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.
- Μεταβολές που σχετίζονται με παρελθούσα ή τρέχουσα υπηρεσία αναγνωρίζονται στα καθαρά αποτελέσματα από ασφαλιστικές υπηρεσίες στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.
- Οι επιδράσεις της διαχρονικής αξίας του χρήματος και του χρηματοοικονομικού κινδύνου αναγνωρίζονται ως καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα ή έξοδα ασφάλισης στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Το ποσό του συμβατικού περιθωρίου κέρδους υπηρεσιών που αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα για υπηρεσίες σε μια περίοδο προσδιορίζεται από την κατανομή του συμβατικού περιθωρίου κέρδους υπηρεσιών που απομένει στο τέλος της περιόδου αναφοράς κατά την τρέχουσα και την εναπομένουσα αναμενόμενη περίοδο κάλυψης της ομάδας ασφαλιστηρίων συμβολαίων στη βάση μονάδων κάλυψης. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες εκτιμώνται χρησιμοποιώντας μονάδες κάλυψης, οι οποίες αντικατοπτρίζουν την ποσότητα των παροχών και τη διάρκεια κάλυψης.

Μέθοδος μεταβλητής αμοιβής (VFA)

Η μέθοδος μεταβλητής αμοιβής εφαρμόζεται για συμβόλαια με χαρακτηριστικά άμεσης συμμετοχής (συμβάσεις όπου η απόδοση βασίζεται στην απόδοση των υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων). Για ασφαλιστήρια συμβόλαια στο πλαίσιο της μεθόδου μεταβλητής αμοιβής, οι αλλαγές στο μερίδιο του Συγκροτήματος στα υποκείμενα στοιχεία και οι αλλαγές στην οικονομική εμπειρία και στις οικονομικές παραδοχές προσαρμόζουν το συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών, ενώ αυτές οι αλλαγές δεν προσαρμόζουν το συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών όπου εφαρμόζεται γενικό μοντέλο επιμέτρησης, αλλά αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν προκύπτουν.

Προσέγγιση κατανομής των ασφαλιστρών (PAA)

Μεταγενέστερα της αρχικής επιμέτρησης, η λογιστική αξία της υποχρέωσης εναπομένουσας κάλυψης (LRC) αυξάνεται με τα ασφάλιστρα που εισπράχθηκαν κατά την περίοδο, μείον τις ταμειακές ροές απόκτησης ασφαλιστικών υπηρεσιών, συν τις αποσβέσεις των ταμειακών ροών απόκτησης, μείον το ποσό που αναγνωρίστηκε ως έσοδο από ασφαλιστικές υπηρεσίες για την κάλυψη που παρέχεται στην εν λόγω περίοδο. Η υποχρέωση εναπομένουσας κάλυψης (LRC) δεν προεξοφλείται, καθώς κατά την αρχική αναγνώριση, αναμένεται ότι ο χρόνος μεταξύ της παροχής κάθε μέρους της κάλυψης και της ημερομηνίας πληρωμής του σχετικού ασφαλιστρου δεν είναι μεγαλύτερος από ένα έτος.

Συμβόλαιο αντασφάλισης

Το Συγκρότημα εφαρμόζει τις ίδιες λογιστικές πολιτικές για την επιμέτρηση της ομάδας αντασφαλιστικών συμβολαίων υπό το πλαίσιο της προσέγγισης κατανομής ασφαλιστρών (PAA), με τις ακόλουθες τροποποιήσεις ώστε να αντικατοπτρίζουν τα χαρακτηριστικά που διαφέρουν από εκείνα των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Το Συγκρότημα δημιουργεί μια συνιστώσα ανάκτησης ζημιών στο περιουσιακό στοιχείο για την εναπομένουσα κάλυψη της ομάδας αντασφαλιστικών συμβολαίων που απεικονίζει την ανάκτηση των ζημιών, όταν το Συγκρότημα αναγνωρίζει μια ζημιά κατά την αρχική αναγνώριση μιας επαχθούς ομάδας υποκείμενων ασφαλιστηρίων συμβολαίων ή όταν προστίθενται περαιτέρω επαχθή υποκείμενα ασφαλιστήρια συμβόλαια σε μια ομάδα.

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, παρουσιάσεις και γνωστοποιήσεις (συνέχεια)

3.3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)

Το Συγκρότημα υπολογίζει τη συνιστώσα ανάκτησης ζημιών πολλαπλασιάζοντας τη ζημιά που αναγνωρίστηκε στα υποκείμενα ασφαλιστήρια συμβόλαια επί το ποσοστό των απαιτήσεων των υποκείμενων ασφαλιστηρίων συμβολαίων όπου το Συγκρότημα αναμένει να ανακτήσει από την ομάδα των αντασφαλιστικών συμβολαίων. Το στοιχείο ανάκτησης ζημιών προσαρμόζει τη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου για την εναπομένουσα κάλυψη.

Η μετέπειτα επιμέτρηση των αντασφαλιστικών συμβολαίων ακολουθεί τις ίδιες αρχές με εκείνες για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που έχουν εκδοθεί και έχει προσαρμοστεί ώστε να αντικατοπτρίζει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της αντασφάλισης. Όταν το Συγκρότημα καθιερώνει ένα στοιχείο ανάκτησης ζημιών, το Συγκρότημα στη συνέχεια μειώνει το στοιχείο ανάκτησης ζημιών στο μηδέν σύμφωνα με τις μειώσεις στην επαχθή ομάδα των υποκείμενων ασφαλιστηρίων συμβολαίων προκειμένου να αντικατοπτρίζει ότι το στοιχείο ανάκτησης ζημιών δεν θα υπερβαίνει τη λογιστική αξία της συνιστώσας ζημιάς της επαχθούς ομάδας των υποκείμενων ασφαλιστηρίων συμβολαίων όπου η οικονομική οντότητα αναμένει να ανακτήσει από την ομάδα των αντασφαλιστικών συμβολαίων.

Η επιμέτρηση της αντασφαλιστικής σύμβασης των ατομικών συμβολαίων ζωής, ακολουθεί τις ίδιες αρχές με εκείνες για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που επιμετρώνται στο πλαίσιο του γενικού μοντέλου επιμέτρησης (GMM). Η λογιστική αξία των αντασφαλιστικών συμβολαίων κατά την ημερομηνία αναφοράς ορίζεται ως το άθροισμα του περιουσιακού στοιχείου της εναπομένουσας κάλυψης και του περιουσιακού στοιχείου των απαιτήσεων που έχουν επισυμβεί. Το περιουσιακό στοιχείο για την εναπομένουσα κάλυψη περιλαμβάνει (α) τις ταμειακές ροές εκπλήρωσης που σχετίζονται με τις υπηρεσίες που θα ληφθούν βάσει των συμβάσεων σε μελλοντικές περιόδους και (β) τυχόν υπόλοιπο στο συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών (CSM) κατά την ημερομηνία αυτή.

Η προσαρμογή κινδύνου για το μη χρηματοοικονομικό κίνδυνο θα αντιπροσωπεύει το βαθμό του κινδύνου που μεταφέρεται από το Συγκρότημα στον αντασφαλιστή.

Το συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών (CSM) μιας ομάδας αντασφαλιστικών συμβολαίων αντιπροσωπεύει ένα καθαρό κόστος ή ένα καθαρό κέρδος από την αγορά αντασφάλισης.

Αποαναγνώριση συμβολαίου

Το Συγκρότημα αποαναγνωρίζει ένα εκδοθέν ασφαλιστήριο συμβόλαιο όταν λήξει, όταν εκπληρωθεί ή όταν ακυρωθεί ή εάν οι όροι του τροποποιηθούν σημαντικά. Όταν μια σύμβαση τροποποιείται σημαντικά, αναγνωρίζεται μια νέα σύμβαση που βασίζεται στους τροποποιημένους όρους.

Σε περίπτωση αποαναγνώρισης ενός ασφαλιστηρίου συμβολαίου, το Συγκρότημα:

- Προσαρμόζει τις ταμειακές ροές εκπλήρωσης για να εξαλείψει την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών και την προσαρμογή κινδύνου για τον μη χρηματοοικονομικό κίνδυνο που σχετίζεται με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν αποαναγνωριστεί από την ομάδα συμβολαίων,
- Προσαρμόζει το συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών (CSM) της ομάδας συμβολαίων για τη μεταβολή των ταμειακών ροών εκπλήρωσης, εκτός εάν αυτές οι αλλαγές κατανέμονται σε ένα στοιχείο ζημιάς και
- Προσαρμόζει τον αριθμό των μονάδων κάλυψης για τις αναμενόμενες εναπομένουσες υπηρεσίες, ώστε να αντικατοπτρίζει τον αριθμό των μονάδων κάλυψης που αποαναγνωρίστηκαν από την ομάδα συμβολαίων.

Καταλογιζόμενες δαπάνες

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 17, οι καταλογιζόμενες δαπάνες περιλαμβάνουν τόσο έξοδα απόκτησης όσο και διατήρησης και ενσωματώνονται στις πραγματικές και εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές και αναγνωρίζονται στα καθαρά αποτελέσματα από ασφαλιστικές εργασίες. Τα έξοδα απόκτησης αποσβένονται. Τα κόστη που δεν αφορούν καταλογιζόμενες δαπάνες εξαιρούνται από την επιμέτρηση των υποχρεώσεων των ασφαλιστηρίων συμβολαίων και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όπως πραγματοποιούνται.

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)**3.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, παρουσιάσεις και γνωστοποιήσεις (συνέχεια)****3.3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)****Σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις**

Οι βασικές παραδοχές που σχετίζονται με το μέλλον και άλλες βασικές πηγές εκτίμησης αβεβαιότητας κατά την ημερομηνία αναφοράς, οι οποίες έχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν ουσιώδη προσαρμογή στη λογιστική αξία των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων εντός του επόμενου οικονομικού έτους, αναφέρονται παρακάτω. Το Συγκρότημα βάσισε τις παραδοχές και τις εκτιμήσεις του στις παραμέτρους που ήταν διαθέσιμες μέχρι την ημερομηνία αναφοράς. Οι υπάρχουσες συνθήκες και παραδοχές για τις μελλοντικές εξελίξεις, ωστόσο, ενδέχεται να αλλάξουν λόγω μεταβολών της αγοράς ή των συνθηκών που προκύπτουν πέραν του ελέγχου του Συγκροτήματος. Τέτοιες αλλαγές αντικατοπτρίζονται στις παραδοχές όταν επισυμβούν.

Εκτιμήσεις μελλοντικών ταμειακών ροών

Κατά την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών, το Συγκρότημα ενσωματώνει, με αμερόληπτο τρόπο, όλες τις εύλογες και βάσιμες πληροφορίες που ήταν διαθέσιμες χωρίς αδικαιολόγητο κόστος ή προσπάθεια κατά την ημερομηνία αναφοράς. Αυτές οι πληροφορίες περιλαμβάνουν τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά ιστορικά δεδομένα σχετικά με απαιτήσεις και άλλες εμπειρίες, ενημερωμένα για να αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες προσδοκίες για μελλοντικά γεγονότα.

Οι ταμειακές ροές εντός των ορίων ενός συμβολαίου είναι αυτές που σχετίζονται άμεσα με την εκπλήρωση του συμβολαίου, συμπεριλαμβανομένων εκείνων για τις οποίες το Συγκρότημα έχει διακριτική ευχέρεια ως προς το ποσό ή το χρονοδιάγραμμα. Αυτά περιλαμβάνουν πληρωμές προς (ή εκ μέρους) τους ασφαλιζόμενους και άλλα κόστη που προκύπτουν κατά την εκπλήρωση των συμβολαίων. Αυτά περιλαμβάνουν τόσο την κατανομή σταθερών όσο και μεταβλητών εξόδων.

Οι εκτιμήσεις των μελλοντικών ταμειακών ροών αντικατοπτρίζουν την άποψη του Συγκροτήματος για τις τρέχουσες συνθήκες κατά την ημερομηνία αναφοράς, εφόσον οι εκτιμήσεις των σχετικών μεταβλητών της αγοράς είναι συνεπείς με τις παρατηρήσιμες τιμές της αγοράς.

Οι ακόλουθες παραδοχές χρησιμοποιήθηκαν κατά την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών των ασφαλιστηρίων συμβολαίων του κλάδου ζωής:

- Παραδοχές θνησιμότητας και νοσηρότητας
- Έξοδα και πληθωρισμός
- Παραδοχές διακοπής λόγω μη έγκαιρης πληρωμής του ασφαλιστρού και εξαγοράς

Ο παρακάτω πίνακας παραθέτει τις παραδοχές που εφαρμόζονται για τη θνησιμότητα και νοσηρότητα του κλάδου στην εκτίμηση των ταμειακών ροών εκπλήρωσης:

Παραδοχές θνησιμότητας		Παραδοχές θνησιμότητας*	
		30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
Άνδρες	Καπνιστές	68% A67/70	68% A67/70
	Μη-καπνιστές	48.25% A67/70	48.25% A67/70
Γυναίκες	Καπνιστές	68% A67/70 μείωση κατά 4 χρόνια	68% A67/70 μείωση κατά 4 χρόνια
	Μη-καπνιστές	48.25% A67/70 μείωση κατά 4 χρόνια	48.25% A67/70 μείωση κατά 4 χρόνια

*Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί τον A67/70 πρότυπο πίνακα θνησιμότητας του Ηνωμένου Βασιλείου για τον καθορισμό των παραδοχών θνησιμότητας, καθώς η εμπειρία του Συγκροτήματος δεν επαρκεί για την ανάπτυξη του δικού του πίνακα θνησιμότητας. Για να αντικατοπτρίζεται με μεγαλύτερη ακρίβεια η εμπειρία του Συγκροτήματος σε συγκεκριμένες απαιτήσεις, εφαρμόζεται ποσοστό στον A67/70 πρότυπο πίνακα θνησιμότητας του Ηνωμένου Βασιλείου.

Προεξοφλητικά επιτόκια

Τα προεξοφλητικά επιτόκια εφαρμόζονται για να προσαρμόσουν τις εκτιμήσεις των μελλοντικών ταμειακών ροών ώστε να αντικατοπτρίζουν τη διαχρονική αξία του χρήματος και τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους που σχετίζονται με αυτές τις ταμειακές ροές, στο βαθμό όπου οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι δεν περιλαμβάνονται στις εκτιμήσεις των ταμειακών ροών.

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)**3.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, παρουσιάσεις και γνωστοποιήσεις (συνέχεια)****3.3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)**

Το ΔΠΧΑ 17 απαιτεί ότι τα προεξοφλητικά επιτόκια πρέπει:

- Να αντικατοπτρίζουν τη χρονική αξία του χρήματος, τα χαρακτηριστικά των ταμειακών ροών και τα χαρακτηριστικά ρευστότητας του ασφαλιστηρίου συμβολαίου
- Να είναι συνεπή με τις παρατηρήσιμες τρέχουσες τιμές της αγοράς (εάν υπάρχουν) των χρηματοοικονομικών μέσων με ταμειακές ροές των οποίων τα χαρακτηριστικά είναι συνεπή με εκείνα των ασφαλιστηρίων συμβολαίων (π.χ. χρονικό διάστημα, συνάλλαγμα και ρευστότητα)
- Να εξαιρούν την επίδραση των παραγόντων που επηρεάζουν τις παρατηρήσιμες τιμές αγοράς, αλλά δεν επηρεάζουν τις μελλοντικές ταμειακές ροές των ασφαλιστηρίων συμβολαίων

Το ΔΠΧΑ 17 δεν απαιτεί συγκεκριμένη τεχνική εκτίμησης για τον προσδιορισμό των προεξοφλητικών επιτοκίων, αλλά παρέχει δύο εναλλακτικές προσεγγίσεις που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον υπολογισμό των προεξοφλητικών επιτοκίων. Ο προσδιορισμός των προεξοφλητικών επιτοκίων μπορεί να προέρχεται από μια καμπύλη απόδοσης που αντικατοπτρίζει τα τρέχοντα επιτόκια απόδοσης της αγοράς ενός πραγματικού χαρτοφυλακίου ή ενός χαρτοφυλακίου αναφοράς περιουσιακών στοιχείων, προσαρμοσμένα ώστε να εξαλείφουν τυχόν παράγοντες που δεν σχετίζονται με τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ('εκ των άνω προς τα κάτω' προσέγγιση) ή τα προεξοφλητικά επιτόκια μπορεί να προκύψουν από την καμπύλη επιτοκίου μηδενικού κινδύνου υψηλής ρευστότητας προσαρμοσμένη για τις διαφορές των χαρακτηριστικών ρευστότητας των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ('εκ των κάτω προς τα πάνω' προσέγγιση). Το Συγκρότημα επέλεξε να εφαρμόσει την εκ των κάτω προς τα πάνω προσέγγιση σύμφωνα με την οποία τα προεξοφλητικά επιτόκια προκύπτουν από την καμπύλη επιτοκίου μηδενικού κινδύνου προσαρμοσμένη στην έλλειψη ρευστότητας.

Τα προεξοφλητικά επιτόκια που εφαρμόζονται για την προεξόφληση μελλοντικών ταμειακών ροών παρατίθενται παρακάτω:

	Έτος 1		Έτος 3		Έτος 5		Έτος 10		Έτος 20	
	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
Συμβόλαιο κλάδου ζωής συνδεδεμένα με επενδύσεις (unit-linked)	3.8%	2.4%	3.2%	2.8%	3.0%	2.9%	2.9%	3.0%	2.8%	2.7%
Συμβόλαιο κλάδου ζωής (non-linked)	3.9%	2.4%	3.3%	2.8%	3.1%	2.9%	3.0%	3.0%	2.9%	2.7%
Συμβόλαιο γενικού κλάδου	3.9%	4.0%	3.3%	4.0%	3.1%	4.0%	3.0%	3.9%	2.9%	3.6%

Προσαρμογές κινδύνου για μη χρηματοοικονομικό κίνδυνο

Το ΔΠΧΑ 17 παρέχει περιορισμένες κανονιστικές απαιτήσεις ως προς τη μεθοδολογία που θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό της προσαρμογής κινδύνου και επιτρέπει σε μια οντότητα να εφαρμόζει κρίση στον προσδιορισμό μιας κατάλληλης τεχνικής εκτίμησης.

Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής

Το Συγκρότημα έχει εφαρμόσει κρίση για την εκτίμηση της προσαρμογής κινδύνου στους παρακάτω τομείς:

- Κίνδυνοι που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό της προσαρμογής κινδύνου - το Συγκρότημα έχει εξετάσει τους ίδιους κινδύνους με αυτούς του περιθωρίου κινδύνου που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της προσαρμογής κινδύνου στη Φερεγγυότητα II (Solvency II), ειδικά για κινδύνους ασφάλισης ζωής και υγείας καθώς και οι δύο χρησιμοποιούν έναν ορισμό των κινδύνων εκτός αγοράς, εκτός από συγκεκριμένες διαφορές που αναφέρονται στο ΔΠΧΑ 17. Οι εξαιρούμενες κατηγορίες είναι ο κίνδυνος αντισυμβαλλομένου και ο λειτουργικός κίνδυνος.

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)**3.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, παρουσιάσεις και γνωστοποιήσεις (συνέχεια)****3.3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)**

- Μέθοδος υπολογισμού - το Συγκρότημα υπολογίζει ένα περιθώριο, πάνω από τις βέλτιστες εκτιμήσεις, για κάθε μη χρηματοοικονομικό κίνδυνο στον οποίο εκτίθεται το Συγκρότημα μέσω της έκδοσης ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Τα περιθώρια ορίζονται έτσι ώστε (σε συνδυασμό) να καλύπτουν πιθανές ζημιές από μεταβολές των μη χρηματοοικονομικών κινδύνων εντός ενός καθορισμένου επιπέδου εμπιστοσύνης. Το σύνολο αυτών των περιθωρίων είναι η προσαρμογή του κινδύνου. Το Συγκρότημα έχει εφαρμόσει κρίση στον καθορισμό του επιπέδου εμπιστοσύνης που εφαρμόζεται στον υπολογισμό της προσαρμογής κινδύνου, που καθορίζεται βάσει τη διάθεση ανάληψης των υπαρχόντων κινδύνων που το Συγκρότημα αναλαμβάνει από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια και την αποζημίωση που απαιτεί για την ανάληψη αυτών των κινδύνων.

Το Συγκρότημα έχει εκτιμήσει την προσαρμογή του κινδύνου χρησιμοποιώντας ένα συνδυασμό των μεθόδων Κόστος Κεφαλαίου (Cost of Capital) και Αξίας σε Κίνδυνο (Value at Risk). Το Συγκρότημα κλιμακώνει προς τα πάνω/κάτω την Προσαρμογή Κινδύνου που υπολογίζεται βάσει της μεθόδου Κόστος Κεφαλαίου (Cost of Capital) χρησιμοποιώντας την μέθοδο Αξίας σε Κίνδυνο (Value at Risk) για να αντικατοπτρίσει την διάθεση ανάληψης κινδύνου και τη συνολική στρατηγική του Συγκροτήματος.

Για τον υπολογισμό της Προσαρμογής Κινδύνου, το Συγκρότημα χρησιμοποιεί πρώτα την μέθοδο Κόστος Κεφαλαίου (Cost of Capital) για να δημιουργήσει μια βαθμονομημένη κανονική κατανομή, με μέση τιμή ίση με Βέλτιστη Εκτίμηση Υποχρεώσεων (Best Estimate Liabilities) υπολογιζόμενη σε Βέλτιστη Εκτίμηση Παραδοχών (Best Estimate Assumptions) και εκατοστημόριο στο 99,5% που ισούται με Βέλτιστη Εκτίμηση Υποχρεώσεων (Best Estimate Liabilities) + Κεφαλαιακές Απαιτήσεις Φερεγγυότητας (SCR) ($t=0$). Εφαρμόζεται επιτόκιο κόστους κεφαλαίου 6% στην πρόσθετη κεφαλαιακή απαίτηση σε μελλοντικές περιόδους αναφοράς για τον υπολογισμό της απόδοσης που απαιτείται από το Συγκρότημα για την αποζημίωση για την έκθεση σε μη χρηματοοικονομικό κίνδυνο. Το αποτέλεσμα της μεθόδου Κόστος Κεφαλαίου (Cost of Capital) αντιστοιχεί σε επίπεδο εμπιστοσύνης 60%.

Χρησιμοποιώντας τη μέθοδο Αξίας σε Κίνδυνο (Value at Risk), για να ληφθεί υπόψη η διάθεση ανάληψης κινδύνου και η συνολική στρατηγική του Συγκροτήματος, το επίπεδο εμπιστοσύνης κλιμακώνεται στη συνέχεια στο 90% που είναι το επιθυμητό επίπεδο εμπιστοσύνης του Συγκροτήματος. Στη συνέχεια, η Προσαρμογή Κινδύνου υπολογίζεται χρησιμοποιώντας την κανονική κατανομή και ένα επίπεδο εμπιστοσύνης 90%.

Ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου

Για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια γενικού κλάδου, η προσαρμογή κινδύνου αποτελεί βασικό στοιχείο της υποχρέωσης για απαιτήσεις που έχουν επισυμβεί (LIC).

Η προσαρμογή κινδύνου για την υποχρέωση εναπομένουσας κάλυψης (LRC) αποτελεί μέρος του υπολογισμού της συνιστώσας ζημιάς που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό των ομαδοποιήσεων των συμβάσεων που αναμένεται να είναι επαχθή.

Η προσαρμογή κινδύνου για μη χρηματοοικονομικό κίνδυνο καθορίζεται ώστε να αντανakλά την αποζημίωση που θα απαιτούσε το Συγκρότημα για την ανάληψη μη χρηματοοικονομικού κινδύνου και τον βαθμό απροθυμίας ανάληψης κινδύνου. Η προσαρμογή κινδύνου καθορίζεται ξεχωριστά για κάθε τομέα του γενικού κλάδου και κατανέμεται σε ομάδες συμβάσεων με βάση τα συνολικά ασφάλιστρα για κάθε ομάδα. Αντανakλά τα αποτελέσματα διαφοροποίησης μεταξύ των διαφορετικών τομέων δραστηριότητας, τα οποία προσδιορίζονται χρησιμοποιώντας την τεχνική ενός πίνακα συσχέτισης (correlation matrix technique) που διατίθεται από την ΕΙΟΡΑ.

Η προσαρμογή κινδύνου για μη χρηματοοικονομικό κίνδυνο προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας μια τεχνική επιπέδου εμπιστοσύνης που βασίζεται σε ένα συνδυασμό της μεθόδου Κόστος Κεφαλαίου (Cost of Capital) και της μεθόδου Αξία σε Κίνδυνο (Value at Risk). Για τον προσδιορισμό της προσαρμογής κινδύνου για μη χρηματοοικονομικούς κινδύνους για συμβόλαια αντανasφάλισης για συμβόλαια γενικού κλάδου το Συγκρότημα εφαρμόζει αυτή την τεχνική στα μεικτά ποσά και στη συνέχεια χρησιμοποιώντας τους δείκτες ακαθάριστου προς καθαρό εξάγει το ποσό του κινδύνου που μεταφέρεται στον αντανasφαλιστή ως η διαφορά μεταξύ των δύο αποτελεσμάτων.

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)**3.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, παρουσιάσεις και γνωστοποιήσεις (συνέχεια)****3.3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)**

Το Συγκρότημα εκτιμά την κατανομή πιθανότητας της αναμενόμενης παρούσας αξίας των μελλοντικών ταμειακών ροών από τα συμβόλαια σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και υπολογίζει την προσαρμογή του κινδύνου για μη χρηματοοικονομικό κίνδυνο του στόχου του επιπέδου εμπιστοσύνης. Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί 75% για το επίπεδο εμπιστοσύνης.

Συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών (CSM)

Το συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών (CSM) μιας ομάδας συμβολαίων αναγνωρίζεται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για να αντικατοπτρίζει τις υπηρεσίες που παρέχονται σε κάθε περίοδο. Το ποσό του συμβατικού περιθωρίου κέρδους υπηρεσιών που αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της περιόδου προσδιορίζεται από την ισόποση κατανομή του περιθωρίου κέρδους υπηρεσιών που απομένει στο τέλος της περιόδου σε κάθε μονάδα κάλυψης που παρασχέθηκε στην τρέχουσα περίοδο και αναμένεται να παρασχεθεί στο μέλλον. Ο αριθμός των μονάδων κάλυψης είναι η ποσότητα των υπηρεσιών που παρέχονται από τα συμβόλαια της ομάδας, και προσδιορίζεται λαμβάνοντας υπόψη για κάθε σύμβαση την ποσότητα των παροχών και την αναμενόμενη περίοδο κάλυψης. Οι μονάδες κάλυψης επανεξετάζονται και επικαιροποιούνται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς.

Σημαντικές επιλογές λογιστικής πολιτικής

Οι σημαντικές επιλογές λογιστικής πολιτικής που εφαρμόζονται στο Συγκρότημα αφορούν:

- Διαχωρισμός χρηματοοικονομικών εσόδων/(εξόδων) ασφάλισης: Το Συγκρότημα έχει επιλέξει να αναγνωρίσει τα συνολικά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) ασφάλισης στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στην περίοδο που προκύπτουν, δηλαδή δεν εφαρμόζεται διαχωρισμός.
- Κατανομή εξόδων απόκτησης: Το Συγκρότημα για την εφαρμογή της προσέγγισης κατανομής των ασφαλιστρών για την οποία το ΔΠΧΑ 17 προβλέπει επιλογή έχει επιλέξει να κατανέμει τις ταμειακές ροές απόκτησης ασφαλιστικών υπηρεσιών.
- Διαχωρισμός της μεταβολής της προσαρμογής κινδύνου για μη χρηματοοικονομικό κίνδυνο: Το Συγκρότημα έχει επιλέξει να κατανέμει τη μεταβολή της προσαρμογής κινδύνου για μη χρηματοοικονομικό κίνδυνο μεταξύ των καθαρών αποτελεσμάτων από ασφαλιστικές υπηρεσίες και των καθαρών χρηματοοικονομικών εσόδων/(εξόδων) ασφάλισης.

Παρουσίαση

Τα ποσά που παρουσιάζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 17 περιλαμβάνουν τα:

- Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) ασφάλισης και καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) αντασφάλισης, που αποτελούνται από:
 - Τα καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) ασφάλισης που αντιπροσωπεύουν τη μεταβολή στη λογιστική αξία μιας ομάδας ασφαλιστηρίων συμβολαίων και περιλαμβάνει τις επιπτώσεις από την μεταβολή των επιτοκίων και των άλλων χρηματοοικονομικών παραδοχών και τη μεταβολή στην εύλογη αξία των υποκείμενων στοιχείων για συμβόλαια άμεσης συμμετοχής.
 - Τα καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) από συμβόλαια αντασφάλισης που αντιπροσωπεύουν τη μεταβολή στη λογιστική αξία μιας ομάδας συμβολαίων αντασφάλισης και περιλαμβάνει τις επιπτώσεις από την μεταβολή των επιτοκίων και των άλλων χρηματοοικονομικών παραδοχών.
- Καθαρά αποτελέσματα από ασφαλιστικές υπηρεσίες, που αποτελούνται από:
 - Τα έσοδα από ασφαλιστικές υπηρεσίες που αντικατοπτρίζουν την αξία την οποία το Συγκρότημα αναμένει ότι δικαιούται σε αντάλλαγμα για την παροχή κάλυψης και άλλων υπηρεσιών των ασφαλιστηρίων συμβολαίων (εξαιρουμένων τυχόν επενδυτικών στοιχείων) και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων το συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών που αποδεδειγμένα κατά τη διάρκεια της περιόδου, τα έσοδα από ασφαλιστήρια συμβόλαια βάσει της προσέγγισης κατανομής ασφαλιστρών και αλλαγές στην προσαρμογή κινδύνου που σχετίζονται με την τρέχουσα περίοδο υπηρεσιών και τις προσαρμογές της εμπειρίας.
 - Τα έξοδα από ασφαλιστικές υπηρεσίες τα οποία περιλαμβάνουν απαιτήσεις που έχουν επισυμβεί και άλλα πραγματοποιηθέντα έξοδα υπηρεσιών (εξαιρουμένων τυχόν επενδυτικών στοιχείων), και ζημιές για επαχθείς ομάδες συμβολαίων και αναστροφές των εν λόγω ζημιών.

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)**3.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, παρουσιάσεις και γνωστοποιήσεις (συνέχεια)****3.3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)**

- iii. Καθαρά αποτελέσματα από αντασφαλιστικές υπηρεσίες, που περιλαμβάνουν ποσά που ανακτώνται από αντασφαλιστές και έξοδα αντασφάλισης.

Επίδραση μετάβασης

Κατά τη μετάβαση την 1 Ιανουαρίου 2022, σύμφωνα και με τις γνωστοποιήσεις στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση του 2022, τα Συνολικά Ίδια Κεφάλαια του Συγκροτήματος και τα Ίδια Κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας μειώθηκαν κατά €37,563 χιλ., αντικατοπτρίζοντας τη συνολική επίδραση της εξάλειψης της παρούσας αξίας των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ ('PVIF') και της επιμέτρησης των ασφαλιστικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, μετά τη σχετική φορολογική επίδραση. Παρομοίως, προσαρμόζοντας την επίδραση του ΔΠΧΑ 17 στα κέρδη του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, τα Συνολικά Ίδια Κεφάλαια του Συγκροτήματος και τα Ίδια Κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας στις 31 Δεκεμβρίου 2022, όπως είχαν γνωστοποιηθεί σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 4, μειώθηκαν κατά €52,104 χιλ., όπως αναλύεται παρακάτω.

	1 Ιανουαρίου 2022	31 Δεκεμβρίου 2022
	€000	€000
ΔΠΧΑ 4 Συνολικά Ίδια Κεφάλαια	2,081,227	2,100,670
ΔΠΧΑ 4 Ίδια Κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	1,838,793	1,858,370
Εξάλειψη της παρούσας αξίας των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	(129,890)	(115,776)
Συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών	(43,731)	(41,863)
Αποαναγνώριση των ΔΠΧΑ 4 περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων και αναγνώριση των ταμειακών ροών εκπλήρωσης και της προσαρμογής κινδύνου σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 17	129,255	97,028
Φορολογική επίδραση (συμπεριλαμβανομένης της φορολογικής επίδρασης στην παρούσα αξία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ)	7,079	9,601
Λοιπά	(276)	(1,094)
Συνολική επίδραση των αναπροσαρμογών του ΔΠΧΑ 17	(37,563)	(52,104)
ΔΠΧΑ 17 Ίδια Κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	1,801,230	1,806,266
ΔΠΧΑ 17 Συνολικά Ίδια Κεφάλαια	2,043,664	2,048,566

Η μείωση των Ιδίων Κεφαλαίων του Συγκροτήματος κατά €52 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022 περιλαμβάνει την εξάλειψη της παρούσας αξίας ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ (PVIF) και της σχετικής αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης, που είχε ως αποτέλεσμα την καθαρή μείωση κατά €101 εκατ. και την επαναμέτρηση των ασφαλιστικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (συμπεριλαμβανομένης της επίδρασης του συμβατικού περιθωρίου κέρδους υπηρεσιών) που είχε ως αποτέλεσμα την καθαρή αύξηση των ιδίων κεφαλαίων κατά €49 εκατ..

Κατά τη μετάβαση την 1 Ιανουαρίου 2022, τα Ενσώματα Ίδια Κεφάλαια του Συγκροτήματος που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας αυξήθηκαν κατά €92,327 χιλ.. Προσαρμόζοντας την επίδραση του ΔΠΧΑ 17 στα κέρδη του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, τα Ενσώματα Ίδια Κεφάλαια του Συγκροτήματος που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας στις 31 Δεκεμβρίου 2022 όπως αναπροσαρμόστηκαν σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 17 αυξήθηκαν κατά €63,672 χιλ. όπως αναλύεται παρακάτω.

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)**3.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, παρουσιάσεις και γνωστοποιήσεις (συνέχεια)****3.3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)**

	1 Ιανουαρίου 2022	31 Δεκεμβρίου 2022
	€000	€000
ΔΠΧΑ 4 Ενσώματα Ίδια Κεφάλαια του Συγκροτήματος που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	1,654,759	1,690,048
Συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών	(43,731)	(41,863)
Αποαναγνώριση των ΔΠΧΑ 4 περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων και αναγνώριση των ταμειακών ροών εκπλήρωσης και της προσαρμογής κινδύνου σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 17	129,255	97,028
Φορολογική επίδραση (συμπεριλαμβανομένης της φορολογικής επίδρασης στην παρούσα αξία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ)	7,079	9,601
Λοιπά	(276)	(1,094)
Συνολική επίδραση των αναπροσαρμογών του ΔΠΧΑ 17	92,327	63,672
ΔΠΧΑ 17 Ενσώματα Ίδια Κεφάλαια του Συγκροτήματος που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	1,747,086	1,753,720

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)**3.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, παρουσιάσεις και γνωστοποιήσεις (συνέχεια)****3.3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)**

Η Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, όπως αναπροσαρμόστηκε για το ΔΠΧΑ 17 και όπως παρουσιάστηκε προηγουμένως σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 4, παρουσιάζεται πιο κάτω.

	Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022	
	ΔΠΧΑ 17 (αναπροσαρμο- σμένα)	ΔΠΧΑ 4 (όπως παρουσιάστηκαν προηγουμένως)
	€000	€000
Έσοδα από τόκους	428,849	428,849
Έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους	22,119	22,119
Έξοδα από τόκους	(65,721)	(65,821)
Έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους	(14,840)	(14,840)
<i>Καθαρά έσοδα από τόκους</i>	370,407	370,307
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	202,583	202,583
Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες	(10,299)	(10,299)
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	31,291	31,291
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από χρηματοοικονομικά μέσα	(614)	10,052
Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος	5,235	5,235
Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) ασφάλισης και καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) αντασφάλισης	4,075	-
Καθαρά αποτελέσματα από ασφαλιστικές υπηρεσίες	60,530	-
Καθαρά αποτελέσματα από αντασφαλιστικές υπηρεσίες	(20,039)	-
Έσοδα από περιουσιακά στοιχεία από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές συμβάσεις	-	114,681
Έξοδα από υποχρεώσεις από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές συμβάσεις	-	(43,542)
Καθαρές ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	(999)	(999)
Καθαρά κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	13,970	13,970
Λοιπά έσοδα	16,681	16,681
<i>Συνολικά λειτουργικά έσοδα</i>	672,821	709,960
Δαπάνες προσωπικού	(285,154)	(294,361)
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές	(38,492)	(38,492)
Προβλέψεις για επιδικίες, κανονιστικά θέματα και άλλες προβλέψεις (μετά από αναστροφές)	(11,880)	(11,880)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(157,916)	(166,365)
<i>Λειτουργικά κέρδη πριν από πιστωτικές ζημιές και απομείωση</i>	179,379	198,862
Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(59,087)	(59,529)
Απομείωση μετά την αναστροφή μη-χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(29,549)	(29,549)
Κέρδη πριν τη φορολογία	90,743	109,784
Φορολογία	(31,312)	(35,812)
Κέρδη μετά τη φορολογία για το έτος	59,431	73,972
Αναλογούντα σε:		
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας	56,565	71,106
Δικαιώματα μειοψηφίας	2,866	2,866
Κέρδη για το έτος	59,431	73,972
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ σεντ)	12.7	15.9

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)**3.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, παρουσιάσεις και γνωστοποιήσεις (συνέχεια)****3.3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)**

Ο Ενοποιημένος Ισολογισμός κατά την ημερομηνία μετάβασης και στις 31 Δεκεμβρίου 2022 όπως αναπροσαρμόστηκε σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 17 και όπως παρουσιάστηκε προηγουμένως σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 4, παρουσιάζεται πιο κάτω.

	ΔΠΧΑ 17 (αναπροσαρμοσμένα)		ΔΠΧΑ 4 (όπως παρουσιάστηκαν προηγουμένως)	
	31 Δεκεμβρίου 2022	1 Ιανουαρίου 2022	31 Δεκεμβρίου 2022	1 Ιανουαρίου 2022
	€000	€000	€000	€000
Περιουσιακά στοιχεία				
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	9,567,258	9,230,883	9,567,258	9,230,883
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	204,811	291,632	204,811	291,632
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	48,153	6,653	48,153	6,653
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	190,209	199,194	190,209	199,194
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	467,375	748,695	467,375	748,695
Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος	2,046,119	1,191,274	2,046,119	1,191,274
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	9,953,252	9,836,405	9,953,252	9,836,405
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	542,321	551,797	542,321	551,797
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	609,054	583,777	639,765	616,219
Αποθέματα ακινήτων	1,041,032	1,111,604	1,041,032	1,111,604
Επενδύσεις σε ακίνητα	85,099	117,745	85,099	117,745
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	227,934	265,942	227,521	265,481
Ακίνητα και εξοπλισμός	253,378	252,130	253,378	252,130
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	52,546	54,144	168,322	184,034
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	-	358,951	-	358,951
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	25,288,541	24,800,826	25,434,615	24,962,697
Υποχρεώσεις				
Καταθέσεις από τράπεζες	507,658	457,039	507,658	457,039
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	1,976,674	2,969,600	1,976,674	2,969,600
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	16,169	32,452	16,169	32,452
Καταθέσεις πελατών	18,998,319	17,530,883	18,998,319	17,530,883
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	599,992	623,791	679,952	736,201
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και λοιπές προβλέψεις	379,182	356,697	384,004	361,977
Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα	127,607	104,108	127,607	104,108
Ομολογιακά δάνεια	297,636	302,555	297,636	302,555
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	302,104	340,220	302,104	340,220
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	34,634	39,817	43,822	46,435
Σύνολο υποχρεώσεων	23,239,975	22,757,162	23,333,945	22,881,470
Ίδια κεφάλαια				
Μετοχικό κεφάλαιο	44,620	44,620	44,620	44,620
Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	594,358	594,358	594,358	594,358
Αποθεματικά επανεκτίμησης και άλλα αποθεματικά	76,939	99,541	178,240	213,192
Αδιανέμητα κέρδη	1,090,349	1,062,711	1,041,152	986,623
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	1,806,266	1,801,230	1,858,370	1,838,793
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	220,000	220,000	220,000	220,000
Δικαιώματα μειοψηφίας	22,300	22,434	22,300	22,434
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	2,048,566	2,043,664	2,100,670	2,081,227
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων	25,288,541	24,800,826	25,434,615	24,962,697

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)**3.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, παρουσιάσεις και γνωστοποιήσεις (συνέχεια)****3.3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)****Επίδραση μετάβασης στον Ενοποιημένο Ισολογισμό την 1 Ιανουαρίου 2022**

Οι προσαρμογές στον ισολογισμό του Συγκροτήματος την 1 Ιανουαρίου 2022 που προέκυψαν από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 17, παρουσιάζονται πιο κάτω:

	Λογιστική αξία ΔΠΧΑ 4	Εξάλειψη της παρούσας αξίας των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ (PVIF) και των ΔΠΧΑ 4 περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	ΔΠΧΑ 17 ταμειακές ροές εκπλήρωσης συμπεριλαμβανομένης της προσαρμογής κινδύνου*	ΔΠΧΑ 17 συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών	Φορολογική επίδραση	Λοιπά	Λογιστική αξία ΔΠΧΑ 17	Συνολική μεταβολή
Περιουσιακά στοιχεία	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	616,219	(70,121)	37,676	-	-	3	583,777	(32,442)
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	265,481	-	-	-	461	-	265,942	461
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	184,034	(129,890)	-	-	-	-	54,144	(129,890)
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	23,896,963	-	-	-	-	-	23,896,963	-
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	24,962,697	(200,011)	37,676	-	461	3	24,800,826	(161,871)
Υποχρεώσεις	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	736,201	(735,143)	579,002	43,731	-	-	623,791	(112,410)
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και λοιπές προβλέψεις	361,977	(5,559)	-	-	-	279	356,697	(5,280)
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	46,435	-	-	-	(6,618)	-	39,817	(6,618)
Λοιπές υποχρεώσεις	21,736,857	-	-	-	-	-	21,736,857	-
Σύνολο υποχρεώσεων	22,881,470	(740,702)	579,002	43,731	(6,618)	279	22,757,162	(124,308)

* περιλαμβάνει προσαρμογές σε περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για συμβόλαιο αντασφάλισης

Κύριες αλλαγές κατά τη μετάβαση

Εξάλειψη της παρούσας αξίας των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ (PVIF) και των ΔΠΧΑ 4 περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Η παρούσα αξία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ ('PVIF') που παρουσιάζοταν προηγουμένως στα 'Άυλα περιουσιακά στοιχεία' σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 4 και προέκυψε από την εκ των προτέρων αναγνώριση μελλοντικών κερδών που σχετίζονται με τα εν ισχύ ασφαλιστήρια συμβόλαια, δεν αναγνωρίζεται πλέον σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 17. Τα αναμενόμενα μελλοντικά κέρδη περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση της υποχρέωσης της ασφαλιστικής σύμβασης ως το συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών ('CSM'), που αντιπροσωπεύει τη μη δεδουλευμένη κερδοφορία, η οποία θα αναγνωρίζεται σταδιακά κατά τη διάρκεια της σύμβασης. Άλλα ασφαλιστικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 4 καταργούνται κατά τη μετάβαση, για να αντικατασταθούν με τα ΔΠΧΑ 17 ασφαλιστικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις.

Αναγνώριση των ταμειακών ροών εκπλήρωσης και της προσαρμογής κινδύνου σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 17

Η επιμέτρηση των υποχρεώσεων των ασφαλιστηρίων συμβολαίων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 17 βασίζεται σε ομάδες ασφαλιστηρίων συμβολαίων και περιλαμβάνει την υποχρέωση εκπλήρωσης των συμβατικών υποχρεώσεων που σχετίζονται με το ασφαλιστήριο συμβόλαιο, όπως ασφάλιστρα, έξοδα, ασφαλιστικές παροχές και απαιτήσεις. Αυτά αναγνωρίζονται στο στοιχείο των ταμειακών ροών εκπλήρωσης της υποχρέωσης του ασφαλιστηρίου συμβολαίου, μαζί με την προσαρμογή κινδύνου.

Αναγνώριση του ΔΠΧΑ 17 συμβατικού περιθωρίου κέρδους υπηρεσιών ('CSM')

Σε αντίθεση με το ΔΠΧΑ 4, όπου τα κέρδη αναγνωρίζονταν εκ των προτέρων, σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 17 αναβάλλονται εντός του συμβατικού περιθωρίου κέρδους υπηρεσιών το οποίο αναγνωρίζεται συστηματικά στα έσοδα καθώς παρέχονται υπηρεσίες κατά τη διάρκεια της περιόδου κάλυψης των ομάδων ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)**3.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, παρουσιάσεις και γνωστοποιήσεις (συνέχεια)****3.3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)***Φορολογική επίδραση*

Η αποαναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης προκύπτει κυρίως από την εξάλειψη της παρούσας αξίας των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ ('PVIF') και οι νέες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις αναγνωρίζονται, όπου χρειάζεται, σε σχέση με τις προσωρινές διαφορές μεταξύ των νέων λογιστικών υπολοίπων όπως διαμορφώνονται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 17 και των σχετικών φορολογικών βάσεων.

Επίδραση μετάβασης στην Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων

Η περίληψη της επίδρασης της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 17 στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, παρουσιάζεται πιο κάτω.

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)**3.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, παρουσιάσεις και γνωστοποιήσεις (συνέχεια)****3.3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)**

	Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022									
	ΔΠΧΑ 4	Εξάλειψη ΔΠΧΑ 4 και επανασταξινομήσεις	Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) ασφάλισης	ΔΠΧΑ 17 συμβατικό περιθώριο κέρδους	ΔΠΧΑ 17 έσοδα από ασφαλιστικές υπηρεσίες-εκτός από το συμβατικό περιθώριο κέρδους υπηρεσιών	ΔΠΧΑ 17 έξοδα από ασφαλιστικές υπηρεσίες	Καθαρά έξοδα από αντασφάλιση	Καταλογιζόμενες δαπάνες (επανασταξινόμηση στα καθαρά αποτελέσματα από ασφαλιστικές υπηρεσίες)	Φορολογική επίδραση	ΔΠΧΑ 17 αναπροσαρμοσμένα
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Έσοδα από τόκους	428,849	-	-	-	-	-	-	-	-	428,849
Έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους	22,119	-	-	-	-	-	-	-	-	22,119
Έξοδα από τόκους	(65,821)	-	-	-	100	-	-	-	-	(65,721)
Έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους	(14,840)	-	-	-	-	-	-	-	-	(14,840)
Καθαρά έσοδα από τόκους	370,307	-	-	-	100	-	-	-	-	370,407
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	202,583	-	-	-	-	-	-	-	-	202,583
Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες	(10,299)	-	-	-	-	-	-	-	-	(10,299)
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	31,291	-	-	-	-	-	-	-	-	31,291
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα	10,052	(10,666)	-	-	-	-	-	-	-	(614)
Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος	5,235	-	-	-	-	-	-	-	-	5,235
Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) ασφάλισης και καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) αντασφάλισης	-	-	4,075	-	-	-	-	-	-	4,075
Καθαρά αποτελέσματα από ασφαλιστικές υπηρεσίες	-	-	-	5,031	130,061	(74,562)	-	-	-	60,530
Καθαρά αποτελέσματα από αντασφαλιστικές υπηρεσίες	-	-	-	-	-	-	(20,039)	-	-	(20,039)
Έσοδα από περιουσιακά στοιχεία από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές συμβάσεις	114,681	(114,681)	-	-	-	-	-	-	-	n/a
Έξοδα από υποχρεώσεις από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές συμβάσεις	(43,542)	43,542	-	-	-	-	-	-	-	n/a
Καθαρές ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	(999)	-	-	-	-	-	-	-	-	(999)
Καθαρά κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	13,970	-	-	-	-	-	-	-	-	13,970
Λοιπά έσοδα	16,681	-	-	-	-	-	-	-	-	16,681
Συνολικά λειτουργικά έσοδα	709,960	(81,805)	4,075	5,031	130,161	(74,562)	(20,039)	-	-	672,821
Δαπάνες προσωπικού	(294,361)	-	-	-	-	-	-	9,207	-	(285,154)
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές	(38,492)	-	-	-	-	-	-	-	-	(38,492)
Προβλέψεις για επιδικίες, κανονιστικά θέματα και άλλες προβλέψεις (μετά από αναστροφές)	(11,880)	-	-	-	-	-	-	-	-	(11,880)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(166,365)	-	-	-	-	-	-	8,449	-	(157,916)
Λειτουργικά κέρδη πριν από πιστωτικές ζημιές και απομείωση	198,862	(81,805)	4,075	5,031	130,161	(74,562)	(20,039)	17,656	-	179,379
Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(59,529)	-	-	-	442	-	-	-	-	(59,087)
Απομείωση μετά την αναστροφή μη-χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(29,549)	-	-	-	-	-	-	-	-	(29,549)
Κέρδη πριν τη φορολογία	109,784	(81,805)	4,075	5,031	130,603	(74,562)	(20,039)	17,656	-	90,743
Φορολογία	(35,812)	-	-	-	-	-	-	77	4,423	(31,312)
Κέρδη μετά τη φορολογία για το έτος	73,972	(81,805)	4,075	5,031	130,603	(74,562)	(20,039)	17,733	4,423	59,431

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)**3.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, παρουσιάσεις και γνωστοποιήσεις (συνέχεια)****3.3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)**

Η Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022, όπως αναπροσαρμόστηκε για το ΔΠΧΑ 17 και όπως παρουσιάστηκε σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 4, παρουσιάζεται παρακάτω.

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022		
	ΔΠΧΑ 4 (όπως παρουσιάστηκαν προηγουμένως)	ΔΠΧΑ 17 (προσαρμογές)	ΔΠΧΑ 17 (αναπροσαρμο- σμένα)
	€000	€000	€000
Κύκλος εργασιών	414,996	-	414,996
Έσοδα από τόκους	181,470	-	181,470
Έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους	9,518	-	9,518
Έξοδα από τόκους	(37,541)	27	(37,514)
Έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους	(7,752)	-	(7,752)
<i>Καθαρά έσοδα από τόκους</i>	<i>145,695</i>	<i>27</i>	<i>145,722</i>
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	98,086	-	98,086
Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες	(4,447)	-	(4,447)
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	11,898	-	11,898
Καθαρές ζημιές από χρηματοοικονομικά μέσα	(2,060)	(8,123)	(10,183)
Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος	1,648	-	1,648
Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) ασφάλισης και καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) αντασφάλισης	-	2,653	2,653
Καθαρά αποτελέσματα από ασφαλιστικές υπηρεσίες	-	31,268	31,268
Καθαρά αποτελέσματα από αντασφαλιστικές υπηρεσίες	-	(10,197)	(10,197)
Έσοδα από περιουσιακά στοιχεία από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές συμβάσεις	29,859	(29,859)	-
Έξοδα από υποχρεώσεις από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές συμβάσεις	3,010	(3,010)	-
Καθαρές ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	(1,372)	-	(1,372)
Καθαρά κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	8,242	-	8,242
Λοιπά έσοδα	8,927	-	8,927
<i>Συνολικά λειτουργικά έσοδα</i>	<i>299,486</i>	<i>(17,241)</i>	<i>282,245</i>
Δαπάνες προσωπικού	(103,135)	4,832	(98,303)
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές	(16,507)	-	(16,507)
Προβλέψεις για επιδικίες, κανονιστικά θέματα και άλλες προβλέψεις (μετά από αναστροφές)	(594)	-	(594)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(79,799)	3,975	(75,824)
<i>Λειτουργικά κέρδη πριν από πιστωτικές ζημιές και απομείωση</i>	<i>99,451</i>	<i>(8,434)</i>	<i>91,017</i>
Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(24,965)	139	(24,826)
Απομείωση μετά την αναστροφή μη-χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(12,157)	-	(12,157)
Κέρδη πριν τη φορολογία	62,329	(8,295)	54,034
Φορολογία	(11,579)	421	(11,158)
Κέρδη μετά τη φορολογία για την περίοδο	50,750	(7,874)	42,876
Αναλογούντα σε:			
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας	50,088	(7,874)	42,214
Δικαιώματα μειοψηφίας	662	-	662
Κέρδη για την περίοδο	50,750	(7,874)	42,876
Βασικά κέρδη ανά μετοχή αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ σεντ)	11.2	(1.7)	9.5
Προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ σεντ)	11.2	(1.7)	9.5

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)**3.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, παρουσιάσεις και γνωστοποιήσεις (συνέχεια)****3.3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)**

Ανάλυση των νέων στοιχείων που αφορούν ασφαλιστικές εργασίες και περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022

	Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022
	€000
Χρηματοοικονομικά έσοδα ή δαπάνες ασφάλισης και χρηματοοικονομικά έσοδα ή δαπάνες αντασφάλισης	41,429
Απόδοση περιουσιακών στοιχείων που καλύπτουν υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	(37,354)
Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) ασφάλισης και καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) αντασφάλισης	4,075
Έσοδα από ασφαλιστικές υπηρεσίες	135,495
Έξοδα από ασφαλιστικές υπηρεσίες	(74,562)
Λοιπά έσοδα/(έξοδα) που σχετίζονται με ασφαλιστικές υπηρεσίες	(403)
Καθαρά αποτελέσματα από ασφαλιστικές υπηρεσίες	60,530
Κατανομή ασφαλιστρών προς τους αντασφαλιστές	(36,170)
Ποσά που ανακτώνται από τους αντασφαλιστές για απαιτήσεις που έχουν επισυμβεί	16,131
Καθαρά αποτελέσματα από αντασφαλιστικές υπηρεσίες	(20,039)
Καθαρό αποτέλεσμα από ασφαλιστικές εργασίες	44,566

ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων και Πρακτικές Καταστάσεις ΔΠΧΠ 2: Γνωστοποίηση Λογιστικών Πολιτικών (τροποποιήσεις)

Οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 απαιτούν από τις εταιρείες να γνωστοποιούν τις ουσιώδεις λογιστικές τους πληροφορίες και όχι τις σημαντικές λογιστικές τους πολιτικές. Οι τροποποιήσεις στη ΔΠΧΑ Δήλωση Πρακτικής 2 παρέχουν οδηγίες σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής της έννοιας της ουσιαστικότητας στις γνωστοποιήσεις λογιστικών πολιτικών. Οι τροποποιήσεις δεν είχαν επίδραση στα αποτελέσματα και στη χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος.

ΔΛΠ 8 Λογιστικές πολιτικές, αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις και λάθη: Ορισμός των λογιστικών εκτιμήσεων (τροποποιήσεις)

Οι τροποποιήσεις εισήγαγαν τον ορισμό των λογιστικών εκτιμήσεων και περιέλαβαν άλλες τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 8 για να βοηθήσουν τις οντότητες να διακρίνουν τις αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις από τις αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές. Οι τροποποιήσεις δεν είχαν επίδραση στα αποτελέσματα και στη χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος.

ΔΛΠ 12 Φορολογία: Αναβαλλόμενη φορολογία που σχετίζεται με τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που προκύπτουν από μια μεμονωμένη συναλλαγή (τροποποιήσεις)

Οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις εταιρείες να αναγνωρίζουν αναβαλλόμενη φορολογία για συναλλαγές που κατά την αρχική αναγνώριση δημιουργούν ίσα ποσά φορολογητέων και εκπιπτόμενων προσωρινών διαφορών. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις εφαρμόζονται συνήθως για συναλλαγές όπως τα μισθώματα για τους μισθωτές και των υποχρεώσεων αποκατάστασης. Οι τροποποιήσεις δεν είχαν επίδραση στα αποτελέσματα και στη χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος.

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές, παρουσιάσεις και γνωστοποιήσεις (συνέχεια)

3.3.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)

ΔΛΠ 12 Φόροι εισοδήματος: Διεθνής φορολογική μεταρρύθμιση – Πρότυποι Κανόνες του δεύτερου Πυλώνα (τροποποιήσεις)

Οι τροποποιήσεις απαιτούν από μια οικονομική οντότητα να γνωστοποιεί ότι έχει εφαρμόσει την εξαίρεση για την αναγνώριση και γνωστοποίηση πληροφοριών σχετικά με τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις που σχετίζονται με φορολογία που προκύπτει από τον Δεύτερο Πυλώνα. Μια οικονομική οντότητα απαιτείται να γνωστοποιεί ξεχωριστά το τρέχον φορολογικό της έσοδο (έξοδο) που σχετίζεται με τη φορολογία που προκύπτει από την εφαρμογή του Δεύτερου Πυλώνα στις περιόδους που ισχύει η νομοθεσία. Οι τροποποιήσεις απαιτούν, για περιόδους κατά τις οποίες η νομοθεσία του Δεύτερου Πυλώνα έχει (ουσιαστικά) θεσπιστεί αλλά δεν έχει ακόμη τεθεί σε εφαρμογή, γνωστοποίηση γνωστών ή εύλογα εκτιμώμενων πληροφοριών που βοηθούν τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να κατανοήσουν την έκθεση της οικονομικής οντότητας που προκύπτει από τη φορολογία που απορρέει από τον Δεύτερο Πυλώνα. Για να συμμορφωθεί με αυτές τις απαιτήσεις, μια οικονομική οντότητα απαιτείται όπως γνωστοποιεί ποιοτικές και ποσοτικές πληροφορίες σχετικά με την έκθεσή της σε φορολογία που προκύπτει από τον Δεύτερο Πυλώνα στο τέλος της περιόδου αναφοράς. Η νομοθεσία δεν έχει ουσιαστικά θεσπιστεί κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και το Συγκρότημα θα συνεχίσει να παρακολουθεί τις εξελίξεις στην εθνική νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένων τυχόν απαιτούμενων γνωστοποιήσεων ή διαθέσιμων εξαιρέσεων, σύμφωνα με το ΔΛΠ 12 για το έτος που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2023.

3.3.2 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν υιοθετηθεί

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε ένα αριθμό μικρό τροποποιήσεων στα ΔΠΧΑ που ισχύουν την 1 Ιανουαρίου 2024 (συμπεριλαμβανομένων του ΔΛΠ 1 Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων, ΔΛΠ 7 Κατάσταση Ταμειακών Ροών και ΔΠΧΑ 7 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις και ΔΠΧΑ 16 Μισθώσεις). Αυτές οι τροποποιήσεις δεν αναμένονται να έχουν σημαντική επίδραση στο Συγκρότημα.

4. Συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Οι Σύμβουλοι έχουν προβεί σε εκτίμηση της ικανότητας του Συγκροτήματος, της Εταιρίας και της BOC PCL να συνεχίσουν ως δρώσες οικονομικές μονάδες για περίοδο 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης αυτών των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι Σύμβουλοι έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν σημαντικές αβεβαιότητες που μπορεί να δημιουργήσουν σοβαρή αμφιβολία σχετικά με τη δυνατότητα του Συγκροτήματος, της Εταιρίας και της BOC PCL να συνεχίσουν να λειτουργούν ως δρώσες οικονομικές μονάδες για περίοδο 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης αυτών των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Κατά τη αξιολόγησή τους, οι Σύμβουλοι έλαβαν υπόψη ένα ευρύ φάσμα πληροφοριών σε σχέση με παρούσες και μελλοντικές συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων προβλέψεων κερδοφορίας, ταμειακών ροών, κεφαλαιακών απαιτήσεων και κεφαλαιακών πόρων, λαμβάνοντας επίσης υπόψη το Χρηματοοικονομικό Πλάνο του Συγκροτήματος που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο το Φεβρουάριο 2023 (το 'Πλάνο') και το λειτουργικό περιβάλλον καθώς και τις ασκήσεις επικαιροποίησης του Πλάνου που έχουν πραγματοποιηθεί. Το Συγκρότημα έχει προσαρμόσει στις προβλέψεις του την κάλυψη δυσμενούς σεναρίου και έχει χρησιμοποιήσει εύλογα οικονομικά δεδομένα για να διαμορφώσει τη μεσοπρόθεσμη στρατηγική του. Το Συγκρότημα εργάζεται προς την υλοποίηση της Στρατηγικής του.

Κεφάλαιο

Οι Σύμβουλοι και η Διοίκηση εξέτασαν την προβλεπόμενη κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένων των πιθανών επιπτώσεων μιας επιδείνωσης των οικονομικών συνθηκών. Το Συγκρότημα ανέπτυξε κεφαλαιακές προβλέψεις βάσει βασικού και αρνητικού σεναρίου και οι Σύμβουλοι πιστεύουν ότι το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή κεφάλαια για να ανταποκριθεί στις κανονιστικές κεφαλαιακές απαιτήσεις του καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αξιολόγησης.

Χρηματοδότηση και ρευστότητα

Οι Σύμβουλοι και η Διοίκηση εξέτασαν τη θέση χρηματοδότησης και ρευστότητας του Συγκροτήματος και είναι ικανοποιημένοι ότι το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή χρηματοδότηση και ρευστότητα καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αξιολόγησης. Το Συγκρότημα συνεχίζει να κατέχει ένα σημαντικό απόθεμα ρευστότητας στις 30 Ιουνίου 2023, το οποίο μπορεί εύκολα και άμεσα να ρευστοποιηθεί σε περίοδο κρίσης.

5. Οικονομικό και γεωπολιτικό περιβάλλον

Το οικονομικό περιβάλλον το 2023 και μεσοπρόθεσμα υπόκειται πλέον σε υψηλό βαθμό αβεβαιότητας, με τη συνέχιση του πολέμου στην Ουκρανία, την αύξηση της έντασης στις σχέσεις μεταξύ των ΗΠΑ με την Κίνα, τον επίμονο πληθωρισμό και τις αυστηρότερες νομισματικές συνθήκες που απειλούν με σημαντική επιβράδυνση στην παγκόσμια οικονομία, ιδιαίτερα στην Ευρώπη. Ένας συνδυασμός των κραδασμών προσφοράς, συμπεριλαμβανομένου του αυξανόμενου εμπορικού προστατευτισμού, της πράσινης μετάβασης, της επίμονης χαμηλής αύξησης της παραγωγικότητας, της επιβράδυνσης της αύξησης του πληθυσμού καθώς και των πιο εκτεταμένων ελλείψεων εργατικού δυναμικού μετά την πανδημία, θα μπορούσε δυνητικά να έχει ως αποτέλεσμα ο μέσος πληθωρισμός τα επόμενα χρόνια να είναι υψηλότερος από τα προηγούμενα χρόνια.

Ο πληθωρισμός επιβραδύνθηκε σημαντικά το πρώτο εξάμηνο του 2023, αλλά ο βασικός πληθωρισμός, αφού εξαιρεθούν οι διακυμάνσεις στα είδη ενέργειας και τροφίμων, παραμένει πεισματικά αμετακίνητος. Ως αποτέλεσμα, οι κεντρικές τράπεζες στις προηγμένες χώρες παραμένουν εστιασμένες στην καταπολέμηση του πληθωρισμού και είναι πιθανό να συνεχίσουν να αυξάνουν τα επιτόκια κατά το τρίτο τρίμηνο του χρόνου. Επομένως, τα επιτόκια είναι πιθανό να παραμείνουν υψηλότερα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, συγκρατώντας την ανάπτυξη και επεκτείνοντας τις πιέσεις του χρέους στις αναδυόμενες αγορές.

Τα επίπεδα του δημόσιου χρέους σε σχέση με το ΑΕΠ στις προηγμένες οικονομίες, μειώθηκαν το 2021-2022 μετά από απότομες αυξήσεις το 2020, λόγω της ισχυρότερης ανάκαμψης και του υψηλότερου πληθωρισμού. Ωστόσο, ο δημοσιονομικός χώρος των κυβερνήσεων θα περιοριστεί ξανά μεσοπρόθεσμα λόγω των υψηλότερων επιτοκίων και της βραδύτερης οικονομικής ανάπτυξης, περιορίζοντας την ικανότητά τους να αντιμετωπίσουν μελλοντικές οικονομικές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και αυξάνοντας ενδεχομένως τον κίνδυνο χρηματοπιστωτικής αστάθειας, ειδικά σε πιο ευάλωτες χώρες.

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, στις εαρινές του οικονομικές προβλέψεις που δημοσιεύτηκαν τον Απρίλιο του 2023, προβλέπει βραδύτερη ανάπτυξη για την παγκόσμια οικονομία και αύξηση των χρηματοπιστωτικών και άλλων κινδύνων σε συνθήκες αυστηρότερης νομισματικής πολιτικής.

Η Κύπρος επιδεικνύει σχετική σταθερότητα και ανθεκτικότητα σε αυτό το περιβάλλον, με προοπτικές ανάπτυξης που υπερβαίνουν τον μέσο όρο ανάπτυξης στην ΕΕ, και με τον πληθωρισμό να μειώνεται με ταχύτερο ρυθμό συγκριτικά. Η οικονομική δυναμική αναμένεται να συνεχιστεί το 2023 με βραδύτερο ρυθμό, κυρίως λόγω της αναμενόμενης επιδείνωσης της εξωτερικής ζήτησης, καθώς και της επιβράδυνσης της εγχώριας ζήτησης που προκαλείται από τον ακόμη υψηλό πληθωρισμό στις καταναλωτικές τιμές.

Το προφίλ κινδύνου της Κύπρου έχει βελτιωθεί σημαντικά, αλλά παραμένουν σημαντικοί κίνδυνοι στο εσωτερικό και στο εξωτερικό περιβάλλον από το οποίο εξαρτάται. Ο σημαντικότερος παράγοντας που επιβαρύνει τον κρατικό κίνδυνο της Κύπρου είναι το υψηλό επίπεδο δημόσιου χρέους. Οι τράπεζες έχουν διαχειριστεί καλά την κρίση της πανδημίας, με τα αποθέματα ρευστότητας και τα κεφαλαιακά αποθέματά τους ανέπαφα. Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια συνέχισαν την πτωτική τους πορεία, κυρίως λόγω των πακέτων πώλησης των δύο μεγαλύτερων τραπεζών. Ωστόσο, σε ένα αβέβαιο περιβάλλον, η ποιότητα του ενεργητικού παραμένει στο επίκεντρο της προσοχής της διοίκησης και των εποπτικών αρχών των τραπεζών.

Το Συγκρότημα πιστεύει ότι βρίσκεται σε εύλογα καλή θέση για να αντεπεξέλθει σε αστάθειες που μπορεί να προκύψουν από την επιδείνωση του γεωπολιτικού και του παγκόσμιου οικονομικού περιβάλλοντος.

Άμεση έκθεση του Συγκροτήματος στη Ρωσία

Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία έχει προκαλέσει αναταραχές και αβεβαιότητες στις αγορές και στην παγκόσμια οικονομία. Η συντονισμένη εφαρμογή των κυρώσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Ηνωμένο Βασίλειο και τις ΗΠΑ, σε συνδυασμό με πολλές άλλες χώρες, που επιβλήθηκαν κατά της Ρωσίας, της Λευκορωσίας και ορισμένων περιοχών της Ουκρανίας και ορισμένων Ρωσικών οντοτήτων και Ρώσων υπηκόων. Η πολιτική του Συγκροτήματος είναι να συμμορφώνεται με όλους τους ισχύοντες νόμους, συμπεριλαμβανομένων των κυρώσεων και ελέγχων των εξαγωγών.

Συνολικά, η άμεση έκθεση του Συγκροτήματος στη Ρωσία και τη Λευκορωσία παραμένει περιορισμένη. Συνοπτικά, το Συγκρότημα έχει άμεσο δανεισμό στη Ρωσία και τη Λευκορωσία μεικτής λογιστικής αξίας περίπου €82 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: περίπου €86 εκατ.) από όλους τους πελατειακούς τομείς του Συγκροτήματος στις 30 Ιουνίου 2023, εκ των οποίων €74 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €76 εκατ.) ταξινομήθηκαν ως εξυπηρετούμενα και είναι εξασφαλισμένα κυρίως με εξασφαλίσεις κατοικιών που βρίσκονται στην Κύπρο. Η βάση της έκθεσης διευρύνεται σε σύγκριση με την έκθεση σε κίνδυνο χώρας όπως περιλαμβάνεται στη Σημείωση 30.2 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων η οποία γνωστοποιείται με αναφορά στη χώρα διαμονής/χώρα εγγραφής, για να περιλαμβάνει επίσης ανοίγματα για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες με διαβατήριο καταγωγής από τις εν λόγω χώρες ή/και επιχειρηματικές δραστηριότητες εντός αυτών των χωρών ή/και όπου ο τελικός πραγματικός δικαιούχος (UBO) έχει διαβατήριο προέλευσης ή διεύθυνση διαμονής στις εν λόγω χώρες.

5. Οικονομικό και γεωπολιτικό περιβάλλον (συνέχεια)

Τα υπόλοιπα καταθέσεων πελατών σε πελάτες με κύριο διαβατήριο προέλευσης (UBO) σε αυτές τις χώρες ανέρχονται σε περίπου 3.74% των συνολικών καταθέσεων στις 30 Ιουνίου 2023 όπως γνωστοποιείται στη Σημείωση 22 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Όσον αφορά τη ρωσική θυγατρική του Συγκροτήματος η καθαρή έκθεση μειώνεται και ως αποτέλεσμα τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στον ισολογισμό του Συγκροτήματος στις 30 Ιουνίου 2023 είναι μικρότερα από €1 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: μικρότερα από €1 εκατ.).

6. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές

Η ετοιμασία των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων απαιτεί όπως το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας και η διοίκηση να προβαίνουν σε κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές, οι οποίες μπορεί να έχουν ουσιώδη επίδραση στα ποσά που αναγνωρίζονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και στις σχετικές γνωστοποιήσεις, όπως επίσης στις γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Η αβεβαιότητα σε σχέση με αυτές τις παραδοχές και εκτιμήσεις μπορεί να οδηγήσει σε αποτελέσματα τα οποία απαιτούν ουσιώδη προσαρμογή στη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων επηρεάζοντας μελλοντικές περιόδους.

Οι βασικές παραδοχές για το μέλλον και άλλοι κύριοι παράγοντες αβεβαιότητας των εκτιμήσεων κατά την ημερομηνία αναφοράς, που έχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, περιγράφονται πιο κάτω. Το Συγκρότημα στηρίξε τις παραδοχές και τις εκτιμήσεις του σε παραμέτρους που ήταν διαθέσιμες κατά την ετοιμασία των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων. Οι υφιστάμενες συνθήκες και παραδοχές σε σχέση με τις μελλοντικές εξελίξεις, μπορεί ωστόσο να αλλάξουν λόγω αλλαγών στην αγορά ή σε συνθήκες πέραν του ελέγχου του Συγκροτήματος. Οι αλλαγές αυτές αντικατοπτρίζονται στις παραδοχές, όταν συμβούν.

Οι πιο σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές αφορούν τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL), την εκτίμηση της καθαρής ανακτήσιμης αξίας των αποθεμάτων ακινήτων και τις προβλέψεις για εκκρεμείς επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα και αναλύονται στις Σημειώσεις 6.1 μέχρι 6.4 πιο κάτω. Άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές γνωστοποιούνται στις Σημειώσεις 5.5 μέχρι 5.13 των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

6.1 Ταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Το Συγκρότημα ασκεί κρίση για να προσδιορίσει την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, σε σχέση με τα επιχειρηματικά μοντέλα και τις μελλοντικές ταμειακές ροές.

Απαιτείται επίσης κρίση για τον καθορισμό του κατάλληλου επιπέδου στο οποίο πρέπει να διενεργείται η αξιολόγηση των επιχειρηματικών μοντέλων. Γενικά, η αξιολόγηση της ταξινόμησης των περιουσιακών στοιχείων σε επιχειρηματικά μοντέλα, πραγματοποιείται στο επίπεδο κάθε πελατειακού τομέα. Επίσης, το Συγκρότημα ασκεί κρίση, για τον προσδιορισμό της επίδρασης των πωλήσεων των χρηματοοικονομικών μέσων στην αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου.

Το Συγκρότημα ασκεί επίσης κρίση όταν εξετάζει εάν συμβατικά χαρακτηριστικά, περιλαμβανομένου του επιτοκίου, θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά τις μελλοντικές ταμειακές ροές. Επιπρόσθετα απαιτείται κρίση όταν αξιολογείται κατά πόσο η αντιπαροχή που πληρώνεται ή λαμβάνεται στην περίπτωση πρόωρης αποπληρωμής δανειακών συμβάσεων συνιστά ταμειακές ροές που δεν αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου (SPPI).

6.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL) απαιτεί από τη διοίκηση να εφαρμόζει σημαντική κρίση και να κάνει εκτιμήσεις και παραδοχές, που περιέχουν σημαντική αβεβαιότητα την στιγμή που πραγματοποιούνται. Αλλαγές σε αυτές τις εκτιμήσεις και παραδοχές μπορούν να οδηγήσουν σε σημαντικές αλλαγές στο χρονικό πλαίσιο και το ποσό της αναγνώρισης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL). Οι υπολογισμοί του Συγκροτήματος είναι αποτέλεσμα των μοντέλων, υποκείμενων παραδοχών σχετικά με την επιλογή των μεταβλητών δεδομένων και των αλληλεξαρτήσεων τους.

Είναι πολιτική του Συγκροτήματος να επανεξετάζει τακτικά τα μοντέλα του στο πλαίσιο των πραγματικών ζημιών και να τα προσαρμόζει όταν χρειάζεται.

Στοιχεία των μοντέλων των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL) που θεωρούνται λογιστικές κρίσεις και εκτιμήσεις συμπεριλαμβάνουν:

6. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)**6.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)***Αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου (SICR)*

Το ΔΠΧΑ 9 δεν περιλαμβάνει ορισμό για τη σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου. Το Συγκρότημα αξιολογεί κατά πόσο έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, χρησιμοποιώντας ως επί το πλείστον ποσοτικές και σε ορισμένες περιπτώσεις ποιοτικές πληροφορίες. Ο προσδιορισμός των σχετικών ορίων για να καθοριστεί κατά πόσο υπάρχει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου βασίζεται σε στατιστικές μετρήσεις και μπορεί να υπόκειται στην κρίση της διοίκησης. Τα σχετικά όρια καθορίζονται, παρακολουθούνται και ενημερώνονται σε ετήσια βάση, από την Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων και επικυρώνονται από την Επιτροπή Προβλέψεων του Συγκροτήματος.

Ο προσδιορισμός της πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης (PD) κατά την αρχική αναγνώριση απαιτεί εκτιμήσεις από τη διοίκηση σε ορισμένες περιπτώσεις. Συγκεκριμένα, στην περίπτωση όπου η απαίτηση υπήρχε πριν από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9, πραγματοποιείται αναδρομικός υπολογισμός της πιθανότητας αθέτησης της υποχρέωσης (PD) προκειμένου να ποσοτικοποιηθεί ο κίνδυνος κατά την αρχική αναγνώριση. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να απαιτηθούν εκτιμήσεις για την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης.

Για το χαρτοφυλάκιο ιδιωτών, το Συγκρότημα χρησιμοποιεί πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD) κατά την αρχική αναγνώριση που βασίζεται σε πληροφορίες για τη συμπεριφορά του δανειολήπτη (score cards), ενώ για το εταιρικό χαρτοφυλάκιο, το Συγκρότημα χρησιμοποιεί τις εσωτερικές διαβαθμίσεις πιστοληπτικής ικανότητας. Για τις ανακυκλούμενες διευκολύνσεις, απαιτούνται εκτιμήσεις της διοίκησης σε σχέση με τη διάρκεια ζωής και ως εκ τούτου αξιοποιείται το μοντέλο ανάλυσης συμπεριφοράς του δανειολήπτη το οποίο αναθέτει την αναμενόμενη λήξη βάσει του προϊόντος και της συμπεριφοράς του πελάτη.

Σενάρια και μακροοικονομικοί παράγοντες

Το Συγκρότημα εκτιμά τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL), ως τον μέσο όρο σταθμισμένων σεναρίων βάσει των αντίστοιχων πιθανοτήτων, μετά από αξιολόγηση των πιθανών αποτελεσμάτων. Η διοίκηση χρησιμοποιεί προσδοκώμενα σενάρια και αξιολογεί την καταλληλότητα των συντελεστών στάθμισης που χρησιμοποιούνται. Αυτά βασίζονται στις παραδοχές της διοίκησης, λαμβάνοντας υπόψη μακροοικονομικούς παράγοντες, παράγοντες της αγοράς και άλλους παράγοντες. Αλλαγές στις παραδοχές αυτές και σε άλλους εξωτερικούς παράγοντες, θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL). Οι μακροοικονομικές μεταβλητές που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, καθώς και οι συντελεστές στάθμισης κάθε σεναρίου παρακολουθούνται από το Τμήμα Οικονομικών Ερευνών, λαμβάνοντας υπόψη τις αναλύσεις των εσωτερικών μοντέλων αφού ληφθούν υπόψη τα δεδομένα της αγοράς και συμπληρώνονται από τη κρίση εμπειρογνομόνων.

Σε ένα διεθνές περιβάλλον προκλήσεων, η κυπριακή οικονομία έχει επιδείξει σημαντική ανθεκτικότητα. Η ανάπτυξη παρέμεινε ισχυρή το 2022 με μέσο όρο 5.6%, ο οποίος είναι αρκετά ψηλότερος από τον μέσο όρο της ζώνης του ευρώ, βασιζόμενη σχεδόν αποκλειστικά στις υπηρεσίες από την πλευρά της προσφοράς. Η τουριστική δραστηριότητα ανέκαμψε δυναμικά κατά τη διάρκεια του έτους 2022 με τις αφίξεις να φτάνουν στο 80% και τις εισπράξεις στο 90% των επιπέδων του 2019. Από την πλευρά της ζήτησης, η ανάπτυξη προήλθε από την ιδιωτική κατανάλωση και τις επενδύσεις, ιδίως τη συσσώρευση αποθεμάτων, ενώ ο εξωτερικός τομέας είχε αρνητική συμβολή λόγω της ταχύτερης αύξησης των εισαγωγών.

Η ανάπτυξη το πρώτο τρίμηνο του 2023 ήταν 3.4% σύμφωνα με την Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία, η οποία ήταν σε μεγάλο βαθμό αναμενόμενη. Για το έτος η πρόβλεψη ανάπτυξης είναι γύρω στο 2.8% σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών. Αυτή ακολουθεί την ισχυρή ανάπτυξη 6.9% και 5.6% αντίστοιχα το 2021-22, λόγω της ισχυρής ανάκαμψης του τουρισμού στα προ πανδημίας επίπεδα, καθώς και της ισχυρής ανάπτυξης σε άλλους τομείς υπηρεσιών. Η αύξηση του ΑΕΠ θα υποστηριχθεί ουσιαστικά το 2023 από χρηματοδότηση της ΕΕ με τη μορφή επιχορηγήσεων και δανείων από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (TAA). Η Κύπρος έχει ήδη λάβει €157 εκατ. ως προχρηματοδότηση τον Σεπτέμβριο του 2021 και την πρώτη πληρωμή ύψους €85 εκατ. τον Δεκέμβριο του 2022 μετά την επίτευξη των 14 ορόσημων που συνδέονται με την πρώτη δόση. Η Κύπρος βρίσκεται σε γενικές γραμμές σε καλό δρόμο όσον αφορά την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Ο εναρμονισμένος πληθωρισμός στην Κύπρο ήταν 8.1% κατά μέσο όρο το 2022, σε σύγκριση με 8.4% στην Ευρωζώνη. Ο πληθωρισμός κορυφώθηκε τον Ιούλιο του 2022 στο 10.6% και έκτοτε επιβραδύνεται, φθάνοντας στο 2.8% τον Ιούνιο 2023. Το πρώτο εξάμηνο του 2023, ο συνολικός εναρμονισμένος πληθωρισμός ήταν 4.9% και αναμένεται να μετριαστεί περαιτέρω αλλά μόνο σταδιακά. Για την Κύπρο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει εναρμονισμένο πληθωρισμό ύψους 3.8% το 2023 και 2.5% το 2024.

6. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)**6.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)**

Οι εξελίξεις το 2022 ήταν ευνοϊκές για τα δημόσια οικονομικά. Το ΔΝΤ προβλέπει δημοσιονομικά πλεονάσματα ύψους 1.9% και 1.7% του ΑΕΠ και ακαθάριστο χρέος προς ΑΕΠ ύψους 79.5% και 71.9% για το 2023 και το 2024 αντίστοιχα.

Η αξιολόγηση του πιστοληπτικού κινδύνου της Κυπριακής κυβέρνησης βελτιώθηκε σημαντικά τα τελευταία χρόνια αντικατοπτρίζοντας τη μείωση του κινδύνου στον τραπεζικό τομέα, τη βελτίωση της ανθεκτικότητας της οικονομίας και τις σταθερές δημοσιονομικές επιδόσεις. Η Κύπρος επέδειξε πολιτική δέσμευση για τη διόρθωση των δημοσιονομικών ανισορροπιών μέσω της μεταρρύθμισης και της αναδιάρθρωσης του τραπεζικού της συστήματος.

Οι τράπεζες κατάφεραν να αντιμετωπίσουν καλά την κρίση της πανδημίας, με τη ρευστότητα και τα κεφαλαιακά αποθέματά να παραμένουν ανέπαφα. Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια συνέχισαν την πτωτική τους τάση, κυρίως λόγω των πακέτων πωλήσεων των δύο μεγαλύτερων τραπεζών. Τα συνολικά ΜΕΔ στο τέλος Απριλίου 2023 ήταν €2.2 δισ. ή 9% των μεικτών δανείων. Περίπου το 44.8% των συνολικών μη εξυπηρετούμενων δανείων είναι αναδιարθρωμένα δάνεια και ο δείκτης κάλυψης ήταν 54.2%. Το ιδιωτικό χρέος, όπως επιμετρείται ως ο δείκτης δάνεια σε κατοίκους Κύπρου στους τραπεζικούς ισολογισμούς, εξαιρουμένου του δημοσίου, μειώθηκε στα €20.8 δισ. στα τέλη Μαΐου 2023, ή περίπου στο 77% του ΑΕΠ.

Ωστόσο, παραμένουν σημαντικοί κίνδυνοι ως προς το εγχώριο λειτουργικό περιβάλλον, καθώς και το εξωτερικό περιβάλλον από το οποίο εξαρτάται. Το υψηλό δημόσιο χρέος επιβαρύνει σε μεγάλο βαθμό τον πιστωτικό κίνδυνο του κυπριακού κράτους. Στον τραπεζικό τομέα τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια πρέπει να μειωθούν περαιτέρω. Το έλλειμμα του ισοζυγίου των τρέχουσων συναλλαγών θα περιοριστεί, καθώς οι υπηρεσίες εξαγωγών θα ανακάμψουν μεσοπρόθεσμα, θα παραμείνει ωστόσο υψηλό. Η νομισματική πολιτική της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας μπορεί να παραμείνει αυστηρή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, εάν οι πληθωριστικές πιέσεις επιμείνουν. Η έκταση της κρίσης στην Ουκρανία μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένες εντάσεις για σημαντικό χρονικό διάστημα.

Για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές, το Συγκρότημα επικαιροποίησε τα σενάρια που στηρίζονται σε μελλοντικές παραδοχές λαμβάνοντας υπόψη αναθεωρημένες μακροοικονομικές παραδοχές και άλλες νομισματικές και δημοσιονομικές εξελίξεις σε εθνικό και ΕΕ επίπεδο, βάσει των εξελίξεων και των γεγονότων κατά την ημερομηνία αναφοράς στις 30 Ιουνίου 2023.

Οι πιο κάτω πίνακες παρουσιάζουν τις πιο σημαντικές μακροοικονομικές μεταβλητές καθώς και τα σενάρια που χρησιμοποίησε το Συγκρότημα στις 30 Ιουνίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022 αντίστοιχα. Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί τρία διαφορετικά μακροοικονομικά σενάρια για τον υπολογισμό των πιθανοτήτων αθέτησης υποχρέωσης, και τις προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις. Το Συγκρότημα υιοθέτησε τις σταθμίσεις πιθανοτήτων, 30-50-20 για το δυσμενές, το βασικό και το θετικό σενάριο αντίστοιχα, αντί τις σταθμίσεις 25-50-25 που υπολογίστηκαν όπως περιγράφεται στη Σημείωση 2.19.5 των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Αυτό αντανάκλα τις εκτιμήσεις της διοίκησης για συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της Κυπριακής οικονομίας που την καθιστούν πιο ευάλωτη σε εξωτερικούς και εσωτερικούς κραδασμούς. Δεδομένης της αυξημένης αβεβαιότητας και των αυξημένων κινδύνων για το 2023, της παγκόσμιας επιβράδυνσης και του συνεχιζόμενου πολέμου στην Ουκρανία με τον κίνδυνο κλιμάκωσης καθώς και του αυστηρότερου νομισματικού περιβάλλοντος για την αντιμετώπιση του πληθωρισμού, η διοίκηση αποφάσισε να διατηρήσει την αυξημένη στάθμιση του δυσμενούς σεναρίου.

6. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)**6.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)****30 Ιουνίου 2023**

Έτος	Σενάριο	Συντελεστής στάθμισης %	Πραγματικό ΑΕΠ (% αλλαγή)	Ποσοστό ανεργίας (% του εργατικού δυναμικού)	Δείκτης τιμών καταναλωτή (μέση τιμή % αλλαγή)	Δείκτης RICS ακινήτων (μέση τιμή % αλλαγή)
2023	Αρνητικό	30.0	-0.7	7.7	2.8	-1.8
	Βασικό	50.0	2.9	7.0	3.5	3.0
	Θετικό	20.0	3.7	6.9	3.9	3.4
2024	Αρνητικό	30.0	-1.2	8.4	2.4	0.2
	Βασικό	50.0	2.6	6.9	2.7	3.1
	Θετικό	20.0	3.3	6.7	2.9	3.5
2025	Αρνητικό	30.0	1.3	8.2	2.6	1.1
	Βασικό	50.0	2.8	6.4	2.5	2.9
	Θετικό	20.0	2.8	6.2	2.6	3.1
2026	Αρνητικό	30.0	3.0	8.2	2.4	2.5
	Βασικό	50.0	3.0	6.2	2.5	2.9
	Θετικό	20.0	2.9	5.9	2.4	3.0
2027	Αρνητικό	30.0	3.8	7.7	2.5	3.5
	Βασικό	50.0	2.9	5.8	2.5	2.9
	Θετικό	20.0	2.9	5.3	2.4	3.0

31 Δεκεμβρίου 2022

Έτος	Σενάριο	Συντελεστής στάθμισης %	Πραγματικό ΑΕΠ (% αλλαγή)	Ποσοστό ανεργίας (% του εργατικού δυναμικού)	Δείκτης τιμών καταναλωτή (μέση τιμή % αλλαγή)	Δείκτης RICS ακινήτων (μέση τιμή % αλλαγή)
2023	Αρνητικό	30.0	-2.0	7.0	3.7	-2.2
	Βασικό	50.0	2.8	6.3	4.7	2.8
	Θετικό	20.0	3.6	5.9	5.1	3.3
2024	Αρνητικό	30.0	-0.7	6.8	3.0	-0.8
	Βασικό	50.0	2.4	6.0	3.2	2.5
	Θετικό	20.0	2.8	5.8	3.3	2.8
2025	Αρνητικό	30.0	1.4	6.7	2.4	1.1
	Βασικό	50.0	2.5	5.7	2.3	2.5
	Θετικό	20.0	2.6	5.6	2.4	2.6
2026	Αρνητικό	30.0	2.8	6.7	2.4	2.7
	Βασικό	50.0	2.8	5.5	2.4	2.5
	Θετικό	20.0	3.1	5.3	2.4	2.6
2027	Αρνητικό	30.0	3.5	6.5	2.5	3.5
	Βασικό	50.0	2.6	5.2	2.5	2.5
	Θετικό	20.0	2.6	4.9	2.4	2.6

Ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας στο αρνητικό σενάριο μπορεί να ξεπεράσει αυτόν του βασικού και του θετικού μετά την αρχική συρρίκνωση και προσαρμογή, όταν η οικονομική δραστηριότητα θα ξεκινήσει να αναπτύσσεται από χαμηλότερη βάση. Έτσι στο αρνητικό σενάριο η ανάπτυξη του ΑΕΠ θα ακολουθήσει μία τροχιά, που μετά την αρχική συρρίκνωση θα ισούται και θα ξεπερνά αυτή του βασικού σεναρίου για ένα διάστημα, ωστόσο τα δύο σενάρια συγκλίνουν. Οι τιμές των ακινήτων καθορίζονται από πολλούς παράγοντες, ειδικά από την αύξηση του ΑΕΠ. Ωστόσο, η σχέση μεταξύ της αύξησης του ΑΕΠ και των τιμών των ακινήτων συνεπάγεται μια χρονική καθυστέρηση.

6. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)**6.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)**

Το βασικό σενάριο αναθεωρήθηκε για σκοπούς της έκθεσης με ημερομηνία αναφοράς 30 Ιουνίου 2023, λαμβάνοντας υπόψη τις τελευταίες εξελίξεις και πληροφορίες που ήταν διαθέσιμες μέχρι εκείνο το σημείο και περιγράφονται πιο κάτω. Η οικονομική δραστηριότητα συνέχισε να ανακάμπτει έντονα το 2022 λόγω της απότομης ανάκαμψης στον τουριστικό τομέα μετά την απότομη συρρίκνωση του 2020 και της έντονης αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης, παρά την επιθετική νομισματική συρρίκνωση και απότομες αυξήσεις στα επιτόκια. Η οικονομική δυναμική αναμένεται να συνεχιστεί το 2023 με βραδύτερο ρυθμό. Το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 5.6% το 2022 και προβλέπεται να αυξηθεί κατά 2.8% το 2023 σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών. Ο πληθωρισμός τιμών καταναλωτή ήταν κατά μέσο όρο 8.1% το 2022 και αναμένεται να επιβραδυνθεί στο 3.8% το 2023 σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το ποσοστό ανεργίας θα συνεχίσει να μειώνεται σταθερά μεσοπρόθεσμα. Οι τιμές των ακινήτων θα συνεχίσουν να αυξάνονται μέτρια το 2023 καθώς η εγχώρια οικιστική ζήτηση παραμένει σχετικά ισχυρή.

Το αρνητικό σενάριο συνάδει με τις παραδοχές για επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας λόγω του πολέμου στην Ουκρανία, του αυξημένου πληθωρισμού και της συνεχιζόμενης αυστηρής νομισματικής πολιτικής. Η Κυπριακή οικονομία βασίζεται στις υπηρεσίες, ιδιαίτερα στον τουρισμό, τις διεθνείς επιχειρήσεις και τις υπηρεσίες πληροφόρησης με προσανατολισμό προς τα έξω. Αυτό καθιστά την Κυπριακή οικονομία πιο εκτεθειμένη από άλλες χώρες στο διεθνές περιβάλλον και στους όρους εμπορικών κραδασμών. Η ασθενέστερη εξωτερική ζήτηση και η πιο περιορισμένη εγχώρια ζήτηση ως αποτέλεσμα των υψηλότερων επιτοκίων θα οδηγήσουν σε επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας. Το αρνητικό σενάριο προϋποθέτει βαθύτερο αντίκτυπο αυτών των συνθηκών στην πραγματική οικονομία σε σχέση με το βασικό σενάριο. Το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να συρρικνωθεί συγκρατημένα κατά 0.7% το 2023, με την ανάκαμψη να παραμένει αμυδρή μεσοπρόθεσμα. Αναφορικά με την αγορά εργασίας το ποσοστό ανεργίας θα αυξηθεί συγκρατημένα και ο πληθωρισμός ενώ θα είναι αυξημένος, θα είναι χαμηλότερος από το βασικό σενάριο. Οι τιμές ακινήτων θα συρρικνωθούν επίσης σύμφωνα με τη συρρίκνωση του πραγματικού ΑΕΠ.

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, το Συγκρότημα έχει επαναξιολογήσει τις κύριες οικονομικές μεταβλητές που χρησιμοποιεί στα μοντέλα επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σύμφωνα με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9. Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί πραγματικές τιμές για τις μεταβλητές αυτές. Οι πηγές για τις τιμές αυτές περιλαμβάνουν την Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, την Eurostat, την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου για τον δείκτη τιμών ακινήτων κατοικιών, και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για τα επιτόκια. Για τις τιμές επιτοκίων πηγή αποτελεί επίσης η υπηρεσία Bloomberg. Στην περίπτωση των τιμών των ακινήτων, το Συγκρότημα χρησιμοποιεί επιπλέον εκτιμήσεις από το Royal Institute of Chartered Surveyors. Για τις μελλοντικές περιόδους, το Συγκρότημα χρησιμοποιεί τις προβλεπόμενες τιμές για τις ίδιες μεταβλητές, που ετοιμάζονται από το Τμήμα Οικονομικών Ερευνών της BOC PCL. Οι εσωτερικές ασκήσεις προβλέψεων συνάδουν με τις διαθέσιμες προβλέψεις από επίσημες πηγές όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Υπουργείο Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ποιοτικές προσαρμογές ή διορθώσεις γίνονται περιστασιακά όταν οι μεταβλητές που υπολογίζονται δεν αποτυπώνουν όλα τα χαρακτηριστικά της αγοράς. Τα στοιχεία αυτά επανεξετάζονται και προσαρμόζονται, εάν κριθεί απαραίτητο, από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων, επικυρώνονται από την Επιτροπή Προβλέψεων του Συγκροτήματος και εγκρίνονται από τις Επιτροπές Διαχείρισης Κινδύνου και Ελέγχου. Έχουν γίνει ποιοτικές προσαρμογές ή διορθώσεις όπως περιγράφονται στις παρακάτω ενότητες όπου ισχύει.

Για τους πελάτες στο Στάδιο 3, ο υπολογισμός της απομείωσης σε ατομική βάση είναι ο μεσοσταθμικός όρος τριών σεναρίων, βασικό, αρνητικό και θετικό. Το βασικό σενάριο επικεντρώνεται στις ακόλουθες μεταβλητές, που βασίζονται στα συγκεκριμένα δεδομένα και συνθήκες του κάθε πελάτη: τις λειτουργικές ταμειακές ροές, το χρονικό πλαίσιο ανάκτησης των εξασφαλίσεων και τις εκπτώσεις τιμών κατά τη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων. Το βασικό σενάριο χρησιμοποιείται για την δημιουργία άλλων θετικότερων ή αρνητικότερων σεναρίων. Για το αρνητικό σενάριο, οι λειτουργικές ταμειακές ροές μειώνονται κατά 50%, οι εκπτώσεις τιμών στις εξασφαλίσεις ακινήτων αυξάνονται κατά 50% και ο χρόνος ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων αυξάνεται κατά 1 έτος σε σχέση με το βασικό σενάριο, ενώ για το θετικό σενάριο οι εκπτώσεις τιμών μειώνονται κατά 5%, χωρίς καμία αλλαγή στο χρονικό πλαίσιο της ρευστοποίησης σε σχέση με το βασικό σενάριο. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών (συμπεριλαμβανομένων των ταμειακών ροών που μπορεί να προκύψουν από την ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων) αντικατοπτρίζουν τρέχουσες και αναμενόμενες μελλοντικές οικονομικές συνθήκες και γενικά συνάδουν με αυτές που χρησιμοποιούνται για τις εκθέσεις σε Στάδιο 3 που αξιολογούνται σε συλλογική βάση.

Για πελάτες που αξιολογούνται σε συλλογική βάση ο υπολογισμός είναι επίσης ο μεσοσταθμικός όρος τριών σεναρίων: βασικού, αρνητικού και θετικού.

6. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)**6.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)***Αξιολόγηση ζημιάς από αθέτηση υποχρέωσης (LGD)*

Ένας παράγοντας για την εκτίμηση της ζημιάς από αθέτηση υποχρέωσης (LGD) είναι το χρονικό πλαίσιο και το καθαρό ανακτήσιμο ποσό από την ανάκτηση ή πώληση των εξασφαλίσεων που περιλαμβάνουν κυρίως ακίνητα περιουσιακά στοιχεία.

Έχουν γίνει παραδοχές που αφορούν τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες ακινήτων, καθώς και το χρονικό ορίζοντα της ρευστοποίησης της εξασφάλισης, το κόστος φορολογίας και τα έξοδα ανάκτησης και μετέπειτα πώλησης της εξασφάλισης καθώς και άλλες σχετικές εκπτώσεις. Έχει χρησιμοποιηθεί ο ανάλογος δείκτης ως βάση για τον υπολογισμό της επικαιροποιημένης αγοραίας αξίας των ακινήτων και γίνονται προσαρμογές σύμφωνα με την κρίση της διοίκησης όπου χρειάζεται, δεδομένης της δυσκολίας για την διαφοροποίηση μεταξύ βραχυπρόθεσμων επιπτώσεων και μακροπρόθεσμων διαρθρωτικών αλλαγών και της έλλειψης στοιχείων στην αγορά για σκοπούς σύγκρισης. Οι παραδοχές έγιναν με βάση ένα μακροοικονομικό σενάριο για μελλοντικές αλλαγές στις τιμές των ακινήτων και έχουν γίνει ποιοτικές προσαρμογές ή διορθώσεις για τον περιορισμό της προβλεπόμενης θετικής αύξησης τιμών ακινήτων στο 0% για όλα τα σενάρια για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που είναι εξασφαλισμένα με ακίνητα.

Στις 30 Ιουνίου 2023, η μεσοσταθμισμένη έκπτωση τιμών (συμπεριλαμβανομένης της έκπτωσης για έλλειψη ρευστότητας και των εξόδων πωλήσεων) που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό των συλλογικών προβλέψεων για τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, ανέρχεται περίπου στο 32% για το βασικό σενάριο (31 Δεκεμβρίου 2022: περίπου 32%).

Το χρονικό πλαίσιο ανάκτησης των εξασφαλίσεων ακινήτων για τον υπολογισμό των συλλογικών προβλέψεων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, έχει εκτιμηθεί ότι είναι κατά μέσο όρο στα επτά έτη για το βασικό σενάριο (31 Δεκεμβρίου 2022: μέσος όρος επτά έτη).

Για τον υπολογισμό απομείωσης σε ατομική βάση, το χρονικό πλαίσιο ανάκτησης των εξασφαλίσεων και οι εκπτώσεις τιμών βασίστηκαν στα συγκεκριμένα δεδομένα και συνθήκες της κάθε περίπτωσης. Για συγκεκριμένες περιπτώσεις, μπορεί να ασκηθεί κρίση για την κατηγοριοποίηση σε στάδια κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης σε ατομική βάση.

Οι παραπάνω παραδοχές επηρεάζονται επίσης από τον συνεχιζόμενο διάλογο για ρυθμιστικά θέματα που διατηρεί το Συγκρότημα με τον κύριο επόπτη του, την ΕΚΤ, και άλλες ρυθμιστικές οδηγίες και διερμηνείες που εκδίδονται από διάφορους κανονιστικούς και χρηματοοικονομικούς φορείς όπως την ΕΚΤ και την ΕΑΤ, οι οποίοι παρέχουν καθοδήγηση και προσδοκίες ως προς τους σχετικούς όρους και τη διαχείριση/ταξινόμηση συγκεκριμένων παραμέτρων/παραδοχών που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των προβλέψεων.

Οποιαδήποτε διαφοροποίηση σε αυτές τις παραδοχές ή διαφορά μεταξύ των παραδοχών που έγιναν και των πραγματικών αποτελεσμάτων θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντικές αλλαγές στα υπολογιζόμενα ποσά των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

Αναμενόμενη διάρκεια ζωής των ανακυκλούμενων διευκολύνσεων

Η αναμενόμενη διάρκεια ζωής των ανακυκλούμενων διευκολύνσεων βασίζεται σε ένα μοντέλο ανάλυσης συμπεριφοράς (behavioural maturity model) για ανακυκλούμενες διευκολύνσεις στη βάση διαθέσιμων ιστορικών δεδομένων της BOC PCL όπου η αναμενόμενη λήξη της κάθε ανακυκλούμενης διευκόλυνσης βασίστηκε στο προφίλ του πελάτη. Το μοντέλο ανάλυσης συμπεριφοράς αναθεωρήθηκε κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2022 έτσι ώστε αντικατοπτρίζει το επικαιροποιημένο προφίλ των πελατών, διατηρώντας τα ίδια χαρακτηριστικά του μοντέλου.

6. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)**6.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)***Προσαρμογές μοντέλων*

Έχουν αναπτυχθεί μοντέλα για τις παραμέτρους των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL), τη πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD), το άνοιγμα σε αθέτηση (EAD), τη ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης (LGD), για όλα τα χαρτοφυλάκια και τομείς που μοιράζονται κοινά χαρακτηριστικά. Ο έλεγχος των μοντέλων (αρχικά και περιοδικά), γίνεται από ανεξάρτητο τμήμα της Υπηρεσίας Διαχείρισης Κινδύνων και περιλαμβάνει τόσο ποσοτικούς ελέγχους (π.χ. αξιολόγηση της σταθερότητας και της επίδοσης των μοντέλων) όσο και ποιοτικούς ελέγχους. Η συχνότητα και η ακρίβεια επικύρωσης των μοντέλων είναι ανάλογη με τη συνολική χρήση, την πολυπλοκότητα και την σημαντικότητα τους, (δηλ. η διαβάθμιση του κινδύνου). Σε ορισμένες περιπτώσεις, η διοίκηση εξασκεί κρίση στην εφαρμογή προσαρμογών στις παραμέτρους των μοντέλων. Την ευθύνη για τα μοντέλα έχει η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων, όπου εφαρμόζει ένα ισχυρό πλαίσιο διακυβέρνησης για τον καθορισμό της μεθοδολογίας της επιμέτρησης απομείωσης συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων, παραδοχών και αναπροσαρμογών. Οποιοσδήποτε αναπροσαρμογές της διοίκησης γίνονται από την Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων, επικυρώνονται από την Επιτροπή Προβλέψεων του Συγκροτήματος και εγκρίνονται από τις Επιτροπές Διαχείρισης Κινδύνου και Ελέγχου.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) περιλαμβάνουν επίσης προβλέψεις για πιστωτικές εκθέσεις εκτός ισολογισμού που αποτελούνται από εγγυητικές που δόθηκαν και από αμετάκλητες ανειλημμένες υποχρεώσεις για εκταμίευση κεφαλαίων. Οι πιστωτικές εκθέσεις εκτός ισολογισμού που αξιολογούνται για απομείωση σε ατομική βάση απαιτούν παραδοχές σε σχέση με την πιθανότητα, το χρονοδιάγραμμα και το ύψος των ταμειακών εκροών. Για πιστωτικές εκθέσεις εκτός ισολογισμού οι οποίες αξιολογούνται για απομείωση συλλογικά, η πρόβλεψη για απομείωση υπολογίζεται με βάση το μοντέλο πιστωτικού συντελεστή μετατροπής (Credit Conversion Factor, CCF).

Προσαρμογές σε σχέση με τις παρούσες οικονομικές συνθήκες

Οι δύο προσαρμογές που εισήχθησαν το 2022 ως ανταπόκριση στις αβεβαιότητες από τις συνέπειες της Ουκρανικής κρίσης, στον πληθυσμό που αξιολογείται σε συλλογική βάση, και αφορά τα ανοίγματα που θεωρούνται πιο ευάλωτα στις επιπτώσεις της κρίσης συνεχίζουν να εφαρμόζονται κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023. Αυτές οι προσαρμογές εισήχθησαν για την αντιμετώπιση της αυξημένης αβεβαιότητας από τη γεωπολιτική αστάθεια, τους περιορισμούς στο εμπόριο, τη διαταραχή στην αλυσίδα εφοδιασμού παγκοσμίως, τις αυξήσεις στις τιμές ενέργειας και τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στο εγχώριο κόστος διαβίωσης. Η επίδραση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές από την εφαρμογή αυτών των προσαρμογών ήταν η αναστροφή ύψους περίπου €3.7 εκατ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 (μετά από αναθεώρηση της αξιολόγησης των τομέων που ταξινομήθηκαν ως Υψηλού Κινδύνου και/ή Έγκαιρης Προειδοποίησης) και η καθαρή μεταφορά €22 εκατ. δανείων από το Στάδιο 1 στο Στάδιο 2 στις 30 Ιουνίου 2023.

Συγκεκριμένα, η πρώτη προσαρμογή σχετίζεται με τους ιδιώτες που αναμένεται να επηρεαστούν από το αυξημένο κόστος διαβίωσης ούτως ώστε να αντικατοπτρίζονται ευαισθησίες στον πληθωρισμό, όπου εφαρμόζεται σενάριο με υψηλότερο ποσοστό αύξησης στο κόστος διαβίωσης. Εφαρμόζεται υποβάθμιση μιας βαθμίδας στο συγκεκριμένο χαρτοφυλάκιο, αντανakλώντας την αναμενόμενη επίδραση του πληθωρισμού στην πιστοληπτική τους ικανότητα. Η δεύτερη προσαρμογή σχετίζεται με τους τομείς που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως Υψηλού Κινδύνου ή Έγκαιρης Προειδοποίησης ούτως ώστε να αντικατοπτρίζει τη μεικτή αναμενόμενη προσιθιθέμενη αξία (GVA) σε αυτούς τους τομείς, όπου υπάρχει επιδείνωση. Συγκεκριμένα, η ταξινόμηση κινδύνου στους τομείς πραγαματεύεται συγκρίνοντας την μεικτή αναμενόμενη προσιθιθέμενη αξία (GVA) για κάθε τομέα με τις προηγούμενες επιδόσεις του (εγγενής) και τις επιδόσεις του έναντι άλλων τομέων (συστημική). Σε περιπτώσεις όπου διαπιστωθεί ότι τόσο οι συστημικοί όσο και οι εγγενείς δείκτες έχουν επιδεινωθεί, ο σχετικός τομέας ταξινομείται ως 'Υψηλού Κινδύνου' ενώ εάν μόνο ένας από τους δύο έχει επιδεινωθεί, τότε ο τομέας ταξινομείται ως 'Έγκαιρης Προειδοποίησης'. Εφαρμόζεται υποβάθμιση μιας βαθμίδας στους τομείς 'Έγκαιρης Προειδοποίησης' ενώ για τομείς 'Υψηλού Κινδύνου' εφαρμόζεται πιο αυστηρή υποβάθμιση αναλόγως.

Επιπλέον, η προσαρμογή που σχετίζεται με την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD), που εισήχθη το τέταρτο τρίμηνο του 2022 για να αντιμετωπίσει συγκεκριμένα το περιβάλλον υψηλού πληθωρισμού που επηρεάζει την οικονομία, εξακολουθεί να εφαρμόζεται κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023. Με αυτήν την αναπροσαρμογή, έχει τεθεί ως κατώτατο όριο για τις πιθανότητες αθέτησης υποχρέωσης (PDs) το μέγιστο επίπεδο του 2018/2019, στη βάση ότι τα έτη αυτά θεωρούνται πιο κοντά σε ένα σύνθετες επιχειρηματικό περιβάλλον όσον αφορά τα ποσοστά αθέτησης. Η επίδραση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές από την εφαρμογή αυτών των προσαρμογών ήταν €3.9 εκατ. χρέωση για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ως αποτέλεσμα διαφόρων παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων της επικαιροποίησης της πιστοληπτικής αξιολόγησης, της πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης (PD) και των ορίων βαθμονόμησης καθώς και της μετάβασης μεταξύ σταδίων.

6. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)**6.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)**

Επιπλέον, στο εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, για τη ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης (LGD), η αναπροσαρμογή έχει ενσωματωθεί μέσω της μειωμένης περιόδου αποκατάστασης για ανοίγματα στο Στάδιο 2 και Στάδιο 3 (δηλαδή έχει μειωθεί η μέγιστη περίοδος που θεωρείται ότι έχει αποκατασταθεί ένας πελάτης). Η επίδραση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές ήταν €8.4 εκατ. χρέωση για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023.

Το Συγκρότημα κατέβαλε βέλτιστη προσπάθεια κατά την άσκηση κρίσης ούτως ώστε να εξετάσει όλες τις εύλογες και βάσιμες πληροφορίες που ήταν διαθέσιμες κατά την αξιολόγηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών στις 30 Ιουνίου 2023. Το Συγκρότημα θα συνεχίσει να αξιολογεί τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές και τις σχετικές οικονομικές προοπτικές σε τριμηνιαία βάση, ούτως ώστε οποιεσδήποτε αλλαγές προκύπτουν από την αβεβαιότητα στις μακροοικονομικές προοπτικές και γεωπολιτικές εξελίξεις, που επηρεάζονται από τις συνέπειες της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία, να μπορούν να αντικατοπτριστούν έγκαιρα.

Τμηματοποίηση χαρτοφυλακίου

Η αξιολόγηση απομείωσης σε ατομική βάση πραγματοποιείται όχι μόνο για περιουσιακά στοιχεία που είναι σημαντικά σε ατομική βάση, αλλά και για ανοίγματα με συγκεκριμένα κριτήρια που καθορίζονται από τη διοίκηση. Τα κριτήρια για τα ανοίγματα που αξιολογούνται σε ατομική βάση βασίζονται στην κρίση της διοίκησης και αναθεωρούνται σε τριμηνιαία βάση από την Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων και αναπροσαρμόζονται ή ενισχύονται αν θεωρηθεί αναγκαίο. Τα κριτήρια επιλογής, ενισχύθηκαν περαιτέρω μέσα στο 2022 ούτως ώστε να περιλαμβάνουν τη σημαντική έκθεση για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες με διαβατήριο από ή τόπο διαμονής τη Ρωσία, την Ουκρανία ή τη Λευκορωσία και/ή επιχειρηματικές δραστηριότητες εντός των εν λόγω χωρών.

Περαιτέρω πληροφορίες για τις προβλέψεις για απομείωση και σχετική πληροφόρηση παρουσιάζονται στη Σημείωση 30.

6.3 Αποθέματα ακινήτων - εκτίμηση της καθαρής ανακτήσιμης αξίας

Τα αποθέματα ακινήτων αποτιμώνται στο χαμηλότερο του κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία καθορίζεται με τεχνικές αποτίμησης, που απαιτούν σημαντική κρίση, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα διαθέσιμα σημεία αναφοράς, όπως οι εκθέσεις των εκτιμητών, οι τρέχουσες συνθήκες της αγοράς, η περίοδος που κατέχεται ένα περιουσιακό στοιχείο εφαρμόζοντας ποσοστό έκπτωσης ρευστότητας όπου κρίνεται αναγκαίο και άλλες σχετικές παραμέτρους. Τα έξοδα πώλησης αφαιρούνται από την ρευστοποιήσιμη αξία. Ανάλογα με την αξία του εν λόγω ακινήτου και την υπάρχουσα πληροφόρηση στην αγορά, ο καθορισμός του κόστους πώλησης μπορεί να απαιτεί επαγγελματική κρίση η οποία περιλαμβάνει ένα μεγάλο βαθμό αβεβαιότητας που οφείλεται στη μειωμένη δραστηριότητα της αγοράς.

Περαιτέρω πληροφορίες για τα αποθέματα ακινήτων παρουσιάζονται στη Σημείωση 19.

6.4 Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα

Η λογιστική πολιτική για τις προβλέψεις για εκκρεμείς επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα περιγράφεται στη Σημείωση 2.37 των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Για να καθοριστεί αν μια παρούσα υποχρέωση υπάρχει και για να εκτιμηθεί η πιθανότητα, το χρονικό πλαίσιο και το ποσό για οποιαδήποτε εκροή χρειάζονται εκτιμήσεις. Οι προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα συνήθως απαιτούν μεγαλύτερο βαθμό κρίσης από άλλα είδη προβλέψεων. Αναμένεται ότι το Συγκρότημα θα συνεχίσει να έχει σημαντική έκθεση σε επιδικίες και κανονιστικά θέματα και έρευνες που σχετίζονται με παρελθοντικά νομικά ζητήματα μεσοπρόθεσμα. Τα θέματα για τα οποία το Συγκρότημα προσδιορίζει ότι η πιθανότητα για μελλοντική ζημιά είναι περισσότερο από απομακρυσμένη θα μεταβάλλονται από περίοδο σε περίοδο όπως και τα θέματα ως προς τα οποία μπορεί να γίνει μια αξιόπιστη εκτίμηση και η εκτιμώμενη πιθανή τους ζημιά. Τα πραγματικά αποτελέσματα δύναται να είναι σημαντικά ψηλότερα ή χαμηλότερα από την εκτιμημένη πιθανή ζημιά για τα θέματα στα οποία έγινε εκτίμηση. Επιπρόσθετα, ζημιά μπορεί να προκύψει για θέματα στα οποία το Συγκρότημα θεωρούσε ότι η πιθανότητα ζημιάς ήταν απομακρυσμένη.

Λεπτομερής περιγραφή για τη φύση της αβεβαιότητας και των παραδοχών και την επίδραση στο ποσό και τη χρονική περίοδο για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα περιλαμβάνεται στη Σημείωση 27.

7. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα

Οι δραστηριότητες του Συγκροτήματος είναι κυρίως επικεντρωμένες στην Κύπρο. Οι εργασίες στην Κύπρο είναι οργανωμένες ανά πελατειακό τομέα στη βάση της υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη. Τα αποτελέσματα από τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος στο εξωτερικό και συγκεκριμένα της Ελλάδας, Ρουμανίας και Ρωσίας, παρουσιάζονται στον τομέα 'Λοιπά', δεδομένου του μεγέθους τους και καθώς αποτελούν μέρος των δραστηριοτήτων απομόχλευσης του Συγκροτήματος. Επιπλέον, τα αποτελέσματα ορισμένων μικρών θυγατρικών του Συγκροτήματος κατανέμονται στους τομείς με βάση τις κύριες δραστηριότητές τους.

Από το τέταρτο τρίμηνο του 2022, μετά από μια εσωτερική αναδιοργάνωση οι τομείς των Μεγάλων Επιχειρήσεων και Διεθνών Επιχειρήσεων, οι οποίες αναφέρονταν προηγουμένως ως ένας Τομέας 'Διεθνείς και μεγάλες επιχειρήσεις', έχουν διαχωριστεί και οι εργασίες που δεν αφορούσαν διεθνείς εργασίες παρουσιάζονται και παρακολουθούνται μαζί με τις Μεγάλες Επιχειρήσεις ενώ οι Διεθνείς Επιχειρηματικές Εργασίες, η Χρηματοδότηση Έργων & Κοινοπραξίες Δανείων και ο Τομέας Ναυτιλίας παρουσιάζονται και παρακολουθούνται στις 'Διεθνείς Επιχειρήσεις'. Οι συγκριτικές πληροφορίες στην 'Ανάλυση ανά πελατειακό τομέα' και 'Ανάλυση συνόλου εσόδων' έχουν αναπροσαρμοστεί για να αντικατοπτρίζουν αυτή την αλλαγή η οποία είχε εφαρμοστεί στις ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Οι συγκριτικές πληροφορίες στην 'Ανάλυση ανά πελατειακό τομέα' και 'Ανάλυση συνόλου εσόδων' αναπροσαρμόστηκαν επίσης για να ληφθεί υπόψη η αναδρομική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 17 όπως περιγράφεται στη Σημείωση 3.3.1.

Οι επιχειρηματικοί τομείς αναλύονται πιο κάτω:

- i. Οι πελατειακοί τομείς 'Μεγάλες επιχειρήσεις', 'Μικρομεσαίες επιχειρήσεις' και 'Ιδιώτες' διαχειρίζονται δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες. Η κατηγοριοποίηση των δανείων ανά πελατειακή ομάδα περιγράφεται παρακάτω.
- ii. Ο τομέας 'Διεθνείς επιχειρήσεις' περιλαμβάνει τις Διεθνείς Επιχειρηματικές Εργασίες, τη Χρηματοδότηση Έργων & Κοινοπραξίες Δανείων και τον Τομέα Ναυτιλίας. Οι Διεθνείς Επιχειρηματικές Εργασίες παρέχουν χρηματοδότηση από την Κύπρο για έργα που έχουν τη βάση τους στο εξωτερικό με κύριο άξονα την Ελλάδα και το Ηνωμένο Βασίλειο. Η Χρηματοδότηση Έργων & Κοινοπραξίες Δανείων ενεργεί ως διοργανωτής ή συμμετέχων σε μεγάλες διεθνείς συναλλαγές κοινοπραξίας δανείων. Ο Τομέας Ναυτιλίας παρέχει ναυτιλιακή χρηματοδότηση κυρίως για θαλάσσια φορτηγά πλοία.
- iii. Ο τομέας 'Αναδιάρθρωσεις και Ανακτήσεις χρεών' είναι η εξειδικευμένη μονάδα η οποία διαχειρίζεται την ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων του Συγκροτήματος και τις εκθέσεις σε δανειολήπτες που παρουσιάζουν οικονομικές δυσκολίες μέσω καινοτόμων λύσεων.
- iv. Ο πελατειακός τομέας 'Κέντρο διεθνών εργασιών' εξειδικεύεται στην παροχή τραπεζικών υπηρεσιών σε διεθνείς επιχειρήσεις με έδρα την Κύπρο ιδιαίτερα σε διεθνείς επιχειρήσεις των οποίων η ιδιοκτησία και οι επιχειρηματικές δραστηριότητες βρίσκονται εκτός Κύπρου και ιδιώτες πελάτες της BOC PCL μη κάτοικους Κύπρου.
- v. Ο πελατειακός τομέας 'Διαχείριση περιουσίας' επιβλέπει την παροχή υπηρεσιών ιδιωτικού τραπεζικού τομέα και διαχείρισης περιουσίας, εκτέλεσης εντολών, και υπηρεσίες αποθετηρίων, διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων και του επενδυτικού τραπεζικού τομέα. Αυτός ο πελατειακός τομέας περιλαμβάνει επίσης θυγατρικές εταιρείες του Συγκροτήματος, των οποίων οι δραστηριότητες σχετίζονται με επενδυτικές και χρηματιστηριακές υπηρεσίες, επενδυτικές εταιρείες και διαχείριση και φύλαξη Ταμείων ΟΣΕΚΑ.
- vi. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Ακινήτων (ΔΔΑ) διαχειρίζεται ακίνητα που αποκτήθηκαν μέσω συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με ακίνητα (debt-for-property swaps) και ακίνητα που αποκτήθηκαν μέσω της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας το 2013, και εκτελεί στρατηγικές εξόδου για να ρευστοποιήσει αυτά τα περιουσιακά στοιχεία. Η ΔΔΑ περιλαμβάνει επίσης θυγατρικές εταιρείες του Συγκροτήματος που οι κύριες δραστηριότητές τους είναι η κατοχή και διαχείριση ακινήτων.
- vii. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της ρευστότητας, για να επιβλέπει τις δραστηριότητες και να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις εσωτερικές και κανονιστικές πολιτικές ρευστότητας και να καθοδηγεί τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν για την διαθεσιμότητα της ρευστότητας.
- viii. Ο τομέας 'Ασφαλιστικές εργασίες' περιλαμβάνει τόσο ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής, όσο και ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου.
- ix. Ο τομέας 'Λοιπά' περιλαμβάνει κεντρικές υπηρεσίες της BOC PCL όπως η οικονομική διεύθυνση, η διαχείριση κινδύνων, η συμμόρφωση, η νομική υπηρεσία, υπηρεσίες πληροφορικής, οι υπηρεσίες εταιρικών υποθέσεων και ανθρώπινου δυναμικού. Αυτές οι υπηρεσίες παρέχουν υπηρεσίες στα λειτουργικά τμήματα. Ο τομέας 'Λοιπά' περιλαμβάνει επίσης άλλες θυγατρικές εταιρείες στην Κύπρο (εξαιρουμένων των ασφαλιστικών θυγατρικών, θυγατρικών εταιρειών ακινήτων της ΔΔΑ και θυγατρικών εταιρειών του πελατειακού τομέα 'Διαχείριση Περιουσίας'), καθώς και τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος στο εξωτερικό.

7. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα (συνέχεια)

Η BOC PCL γενικά κατηγοριοποιεί τα δάνεια της ανά ομάδα πελατών, χρησιμοποιώντας τους ακόλουθους τομείς πελατών:

- i. Ιδιώτες - όλα τα φυσικά πρόσωπα, ανεξαρτήτως ποσού διευκόλυνσης, και τα νομικά πρόσωπα με διευκολύνσεις από την BOC PCL έως €500 χιλ., εξαιρουμένων των δανείων επιχειρηματικής στέγης και/ή ετήσιο πιστωτικό κύκλο εργασιών μέχρι €1 εκατ..
- ii. ΜΜΕ - οποιαδήποτε εταιρεία ή συγκρότημα εταιρειών (συμπεριλαμβανομένων προσωπικών και στεγαστικών δανείων προς τους διευθυντές ή τους μετόχους μιας εταιρείας) με διευκολύνσεις από την BOC PCL ύψους από €500 χιλ. έως €4 εκατ. και/ή ετήσιο πιστωτικό κύκλο εργασιών από €1 εκατ. μέχρι €10 εκατ..
- iii. Μεγάλες επιχειρήσεις - οποιαδήποτε εταιρεία ή συγκρότημα εταιρειών (συμπεριλαμβανομένων προσωπικών και στεγαστικών δανείων προς τους διευθυντές ή τους μετόχους μιας εταιρείας) με διαθέσιμα πιστωτικά όρια από την BOC PCL πέραν των €4 εκατ. και/ή ελάχιστο ετήσιο πιστωτικό κύκλο εργασιών πέραν των €10 εκατ. Αυτές οι εταιρείες είναι είτε μεγαλύτερες εγχώριες εταιρείες είτε διεθνείς εταιρείες ή εταιρείες στον τομέα της ναυτιλίας. Ο δανεισμός περιλαμβάνει άμεσο δανεισμό ή δανεισμό μέσω κοινοπραγιών.

Η διοίκηση παρακολουθεί τα λειτουργικά αποτελέσματα του κάθε επιχειρηματικού τομέα ξεχωριστά για σκοπούς αξιολόγησης της απόδοσής του και κατανομής πόρων στον κάθε τομέα. Η απόδοση των επιχειρηματικών τομέων αξιολογείται με βάση τα κέρδη μετά τη φορολογία και τα δικαιώματα μειοψηφίας. Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα μεταξύ τομέων απαλείφονται στην ενοποίηση και γίνονται με συνήθεις εμπορικούς όρους.

Οι γνωστοποιήσεις ανά επιχειρηματικό τομέα παρατίθενται όπως παρουσιάζονται στην Εκτελεστική Επιτροπή του Συγκροτήματος.

Τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται με κάθε πελατειακό τομέα περιλαμβάνονται στον καθορισμό της επίδοσής του. Εφαρμόζονται μεθοδολογίες τεκμηρίωσης ενδοομιλικών συναλλαγών μεταξύ των πελατειακών τομέων για να παρουσιάζονται τα αποτελέσματά τους με συνήθεις εμπορικούς όρους. Τα άμεσα έσοδα και έξοδα που πραγματοποιούνται από κάθε πελατειακό τομέα κατανέμονται στον πελατειακό τομέα όπου προκύπτουν. Τα έμμεσα έσοδα και έξοδα ανακατανέμονται από τις κεντρικές υπηρεσίες στους πελατειακούς τομείς. Για σκοπούς της ανάλυσης ανά πελατειακό τομέα στην Κύπρο, χρεώνεται/πιστώνεται στα κέρδη ή ζημιές πριν τη φορολογία του κάθε πελατειακού τομέα νοητός φόρος με βάση τον φορολογικό συντελεστή της Κύπρου στο 12.5%.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, οι καταθέσεις πελατών και τα σχετικά έσοδα και έξοδα περιλαμβάνονται κυρίως στον τομέα διαχείρισης του πελάτη, αντί στον τομέα ο οποίος καταχωρεί τη συναλλαγή.

7. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα (συνέχεια)**Ανάλυση ανά πελατειακό τομέα**

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Διεθνείς επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Ιδιώτες	Αναδιάρθρωσεις και ανακτήσεις χρεών	Κέντρο διεθνών εργασιών	Διαχείριση περιουσίας	ΔΔΑ	Ασφαλιστικές εργασίες	Διαχείριση διαθεσίμων	Λοιπά	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023												
Καθαρά έσοδα/(έξοδα) από τόκους	77,412	14,093	25,803	167,683	9,360	57,091	8,180	(19,315)	-	19,334	(1,299)	358,342
Καθαρά έσοδα/(έξοδα) από αμοιβές και προμήθειες	10,342	586	5,325	30,617	1,369	26,537	2,566	(75)	(4,332)	844	15,825	89,604
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	475	(5)	291	1,206	20	2,692	79	-	-	11,211	(130)	15,839
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από χρηματοοικονομικά μέσα	(9)	-	-	-	-	-	34	-	1,746	2,651	1,258	5,680
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από αποστανγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος	3,839	108	(924)	(314)	3,195	(65)	81	-	-	(41)	(18)	5,861
Καθαρό αποτέλεσμα από ασφαλιστικές εργασίες	-	-	-	-	-	-	-	-	24,509	-	52	24,561
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	-	-	-	-	-	-	-	889	-	-	(101)	788
Καθαρά κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	-	-	-	-	-	-	-	3,704	-	-	202	3,906
Λοιπά έσοδα	10	-	8	84	64	2	83	3,937	5,121	12	2,879	12,200
Συνολικά λειτουργικά έσοδα	92,069	14,782	30,503	199,276	14,008	86,257	11,023	(10,860)	27,044	34,011	18,668	516,781
Δαπάνες προσωπικού	(3,707)	(814)	(2,578)	(25,104)	(4,596)	(5,767)	(2,650)	(2,120)	(1,370)	(1,061)	(43,276)	(93,043)
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές	(1,756)	(132)	(908)	(11,064)	(32)	(3,762)	(582)	-	-	-	-	(18,236)
Προβλέψεις για επιδικίες, κανονιστικά θέματα και άλλες προβλέψεις (μετά από αναστροφές)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(14,148)	(14,148)
Άλλα λειτουργικά (έξοδα)/έσοδα (εξαιρουμένων των εξόδων από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλων εξόδων μετασχηματισμού)	(18,422)	(3,275)	(6,852)	(40,233)	(5,364)	(5,795)	(861)	(7,241)	(1,528)	(3,868)	25,240	(68,199)
Άλλα λειτουργικά έξοδα – έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα έξοδα μετασχηματισμού	(467)	(96)	(214)	(778)	(203)	(212)	(32)	(182)	-	(73)	-	(2,257)
Λειτουργικά κέρδη πριν από πιστωτικές ζημιές και απομείωση	67,717	10,465	19,951	122,097	3,813	70,721	6,898	(20,403)	24,146	29,009	(13,516)	320,898
Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(3,795)	(284)	547	(8,473)	(18,185)	(35)	4	(6,131)	(112)	(375)	67	(36,772)
Απομείωση μετά την αναστροφή μη-χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	-	-	-	-	-	-	-	(22,836)	-	-	(370)	(23,206)
Κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία	63,922	10,181	20,498	113,624	(14,372)	70,686	6,902	(49,370)	24,034	28,634	(13,819)	260,920
Φορολογία	(7,990)	(1,273)	(2,562)	(14,203)	1,797	(8,836)	(886)	5,186	(1,962)	(3,579)	(5,460)	(39,768)
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία	55,932	8,908	17,936	99,421	(12,575)	61,850	6,016	(44,184)	22,072	25,055	(19,279)	221,152
Δικαιώματα μειοψηφίας-κέρδη	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(905)	(905)
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	55,932	8,908	17,936	99,421	(12,575)	61,850	6,016	(44,184)	22,072	25,055	(20,184)	220,247

7. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα (συνέχεια)**Ανάλυση ανά πελατειακό τομέα (συνέχεια)**

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Διεθνείς επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Ιδιώτες	Αναδιάρθρωσεις και ανακτήσεις χρεών €000	Κέντρο διεθνών εργασιών €000	Διαχείριση περιουσίας €000	ΔΔΑ	Ασφαλιστικές εργασίες €000	Διαχείριση διαθεσίμων €000	Λοιπά €000	Σύνολο €000
Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022 (αναπροσαρμοσμένα)	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Καθαρά έσοδα/(έξοδα) από τόκους	49,572	9,629	14,495	43,703	16,294	10,234	578	(12,354)	-	13,573	(2)	145,722
Καθαρά έσοδα/(έξοδα) από αμοιβές και προμήθειες	11,157	771	5,587	29,562	4,252	27,928	2,569	(90)	(3,889)	1,003	14,789	93,639
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	450	34	279	1,137	52	2,947	86	-	-	5,809	1,104	11,898
Καθαρές κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα	171	-	-	-	(2,230)	-	(102)	-	(9,737)	1,899	(184)	(10,183)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από αποσπασμένη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος	1,036	108	(20)	116	1,523	13	(269)	-	-	(867)	8	1,648
Καθαρό αποτέλεσμα από ασφαλιστικές εργασίες	-	-	-	-	-	-	-	-	23,724	-	-	23,724
Καθαρές ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	-	-	-	-	-	-	-	(415)	(307)	-	(650)	(1,372)
Καθαρά κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	-	-	-	-	-	-	-	7,894	-	-	348	8,242
Λοιπά έσοδα	8	-	10	43	186	(3)	155	4,867	37	1	3,623	8,927
Συνολικά λειτουργικά έσοδα	62,394	10,542	20,351	74,561	20,077	41,119	3,017	(98)	9,828	21,418	19,036	282,245
Δαπάνες προσωπικού	(3,413)	(661)	(2,902)	(30,007)	(5,677)	(6,240)	(1,825)	(2,055)	(1,337)	(1,108)	(43,078)	(98,303)
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές	(1,506)	(134)	(806)	(10,448)	(45)	(3,272)	(295)	-	-	(1)	-	(16,507)
Προβλέψεις για επιδικίες, κανονιστικά θέματα και άλλες προβλέψεις (μετά από αναστροφές)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(594)	(594)
Άλλα λειτουργικά (έξοδα)/έσοδα (εξαιρουμένων των εξόδων από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλων εξόδων μετασχηματισμού)	(16,951)	(3,081)	(7,652)	(39,183)	(11,197)	(5,055)	(1,170)	(8,215)	(1,588)	(5,142)	30,085	(69,149)
Άλλα λειτουργικά έξοδα – έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα έξοδα μετασχηματισμού	-	-	-	-	(1,053)	-	-	(351)	-	-	(5,271)	(6,675)
Λειτουργικά κέρδη πριν από πιστωτικές ζημιές και απομείωση	40,524	6,666	8,991	(5,077)	2,105	26,552	(273)	(10,719)	6,903	15,167	178	91,017
Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(6,206)	219	569	293	(16,577)	285	(226)	(323)	38	(167)	(2,731)	(24,826)
Απομείωση μετά την αναστροφή μη-χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	-	-	-	-	-	-	-	(7,203)	-	-	(4,954)	(12,157)
Κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία	34,318	6,885	9,560	(4,784)	(14,472)	26,837	(499)	(18,245)	6,941	15,000	(7,507)	54,034
Φορολογία	(4,290)	(860)	(1,195)	598	1,809	(3,355)	3	2,429	(888)	(1,875)	(3,534)	(11,158)
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία	30,028	6,025	8,365	(4,186)	(12,663)	23,482	(496)	(15,816)	6,053	13,125	(11,041)	42,876
Δικαιώματα μειοψηφίας-κέρδη	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(662)	(662)
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	30,028	6,025	8,365	(4,186)	(12,663)	23,482	(496)	(15,816)	6,053	13,125	(11,703)	42,214

7. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα (συνέχεια)**Ανάλυση συνόλου εσόδων**

Το σύνολο εσόδων περιλαμβάνει τα καθαρά έσοδα από τόκους, τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες, τα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα, τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) από την αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος, το καθαρό αποτέλεσμα από ασφαλιστικές εργασίες, τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) από την επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα, τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) από την πώληση αποθεμάτων ακινήτων και τα λοιπά έσοδα. Δεν υπήρχαν έσοδα που προέρχονταν από συναλλαγές με ένα μόνο εξωτερικό πελάτη τα οποία ανέρχονταν σε 10% ή περισσότερο των εσόδων του Συγκροτήματος.

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Διεθνείς επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Ιδιώτες	Αναδιάρθρωσεις και ανακτήσεις χρεών	Κέντρο διεθνών εργασιών	Διαχείριση περιουσίας	ΔΔΑ	Ασφαλιστικές εργασίες	Διαχείριση διαθεσίμων	Λοιπά	Σύνολο
Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Έσοδα από τρίτους	107,136	21,286	27,362	113,280	14,341	39,745	3,787	8,271	31,099	131,374	19,100	516,781
(Έξοδα)/έσοδα μεταξύ τομέων	(15,067)	(6,504)	3,141	85,996	(333)	46,512	7,236	(19,131)	(4,055)	(97,363)	(432)	-
Σύνολο εσόδων	92,069	14,782	30,503	199,276	14,008	86,257	11,023	(10,860)	27,044	34,011	18,668	516,781

Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022 (αναπροσαρμοσμένα)												
Έσοδα από τρίτους	70,241	12,505	21,749	77,546	21,454	37,163	3,275	12,102	14,463	(6,315)	18,062	282,245
(Έξοδα)/έσοδα μεταξύ τομέων	(7,847)	(1,963)	(1,398)	(2,985)	(1,377)	3,956	(258)	(12,200)	(4,635)	27,733	974	-
Σύνολο εσόδων	62,394	10,542	20,351	74,561	20,077	41,119	3,017	(98)	9,828	21,418	19,036	282,245

Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Διεθνείς επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Ιδιώτες	Αναδιάρθρωσεις και ανακτήσεις χρεών	Κέντρο διεθνών εργασιών	Διαχείριση περιουσίας	ΔΔΑ	Ασφαλιστικές εργασίες	Διαχείριση διαθεσίμων	Λοιπά	Σύνολο
30 Ιουνίου 2023	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Περιουσιακά στοιχεία												
Περιουσιακά στοιχεία	3,631,474	693,952	980,135	4,265,210	258,551	131,417	74,992	1,015,859	864,065	12,749,946	1,412,229	26,077,830
Περιουσιακά στοιχεία μεταξύ τομέων	-	-	-	-	-	-	(9,155)	(38,017)	(21,995)	-	(36,506)	(105,673)
	3,631,474	693,952	980,135	4,265,210	258,551	131,417	65,837	977,842	842,070	12,749,946	1,375,723	25,972,157
Περιουσιακά στοιχεία μεταξύ εργασιών Κύπρου και εξωτερικού												(265,520)
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων												25,706,637

7. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα (συνέχεια)**Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (συνέχεια)**

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Διεθνείς επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Ιδιώτες	Αναδιάρθρωσεις και ανακτήσεις χρεών	Κέντρο διεθνών εργασιών	Διαχείριση περιουσίας	ΔΔΑ	Ασφαλιστικές εργασίες	Διαχείριση διαθεσίμων	Λοιπά	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2022 (αναπροσαρμοσμένα)	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Περιουσιακά στοιχεία												
Περιουσιακά στοιχεία	3,556,475	684,696	1,020,727	4,193,741	313,657	137,399	72,438	1,115,788	852,892	12,291,132	1,408,357	25,647,302
Περιουσιακά στοιχεία μεταξύ τομέων	-	-	-	-	-	-	(9,313)	(35,214)	(18,807)	-	(25,938)	(89,272)
	3,556,475	684,696	1,020,727	4,193,741	313,657	137,399	63,125	1,080,574	834,085	12,291,132	1,382,419	25,558,030
Περιουσιακά στοιχεία μεταξύ εργασιών Κύπρου και εξωτερικού												(269,489)
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων												25,288,541

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Διεθνείς επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Ιδιώτες	Αναδιάρθρωσεις και ανακτήσεις χρεών	Κέντρο διεθνών εργασιών	Διαχείριση περιουσίας	ΔΔΑ	Ασφαλιστικές εργασίες	Διαχείριση διαθεσίμων	Λοιπά	Σύνολο
30 Ιουνίου 2023	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Υποχρεώσεις												
Υποχρεώσεις	1,964,893	131,044	962,581	11,667,105	34,989	3,848,653	575,888	16,335	735,553	3,178,231	720,496	23,835,768
Υποχρεώσεις μεταξύ τομέων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(105,673)	-	(105,673)
	1,964,893	131,044	962,581	11,667,105	34,989	3,848,653	575,888	16,335	735,553	3,072,558	720,496	23,730,095
Υποχρεώσεις μεταξύ εργασιών Κύπρου και εξωτερικού												(266,645)
Σύνολο υποχρεώσεων												23,463,450

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Διεθνείς επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Ιδιώτες	Αναδιάρθρωσεις και ανακτήσεις χρεών	Κέντρο διεθνών εργασιών	Διαχείριση περιουσίας	ΔΔΑ	Ασφαλιστικές εργασίες	Διαχείριση διαθεσίμων	Λοιπά	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2022 (αναπροσαρμοσμένα)	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Υποχρεώσεις												
Υποχρεώσεις	1,915,300	139,898	1,007,555	11,333,783	33,806	3,957,050	628,578	10,049	690,757	3,183,550	699,535	23,599,861
Υποχρεώσεις μεταξύ τομέων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(89,272)	-	(89,272)
	1,915,300	139,898	1,007,555	11,333,783	33,806	3,957,050	628,578	10,049	690,757	3,094,278	699,535	23,510,589
Υποχρεώσεις μεταξύ εργασιών Κύπρου και εξωτερικού												(270,614)
Υποχρεώσεις												23,239,975

Η ανάλυση ανά πελατειακό τομέα και για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες κατά τομέα παρουσιάζονται στη Σημείωση 22 και στις Σημειώσεις 30.2 και 30.4 αντίστοιχα.

7. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα (συνέχεια)**Ανάλυση κύκλου εργασιών**

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022
	€000	€000
Έσοδα από τόκους και έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους	426,024	190,988
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	93,879	98,086
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	15,839	11,898
Μεικτά ασφάλιστρα	116,773	105,591
Ζημιές από επενδύσεις σε ακίνητα και αποθέματα ακινήτων	(18,512)	(494)
Λοιπά έσοδα	12,200	8,927
	646,203	414,996

Η ανάλυση των 'Ζημιών από επενδύσεις σε ακίνητα και αποθέματα ακινήτων' παρατίθεται στον πιο κάτω πίνακα:

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022
	€000	€000
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	788	(1,372)
Καθαρά κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	3,906	8,242
Απομείωση αποθεμάτων ακινήτων (Σημ. 12)	(23,206)	(7,364)
	(18,512)	(494)

8. Έσοδα από τόκους και έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους*Έσοδα από τόκους*

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022
	€000	€000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος:		
- Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	237,519	152,151
- Δανεία και απαιτήσεις σε τράπεζες και κεντρικές τράπεζες	132,500	1,446
- Ομόλογα	20,742	3,781
- Λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (Σημ. 20)	9,098	4,314
Ομόλογα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	3,993	4,986
Αρνητικά έσοδα από τόκους για χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	-	14,792
	403,852	181,470

Έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022
	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	6,263	5,999
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	15,909	3,519
	22,172	9,518

9. Έξοδα από τόκους και έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους*Έξοδα από τόκους*

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022 (αναπροσαρμο- σμένα)
	€000	€000
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε αποσβεσμένο κόστος:		
- Καταθέσεις πελατών	10,671	2,363
- Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες και καταθέσεις από τράπεζες	31,301	783
- Ομολογιακά δάνεια	3,878	3,843
- Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	10,078	10,415
Αρνητικά έξοδα από τόκους σε δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες και κεντρικές τράπεζες	-	20,104
Έξοδα από τόκους μισθώσεων	155	6
	56,083	37,514

Έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022
	€000	€000
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	11,599	7,752

10. Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022 (αναπροσαρμο- σμένα)
	€000	€000
Χρηματοοικονομικά μέσα προς εμπορία:		
- παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	16	37
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων:		
- ομόλογα	980	(367)
- αμοιβαία κεφάλαια	1,780	(9,839)
- μετοχικοί τίτλοι	1,962	(166)
Καθαρές ζημιές από πώληση ομολόγων στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	(433)	(1,959)
Καθαρές ζημιές από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	(9)	(2,059)
Μεταβολή στην εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας:		
- αντισταθμιστικά μέσα	(8,843)	49,687
- αντισταθμισμένα μέσα	10,227	(45,517)
	5,680	(10,183)

11. Δαπάνες προσωπικού και άλλα λειτουργικά έξοδα**Δαπάνες προσωπικού**

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022 (αναπροσαρμο- σμένα)
	€000	€000
Μισθοί	69,571	77,324
Εισφορές εργοδότη σε κυβερνητικά ταμεία κοινωνικών ασφαλίσεων	11,355	12,411
Μεταβλητές αποδοχές	3,761	
<i>εκ των οποίων: δεδουλευμένο για παροχή κινήτρων για μη αναβαλλόμενες αποδοχές σε μετρητά</i>	3,450	-
<i>εκ των οποίων: κόστος παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών</i>	311	-
Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης	5,556	5,438
Κόστος και άλλες παροχές τερματισμού (2022: Σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης)	2,800	3,130
	93,043	98,303

Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, ποσό ύψους €851 χιλ. (30 Ιουνίου 2022: €831 χιλ.) που αφορά δαπάνες προσωπικού έχει κεφαλαιοποιηθεί ως λογισμικό πρόγραμμα που έχει αναπτυχθεί εσωτερικά.

Ο αριθμός προσωπικού του Συγκροτήματος στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθε σε 2,902 (31 Δεκεμβρίου 2022: 2,889 και 30 Ιουνίου 2022: 3,422). Τον Ιούλιο του 2022, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε το σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης, μέσω του οποίου 559 υπάλληλοι πλήρους απασχόλησης εγκρίθηκαν για να αποχωρήσουν με συνολικό κόστος €101,195 χιλ..

Τον Ιανουάριο του 2022, η θυγατρική εταιρεία του Συγκροτήματος, JCC Payments Systems Ltd, προχώρησε σε σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης για τους υπαλλήλους της, μέσω του οποίου εγκρίθηκε η αποχώρηση 15 υπαλλήλων με συνολικό κόστος €3,130 χιλ..

Το κόστος παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών αντιπροσωπεύει το κόστος της περιόδου σε σχέση με το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων που έχει καταρτιστεί το 2022, βάσει του οποίου μπορούν να παραχωρούνται σε ετήσια βάση παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών της Εταιρίας, και το οποίο προβλέπει παραχώρηση παροχών με τη μορφή κοινών μετοχών της Εταιρίας στη βάση κριτηρίων κατοχύρωσης που περιλαμβάνουν όρους επίδοσης (τόσο συνολικής επίδοσης ως προς την υλοποίηση της Στρατηγικής του Συγκροτήματος όσο και ατομικής επίδοσης) που δεν αποτελούν συνθήκη αγοράς και περίοδο υπηρεσίας. Οι επιλέξιμοι συμμετέχοντες είναι τα μέλη της Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής του Συγκροτήματος.

Οι παροχές υπό τη μορφή μη αναβαλλόμενων αποδοχών σε μετρητά αναφέρονται σε ένα Βραχυπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων που έχει καταρτιστεί από το Συγκρότημα το 2023. Αυτό αφορά μεταβλητή αμοιβή υπό τη μορφή μετρητών σε επιλέξιμα μέλη του προσωπικού βάσει επίδοσης, τόσο συνολικής επίδοσης ως προς την υλοποίηση της στρατηγικής του Συγκροτήματος, όσο και ατομικής επίδοσης.

11. Δαπάνες προσωπικού και άλλα λειτουργικά έξοδα (συνέχεια)

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022 (αναπροσαρμο- σμένα)
	€000	€000
Έξοδα επιδιόρθωσης και συντήρησης	16,263	17,420
Λοιπά έξοδα ακινήτων	5,058	5,518
Συμβουλευτικές, νομικές και άλλες επαγγελματικές αμοιβές	8,224	8,220
Ασφάλειες	4,203	4,197
Έξοδα διαφήμισης και προβολής	2,646	3,458
Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού	6,660	6,930
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	7,974	7,806
Έξοδα επικοινωνίας	3,010	3,374
Εκτυπωτικά έξοδα και έξοδα γραφικής ύλης	794	869
Έξοδα μεταφοράς μετρητών	1,417	1,630
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	11,950	9,727
	68,199	69,149
Έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα έξοδα του προγράμματος μετασχηματισμού	2,257	6,675
	70,456	75,824

Τα έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα έξοδα του προγράμματος μετασχηματισμού αποτελούνται κυρίως από το κόστος εξωτερικών συμβούλων σε σχέση με το πρόγραμμα μετασχηματισμού και άλλα στρατηγικά έργα του Συγκροτήματος.

Κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, το Συγκρότημα αναγνώρισε στα 'Λοιπά έξοδα ακινήτων' ενοίκια για βραχυπρόθεσμες μισθώσεις ύψους €39 χιλ. (30 Ιουνίου 2022: €84 χιλ.) και στις 'Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού' ποσό ύψους €2,752 χιλ. (30 Ιουνίου 2022: €2,823 χιλ.) που σχετίζεται με τις αποσβέσεις για δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων (RoU Assets). Επιπλέον, αποσβέσεις για δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων (RoU Assets) ύψους €492 χιλ. (30 Ιουνίου 2022: €600 χιλ.) και αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού και αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων ύψους €1,775 χιλ. (30 Ιουνίου 2022: €1,572 χιλ.) περιλαμβάνονται στα 'Καθαρά αποτελέσματα από ασφαλιστικές εργασίες', καθώς αφορούν καταλογιζόμενες δαπάνες για τις ασφαλιστικές υπηρεσίες.

Ο ειδικός φόρος επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές όπως παρουσιάζονται στην ενδιάμεση ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων αναλύονται πιο κάτω:

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022
	€000	€000
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο	8,816	7,467
Εισφορά στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης	5,477	5,779
Εισφορά στο ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων	3,943	3,261
	18,236	16,507

Ο ειδικός φόρος επί των καταθέσεων πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο (Ειδικός Φόρος) επιβάλλεται στις καταθέσεις κατά το τέλος του προηγούμενου τριμήνου με ποσοστό ύψους 0.0375% ανά τρίμηνο. Σύμφωνα με την τροποποίηση του περί επιβολής Ειδικού Φόρου Πιστωτικού Ιδρύματος Νόμου του 2017, η εισφορά στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης η οποία επιβάλλεται από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης σε ετήσια βάση, μειώνει την πληρωμή για τον Ειδικό Φόρο μέχρι το ποσό της συνολικής ετήσιας χρέωσης του Ειδικού Φόρου.

11. Δαπάνες προσωπικού και άλλα λειτουργικά έξοδα (συνέχεια)

Από την 1 Ιανουαρίου 2020 και μέχρι τις 3 Ιουλίου 2024, η BOC PCL υπόκειται σε εισφορά στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων σε εξαμηνιαία βάση. Οι εισφορές υπολογίζονται με βάση τη Μεθοδολογία βάσει Κινδύνου, όπως εγκρίθηκε από τη διαχειριστική επιτροπή του Συστήματος Εγγύησης Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων (ΣΕΚ) και είναι δημόσια διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της ΚΤΚ. Σύμφωνα με τη Μεθοδολογία βάσει Κινδύνου, οι εισφορές σε γενικές γραμμές υπολογίζονται στις εγγυημένες καταθέσεις όλων των εγκεκριμένων ιδρυμάτων και στόχος είναι να φθάσουν στο επίπεδο 0.8% αυτών των εγγυημένων καταθέσεων έως τις 3 Ιουλίου 2024.

12. Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και απομείωση μετά την αναστροφή μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022 (αναπροσαρμο- σμένα)
	€000	€000
Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών μέσων		
<i>Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες</i>		
Απομείωση μετά την αναστροφή σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 30.4)	38,514	28,055
Ανακτήσεις από προηγουμένως διαγραφέντα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	(8,376)	(6,509)
Αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές	(426)	2,840
Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και ανειλημμένες υποχρεώσεις	578	(427)
	30,290	23,959
<i>Πιστωτικές ζημιές άλλων χρηματοοικονομικών μέσων</i>		
Ομόλογα σε αποσβεσμένο κόστος	120	21
Ομόλογα εύλογης αξίας μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	18	163
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	(181)	(22)
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	415	-
Λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (Σημ. 20)	6,110	705
	6,482	867
	36,772	24,826
Απομείωση μετά την αναστροφή μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων		
	2023	2022
	€000	€000
Αποθέματα ακινήτων (Σημ. 19)	23,206	7,364
Λοιπά μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	-	4,793
	23,206	12,157

13. Φορολογία

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022 (αναπροσαρμο- σμένα)
	€000	€000
Τρέχουσα φορολογία:		
- Κύπρος	39,473	11,084
- Εξωτερικό	-	34
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα της Κυπριακής Δημοκρατίας	30	37
(Πίστωση)/χρέωση αναβαλλόμενης φορολογίας	(9)	41
Αναπροσαρμογή φορολογίας προηγούμενων ετών	(11)	(16)
Λοιπές φορολογικές χρεώσεις	285	(22)
	39,768	11,158

Επιπλέον του ποσού του φόρου εισοδήματος που παρουσιάζεται στη 'Φορολογία' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, ποσό €1,070 χιλ. (30 Ιουνίου 2022: €955 χιλ.) αφορά φορολογία που παρουσιάζεται στα καθαρά αποτελέσματα από ασφαλιστικές εργασίες καθώς αφορά καταλογιζόμενες δαπάνες για τις ασφαλιστικές υπηρεσίες.

Ο φόρος εισοδήματος στην Κύπρο υπολογίζεται με συντελεστή 12.5% επί του φορολογητέου εισοδήματος (2022: 12.5%). Τα κέρδη του Συγκροτήματος από δραστηριότητες στο εξωτερικό φορολογούνται με τους συντελεστές που ισχύουν στις αντίστοιχες χώρες, που κατά το 2023 ήταν: Ελλάδα 22% (2022: 22%), Ρουμανία 16% (2022: 16%) και Ρωσία 20% (2022: 20%).

Στις 22 Δεκεμβρίου 2022, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε την Οδηγία 2022/2523 που προνοεί για ελάχιστο πραγματικό φορολογικό συντελεστή 15% για τις παγκόσμιες δραστηριότητες μεγάλων πολυεθνικών ομίλων. Η Οδηγία που ακολουθεί πιστά το Περιεκτικό Πλαίσιο του ΟΟΣΑ για τη διάβρωση φορολογικής βάσης και τη μετατόπιση κερδών (BEPS) θα πρέπει να ενσωματωθεί από τα κράτη μέλη το 2023 και θα τεθεί σε ισχύ την 1 Ιανουαρίου 2024. Η νομοθεσία δεν έχει ουσιαστικά θεσπιστεί κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και το Συγκρότημα θα συνεχίσει να παρακολουθεί τις εξελίξεις στην εθνική νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένων τυχόν απαιτούμενων γνωστοποιήσεων ή διαθέσιμων εξαιρέσεων, σύμφωνα με το ΔΛΠ 12 κατά το έτος που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2023.

Αναβαλλόμενη φορολογία

Η καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αποτελείται από:

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022 (αναπροσαρμο- σμένα)
	€000	€000
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	227,953	227,934
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	(34,618)	(34,634)
Καθαρές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	193,335	193,300

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (ΑΦΑ) αφορούν δραστηριότητες στην Κύπρο.

13. Φορολογία (συνέχεια)

Η κίνηση των καθαρών αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων παρουσιάζεται πιο κάτω:

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022 (αναπροσαρμο- σμένα)
	€000	€000
1 Ιανουαρίου (αναπροσαρμοσμένα)	193,300	226,125
Αναβαλλόμενη φορολογία που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων - φορολογική πίστωση	9	4,840
Αναβαλλόμενη φορολογία που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	26	244
Μεταφορά στις τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις μετά την μετατροπή σε φορολογική πίστωση	-	(37,909)
30 Ιουνίου/31 Δεκεμβρίου	193,335	193,300

Το Συγκρότημα συμψηφίζει τις φορολογικές απαιτήσεις και τις φορολογικές υποχρεώσεις μόνο εάν έχει νομικό δικαίωμα συμψηφισμού των τρέχουσων φορολογικών απαιτήσεων και των τρέχουσων φορολογικών υποχρεώσεων.

Ο Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος Τροποποίηση 28 (Ι) του 2019

Την 1 Μαρτίου 2019 η Βουλή των Αντιπροσώπων υιοθέτησε τροποποιήσεις στον Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμο (η 'Νομοθεσία'), οι οποίες δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 15 Μαρτίου 2019 (οι 'τροποποιήσεις').

Η BOC PCL έχει ΑΦΑ οι οποίες πληρούν τις απαιτήσεις του Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου Τροποποίηση 28(1) του 2019 σε σχέση με τις φορολογικές ζημιές που μεταφέρθηκαν στην BOC PCL ως αποτέλεσμα της εξαγοράς ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας, στις 29 Μαρτίου 2013, σύμφωνα με τον 'Περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμο'. Οι ΑΦΑ που αναγνωρίστηκαν από την εξαγορά ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας το 2013 ανήλθαν σε €417 εκατ. (που αντιστοιχούν σε €3.3 δις φορολογικές ζημιές) για τις οποίες η BOC PCL κατέβαλε αντιπαροχή στο πλαίσιο της αντίστοιχης εξαγοράς. Η περίοδος που μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι φορολογικές ζημιές, οι οποίες μπορούν να μετατραπούν σε φορολογικές πιστώσεις, είναι έντεκα χρόνια μετά την τροποποίηση της νομοθεσίας το 2019 αρχίζοντας από το 2018, δηλαδή έως τα τέλη του 2028.

Ως αποτέλεσμα του παραπάνω Νόμου, το Συγκρότημα είχε ΑΦΑ ύψους €227,455 χιλ. στις 30 Ιουνίου 2023 (31 Δεκεμβρίου 2022: €227,455 χιλ.) οι οποίες πληρούν τα κριτήρια της Νομοθεσίας και η ανάκτηση των οποίων είναι εγγυημένη. Σε ετήσια βάση, ποσό μετατρέπεται σε ετήσια φορολογική πίστωση και επαναταξινομείται από τις ΑΦΑ στους επιστρεπτέους φόρους.

Οι ΑΦΑ που υπόκεινται στη Νομοθεσία λογιστικοποιούνται στην ίδια βάση, όπως περιγράφεται στη Σημείωση 2.13 των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2023.

13. Φορολογία (συνέχεια)*Συσσωρευμένες φορολογικές ζημιές*

Οι συσσωρευμένες φορολογικές ζημιές παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	Συνολικές φορολογικές ζημιές	Φορολογικές ζημιές για τις οποίες αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	Φορολογικές ζημιές για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση
	€000	€000	€000
30 Ιουνίου 2023			
Λήξη εντός 5 ετών	44,960	-	44,960
Χρήση υπό ετήσιες δόσεις μέχρι το 2028	1,819,636	1,819,636	-
	1,864,596	1,819,636	44,960
31 Δεκεμβρίου 2022			
Λήξη εντός 5 ετών	44,960	-	44,960
Χρήση υπό ετήσιες δόσεις μέχρι το 2028	1,819,636	1,819,636	-
	1,864,596	1,819,636	44,960

14. Κέρδη ανά μετοχή**Βασικά κέρδη ανά μετοχή**

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022 (αναπροσαρμο- σμένα)
Βασικά κέρδη ανά μετοχή αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας		
Κέρδη για την περίοδο που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ χιλ.) (βασικά)	220,247	42,214
Μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά τη διάρκεια της περιόδου, εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών (χιλ.)	446,058	446,058
Βασικά κέρδη ανά μετοχή (€ σεντ)	49.4	9.5

Προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022 (αναπροσαρμο- σμένα)
Προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας		
Κέρδη για την περίοδο που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ χιλ.)	220,247	42,214
Μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά τη διάρκεια της περιόδου, εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών προσαρμοσμένος για τη μειωτική επίδραση όλων των δικαιωμάτων επί των μετοχών (χιλ.)	446,755	446,058
Προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή (€ σεντ)	49.3	9.5

Για τα προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή ο μεσοσταθμικός αριθμός των κοινών μετοχών προσαρμόζεται για τη μειωτική επίδραση των κοινών μετοχών που ενδέχεται να προκύψουν σε σχέση με παροχές που εξαρτώνται από την αξία μετοχών σε εκτελεστικά διευθυντικά στελέχη και την ανώτερη διοίκηση του Συγκροτήματος βάσει του Μακροπρόθεσμου Σχεδίου Παροχής Κινήτρων (2022 LTIP).

15. Επενδύσεις

Οι επενδύσεις του Συγκροτήματος παρουσιάζονται πιο κάτω:

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
	€000	€000
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	138,661	190,209
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	487,806	467,375
Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος	2,703,240	2,046,119
	3,329,707	2,703,703

Εκ των οποίων, τα ποσά που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση παρουσιάζονται πιο κάτω:

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
	€000	€000
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση		
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	24,585	60,974
Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος	232,562	223,369
	257,147	284,343

Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση στις 30 Ιουνίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022 αφορούσαν ομόλογα που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση κυρίως για τη χρηματοδότηση από την ΕΚΤ για Στοχευμένες Πράξεις πιο Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ) (Σημ. 21). Τα επιβαρυνόμενα περιουσιακά στοιχεία παρουσιάζονται στη Σημείωση 32.

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο για τα ομόλογα παρουσιάζεται στη Σημείωση 30.1.

Η αύξηση του επενδυτικού χαρτοφυλακίου στις 30 Ιουνίου 2023 συνάδει με τη στρατηγική του Συγκροτήματος για συνετή ανάπτυξη του χαρτοφυλακίου ομολόγων ώστε να φτάσει περίπου το 15% του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος. Περαιτέρω, μέρος της αύξησης στις 30 Ιουνίου 2023 αντανάκλα τις επιπρόσθετες νέες επενδύσεις κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2023, πριν από τις αναμενόμενες λήξεις το δεύτερο εξάμηνο του 2023.

Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

	Επενδύσεις που υποχρεωτικά επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	
	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
	€000	€000
Άλλοι μη-μετοχικοί τίτλοι	3,364	8,968
Μετοχικοί τίτλοι	4,870	6,961
Αμοιβαία κεφάλαια	130,427	174,280
	138,661	190,209

Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
	€000	€000
Ομόλογα	474,887	453,775
Μετοχικοί τίτλοι (συμπεριλαμβανομένων προνομιούχων μετοχών)	12,919	13,600
	487,806	467,375

15. Επενδύσεις (συνέχεια)**Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος**

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
	€000	€000
Ομόλογα	2,703,240	2,046,119

Περαιτέρω ανάλυση των επενδύσεων του Συγκροτήματος παρέχεται στους πιο κάτω πίνακες.

Μετοχικοί τίτλοι

Μετοχικοί τίτλοι	Εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	Σύνολο
30 Ιουνίου 2023	€000	€000	€000
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο αξιών Κύπρου	-	1,280	1,280
Εισηγμένες σε άλλα χρηματιστήρια	4,870	61	4,931
Μη εισηγμένες	-	11,578	11,578
	4,870	12,919	17,789

	Εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2022	€000	€000	€000
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο αξιών Κύπρου	-	1,335	1,335
Εισηγμένες σε άλλα χρηματιστήρια	6,961	68	7,029
Μη εισηγμένες	-	12,197	12,197
	6,961	13,600	20,561

Το Συγκρότημα προέβει αμετάκλητα σε επιλογή να ταξινομήσει τις επενδύσεις του σε μετοχές ως επενδύσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων βάσει του γεγονότος ότι δεν κατέχονται προς εμπορία. Η λογιστική τους αξία ανέρχεται σε €12,919 χιλ. στις 30 Ιουνίου 2023 και ισούται με την εύλογη αξία τους (31 Δεκεμβρίου 2022: €13,600 χιλ.).

Οι επενδύσεις σε μετοχές που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων αποτελούνται κυρίως από επενδύσεις σε ιδιωτικές εταιρείες εγγεγραμμένες στην Κύπρο, που αποκτήθηκαν στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων αναδιάρθρωσης δανείων και συγκεκριμένα μέσω διακανονισμού ανταλλαγής χρέους με μετοχικό κεφάλαιο.

Τα έσοδα από μερίσματα για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, ύψους €439 χιλ. έχουν εισπραχθεί και αναγνωρισθεί στα λοιπά έσοδα (30 Ιουνίου 2022: €368 χιλ.).

Κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 και το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, δεν υπήρξαν σημαντικές πωλήσεις επενδύσεων σε μετοχές στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

15. Επενδύσεις (συνέχεια)*Αμοιβαία Κεφάλαια*

Αμοιβαία κεφάλαια	Εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων
30 Ιουνίου 2023	€000
Εισηγμένα στο Χρηματιστήριο αξιών Κύπρου	37,958
Μη εισηγμένα	92,469
	130,427

	Εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων
31 Δεκεμβρίου 2022	€000
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο αξιών Κύπρου	77,782
Μη εισηγμένες	96,498
	174,280

Η πλειονότητα των μη εισηγμένων αμοιβαίων κεφαλαίων αφορά επενδύσεις των οποίων τα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία είναι εισηγμένα σε χρηματιστήρια και επομένως παρουσιάζονται στην ιεραρχία Επιπέδου 2 στη Σημείωση 17.

Ομόλογα και άλλοι μη μετοχικοί τίτλοι

Ανάλυση ανά τύπο εκδότη	Εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	Αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
30 Ιουνίου 2023	€000	€000	€000	€000
Κυπριακή κυβέρνηση	-	343,459	615,978	959,437
Άλλες κυβερνήσεις	-	10,008	546,796	556,804
Τραπεζικοί οργανισμοί	-	97,754	1,013,598	1,111,352
Άλλοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί	3,364	-	41,645	45,009
Υπερεθνικοί οργανισμοί	-	18,819	387,633	406,452
Άλλοι μη χρηματοοικονομικοί οργανισμοί	-	4,847	97,590	102,437
	3,364	474,887	2,703,240	3,181,491

	Εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	Αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2022	€000	€000	€000	€000
Κυπριακή κυβέρνηση	-	310,791	521,322	832,113
Άλλες κυβερνήσεις	-	22,616	402,844	425,460
Τραπεζικοί οργανισμοί	-	115,497	722,522	838,019
Άλλοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί	8,968	-	36,547	45,515
Υπερεθνικοί οργανισμοί	-	-	293,834	293,834
Άλλοι μη χρηματοοικονομικοί οργανισμοί	-	4,871	69,050	73,921
	8,968	453,775	2,046,119	2,508,862

15. Επενδύσεις (συνέχεια)

Γεωγραφική κατανομή με βάση την έδρα του εκδότη	Εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	Αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
30 Ιουνίου 2023	€000	€000	€000	€000
Κύπρος	-	343,459	626,805	970,264
Ελλάδα	-	18,422	41,649	60,071
Γερμανία	-	-	176,649	176,649
Γαλλία	-	44,632	247,792	292,424
Άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης	-	19,655	549,240	568,895
Ηνωμένο Βασίλειο	-	-	23,234	23,234
ΗΠΑ και Καναδάς	3,364	9,029	267,283	279,676
Άλλες χώρες	-	20,871	382,955	403,826
Υπερεθνικοί οργανισμοί	-	18,819	387,633	406,452
	3,364	474,887	2,703,240	3,181,491

	Εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	Αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2022	€000	€000	€000	€000
Κύπρος	-	310,791	531,611	842,402
Ελλάδα	-	14,987	43,276	58,263
Γερμανία	-	-	121,132	121,132
Γαλλία	-	58,134	162,405	220,539
Άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης	-	33,298	370,728	404,026
Ηνωμένο Βασίλειο	-	-	23,128	23,128
ΗΠΑ και Καναδάς	8,968	8,974	238,802	256,744
Άλλες χώρες	-	27,591	261,203	288,794
Υπερεθνικοί οργανισμοί	-	-	293,834	293,834
	8,968	453,775	2,046,119	2,508,862

Ανάλυση ανά Χρηματιστήριο	Εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	Αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
30 Ιουνίου 2023	€000	€000	€000	€000
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	-	-	25,984	25,984
Εισηγμένες σε άλλα χρηματιστήρια	-	474,887	2,677,256	3,152,143
Μη εισηγμένες	3,364	-	-	3,364
	3,364	474,887	2,703,240	3,181,491

15. Επενδύσεις (συνέχεια)

	Εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	Αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2022	€000	€000	€000	€000
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	-	-	29,849	29,849
Εισηγμένες σε άλλα χρηματιστήρια	-	453,775	2,016,270	2,470,045
Μη εισηγμένες	8,968	-	-	8,968
	8,968	453,775	2,046,119	2,508,862

Δεν υπήρξαν επαναταξινόμησης επενδύσεων κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 και το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων τα οποία έχουν επαναταξινομηθεί από την εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9, ανέρχεται σε €7,631 χιλ. στις 30 Ιουνίου 2023 (31 Δεκεμβρίου 2022: €8,694 χιλ.). Το κέρδος εύλογης αξίας που θα είχε αναγνωριστεί στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά την περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 εάν αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν είχαν επαναταξινομηθεί στο πλαίσιο της μετάβασης στο ΔΠΧΑ 9, ανέρχεται σε €100 χιλ. (30 Ιουνίου 2022: ζημιά €1,018 χιλ.). Το πραγματικό επιτόκιο για αυτά τα μέσα είναι 1.6%-5.0% ετησίως (2022: 1.6%-5.0%) και τα αντίστοιχα έσοδα από τόκους για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανέρχονται σε €105 χιλ. (30 Ιουνίου 2022: €128 χιλ.).

16. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Η αξία των συμβολαίων και η εύλογη αξία των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων παρουσιάζονται πιο κάτω:

	30 Ιουνίου 2023			31 Δεκεμβρίου 2022		
	Αξία συμβολαίων €000	Εύλογη αξία Περιουσιακά στοιχεία €000	Υποχρεώσεις €000	Αξία συμβολαίων €000	Εύλογη αξία Περιουσιακά στοιχεία €000	Υποχρεώσεις €000
Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας						
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	22,489	204	124	13,239	103	123
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	1,067,461	4,890	3,615	1,248,522	283	10,316
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	14,244	360	347	14,806	437	420
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	125	123	2	352	287	65
Συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων	169,248	3,699	3,699	171,864	3,094	3,094
	1,273,567	9,276	7,787	1,448,783	4,204	14,018
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική						
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας - συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	1,093,731	40,024	10,604	803,513	43,939	2,151
Καθαρές επενδύσεις - προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	3,288	2	-	3,059	10	-
	1,097,019	40,026	10,604	806,572	43,949	2,151
Σύνολο	2,370,586	49,302	18,391	2,255,355	48,153	16,169

Αντισταθμιστική λογιστική

Το Συγκρότημα επέλεξε ως επιλογή πολιτικής που επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 9, να συνεχίσει να εφαρμόζει την αντισταθμιστική λογιστική βάσει του ΔΛΠ 39.

16. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

Το Συγκρότημα εφαρμόζει αντισταθμιστική λογιστική εύλογης αξίας μέσω παραγώγων νοουμένου ότι τηρούνται τα απαιτούμενα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική. Το Συγκρότημα επίσης, χρησιμοποιεί παράγωγα για οικονομική αντιστάθμιση κινδύνων (αντιστάθμιση μεταβολών στις τιμές επιτοκίων, ξένου συναλλάγματος ή άλλων κινδύνων) τα οποία δεν πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική. Ως αποτέλεσμα, τα παράγωγα αυτά αναγνωρίζονται ως παράγωγα για σκοπούς εμπορίας και τα κέρδη ή οι ζημιές από τη μεταβολή της εύλογης αξία τους αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων για να αντισταθμίσει τον κίνδυνο επιτοκίων που προκύπτει από πιθανή αρνητική μεταβολή στην εύλογη αξία ομολόγων με σταθερό επιτόκιο που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

Μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων που καθορίζονται ως μέσο αντιστάθμισης εύλογης αξίας και στην εύλογη αξία των αντισταθμισμένων μέσων σε σχέση με τον κίνδυνο, αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης

Ο ενοποιημένος ισολογισμός του Συγκροτήματος επηρεάζεται από συναλλαγματικές διαφορές μεταξύ του Ευρώ και των άλλων νομισμάτων λειτουργίας των θυγατρικών εξωτερικού και άλλων δραστηριοτήτων του εξωτερικού. Το Συγκρότημα αντισταθμίζει τον δομικό συναλλαγματικό κίνδυνο όταν κρίνει ότι το κόστος αυτής της αντιστάθμισης είναι εντός αποδεκτών πλαισίων (σε σχέση με τον υποκείμενο κίνδυνο). Αυτές οι αντισταθμίσεις πραγματοποιούνται μέσω δανεισμού στο ίδιο νόμισμα με το νόμισμα λειτουργίας των θυγατρικών εξωτερικού και άλλων δραστηριοτήτων του εξωτερικού και προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος.

Στις 30 Ιουνίου 2023, προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος ύψους €3,288 χιλ. (30 Ιουνίου 2022: προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος ύψους €2,874 χιλ.), έχουν προσδιοριστεί ως αντισταθμιστικά μέσα από τα οποία προέκυψε ζημιά ύψους €3 χιλ. (30 Ιουνίου 2022: ζημιά €4,079 χιλ.) η οποία αναγνωρίστηκε στο 'Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος' στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων έναντι των κερδών ή ζημιών από την μετατροπή της αντίστοιχης καθαρής θέσης των θυγατρικών εξωτερικού και άλλων δραστηριοτήτων του εξωτερικού.

Μεταρρύθμιση σε δείκτες αναφοράς επιτοκίων

Στις 30 Ιουνίου 2023 τα επιτόκια αναφοράς στα οποία εκτίθενται οι σχέσεις αντιστάθμισης της BOC PCL είναι το διατραπεζικό επιτόκιο Ευρώ (Euribor) (31 Δεκεμβρίου 2022: Euribor και το USD διατραπεζικό επιτόκιο Λονδίνου (Libor)) σε σχέση με τις ταμειακές ροές των μέσων αντιστάθμισης. Το Συγκρότημα έχει εφαρμόσει κρίση σε σχέση με τις προσδοκίες της αγοράς όσον αφορά τα μέσα αντιστάθμισης.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις αξίες συμβολαίων των παραγώγων που πληρούν τα κριτήρια των σχέσεων αντιστάθμισης με βάση τα επιτόκια. Τα παράγωγα μέσα αντιστάθμισης παρέχουν μια στενή προσέγγιση της έκθεσης σε κίνδυνο που διαχειρίζεται η BOC PCL μέσω των σχέσεων αντιστάθμισης.

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
Συμβόλαια Ανταλλαγής Επιτοκίων	€000	€000
Τριμηνιαίο Euribor	1,093,731	770,731
Τριμηνιαίο USD Libor	-	32,782
Σύνολο	1,093,731	803,513

Το Euribor είναι σε ευθυγράμμιση με τον Κανονισμό για τους Δείκτες αναφοράς της ΕΕ και το Συγκρότημα δεν θεωρεί ότι τα παράγωγα που βασίζονται στο Euribor επηρεάζονται από τη μεταρρύθμιση του Κανονισμού BMR.

Στις 30 Ιουνίου 2023, η εκτίμηση του Συγκροτήματος σχετικά με τη συνεχιζόμενη μετάβαση στα νέα εναλλακτικά χωρίς κίνδυνο επιτόκια (RFRs) καταδεικνύει ότι η επίπτωση στις σχέσεις αντιστάθμισης καθώς και σε χρηματοοικονομική αξία δεν είναι σημαντική. Περισσότερες πληροφορίες για τη μεταρρύθμιση σε δείκτες αναφοράς επιτοκίων παρουσιάζονται στη Σημείωση 31.

17. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη λογιστική και εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συγκροτήματος.

	30 Ιουνίου 2023		31 Δεκεμβρίου 2022 (αναπροσαρμοσμένα)	
	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία
	€000	€000	€000	€000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	9,127,429	9,127,429	9,567,258	9,567,258
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	431,812	419,210	204,811	193,349
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	138,661	138,661	190,209	190,209
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	487,806	487,806	467,375	467,375
Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος	2,703,240	2,619,189	2,046,119	1,953,336
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	49,302	49,302	48,153	48,153
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	10,007,819	10,038,152	9,953,252	10,011,741
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	576,272	576,272	531,061	531,061
Λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	423,334	462,915	402,462	456,402
	<u>23,945,675</u>	<u>23,918,936</u>	<u>23,410,700</u>	<u>23,418,884</u>
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες και καταθέσεις από τράπεζες	2,453,193	2,401,740	2,484,332	2,399,266
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	18,391	18,391	16,169	16,169
Καταθέσεις πελατών	19,166,155	19,124,073	18,998,319	18,963,934
Ομολογιακά δάνεια	291,976	264,738	297,636	254,179
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	309,348	295,475	302,104	265,472
Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και υποχρεώσεις μίσθωσης	254,690	254,690	250,352	250,352
	<u>22,493,753</u>	<u>22,359,107</u>	<u>22,348,912</u>	<u>22,149,372</u>

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στον πιο πάνω πίνακα παρουσιάζεται κατά την ημερομηνία αναφοράς και δεν αντιπροσωπεύει οποιεσδήποτε προσδοκίες ως προς τη μελλοντική τους αξία.

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί την ακόλουθη ιεραρχία για τον καθορισμό και τη γνωστοποίηση της εύλογης αξίας:

Επίπεδο 1: επενδύσεις που επιμετρούνται με βάση χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργείς αγορές.

Επίπεδο 2: επενδύσεις που επιμετρούνται με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

Επίπεδο 3: επενδύσεις που επιμετρούνται με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

Για περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που αναγνωρίζονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις στην εύλογη αξία, το Συγκρότημα καθορίζει εάν έχουν γίνει μεταφορές μεταξύ των επιπέδων στην ιεραρχία με την εκ νέου αξιολόγηση της κατηγοριοποίησης στο τέλος της κάθε περιόδου αναφοράς.

Οι τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμούνται στην εύλογη αξία σε επαναλαμβανόμενη και μη επαναλαμβανόμενη βάση, καθώς και χρηματοοικονομικών μέσων που δεν αποτιμούνται στην εύλογη αξία αλλά για τα οποία γνωστοποιείται η εύλογη αξία μέσω μοντέλων αποτίμησης, περιγράφονται πιο κάτω. Τα μοντέλα αυτά περιλαμβάνουν τις εκτιμήσεις του Συγκροτήματος σχετικά με τις παραδοχές που θα χρησιμοποιούσε ένας επενδυτής στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας.

17. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)*Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα*

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς αποτελούνται από συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων, συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος, δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος, προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων. Τα μοντέλα αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συχνότερα περιλαμβάνουν τα μοντέλα προθεσμιακής τιμολόγησης (forward pricing models) και μοντέλα ανταλλαγής ταμειακών ροών (swap models), χρησιμοποιώντας υπολογισμούς παρούσας αξίας. Τα μοντέλα χρησιμοποιούν διάφορα δεδομένα συμπεριλαμβανομένων της πιστοληπτικής ικανότητας των αντισυμβαλλόμενων μερών, τρέχουσες ισοτιμίες συναλλάγματος και προθεσμιακές τιμές συναλλάγματος καθώς και καμπύλες επιτοκίων.

Προσαρμογές Πιστωτικής Αποτίμησης (CVA) και Προσαρμογές Χρεωστικής Αποτίμησης (DVA)

Οι προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης (CVA) και προσαρμογές χρεωστικής αποτίμησης (DVA) ενσωματώνονται σε εκτιμήσεις των παραγώγων, ώστε να αντικατοπτρίζουν στην εύλογη αξία την επίδραση του κινδύνου του αντισυμβαλλόμενου μέρους και την πιστωτική ποιότητα της BOC PCL αντίστοιχα.

Το Συγκρότημα υπολογίζει τις προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης (CVA) εφαρμόζοντας την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD) του αντισυμβαλλόμενου μέρους, με προϋπόθεση τη μη αθέτηση υποχρέωσης του Συγκροτήματος, στην αναμενόμενη θετική έκθεση του Συγκροτήματος στον αντισυμβαλλόμενο και πολλαπλασιάζοντας το αποτέλεσμα με τη ζημιά που αναμένεται σε περίπτωση αθέτησης. Αντίθετα, το Συγκρότημα υπολογίζει τις προσαρμογές χρεωστικής αποτίμησης (DVA), εφαρμόζοντας τη πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD) της BOC PCL, με προϋπόθεση τη μη αθέτηση υποχρέωσης του αντισυμβαλλόμενου, στην αναμενόμενη θετική έκθεση του αντισυμβαλλόμενου στο Συγκρότημα και πολλαπλασιάζοντας το αποτέλεσμα με τη ζημιά που αναμένεται σε περίπτωση αθέτησης.

Η αναμενόμενη έκθεση των παραγώγων υπολογίζεται σύμφωνα με τους κανονισμούς κεφαλαιακών απαιτήσεων (CRR) και λαμβάνει υπόψη τις συμφωνίες συμψηφισμού, όπου υπάρχουν. Έχει υιοθετηθεί παραδοχή για ζημιά λόγω αθέτησης (LGD) σύμφωνα με τα πρότυπα του κλάδου. Εναλλακτικές παραδοχές για ζημιές λόγω αθέτησης (LGD) μπορούν να υιοθετηθούν όταν αυτό υποστηρίζεται από τον τύπο της έκθεσης και τα διαθέσιμα δεδομένα.

Το Συγκρότημα δεν έχει στην κατοχή του σημαντικά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία αποτιμούνται με την χρήση μοντέλων αποτίμησης που βασίζονται σημαντικά σε μη-παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων και επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος

Οι επενδύσεις που επιμετρούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης ή τιμολόγησης, αποτελούνται κυρίως από μη εισηγμένες μετοχές και ομόλογα. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία αποτιμούνται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης που άλλοτε περιλαμβάνουν δεδομένα βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία αγοράς και άλλοτε βασισμένα τόσο σε παρατηρήσιμα όσο και μη παρατηρήσιμα στοιχεία. Οι υπόλοιπες επενδύσεις επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργείς αγορές.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Η εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες βασίζεται στην παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών. Οι αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές έχουν υπολογιστεί βάσει των αναμενόμενων ποσοστών ζημιών ανά δανειακό χαρτοφυλάκιο, λαμβάνοντας υπόψη την προσδοκώμενη πιστοληπτική ποιότητα των δανειοληπτών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο περιλαμβάνει στοιχεία που λαμβάνουν υπόψη το επιτόκιο χωρίς κίνδυνο (risk free rate) για κάθε νόμισμα, το κόστος χρηματοδότησης, το κόστος εξυπηρέτησης και το κόστος κεφαλαίου, λαμβάνοντας υπόψη τον συντελεστή στάθμισης κινδύνου του κάθε δανείου. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε στον προσδιορισμό της δίκαιης αξίας των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της περιόδου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 κυμαίνεται από 6.35% μέχρι 6.82% (31 Δεκεμβρίου 2022: 2.66%-4.86%).

Καταθέσεις πελατών

Η εύλογη αξία των καταθέσεων πελατών προσδιορίζεται με υπολογισμούς της παρούσας αξίας των μελλοντικών ταμειακών ροών. Ο συντελεστής προεξόφλησης λαμβάνει υπόψη το τρέχον επιτόκιο αγοράς και το πιστοληπτικό προφίλ της BOC PCL. Η εύλογη αξία των καταθέσεων πληρωτέων σε πρώτη ζήτηση και των καταθέσεων που προστατεύονται από το Σχέδιο Προστασίας Καταθέσεων προσεγγίζει τη λογιστική τους αξία.

17. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)*Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες*

Τα δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες με λήξη πέραν του ενός έτους, προεξοφλούνται με ένα κατάλληλο επιτόκιο χωρίς κίνδυνο (risk-free rate) συν το κατάλληλο πιστωτικό περιθώριο. Για βραχυπρόθεσμο δανεισμό η εύλογη αξία προσεγγίζει τη λογιστική αξία.

Καταθέσεις από τράπεζες και χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες

Οι καταθέσεις από τράπεζες και η χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες με λήξη πέραν του ενός έτους προεξοφλούνται με ένα κατάλληλο επιτόκιο χωρίς κίνδυνο (risk-free rate) συν το κατάλληλο πιστωτικό περιθώριο. Για βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση, η εύλογη αξία κυρίως προσεγγίζει τη λογιστική αξία.

Ομολογιακά δάνεια και Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης

Οι εκδόσεις ομολογιακών δανείων και υποχρεώσεων μειωμένης εξασφάλισης διαπραγματεύονται με χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργείς αγορές.

Στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τα μοντέλα αποτίμησης

Τα παρατηρήσιμα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στα μοντέλα για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας των μη εισηγμένων μετοχών και ομολόγων περιλαμβάνουν, όπου ισχύει, τρέχουσες και αναμενόμενες τιμές επιτοκίων της αγοράς, αναμενόμενα από την αγορά ποσοστά αθέτησης, τον κίνδυνο της χώρας και τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλόμενου μέρους, καθώς και εκπτώσεις ρευστότητας της αγοράς.

17. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συγκροτήματος που επιμετρούνται στην εύλογη αξία και των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων για τα οποία η εύλογη αξία γνωστοποιείται, κατά επίπεδο:

30 Ιουνίου 2023	Επίπεδο 1 €000	Επίπεδο 2 €000	Επίπεδο 3 €000	Σύνολο €000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται στην εύλογη αξία				
<i>Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων</i>	-	-	210,385	210,385
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	204	-	204
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	4,890	-	4,890
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	360	-	360
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	123	-	123
Συμβόλαια ανώτατου και κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	3,699	-	3,699
	-	9,276	-	9,276
<i>Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική</i>				
Καθαρές επενδύσεις-προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	40,024	-	40,024
Καθαρές επενδύσεις-προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	2	-	2
	-	40,026	-	40,026
<i>Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων</i>	42,828	92,469	3,364	138,661
<i>Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων</i>	476,228	-	11,578	487,806
	519,056	141,771	225,327	886,154
Άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν επιμετρούνται στην εύλογη αξία				
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	-	419,210	-	419,210
Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος	2,434,498	175,535	9,156	2,619,189
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	-	-	9,827,767	9,827,767
	2,434,498	594,745	9,836,923	12,866,166

Για τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων που κατηγοριοποιούνται σε Επίπεδο 3, μια αύξηση στο συντελεστή προεξόφλησης κατά 10%, θα είχε ως αποτέλεσμα μείωση στην εύλογη αξία ύψους €3,637 χιλ. και μια μείωση στο συντελεστή προεξόφλησης κατά 10% θα έχει ως αποτέλεσμα αύξηση στην εύλογη αξία ύψους €1,888 χιλ..

Για μια επένδυση που συμπεριλαμβάνεται στους άλλους μη-μετοχικούς τίτλους που υποχρεωτικά επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ως αποτέλεσμα της αξιολόγησης του κριτηρίου για πληρωμές αποκλειστικά κεφαλαίου και τόκων (SPPI) που κατηγοριοποιείται σε Επίπεδο 3 με λογιστική αξία ύψους €3,364 χιλ. στις 30 Ιουνίου 2023, μια αλλαγή στο συντελεστή μετατροπής κατά 10% θα είχε ως αποτέλεσμα αλλαγή στην εύλογη αξία των άλλων μη-μετοχικών τίτλων κατά €336 χιλ..

17. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

30 Ιουνίου 2023	Επίπεδο 1 €000	Επίπεδο 2 €000	Επίπεδο 3 €000	Σύνολο €000
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία				
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	124	-	124
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	3,615	-	3,615
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	347	-	347
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	2	-	2
Συμβόλαια ανώτατου και κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	3,699	-	3,699
	-	7,787	-	7,787
<i>Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική</i>				
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας-συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	10,604	-	10,604
	-	10,604	-	10,604
	-	18,391	-	18,391
Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που δεν επιμετρούνται στην εύλογη αξία				
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	-	1,996,982	-	1,996,982
Καταθέσεις από τράπεζες	-	404,758	-	404,758
Καταθέσεις πελατών	-	-	19,124,073	19,124,073
Ομολογιακά δάνεια	264,738	-	-	264,738
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	295,475	-	-	295,475
	560,213	2,401,740	19,124,073	22,086,026

17. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

31 Δεκεμβρίου 2022	Επίπεδο 1 €000	Επίπεδο 2 €000	Επίπεδο 3 €000	Σύνολο €000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται στην εύλογη αξία				
<i>Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων</i>	-	-	214,359	214,359
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	103	-	103
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	283	-	283
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	437	-	437
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	287	-	287
Συμβόλαια ανώτατου και κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	3,094	-	3,094
	-	4,204	-	4,204
<i>Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική</i>				
Καθαρές επενδύσεις-προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	43,939	-	43,939
Καθαρές επενδύσεις-προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	10	-	10
	-	43,949	-	43,949
<i>Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων</i>	84,743	96,498	8,968	190,209
<i>Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων</i>	455,110	-	12,265	467,375
	539,853	144,651	235,592	920,096
Άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν επιμετρούνται στην εύλογη αξία				
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	-	193,349	-	193,349
Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος	1,871,757	69,300	12,279	1,953,336
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	-	-	9,797,382	9,797,382
	1,871,757	262,649	9,809,661	11,944,067

Για τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων που κατηγοριοποιούνται σε Επίπεδο 3, μια αύξηση στο συντελεστή προεξόφλησης κατά 10%, θα είχε ως αποτέλεσμα μείωση στην εύλογη αξία ύψους €4,538 χιλ. και μια μείωση στο συντελεστή προεξόφλησης κατά 10% θα έχει ως αποτέλεσμα αύξηση στην εύλογη αξία ύψους €1,145 χιλ..

Για μια επένδυση που συμπεριλαμβάνεται στους άλλους μη-μετοχικούς τίτλους που υποχρεωτικά επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ως αποτέλεσμα της αξιολόγησης του κριτηρίου για πληρωμές αποκλειστικά κεφαλαίου και τόκων (SPPI) που κατηγοριοποιείται σε Επίπεδο 3 με λογιστική αξία ύψους €8,968 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022, μια αλλαγή στο συντελεστή μετατροπής κατά 10% θα είχε ως αποτέλεσμα αλλαγή στην εύλογη αξία των άλλων μη-μετοχικών τίτλων κατά €897 χιλ..

17. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

31 Δεκεμβρίου 2022	Επίπεδο 1 €000	Επίπεδο 2 €000	Επίπεδο 3 €000	Σύνολο €000
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία				
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	123	-	123
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	10,316	-	10,316
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	420	-	420
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	65	-	65
Συμβόλαια ανώτατου και κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	3,094	-	3,094
	-	14,018	-	14,018
<i>Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική</i>				
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας-συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	2,151	-	2,151
	-	2,151	-	2,151
	-	16,169	-	16,169
Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που δεν επιμετρούνται στην εύλογη αξία				
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	-	1,944,145	-	1,944,145
Καταθέσεις από τράπεζες	-	455,121	-	455,121
Καταθέσεις πελατών	-	-	18,963,934	18,963,934
Ομολογιακά δάνεια	254,179	-	-	254,179
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	265,472	-	-	265,472
	519,651	2,399,266	18,963,934	21,882,851

Τα μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες είναι χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η λογιστική αξία είναι μία λογική προσέγγιση της εύλογης αξίας, επειδή έχουν από τη φύση τους ως επί το πλείστον μικρή διάρκεια ή αναπροσαρμόζονται τακτικά στις τρέχουσες τιμές της αγοράς. Η λογιστική αξία στα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία εκτός από το αναβαλλόμενο τίμημα πώλησης (Σημ. 20), και τις λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις είναι μια καλή προσέγγιση της εύλογής τους αξίας και κατηγοριοποιούνται στο Επίπεδο 3.

Κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 και το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 δεν υπήρχαν σημαντικές μεταφορές μεταξύ του Επιπέδου 1 και Επιπέδου 2.

Κινήσεις περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία Επιπέδου 3

Μεταφορές από το Επίπεδο 3 στο Επίπεδο 2 συμβαίνουν όταν υπάρχει περισσότερη ρευστότητα στην αγορά κάποιων τίτλων και εξαλείφεται η ανάγκη για χρήση απαιτούμενων σημαντικών μη παρατηρήσιμων στοιχείων αποτίμησης. Μετά την μεταφορά στο Επίπεδο 2, τα μέσα επιμετρούνται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης που περιλαμβάνουν παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς. Οι μεταφορές στο Επίπεδο 3 αντικατοπτρίζουν αλλαγές στις συνθήκες της αγοράς όταν κάποια μέσα γίνονται λιγότερο ρευστοποιήσιμα. Κατά συνέπεια, το Συγκρότημα χρησιμοποιεί σημαντικά μη παρατηρήσιμα στοιχεία για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας.

17. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Η κίνηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων Επιπέδου 3 που επιμετρούνται στην εύλογη αξία παρουσιάζεται πιο κάτω:

	30 Ιουνίου 2023			31 Δεκεμβρίου 2022		
	Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	Χρηματοοικονομικά μέσα	Σύνολο	Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	Χρηματοοικονομικά μέσα	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	214,359	21,233	235,592	281,868	19,897	301,765
Προσθήκες	-	-	-	-	10,054	10,054
Πωλήσεις	-	-	-	-	(500)	(500)
Μετατροπή μέσων σε κοινές μετοχές	-	(6,521)	(6,521)	-	(4,102)	(4,102)
Κέρδη/(ζημιές) από επανεκτιμήσεις	-	293	293	-	(4,133)	(4,133)
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη στα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 10)	(9)	-	(9)	4,050	-	4,050
Αποαναγνώριση/αποπληρωμή δανείων	(10,228)	-	(10,228)	(82,522)	-	(82,522)
Τόκοι σε δάνεια (Σημ. 8)	6,263	-	6,263	10,963	-	10,963
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(63)	(63)	-	17	17
30 Ιουνίου/31 Δεκεμβρίου	210,385	14,942	225,327	214,359	21,233	235,592

18. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
	€000	€000
Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος	9,995,335	9,917,335
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (Σημ. 30.4)	(197,901)	(178,442)
	9,797,434	9,738,893
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	210,385	214,359
	10,007,819	9,953,252

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Συγκροτήματος σε αποσβεσμένο κόστος ανά στάδιο και γεωγραφική ανάλυση (βάσει τη χώρα στην οποία τα δάνεια τυγχάνουν διαχείρισης).

18. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (συνέχεια)

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) €000	Σύνολο €000
30 Ιουνίου 2023	€000	€000	€000	€000	€000
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος πριν από την εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	8,261,687	1,365,799	335,225	107,622	10,070,333
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	(63,508)	(8,678)	(1,433)	(1,379)	(74,998)
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος	8,198,179	1,357,121	333,792	106,243	9,995,335
Κύπρος	8,197,984	1,357,121	333,263	106,243	9,994,611
Άλλες χώρες	195	-	529	-	724
	8,198,179	1,357,121	333,792	106,243	9,995,335
31 Δεκεμβρίου 2022					
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος πριν από την εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	7,931,511	1,586,488	372,821	115,544	10,006,364
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	(64,255)	(20,885)	(1,803)	(2,086)	(89,029)
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος	7,867,256	1,565,603	371,018	113,458	9,917,335
Κύπρος	7,867,037	1,565,603	368,922	113,458	9,915,020
Άλλες χώρες	219	-	2,096	-	2,315
	7,867,256	1,565,603	371,018	113,458	9,917,335

Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία

Η εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση αφορά κυρίως δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που αποκτήθηκαν ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας το 2013. Σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 3, η προσαρμογή αυτή έχει επιφέρει μείωση στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες. Η εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία περιλαμβάνεται στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού. Ωστόσο, για σκοπούς παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου, η εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού παρουσιάζεται ξεχωριστά από τα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων, όπως φαίνεται στους πιο πάνω πίνακες.

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων τυγχάνουν διαχείρισης στην Κύπρο.

18. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (συνέχεια)

Οι πιο κάτω πίνακες παρουσιάζουν τα μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος του Συγκροτήματος ανά στάδιο και ανά πελατειακό τομέα.

30 Ιουνίου 2023	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) €000	Σύνολο
Ανά πελατειακό τομέα	€000	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	2,735,590	659,540	50,445	34,094	3,479,669
Διεθνείς επιχειρήσεις	694,641	124	37	20	694,822
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	852,732	121,177	3,161	9,160	986,230
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	2,970,005	363,472	24,131	11,075	3,368,683
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	777,635	125,125	11,260	14,166	928,186
Αναδιάρθρωσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	3,615	19,549	20,046	10,206	53,416
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	10,357	12,003	14,622	2,806	39,788
- στεγαστικά	5,466	20,629	41,537	2,258	69,890
- λοιπά καταναλωτικά	2,062	4,666	16,117	954	23,799
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	17,483	1,154	18,637
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	29,414	1,664	31,078
- στεγαστικά	-	-	78,342	12,168	90,510
- λοιπά καταναλωτικά	84	-	26,089	5,783	31,956
Κέντρο διεθνών εργασιών	105,910	24,658	1,103	177	131,848
Διαχείριση περιουσίας	40,082	6,178	5	558	46,823
	8,198,179	1,357,121	333,792	106,243	9,995,335

31 Δεκεμβρίου 2022	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) €000	Σύνολο
Ανά πελατειακό τομέα	€000	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	2,502,630	807,282	54,259	34,616	3,398,787
Διεθνείς επιχειρήσεις	685,099	150	35	24	685,308
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	825,123	189,825	3,299	10,364	1,028,611
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	2,982,436	305,714	30,071	12,413	3,330,634
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	704,959	152,815	14,376	15,746	887,896
Αναδιάρθρωσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	2,842	34,246	20,689	10,175	67,952
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	12,643	10,603	23,374	2,381	49,001
- στεγαστικά	5,168	22,018	42,155	3,292	72,633
- λοιπά καταναλωτικά	1,713	5,364	16,237	1,029	24,343
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	18,403	1,316	19,719
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	29,339	2,366	31,705
- στεγαστικά	-	-	88,956	14,039	102,995
- λοιπά καταναλωτικά	108	-	28,569	4,953	33,630
Κέντρο διεθνών εργασιών	104,539	31,934	1,254	147	137,874
Διαχείριση περιουσίας	39,996	5,652	2	597	46,247
	7,867,256	1,565,603	371,018	113,458	9,917,335

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες τα οποία έχουν εκχωρηθεί ως εξασφάλιση παρουσιάζονται στη Σημείωση 32.

18. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (συνέχεια)

Επιπρόσθετες αναλύσεις και πληροφορίες αναφορικά με τον πιστωτικό κίνδυνο καθώς και ανάλυση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών δανείων και απαιτήσεων από πελάτες παρατίθενται στη Σημείωση 30.

19. Αποθέματα ακινήτων

Η λογιστική αξία των αποθεμάτων ακινήτων καθορίζεται ως η χαμηλότερη τιμή μεταξύ του κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Αναγνωρίζεται απομείωση αν η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι χαμηλότερη του κόστους των αποθεμάτων ακινήτων. Κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, αναγνωρίστηκε ζημία απομείωσης ύψους €23,206 χιλ. (30 Ιουνίου 2022: €7,364 χιλ.) στην 'Απομείωση μετά την αναστροφή μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Στις 30 Ιουνίου 2023, αποθέματα ακινήτων ύψους €510,448 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €529,316 χιλ.) επιμετρούνται στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία. Επιπρόσθετα, στις 30 Ιουνίου 2023 αποθέματα ακινήτων με λογιστική αξία ύψους €49,137 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €108,010 χιλ.) επιμετρούνται περίπου στην εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης.

Τα αποθέματα ακινήτων συμπεριλαμβάνουν οικιστικά ακίνητα, γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα, βιοτεχνίες και βιομηχανίες, ξενοδοχεία και γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια). Δεν υπάρχουν αποθέματα ακινήτων που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση για διευκολύνσεις χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες στα πλαίσια πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

Η λογιστική αξία των αποθεμάτων ακινήτων αναλύεται στους πίνακες πιο κάτω:

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
	€000	€000
Καθαρή λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	1,041,032	1,111,604
Προσθήκες	4,440	76,851
Πωλήσεις	(57,872)	(126,797)
Καθαρές μεταφορές (σε)/από ακίνητα και εξοπλισμός	(18,563)	-
Απομείωση (Σημ. 12)	(23,206)	(20,628)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	2
Καθαρή λογιστική αξία 30 Ιουνίου/31 Δεκεμβρίου	945,831	1,041,032

Στις 30 Ιουνίου 2023 υπήρχαν επιβαρύνσεις σε αποθέματα ακινήτων του Συγκροτήματος με λογιστική αξία ύψους €19,500 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €20,989 χιλ.).

Ανάλυση ανά είδος και χώρα 30 Ιουνίου 2023	Κύπρος €000	Ελλάδα €000	Ρουμανία €000	Σύνολο €000
Οικιστικά	52,628	16,354	31	69,013
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	114,797	11,129	-	125,926
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	27,398	9,617	-	37,015
Ξενοδοχεία	22,570	417	-	22,987
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	687,054	3,836	-	690,890
Σύνολο	904,447	41,353	31	945,831

31 Δεκεμβρίου 2022				
Οικιστικά	63,724	16,947	32	80,703
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	142,475	11,263	-	153,738
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	29,172	11,710	48	40,930
Ξενοδοχεία	24,027	437	-	24,464
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	736,913	4,284	-	741,197
Σύνολο	996,311	44,641	80	1,041,032

20. Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022 (αναπροσαρμο- σμένα)
	€000	€000
<i>Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία</i>		
Χρεώστες	32,363	29,220
Εισπρακτέα από φόρους	4,397	4,536
Αναβαλλόμενο τίμημα πώλησης	320,655	311,523
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	65,919	57,183
	423,334	402,462
<i>Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία</i>		
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	50,580	46,781
Φόροι επιστρεπτέοι	93,681	124,328
Προπληρωμένα έξοδα	1,426	682
Περιουσιακά στοιχεία προγραμμάτων αφυπηρέτησης	850	816
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	39,736	33,985
	186,273	206,592
	609,607	609,054

Δεν υπήρχαν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομημένα στο Στάδιο 2 στις 30 Ιουνίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022. Επιπλέον, στις 30 Ιουνίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022 δεν υπήρχαν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης της πώλησης του Project Helix 2 (η 'Συναλλαγή') τον Ιούνιο 2021, το Συγκρότημα αναγνώρισε ποσό ύψους €381,567 χιλ. στα άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, το οποίο αντιπροσώπευε την εύλογη αξία του αναβαλλόμενου τιμήματος πώλησης από την Συναλλαγή. Το εναπομένον ποσό είναι πληρωτέο σε τέσσερις δόσεις μέχρι τον Δεκέμβριο 2025 και κάθε δόση φέρει τόκο μέχρι την ημερομηνία πληρωμής. Ποσό ύψους €9,098 χιλ., το οποίο αντιπροσωπεύει τα έσοδα από τόκους στο αναβαλλόμενο τίμημα πώλησης αναγνωρίστηκε στην Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 (30 Ιουνίου 2022: €4,314 χιλ.) στα Έσοδα από τόκους-Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος - Άλλα Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (Σημ. 8). Δεν υπάρχουν οποιοδήποτε άλλοι όροι. Το αναβαλλόμενο τίμημα πώλησης κατηγοριοποιείται ως Στάδιο 1 κατά τις 30 Ιουνίου 2023 και την 31 Δεκεμβρίου 2022.

Κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, αναγνωρίστηκε πιστωτική ζημιά ύψους €6,110 χιλ. σε σχέση με λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία. Αυτό περιλαμβάνει αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) ύψους €246 χιλ. (εκ των οποίων €35 χιλ. αφορούν μερική αναστροφή αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL) δώδεκα μηνών στο αναβαλλόμενο τίμημα πώλησης) και €5,864 χιλ. ζημιές απομείωσης. Κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022, αναγνωρίστηκε πιστωτική ζημιά ύψους €705 χιλ. σε σχέση με προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία. Αυτό περιλαμβάνει αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) ύψους €117 χιλ. (εκ των οποίων €188 χιλ. αφορούν αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) δώδεκα μηνών στο αναβαλλόμενο τίμημα πώλησης), και €588 χιλ. ζημιές απομείωσης.

21. Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες

Η χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες αποτελείται από δανεισμό από την ΕΚΤ στα πλαίσια των πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος όπως παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
	€000	€000
Στοχευμένες Πράξεις πιο Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ)	2,004,480	1,976,674

Στις 30 Ιουνίου 2023, η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ ανήλθε σε €2 δις (31 Δεκεμβρίου 2022: €2 δις) και προήλθε από διάφορα προγράμματα ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ.

21. Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες (συνέχεια)

Αναγνωρίζοντας τις προκλήσεις στο πιστοληπτικό περιβάλλον κατά τη διάρκεια της περιόδου της πανδημίας, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ ανακοίνωσε ότι για τους αντισυμβαλλομένους των οποίων ο επιλέξιμος καθαρός δανεισμός πληροί το στόχο επιδόσεων δανεισμού, το επιτόκιο που εφαρμόζεται κατά τις περιόδους από τις 24 Ιουνίου 2020 έως 23 Ιουνίου 2021 και 24 Ιουνίου 2021 έως 23 Ιουνίου 2022 θα ήταν 50 μονάδες βάσης κάτω από το μέσο επιτόκιο για τη διευκόλυνση καταθέσεων που ίσχυε κατά την ίδια περίοδο, και σε κάθε περίπτωση όχι υψηλότερο από το μείον 1%. Η BOC PCL υπερέβη το όριο αναφοράς του επιλέξιμου καθαρού δανεισμού που ίσχυε για τις καθορισμένες περιόδους και είχε δικαίωμα στο ευνοϊκό επιτόκιο μείον 1% για την περίοδο Ιουνίου 2020 μέχρι Ιουνίου 2022 και αναγνώρισε τόκους στο ευνοϊκό επιτόκιο κατά την αντίστοιχη περίοδο. Στη συνέχεια, η BOC PCL προσάρμοσε το πραγματικό επιτόκιο με βάση τους συμβατικούς όρους και τις αλλαγές στους όρους των πράξεων που εφαρμόστηκαν ως αλλαγή στο πραγματικό επιτόκιο με μελλοντική εφαρμογή.

Η ΕΚΤ κατά τη συνεδρίαση της τον Οκτώβρη 2022, ανακοίνωσε ότι με ισχύ από τις 23 Νοεμβρίου 2022, το ισχύον επιτόκιο θα αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με τα μέσα ισχύοντα επιτόκια της ΕΚΤ από την ημερομηνία αυτή και μετέπειτα.

Η λήξη των ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ είναι τρία έτη από τον διακανονισμό κάθε πράξης, αλλά υπάρχει η δυνατότητα να αποπληρωθούν νωρίτερα ή να μειωθούν τα δανειζόμενα ποσά πριν την τελική τους λήξη.

Η BOC PCL προχώρησε σε αποπληρωμή πριν από τη λήξη €1 δις της χρηματοδότησης ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ το Δεκέμβριο 2022.

Λεπτομέρειες σχετικά με τα επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία που σχετίζονται με τις πιο πάνω διευκολύνσεις χρηματοδότησης παρουσιάζονται στη Σημείωση 32.

22. Καταθέσεις πελατών

	30 Ιουνίου 2023 €000	31 Δεκεμβρίου 2022 €000
<i>Ανά κατηγορία κατάθεσης</i>		
Όψεως	10,359,755	10,561,724
Ταμιευτηρίου	2,948,823	2,840,346
Προθεσμίας ή με προειδοποίηση	5,857,577	5,596,249
	19,166,155	18,998,319
<i>Ανά γεωγραφικό τομέα</i>		
Κύπρος	13,378,996	13,019,109
Ελλάδα	1,845,882	1,933,771
Ηνωμένο Βασίλειο	686,916	706,233
ΗΠΑ	149,455	178,962
Γερμανία	117,613	168,785
Ρουμανία	60,772	69,514
Ρωσία	636,234	700,465
Ουκρανία	301,407	290,050
Λευκορωσία	81,223	83,299
Άλλες χώρες	1,907,657	1,848,131
	19,166,155	18,998,319

Οι καταθέσεις ανά γεωγραφικό τομέα είναι με βάση τη χώρα προέλευσης του διαβατηρίου του τελικού δικαιούχου της κατάθεσης.

	30 Ιουνίου 2023 €000	31 Δεκεμβρίου 2022 €000
<i>Ανά νόμισμα</i>		
Ευρώ	17,298,147	17,067,299
Δολάριο Αμερικής	1,475,065	1,529,548
Αγγλική Στερλίνα	325,625	333,458
Ρωσικό Ρούβλι	1,825	3,466
Ελβετικό Φράγκο	11,150	11,796
Άλλα νομίσματα	54,343	52,752
	19,166,155	18,998,319

22. Καταθέσεις πελατών (συνέχεια)

	30 Ιουνίου 2023 €000	31 Δεκεμβρίου 2022 €000
<i>Ανά πελατειακό τομέα</i>		
Μεγάλες επιχειρήσεις	1,964,893	1,915,300
Διεθνείς επιχειρήσεις	131,044	139,898
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	962,581	1,007,555
Ιδιώτες	11,667,105	11,333,783
Αναδιάρθρωσεις χρεών		
– Μεγάλες επιχειρήσεις	13,700	16,017
– Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	6,992	6,375
– Άλλοι ιδιώτες	13,142	10,152
Ανακτήσεις χρεών		
– Μεγάλες επιχειρήσεις	1,155	1,262
Κέντρο διεθνών εργασιών	3,848,653	3,957,050
Διαχείριση περιουσίας	556,890	610,927
	19,166,155	18,998,319

23. Ομολογιακά δάνεια και Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης

			30 Ιουνίου 2023		31 Δεκεμβρίου 2022	
			Ονομαστική αξία	Λογιστική αξία	Ονομαστική αξία	Λογιστική αξία
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	Συμβατικό επιτόκιο	Εκδότης	€000	€000	€000	€000
Ομόλογο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου - Απρίλιος 2021	6.625% μέχρι τις 23 Οκτωβρίου 2026	BOCH	300,000	309,348	300,000	302,104
			300,000	309,348	300,000	302,104
Ομολογιακά δάνεια						
Ομόλογο υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας - Ιούνιος 2021	2.50% μέχρι τις 24 Ιουνίου 2026	BOC PCL	300,000	291,976	300,000	297,636

Η BOCH και η BOC PCL διατηρούν Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Έκδοσης Μεσοπρόθεσμων Ομολογιακών Δανείων (EMTN Programme) συνολικής ονομαστικής αξίας ύψους μέχρι €4,000 εκατ..

Υποχρεώσεις Μειωμένης Εξασφάλισης**Ομόλογο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου - Απρίλιος 2021**

Τον Απρίλιο 2021, η BOCH έκδωσε ένα ομόλογο δευτεροβάθμιου κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης ύψους €300 εκατ. στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Έκδοσης Μεσοπρόθεσμων Ομολογιακών Δανείων. Το ομόλογο εκδόθηκε στην ονομαστική αξία και φέρει ετήσιο επιτόκιο ύψους 6.625%. Ο τόκος επί του ομολόγου θα καταβάλλεται ετησίως αναδρομικά και θα επανακαθορισθεί στις 23 Οκτωβρίου 2026 στο πενταετές επιτόκιο swap rate που θα είναι σε ισχύ προσαυξημένο κατά 6.902% ετησίως μέχρι τις 23 Οκτωβρίου 2031, πληρωτέο ετησίως. Το ομόλογο λήγει στις 23 Οκτωβρίου 2031. Η BOCH έχει το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης του ομολόγου οποιαδήποτε μέρα κατά τη διάρκεια της περιόδου των έξι μηνών από τις 23 Απριλίου 2026 μέχρι τις 23 Οκτωβρίου 2026, υπό την αίρεση λήψεως όλων των απαραίτητων εποπτικών εγκρίσεων. Το ομόλογο είναι εισηγμένο στην αγορά Euro MTF του Χρηματιστηρίου του Λουξεμβούργου.

Η εύλογη αξία των υποχρεώσεων μειωμένης εξασφάλισης στις 30 Ιουνίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022 γνωστοποιείται στη Σημείωση 17.

23. Ομολογιακά δάνεια και Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης (συνέχεια)**Ομολογιακά δάνεια***Ομόλογο υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας - Ιούνιος 2021*

Τον Ιούνιο 2021, η BOC PCL έκδωσε ένα ομόλογο υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους €300 εκατ. στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Έκδοσης Μεσοπρόθεσμων Ομολογιακών Δανείων. Το ομόλογο εκδόθηκε στην ονομαστική αξία και φέρει σταθερό ετήσιο επιτόκιο ύψους 2.50%. Ο τόκος επί του ομολόγου θα καταβάλλεται ετησίως αναδρομικά και θα επανακαθορισθεί στις 24 Ιουνίου 2026. Το ομόλογο λήγει στις 24 Ιουνίου 2027. Η BOC PCL έχει το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης του ομολόγου στις 24 Ιουνίου 2026, υπό την αίρεση λήψεως όλων των απαραίτητων εποπτικών εγκρίσεων. Το ομόλογο είναι εισηγμένο στην αγορά Euro MTF του Χρηματιστηρίου του Λουξεμβούργου. Το ομόλογο πληροί τα κριτήρια για την Ελάχιστη Απαιτήση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) και συμβάλλει στις απαιτήσεις για την Ελάχιστη Απαιτήση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) της BOC PCL.

Η εύλογη αξία των ομολογιακών δανείων στις 30 Ιουνίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022 γνωστοποιείται στη Σημείωση 17.

24. Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και λοιπές προβλέψεις

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022 (αναπροσαρμοσμένα)
	€000	€000
Φόροι πληρωτέοι και σχετικές προβλέψεις	75,477	41,420
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα πληρωτέα	363	379
Υποχρέωση για ωφελήματα αφυπηρέτησης	1,959	3,694
Προβλέψεις για απομείωση χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και ανειλημμένων υποχρεώσεων	18,007	17,429
Υποχρεώσεις για συμβόλαια επένδυσης χωρίς χαρακτηριστικά συμμετοχής	60,029	47,847
Δεδουλευμένα έξοδα και λοιπές προβλέψεις	60,801	65,734
Αναβαλλόμενα έσοδα	19,060	18,061
Υποχρεώσεις στη διαδικασία διακανονισμού	75,111	97,585
Υποχρεώσεις μίσθωσης	28,627	30,190
Λοιπές υποχρεώσεις	90,151	56,843
	429,585	379,182

Οι λοιπές υποχρεώσεις περιλαμβάνουν ένα ποσό ύψους €10,385 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €10,385 χιλ.) που σχετίζεται με την πρόβλεψη για το εγγυητικό τέλος για την μετατροπή των ΑΦΑ σε φορολογικές πιστώσεις (Σημ. 13) και ένα ποσό ύψους €16,298 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €9,874 χιλ.) που σχετίζεται με συναλλαγές επεξεργασίας καρτών.

25. Μετοχικό κεφάλαιο

	30 Ιουνίου 2023		31 Δεκεμβρίου 2022	
	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	€000	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	€000
<i>Εγκεκριμένο</i>				
Συνήθεις μετοχές €0.10 η κάθε μία	10,000,000	1,000,000	10,000,000	1,000,000
<i>Εκδοθέν</i>				
1 Ιανουαρίου και 30 Ιουνίου/31 Δεκεμβρίου	446,200	44,620	446,200	44,620

Εγκεκριμένο και εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο

Όλες οι εκδομένες μετοχές φέρουν τα ίδια δικαιώματα.

Δεν υπήρχαν αλλαγές στο εγκεκριμένο και εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 και το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

25. Μετοχικό κεφάλαιο (συνέχεια)**Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο**

Δεν υπήρχαν αλλαγές στο αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 και το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Ίδιες μετοχές της Εταιρίας

Το τίμημα αγοράς, συμπεριλαμβανομένων των άμεσα αποδοτέων επιπρόσθετων εξόδων (μετά τη φορολογία), για μετοχές της Εταιρίας που κατέχονται από οντότητες που ελέγχονται από το Συγκρότημα, αφαιρούνται από τα ίδια κεφάλαια ως ίδιες μετοχές μέχρι την ακύρωσή τους ή την επανέκδοσή τους. Δεν αναγνωρίζεται οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά την αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση αυτών των μετοχών.

Στις 30 Ιουνίου 2023 η θυγατρική εταιρεία του Συγκροτήματος που διεξάγει ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής είχε στην κατοχή της 142 χιλ. κοινές μετοχές της Εταιρίας ονομαστικής αξίας €0.10 η κάθε μία (31 Δεκεμβρίου 2022: 142 χιλ. κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας €0.10 η κάθε μία), ως μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επενδύονται προς όφελος των ασφαλισμένων. Η αξία κτήσεως των μετοχών αυτών ήταν €21,463 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €21,463 χιλ.).

Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
	€000	€000
2018 Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 (Υφιστάμενα Χρεόγραφα Κεφαλαίου)	15,517	220,000
2023 Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 (Νέα Χρεόγραφα Κεφαλαίου)	220,000	-
	235,517	220,000

Τον Δεκέμβριο 2018 η Εταιρία έκδωσε Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 ύψους €220 εκατ. (τα 'Υφιστάμενα Χρεόγραφα Κεφαλαίου'). Τα Υφιστάμενα Χρεόγραφα Κεφαλαίου δεν είναι εξασφαλισμένα και αποτελούν υποχρέωση μειωμένης εξασφάλισης της Εταιρίας. Το επιτόκιο ανέρχεται σε 12.50% και είναι πληρωτέο σε εξαμηνιαία βάση. Κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, έγινε μία πληρωμή κουπονιού στους κατόχους Χρεογράφων ύψους €13,750 χιλ. και έχει αναγνωρισθεί στα αδιανέμητα κέρδη (30 Ιουνίου 2022: €13,750 χιλ.). Τα Υφιστάμενα Χρεόγραφα Κεφαλαίου είναι εισηγμένα για διαπραγμάτευση στην αγορά Luxembourg Stock Exchange's Euro Multilateral Trading Facility (MTF).

Η Εταιρία, τον Ιούνιο 2023, προσκάλεσε τους κατόχους των Υφιστάμενων Χρεογράφων Κεφαλαίου ύψους €220 εκατ. να προσφέρουν τα Υφιστάμενα Χρεόγραφα Κεφαλαίου για αγορά από την Εταιρία σε μετρητά με τιμή αγοράς ίση με 103% της ονομαστικής αξίας. Η Εταιρία κατέβαλε επίσης δεδουλευμένους τόκους για τα Υφιστάμενα Χρεόγραφα Κεφαλαίου, από την τελευταία ημερομηνία του κουπονιού, 15 Ιουνίου 2023 μέχρι την ημερομηνία διακανονισμού.

Η Εταιρία έλαβε έγκυρες προσφορές συνολικής αξίας ύψους περίπου €204 εκατ., οι οποίες έγιναν αποδεκτές από την Εταιρία. Ως αποτέλεσμα, κόστος ύψους €6,554 χιλ. αναγνωρίστηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια της Εταιρίας τον Ιούνιο 2023, τερματίζοντας τη σχετική υποχρέωση για πληρωμή κουπονιών στο μέλλον.

Τον Ιούλιο του 2023, η Εταιρία αγόρασε στην ανοιχτή αγορά περίπου €7 εκατ., μειώνοντας περαιτέρω την ονομαστική αξία των Υφιστάμενων Χρεογράφων Κεφαλαίου σε περίπου €8 εκατ..

25. Μετοχικό κεφάλαιο (συνέχεια)

Ταυτόχρονα, η Εταιρία στις 13 Ιουνίου 2023, ολοκλήρωσε επιτυχώς την έκδοση και τιμολόγηση Χρεογράφων Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 Σταθερού Επιτοκίου ύψους €220 εκατ. (τα 'Νέα Χρεόγραφα Κεφαλαίου'). Τα Νέα Χρεόγραφα Κεφαλαίου δεν είναι εξασφαλισμένα και αποτελούν υποχρέωση μειωμένης εξασφάλισης της Εταιρίας, είναι αορίστου διάρκειας και έχουν εκδοθεί σε τιμή ίση με την ονομαστική τους αξία. Φέρουν αρχικό ετήσιο επιτόκιο ύψους 11.875%, πληρωτέο σε εξαμηνιαία βάση και επανακαθοριζόμενο στις 21 Δεκεμβρίου 2028 και μετέπειτα κάθε πενταετία. Η Εταιρία έχει το δικαίωμα να ακυρώσει τις πληρωμές κουπονιού για αόριστη χρονική διάρκεια, και σε μη συσσωρευτική βάση, ενώ υπό συγκεκριμένες συνθήκες οι πληρωμές κουπονιού υπόκεινται σε υποχρεωτική ακύρωση. Τα Νέα Χρεόγραφα Κεφαλαίου είναι αορίστου διάρκειας και δεν έχουν καθορισμένη ημερομηνία αποπληρωμής, αλλά μπορούν να εξοφληθούν (στο σύνολο τους, αλλά όχι εν μέρει), κατ' επιλογή της Εταιρίας από 21 Ιουνίου 2028 μέχρι και 21 Δεκεμβρίου 2028 (συμπεριλαμβανομένων και των πιο πάνω ημερομηνιών) και σε κάθε επόμενη ημερομηνία πληρωμής τόκων, υπό την αίρεση εποπτικών εγκρίσεων και των σχετικών όρων εξόφλησης. Τα Νέα Χρεόγραφα Κεφαλαίου είναι εισηγμένα για διαπραγμάτευση στην αγορά Luxembourg Stock Exchange's Euro Multilateral Trading Facility (MTF).

Τα σχετικά έξοδα των πιο πάνω συναλλαγών ύψους €3,530 χιλ. καταχωρήθηκαν απευθείας στα ίδια κεφάλαια τον Ιούνιο 2023.

26. Μερίσματα

Σύμφωνα με την απόφαση ΔΕΕΑ 2022, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή από 1 Ιανουαρίου 2023, οποιαδήποτε διανομή μερίσματος στους μετόχους υπόκειται σε ρυθμιστική έγκριση, τόσο για την Εταιρία όσο και για την BOC PCL. Η απαίτηση για έγκριση δεν ισχύει εάν η διανομή γίνεται μέσω έκδοσης νέων κοινών μετοχών στους κατόχους που είναι αποδεκτές ως Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ούτε για την πληρωμή κουπονιών για τίτλους Χρεογράφων Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 που εκδίδονται από την Εταιρία ή την BOC PCL.

Τον Απρίλιο 2023, η Εταιρία έλαβε την έγκριση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για την καταβολή μερίσματος. Με τη λήψη της έγκρισης το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας πρότεινε στους μετόχους για έγκριση στην Ετήσια Γενική Συνέλευση που πραγματοποιήθηκε στις 26 Μαΐου 2023, την καταβολή του τελικού μερίσματος ύψους €0.05 ανά κοινή μετοχή από τα κέρδη για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 (το 'Μέρισμα'). Η Ετήσια Γενική Συνέλευση στις 26 Μαΐου 2023 ενέκρινε ψήφισμα για καταβολή τελικού μερίσματος €0.05 ανά μετοχή. Το Μέρισμα ανέρχεται συνολικά σε €22,310 χιλ. και ισοδυναμεί με ποσοστό ('payout ratio') 14% της επαναλαμβανόμενης κερδοφορίας του έτους 2022 προσαρμοσμένης για το κουπόνι στους κατόχους Χρεογράφων Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 ή 31% της κερδοφορίας μετά τη φορολογία για το έτος 2022 (όπως αναφέρεται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2022).

27. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα

Το Συγκρότημα, στο πλαίσιο των συνήθων δραστηριοτήτων του, εμπλέκεται σε διαφορές και νομικές διαδικασίες, και υπόκειται σε έρευνες και ανακρίσεις, αιτήματα για παροχή πληροφοριών, ελέγχους, έρευνες, νομικές και άλλες διαδικασίες από τις εποπτικές αρχές, κυβερνητικούς και άλλους δημόσιους φορείς, πραγματικές και επαπειλούμενες, που αφορούν την καταλληλότητα και την επάρκεια των συμβουλών που δόθηκαν στους πελάτες ή την μη παροχή συμβουλών, τις πρακτικές δανεισμού και τιμολόγησης, τις υποχρεώσεις του Συγκροτήματος σε σχέση με θέματα πωλήσεων και τη γνωστοποίηση πληροφοριών, την τήρηση αρχείων, την καταχώρηση υποθέσεων και διάφορα άλλα θέματα. Επιπρόσθετα, ως αποτέλεσμα της επιδείνωσης της Κυπριακής οικονομίας και του τραπεζικού τομέα το 2012 και την μετέπειτα αναδιάρθρωση της BOC PCL το 2013 ως αποτέλεσμα των Διαταγμάτων Διάσωσης με Ίδια Μέσα, η BOC PCL υπόκειται σε μεγάλο αριθμό νομικών διαδικασιών και ερευνών που είτε προηγούνται, ή προκύπτουν από γεγονότα που συνέβησαν κατά τη διάρκεια της περιόδου των Διαταγμάτων Διάσωσης με Ίδια Μέσα.

27. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)

Εκτός από τα θέματα που περιγράφονται πιο κάτω, το Συγκρότημα δεν θεωρεί ότι οποιαδήποτε θέματα είναι σημαντικά είτε σε ατομική βάση είτε συλλογικά. Ωστόσο, έχουν γίνει προβλέψεις όπου: (α) υπάρχει παρούσα δέσμευση (νομική ή τεκμαρτή) ως αποτέλεσμα ενός γεγονότος του παρελθόντος (β) πιθανολογείται ότι θα απαιτηθεί μια εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη για διακανονισμό της δέσμευσης, και (γ) μπορεί να γίνει μια αξιόπιστη εκτίμηση για το ποσό της δέσμευσης. Το Συγκρότημα δεν γνωστοποίησε την εκτίμησή του για την πιθανή οικονομική επίδραση στις ενδεχόμενες υποχρεώσεις που προκύπτουν από αυτά τα θέματα, όπου δεν είναι πρακτικά εφικτό, είτε επειδή είναι πρόωρο ή η έκβασή τους είναι αβέβαιη ή, σε περιπτώσεις όπου είναι πρακτικά εφικτό, η γνωστοποίησή τους θα μπορούσε να είναι επιβλαβής για το χειρισμό των θεμάτων. Αναγνωρίστηκαν προβλέψεις για εκείνες τις περιπτώσεις για τις οποίες το Συγκρότημα είναι σε θέση να υπολογίσει πιθανές ζημιές (Σημ. 6.4). Όταν μια πρόβλεψη σε ατομική βάση είναι σημαντική, το γεγονός ότι έγινε πρόβλεψη αναφέρεται, εκτός στο βαθμό που κάτι τέτοιο θα ήταν επίζημιο. Η αναγνώριση οποιασδήποτε πρόβλεψης δεν συνιστά παραδοχή αδικήματος ή νομικής ευθύνης. Υπάρχουν επίσης περιπτώσεις όπου το Συγκρότημα μπορεί να συνάψει συμφωνία διακανονισμού. Αυτό μπορεί να συμβεί μόνο εάν αυτός ο διακανονισμός είναι προς το όφελος της BOC PCL (ο διακανονισμός αυτός δεν συνιστά παραδοχή αδικήματος) και πραγματοποιείται μόνο μετά από νομική συμβουλή και μετά από όλες τις εγκρίσεις από τα αρμόδια όργανα της διοίκησης. Παρόλο που η έκβαση αυτών των θεμάτων είναι από τη φύση τους αβέβαιη, η διοίκηση πιστεύει ότι, με βάση τη διαθέσιμη πληροφόρηση, έχουν γίνει κατάλληλες προβλέψεις σε σχέση με τις νομικές διαδικασίες, τα κανονιστικά και άλλα θέματα στις 30 Ιουνίου 2023, και ως εκ τούτου δεν προβλέπεται ότι αυτά τα θέματα, όταν ολοκληρωθούν, θα έχουν σημαντική επίδραση στη χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος.

27.1 Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές

Έρευνες και δικαστικές υποθέσεις αναφορικά με τίτλους που εκδόθηκαν από την BOC PCL

Αριθμός θεσμικών και ιδιωτών πελατών έχουν καταχωρήσει διάφορες ξεχωριστές αγωγές εναντίον της BOC PCL ισχυριζόμενοι ότι είχαν παραπλανηθεί σε σχέση με την αγορά χρεωστικών τίτλων, που είχαν εκδοθεί από την BOC PCL μεταξύ του 2007 και 2011. Οι αποζημιώσεις που απαιτούνται περιλαμβάνουν την επιστροφή των χρημάτων που οι επενδυτές είχαν καταβάλει για αυτούς τους τίτλους. Επί του παρόντος, εκκρεμούν οι απαιτήσεις ενώπιον δικαστηρίων στην Κύπρο και στην Ελλάδα, καθώς και οι αποφάσεις και τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν στην BOC PCL για τα εν λόγω θέματα από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Κύπρου και/ή την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Ελλάδος.

Τα χρεόγραφα και αξιόγραφα κεφαλαίου για τα οποία έχουν ασκηθεί αγωγές είναι τα ακόλουθα: Αξιόγραφα Κεφαλαίου 2007, Μετατρέψιμα Χρεόγραφα 2008, Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Κεφαλαίου (ΜΑΚ) 2009 και Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου (ΜΑΕΚ) 2011.

Η BOC PCL υπερασπίζεται αυτές τις απαιτήσεις, ιδίως όσον αφορά τους θεσμικούς επενδυτές και ιδιώτες αγοραστές που είχαν λάβει επενδυτικές συμβουλές από ανεξάρτητους συμβούλους επενδύσεων. Στην περίπτωση των ιδιωτών επενδυτών, αν μπορεί να τεκμηριωθεί ότι τα αρμόδια στελέχη της BOC PCL τους 'έπεισαν' να προχωρήσουν με την αγορά και/ή προσέφεραν 'επενδυτική συμβουλή', η BOC PCL πιθανόν να αντιμετωπίσει σημαντικές δυσκολίες.

Μέχρι σήμερα, αριθμός υποθέσεων έχουν εκδικαστεί στην Ελλάδα. Η BOC PCL άσκησε έφεση κατά εκείνων των υποθέσεων που δεν εκδικάστηκαν υπέρ της. Η ολοκλήρωση των διαδικασιών στα δικαστήρια της Ελλάδας αναμένεται να διαρκέσει αρκετά χρόνια.

Μέχρι τώρα, έχουν κριθεί σε επίπεδο Αρείου Πάγου (το Ανώτατο Δικαστήριο της Ελλάδας) τέσσερις υποθέσεις υπέρ της BOC PCL και τέσσερις υποθέσεις εναντίον της. Οι υποθέσεις που έχουν κριθεί υπέρ της BOC PCL θα επανεξεταστούν από το Εφετείο σύμφωνα με οδηγίες από τον Άρειο Πάγο. Η μια εκ των εν λόγω υποθέσεων έχει ήδη επανεξεταστεί από το Εφετείο και η απόφαση ήταν υπέρ της BOC PCL. Υπήρξε νέα προσφυγή ακύρωσης κατά της εν λόγω απόφασης του Εφετείου, και η υπόθεση θα εκδικαστεί εκ νέου, ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου το 2023. Οι τέσσερις υποθέσεις που έχασε η BOC PCL δε θα επανεξεταστούν και έτσι θεωρούνται ολοκληρωμένες.

Στην Κύπρο έχουν εκδοθεί μέχρι στιγμής δεκαεννέα αποφάσεις σχετικά με τα αξιόγραφα κεφαλαίου της BOC PCL. Δεκατρείς από τις εν λόγω αποφάσεις έχουν εκδοθεί υπέρ της BOC PCL (απορρίπτοντας τις αγωγές των εναγόντων) και έξι κατά της BOC PCL. Η BOC PCL άσκησε εφέσεις για όλες τις αποφάσεις που εκδόθηκαν εναντίον της. Σε έξι από τις δεκατρείς υποθέσεις τις οποίες κέρδισε η BOC PCL, οι ενάγοντες έχουν ασκήσει έφεση. Αξίζει να σημειωθεί ότι η προθεσμία για καταχώρηση αγωγών που αφορούν αξιόγραφα και άλλα θέματα των οποίων η βάση της αγωγής συμπληρώθηκε πριν από και μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2015, παρήλθε στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

27. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)**27.1 Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)**

Έχει γίνει πρόβλεψη στη βάση της καλύτερης δυνατής εκτίμησης της διοίκησης για τις πιθανές εκροές σε σχέση με δικαστικές υποθέσεις για αξιόγραφα κεφαλαίου.

Δικαστικές υποθέσεις για Διάσωση με Ίδια Μέσα
Καταθέτες

Αριθμός καταθετών της BOC PCL, που ισχυρίζονται ότι επηρεάστηκαν αρνητικά από το κούρεμα των καταθέσεων, καταχώρησαν αγωγές κατά της BOC PCL και άλλων μερών (όπως η ΚΤΚ και το Υπουργείο Οικονομικών της Κύπρου) καθώς και εναντίον της BOC PCL ως συνεχιστής της Λαϊκής Τράπεζας στη βάση, μεταξύ άλλων, ότι ο 'περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμος του 2013' και τα περί Διάσωσης με Ίδια Μέσα Διατάγματα αντίκεινται στο Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Οι καταθέτες ζητούν αποζημιώσεις για τις ζημιές που ισχυρίζονται ότι έχουν υποστεί από το κούρεμα των καταθέσεων. Η BOC PCL υπερασπίζεται τη θέση της.

Η BOC PCL κέρδισε πέντε υποθέσεις κουρέματος (που αφορούσαν φερόμενη παράλειψη να ακολουθήσει τις οδηγίες). Οι ενάγοντες άσκησαν εφέσεις για δύο από τις εν λόγω αποφάσεις. Η BOC PCL έχασε μια υπόθεση σχετικά με το κούρεμα των καταθέσεων (που αφορούσε φερόμενη παράλειψη να ακολουθήσει τις οδηγίες) και άσκησε έφεση.

Η BOC PCL κέρδισε επίσης πέντε υποθέσεις σε σχέση με το διάταγμα περί διάσωσης με ίδια μέσα. Το Δικαστήριο ουσιαστικά αποφάσισε ότι τα μέτρα που εφάρμοσε η κυβέρνηση ήταν απαραίτητα για να αποφευχθεί η κατάρρευση του χρηματοοικονομικού τομέα, η οποία θα είχε καταστροφικές συνέπειες για την οικονομία της χώρας. Κάτω από τις περιστάσεις η κυβέρνηση μπορούσε να βασιστεί στο δικαίωμα της ανάγκης κατά την εφαρμογή της Διάσωσης με Ίδια Μέσα. Μέχρι την ημερομηνία των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων έχει ασκηθεί έφεση σχετικά με μόνο μία από τις πιο πάνω αποφάσεις. Η BOC PCL έχασε μια υπόθεση της Λαϊκής σε σχέση με το διάταγμα περί διάσωσης με ίδια μέσα αλλά είναι η γνώμη των νομικών συμβούλων της BOC PCL ότι αυτή η υπόθεση είναι μια μεμονωμένη υπόθεση που ανέτρεπε τα δικά της συγκεκριμένα γεγονότα. Για την υπόθεση αυτή έχει ασκηθεί έφεση από την BOC PCL.

Η BOC PCL κέρδισε δύο και έχασε τρεις υποθέσεις κουρέματος 'λανθασμένης εφαρμογής του Διατάγματος'. Για το θέμα αυτό εκκρεμούν εφέσεις που έχουν καταχωρηθεί από την BOC PCL. Όσο αφορά τις υποθέσεις που κέρδισε η BOC PCL οι ενάγοντες δεν έχουν καταχωρήσει έφεση.

Μέτοχοι

Αριθμός αγωγών για αποζημιώσεις έχει ήδη καταχωρηθεί ενώπιον των Επαρχιακών Δικαστηρίων της Κύπρου ισχυριζόμενες είτε την αντισυνταγματικότητα του Νόμου περί Εξυγίανσης και των Περί διάσωσης με Ίδια Μέσα Διατάγματος, ή τη μη σωστή εκτέλεση από την BOC PCL (αναφορικά με τον τρόπο και τη μεθοδολογία με την οποία τα εν λόγω Διατάγματα έχουν εφαρμοστεί), ή ότι η BOC PCL απέτυχε να ακολουθήσει οδηγίες έγκαιρα πριν την εφαρμογή της διάσωσης με ίδια μέσα. Κατά την παρούσα ημερομηνία, τόσο ο Νόμος περί Εξυγίανσης, όσο και τα περί Διάσωσης με Ίδια Μέσα Διατάγματα δεν έχουν ακυρωθεί από τα δικαστήρια και έτσι παραμένουν νομικά έγκυρα και σε ισχύ. Η BOC PCL αμφισβητεί όλες αυτές τις απαιτήσεις.

Νομική θέση του Συγκροτήματος

Όλες οι πιο πάνω αγωγές αμφισβητούνται έντονα από το Συγκρότημα, σε στενή διαβούλευση με τις αρμόδιες πολιτειακές και κυβερνητικές αρχές. Η θέση του Συγκροτήματος είναι ότι ο Νόμος περί Εξυγίανσης και τα Διατάγματα υπερσχύουν όλων των άλλων νόμων. Ως έχουν τα πράγματα, τόσο ο Νόμος περί Εξυγίανσης όσο και τα Διατάγματα που εκδόθηκαν δυνάμει αυτού, είναι συνταγματικά και νόμιμα, δεδομένου ότι έχουν θεσπιστεί σωστά και δεν έχουν μέχρι στιγμής ακυρωθεί από οποιοδήποτε δικαστήριο.

Υπόθεση Ταμείου Προνοίας

Τον Δεκέμβριο 2015, το Ταμείο Προνοίας των Υπαλλήλων της BOC PCL (το Ταμείο Προνοίας) καταχώρησε αγωγή εναντίον της BOC PCL απαιτώντας την καταβολή ποσού €70 εκατ. το οποίο, ως ο ισχυρισμός του, οφείλεται ως μέρος της συνεισφοράς της BOC PCL βάσει συμφωνίας με την συντεχνία ημερομηνίας 31 Δεκεμβρίου 2011. Με βάση τη διαθέσιμη πληροφόρηση, δεν είναι εφικτό στο παρόν στάδιο να γίνει οποιαδήποτε πρόβλεψη ως προς το αποτέλεσμα αυτού του θέματος, περιλαμβανομένων του χρονικού πλαισίου ή οποιασδήποτε πιθανής επίδρασης στη BOC PCL.

27. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)**27.1 Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)***Δικαστικές υποθέσεις εργοδότησης*

Πρώην υπάλληλοι του Συγκροτήματος έχουν κινήσει εναντίον της BOC PCL δικαστικές υποθέσεις για ισχυριζόμενη άδικη απόλυση και μία αγωγή για ωφελήματα από το Ταμείο Προνοίας εναντίον της BOC PCL και των Καταπιστευματοδόχων του Ταμείου Προνοίας. Τον Ιούλιο του 2021 η διαφορά για το Ταμείο Προνοίας επιλύθηκε. Το Συγκρότημα δεν θεωρεί ότι οι υποθέσεις εργοδότησης που συνεχίζουν να υφίστανται θα έχουν σημαντική επίδραση στη χρηματοοικονομική του θέση. Έχει εκδοθεί απόφαση για μία υπόθεση άδικης απόλυσης κατά της BOC PCL. Η BOC PCL έχει καταχωρήσει έφεση σχετικά με την εν λόγω υπόθεση και ομοίως έχει ασκήσει έφεση και ο ενάγων. Τα δεδομένα αυτής της υπόθεσης είναι μοναδικά και δεν αναμένεται να επηρεάσει τις υπόλοιπες υποθέσεις όπου υπάρχει ισχυρισμός για άδικη απόλυση.

Επιπλέον, αρκετοί πρώην υπάλληλοι κατέθεσαν αγωγές κατά της BOC PCL αμφισβητώντας τα ποσά που έλαβαν σχετικά με τα διάφορα σχέδια εθελούσιας εξόδου. Κατά την ημερομηνία αναφοράς, το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι ενέργειες θα έχουν σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική του θέση.

Νομικές υποθέσεις δανείων σε Ελβετικό Φράγκο στην Κύπρο και στο Ηνωμένο Βασίλειο

Έχουν κινηθεί αγωγές κατά της BOC PCL από πελάτες που έχουν δανειστεί σε ξένα νομίσματα (κυρίως σε Ελβετικό Φράγκο). Ο κύριος ισχυρισμός σε αυτές τις υποθέσεις ήταν ότι η BOC PCL παραπλάνησε τους δανειζόμενους και/ή έδωσε ανακριβή στοιχεία, παραβιάζοντας την ισχύουσα νομοθεσία. Η BOC PCL αμφισβητεί αυτές τις νομικές διαδικασίες. Το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι διαδικασίες θα έχουν σημαντική επίδραση στη χρηματοοικονομική του θέση.

Απαιτήσεις δανεισμού ακινήτων υπηκόων του Ηνωμένου Βασιλείου

Η BOC PCL είναι εναγόμενη σε ορισμένες διαδικασίες με τον ισχυρισμό ότι η BOC PCL είναι νομικά υπεύθυνη για υποτιθέμενη, μεταξύ άλλων, παραπλανητική χορήγηση δανείων για αγορά ακινήτων στην Κύπρο από Βρετανούς υπηκόους. Οι διαδικασίες στο Ηνωμένο Βασίλειο έχουν ανασταλεί, ούτως ώστε τα ενδιαφερόμενα μέρη να έχουν χρόνο να διαπραγματευτούν πιθανούς διακανονισμούς. Το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι διαπραγματεύσεις θα οδηγήσουν σε εκροή για το Συγκρότημα.

Υποθέσεις τραπεζικών εργασιών

Υπάρχουν ορισμένες υποθέσεις που αφορούν τραπεζικές εργασίες όπου τα απαιτούμενα ποσά είναι σημαντικά. Αυτές οι υποθέσεις αφορούν κυρίως ισχυρισμούς σχετικά με τις τυποποιημένες πολιτικές και διαδικασίες της BOC PCL που φέρεται να έχουν ως αποτέλεσμα ζημιές και άλλες απώλειες για τους ενάγοντες. Περαιτέρω, υπάρχουν διάφορες άλλες υποθέσεις που αφορούν τραπεζικές εργασίες όπου τα σχετικά ποσά δεν είναι τόσο σημαντικά. Η διοίκηση έχει αξιολογήσει είτε την πιθανότητα απώλειας ως απομακρυσμένη και/ή δεν αναμένει ότι τυχόν μελλοντικές εκροές σε σχέση με αυτές τις υποθέσεις θα έχουν σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος. Τέτοια ζητήματα προκύπτουν ως αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος και η διοίκηση αξιολογεί κατάλληλα τα γεγονότα και τους κινδύνους κάθε υπόθεσης ανάλογα.

Γενικές ποινικές έρευνες και διαδικασίες

Ο Γενικός Εισαγγελέας και η Κυπριακή Αστυνομία (η Αστυνομία) διεξάγουν διάφορες έρευνες και ανακρίσεις σε σχέση με την οικονομική κρίση, η οποία κορυφώθηκε τον Μάρτιο του 2013. Η BOC PCL συνεργάζεται πλήρως με τον Γενικό Εισαγγελέα και την Αστυνομία και την απαιτούμενη πληροφόρηση. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες επί του παρόντος, το Συγκρότημα είναι της άποψης ότι περαιτέρω έρευνες ή απαιτήσεις που ενδέχεται να προκύψουν από τις εν λόγω έρευνες δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στη χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος.

Άλλες υποθέσεις

Βρίσκεται σε εξέλιξη έρευνα που σχετίζεται με δυνητικά υπερεκτιμημένες και/ή πλασματικές αξιώσεις που πληρώθηκαν από την ασφαλιστική θυγατρική εταιρεία γενικού κλάδου του Συγκροτήματος. Οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται από το ΔΛΠ 37 'Προβλέψεις, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και ενδεχόμενα περιουσιακά στοιχεία' δεν παρουσιάζονται με την αιτιολογία ότι αναμένεται να επηρεαστεί σοβαρά το αποτέλεσμα της έρευνας και/ή η πιθανή ανάληψη νομικής δράσης. Βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών επί του παρόντος, η διοίκηση θεωρεί ότι είναι απίθανο να υπάρχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην χρηματοοικονομική θέση και την κεφαλαιακή επάρκεια της ασφαλιστικής θυγατρικής εταιρείας γενικού κλάδου και, ως εκ τούτου, του Συγκροτήματος, λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα ληφθούν αποζημιώσεις από σχετική ασφαλιστική κάλυψη, κατά τον διακανονισμό οποιασδήποτε υποχρέωσης που μπορεί να προκύψει.

27. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)**27.2 Κανονιστικά θέματα***Έρευνα Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Ελλάδος*

Η ΕΚ Ελλάδος βρίσκεται στη διαδικασία διερεύνησης θεμάτων που αφορούν την επένδυση του Συγκροτήματος σε ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου από το 2009 μέχρι το 2011, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, τη μη δημοσιοποίηση σημαντικών πληροφοριών για τα ΜΑΚ, και τα ΜΑΕΚ της BOC PCL και για τα ενημερωτικά δελτία έκδοσης δικαιωμάτων προτίμησης (παρακολουθώντας την έρευνα που διενεργήθηκε από την ΕΚ Κύπρου το 2013), την επανатаξινόμηση των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, τις γνωστοποιήσεις για τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) και τους ισχυρισμούς ορισμένων επενδυτών όσον αφορά τη μη συμμόρφωση της BOC PCL με την Οδηγία για τις Αγορές Χρηματοπιστωτικών Μέσων (MiFID) σε σχέση με τις άμεσες επενδύσεις επενδυτών σε Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου.

Σε αυτό το στάδιο, δεν μπορεί να γίνει συγκεκριμένη εκτίμηση για το αποτέλεσμα των ερευνών ή για το ύψος των πιθανών προστίμων, παρόλο που δεν αναμένεται ότι οποιαδήποτε υποχρέωση ή αποζημίωση που θα προκύψει θα έχει σημαντική επίδραση στη χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος.

Έρευνες Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Κύπρου

Η ΕΚ Κύπρου ολοκλήρωσε (σε δυο στάδια) κατά την περίοδο 2013 και 2014 την έρευνα της αναφορικά με την έκθεση της BOC PCL στα Ελληνικά Κυβερνητικά Ομόλογα, τη μη γνωστοποίηση ουσιώδους πληροφόρησης και άλλες ελλείψεις εταιρικής διακυβέρνησης αναφορικά με την εν λόγω έκθεση. Ως αποτέλεσμα, η ΕΚ Κύπρου έκδωσε δυο αποφάσεις, καταλήγοντας ότι η BOC PCL παραβίασε συγκεκριμένους νόμους αναφορικά με τη γνωστοποίηση πληροφοριών. Σε όλες τις περιπτώσεις, η BOC PCL έχει καταχωρήσει προσφυγές ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου αναφορικά με τις αποφάσεις της ΕΚ Κύπρου και τα πρόστιμα που της έχουν υποβληθεί.

Τον Οκτώβριο του 2021 το Διοικητικό Δικαστήριο αποφάσισε υπέρ της BOC PCL σε σχέση με το πρόστιμο των €160 χιλ. λόγω εσφαλμένης σύνθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚ Κύπρου. Το Μάιο του 2022, το Διοικητικό Δικαστήριο (υπό διαφορετική έδρα) αποφάνθηκε κατά της BOC PCL σε σχέση με το πρόστιμο των €950 χιλιάδων και αποφάνθηκε ότι η συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚ Κύπρου δεν ήταν εσφαλμένη. Τον Μάιο του 2023 το Διοικητικό Δικαστήριο αποφάσισε υπέρ της BOC PCL σε σχέση με το πρόστιμο των €70 χιλ. λόγω εσφαλμένης σύνθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚ Κύπρου. Όλες οι υποθέσεις εκκρεμούν πλέον στην έφεση. Έχουν γίνει σχετικές προβλέψεις κατά τα προηγούμενα έτη για τις εν λόγω υποθέσεις.

Στις 30 Ιουνίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022 δεν υπήρχε οποιαδήποτε εκκρεμούσα έρευνα της ΕΚ Κύπρου σε σχέση με την BOC PCL.

Κεντρική Τράπεζα Κύπρου (ΚΤΚ)

Η ΚΤΚ έχει πραγματοποιήσει ορισμένες έρευνες για να εκτιμήσει τη συμμόρφωση της BOC PCL με τη νομοθεσία για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (AML) που ίσχυε κατά τα έτη 2008-2015 και 2015-2018.

Μετά τις έρευνες και τα ευρήματα επιτόπιου ελέγχου, η ΚΤΚ κατέληξε στις 27 Ιανουαρίου 2021 ότι στην περίπτωση της νομοθεσίας AML 2008-2015 η BOC PCL παραβίασε ορισμένα άρθρα της εν λόγω νομοθεσίας και εκ πρώτης όψεως, απέτυχε να ενεργήσει σύμφωνα με ορισμένες διατάξεις του νόμου AML/αντιτρομοκρατικής χρηματοδότησης (CTF) και της οδηγίας της ΚΤΚ AML/CTF. Τον Οκτώβριο του 2021 επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους €277 χιλ. στην BOC PCL. Η BOC PCL κατέβαλε μειωμένο πρόστιμο και καταχώρησε προσφυγή εναντίον της απόφασης και του προστίμου.

Μετά την έρευνα και τα ευρήματα επιτόπιου ελέγχου, η ΚΤΚ κατέληξε ότι, σε σχέση με τους φακέλους και τις συναλλαγές που σχετίζονταν με τα έτη 2015-2018, η BOC PCL παραβίασε ορισμένα άρθρα της νομοθεσίας. Το Δεκέμβριο του 2021 επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους €790 χιλ. στην BOC PCL. Η BOC PCL κατέβαλε μειωμένο πρόστιμο και καταχώρησε προσφυγή εναντίον της απόφασης και του προστίμου.

Η ΚΤΚ είχε προβεί στο παρελθόν σε έρευνα αναφορικά με την έκδοση αξιογράφων κεφαλαίου και κατέληξε ότι η BOC PCL ενήργησε κατά παράβαση συγκεκριμένων κανονιστικών απαιτήσεων σε σχέση με τα Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Κεφαλαίου (ΜΑΚ) 2009, αλλά όχι σε σχέση με τα ΜΑΕΚ 2011. Η ΚΤΚ είχε επιβάλει το 2013 πρόστιμο ύψους €4 χιλ. στην BOC PCL, η οποία καταχώρησε προσφυγή. Το 2020, το Διοικητικό Δικαστήριο ακύρωσε τόσο την απόφαση της ΚΤΚ όσο και το πρόστιμο που υποβλήθηκε στην BOC PCL. Η ΚΤΚ αποφάσισε να επανεξετάσει αυτό το θέμα και να ξεκινήσει ξανά την έρευνα.

27. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)**27.2 Κανονιστικά θέματα (συνέχεια)***Έρευνες Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ)*

Τον Απρίλιο 2014, μετά από έρευνα η οποία ξεκίνησε το 2010, η ΕΠΑ εξέδωσε πόρισμα ισχυριζόμενη παραβάσεις του Κυπριακού και του Ευρωπαϊκού Νόμου περί Ανταγωνισμού σχετικά με τις δραστηριότητες και/ή παραλείψεις σχετικά με συναλλαγές πληρωμών με κάρτες από, μεταξύ άλλων, την BOC PCL και την JCC Payment Systems Ltd (JCC), εταιρεία επεξεργασίας συναλλαγών με κάρτες που ανήκει στην BOC PCL κατά 75%. Η BOC PCL αναμένει το τελικό συμπέρασμα για αυτό το θέμα και έχει προβεί στις ανάλογες προβλέψεις.

Υπήρχε επίσης ένας ισχυρισμός σχετικά με τις συμφωνίες της BOC PCL με την American Express, συγκεκριμένα ότι αυτές οι αποκλειστικές συμφωνίες παραβίαζαν το νόμο περί ανταγωνισμού της Κύπρου και της ΕΕ. Και για τα δύο θέματα, η ΕΠΑ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η BOC PCL (από κοινού με άλλες τράπεζες και τη JCC) έχει παραβιάσει τις σχετικές διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας για την προστασία του ανταγωνισμού. Τον Μάιο 2017, η ΕΠΑ επέβαλε πρόστιμο ύψους €18 εκατ. στην BOC PCL και η BOC PCL καταχώρησε προσφυγή σχετικά με την απόφαση και το πρόστιμο. Η πληρωμή του προστίμου παρέμεινε σε εκκρεμότητα μέχρι το τελικό αποτέλεσμα της προσφυγής. Τον Ιούνιο 2018, το Διοικητικό Δικαστήριο αποδέχτηκε την θέση της BOC PCL και ακύρωσε την απόφαση όπως και το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην BOC PCL. Κατά το 2018, ο Γενικός Εισαγγελέας καταχώρησε έφεση στο Ανώτατο Δικαστήριο σε σχέση με την εν λόγω απόφαση. Μέχρι να εκδοθεί απόφαση από το Ανώτατο Δικαστήριο, η απόφαση της ΕΠΑ παραμένει ακυρωμένη και δεν εκκρεμεί κανένα πρόστιμο εναντίον της BOC PCL. Η εν λόγω έφεση εξακολουθεί να εκκρεμεί στις 30 Ιουνίου 2023.

Το 2019 η ΕΠΑ ξεκίνησε μια αντεπάγγελτη έρευνα σχετικά με τους αθέμιτους όρους των συμβάσεων και τις συμβατικές ρυθμίσεις/διευκολύνσεις που προσέφερε η BOC PCL για την περίοδο από το 2012 έως το 2016. Μέχρι στιγμής, δεν έχουν προταθεί χρεώσεις ούτε έχει κινηθεί επίσημη διαδικασία εναντίον της BOC PCL για την εν λόγω υπόθεση. Το Συγκρότημα δεν έχει περαιτέρω ενημέρωση για την υπόθεση.

Υπηρεσία Προστασίας Δανειοληπτών (ΥΠΔ)

Η ΥΠΔ καταχώρησε παράπονο στην Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) τον Ιανουάριο 2022, ισχυριζόμενη ότι η BOC PCL και μια άλλη τράπεζα έχουν εναρμονισμένες πρακτικές αναφορικά με τις τελευταίες αναθεωρήσεις των προμηθειών και χρεώσεων τους. Τον Απρίλιο 2022 η ΕΠΑ ενημέρωσε την BOC PCL για την έναρξη έρευνας αναφορικά με το θέμα αυτό αλλά για το οποίο η BOC PCL δεν έχει λάβει έκθεση αιτιάσεων από την ΕΠΑ, γεγονός το οποίο θα καταδείκνυε ότι έχει ξεκινήσει επίσημη έρευνα από μέρους της ΕΠΑ.

Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτών (ΥΠΚ)

Τον Ιούλιο του 2017, η ΥΠΚ επέβαλε πρόστιμο ύψους €170 χιλ. στην BOC PCL μετά την ολοκλήρωση αυτεπάγγελτης έρευνας σχετικά με ορισμένους όρους στα έγγραφα για την τεκμηρίωση των δανείων τόσο της BOC PCL όσο και της Marfin Popular Bank, όπου διαπιστώθηκε ότι ήταν αθέμιτες εμπορικές πρακτικές. Οι αποφάσεις της ΥΠΚ (σύμφωνα με τις αποφάσεις του Διοικητικού Δικαστηρίου) δεν είναι δεσμευτικές αλλά απλώς μια έκφραση γνώμης. Στο πλαίσιο αυτής της απόφασης, η BOC PCL υπέβαλε έφεση ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου. Το Διοικητικό Δικαστήριο εξέδωσε την απόφαση του το 2022 υπέρ της BOC PCL και η απόφαση της ΥΠΚ μαζί με το πρόστιμο ακυρώθηκαν. Έχει υποβληθεί έφεση από την ΥΠΚ σχετικά με αυτή την απόφαση, η οποία εκκρεμεί ακόμη κατά τις 30 Ιουνίου 2023.

Το Μάρτιο του 2020, επιδόθηκε στην BOC PCL αίτηση από τον διευθυντή της ΥΠΚ μέσω του Γενικού Εισαγγελέα ζητώντας διάταγμα δικαστηρίου, με άμεση ισχύ, που θα είχε ως αποτέλεσμα η BOC PCL να διακόψει τη χρήση ορισμένων κατ' ισχυρισμό καταχρηστικών όρων στις συμβάσεις της BOC PCL. Οι εν λόγω όροι αφορούν συμβάσεις που είχαν υπογραφεί κατά τη διάρκεια των ετών 2006-2007. Επιπλέον, η εν λόγω αίτηση επιδιώκει την έκδοση διατάγματος που διατάζει την BOC PCL να λάβει μέτρα για την διόρθωση της κατάστασης. Η BOC PCL θα λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των συμφερόντων της. Η υπόθεση εξακολουθεί να εκκρεμεί ενώπιον του δικαστηρίου κατά τις 30 Ιουνίου 2023.

Τον Απρίλιο 2021, ο Διευθυντής της ΥΠΚ υπέβαλε αίτηση για την έκδοση δικαστικού διατάγματος εναντίον της BOC PCL, με το οποίο να απαγορεύεται στη BOC PCL η χρήση συγκεκριμένων ρητρών οι οποίες περιλαμβάνονται στις καταναλωτικές συμβάσεις της BOC PCL καθώς και να απαιτείται η τροποποίηση οποιονδήποτε τέτοιων συμβάσεων (υφιστάμενων και μελλοντικών) ούτως ώστε να διαγραφούν τέτοιες καταχρηστικές ρήτρες. Η υπόθεση εξακολουθεί να εκκρεμεί ενώπιον του δικαστηρίου κατά τις 30 Ιουνίου 2023.

27. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)**27.2 Κανονιστικά θέματα (συνέχεια)**

Τον Ιούλιο του 2021 η BOC PCL έλαβε επιστολή από την ΥΠΚ με την οποία ενημερώθηκε για την έναρξη αυτεπάγγελτης έρευνας κάτω από την νομοθεσία που διέπει την εξ αποστάσεως εμπορία χρηματοοικονομικών υπηρεσιών προς τους καταναλωτές σε σχέση με τις υπηρεσίες και τα προϊόντα της BOC PCL για τα οποία η σύμβαση μεταξύ της BOC PCL και του καταναλωτή καταρτίζεται διαδικτυακά μέσω της ιστοσελίδας της BOC PCL.

Η BOC PCL έλαβε ακόμη μια επιστολή τον Ιούλιο του 2021 από την ΥΠΚ, με την οποία ενημερώθηκε για την έναρξη έρευνας σε ότι αφορά ισχυριζόμενη εσφαλμένη εμπορική πρακτική της BOC PCL σε σχέση με την προώθηση προϊόντος.

Έκτοτε δεν υπήρξαν περαιτέρω εξελίξεις σχετικά με τις προαναφερθείσες έρευνες.

Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών (ΚΣΚ)

Το Μάρτιο του 2021 επιδόθηκε στη BOC PCL αίτηση από τον ΚΣΚ με την οποία αιτείται την έκδοση δικαστικού διατάγματος που να απαγορεύει τη χρήση συγκεκριμένων ρητρών οι οποίες συμπεριλαμβάνονται στις καταναλωτικές συμβάσεις της BOC PCL καθώς και την απαίτηση για τροποποίηση οποιονδήποτε τέτοιων συμβάσεων (υφιστάμενων και μελλοντικών) ούτως ώστε να διαγραφούν οι εν λόγω ρήτρες οι οποίες θεωρούνται καταχρηστικές. Οι εν λόγω ρήτρες είχαν κριθεί ως καταχρηστικές σύμφωνα με αποφάσεις της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού κατά τα έτη 2016 και 2017. Η BOC PCL προτίθεται να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των συμφερόντων της. Η υπόθεση εξακολουθεί να εκκρεμεί ενώπιον του δικαστηρίου στις 30 Ιουνίου 2023.

Ο νέος Νόμος Περί Προστασίας Καταναλωτών φέρνει κάτω από μια ομπρέλα την ισχύουσα νομοθεσία σε σχέση με αθέμιτους όρους και πρακτικές συμβάσεων και ενισχύει ορισμένες εξουσίες της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή όπως για παράδειγμα την εξουσία επιβολής αυξημένων προστίμων που είναι άμεσα πληρωτέα. Ο νέος Νόμος περί Προστασίας Καταναλωτών έχει αναδρομική ισχύ όσον αφορά όλες τις συμβάσεις/πρακτικές που έχουν συναφθεί και/ή τερματίστηκαν πριν να τεθεί ο Νόμος σε ισχύ σε αντίθεση με τις συμβάσεις/πρακτικές οι οποίες εισάγονται/υιοθετούνται μόνο από την ημερομηνία δημοσίευσης του νέου Νόμου περί Προστασίας Καταναλωτών.

Υπάρχουν πολλοί παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν το εύρος των αποτελεσμάτων και η προκύπτουσα οικονομική επίπτωση αυτών των θεμάτων δεν μπορεί να προβλεφθεί.

Κανονιστική υπόθεση Ηνωμένου Βασιλείου

Ως μέρος της συμφωνίας για την πώληση της Bank of Cyprus UK Ltd, οποιαδήποτε υποχρέωση για κανονιστικές υποθέσεις Ηνωμένου Βασιλείου παραμένει υποχρέωση του Συγκροτήματος για διακανονισμό. Το ποσό της πρόβλεψης αντιπροσωπεύει την καλύτερη εκτίμηση για πιθανές εκροές που προκύπτουν από τις αποζημιώσεις σε πελάτες, βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών της διοίκησης.

27.3 Άλλα θέματα

Τα άλλα θέματα περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, προβλέψεις για διάφορα άλλα ανοικτά αιτήματα υπό εξέταση από κυβερνητικά και άλλα δημόσια σώματα, νομικά θέματα και προβλέψεις εγγυήσεων και αποζημιώσεων που αφορούν την διαδικασία πώλησης ορισμένων δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος.

Οι προβλέψεις για εκκρεμείς επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα που περιγράφονται πιο πάνω και παρουσιάζονται στους πιο κάτω πίνακες δεν περιλαμβάνουν ασφαλιστικές απαιτήσεις που προκύπτουν κατά τη συνήθη διεξαγωγή των εργασιών των ασφαλιστικών θυγατρικών εταιρειών του Συγκροτήματος, καθώς αυτές περιλαμβάνονται στις 'Υποχρεώσεις Ασφαλιστήριων Συμβολαίων'.

27. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)**27.4 Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα**

	Εκκρεμείς επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (Σημ. 27.1)	Κανονιστικά θέματα (Σημ. 27.2)	Άλλα θέματα (Σημ. 27.3)	Σύνολο
2023	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	63,947	14,918	48,742	127,607
Καθαρή αύξηση προβλέψεων περιλαμβανομένης προεξόφλησης	14,682	-	4,095	18,777
Χρήση προβλέψεων	(14,289)	-	-	(14,289)
Αποδέσμευση προβλέψεων	(4,629)	-	-	(4,629)
Μεταφορές	-	-	767	767
Συναλλαγματικές διαφορές	-	34	-	34
30 Ιουνίου	59,711	14,952	53,604	128,267

	Εκκρεμείς επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (Σημ. 27.1)	Κανονιστικά θέματα (Σημ. 27.2)	Άλλα θέματα (Σημ. 27.3)	Σύνολο
2022	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	57,844	16,415	29,849	104,108
Καθαρή αύξηση προβλέψεων περιλαμβανομένης προεξόφλησης	1,086	950	-	2,036
Χρήση προβλέψεων	(78)	(759)	-	(837)
Αποδέσμευση προβλέψεων	(392)	-	(100)	(492)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(22)	-	(22)
30 Ιουνίου	58,460	16,584	29,749	104,793

Οι προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα που καταχωρήθηκαν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 ανέρχονται σε €14,148 χιλ. (30 Ιουνίου 2022: €594 χιλ.). Η αύξηση το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 οφείλεται στην αναθεωρημένη προσέγγιση για τις εκκρεμούσες δικαστικές αμοιβές και την εξέλιξη των νομικών υποθέσεων, καθώς και τις υψηλότερες μεμονωμένες προβλέψεις για τα άλλα θέματα που σχετίζονται με την απομόχλευση και πώληση των μη κύριων δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος.

Ορισμένες πληροφορίες που απαιτούνται από το ΔΛΠ 37 'Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενες Απαιτήσεις' δεν γνωστοποιούνται στη βάση του ότι αναμένεται να προκαταλάβουν σημαντικά το αποτέλεσμα της υπόθεσης ή της διαπραγμάτευσης σε σχέση με εγγυητικές και αποζημιώσεις που αφορούν τη διαδικασία πώλησης ορισμένων δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος.

Μια αύξηση κατά 5% στην πιθανότητα του ποσοστού απώλειας για επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (31 Δεκεμβρίου 2022: 5%) με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, θα οδηγούσε σε αύξηση των πραγματικών προβλέψεων κατά €2,236 χιλ. στις 30 Ιουνίου 2023 (31 Δεκεμβρίου 2022: αύξηση κατά €2,821 χιλ.).

27.5 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις

Το Συγκρότημα, ως μέρος της διαδικασίας πώλησης ορισμένων δραστηριοτήτων του, παραχώρησε διάφορες διαβεβαιώσεις, εγγυητικές και αποζημιώσεις στους αγοραστές. Αυτές σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με την ιδιοκτησία των δανείων, την εγκυρότητα των δεσμεύσεων, τη φορολογική έκθεση και άλλα θέματα που συμφωνήθηκαν με τους αγοραστές. Ως αποτέλεσμα, το Συγκρότημα μπορεί να υποχρεωθεί να αποζημιώσει τους αγοραστές σε περίπτωση που γίνει έγκυρη απαίτηση από τους αγοραστές σε σχέση με τις πιο πάνω διαβεβαιώσεις, εγγυητικές και αποζημιώσεις.

Έχει αναγνωριστεί πρόβλεψη βάσει της καλύτερης δυνατής εκτίμησης της διοίκησης για πιθανές εκροές, όπου εκτιμήθηκε ότι αυτές οι εκροές είναι πιθανές.

Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές δαπάνες σε ακίνητα, εξοπλισμό και άλλα περιουσιακά στοιχεία στις 30 Ιουνίου 2023 ανέρχονται σε €22,159 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €10,647 χιλ.).

28. Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών αποτελούνται από:

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
	€000	€000
Μετρητά και μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	8,988,967	9,452,721
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες αποπληρωτέες εντός τριών μηνών από την αρχική τους λήξη	363,948	133,432
	<u>9,352,915</u>	<u>9,586,153</u>

Ανάλυση μετρητών και καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες και δανείων και απαιτήσεων από τράπεζες

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
	€000	€000
Μετρητά και μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	8,988,967	9,452,721
Υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	138,462	114,537
Σύνολο μετρητών και καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες	<u>9,127,429</u>	<u>9,567,258</u>
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες αποπληρωτέες εντός τριών μηνών από την αρχική τους λήξη	363,948	133,432
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες που υπόκεινται σε περιορισμούς	67,864	71,379
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων από τράπεζες	<u>431,812</u>	<u>204,811</u>

Τα δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες που υπόκεινται σε περιορισμούς περιλαμβάνουν εξασφαλίσεις συναλλαγών σε παράγωγα ύψους €1,750 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €7,380 χιλ.), τα οποία δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για χρήση από το Συγκρότημα, αλλά γίνονται διαθέσιμα όταν οι συναλλαγές τερματίζονται.

29. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης

	30 Ιουνίου 2023			31 Δεκεμβρίου 2022 (αναπροσαρμοσμένα)		
	Εντός ενός έτους €000	Πέραν του ενός έτους €000	Σύνολο €000	Εντός ενός έτους €000	Πέραν του ενός έτους €000	Σύνολο €000
Περιουσιακά στοιχεία						
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	8,988,967	138,462	9,127,429	9,452,721	114,537	9,567,258
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	363,948	67,864	431,812	133,432	71,379	204,811
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	7,189	42,113	49,302	904	47,249	48,153
Επενδύσεις	821,389	2,508,318	3,329,707	460,070	2,243,633	2,703,703
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	1,116,605	8,891,214	10,007,819	880,158	9,073,094	9,953,252
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	16,787	571,095	587,882	15,486	526,835	542,321
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	267,403	342,204	609,607	256,077	352,977	609,054
Αποθέματα ακινήτων	202,887	742,944	945,831	301,275	739,757	1,041,032
Επενδύσεις σε ακίνητα	14,385	59,954	74,339	24,749	60,350	85,099
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	37,909	190,044	227,953	37,909	190,025	227,934
Ακίνητα, εξοπλισμός και άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	314,956	314,956	-	305,924	305,924
	11,837,469	13,869,168	25,706,637	11,562,781	13,725,760	25,288,541
Υποχρεώσεις						
Καταθέσεις από τράπεζες	155,885	292,828	448,713	191,635	316,023	507,658
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	2,004,480	-	2,004,480	1,976,674	-	1,976,674
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	4,614	13,777	18,391	10,538	5,631	16,169
Καταθέσεις πελατών	5,945,245	13,220,910	19,166,155	5,893,802	13,104,517	18,998,319
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	87,461	544,456	631,917	88,647	511,345	599,992
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις, και επιδίδικες, υπό διαίτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα	382,818	175,034	557,852	295,678	211,111	506,789
Ομολογιακά δάνεια και Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης	-	601,324	601,324	-	599,740	599,740
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	1,622	32,996	34,618	1,207	33,427	34,634
	8,582,125	14,881,325	23,463,450	8,458,181	14,781,794	23,239,975

Οι κύριες παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον καθορισμό της αναμενόμενης ημερομηνίας λήξης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων παρουσιάζονται πιο κάτω.

Τα μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες κατηγοριοποιούνται στην ανάλογη χρονική ζώνη βάσει της συμβατικής λήξης, με εξαίρεση τις υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες, οι οποίες κατηγοριοποιούνται στη χρονική κατηγορία 'Πέραν του ενός έτους'.

29. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης (συνέχεια)

Οι επενδύσεις κατηγοριοποιούνται στην ανάλογη χρονική ζώνη βάσει των προοπτικών πώλησης. Στις περισσότερες περιπτώσεις αυτή είναι η ημερομηνία λήξης, εκτός αν υπάρχει ένδειξη ότι η λήξη τους θα παραταθεί ή υπάρχει πρόθεση για πώληση ή αντικατάστασή τους με κάποια παρόμοια επένδυση.

Τα εξυπηρετούμενα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην Κύπρο κατηγοριοποιούνται βάσει του συμβατικού χρονοδιαγράμματος αποπληρωμής. Τα παρατραβήγματα κατηγοριοποιούνται στη χρονική κατηγορία 'Πέραν του ενός έτους'. Τα δάνεια του Σταδίου 3 κατηγοριοποιούνται στην κατηγορία 'Πέραν του ενός έτους' εκτός από τις αναμενόμενες εισπράξεις που συμπεριλαμβάνονται σε χρονικές ζώνες, με βάση τα ιστορικά ποσά που εισπράχθηκαν κατά τους τελευταίους μήνες.

Τα αποθέματα ακινήτων κατηγοριοποιούνται στην ανάλογη χρονική ζώνη βάσει των προοπτικών πώλησης.

Ένα ποσοστό των καταθέσεων πελατών με λήξη εντός ενός έτους κατηγοριοποιείται στην κατηγορία 'Πέραν του ενός έτους', βάσει της παρατηρήσιμης συμπεριφοράς των πελατών.

Η αναμενόμενη ημερομηνία λήξης των προπληρωμών, δεδουλευμένων εσόδων και λοιπών περιουσιακών στοιχείων και των δεδουλευμένων, αναβαλλόμενων εσόδων και λοιπών υποχρεώσεων είναι η ίδια με τη συμβατική τους λήξη. Αν δεν έχουν συμβατική λήξη, η αναμενόμενη ημερομηνία λήξης είναι το χρονικό πλαίσιο που το περιουσιακό στοιχείο αναμένεται να ρευστοποιηθεί και η υποχρέωση αναμένεται να διακανονιστεί.

30. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος

Στα πλαίσια των συνήθων δραστηριοτήτων του, το Συγκρότημα εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο, ο οποίος παρακολουθείται με διάφορους μηχανισμούς ελέγχου σε όλες τις εταιρείες του Συγκροτήματος ώστε να αποφεύγεται η συσσώρευση υπέρμετρων κινδύνων και να τιμολογούνται οι πιστωτικές διευκολύνσεις και τα προϊόντα λαμβάνοντας υπόψη τον κίνδυνο αυτό.

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που απορρέει από την πιθανή αδυναμία ενός ή περισσότερων πελατών να εκπληρώσουν τις πιστωτικές υποχρεώσεις τους έναντι του Συγκροτήματος.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου σε συνεργασία με την Υπηρεσία Ελέγχου και Παρακολούθησης Πιστωτικού Κινδύνου καθορίζουν τις πολιτικές πιστωτικού κινδύνου του Συγκροτήματος και παρακολουθούν τη συμμόρφωση με τις πολιτικές πιστωτικού κινδύνου που ισχύουν σε κάθε πελατειακό τομέα καθώς και την ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου του Συγκροτήματος μέσω της έγκαιρης εκτίμησης πιστωτικού κινδύνου πελατών. Ο πιστωτικός κίνδυνος από συνδεδεμένους λογαριασμούς ενοποιείται και παρακολουθείται σε ενοποιημένη βάση.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου σε συνεργασία με την Υπηρεσία Ελέγχου και Παρακολούθησης Πιστωτικού Κινδύνου διασφαλίζουν επίσης την αποτελεσματική διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου σε όλα τα στάδια του πιστωτικού κύκλου, παρακολουθούν την ποιότητα των αποφάσεων και διαδικασιών και διασφαλίζουν ότι η λειτουργία του πιστοδοτικού πλαισίου τυγχάνει σωστής διαχείρισης.

Οι χρηματοδοτικές πολιτικές συμπληρώνονται με σύγχρονες μεθόδους αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών (credit rating και credit scoring systems).

Το δανειακό χαρτοφυλάκιο αναλύεται στη βάση της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών, του τομέα της οικονομίας που δραστηριοποιούνται και της γεωγραφικής συγκέντρωσης του κινδύνου.

Η έκθεση του πιστωτικού κινδύνου του Συγκροτήματος είναι διεσπαρμένη στους διάφορους κλάδους της οικονομίας. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου καθορίζει τα όρια συγκέντρωσης για κάθε κλάδο, ορίζει απαγορευμένους τομείς και καθορίζει τομείς που ενδέχεται να απαιτούν έγκριση πριν από την υποβολή των αιτήσεων για πίστωση.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς και Ρευστότητας αξιολογεί τον πιστωτικό κίνδυνο που σχετίζεται με την έκθεση σε Πιστωτικά Ιδρύματα και Κυβερνήσεις και άλλων ομολόγων.

Τα μοντέλα και τα όρια παρουσιάζονται και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της αρμόδιας αρχής βάσει των ορίων εξουσιοδότησης.

30. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Οι σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές του Συγκροτήματος αναφορικά με τον καθορισμό των προβλέψεων για απομείωση παρατίθενται στη Σημείωση 6 'Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές' αυτών των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

30.1 Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις*Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες*

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου καθορίζει το επίπεδο και το είδος της εξασφάλισης και τις άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις που απαιτούνται για τη χορήγηση νέων δανείων σε πελάτες.

Οι κύριες κατηγορίες των εξασφαλίσεων που λαμβάνει το Συγκρότημα είναι υποθήκες σε ακίνητα, εξασφαλίσεις μετρητών/δεσμευμένες καταθέσεις, τραπεζικές εγγυήσεις, κυβερνητικές εγγυήσεις, ενεχυριάσεις μετοχών και χρεογράφων δημόσιων εταιρειών, σταθερές και κυμαινόμενες επιβαρύνσεις επί εταιρικών περιουσιακών στοιχείων, εκχώρηση ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής, εκχώρηση δικαιωμάτων σε συμβόλαιο πώλησης και προσωπικές και εταιρικές εγγυήσεις.

Το Συγκρότημα παρακολουθεί τις αλλαγές στην αγοραία αξία των εξασφαλίσεων σε τακτική βάση και όπου χρειάζεται, λαμβάνει επιπρόσθετες εξασφαλίσεις με βάση τη σχετική συμφωνία.

Έκθεση εκτός ισολογισμού

Το Συγκρότημα προσφέρει εγγυητικές διευκολύνσεις στους πελάτες του, βάσει των οποίων το Συγκρότημα μπορεί να υποχρεωθεί να πραγματοποιήσει πληρωμές για λογαριασμό τους, και αναλαμβάνει δεσμεύσεις για ανειλημμένες υποχρεώσεις για την επέκταση πίστωσης για την εξασφάλιση των αναγκών τους σε ρευστότητα.

Οι ενέγγυες πιστώσεις και οι εγγυητικές διευκολύνσεις (συμπεριλαμβανομένων των πιστωτικών επιστολών) δεσμεύουν το Συγκρότημα να πραγματοποιεί πληρωμές για λογαριασμό των πελατών σε περίπτωση συγκεκριμένης πράξης, η οποία συνήθως σχετίζεται με την εισαγωγή ή την εξαγωγή αγαθών. Τέτοιες δεσμεύσεις εκθέτουν το Συγκρότημα σε κινδύνους παρόμοιους με εκείνους των δανείων και απαιτήσεων και ως εκ τούτου παρακολουθούνται σύμφωνα με τις ίδιες πολιτικές και διαδικασίες ελέγχου.

Άλλα χρηματοοικονομικά μέσα

Οι εξασφαλίσεις που λαμβάνονται για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία εκτός από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, καθορίζονται ανάλογα με τη φύση του χρηματοοικονομικού μέσου. Συνήθως τα ομόλογα και άλλα χρεόγραφα δεν είναι εξασφαλισμένα, εκτός από τα ομόλογα που είναι διασφαλισμένα με περιουσιακά στοιχεία (asset-backed securities) και άλλα παρόμοια μέσα, τα οποία εξασφαλίζονται με χαρτοφυλάκια χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Επιπρόσθετα, κάποια ομόλογα φέρουν κυβερνητική εγγύηση.

Το Συγκρότημα έχει επιλέξει να χρησιμοποιεί τη σύμβαση ISDA Master Agreement για την καταχώρηση των συναλλαγών του σε παράγωγα. Η σύμβαση αυτή παρέχει το συμβατικό πλαίσιο το οποίο διέπει τη διεξαγωγή ενός πλήρους φάσματος συναλλαγών σε μη οργανωμένες αγορές (over-the-counter) και δεσμεύει συμβατικά τα αντισυμβαλλόμενα μέρη να συμψηφίζουν όλες τις ανοικτές συναλλαγές οι οποίες διέπονται από τη σύμβαση στην περίπτωση που κάποιο από τα αντισυμβαλλόμενα μέρη την αθετήσει. Στις περισσότερες περιπτώσεις τα αντισυμβαλλόμενα μέρη υπογράφουν σύμβαση Credit Support Annex (CSA) σε συνδυασμό με τη σύμβαση ISDA Master Agreement. Η σύμβαση CSA παρέχει εξασφαλίσεις στα αντισυμβαλλόμενα μέρη έτσι ώστε να μετριαστεί ο ενδεχόμενος κίνδυνος αγοράς που εμπεριέχεται στις ανοικτές τους θέσεις. Στις 30 Ιουνίου 2023, η πλειονότητα των ανοιγμάτων σε παράγωγα καλύπτεται από συμφωνίες συμψηφισμού ISDA. Λεπτομερής ανάλυση των ανοιγμάτων σε παράγωγα (περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων) παρατίθεται στη Σημείωση 16. Πληροφορίες σχετικά με τις εξασφαλίσεις του Συγκροτήματος στο πλαίσιο συναλλαγών παραγώγων παρέχονται στη Σημείωση 28.

Ο κίνδυνος διακανονισμού προκύπτει όταν γίνεται μια πληρωμή μετρητών ή αξιών, με αντάλλαγμα την αναμενόμενη αντίστοιχη είσπραξη αξιών ή μετρητών. Το Συγκρότημα καθορίζει ημερήσια όρια διακανονισμού για κάθε αντισυμβαλλόμενο μέρος. Ο κίνδυνος διακανονισμού μετριάζεται όταν οι συναλλαγές πραγματοποιούνται μέσω οργανωμένων συστημάτων πληρωμής ή βάσει παράδοσης έναντι πληρωμής.

30. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**30.1 Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις (συνέχεια)**

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο πριν ληφθούν υπόψη οι εμπράγματα και μετρήσιμες εξασφαλίσεις και οι πιστωτικές αναβαθμίσεις.

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022 (αναπροσαρμο- σμένα)
	€000	€000
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	9,039,067	9,475,541
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες (Σημ. 28)	431,812	204,811
Άλλοι μη-μετοχικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 15)	3,364	8,968
Ομόλογα σε αποσβεσμένο κόστος και στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων (Σημ. 15)	3,178,127	2,499,894
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (Σημ. 16)	49,302	48,153
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 18)	10,007,819	9,953,252
Χρεώστες (Σημ. 20)	32,363	29,220
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων (Σημ. 20)	50,580	46,781
Αναβαλλόμενο τίμημα πώλησης (Σημ. 20)	320,655	311,523
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία (Σημ. 20)	65,919	57,183
Σύνολο στον ισολογισμό	23,179,008	22,635,326
<i>Ενδεχόμενες υποχρεώσεις</i>		
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ αποδοχών	3,034	5,175
Εγγυητικές	696,362	651,219
<i>Ανειλημμένες υποχρεώσεις</i>		
Ενέγγυες πιστώσεις	3,399	17,624
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	1,957,084	1,909,487
Σύνολο εκτός ισολογισμού	2,659,879	2,583,505
	25,838,887	25,218,831

30.2 Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Υπάρχουν περιορισμοί στη συγκέντρωση δανείων που επιβάλλονται από τον περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμο της Κύπρου, τις σχετικές Οδηγίες της ΚΤΚ και τους Κανονισμούς Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR). Η πολιτική διάθεσης ανάληψης κινδύνου του Συγκροτήματος μπορεί να επιβάλει αυστηρότερα όρια συγκέντρωσης τα οποία παρακολουθούνται από το Συγκρότημα.

Η συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου, ανά κλάδο δραστηριότητας (οικονομική δραστηριότητα) και ανά πελατειακό τομέα, καθώς και ανά γεωγραφική περιοχή παρουσιάζεται πιο κάτω.

Η ανάλυση ανά γεωγραφική περιοχή, για σκοπούς της συγκέντρωσης πιστωτικού κινδύνου, βασίζεται στην Πολιτική Κινδύνου Χώρας του Συγκροτήματος που ακολουθείται για την παρακολούθηση των ανοιγμάτων του Συγκροτήματος. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας είναι υπεύθυνη για την ανάλυση της έκθεσης στον κίνδυνο χώρας. Η Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) εξετάζει τον κίνδυνο έκθεσης ανά χώρα σε τριμηνιαία βάση και το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, εξετάζει την έκθεση στον κίνδυνο χώρας και τυχόν παραβιάσεις των ορίων κινδύνου χώρας σε τακτική βάση και τουλάχιστον ετησίως.

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη γεωγραφική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, ανά κίνδυνο χώρας στη βάση της χώρας διαμονής για τα άτομα και της χώρας εγγραφής για τις εταιρείες.

30. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**30.2 Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)**

30 Ιουνίου 2023	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρωσία	Άλλες χώρες	Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος
Ανά κλάδο της οικονομίας	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Εμπόριο	915,396	337	38	-	38	915,809
Βιομηχανία	310,474	44,480	-	-	27,251	382,205
Ξενοδοχεία και εστίαση	962,779	27,120	37,020	-	39,863	1,066,782
Κατασκευές	526,060	8,677	18	1	373	535,129
Ακίνητα	931,771	101,245	1,960	-	52,189	1,087,165
Ιδιώτες	4,534,353	11,616	65,551	15,684	51,257	4,678,461
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	547,629	621	5,280	336	41,780	595,646
Ναυτιλία	22,858	24	-	-	209,886	232,768
Λοιποί κλάδοι	469,361	-	1	3	32,005	501,370
	9,220,681	194,120	109,868	16,024	454,642	9,995,335

30 Ιουνίου 2023	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρωσία	Άλλες χώρες	Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος
Ανά πελατειακό τομέα	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	3,450,891	28,255	-	333	190	3,479,669
Διεθνείς επιχειρήσεις	100,541	157,853	43,818	-	392,610	694,822
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	982,114	529	1,215	-	2,372	986,230
Ιδιώτες						
- στεγαστικά	3,315,768	2,486	32,680	91	17,658	3,368,683
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	926,010	793	561	-	822	928,186
Αναδιαρθρώσεις χρεών						
- μεγάλες επιχειρήσεις	52,376	-	975	-	65	53,416
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	39,320	-	397	71	-	39,788
- στεγαστικά	67,332	101	2,002	275	180	69,890
- λοιπά καταναλωτικά	23,723	36	18	-	22	23,799
Ανακτήσεις χρεών						
- μεγάλες επιχειρήσεις	17,060	-	458	176	943	18,637
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	25,994	-	1,039	2,147	1,898	31,078
- στεγαστικά	61,682	210	17,670	2,981	7,967	90,510
- λοιπά καταναλωτικά	29,889	24	1,336	274	433	31,956
Κέντρο διεθνών εργασιών	88,667	1,672	7,607	9,676	24,226	131,848
Διαχείριση περιουσίας	39,314	2,161	92	-	5,256	46,823
	9,220,681	194,120	109,868	16,024	454,642	9,995,335

30. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**30.2 Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)**

31 Δεκεμβρίου 2022	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρωσία	Άλλες χώρες	Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος
Ανά κλάδο της οικονομίας	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Εμπόριο	922,093	384	37	-	35	922,549
Βιομηχανία	323,074	44,978	-	-	27,943	395,995
Ξενοδοχεία και εστίαση	928,346	16,565	35,614	-	40,086	1,020,611
Κατασκευές	545,421	8,955	23	1	1,985	556,385
Ακίνητα	978,708	94,823	1,866	-	51,617	1,127,014
Ιδιώτες	4,496,081	11,146	73,120	19,103	54,985	4,654,435
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	551,269	980	5,311	313	37,830	595,703
Ναυτιλία	13,338	-	-	-	173,830	187,168
Λοιποί κλάδοι	427,535	2	-	3	29,935	457,475
	9,185,865	177,833	115,971	19,420	418,246	9,917,335

31 Δεκεμβρίου 2022	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρωσία	Άλλες χώρες	Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος
Ανά πελατειακό τομέα	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	3,380,542	17,781	50	312	102	3,398,787
Διεθνείς επιχειρήσεις	139,813	152,143	42,327	-	351,025	685,308
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1,021,950	1,036	1,451	-	4,174	1,028,611
Ιδιώτες						
- στεγαστικά	3,272,253	2,450	36,839	186	18,906	3,330,634
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	885,558	856	576	1	905	887,896
Αναδιαρθρώσεις χρεών						
- μεγάλες επιχειρήσεις	66,151	-	869	-	932	67,952
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	48,027	-	432	158	384	49,001
- στεγαστικά	70,283	104	1,841	291	114	72,633
- λοιπά καταναλωτικά	24,093	16	21	192	21	24,343
Ανακτήσεις χρεών						
- μεγάλες επιχειρήσεις	19,063	-	452	172	32	19,719
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	26,150	-	1,117	2,664	1,774	31,705
- στεγαστικά	69,790	260	19,778	3,431	9,736	102,995
- λοιπά καταναλωτικά	31,967	12	1,265	49	337	33,630
Κέντρο διεθνών εργασιών	90,652	1,722	8,953	11,964	24,583	137,874
Διαχείριση περιουσίας	39,573	1,453	-	-	5,221	46,247
	9,185,865	177,833	115,971	19,420	418,246	9,917,335

Τα δάνεια και απαιτήσεις προς πελάτες στην Κύπρο περιλαμβάνουν δάνεια με εξασφαλίσεις στην Ελλάδα, λογιστικής αξίας ύψους €134,730 χιλ. στις 30 Ιουνίου 2023 (31 Δεκεμβρίου 2022: €106,701 χιλ.).

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στις 'Άλλες χώρες' στις 30 Ιουνίου 2023 περιλαμβάνουν δάνεια ύψους €2,2 εκατ. στην Ουκρανία (31 Δεκεμβρίου 2022: €2,6 εκατ.).

30. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**30.3 Ανάλυση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες**

Η κίνηση των μικτών δανείων και απαιτήσεων από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος ανά στάδιο, (30 Ιουνίου 2022: συμπεριλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση), παρουσιάζεται στους ακόλουθους πίνακες:

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
30 Ιουνίου 2023	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	7,867,256	1,565,603	371,018	113,458	9,917,335
Μεταφορές στο στάδιο 1	599,556	(599,556)	-	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(415,621)	435,606	(19,985)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(8,755)	(12,000)	20,755	-	-
Συναλλαγματικές και άλλες μεταβολές	(25)	-	21	-	(4)
Διαγραφές	(188)	(310)	(17,728)	(2,958)	(21,184)
Δεδουλευμένοι τόκοι και άλλες προσαρμογές	158,717	26,902	22,496	3,339	211,454
Νέα δάνεια που δόθηκαν ή αγοράστηκαν και εκταμιεύσεις υφιστάμενων διευκολύνσεων	969,848	24,136	558	364	994,906
Δάνεια που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)	(974,108)	(84,076)	(41,624)	(11,439)	(1,111,247)
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων	1,499	816	(1,719)	(170)	426
Απόκτηση χαρτοφυλακίου Velocity 2	-	-	-	3,649	3,649
30 Ιουνίου	8,198,179	1,357,121	333,792	106,243	9,995,335

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
30 Ιουνίου 2022	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	7,418,695	1,701,255	1,047,802	228,572	10,396,324
Μεταφορές στο στάδιο 1	292,741	(292,741)	-	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(405,422)	429,065	(23,643)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(4,782)	(19,409)	24,191	-	-
Συναλλαγματικές και άλλες μεταβολές	(24)	-	905	-	881
Διαγραφές	(398)	(295)	(100,301)	(17,522)	(118,516)
Δεδουλευμένοι τόκοι και άλλες προσαρμογές	94,167	38,719	37,154	13,327	183,367
Νέα δάνεια που δόθηκαν ή αγοράστηκαν και εκταμιεύσεις υφιστάμενων διευκολύνσεων	1,060,453	46,984	200	852	1,108,489
Δάνεια που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)	(763,291)	(103,101)	(56,132)	(25,008)	(947,532)
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων	(798)	1,150	(3,074)	(119)	(2,841)
30 Ιουνίου	7,691,341	1,801,627	927,102	200,102	10,620,172

Για τις ανακυκλούμενες διευκολύνσεις, τα όρια τρεχούμενων λογαριασμών και τις πιστωτικές κάρτες, η καθαρή θετική θέση στο υπόλοιπο ανά στάδιο, μη περιλαμβανομένων των διαγραφών, παρουσιάζεται στα 'Νέα δάνεια που δόθηκαν' και η καθαρή αρνητική θέση παρουσιάζεται στα 'Δάνεια που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν'.

30. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**30.3 Ανάλυση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)**

Η ανάλυση των μεικτών δανείων και απαιτήσεων από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος ανά στάδιο και ανά συγκέντρωση πελατειακού τομέα περιλαμβάνεται στη Σημείωση 18.

Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, το Συγκρότημα αγόρασε πίσω ορισμένα δάνεια που διατέθηκαν το 2020 ως μέρος του Velocity 2. Τα δάνεια, τα οποία σχετίζονται κυρίως με μη εξασφαλισμένα δάνεια σε ιδιώτες, ταξινομήθηκαν ως απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) και έχουν καθαρή λογιστική αξία ύψους €1,257 χιλ. στις 30 Ιουνίου 2023.

30. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**30.4 Πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες**

Η κίνηση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (στις 30 Ιουνίου 2022: περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση) παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000
30 Ιουνίου 2023					
1 Ιανουαρίου	22,288	27,041	113,573	15,540	178,442
Μεταφορές στο στάδιο 1	8,441	(8,441)	-	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(933)	4,583	(3,650)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(62)	(455)	517	-	-
Επίδραση από την μεταφορά μεταξύ των σταδίων κατά την περίοδο*	(4,696)	2,670	2,572	(2)	544
Συναλλαγματικές και άλλες μεταβολές	-	2	10	-	12
Διαγραφές	(188)	(310)	(17,728)	(2,958)	(21,184)
Τόκοι (που προβλέφθηκαν) και δεν αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα	-	-	1,653	464	2,117
Νέα δάνεια που δόθηκαν ή αγοράστηκαν*	1,124	-	-	4	1,128
Δάνεια που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)*	(771)	(159)	(308)	(241)	(1,479)
Διαγραφές*	170	244	3,171	623	4,208
Αλλαγές στα μοντέλα και παραμέτρους (αλλαγές στην πιθανότητα αθέτησης, ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης και άνοιγμα από αθέτηση) που χρησιμοποιήθηκαν στους υπολογισμούς των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών*	(3,514)	8,466	24,083	5,005	34,040
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων που δεν αποτελούν αποαναγνώριση*	(601)	498	352	(176)	73
30 Ιουνίου 2023	21,258	34,139	124,245	18,259	197,901
Αξιολόγηση σε ατομική βάση	8,928	11,882	58,998	11,640	91,448
Αξιολόγηση σε συλλογική βάση	12,330	22,257	65,247	6,619	106,453
	21,258	34,139	124,245	18,259	197,901

* Περιλαμβάνονται στη 'Ζημιά απομείωσης μετά την αναστροφή σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες' (Σημ. 12).

Η ζημιά απομείωσης για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 οφείλεται κυρίως σε επιπρόσθετες καθαρές πιστωτικές ζημιές ύψους €11 εκατ., που αναγνωρίστηκαν σε ΜΕΔ ως μέρος των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος για τη μείωση του κινδύνου και επιπλέον χρέωση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές ύψους €9 εκατ. λόγω των προσαρμογών της διοίκησης που εφαρμόστηκαν κατά την περίοδο, όπως αναφέρεται στη Σημείωση 6.2.

30. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**30.4 Πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (συνέχεια)**

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	POCI	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000
30 Ιουνίου 2022					
1 Ιανουαρίου	15,457	29,383	478,796	67,781	591,417
Μεταφορές στο στάδιο 1	4,837	(4,837)	-	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(1,355)	5,604	(4,249)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(34)	(591)	625	-	-
Επίδραση από την μεταφορά μεταξύ των σταδίων κατά την περίοδο*	(4,177)	2	5,205	(41)	989
Συναλλαγματικές και άλλες μεταβολές	-	-	1,406	-	1,406
Διαγραφές	(398)	(295)	(100,781)	(17,522)	(118,996)
Τόκοι (που προβλέφθηκαν) και δεν αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα	-	-	7,697	1,471	9,168
Νέα δάνεια που δόθηκαν ή αγοράστηκαν*	1,985	-	-	27	2,012
Δάνεια που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)*	(254)	(830)	(7,779)	(1,490)	(10,353)
Διαγραφές*	380	196	6,565	734	7,875
Αλλαγές στα μοντέλα και παραμέτρους (αλλαγές στην πιθανότητα αθέτησης, ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης και άνοιγμα από αθέτηση) που χρησιμοποιήθηκαν στους υπολογισμούς των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών*	625	(3,302)	28,536	4,162	30,021
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων που δεν αποτελούν αποαναγνώριση*	(158)	1,685	(3,755)	(261)	(2,489)
30 Ιουνίου 2022	16,908	27,015	412,266	54,861	511,050
Αξιολόγηση σε ατομική βάση	6,380	12,327	63,636	4,530	86,873
Αξιολόγηση σε συλλογική βάση	10,528	14,688	348,630	50,331	424,177
	16,908	27,015	412,266	54,861	511,050

* Περιλαμβάνονται στη 'Ζημιά απομείωσης μετά την αναστροφή σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες' (Σημ. 12).

30. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**30.4 Πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (συνέχεια)**

Η ανάλυση των πιστωτικών ζημιών για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες ανά πελατειακό τομέα παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) €000	Σύνολο €000
30 Ιουνίου 2023	€000	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	12,277	12,871	31,053	2,277	58,478
Διεθνείς επιχειρήσεις	827	1	37	5	870
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	2,299	2,741	575	285	5,900
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	2,111	7,144	4,307	557	14,119
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	3,231	7,791	5,294	1,224	17,540
Αναδιάρθρωσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	13	476	9,157	9,764	19,410
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	229	1,115	6,042	732	8,118
- στεγαστικά	117	1,245	13,778	240	15,380
- λοιπά καταναλωτικά	71	570	8,417	610	9,668
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	8,630	307	8,937
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	13,106	172	13,278
- στεγαστικά	-	-	15,984	1,241	17,225
- λοιπά καταναλωτικά	-	-	7,673	834	8,507
Κέντρο διεθνών εργασιών	69	165	191	6	431
Διαχείριση περιουσίας	14	20	1	5	40
	21,258	34,139	124,245	18,259	197,901

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) €000	Σύνολο €000
31 Δεκεμβρίου 2022	€000	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	13,997	12,096	28,951	1,498	56,542
Διεθνείς επιχειρήσεις	567	5	36	4	612
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	2,444	3,009	1,998	214	7,665
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	2,378	2,738	5,146	398	10,660
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	2,552	4,794	5,763	1,020	14,129
Αναδιάρθρωσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	22	2,133	7,481	9,005	18,641
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	184	706	9,157	741	10,788
- στεγαστικά	19	682	9,222	347	10,270
- λοιπά καταναλωτικά	29	536	7,309	513	8,387
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	7,917	387	8,304
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	11,096	288	11,384
- στεγαστικά	-	-	11,937	651	12,588
- λοιπά καταναλωτικά	-	-	7,494	465	7,959
Κέντρο διεθνών εργασιών	73	332	65	5	475
Διαχείριση περιουσίας	23	10	1	4	38
	22,288	27,041	113,573	15,540	178,442

30. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**30.4 Πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (συνέχεια)**

Κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, οι συνολικές μη συμβατικές διαγραφές που καταχωρήθηκαν από το Συγκρότημα ανήλθαν σε €11,582 χιλ. (30 Ιουνίου 2022: €98,625 χιλ.). Το συμβατικό ποσό που είναι σε εκκρεμότητα για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που διαγράφηκαν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 και υπόκεινται ακόμη σε εκτέλεση ανέρχεται σε €100,687 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €972,621 χιλ.).

Για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών χρησιμοποιήθηκαν τρία σενάρια: βασικό, αρνητικό και θετικό με 50%, 30% και 20% πιθανότητα αντίστοιχα.

Για τους πελάτες στο Στάδιο 3, το βασικό σενάριο λαμβάνει υπόψη τις ακόλουθες μεταβλητές, που βασίζονται σε συγκεκριμένα δεδομένα και συνθήκες του κάθε πελάτη: τις λειτουργικές ταμειακές ροές, το χρονικό πλαίσιο ανάκτησης των εξασφαλίσεων και τις εκπτώσεις τιμών κατά τη ρευστοποίηση. Το βασικό σενάριο χρησιμοποιείται για την δημιουργία άλλων θετικότερων ή αρνητικότερων σεναρίων. Για το αρνητικό σενάριο, οι λειτουργικές ταμειακές ροές μειώνονται κατά 50%, οι εκπτώσεις τιμών στις εξασφαλίσεις ακινήτων αυξάνονται κατά 50% και ο χρόνος ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων αυξάνεται κατά 1 έτος σε σχέση με το βασικό σενάριο. Για το θετικό σενάριο οι εκπτώσεις τιμών μειώνονται κατά 5%, χωρίς καμιά αλλαγή στο πλαίσιο ανάκτησης των εξασφαλίσεων σε σχέση με το βασικό σενάριο. Οι παραδοχές που έχουν γίνει για την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών (συμπεριλαμβανομένων των ταμειακών ροών που μπορεί να προκύψουν από την ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων) αντικατοπτρίζουν τρέχουσες και αναμενόμενες μελλοντικές οικονομικές συνθήκες και γενικά συνάδουν με αυτές που χρησιμοποιούνται για εκθέσεις σε Στάδιο 3 που αξιολογούνται σε συλλογική βάση.

Οι παραπάνω παραδοχές επηρεάζονται επίσης από τον συνεχιζόμενο διάλογο για ρυθμιστικά θέματα που διατηρεί η BOC PCL με τον κύριο επόπτη της, την ΕΚΤ και από άλλες ρυθμιστικές οδηγίες και διερμηνείες που εκδίδονται από διάφορους κανονιστικούς φορείς όπως η ΕΚΤ και η ΕΑΤ, οι οποίες παρέχουν καθοδήγηση και προσδοκίες ως προς τους σχετικούς ορισμούς και μεταχείριση/κατηγοριοποίηση κάποιων παραμέτρων/παραδοχών που χρησιμοποιούνται στην εκτίμηση των προβλέψεων.

Οποιοσδήποτε αλλαγές σε αυτές τις παραδοχές ή διαφορά μεταξύ των παραδοχών που έγιναν και των πραγματικών αποτελεσμάτων θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντικές αλλαγές στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

Ανάλυση ευαισθησίας

Το Συγκρότημα έχει προβεί σε ανάλυση ευαισθησίας σχετικά με το δανειακό χαρτοφυλάκιο στην Κύπρο, το οποίο αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 99% του συνολικού δανειακού χαρτοφυλακίου του Συγκροτήματος με ημερομηνία αναφοράς τις 30 Ιουνίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022.

Το Συγκρότημα έχει μεταβάλει για σκοπούς της ανάλυσης ευαισθησίας τις πιο κάτω παραμέτρους και η επίδραση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές, τόσο σε ατομική βάση όσο και συλλογικά, παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	Αύξηση/(μείωση) στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων και απαιτήσεων από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος	
	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
	€000	€000
Αύξηση του ποσοστού πιθανότητας του αρνητικού σεναρίου κατά 5% και μείωση του θετικού κατά 5%	1,899	1,999
Μείωση του ποσοστού πιθανότητας του αρνητικού σεναρίου κατά 5% και αύξηση του θετικού κατά 5%	(1,874)	(2,077)
Αύξηση της αναμενόμενης περιόδου ανάκτησης κατά 1 έτος	5,210	4,955
Μείωση της αναμενόμενης περιόδου ανάκτησης κατά 1 έτος	(4,610)	(4,344)
Αύξηση των εκπτώσεων στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5%	9,659	11,335
Μείωση των εκπτώσεων στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5%	(8,399)	(8,930)
Αύξηση των πιθανοτήτων αθέτησης των υποχρεώσεων των σταδίων 1 και 2 κατά 20%*	7,808	7,367
Μείωση των πιθανοτήτων αθέτησης των υποχρεώσεων των σταδίων 1 και 2 κατά 20%*	(6,687)	(6,964)

30. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**30.4 Πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (συνέχεια)**

Η αύξηση/(μείωση) στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές, για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος ανά στάδιο παρουσιάζεται στον πίνακα πιο κάτω:

	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Στάδιο 3 €000	Σύνολο €000
30 Ιουνίου 2023				
Αύξηση του ποσοστού πιθανότητας του αρνητικού σεναρίου κατά 5% και μείωση του θετικού κατά 5%	266	300	1,333	1,899
Μείωση του ποσοστού πιθανότητας του αρνητικού σεναρίου κατά 5% και αύξηση του θετικού κατά 5%	(278)	(263)	(1,333)	(1,874)
Αύξηση της αναμενόμενης περιόδου ανάκτησης κατά 1 έτος	838	1,776	2,596	5,210
Μείωση της αναμενόμενης περιόδου ανάκτησης κατά 1 έτος	(784)	(1,541)	(2,285)	(4,610)
Αύξηση των εκπτώσεων στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5%	1,231	2,464	5,964	9,659
Μείωση των εκπτώσεων στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5%	(1,033)	(1,966)	(5,400)	(8,399)
Αύξηση των πιθανοτήτων αθέτησης των υποχρεώσεων των σταδίων 1 και 2 κατά 20%*	2,105	5,703	-	7,808
Μείωση των πιθανοτήτων αθέτησης των υποχρεώσεων των σταδίων 1 και 2 κατά 20%*	(1,857)	(4,830)	-	(6,687)

	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Στάδιο 3 €000	Σύνολο €000
31 Δεκεμβρίου 2022				
Αύξηση του ποσοστού πιθανότητας του αρνητικού σεναρίου κατά 5% και μείωση του θετικού κατά 5%	175	321	1,503	1,999
Μείωση του ποσοστού πιθανότητας του αρνητικού σεναρίου κατά 5% και αύξηση του θετικού κατά 5%	(139)	(435)	(1,503)	(2,077)
Αύξηση της αναμενόμενης περιόδου ανάκτησης κατά 1 έτος	552	1,590	2,813	4,955
Μείωση της αναμενόμενης περιόδου ανάκτησης κατά 1 έτος	(495)	(1,374)	(2,475)	(4,344)
Αύξηση των εκπτώσεων στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5%	1,036	2,747	7,552	11,335
Μείωση των εκπτώσεων στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5%	(842)	(2,021)	(6,067)	(8,930)
Αύξηση των πιθανοτήτων αθέτησης των υποχρεώσεων των σταδίων 1 και 2 κατά 20%*	406	6,961	-	7,367
Μείωση των πιθανοτήτων αθέτησης των υποχρεώσεων των σταδίων 1 και 2 κατά 20%*	(2,217)	(4,747)	-	(6,964)

*Η επίδραση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές περιλαμβάνει επίσης την μεταφορά μεταξύ σταδίων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες μετά την αύξηση/μείωση της πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης (PD).

30. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**30.4 Πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (συνέχεια)**

Η ανάλυση ευαισθησίας για τις εκπτώσεις στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων και η επίπτωση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές ανά πελατειακό τομέα παρουσιάζεται στον πίνακα πιο κάτω:

	Αύξηση των εκπτώσεων στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5% 30 Ιουνίου 2023 €000	Μείωση των εκπτώσεων στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5% 30 Ιουνίου 2023 €000	Αύξηση των εκπτώσεων στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5% 31 Δεκεμβρίου 2022 €000	Μείωση των εκπτώσεων στη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5% 31 Δεκεμβρίου 2022 €000
Μεγάλες επιχειρήσεις	2,415	(2,080)	2,322	(1,478)
Διεθνείς επιχειρήσεις	109	(91)	68	(30)
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	401	(331)	487	(409)
Ιδιώτες				
- στεγαστικά	1,163	(986)	1,260	(1,085)
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	421	(379)	527	(457)
Αναδιάρθρωσεις χρεών				
- μεγάλες επιχειρήσεις	742	(882)	1,253	(1,333)
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	401	(387)	628	(633)
- στεγαστικά	832	(728)	824	(738)
- λοιπά καταναλωτικά	270	(238)	324	(287)
Ανακτήσεις χρεών				
- μεγάλες επιχειρήσεις	511	(547)	720	(665)
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	904	(785)	948	(819)
- στεγαστικά	1,027	(706)	1,378	(690)
- λοιπά καταναλωτικά	441	(243)	540	(255)
Κέντρο διεθνών εργασιών	21	(16)	53	(49)
Διαχείριση περιουσίας	1	-	3	(2)
	9,659	(8,399)	11,335	(8,930)

30.5 Συγκέντρωση έκθεσης ανά νόμισμα δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Ο πιο κάτω πίνακας, παρουσιάζει την συγκέντρωση έκθεσης ανά νόμισμα των δανείων και απαιτήσεων του Συγκροτήματος σε αποσβεσμένο κόστος.

	30 Ιουνίου 2023 €000	31 Δεκεμβρίου 2022 €000
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος		
Ευρώ	9,502,915	9,456,220
Δολάριο Αμερικής	369,495	334,663
Αγγλική Στερλίνα	90,278	89,244
Ρωσικό Ρούβλι	333	312
Ελβετικό φράγκο	31,385	35,430
Άλλα νομίσματα	929	1,466
	9,995,335	9,917,335

30.6 Ρυθμίσεις/Αναδιάρθρωση

Τα ρυθμισμένα/αναδιάρθρωμένα δάνεια προκύπτουν στις περιπτώσεις όπου ο πελάτης θεωρείται ότι δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί στους όρους και τις προϋποθέσεις της σύμβασης λόγω οικονομικών δυσκολιών. Λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις δυσκολίες, το Συγκρότημα αποφασίζει να τροποποιήσει τους όρους της σύμβασης παραχωρώντας στον πελάτη τη δυνατότητα να εξυπηρετήσει το χρέος ή να αναχρηματοδοτήσει τη σύμβαση, είτε μερικώς, είτε συνολικά.

30. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**30.6 Ρυθμίσεις/Αναδιάρθρωση (συνέχεια)**

Η πρακτική της επέκτασης μέτρων ρύθμισης/αναδιάρθρωσης συνιστά είτε προσωρινή, είτε μόνιμη παραχώρηση συγκατάβασης στον πελάτη. Η παραχώρηση μπορεί να περιλαμβάνει την αναδιάρθρωση των συμβατικών όρων του δανείου ή την πληρωμή με κάποια μορφή εκτός από μετρητά, όπως μια διευθέτηση όπου ο δανειολήπτης μεταφέρει δεσμευμένες εξασφαλίσεις στο Συγκρότημα.

Δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει ρύθμισης/αναδιάρθρωσης θεωρούνται όλα τα δάνεια για τα οποία το Συγκρότημα έχει προβεί σε τροποποίηση του προγράμματος αποπληρωμής (π.χ. παραχώρηση περιόδου χάριτος, αναστολή καταβολής μίας ή περισσότερων δόσεων, μείωση του ποσού της δόσης και/ή διαγραφή καθυστερημένων δόσεων κεφαλαίου ή τόκων).

Ένας λογαριασμός για να πληροί τις προϋποθέσεις για ρύθμιση/αναδιάρθρωση πρέπει να πληροί συγκεκριμένα κριτήρια περιλαμβανομένου του κριτηρίου βιωσιμότητας του πελάτη. Ο βαθμός στον οποίο το Συγκρότημα προβαίνει σε αναδιάρθρωση λογαριασμών με βάση το πλαίσιο των υφιστάμενων πολιτικών του μπορεί να διαφέρει ανάλογα με την άποψή του για τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες και άλλους παράγοντες που μπορεί να αλλάζουν από χρόνο σε χρόνο. Επιπλέον, μπορεί να επιτραπούν εξαιρέσεις από τις πολιτικές και τις πρακτικές σε συγκεκριμένες περιπτώσεις λόγω νομοθετικών ή κανονιστικών απαιτήσεων.

Οι ρυθμίσεις/αναδιρθώσεις μπορεί να περιλαμβάνουν μέτρα για την αναδιάρθρωση της επιχείρησης του δανειολήπτη (λειτουργική αναδιάρθρωση) και/ή μέτρα για την αναδιάρθρωση της χρηματοδότησης του δανειολήπτη (χρηματοοικονομική αναδιάρθρωση).

Οι επιλογές ρύθμισης/αναδιάρθρωσης δύνανται να είναι βραχυπρόθεσμου ή μακροπρόθεσμου χαρακτήρα ή συνδυασμός των δύο. Το Συγκρότημα έχει αναπτύξει και υλοποιήσει βιώσιμες λύσεις αναδιάρθρωσης, οι οποίες είναι κατάλληλες για το δανειολήπτη και αποδεκτές από το Συγκρότημα.

Βραχυπρόθεσμες αναδιρθώσεις ορίζονται ως οι λύσεις αναδιάρθρωσης με διάρκεια αποπληρωμής μικρότερη των δύο ετών. Στις περιπτώσεις δανείων για κατασκευή εμπορικών ακινήτων και για τη χρηματοδότηση έργων (project finance), η διάρκεια βραχυπρόθεσμων σχεδίων αναδιάρθρωσης δεν δύναται να υπερβεί το ένα έτος.

Οι βραχυπρόθεσμες λύσεις αναδιάρθρωσης μπορεί να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- i. Αναστολή κεφαλαίου ή κεφαλαίου και τόκων: χορήγηση στον δανειολήπτη μιας περιόδου χάριτος για την αποπληρωμή κεφαλαίου (δηλαδή κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου καταβάλλονται μόνο τόκοι) ή την αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο.
- ii. Μειωμένες πληρωμές: μείωση του ποσού των δόσεων αποπληρωμής για μια καθορισμένη βραχυπρόθεσμη περίοδο, προκειμένου να γίνει προσαρμογή στη νέα κατάσταση ταμειακών ροών του δανειολήπτη.
- iii. Κεφαλαιοποίηση καθυστερήσεων ή/και τόκων: κεφαλαιοποίηση των καθυστερημένων οφειλών και των μη καταβληθέντων τόκων για αποπληρωμή βάσει ενός αναθεωρημένου προγράμματος.

Οι μακροπρόθεσμες λύσεις αναδιάρθρωσης μπορεί να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- i. Μείωση επιτοκίου: μόνιμη ή προσωρινή μείωση του επιτοκίου (σταθερού ή κυμαινόμενου) σε ένα δίκαιο και βιώσιμο επιτόκιο.
- ii. Παράταση της διάρκειας αποπληρωμής: παράταση της διάρκειας αποπληρωμής του δανείου, η οποία επιτρέπει τη μείωση του ποσού των δόσεων με την επέκταση των αποπληρωμών σε μεγαλύτερη περίοδο.
- iii. Πώληση περιουσιακών στοιχείων: Μέρος της αναδιάρθρωσης μπορεί να είναι η συμφωνία με τον δανειολήπτη για άμεση ή σταδιακή πώληση περιουσιακών στοιχείων (κυρίως ακινήτων) για μείωση του δανεισμού.
- iv. Τροποποίηση υφιστάμενων όρων προηγούμενων αποφάσεων: Στο πλαίσιο της νέας λύσης βιώσιμου διακανονισμού/αναδιάρθρωσης, ανασκόπηση τυχόν όρων προηγούμενων αποφάσεων που ενδέχεται να μην πληρούνται.
- v. Ενοποίηση/αναχρηματοδότηση υφιστάμενων διευκολύνσεων: Στις περιπτώσεις όπου ο δανειολήπτης διατηρεί πολλά διαφορετικά δάνεια με διαφορετικές εξασφαλίσεις, αυτά μπορεί να ενοποιηθούν και να καθοριστεί νέο χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής και να εξασφαλιστεί το νέο δάνειο με όλες τις υπάρχουσες εξασφαλίσεις.
- vi. Όριο Βασικού Τρεχούμενου Λογαριασμού: Σε τέτοιες περιπτώσεις μπορεί να προσφερθεί δάνειο με μεγαλύτερη αποπληρωμή για αντικατάσταση / μείωση του ορίου τρεχούμενου λογαριασμού.
- vii. Διαχωρισμός και πάγωμα: το χρέος του πελάτη διαχωρίζεται σε βιώσιμο και μη βιώσιμο μέρος. Το βιώσιμο μέρος αναδιρθώνεται σε ένα βιώσιμο πρόγραμμα αποπληρωμής. Το μη βιώσιμο μέρος 'παγοποιείται' για την περίοδο της αναδιάρθρωσης του βιώσιμου μέρους. Στην λήξη της αναδιάρθρωσης, το παγοποιημένο μέρος είτε διαγράφεται κατά αναλογία (στη βάση της πραγματικής αποπληρωμής του βιώσιμου μέρους) ή αναδιρθώνεται.

30. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**30.6 Ρυθμίσεις/Αναδιάρθρωση (συνέχεια)**

- viii. Επαναπρογραμματισμός των πληρωμών: το υφιστάμενο συμβατικό πρόγραμμα αποπληρωμής προσαρμόζεται σε ένα νέο βιώσιμο πρόγραμμα αποπληρωμής, το οποίο βασίζεται σε μία ρεαλιστική εκτίμηση, των τρεχουσών και προβλεπόμενων, ταμειακών ροών του δανειολήπτη.
- ix. Ρευστοποίηση εξασφάλισης: Συμφωνία μεταξύ της BOC PCL και ενός δανειολήπτη για την οικειοθελή πώληση ενυπόθηκων περιουσιακών στοιχείων, για μερική ή πλήρη αποπληρωμή της οφειλής.
- x. Μετατροπή νομίσματος: Αυτή η λύση παρέχεται ώστε να υπάρχει αντιστοιχία του νομίσματος της πιστωτικής διευκόλυνσης με το νόμισμα εισοδήματος του δανειολήπτη.
- xi. Πρόσθετη Χρηματοδότηση: Η λύση αυτή μπορεί να χορηγηθεί, ταυτόχρονα με την αναδιάρθρωση των υφιστάμενων πιστωτικών διευκολύνσεων του δανειολήπτη, για την κάλυψη τυχόν χρηματοδοτικού κενού.
- xii. Μερική ή πλήρης διαγραφή: Το Συγκρότημα συμφωνεί να αποποιηθεί του δικαιώματος ανάκτησης μέρους ή του συνόλου της απαίτησης από τον δανειολήπτη.
- xiii. Συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με μετοχικό κεφάλαιο (Debt/equity swaps): Αναδιάρθρωση χρέους που επιτρέπει τη μερική ή πλήρη αποπληρωμή του χρέους με αντάλλαγμα την απόκτηση αντίστοιχου μετοχικού κεφαλαίου από το Συγκρότημα, ώστε το υπόλοιπο του χρέους να προσαρμοστεί στο σωστό μέγεθος βάσει των ταμειακών ροών του δανειολήπτη. Η λύση αυτή χρησιμοποιείται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνο όταν έχουν εξαντληθεί όλες οι άλλες προσπάθειες για αναδιάρθρωση και μετά που διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τη νομοθεσία περί πιστωτικών ιδρυμάτων.
- xiv. Συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με περιουσιακά στοιχεία (Debt/asset swaps): συμφωνία μεταξύ του Συγκροτήματος και του δανειολήπτη για την οικειοθελή μεταφορά του υποθηκευμένου περιουσιακού στοιχείου ή άλλης ακίνητης περιουσίας στο Συγκρότημα για μερική ή ολική αποπληρωμή του δανείου. Οποιοδήποτε υπόλοιπο δανείου αναδιαρθρώνεται με ένα κατάλληλο πρόγραμμα αποπληρωμής με βάση την επαναξιολογημένη ικανότητα του δανειολήπτη για αποπληρωμή.

Δάνεια τα οποία έχουν υποστεί ρυθμιστικά μέτρα συνεχίζουν να κατηγοριοποιούνται ως Στάδιο 3 σε περίπτωση που είναι εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια υπό επίβλεψη για τα οποία χρειάζονται επιπρόσθετες ρυθμίσεις ή εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια, υπό επίβλεψη τα οποία παρουσιάζουν ληξιπρόθεσμες οφειλές πάνω από 30 μέρες εντός της περιόδου επίβλεψης.

Τροποποιήσεις σε δάνεια και απαιτήσεις που δεν επηρεάζουν διευθετήσεις για πληρωμές, όπως η αναδιάρθρωση των εξασφαλίσεων ή των ασφαλιστικών διευθετήσεων, δε θεωρούνται επαρκείς για την ένδειξη απομείωσης, καθώς από μόνες τους δεν αποτελούν απαραίτητα ένδειξη πιστωτικών δυσκολιών που να επηρεάζουν την ικανότητα πληρωμής ούτως ώστε να ταξινομηθεί η διευκόλυνση ως ΜΕΔ.

Τα χαρακτηριστικά των ρυθμιστικών μέτρων συμβάλλουν με δύο συγκεκριμένους τρόπους στον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής της κάθε διευκόλυνσης. Συγκεκριμένα, λαμβάνονται υπόψη στην ανάπτυξη της σκοροκάρτας (scorecard) όπου εάν αυτό το χαρακτηριστικό αναγνωρίζεται ως στατιστικά σημαντικό, επηρεάζει αρνητικά τη διαβάθμιση κάθε διευκόλυνσης. Συμβάλλουν επίσης στον υπολογισμό του οικονομικού κύκλου πιθανότητας αθέτησης και ανάκαμψης όπου, όταν είναι εφικτό, υπολογίζεται και αποδίδεται ανάλογα μια συγκεκριμένη καμπύλη για τις ρυθμίσεις.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την κίνηση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες του Συγκροτήματος σε αποσβεσμένο κόστος.

	30 Ιουνίου 2023 €000	31 Δεκεμβρίου 2022 €000
1 Ιανουαρίου	1,106,298	1,469,182
Νέα δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης κατά την περίοδο/έτος	18,467	130,547
Δάνεια που δεν κατηγοριοποιούνται πλέον ως αναδιαρθρωμένα και αποπληρωμές	(418,125)	(241,739)
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	(3,698)	(77,357)
Δεδουλευμένοι τόκοι δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	28,095	57,795
Συναλλαγματικές διαφορές	(47)	3,115
Αποαναγνώριση των χαρτοφυλακίων Helix 3 και Sinope	-	(235,245)
30 Ιουνίου/31 Δεκεμβρίου	730,990	1,106,298

30. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**30.6 Ρυθμίσεις/Αναδιάρθρωση (συνέχεια)**

Η κατηγοριοποίηση των δανείων ως ρυθμισμένα δάνεια διακόπτεται όταν πληρούνται όλα τα απαιτούμενα κριτήρια της ΕΑΤ για διακοπή της ταξινόμησης ως ρυθμισμένα δάνεια. Τα κριτήρια παρατίθενται στις αναφορές βάσει των Εκτελεστικών Τεχνικών Προτύπων (ΕΤΠ) της ΕΑΤ σχετικά με την εποπτική αναφορά και τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα.

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα αναδιαρθρωμένα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Συγκροτήματος ανά στάδιο, κλάδο της οικονομίας, και πελατειακό τομέα καθώς και τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές και τις εμπράγματα εξασφαλίσεις που κατέχονται για αυτά τα αναδιαρθρωμένα δάνεια.

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
	€000	€000
Στάδιο 1	-	-
Στάδιο 2	517,449	857,356
Στάδιο 3	187,020	215,730
Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	26,521	33,212
	730,990	1,106,298

Εύλογη αξία των εξασφαλίσεων

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
	€000	€000
Στάδιο 1	-	-
Στάδιο 2	493,444	818,138
Στάδιο 3	147,787	172,501
Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	24,600	30,188
	665,831	1,020,827

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που παρουσιάζεται πιο πάνω έχει υπολογιστεί στον βαθμό στον οποίο η εξασφάλιση μετριάξει τον πιστωτικό κίνδυνο.

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
Ανά κλάδο της οικονομίας	€000	€000
Εμπόριο	30,420	41,038
Βιομηχανία	13,612	17,080
Ξενοδοχεία και εστίαση	132,823	282,460
Κατασκευές	143,637	245,695
Ακίνητα	97,245	145,840
Ιδιώτες	224,242	279,934
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	62,616	76,135
Ναυτιλία	-	-
Λοιποί κλάδοι	26,395	18,116
	730,990	1,106,298

30. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**30.6 Ρυθμίσεις/Αναδιάρθρωση (συνέχεια)**

30 Ιουνίου 2023	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) €000	Σύνολο €000
Ανά πελατειακό τομέα	€000	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	-	367,669	48,720	2,915	419,304
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	29,320	1,333	631	31,284
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	-	54,408	14,021	1,721	70,150
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	-	14,378	5,676	166	20,220
Αναδιարθρώσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	18,975	6,422	10,169	35,566
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	6,081	8,600	2,042	16,723
- στεγαστικά	-	18,453	27,422	1,935	47,810
- λοιπά καταναλωτικά	-	4,385	7,369	387	12,141
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	5,132	383	5,515
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	12,266	496	12,762
- στεγαστικά	-	-	38,193	4,680	42,873
- λοιπά καταναλωτικά	-	-	10,830	995	11,825
Κέντρο διεθνών εργασιών	-	3,152	1,036	1	4,189
Διαχείριση περιουσίας	-	628	-	-	628
	-	517,449	187,020	26,521	730,990

31 Δεκεμβρίου 2022	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) €000	Σύνολο €000
Ανά πελατειακό τομέα	€000	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	-	628,104	50,688	5,590	684,382
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	72,727	869	878	74,474
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	-	62,312	20,502	2,505	85,319
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	-	20,207	7,653	1,084	28,944
Αναδιարθρώσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	31,637	6,060	10,143	47,840
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	7,240	11,918	1,844	21,002
- στεγαστικά	-	19,912	30,649	2,755	53,316
- λοιπά καταναλωτικά	-	4,924	9,021	457	14,402
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	5,837	442	6,279
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	14,449	1,186	15,635
- στεγαστικά	-	-	44,191	5,049	49,240
- λοιπά καταναλωτικά	-	-	12,705	1,278	13,983
Κέντρο διεθνών εργασιών	-	10,293	1,188	1	11,482
	-	857,356	215,730	33,212	1,106,298

30. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**30.6 Ρυθμίσεις/Αναδιάρθρωση (συνέχεια)**

Πρόβλεψη για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές

	30 Ιουνίου 2023 €000	31 Δεκεμβρίου 2022 €000
Στάδιο 1	-	-
Στάδιο 2	13,102	13,939
Στάδιο 3	73,271	68,557
Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	11,641	11,259
	98,014	93,755

31. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος ζημιάς που προκύπτει από αρνητικές μεταβολές στις τιμές αγοράς από αλλαγές στα επιτόκια, στις τιμές ξένου συναλλάγματος και στις τιμές ακινήτων και αξιών. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση του κινδύνου στα χρηματοοικονομικά μέσα που προκύπτει από αυτές τις αλλαγές με στόχο την ελαχιστοποίηση της επίδρασης στα κέρδη και τα κεφάλαια. Το τμήμα παρακολουθεί επίσης τον κίνδυνο ρευστότητας και τον πιστωτικό κίνδυνο από αντισυμβαλλόμενους και χώρες. Το τμήμα είναι επίσης υπεύθυνο για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις διάφορες πολιτικές και διαδικασίες που αφορούν τον κίνδυνο της αγοράς.

Κίνδυνος επιτοκίων

Ο κίνδυνος επιτοκίων αναφέρεται στον τρέχοντα ή μελλοντικό κίνδυνο για τα κεφάλαια και κέρδη του Συγκροτήματος που προκύπτει από τις αρνητικές μεταβολές των επιτοκίων που επηρεάζουν τις θέσεις του τραπεζικού χαρτοφυλακίου του Συγκροτήματος.

Ο κίνδυνος επιτοκίων επιμετρείται κυρίως με βάση την επίδραση στα καθαρά έσοδα από τόκους και την επίδραση στην οικονομική αξία. Επιπρόσθετα από την πιο πάνω επιμέτρηση, ο κίνδυνος επιτοκίων επίσης επιμετρείται με τη μέθοδο ανάλυσης ευαισθησίας του επιτοκίου (gap analysis), όπου τα περιουσιακά στοιχεία, οι υποχρεώσεις και στοιχεία εκτός ισολογισμού, κατηγοριοποιούνται σύμφωνα με την υπόλοιπη περίοδο αναπροσαρμογής. Τα στοιχεία που δεν είναι ευαίσθητα στις μεταβολές των επιτοκίων αναγνωρίζονται ως στοιχεία μη ευαίσθητα στα επιτόκια (NRS). Υπολογίζεται επίσης η παρούσα αξία ενός σημείου βάσης (PVO1). Ο κίνδυνος επιτοκίου, ελέγχεται μέσω ενός ορίου επιτοκίου του ενός έτους (IRE) για την μέγιστη μείωση των καθαρών εσόδων από τόκους στα διάφορα σενάρια κρίσης επιτοκίων. Τα όρια αυτά καθορίζονται σαν ποσοστό επί των κανονιστικών κεφαλαιακών απαιτήσεων του Συγκροτήματος καθώς και σαν ποσοστό επί των καθαρών εσόδων από τόκους. Υπάρχουν συνολικά όρια καθώς και διαφορετικά όρια για το Ευρώ και για το Δολάριο Αμερικής.

31. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)*Ανάλυση ευαισθησίας*

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την επίδραση στα καθαρά έσοδα από τόκους του Συγκροτήματος, για περίοδο ενός έτους, ως αποτέλεσμα λογικά αναμενόμενων μεταβολών στα επιτόκια του Ευρώ και του Δολαρίου Αμερικής, που είναι τα κύρια νομίσματα, χρησιμοποιώντας τις παραδοχές που ισχύουν για την πολιτική του κινδύνου αγοράς για την τρέχουσα και τη συγκριτική περίοδο:

Νόμισμα	Σενάριο επιτοκίων	Επίδραση στα καθαρά έσοδα από τόκους €000	
		30 Ιουνίου 2023 (60 μ.β. για Ευρώ και 75 μ.β. για Δολάριο Αμερικής)	31 Δεκεμβρίου 2022 (60 μ.β. για Ευρώ και 75 μ.β. για Δολάριο Αμερικής)
Όλα	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω (Parallel up)	67,248	73,126
Όλα	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω (Parallel down)	(73,993)	(77,043)
Όλα	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Steepening)	(52,944)	(56,569)
Όλα	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Flattening)	55,446	59,657
Όλα	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short up)	65,839	70,381
Όλα	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short down)	(69,914)	(73,896)
Ευρώ	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω (Parallel up)	66,600	71,829
Ευρώ	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω (Parallel down)	(72,536)	(75,343)
Ευρώ	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Steepening)	(52,115)	(55,812)
Ευρώ	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Flattening)	55,162	59,132
Ευρώ	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short up)	65,230	69,180
Ευρώ	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short down)	(68,587)	(72,216)

31. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Νόμισμα	Σενάριο επιτοκίων	Επίδραση στα καθαρά έσοδα από τόκους €000	
		30 Ιουνίου 2023 (60 μ.β. για Ευρώ και 75 μ.β. για Δολάριο Αμερικής)	31 Δεκεμβρίου 2022 (60 μ.β. για Ευρώ και 75 μ.β. για Δολάριο Αμερικής)
Δολάριο Αμερικής	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω (Parallel up)	648	1,298
Δολάριο Αμερικής	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω (Parallel down)	(1,457)	(1,700)
Δολάριο Αμερικής	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Steepening)	(829)	(757)
Δολάριο Αμερικής	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Flattening)	284	525
Δολάριο Αμερικής	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short up)	609	1,202
Δολάριο Αμερικής	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short down)	(1,327)	(1,680)

Οι παραπάνω μεταβλητές ενσωματώνουν παραδοχές για τη μετακύλιση μέρους των επιτοκίων στις προθεσμιακές καταθέσεις.

31. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την επίδραση στο κεφάλαιο του Συγκροτήματος από λογικά αναμενόμενες μεταβολές σε διάφορα σενάρια στα επιτόκια του Ευρώ και του Δολαρίου Αμερικής με βάση τα πρότυπα αναφοράς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT):

Νόμισμα	Σενάριο επιτοκίων	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια €000	
		30 Ιουνίου 2023 (60 μ.β. για Ευρώ και 75 μ.β. για Δολάριο Αμερικής)	31 Δεκεμβρίου 2022 (60 μ.β. για Ευρώ και 75 μ.β. για Δολάριο Αμερικής)
Όλα	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω (Parallel up)	16,609	31,739
Όλα	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω (Parallel down)	(7,861)	(68,581)
Όλα	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Steepening)	(6,201)	11,884
Όλα	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Flattening)	1,122	369
Όλα	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short up)	5,947	27,212
Όλα	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short down)	(17,438)	(35,032)
Ευρώ	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω (Parallel up)	27,669	54,878
Ευρώ	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω (Parallel down)	(1,962)	(59,502)
Ευρώ	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Steepening)	(6,671)	23,018
Ευρώ	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Flattening)	2,960	526
Ευρώ	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short up)	7,726	47,696
Ευρώ	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short down)	(13,089)	(28,040)

31. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Νόμισμα	Σενάριο επιτοκίων	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια €000	
		30 Ιουνίου 2023 (60 μ.β. για Ευρώ και 75 μ.β. για Δολάριο Αμερικής)	31 Δεκεμβρίου 2022 (60 μ.β. για Ευρώ και 75 μ.β. για Δολάριο Αμερικής)
Δολάριο Αμερικής	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω (Parallel up)	5,549	8,599
Δολάριο Αμερικής	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω (Parallel down)	(5,899)	(9,079)
Δολάριο Αμερικής	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Steepening)	940	750
Δολάριο Αμερικής	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Flattening)	(358)	212
Δολάριο Αμερικής	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short up)	4,167	6,727
Δολάριο Αμερικής	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short down)	(4,349)	(6,992)

Η συνολική επίδραση στα ίδια κεφάλαια υπολογίστηκε βάσει των οδηγιών της EAT προσθέτοντας την αρνητική και 50% της θετικής επίδρασης του κάθε σεναρίου.

Επιπρόσθετα από τις πιο πάνω διακυμάνσεις στα καθαρά έσοδα από τόκους, οι μεταβολές στα επιτόκια μπορούν να επιφέρουν μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (περιλαμβανομένων των επενδύσεων προς εμπορία) και στην εύλογη αξία παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων επηρεάζοντας τα κέρδη και τις ζημιές του Συγκροτήματος.

Τυχόν μεταβολές στα επιτόκια της αγοράς επηρεάζουν επίσης τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος. Η επίδραση στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος προκύπτει από μεταβολές στην εύλογη αξία ομολόγων με σταθερό επιτόκιο που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

Η ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται στην παραδοχή μιας παράλληλης μετακίνησης της καμπύλης απόδοσης επιτοκίων. Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την επίδραση στα κέρδη/ζημιές πριν τη φορολογία και στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος, από λογικά αναμενόμενες μεταβολές στα επιτόκια των κύριων νομισμάτων.

Παράλληλη μεταβολή στα επιτόκια ((αύξηση)/μείωση στα καθαρά έσοδα από τόκους)	Επίδραση στα κέρδη/ζημιές πριν την φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
30 Ιουνίου 2023	€000	€000
+0.75% στο Δολάριο Αμερικής +0.6% στο Ευρώ +0.4% στην Αγγλική Στερλίνα	(651)	(402)
-0.75% στο Δολάριο Αμερικής -0.6% στο Ευρώ -0.4% στην Αγγλική Στερλίνα	651	402

31. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Παράλληλη μεταβολή στα επιτόκια (αύξηση)/μείωση στα καθαρά έσοδα από τόκους)	Επίδραση στα κέρδη/ζημιές πριν την φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
	€000	€000
31 Δεκεμβρίου 2022		
+0.75% στο Δολάριο Αμερικής		
+0.6% στο Ευρώ		
+0.4% στην Αγγλική Στερλίνα	(466)	(394)
-0.75% στο Δολάριο Αμερικής		
-0.6% στο Ευρώ		
-0.4% στην Αγγλική Στερλίνα	466	386

Μεταρρύθμιση αναφοράς επιτοκίου

Το διατραπεζικό επιτόκιο Λονδίνου (LIBOR) και το διατραπεζικό επιτόκιο Ευρώ (EURIBOR) (συλλογικά αναφέρονται ως IBORs) αποτελούσαν αντικείμενο διεθνών, εθνικών και άλλων κανονιστικών οδηγιών και προτάσεων για μεταρρύθμιση. Ορισμένες από αυτές τις μεταρρυθμίσεις είναι ήδη σε ισχύ, ενώ άλλες δεν έχουν ακόμη εφαρμοστεί. Αυτές οι μεταρρυθμίσεις ενδέχεται να προκαλέσουν διαφορετική απόδοση σε αυτά τα κριτήρια αναφοράς από ότι στο παρελθόν ή να παύσουν να υπάρχουν εντελώς ή να έχουν άλλες συνέπειες που δεν μπορούν να προβλεφθούν.

Όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του LIBOR, οι επόπτες και ομάδες εργασίας του κλάδου έχουν προσδιορίσει εναλλακτικά σημεία αναφοράς επιτοκίου. Το Μάρτη του 2021 η Αρχή Χρηματοοικονομικής Διαγωγής (FCA) επιβεβαίωσε ότι όλες οι ρυθμίσεις LIBOR είτε θα παύσουν να παρέχονται από οποιονδήποτε διαχειριστή είτε δεν θα είναι πλέον αντιπροσωπευτικές για την υποκείμενη αγορά που σκοπεύουν να επιμετρήσουν:

- αμέσως μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2021, στην περίπτωση όλων των ρυθμίσεων σε στερλίνα, ευρώ, Ελβετικό φράγκο και Ιαπωνικό γιεν, καθώς και τις ρυθμίσεις 1 εβδομάδας και 2 μηνών σε δολάριο Αμερικής; και
- αμέσως μετά τις 30 Ιουνίου 2023, στην περίπτωση των υπόλοιπων ρυθμίσεων σε δολάριο Αμερικής.

Τον Σεπτέμβριο 2022, η Αρχή Χρηματοοικονομικής Διαγωγής επιβεβαίωσε ότι η δημοσίευση του συνθετικού GBP LIBOR διάρκειας 1 και 6 μηνών θα απαιτείται μέχρι το τέλος Μαρτίου 2023, ημερομηνία μετά την οποία αυτές οι ρυθμίσεις θα παύσουν οριστικά. Στις 3 Απριλίου 2023, η Αρχή Χρηματοοικονομικής Διαγωγής επιβεβαίωσε ότι η ρύθμιση του συνθετικού GBP LIBOR 3 μηνών αναμένεται να σταματήσει να δημοσιεύεται στο τέλος Μαρτίου 2024.

Επίσης, βάσει της νέας τους εξουσίας περιορισμού χρήσης θα απαγόρευαν τη νέα χρήση USD LIBOR από το τέλος του 2021, εκτός από συγκεκριμένες περιπτώσεις. Στις 3 Απριλίου 2023, η Αρχή Χρηματοοικονομικής Διαγωγής ανακοίνωσε την απόφαση της να απαιτήσει από το IBA να συνεχίσει να δημοσιεύει τις ρυθμίσεις USD LIBOR 1 μηνός, 3 μηνών και 6 μηνών σε συνθετική βάση μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου 2024. Αποφάσισαν να επιτρέψουν τη χρήση αυτών των ρυθμίσεων σε όλα τα παλαιού τύπου συμβόλαια εκτός από τα παράγωγα υπό εκκαθάριση.

Πως το Συγκρότημα διαχειρίζεται τη μετάβαση σε εναλλακτικά σημεία αναφοράς επιτοκίων

Η BOC PCL θέσπισε ένα έργο για τη διαχείριση της μετάβασης σε εναλλακτικά σημεία αναφοράς επιτοκίου, σύμφωνα με το οποίο ο Διευθυντής Διαχείρισης Διαθέσιμων είναι ο ιδιοκτήτης του έργου και η εποπτεία του έργου ανατέθηκε σε αποκλειστική Συντονιστική Επιτροπή Αναφοράς. Τα κύρια τμήματα που εμπλέκονται στο έργο στο υψηλότερο επίπεδο είναι το Νομικό Τμήμα, η Διαχείριση Διαθέσιμων, η Διαχείριση Κινδύνων, η Οικονομική Διεύθυνση, η Πληροφορική ('IT'), οι Λειτουργικές Εργασίες και οι Επιχειρηματικοί τομείς. Η Επιτροπή Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων ('ALCO') παρακολουθεί το έργο.

Το πρόγραμμα μετάβασης του Συγκροτήματος περιλαμβάνει επίσης την κατάρτιση κατάλληλων εναλλακτικών διατάξεων για τις συμβάσεις που αφορούν το LIBOR και μεταβατικούς μηχανισμούς για τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις με κυμαινόμενο επιτόκιο με ληκτότητα μετά το 2021.

Για ανοίγματα σε μη υπό εκκαθάριση παράγωγα απομόχλευσης, το Συγκρότημα έχει συμμορφωθεί με το πρωτόκολλο International Swaps and Derivatives Association (ISDA) που τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2021, ενώ για τα παράγωγα υπό εκκαθάριση, η BOC PCL υιοθέτησε την τυποποιημένη προσέγγιση που θα ακολουθηθεί από το σχετικό γραφείο εκκαθάρισης.

31. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Το Συγκρότημα συνεργάστηκε ενεργά με την πελατειακή του βάση και τους αντισυμβαλλομένους της αγοράς, για την τροποποίηση ουσιαστικά όλων των επηρεαζόμενων συμβολαίων LIBOR για τη μετάβαση σε εναλλακτικά επιτόκια αναφοράς. Οι πιστωτικές συμβατικές διευκολύνσεις σε CHF για τις οποίες η σύμβαση δεν τροποποιήθηκε κατά την πρώτη περίοδο επιτοκίου που ξεκίνησε το 2022 ('σκληρές πιστωτικές διευκολύνσεις/tough legacy'), έχουν μετατραπεί στο βασικό επιτόκιο που προβλέπει η νομοθεσία της ΕΕ. Το Συγκρότημα έχει επίσης κάνει τη μετάβαση των πιστωτικών διευκολύνσεων σε GBP και JPY που χαρακτηρίζονται ως tough legacy σε εναλλακτικά επιτόκια, ενημερώνοντας την πελατειακή του βάση και διατηρώντας το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει ένα βασικό επιτόκιο που προβλέπεται από τη νομοθεσία της ΕΕ σε περίπτωση που οριστεί τέτοιο επιτόκιο στο μέλλον.

Το Συγκρότημα έχει επίσης κάνει τις απαραίτητες ρυθμίσεις για τη μετάβαση των πιστωτικών διευκολύνσεων σε USD που θεωρούνται ως tough legacy σε εναλλακτικά επιτόκια και έχει ενημερώσει την πελατειακή του βάση αναλόγως και διατηρεί το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει ένα βασικό επιτόκιο που προβλέπεται από τη νομοθεσία της ΕΕ σε περίπτωση που οριστεί τέτοιο επιτόκιο στο μέλλον.

Το Συγκρότημα έχει επίσης προβεί σε επικοινωνία με τους πελάτες για να τους ενημερώσει και να διασφαλίσει την ομαλή μετάβαση των πιστωτικών διευκολύνσεων σε εναλλακτικά επιτόκια αναφοράς, RFRs. Νέα προϊόντα δανεισμού RFR έχουν επίσης εισαχθεί και υιοθετηθεί στα βασικά νομίσματα του Συγκροτήματος.

Η BOC PCL διαθέτει ειδικές ομάδες για την υποστήριξη της μετάβασης και τη συνεχή αξιολόγηση, παρακολούθηση και δυναμική διαχείριση των κινδύνων που προκύπτουν από τη μετάβαση, όταν απαιτείται.

Το Συγκρότημα παρακολουθεί επίσης ενεργά τυχόν εξελίξεις της αγοράς και των κανονιστικών ρυθμίσεων που δημοσιεύονται από τους ρυθμιστικούς φορείς καθώς και από τις σχετικές ομάδες εργασίας σε διάφορες δικαιοδοσίες.

Το Συγκρότημα θα συνεχίσει να αξιολογεί, να παρακολουθεί και να διαχειρίζεται δυναμικά τους κινδύνους και να εφαρμόζει συγκεκριμένους ελέγχους μετριασμού όταν απαιτείται, προχωρώντας προς μια ομαλή μετάβαση σε εναλλακτικούς δείκτες αναφοράς.

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη σημαντική έκθεση σε μη παράγωγα στοιχεία που επηρεάζονται από τη μεταρρύθμιση, που ακόμη δεν έχουν μεταβεί σε εναλλακτικούς δείκτες αναφοράς επιτοκίων στις 30 Ιουνίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022:

30 Ιουνίου 2023	USD LIBOR €000	Άλλα LIBOR €000	Σύνολο €000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία-Μη-παράγωγα			
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	210,761	145	210,906
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	-	3,276	3,276
Σύνολο	210,761	3,421	214,182
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις-Μη-παράγωγα			
Καταθέσεις από τράπεζες	-	281	281
Σύνολο	-	281	281
31 Δεκεμβρίου 2022	USD LIBOR €000	Άλλα LIBOR €000	Σύνολο €000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία-Μη-παράγωγα			
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	283,509	316	283,825
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	26,607	4,297	30,904
Σύνολο	310,116	4,613	314,729
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις-Μη-παράγωγα			
Καταθέσεις από τράπεζες	7,416	248	7,664
Σύνολο	7,416	248	7,664

Το EURIBOR είναι σε συμμόρφωση με τον Κανονισμό σχετικά με τους δείκτες που χρησιμοποιούνται ως δείκτες αναφοράς της ΕΕ (EU Benchmarks Regulation) και μπορεί να συνεχίσει να χρησιμοποιείται ως επιτόκιο αναφοράς για υφιστάμενα και νέα συμβόλαια. Το Συγκρότημα, ως εκ τούτου, δεν θεωρεί ότι η έκθεση του στο EURIBOR επηρεάζεται από την μεταρρύθμιση του Κανονισμού BMR.

31. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Τα παράγωγα που πληρούν τα κριτήρια αντισταθμιστικής λογιστικής που θα επηρεαστούν από τη μεταρρύθμιση του IBOR, αναφέρονται στη Σημείωση 16.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος η εύλογη αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσει διακυμάνσεις λόγω μεταβολών στις ισοτιμίες ξένου συναλλάγματος.

Η επίδραση στα ίδια κεφάλαια προκύπτει κυρίως από την επίδραση των μέσων αντιστάθμισης που χρησιμοποιούνται για την αντιστάθμιση μέρους των καθαρών περιουσιακών στοιχείων των θυγατρικών εταιρειών. Σε επίπεδο Συγκροτήματος, υπάρχει περίπου ίση και αντίθετη επίδραση στα ίδια κεφάλαια από την αναπροσαρμογή της αξίας των καθαρών περιουσιακών στοιχείων των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος σε ξένο νόμισμα.

Κίνδυνος τιμών*Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των μετοχών*

Ο κίνδυνος ζημιών από μεταβολές στις τιμές των μετοχών προκύπτει από δυσμενείς μεταβολές στις τιμές των επενδύσεων σε μετοχές που κατέχει το Συγκρότημα.

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των ομολόγων

Ο κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των ομολόγων είναι ο κίνδυνος ζημιάς ως αποτέλεσμα δυσμενών μεταβολών στις τιμές των ομολόγων που έχει στην κατοχή του το Συγκρότημα. Οι τιμές των ομολόγων μεταβάλλονται όταν αλλάξει ο πιστωτικός κίνδυνος του εκδότη και/ή όταν αλλάξει το επιτόκιο, κυρίως για τους τίτλους σταθερού επιτοκίου. Το Συγκρότημα επενδύει σημαντικό μέρος των ρευστών περιουσιακών του στοιχείων σε ομόλογα, με υψηλή διαβάθμιση. Η μέση διαβάθμιση των ομολόγων του Συγκροτήματος στις 30 Ιουνίου 2023 με βάση τις πιστοληπτικές διαβαθμίσεις του οίκου Moody's Investors Service ήταν A2 (31 Δεκεμβρίου 2022: A2). Η μέση διαβάθμιση μη συμπεριλαμβανομένων των ομολόγων της Κυπριακής Κυβέρνησης και μη διαβαθμισμένων συναλλαγών στις 30 Ιουνίου 2023 ήταν Aa2 (31 Δεκεμβρίου 2022: Aa2).

Κίνδυνος τιμών ακινήτων

Σημαντικό μέρος του χαρτοφυλακίου των δανείων και απαιτήσεων του Συγκροτήματος είναι εξασφαλισμένο με ακίνητα, η πλειονότητα των οποίων βρίσκεται στην Κύπρο. Επιπλέον, το Συγκρότημα κατέχει σημαντικό αριθμό ακινήτων που προκύπτουν κυρίως από δραστηριότητες αναδιάρθρωσης δανείων, την εκποίηση των εξασφαλίσεων στα δάνεια και τις συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με ακίνητα. Αυτά τα ακίνητα κατέχονται από το Συγκρότημα κυρίως ως αποθέματα ακινήτων και μερικά κατέχονται ως επενδύσεις σε ακίνητα.

Ο κίνδυνος τιμών ακινήτων είναι ο κίνδυνος να επηρεαστεί η επιχειρηματική και χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος από δυσμενείς μεταβολές στη ζήτηση και τις τιμές των ακινήτων ή από κανονιστικές κεφαλαιακές απαιτήσεις που αφορούν αυξημένες επιβαρύνσεις σε σχέση με τα αποθέματα ακινήτων που κατέχει.

32. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης**Κίνδυνος ρευστότητας**

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από την πιθανή αδυναμία του Συγκροτήματος να αποπληρώσει πλήρως ή έγκαιρα τις τρέχουσες και μελλοντικές υποχρεώσεις του. Στον κίνδυνο αυτό περιλαμβάνεται και η πιθανότητα το Συγκρότημα να χρειαστεί χρηματοδότηση σε υψηλότερο κόστος ή να πωλήσει περιουσιακά στοιχεία με έκπτωση για να αποπληρώσει πλήρως και έγκαιρα τις υποχρεώσεις του.

Αντικατοπτρίζει την πιθανότητα αναντιστοιχίας των εισερχόμενων και εξερχόμενων πληρωμών και λαμβάνει υπόψη τις μη αναμενόμενες καθυστερήσεις στις αποπληρωμές και τις απροσδόκητα υψηλές εκροές. Ο κίνδυνος ρευστότητας περιλαμβάνει τόσο τον κίνδυνο μη αναμενόμενων αυξήσεων στο κόστος χρηματοδότησης του χαρτοφυλακίου των περιουσιακών στοιχείων όσο και τον κίνδυνο μη ρευστοποίησης μιας θέσης σε σωστό χρονικό πλαίσιο, με λογικούς όρους.

32. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Για να περιοριστεί αυτός ο κίνδυνος, η διοίκηση έχει υιοθετήσει την Πολιτική Ρευστότητας για τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, λαμβάνοντας υπόψη τη ρευστότητα και την παρακολούθηση των ταμειακών ροών και της ρευστότητας σε τακτική βάση. Το Συγκρότημα έχει αναπτύξει διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου και σχέδια έκτακτης ανάγκης για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας.

Διοίκηση και δομή

Το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει την Πολιτική Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνου Ρευστότητας του Συγκροτήματος η οποία καθορίζει το επίπεδο κινδύνου στο οποίο πρέπει να λειτουργεί το Συγκρότημα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, εγκρίνει την Πολιτική Διαχείρισης Ρευστότητας και επανεξετάζει, σε τακτά χρονικά διαστήματα, την κατάσταση ρευστότητας του Συγκροτήματος.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) είναι υπεύθυνη για να καθορίζει τις πολιτικές για αποτελεσματική διαχείριση και παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας στο Συγκρότημα.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της ρευστότητας σε επίπεδο Συγκροτήματος, διασφαλίζοντας τη συμμόρφωση με εσωτερικές πολιτικές και εποπτικές απαιτήσεις αναφορικά με τη ρευστότητα και παρέχοντας καθοδήγηση ως προς τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται αναφορικά με τις ανάγκες ρευστότητας. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων αξιολογεί σε συνεχή βάση την επάρκεια των ρευστών διαθεσίμων και προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για τη διασφάλιση μίας επαρκούς θέσης ρευστότητας.

Η ρευστότητα παρακολουθείται επίσης από το Τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας, για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τους εσωτερικούς κανονισμούς και όρια, καθώς και τα όρια που θέτουν οι εποπτικές αρχές. Το Τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας ενημερώνει τουλάχιστον μηνιαίως την Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων για τη θέση ρευστότητας του Συγκροτήματος. Επίσης παρουσιάζει τα αποτελέσματα των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων τουλάχιστον σε τριμηνιαία βάση.

Η ρευστότητα παρακολουθείται και τυγχάνει διαχείρισης σε συνεχή βάση μέσω:

- (i) Διάθεση ανάληψης κινδύνου: συστάθηκε η Δήλωση Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνου του Συγκροτήματος με κατάλληλα όρια για τη διαχείριση όλων των κινδύνων, συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου ρευστότητας.
- (ii) Πολιτική ρευστότητας: καθορίζει τις αρμοδιότητες για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας καθώς και το πλαίσιο, τα όρια και τις παραδοχές για τις αναφορές για τη ρευστότητα και τη χρηματοδότηση.
- (iii) Όρια ρευστότητας: μια σειρά από εσωτερικά και ρυθμιστικά όρια παρακολουθούνται σε τακτική βάση. Έχει εισαχθεί ένα σύστημα φωτεινού σηματοδότη (RAG), προκειμένου να εντοπίζονται οι περιπτώσεις επιδείνωσης των δεικτών και να λαμβάνονται μέτρα.
- (iv) Δείκτες έγκαιρης προειδοποίησης: παρακολουύθηση μιας σειράς δεικτών για τα πρώτα σημάδια κινδύνου ρευστότητας στην αγορά ή ειδικά για το Συγκρότημα. Αυτοί είναι σχεδιασμένοι για να εντοπίζουν άμεσα την εμφάνιση αυξημένου κινδύνου ρευστότητας ούτως ώστε να μεγιστοποιήσουν το διαθέσιμο χρόνο για την εκτέλεση των κατάλληλων δράσεων για μετριασμό.
- (v) Σχέδιο Ρευστότητας Έκτακτης Ανάγκης: διατήρηση Σχεδίου Ρευστότητας Έκτακτης Ανάγκης το οποίο έχει σχεδιαστεί για να παρέχει ένα πλαίσιο για τον αποτελεσματικό εντοπισμό και διαχείριση μιας κρίσης ρευστότητας. Το σχέδιο αυτό παρέχει ένα σχέδιο επικοινωνίας και περιλαμβάνει τις δράσεις της διοίκησης για τη διαχείριση των πιέσεων ρευστότητας.
- (vi) Σχέδιο Ανάκαμψης: το Συγκρότημα έχει αναπτύξει ένα Σχέδιο Ανάκαμψης, οι βασικοί στόχοι του οποίου είναι, μεταξύ άλλων, να καθορίσει Δείκτες Ανάκαμψης και Έγκαιρης Προειδοποίησης και να καθορίσει εκ των προτέρων μια σειρά από επιλογές για να επιτρέψει στο Συγκρότημα να είναι επαρκώς προετοιμασμένο να ανταποκριθεί σε ακραίες καταστάσεις και να επανέλθει σε βιώσιμη θέση ρευστότητας.

32. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)**Διαδικασία παρακολούθησης***Καθημερινή*

Η καθημερινή παρακολούθηση των άμεσα ρευστών διαθεσίμων είναι σημαντική για να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη συνέχιση των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος. Το Τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας ετοιμάζει μια ημερήσια έκθεση που αναλύει τα εσωτερικά αποθέματα ρευστότητας και τα συγκρίνει με τα αποθέματα της προηγούμενης μέρας. Τα αποτελέσματα αυτής της έκθεσης διατίθενται στα μέλη της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων και της Υπηρεσίας Διαχείρισης Διαθεσίμων. Επιπρόσθετα η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων παρακολουθεί σε καθημερινή βάση και εντός της ημέρας τις πελατειακές εισροές και εκροές στα κύρια νομίσματα που χρησιμοποιούνται από το Συγκρότημα.

Τα αποθέματα ρευστότητας αποτελούνται από: χαρτονομίσματα σε Ευρώ, υπόλοιπα με την ΚΤΚ (εξαιρουμένων των Ελάχιστων Αποθεματικών (MRR)), μη δεσμευμένα μετρητά και διατραπεζικούς τρεχούμενους λογαριασμούς, καθώς και τοποθετήσεις σε χρηματαγορές μέχρι τον ορίζοντα αντοχής, διαθέσιμο πιστωτικό όριο στην ΕΚΤ και μη επιβαρυνόμενα/διαθέσιμα ρευστοποιήσιμα ομόλογα σε τρέχουσες τιμές αγοράς μείον ένα ποσοστό εκποίησης.

Το Τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας διενεργεί επίσης σε καθημερινή βάση ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για κρίση στην τράπεζα, κρίση στην αγορά και συνδυαστικά σενάρια. Η απαίτηση είναι να υπάρχουν επαρκή αποθέματα ρευστότητας για να μπορέσει η BOC PCL να επιβιώσει για δώδεκα μήνες σε περίοδο κρίσης, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας να αυξήσει τη χρηματοδότηση για όλα τα σενάρια.

Επιπρόσθετα, κατά τη διάρκεια της ημέρας πραγματοποιείται άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για να επιβεβαιωθεί ότι το Συγκρότημα διατηρεί επαρκή αποθέματα ρευστότητας σε άμεσα προσβάσιμη μορφή, που να επιτρέπουν την εκτέλεση των πληρωμών που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της ημέρας σε ακραίες καταστάσεις.

Ο σχεδιασμός των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ακολουθεί τις οδηγίες και βασίζεται στους κινδύνους ρευστότητας που αναγνωρίζονται διεθνώς από την Προληπτική Εποπτική Αρχή (Prudential Regulation Authority, PRA) και την EAT. Επιπρόσθετα, λαμβάνει υπόψη τις οδηγίες της ΔΕΕΑ και την Ετήσια Διαδικασία Καθορισμού Κινδύνων του Συγκροτήματος. Οι παραδοχές των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων εξετάζονται σε ετήσια βάση και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων. Κάθε φορά που κρίνεται αναγκαίο να τροποποιηθούν οι παραδοχές κατά τη διάρκεια του έτους, ζητείται έγκριση από την Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι κύριοι παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη στα διάφορα σενάρια είναι: εκροές καταθέσεων, χρηματοδότηση από αγορές (wholesale funding), αποπληρωμές δανείων, ανειλημμένες υποχρεώσεις εκτός ισολογισμού, εμπορεύσιμα χρεόγραφα, καλυμμένα ομόλογα ίδιας έκδοσης, επιπρόσθετες πιστωτικές απαιτήσεις, διατραπεζικές απαιτήσεις και εξασφαλίσεις σε μετρητά για παράγωγα και συμφωνίες επαναγοράς.

Εβδομαδιαία

Το Τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας ετοιμάζει κατάσταση που παρουσιάζει το επίπεδο ρευστών περιουσιακών στοιχείων περιλαμβανομένων διατραπεζικών τρεχούμενων λογαριασμών πιστωτικών ιδρυμάτων βάσει των ορισμών του Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας ('ΔΚΡ').

Μηνιαία

Το Τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας ετοιμάζει εκθέσεις για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με εσωτερικούς και εποπτικούς δείκτες ρευστότητας, οι οποίες υποβάλλονται στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων, στην Εκτελεστική Επιτροπή και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου. Υπολογίζονται επίσης οι αναμενόμενες ροές σε σενάρια ακραίων καταστάσεων και συγκρίνονται με τα διαθέσιμα αποθέματα ρευστότητας για τον υπολογισμό των ημερών επιβίωσης. Επίσης παρουσιάζονται τα ποσοστά ανανέωσης των καταθέσεων τακτής προθεσμίας, το ποσοστό των καταθέσεων των Κέντρων διεθνών εργασιών προς το σύνολο των καταθέσεων και το ποσοστό καταθέσεων άμεσης πρόσβασης. Στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων παρουσιάζεται επίσης η αναντιστοιχία ρευστότητας υπό τη μορφή της κατάστασης του Πίνακα Ληκτότητας (για συμβατικές και συμπεριφορικές ταμειακές ροές) και η προκύπτουσα μηνιαία αναντιστοιχία μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων συγκρίνεται με την αναντιστοιχία του προηγούμενου μήνα.

Το Τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας ενημερώνει μηνιαίως την ΚΤΚ/ΕΚΤ για τον ΔΚΡ και για τα Πρόσθετα Μέτρα Παρακολούθησης της Ρευστότητας.

32. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)*Τριμηνιαία*

Τα αποτελέσματα των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων παρουσιάζονται στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου σε τριμηνιαία βάση ως μέρος της τριμηνιαίας θεώρησης της Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης της Επάρκειας Ρευστότητας (ΕΔΑΕΡ). Επιπλέον, το Τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας ενημερώνει την ΚΤΚ/ΕΚΤ σε τριμηνιαία βάση για τον Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ).

Ετήσια

Το Συγκρότημα ετοιμάζει σε ετήσια βάση το πακέτο για την ΕΔΑΕΡ. Το πακέτο ΕΔΑΕΡ δίνει μία συνολική εικόνα της επάρκειας της ρευστότητας του Συγκροτήματος τόσο σε συνθήκες κανονικότητας όσο και σε συνθήκες κρίσης. Στο πλαίσιο της έκθεσης ΕΔΑΕΡ το Συγκρότημα αξιολογεί τον κίνδυνο ρευστότητας εντός ενός πλαισίου καθιερωμένων πολιτικών και διαδικασιών για τον προσδιορισμό, την επιμέτρηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας όπως καθορίστηκαν από το ίδρυμα.

Το Τμήμα Κινδύνου Αγοράς και Ρευστότητας ετοιμάζει επίσης μία ετήσια κατάσταση ρευστότητας, η οποία τρέχει και υποβάλλεται για πέντε συνεχόμενες ημέρες στην ΕΚΤ. Η κατάσταση αυτή περιλαμβάνει πληροφόρηση για την ανάλυση καταθέσεων, πληροφόρηση για ταμειακές ροές, περίοδο επιβίωσης, ΔΚΡ, ανανέωση χρηματοδότησης, χρηματοδοτικό κενό (μέσω της ανάλυσης του Πίνακα Ληκτότητας) και συγκέντρωση χρηματοδότησης και λεπτομέρειες για τις εξασφαλίσεις. Η κατάσταση καταλήγει σε συμπέρασμα αναφορικά με τη συνολική κατάσταση ρευστότητας της BOC PCL και περιγράφει τα μέτρα που υλοποιούνται και θα υλοποιηθούν βραχυπρόθεσμα για τη βελτίωση της κατάστασης ρευστότητας, όπου χρειάζεται.

Το Συγκρότημα, σαν μέρος των διαδικασιών του για παρακολούθηση και διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, διαθέτει Σχέδιο Ρευστότητας Εκτάκτου Ανάγκης (ΣΡΕΑ) για τη διαχείριση δυσκολιών ρευστότητας. Στο σχέδιο αναλύονται τα μέτρα που θα ληφθούν όταν παρουσιαστούν προβλήματα στη ρευστότητα, τα οποία κλιμακώνονται με ειδική σύγκλιση της διευρυμένης Επιτροπής Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων. Το σχέδιο καθορίζει τα μέλη αυτής της επιτροπής καθώς και μια σειρά πιθανών μέτρων που μπορεί να ληφθούν. Το Σχέδιο Ρευστότητας Εκτάκτου Ανάγκης επανεξετάζεται και ελέγχεται τουλάχιστον ετησίως.

Δείκτες ρευστότητας

Ο ΔΚΡ του Συγκροτήματος υπολογίζεται με βάση τον Κατ'Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2015/61. Είναι σχεδιασμένος με τέτοιο τρόπο ώστε να θεσπίζει ένα ελάχιστο επίπεδο υψηλής ποιότητας ρευστών διαθέσιμων περιουσιακών στοιχείων, αρκετό ώστε να καλύπτει ένα οξύ σενάριο άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων διάρκειας 30 ημερών. Η ελάχιστη απαίτηση είναι ίση με 100%. Το Συγκρότημα παρακολουθεί επίσης τη θέση του έναντι του ΔΚΣΧ βάσει του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) με ελάχιστη απαίτηση ύψους 100%. Ο ΔΚΣΧ είναι ο δείκτης της διαθέσιμης σταθερής χρηματοδότησης έναντι της απαιτούμενης σταθερής χρηματοδότησης. Ο ΔΚΣΧ έχει αναπτυχθεί για να προωθήσει μια βιώσιμη διάρθρωση ληκτικότητας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Κίνδυνος χρηματοδότησης

Κίνδυνος χρηματοδότησης είναι ο κίνδυνος το Συγκρότημα να μην έχει επαρκείς σταθερές πηγές χρηματοδότησης ή η πρόσβαση σε πηγές χρηματοδότησης να μην είναι πάντα διαθέσιμη σε λογικό κόστος και έτσι το Συγκρότημα να μην μπορεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμιστικών υποχρεώσεων (π.χ. ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων - MREL).

Κύριες πηγές χρηματοδότησης

Στις 30 Ιουνίου 2023 οι κύριες πηγές ρευστότητας του Συγκροτήματος αποτελούνταν από την καταθετική του βάση και τη χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες μέσω πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Η αγορά κεφαλαίων (wholesale funding) γίνεται επίσης μια σημαντική πηγή χρηματοδότησης, μετά και την αναχρηματοδότηση του Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου ύψους €300 εκατ. τον Απρίλιο 2021, την έκδοση ομολόγου υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους €300 εκατ. τον Ιούνιο 2021, την αναχρηματοδότηση των Χρεογράφων Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 για €220 εκατ. τον Ιούνιο 2023 και την έκδοση Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου ύψους €350 εκατ. τον Ιούλιο 2023 (Σημ. 37).

Όσο αφορά το ΣΠΠΜΑ III, η λογιστική αξία της χρηματοδότησης της ΕΚΤ στις 30 Ιουνίου 2023 (μετά την πρόωρη αποπληρωμή του €1 δις το Δεκέμβριο 2022) ήταν €2,004 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €1,977 εκατ.).

32. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Στις 30 Ιουνίου 2023, η χρηματοδότηση από την αγορά κεφαλαίων ήταν ύψους €836 εκατ. ονομαστικής αξίας (31 Δεκεμβρίου 2022: €820 εκατ.). Το ποσό περιλαμβάνει τη χρηματοδότηση από Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 ύψους €236 εκατ. όπως περιγράφεται στη Σημείωση 25, το ομόλογο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου ύψους €300 εκατ. που εκδόθηκε τον Απρίλιο 2021, και το ομόλογο υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους €300 εκατ. που εκδόθηκε τον Ιούνιο 2021.

Χρηματοδότηση προς θυγατρικές

Η χρηματοδότηση από την BOC PCL προς τις θυγατρικές της, για σκοπούς ρευστότητας, είναι πληρωτέα σύμφωνα με τους όρους των σχετικών συμφωνιών.

Οι θυγατρικές μπορούν να προβαίνουν σε διανομές μερισμάτων με τη μορφή μετρητών προς στην BOC PCL, υπό την προϋπόθεση ότι δεν παραβιάζουν τις κανονιστικές απαιτήσεις κεφαλαίου και ρευστότητας, όπου εφαρμόζεται.

Απαιτήσεις εξασφαλίσεων και άλλες γνωστοποιήσεις*Απαιτήσεις εξασφαλίσεων*

Η λογιστική αξία των επιβαρυνμένων περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος στις 30 Ιουνίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022 συνοψίζεται πιο κάτω:

	30 Ιουνίου 2023 €000	31 Δεκεμβρίου 2022 €000
Μετρητά και άλλα ρευστά διαθέσιμα	69,345	73,557
Επενδύσεις	257,147	284,343
Δάνεια και απαιτήσεις	3,334,668	3,273,369
	3,661,160	3,631,269

Τα μετρητά χρησιμοποιούνται κυρίως για να καλύψουν τις εξασφαλίσεις που χρειάζονται για παράγωγα, για εμπορικές συναλλαγές και εγγυητικές που εκδόθηκαν. Χρησιμοποιούνται επίσης ως μέρος των συμπληρωματικών περιουσιακών στοιχείων για το καλυμμένο ομόλογο.

Στις 30 Ιουνίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022 οι επενδύσεις χρησιμοποιούνται κυρίως ως εξασφάλιση για τη χρηματοδότηση από την ΕΚΤ ή ως συμπληρωματικά περιουσιακά στοιχεία για το καλυμμένο ομόλογο.

Τα δάνεια και απαιτήσεις που είναι επιβαρυνμένα στις 30 Ιουνίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022 χρησιμοποιούνται κυρίως ως εξασφάλιση για τη χρηματοδότηση από την ΕΚΤ και για το καλυμμένο ομόλογο.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, περιλαμβάνουν ενυπόθηκα δάνεια ονομαστικής αξίας €1,015 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2023 (31 Δεκεμβρίου 2022: €1,007 εκατ.) στην Κύπρο, τα οποία έχουν παραχωρηθεί ως εξασφάλιση για την έκδοση του καλυμμένου ομολόγου που εκδόθηκε από την BOC PCL το 2011, στο πλαίσιο του Προγράμματος Έκδοσης Καλυμμένων Ομολόγων. Επίσης, στις 30 Ιουνίου 2023 στεγαστικά δάνεια ονομαστικής αξίας €2,310 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €2,287 εκατ.) στην Κύπρο, έχουν παραχωρηθεί ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από την ΕΚΤ (Σημ. 21).

Η BOC PCL διατηρεί Πρόγραμμα Έκδοσης Καλυμμένων Ομολόγων σύμφωνα με τον περί Καλυμμένων Ομολόγων Νόμο της Κύπρου και την περί Καλυμμένων Ομολόγων Οδηγία της ΚΤΚ. Στο πλαίσιο του προγράμματος για την έκδοση καλυμμένων ομολόγων, η BOC PCL έχει εκδομένα καλυμμένα ομόλογα ύψους €650 εκατ. εξασφαλισμένα με ενυπόθηκα οικιστικά δάνεια στην Κύπρο. Τα καλυμμένα ομόλογα έχουν ημερομηνία λήξης στις 12 Δεκεμβρίου 2026 και επιτόκιο ίσο με το τριμηνιαίο επιτόκιο Euribor πλέον 1.25% σε τριμηνιαία βάση. Στις 9 Αυγούστου 2022, η BOC PCL προχώρησε σε τροποποίηση των ορών και προϋποθέσεων των καλυμμένων ομολόγων μετά την εφαρμογή της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2162 στην Κύπρο. Τα καλυμμένα ομόλογα διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου και φέρουν όρους conditional Pass-Through. Όλα τα ομόλογα κρατούνται από την BOC PCL. Τα καλυμμένα ομόλογα αποτελούν αποδεκτό περιουσιακό στοιχείο για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος και έχουν χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση για δανεισμό από την ΕΚΤ.

32. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)*Άλλες γνωστοποιήσεις*

Οι καταθέσεις από τράπεζες περιλαμβάνουν ποσό ύψους €25,003 χιλ. στις 30 Ιουνίου 2023 (31 Δεκεμβρίου 2022: €29,100 χιλ.) που αφορά δανεισμό από διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και παρόμοια ιδρύματα για χρηματοδότηση, με στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση και τη βελτίωση των συνθηκών χρηματοδότησης των μικρών ή μεσαίων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο. Η λογιστική αξία των αντίστοιχων δανείων που χορηγήθηκαν σε τέτοιες επιχειρήσεις βάσει αυτής της συμφωνίας ανέρχεται σε €47,783 χιλ. στις 30 Ιουνίου 2023 (31 Δεκεμβρίου 2022: €55,152 χιλ.).

33. Διαχείριση κεφαλαίου

Ο κύριος στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Συγκροτήματος είναι η διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις σχετικές εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις και η διατήρηση υγιών δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας έτσι ώστε να καλύπτει τους επιχειρηματικούς κινδύνους και να υποστηρίζει τη στρατηγική του και να μεγιστοποιεί την αξία προς τους μετόχους του.

Οι κανονισμοί κεφαλαιακής επάρκειας σε ισχύ, εφαρμόστηκαν μέσω των Κανονισμών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και της Οδηγίας Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) οι οποίοι τέθηκαν σε ισχύ την 1 Ιανουαρίου 2014 με κάποιες διατάξεις να εφαρμόζονται σταδιακά. Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και η Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) ενσωμάτωσαν τα νέα πρότυπα της Βασιλείας III, αναφορικά με κεφάλαια, τη ρευστότητα και τη μόχλευση στο νομοθετικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) καθορίζει τις εποπτικές απαιτήσεις για τήρηση κεφαλαίων, ρευστότητας και μόχλευσης για πιστωτικά ιδρύματα. Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) ήταν άμεσα εφαρμόσιμος σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Η Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) ρυθμίζει την πρόσβαση σε δραστηριότητες για λήψη καταθέσεων και θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών, της σύνθεσης του διοικητικού συμβουλίου και της διαφάνειας. Σε αντίθεση με τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), τα κράτη μέλη ήταν υποχρεωμένα να ενσωματώσουν την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) στη νομοθεσία τους, δίνοντας με αυτό τον τρόπο τη δυνατότητα στην εποπτική αρχή του κάθε κράτους να επιβάλλει πρόσθετες απαιτήσεις για κεφαλαιακά αποθέματα.

Στις 27 Ιουνίου 2019, τέθηκαν σε εφαρμογή οι αναθεωρημένοι κανονισμοί (ΕΕ) 2019/876 για το κεφάλαιο και τη ρευστότητα (ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) και η Οδηγία (ΕΕ) 2019/878 Κεφαλαιακών Απαιτήσεων V (CRD V)). Επειδή πρόκειται για τροποποιητικό κανονισμό, ισχύουν οι υφιστάμενες διατάξεις του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), εκτός εάν έχουν τροποποιηθεί από τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II). Συγκεκριμένες διατάξεις τέθηκαν σε άμεση εφαρμογή (κυρίως σε σχέση με την ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL)), αλλά οι περισσότερες αλλαγές τέθηκαν σε εφαρμογή από τον Ιούνιο 2021. Οι βασικές αλλαγές που εισήχθησαν περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, αλλαγές στα κριτήρια καταλληλότητας για τα Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), τα Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1) και τα Κεφάλαια Κατηγορίας 2 (T2), εισαγωγή απαιτήσεων για την Ελάχιστη Απαίτηση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL), και τη δεσμευτική απαίτηση για τον Δείκτη Μόχλευσης (όπως ορίζεται στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR)) και τον Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ).

Οι τροποποιήσεις που τέθηκαν σε ισχύ στις 28 Ιουνίου 2021 είναι επιπρόσθετες αυτών που τέθηκαν σε ισχύ τον Ιούνιο 2020, μέσω του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/873, ο οποίος, μεταξύ άλλων, επίσπευσε την εφαρμογή ορισμένων τροποποιήσεων του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) ως αποτέλεσμα της πανδημίας COVID-19. Οι κυριότερες προσαρμογές του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/873 που επηρέασαν τους δείκτες κεφαλαίου του Συγκροτήματος σχετίζονται με την επίσπευση της εφαρμογής του νέου συντελεστή έκπτωσης για ΜΜΕ (χαμηλότερα σταθμισμένα ως προς τον κίνδυνο περιουσιακά στοιχεία (RWAs)), με την επέκταση των μεταβατικών ρυθμίσεων του ΔΠΧΑ 9 και την εισαγωγή περαιτέρω μέτρων ελάφρυνσης του αντίκτυπου στον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετόχων Κατηγορίας 1 (CET1) επιτρέποντας στα ιδρύματα να προσθέτουν στο Κεφάλαιο Κοινών Μετόχων Κατηγορίας 1 (CET1) οποιαδήποτε αύξηση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που αναγνωρίστηκαν το 2020 και 2021 σχετικά με τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τους που δεν είναι πιστωτικά απομειωμένα με την σταδιακή μείωση της αναπροσαρμογής να αρχίζει από το 2022 (μείωση αναπροσαρμογής 25% το 2022 και 50% το 2023) και επισπεύδοντας την εφαρμογή των αλλαγών στην εποπτική μεταχείριση των άυλων περιουσιακών στοιχείων λογισμικού, όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) (τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβριο 2020). Επιπρόσθετα, ο Κανονισμός (ΕΕ) 2020/873 εισήγαγε προσωρινή χαλάρωση σε σχέση με μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές σε ανοίγματα σε κεντρικές και τοπικές κυβερνήσεις ή σε τοπικές αρχές που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων και την οποία το Συγκρότημα επέλεξε να υιοθετήσει και εφάρμοσε το τρίτο τρίμηνο του 2020. Η προσωρινή χαλάρωση ήταν σε ισχύ μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2022.

33. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Το Συγκρότημα και η BOC PCL έχουν συμμορφωθεί με τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις (Πυλώνα I και Πυλώνα II).

Τον Οκτώβριο 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε νομοθετικές προτάσεις για περαιτέρω τροποποιήσεις στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), στην Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) και στην Οδηγία για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD) (το 'Τραπεζικό Πακέτο 2021'). Μεταξύ άλλων, το Τραπεζικό Πακέτο 2021 θα εφαρμόσει ορισμένα μέρη της Βασιλείας III που δεν έχουν ακόμη ενσωματωθεί στο δίκαιο της ΕΕ. Το Τραπεζικό Πακέτο 2021 υπόκειται σε τροποποίηση κατά τη διάρκεια των νομοθετικών διαδικασιών της ΕΕ, και το πεδίο εφαρμογής του καθώς και οι όροι του ενδέχεται να αλλάξουν πριν από την εφαρμογή του. Επιπλέον, στην περίπτωση των προτεινόμενων τροποποιήσεων του CRD και του BRRD, οι όροι και η ισχύ τους θα εξαρτηθούν, εν μέρει, από τον τρόπο ενσωμάτωσής τους στη νομοθεσία κάθε κράτους μέλους. Η πρόταση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τις τροποποιήσεις στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και στην Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRD) δημοσιεύτηκε στις 8 Νοεμβρίου 2022. Τον Φεβρουάριο 2023, η Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής (ECON) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ψήφισε υπέρ της υιοθέτησης των προτεινόμενων τροπολογιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην πρόταση της Επιτροπής και επί του παρόντος, το Τραπεζικό Πακέτο 2021 βρίσκεται στο τελικό στάδιο της νομοθετικής διαδικασίας της ΕΕ. Αναμένεται ότι το Τραπεζικό Πακέτο 2021 θα τεθεί σε ισχύ την 1 Ιανουαρίου 2025 και ορισμένα μέτρα αναμένεται να υπόκεινται σε μεταβατικές ρυθμίσεις ή να εφαρμοστούν σταδιακά.

Οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρείες του Συγκροτήματος, οι Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ και η EuroLife Ltd συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών, περιλαμβανομένου του ελάχιστου περιθωρίου φερεγγυότητας. Η εποπτευόμενη επενδυτική εταιρεία του Συγκροτήματος (ΚΕΠΕΥ), ο Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ (CISCO), συμμορφώνεται με τους ελάχιστους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας. Τον Φεβρουάριο 2023, οι εργασίες της ρυθμιζόμενης εταιρείας διαχείρισης ΟΣΕΚΑ του Συγκροτήματος, της BOC Asset Management Ltd, απορροφήθηκαν από την CISCO και η BOC Asset Management Ltd διαλύθηκε χωρίς να ρευστοποιηθεί. Η θυγατρική εταιρεία παροχής υπηρεσιών του Συγκροτήματος, JCC Payment Services Limited, συμμορφώνεται με τις κανονιστικές κεφαλαιακές απαιτήσεις.

Επιπρόσθετες πληροφορίες για τα εποπτικά κεφάλαια παρουσιάζονται στην "Έκθεση Διαχείρισης Κινδύνων και Κεφαλαίου", που περιλαμβάνεται στην Ενδιάμεση Οικονομική Έκθεση 2023.

34. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα

Τα συνδεδεμένα πρόσωπα του Συγκροτήματος περιλαμβάνουν συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες, βασικά διευθυντικά στελέχη, μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα. Τα συνδεδεμένα πρόσωπα για τους σκοπούς αυτής της γνωστοποίησης περιλαμβάνουν συζύγους, ανήλικα/εξαρτώμενα τέκνα και εταιρείες στις οποίες μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου/βασικά διευθυντικά στελέχη κατέχουν άμεσα ή έμμεσα τουλάχιστον το 20% των μετοχών με δικαίωμα ψήφου σε γενική συνέλευση ή ενεργούν ως εκτελεστικοί διευθυντές ή ασκούν έλεγχο των οντοτήτων με οποιονδήποτε τρόπο.

Αμοιβές και απολαβές μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και βασικών διευθυντικών στελεχών

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023 €000	2022 €000
Αμοιβές διοικητικών συμβούλων		
<i>Εκτελεστικοί</i>		
Μισθοί και άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα	530	523
Εισφορές εργοδότη	36	35
Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης	47	44
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία μετοχών	114	-
	727	602
<i>Μη εκτελεστικοί</i>		
Αμοιβές	568	663
Σύνολο αμοιβών διοικητικών συμβούλων	1,295	1,265
Αμοιβές βασικών διευθυντικών στελεχών		
Μισθοί και άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα	1,530	1,397
Εισφορές εργοδότη	176	163
Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης	133	105
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία μετοχών	197	-
Σύνολο αμοιβών βασικών διευθυντικών στελεχών	2,036	1,665
Σύνολο	3,331	2,930

Οι αμοιβές των μη εκτελεστικών Συμβούλων περιλαμβάνουν αμοιβές ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας και των θυγατρικών της, καθώς και αμοιβές ως μέλη επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Βασικά διευθυντικά στελέχη

Οι αμοιβές των βασικών διευθυντικών στελεχών περιλαμβάνουν την αμοιβή των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής από την ημερομηνία διορισμού τους ως μέλη της Επιτροπής και την αμοιβή των άλλων μελών της ομάδας της Γενικής Διεύθυνσης (Διευρυμένη Εκτελεστική Επιτροπή) (πριν την αλλαγή στην οργανωτική δομή του Συγκροτήματος το 2022 τα βασικά διευθυντικά στελέχη περιλάμβαναν εκείνα τα μέλη της διευθυντικής ομάδας που αναφέρονταν απευθείας στον Διευθύνων Σύμβουλο ή στον Αναπληρωτή Διευθύνων Σύμβουλο & Διευθυντή Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων).

34. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Συνολικά ποσά που εκκρεμούν και πρόσθετες συναλλαγές

Οι πιο κάτω πίνακες, παρουσιάζουν τις καταθέσεις, τα δάνεια και απαιτήσεις, και άλλα πιστωτικά υπόλοιπα που κατέχουν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και βασικά διευθυντικά στελέχη και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις		
- μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και βασικά διευθυντικά στελέχη	2,149	2,296
- συνδεδεμένα πρόσωπα	653	681
	2,802	2,977
Καταθέσεις		
- μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και βασικά διευθυντικά στελέχη	4,428	5,534
- συνδεδεμένα πρόσωπα	3,179	3,178
	7,607	8,712

Ο πιο πάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει υπόλοιπα στο τέλος της περιόδου/έτους για μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και βασικά διευθυντικά στελέχη και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα που παραιτήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου/του έτους, ούτε υπόλοιπα πελατών που δεν πληρούν τον ορισμό συνδεδεμένων προσώπων κατά τις περιόδους αναφοράς.

Οι συνολικές αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των πιο πάνω δανείων και πιστωτικών διευκολύνσεων είναι κάτω των €16 χιλ. στις 30 Ιουνίου 2023 (31 Δεκεμβρίου 2022: κάτω των €6 χιλ.). Όλοι οι τόκοι που έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμοι/πληρωτέοι για αυτά τα δάνεια ή πιστωτικές διευκολύνσεις έχουν καταβληθεί.

Όλες οι συναλλαγές με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και με τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα γίνονται με τους συνήθεις εμπορικούς όρους που ισχύουν για συγκρίσιμες συναλλαγές, περιλαμβανομένων των επιτοκίων, με πελάτες παρόμοιας πιστοληπτικής ικανότητας. Στα βασικά διευθυντικά στελέχη έχουν χορηγηθεί αριθμός πιστωτικών διευκολύνσεων με βάση τους ίδιους όρους που ισχύουν και για το υπόλοιπο προσωπικό του Συγκροτήματος και στα συνδεδεμένα τους πρόσωπα με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τους πελάτες.

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τα έσοδα από τόκους, προμήθειες και ασφάλιστρα, καθώς και άλλες συναλλαγές και έξοδα από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα βασικά διευθυντικά στελέχη και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα για την περίοδο αναφοράς.

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022
	€000	€000
Έσοδα από τόκους για την περίοδο	49	29
Έξοδα από τόκους για την περίοδο	2	-
Έσοδα από προμήθειες για την περίοδο	1	3
Έσοδα από ασφάλιστρα για την περίοδο	236	206
Συνδρομές και έξοδα σε ασφάλειες για την περίοδο	381	488

Τα έσοδα και έξοδα από τόκους γνωστοποιούνται για την περίοδο κατά την οποία ήταν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή υπηρετούσαν ως βασικά διευθυντικά στελέχη.

Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022, συνδεδεμένα πρόσωπα των βασικών διευθυντικών στελεχών πραγματοποίησαν συναλλαγές με τη Διεύθυνση Διάθεσης Ακινήτων (REMU) για την αγορά ακινήτου ύψους €58 χιλ.. Η συναλλαγή έγινε με συνήθεις εμπορικούς όρους όπως ισχύουν για συγκρίσιμες συναλλαγές με τρίτα πρόσωπα.

Επιπρόσθετα από τα δάνεια και απαιτήσεις, υπήρχαν ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις προς μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα που απορρέουν κυρίως από πιστώσεις, εγγυήσεις και μη χρησιμοποιηθέντα όρια, ύψους €141 χιλ. στις 30 Ιουνίου 2023 (31 Δεκεμβρίου 2022: €120 χιλ.).

34. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Υπήρχαν επίσης ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις προς βασικά διευθυντικά στελέχη και συνδεδεμένα τους πρόσωπα ύψους €1,429 χιλ. στις 30 Ιουνίου 2023 (31 Δεκεμβρίου 2022: €1,227 χιλ.).

Το σύνολο των μη εξασφαλισμένων ποσών των δανείων και απαιτήσεων και ενδεχόμενων και ανειλημμένων υποχρεώσεων προς μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, βασικά διευθυντικά στελέχη και συνδεδεμένα τους πρόσωπα (χρησιμοποιώντας αξίες καταναγκαστικής πώλησης για εμπράγματα εξασφαλίσεις και χωρίς τον προσδιορισμό αξίας για οποιαδήποτε άλλα είδη εξασφαλίσεων) στις 30 Ιουνίου 2023 ανήλθε σε €1,744 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €1,212 χιλ.).

Κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, καταβλήθηκαν ασφάλιστρα ύψους €89 χιλ. (30 Ιουνίου 2022: €94 χιλ.) και μηδέν απαιτήσεις (30 Ιουνίου 2022: €20 χιλ.) από/προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα προς/από τις ασφαλιστικές θυγατρικές του Συγκροτήματος.

Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 και του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2022, δεν υπήρχαν άλλες συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα των υφιστάμενων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή με μέλη που παραιτήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου/έτους.

35. Εταιρείες του Συγκροτήματος

Οι κύριες θυγατρικές εταιρείες και υποκαταστήματα που περιλαμβάνονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του Συγκροτήματος, η χώρα καταστατικής τους έδρας, οι δραστηριότητές τους και το ποσοστό που κατέχει η Εταιρία σε αυτές (άμεσα ή έμμεσα) στις 30 Ιουνίου 2023 είναι:

Εταιρεία	Χώρα	Δραστηριότητες	Ποσοστό συμμετοχής (%)
Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company	Ιρλανδία	Μητρική Εταιρεία	δ/ε
Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ	Κύπρος	Εμπορική τράπεζα	100
EuroLife Ltd	Κύπρος	Ασφάλειες κλάδου ζωής	100
Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ	Κύπρος	Ασφάλειες γενικού κλάδου	100
JCC Payment Systems Ltd	Κύπρος	Υπηρεσίες διεκπεραίωσης συναλλαγών με κάρτες	75
Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ (CISCO)	Κύπρος	Επενδυτικές και χρηματιστηριακές εργασίες	100
Jinius Ltd	Κύπρος	Πλατφόρμα Ψηφιακής Οικονομίας	100
LCP Holdings and Investments Public Ltd	Κύπρος	Επενδύσεις σε τίτλους και συμμετοχές σε εταιρείες και σχέδια που δραστηριοποιούνται σε διάφορους επιχειρηματικούς τομείς και έργα	67
Kermia Ltd	Κύπρος	Ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων	100
Kermia Properties & Investments Ltd	Κύπρος	Ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων	100
S.Z. Eliades Leisure Ltd	Κύπρος	Ανάπτυξη γης και λειτουργία γκολφ	70
Auction Yard Ltd	Κύπρος	Εταιρεία δημοπρασίας	100
BOC Secretarial Company Ltd	Κύπρος	Γραμματειακή υποστήριξη	100
Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (υποκατάστημα της BOC PCL)	Ελλάδα	Διαχείριση εγγυήσεων και κατοχή ακινήτων	δ/ε
BOC Asset Management Romania S.A.	Ρουμανία	Είσπραξη του υφιστάμενου χαρτοφυλακίου εισπρακτέων, περιλαμβανομένων εισπρακτέων από τρίτους	100
MC Investment Assets Management LLC	Ρωσία	Διαχείριση προβληματικών περιουσιακών στοιχείων	100
Fortuna Astrum Ltd	Σερβία	Διαχείριση προβληματικών περιουσιακών στοιχείων	100

35. Εταιρείες του Συγκροτήματος (συνέχεια)

Τον Δεκέμβριο 2022 η Εταιρία ίδρυσε την Jinius Ltd, μια 100% θυγατρική, η οποία έχει συσταθεί για να παρέχει και να διαχειρίζεται μια Πλατφόρμα Ψηφιακής Οικονομίας. Στις 31 Δεκεμβρίου 2022 αυτή η θυγατρική ήταν αδρανής. Το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 οι δραστηριότητες της BOC PCL σε σχέση με την Πλατφόρμα Ψηφιακής Οικονομίας μεταφέρθηκαν στην Jinius Ltd. Η Jinius Ltd είναι 100% θυγατρική της BOC PCL στις 30 Ιουνίου 2023.

Τον Φεβρουάριο του 2023 το Συγκρότημα προχώρησε σε αναδιάρθρωση των επενδυτικών τραπεζικών και χρηματιστηριακών του δραστηριοτήτων μέσω της απορρόφησης των δραστηριοτήτων της BOC Asset Management Ltd από την CISCO. Στη συνέχεια, η BOC Asset Management Ltd διαλύθηκε.

Επιπρόσθετα από τις πιο πάνω εταιρείες, στις 30 Ιουνίου 2023 η BOC PCL κατείχε το 100% του μετοχικού κεφαλαίου των πιο κάτω εταιρειών των οποίων η κύρια δραστηριότητα είναι η κατοχή και διαχείριση ακινήτων:

Κύπρος: Hamura Properties Ltd, Tolmeco Properties Ltd, Dilerio Properties Ltd, Pelika Properties Ltd, Cobhan Properties Ltd, Ramendi Properties Ltd, Nalmosa Properties Ltd, Emovera Properties Ltd, Estaga Properties Ltd, Skellom Properties Ltd, Blodar Properties Ltd, Cranmer Properties Ltd, Les Coraux Estates Ltd, Natakou Company Ltd, Oceania Ltd, Dominion Industries Ltd, Ledra Estate Ltd, EuroLife Properties Ltd, Laiki Lefkothea Center Ltd, Labancor Ltd, Joberco Ltd, Zecomex Ltd, Domita Estates Ltd, Memdes Estates Ltd, Eddoric Properties Ltd, Kernland Properties Ltd, Jobelis Properties Ltd, Melsolia Properties Ltd, Koralmom Properties Ltd, Spacous Properties Ltd, Calinora Properties Ltd, Marcozaco Properties Ltd, Solutio Properties Ltd, Solomaco Properties Ltd, Linaland Properties Ltd, Unital Properties Ltd, Neraland Properties Ltd, Wingstreet Properties Ltd, Nology Properties Ltd, Lynoco Properties Ltd, Fitrus Properties Ltd, Lisbo Properties Ltd, Mantinec Properties Ltd, Colar Properties Ltd, Irida Properties Ltd, Provezaco Properties Ltd, Hillbay Properties Ltd, Ofraco Properties Ltd, Forenaco Properties Ltd, Hovita Properties Ltd, Astromeria Properties Ltd, Regetona Properties Ltd, Camela Properties Ltd, Fareland Properties Ltd, Barosca Properties Ltd, Fogland Properties Ltd, Tebasco Properties Ltd, Valecross Properties Ltd, Altco Properties Ltd, Olivero Properties Ltd, Jaselo Properties Ltd, Elosa Properties Ltd, Flona Properties Ltd, Toreva Properties Ltd, Resoma Properties Ltd, Mostero Properties Ltd, Helal Properties Ltd, Pendalo Properties Ltd, Frontyard Properties Ltd, Bonsova Properties Ltd, Thermano Properties Ltd, Venicous Properties Ltd, Lorman Properties Ltd, Eracor Properties Ltd, Rulemon Properties Ltd, Maledico Properties Ltd, Bascone Properties Ltd, Balasec Properties Ltd, Bendolio Properties Ltd, Diafor Properties Ltd, Kartama Properties Ltd, Paramina Properties Ltd, Nouralia Properties Ltd, Resocot Properties Ltd, Soblano Properties Ltd, Talamon Properties Ltd, Weiner Properties Ltd, Zemialand Properties Ltd, Asiano Properties Ltd, Coeval Properties Ltd, Finevo Properties Ltd, Mazima Properties Ltd, Nigora Properties Ltd, Riveland Properties Ltd, Rosalica Properties Ltd, Secretskey Properties Ltd, Senadaco Properties Ltd, Tasabo Properties Ltd, Venetolio Properties Ltd, Zandexo Properties Ltd, Odolo Properties Ltd, Calandomo Properties Ltd, Molemo Properties Ltd, Samilo Properties Ltd, Sendilo Properties Ltd, Baleland Properties Ltd, Alezia Properties Ltd, Zenoplus Properties Ltd, Alepar Properties Ltd, Enelo Properties Ltd, Monata Properties Ltd, Vertilia Properties Ltd, Amary Properties Ltd, Aparno Properties Ltd, Lomenia Properties Ltd, Midelox Properties Ltd, Montira Properties Ltd, Orilema Properties Ltd και Philiki Ltd.

Ρουμανία: Otherland Properties Dorobanti SRL, Green Hills Properties SRL, Imoreth Properties SRL, Inroda Properties SRL, Zunimar Properties SRL, Alliomia Properties SRL και Nikaba Properties SRL.

Επίσης, στις 30 Ιουνίου 2023 η BOC PCL κατείχε το 100% των εταιρειών Obafemi Holdings Ltd, Stamoland Properties Ltd, Unoplan Properties Ltd, Petrassimo Properties Ltd και Gosman Properties Ltd.

Οι κύριες δραστηριότητες των πιο πάνω εταιρειών είναι η κατοχή μετοχών και άλλων επενδύσεων και η παροχή υπηρεσιών.

Στις 30 Ιουνίου 2023, η BOC PCL κατείχε το 100% στην BOC Terra AIF V.C.I Plc, η οποία είναι εναλλακτικό επενδυτικό ταμείο ακινήτων, επί του παρόντος αδρανής.

Στις 30 Ιουνίου 2023, η BOC PCL κατείχε το 100% των πιο κάτω εταιρειών οι οποίες κρατούνται για να δεχτούν ακίνητα:

Κύπρος: Holstone Properties Ltd, Cramonco Properties Ltd, Carilo Properties Ltd, Gelimo Properties Ltd, Rifelo Properties Ltd, Avaletto Properties Ltd, Larizemo Properties Ltd και Olisto Properties Ltd.

35. Εταιρείες του Συγκροτήματος (συνέχεια)

Επίσης, η BOC PCL κατέχει το 100% των πιο κάτω ενδιάμεσων μητρικών εταιρειών:

Κύπρος: Otherland Properties Ltd, Battersee Properties Ltd, Bonayia Properties Ltd, Janoland Properties Ltd, Imoreth Properties Ltd, Inroda Properties Ltd, Zunimar Properties Ltd, Nikaba Properties Ltd, Allioma Properties Ltd, Landanafield Properties Ltd και Hydrobius Ltd.

Η BOC PCL κατέχει επίσης το 100% των πιο κάτω αδρανών εταιρειών:

Κύπρος: Laiki Bank (Nominees) Ltd, Paneuropean Ltd, Nelcon Transport Co. Ltd, Iperi Properties Ltd, CYCMC IV Ltd, Prodino Properties Ltd, Thryan Properties Ltd, Canosa Properties Ltd, Ensolo Properties Ltd, Homirova Properties Ltd και Settle Cyprus Ltd.

Ελλάδα: Kyprou Zois (υποκατάστημα της EuroLife Ltd), Kyprou Asfaltiki (υποκατάστημα των Γενικών Ασφαλειών Κύπρου Λτδ), Kyprou Commercial SA και Kyprou Properties SA.

Όλες οι εταιρείες του Συγκροτήματος ενοποιούνται ως θυγατρικές με τη μέθοδο της πλήρους ενοποίησης. Όλες οι εταιρείες που παρατίθενται πιο πάνω έχουν μετοχικό κεφάλαιο που αποτελείται από συνήθεις μετοχές.

Εξαγορές θυγατρικών

Δεν υπήρχαν εξαγορές κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 και κατά την διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Διάλυση και πώληση θυγατρικών

Δεν υπήρξαν σημαντικές πωλήσεις θυγατρικών κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023. Salecom Ltd, Romaland Properties Ltd, Trecoda Properties Ltd, Weinco Properties Ltd και Cyprialife Ltd διαλύθηκαν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023. Thelemic Properties Ltd, Arlona Properties Ltd, Tebane Properties Ltd και Nivamo Properties Ltd πωλήθηκαν κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023.

Στις 30 Ιουνίου 2023, οι ακόλουθες θυγατρικές ήταν σε διαδικασία διάλυσης ή διαγραφής: Fantasio Properties Ltd, Demoro Properties Ltd, Bramwell Properties Ltd, Blindingqueen Properties Ltd, Fairford Properties Ltd, Sylvesta Properties Ltd, Battersee Real Estate SRL, Aktilo Properties Ltd, Stormino Properties Ltd, Tavoni Properties Ltd, Ameleto Properties Ltd, Birkdale Properties Ltd, Folimo Properties Ltd, Steparco Ltd, Thames Properties Ltd και Finerose Properties Ltd.

36. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξία

	Ποσοστό συμμετοχής (%)
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες	
Aris Capital Management LLC	30.0
Rosequeens Properties Limited	33.3
Fairways Automotive Holdings Ltd	45.0

Η λογιστική αξία των επενδύσεων σε συγγενείς εταιρείες θεωρείται πλήρως απομειωμένη και η αξία τους έχει περιοριστεί στο μηδέν.

36. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξία (συνέχεια)*Rosequeens Properties SRL*

Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 το Συγκρότημα πώλησε το 33.3% της συμμετοχής του στη συγγενή εταιρεία Rosequeens Properties SRL.

Επενδύσεις σε κοινοπραξία	Ποσοστό συμμετοχής (%)
Τσίρος (Άγιος Τύχων) Λτδ	50.0

Η λογιστική αξία των επενδύσεων σε κοινοπραξία θεωρείται πλήρως απομειωμένη και η αξία τους έχει περιοριστεί στο μηδέν.

37. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

Τον Ιούλιο 2023, η BOC PCL έκδωσε ένα Ομόλογο υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας ύψους €350 εκατ. στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Έκδοσης Μεσοπρόθεσμων Ομολογιακών Δανείων. Το ομόλογο εκδόθηκε στην ονομαστική του αξία και φέρει ετήσιο σταθερό επιτόκιο ύψους 7.375% το οποίο θα καταβάλλεται ετησίως αναδρομικά μέχρι την Ημερομηνία Πρόωρης Εξόφλησης (δηλαδή στις 25 Ιουλίου 2027). Το ομόλογο λήγει στις 25 Ιουλίου 2028, ωστόσο η BOC PCL έχει το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης κατά την Ημερομηνία Πρόωρης Εξόφλησης, νοουμένου ότι πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις (περιλαμβανομένης της λήψης των απαραίτητων εποπτικών εγκρίσεων) όπως ορίζονται στους Όρους και Προϋποθέσεις του ομολόγου. Εάν το ομόλογο δεν εξοφληθεί από την BOC PCL το επιτόκιο από την Ημερομηνία Πρόωρης Εξόφλησης μέχρι την ημερομηνία λήξης θα είναι κυμαινόμενο, ίσο με 3 μηνών Euribor συν 409.5 μονάδες βάσης, και θα καταβάλλεται κάθε τρίμηνο αναδρομικά. Το ομόλογο είναι εισηγμένο στην αγορά Euro MTF του Χρηματιστηρίου του Λουξεμβούργου. Το ομόλογο πληροί τα κριτήρια για την Ελάχιστη Απαίτηση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) και συμβάλλει στις απαιτήσεις για την Ελάχιστη Απαίτηση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) της BOC PCL.

Δεν υπήρχαν άλλα σημαντικά μη-διορθωτικά γεγονότα μετά τις 30 Ιουνίου 2023.

Ανεξάρτητη έκθεση επισκόπησης προς την Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company

Έκθεση επί των ενοποιημένων συνοπτικών ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων

Συμπέρασμα

Έχουμε επισκοπήσει τις ενοποιημένες συνοπτικές ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις (οι 'ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις') της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company που περιλαμβάνονται στην Ενδιάμεση Οικονομική Έκθεση της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company για την εξαμηνιαία περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023 (η "περίοδος").

Με βάση την επισκόπηση μας, τίποτα δεν έχει περιέλθει στην αντίληψη μας που θα μας οδηγούσε στο συμπέρασμα ότι οι ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις δεν έχουν ετοιμαστεί, από όλες τις ουσιώδεις απόψεις, σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 34, 'Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Αναφορά', όπως υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τους Κανονισμούς Διαφάνειας (Οδηγία 2004/109/ΕΚ) του 2007, όπως τροποποιήθηκαν, από το δεύτερο μέρος των κανόνων του 2019 (Κανόνες Διαφάνειας) της Κεντρικής Τράπεζας (Συμπεριφορά Επενδυτικής Αγοράς) της Ιρλανδίας και τις ισχύουσες απαιτήσεις από την καθοδήγηση δημοσιοποιήσεων και των κανόνων διαφάνειας της Αρχής Χρηματοπιστωτικής Συμπεριφοράς του Ηνωμένου Βασιλείου.

Οι ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις, αποτελούνται από:

- τον Ενδιάμεσο Ενοποιημένο Ισολογισμό στις 30 Ιουνίου 2023,
- την Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων και την Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων για την περίοδο που έληξε την ημερομηνία αυτή,
- την Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών για την περίοδο που έληξε την ημερομηνία αυτή,
- την Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων για την περίοδο που έληξε την ημερομηνία αυτή, και
- τις εξηγηματικές σημειώσεις στις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις.

Οι ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις που περιλαμβάνονται στην Ενδιάμεση Οικονομική Έκθεση έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 34, 'Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Αναφορά', όπως υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τους Κανονισμούς Διαφάνειας (Οδηγία 2004/109/ΕΚ) του 2007 όπως τροποποιήθηκαν, από το δεύτερο μέρος των κανόνων του 2019 (Κανόνες Διαφάνειας) της Κεντρικής Τράπεζας (Συμπεριφορά Επενδυτικής Αγοράς) της Ιρλανδίας και τις ισχύουσες απαιτήσεις από την καθοδήγηση δημοσιοποιήσεων και των κανόνων διαφάνειας της Αρχής Χρηματοπιστωτικής Συμπεριφοράς του Ηνωμένου Βασιλείου.

Όπως περιγράφεται στη σημείωση 3.2 των ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων, το χρηματοοικονομικό πλαίσιο αναφοράς που έχει εφαρμοστεί στην κατάρτιση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων του συγκροτήματος είναι η εφαρμοστέα νομοθεσία και τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση συμπεράσματος

Διενεργήσαμε την επισκόπηση μας σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο για Επισκοπήσεις 2410 (Ιρλανδίας), 'Επισκόπηση Ενδιάμεσης Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης που Διενεργείται από τον Ανεξάρτητο Ελεγκτή της Οντότητας' ("ΔΠΕ (Ιρλανδίας) 2410") που έχει εκδοθεί για χρήση στην Ιρλανδία. Μια επισκόπηση ενδιάμεσης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης περιλαμβάνει την υποβολή ερωτήσεων, κυρίως σε πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για χρηματοοικονομικά και λογιστικά θέματα καθώς και την εφαρμογή αναλυτικών και άλλων διαδικασιών επισκόπησης.

Η επισκόπηση έχει ουσιωδώς μικρότερο εύρος από τον έλεγχο ο οποίος διενεργείται με βάση τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα (Ιρλανδίας) και συνεπώς δεν μας δίνει τη δυνατότητα να αποκτήσουμε τη διασφάλιση ότι έχουν περιέλθει στην αντίληψη μας όλα τα σημαντικά θέματα τα οποία θα μπορούσαν να εντοπιστούν σε ένα έλεγχο. Κατά συνέπεια, δεν εκφράζουμε γνώμη ελέγχου.

Έχουμε διαβάσει τις άλλες πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην Ενδιάμεση Οικονομική Έκθεση και αξιολογήσαμε, κατά πόσο αυτές περιέχουν προφανή σφάλματα ή ουσιώδεις ασυνέπειες σε σχέση με τις πληροφορίες που παρουσιάζονται στις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις.

Συμπεράσματα σε σχέση με την συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Με βάση των διαδικασιών επισκόπησης μας, που είναι λιγότερο εκτενείς από αυτές που διενεργούνται σε ένα έλεγχο όπως περιγράφηκε στην ενότητα Βάση συμπεράσματος αυτής της έκθεσης, τίποτα δεν έχει περιέλθει στην αντίληψη μας που να υποδηλώνει ότι το διοικητικό συμβούλιο έχει υιοθετήσει ακατάλληλα τη λογιστική αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας ή ότι το διοικητικό συμβούλιο έχει εντοπίσει σημαντικές αβεβαιότητες σχετικά με την συνεχιζόμενη δραστηριότητα που δεν γνωστοποιούνται κατάλληλα.

Αυτό το συμπέρασμα βασίζεται στις διαδικασίες επισκόπησης που διενεργήθηκαν σύμφωνα με το ΔΠΕ (Ιρλανδίας) 2410. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες μπορεί να αναγκάσουν το συγκρότημα να σταματήσει να συνεχίσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

Ευθύνες για τις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις και την επισκόπηση

Ευθύνες ελεγκτών και του Διοικητικού Συμβουλίου

Η Ενδιάμεση Οικονομική Έκθεση, συμπεριλαμβανομένων των ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων, είναι ευθύνη του διοικητικού συμβουλίου και έχει εγκριθεί από το διοικητικό συμβούλιο. Το διοικητικό συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την κατάρτιση της Ενδιάμεσης Οικονομικής Έκθεσης σύμφωνα με τους Κανονισμούς Διαφάνειας (Οδηγία 2004/109/ΕΚ) του 2007 όπως τροποποιήθηκαν, από το δεύτερο μέρος των κανόνων του 2019 (Κανόνες Διαφάνειας) της Κεντρικής Τράπεζας (Συμπεριφορά Επενδυτικής Αγοράς) της Ιρλανδίας και τις ισχύουσες απαιτήσεις από την καθοδήγηση δημοσιοποιήσεων και των κανόνων διαφάνειας της Αρχής Χρηματοπιστωτικής Συμπεριφοράς του Ηνωμένου Βασιλείου. Για την ετοιμασία της Ενδιάμεσης Οικονομικής Έκθεσης, συμπεριλαμβανομένων των ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων, το διοικητικό συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση της ικανότητας του συγκροτήματος να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα, γνωστοποιώντας, κατά περίπτωση, θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και χρησιμοποιώντας τη λογιστική βάση της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός εάν το διοικητικό συμβούλιο σκοπεύει να ρευστοποιήσει το συγκρότημα ή να διακόψει τις δραστηριότητες του, ή δεν έχει καμία ρεαλιστική εναλλακτική από το να το κάνει.

Η δική μας ευθύνη επί των ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων στην Ενδιάμεση Οικονομική Έκθεση είναι να εκφράσουμε ένα συμπέρασμα με βάση την επισκόπηση μας. Το συμπέρασμα μας, συμπεριλαμβανομένου του συμπεράσματος σε σχέση με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα, βασίζεται σε διαδικασίες που είναι λιγότερο εκτενείς από τις διαδικασίες ελέγχου όπως περιγράφηκε στην παράγραφο Βάση συμπεράσματος αυτής της έκθεσης. Αυτή η έκθεση, συμπεριλαμβανομένου του συμπεράσματος, ετοιμάστηκε για την εταιρεία και μόνο, για σκοπούς συμμόρφωσης με τους Κανονισμούς Διαφάνειας (Οδηγία 2004/109/ΕΚ) του 2007 όπως τροποποιήθηκαν, από το δεύτερο μέρος των κανόνων του 2019 (Κανόνες Διαφάνειας) της Κεντρικής Τράπεζας (Συμπεριφορά Επενδυτικής Αγοράς) και τις ισχύουσες απαιτήσεις από την καθοδήγηση δημοσιοποιήσεων και των κανόνων διαφάνειας της Αρχής Χρηματοπιστωτικής Συμπεριφοράς του Ηνωμένου Βασιλείου και για κανέναν άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτό το συμπέρασμα, δεν αποδεχόμαστε και δεν αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση δυνατόν να περιέλθει, εκτός εάν συμφωνηθεί ρητά με γραπτή προηγούμενη συγκατάθεση μας.

Γνωστοποιήσεις Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης

**30 Ιουνίου
2023**

ΟΡΟΙ

Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων	Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων περιλαμβάνουν: (i) αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (περιλαμβανομένων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που ταξινομούνται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση, όπου ισχύει), (ii) εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (περιλαμβανομένης της εναπομείνουσας αναπροσαρμογής στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση, όπου ισχύει), (iii) αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για στοιχεία εκτός ισολογισμού (χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και ανειλημμένες υποχρεώσεις) που παρουσιάζονται στον ισολογισμό στις λοιπές υποχρεώσεις και (iv) συσσωρευμένη αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατηγοριοποιούνται και επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.
Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE) μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία	Η απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (Return on Tangible Equity, ROTE) μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία υπολογίζεται ως τα Κέρδη/(ζημιές) μετά τη Φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) (όπως ορίζονται) στην υποκείμενη βάση (ετησιοποιημένα – (από την αρχή του έτους μέχρι σήμερα)) ως προς τον τριμηνιαίο μέσο όρο των ιδίων κεφαλαίων που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας μείον τα άυλα περιουσιακά στοιχεία στο τέλος κάθε τριμήνου.
Απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE)	Η απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (Return on Tangible Equity, ROTE) υπολογίζεται ως τα Κέρδη/(ζημιές) μετά τη Φορολογία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) (ετησιοποιημένα – (από την αρχή του έτους μέχρι σήμερα)) ως προς τον τριμηνιαίο μέσο όρο των ιδίων κεφαλαίων που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας μείον τα άυλα περιουσιακά στοιχεία στο τέλος κάθε τριμήνου.
Δείκτης καθαρών δανείων προς καταθέσεις	Ο δείκτης καθαρών δανείων προς καταθέσεις υπολογίζεται ως τα μεικτά δάνεια (όπως ορίζονται) μείον τις συσσωρευμένες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζονται) ως προς το σύνολο των καταθέσεων.
Δείκτης κάλυψης ΜΕΔ	Ο δείκτης κάλυψης ΜΕΔ υπολογίζεται ως οι συσσωρευμένες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων στην υποκείμενη βάση (όπως ορίζονται) ως προς το σύνολο των ΜΕΔ (όπως ορίζονται).
Δείκτης κόστος προς έσοδα	Ο δείκτης κόστος προς έσοδα υπολογίζεται ως τα συνολικά έξοδα με βάση την υποκείμενη βάση (όπως ορίζονται) διαιρούμενο με τα συνολικά έσοδα στην υποκείμενη βάση (όπως ορίζονται).
Δείκτης μόχλευσης	Ο δείκτης μόχλευσης είναι ο δείκτης του συνόλου των ενσώματων ιδίων κεφαλαίων προς το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων όπως αυτά παρουσιάζονται στον ισολογισμό. Το σύνολο των ενσώματων ιδίων κεφαλαίων περιλαμβάνει τα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας και τους λοιπούς συμμετοχικούς τίτλους μείον τα άυλα περιουσιακά στοιχεία.
Καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	Τα καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες αποτελούνται από μεικτά δάνεια (όπως ορίζονται) μείον τις συσσωρευμένες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζονται, αλλά μη συμπεριλαμβανομένων των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για στοιχεία εκτός ισολογισμού που γνωστοποιούνται στον ισολογισμό εντός των λοιπών υποχρεώσεων).

Ίδια κεφάλαια μετόχων	Τα ίδια κεφάλαια περιλαμβάνουν τα συνολικά ίδια κεφάλαια προσαρμοσμένα για δικαιώματα μειοψηφίας και λοιπούς συμμετοχικούς τίτλους.
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες ως προς τα συνολικά έσοδα	Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες μείον έξοδα από αμοιβές και προμήθειες ως ποσοστό του συνόλου των εσόδων (όπως ορίζονται).
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο	Το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο υπολογίζεται ως τα καθαρά έσοδα από τόκους (ετησιοποιημένα με βάση τις συσσωρευμένες μέρες μέχρι σήμερα) ως ποσοστό του τριμηνιαίου μέσου όρου των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων (όπως ορίζονται). Στον τριμηνιαίο μέσο όρο των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων δεν περιλαμβάνονται τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων στο τέλος κάθε τριμήνου, όπου ισχύει.
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία και πριν τα μη – επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία και πριν τα μη – επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) είναι τα λειτουργικά κέρδη (όπως ορίζονται) προσαρμοσμένα για πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζονται), απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (μετά την αναστροφή), φορολογία και (κέρδη)/ζημιά που αναλογούν σε δικαιώματα μειοψηφίας.
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία – οργανικά (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία – οργανικά (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) είναι τα κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία και πριν τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία (όπως ορίζονται) (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας), εκτός από “Έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα έξοδα μετασχηματισμού – οργανικά”.
Λειτουργικά κέρδη	Τα λειτουργικά κέρδη στην υποκείμενη βάση περιλαμβάνουν κέρδη πριν τις πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζονται), απομειώσεις των λοιπών χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (μετά την αναστροφή), τη φορολογία, τα κέρδη που αναλογούν σε δικαιώματα μειοψηφίας και τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία (όπως ορίζονται).
Λειτουργικά κέρδη επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων	Τα λειτουργικά κέρδη επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων υπολογίζονται ως τα ετησιοποιημένα (με βάση τις συσσωρευμένες μέρες μέχρι σήμερα) λειτουργικά κέρδη στην υποκείμενη βάση (όπως ορίζονται) ως προς τον τριμηνιαίο μέσο όρο των περιουσιακών στοιχείων για τη σχετική περίοδο. Στο μέσο όρο των περιουσιακών στοιχείων δεν περιλαμβάνονται τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων στο τέλος κάθε τριμήνου, όπου ισχύει.
Μεικτά δάνεια	Τα μεικτά δάνεια αποτελούνται από: (i) μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος πριν από την εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση (περιλαμβανομένων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατηγοριοποιούνται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση, όπου ισχύει) και (ii) δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατηγοριοποιούνται και επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναπροσαρμοσμένα για τη συσσωρευμένη αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία. Η εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση αφορά κυρίως τα δάνεια που αποκτήθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα (υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του ανεξόφλητου συμβατικού ποσού και της εύλογης αξίας των δανείων κατά την ημερομηνία της εξαγοράς).

Μετακύλιση της αύξησης των επιτοκίων στο κόστος των εμπρόθεσμων καταθέσεων (pass-through)

Υπολογίζεται ως ποσοστό του κόστους (έξοδα από τόκους) των καταθέσεων με προθεσμίας και με προειδοποίηση ως προς το μέσο όρο του Euribor 6-μηνών για την περίοδο.

Μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΜΕΔ)

Με βάση τα πρότυπα αναφοράς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ) και τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) προς τις τράπεζες για τα ΜΕΔ, (που δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο 2017), ΜΕΔ θεωρούνται αυτά τα ανοίγματα τα οποία ικανοποιούν ένα από τους πιο κάτω όρους:

- (i) Ο δανειολήπτης έχει αξιολογηθεί ότι δεν είναι πιθανό να εκπληρώσει τις πιστωτικές του υποχρεώσεις χωρίς την εκποίηση της εξασφάλισής του, ανεξάρτητα από την ύπαρξη τυχόν ληξιπρόθεσμων οφειλών ή τον αριθμό των ημερών σε καθυστέρηση.
- (ii) Δάνεια σε αθέτηση ή απομειωμένα δάνεια σύμφωνα με την προσέγγιση που προβλέπεται από τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), τα οποία θα προκαλούσαν επίσης αθέτηση υποχρέωσης βάσει συγκεκριμένης πιστωτικής προσαρμογής, μείωσης της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και πτώχευσης του οφειλέτη.
- (iii) Σημαντικά ανοίγματα όπως καθορίζονται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ), τα οποία είναι ληξιπρόθεσμα πάνω από 90 μέρες.
- (iv) Εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια υπό επίβλεψη για τα οποία χρειάζονται επιπρόσθετες ρυθμίσεις.
- (v) Εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια που είχαν προηγουμένως ταξινομηθεί ως ΜΕΔ υπό επίβλεψη τα οποία παρουσιάζουν ληξιπρόθεσμες οφειλές πάνω από 30 μέρες εντός της περιόδου επίβλεψης.

Από 1 Ιανουαρίου 2021 εφαρμόζονται δύο νέες εποπτικές κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες επηρεάζουν την ταξινόμηση των ΜΕΔ και τον υπολογισμό των ημερών σε καθυστέρηση. Συγκεκριμένα, αυτές οι οδηγίες αφορούν τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για το όριο σημαντικότητας για πιστωτικές υποχρεώσεις σε καθυστέρηση (EBA/RTS/2016/06) και τις κατευθυντήριες γραμμές σε σχέση με την εφαρμογή του ορισμού της αθέτησης υποχρέωσης δυνάμει του άρθρου 178 (EBA/GL/2016/07).

Βάσει του υπολογισμού των ημερών σε καθυστέρηση, οι ημέρες σε καθυστέρηση ξεκινούν να υπολογίζονται όταν οι καθυστερήσεις/υπερβάσεις του δανείου ξεπεράσουν το όριο σημαντικότητας (αντί από την πρώτη μέρα που το δάνειο παρουσιάζει καθυστέρηση/υπερβάση). Επίσης, οι ημέρες σε καθυστέρηση θα μηδενίζονται όταν οι καθυστερήσεις/υπερβάσεις του δανείου μειωθούν κάτω από το όριο σημαντικότητας. Οι πληρωμές έναντι του δανείου που δεν μειώνουν τις καθυστερήσεις/υπερβάσεις πιο κάτω από το όριο σημαντικότητας, δεν θα επηρεάζουν τον υπολογισμό του αριθμού ημερών σε καθυστέρηση.

Για ιδιώτες οφειλέτες όταν ένα συγκεκριμένο μέρος των δανείων του οφειλέτη, το οποίο πληροί τα πιο πάνω κριτήρια των ΜΕΔ, υπερβαίνει το 20% της μεικτής λογιστικής αξίας όλων των εντός ισολογισμού δανείων του, τότε όλα τα δάνεια του οφειλέτη κατηγοριοποιούνται ως μη εξυπηρετούμενα. Σε αντίθετη περίπτωση, μόνο το συγκεκριμένο μέρος των δανείων κατηγοριοποιείται ως μη εξυπηρετούμενο.

Για μη ιδιώτες οφειλέτες, όταν το άνοιγμα πληροί τα κριτήρια ΜΕΔ που αναφέρονται πιο πάνω, τότε το συνολικό άνοιγμα του πελάτη ταξινομείται ως μη εξυπηρετούμενο.

Σημαντικές καθυστερήσεις/υπερβάσεις ορίζονται ως εξής:

- Έκθεση σε ιδιώτες: Συνολικές καθυστερήσεις/υπερβάσεις πάνω από €100
 - Έκθεση σε μη ιδιώτες: Συνολικές καθυστερήσεις/υπερβάσεις πάνω από €500
- και το ποσό σε καθυστέρηση/υπερβάση να είναι τουλάχιστον 1% του συνολικού ποσού χρηματοδότησης του πελάτη.

Τα ΜΕΔ παρουσιάζονται πριν την αφαίρεση των συσσωρευμένων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών δανείων (όπως ορίζονται).

Μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία	Τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία όπως παρουσιάζονται στην Ένοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων στην υποκείμενη βάση αφορούν: Έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα έξοδα μετασχηματισμού – οργανικά, (2022: Μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία σχετίζονται με: (i) Έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα έξοδα μετασχηματισμού – σε εξέλιξη (ii) Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ, (iii) Έξοδα αναδιάρθρωσης και άλλα έξοδα σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ και (iv) Έξοδα αναδιάρθρωσης – Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης προσωπικού, όπου ισχύει).
Νέα δάνεια	Ο νέος δανεισμός περιλαμβάνει ποσά που έχουν εκταμιευθεί για νέες και υφιστάμενες μη-ανακυκλούμενες διευκολύνσεις (εξαιρουμένων των ρυθμίσεων ή την εκ νέου διαπραγμάτευση των λογαριασμών) καθώς επίσης όσον αφορά τους τρεχούμενους λογαριασμούς και τα παρατραβήγματα περιλαμβάνει τη μέση μεταβολή (εάν είναι θετική) του υπολοίπου στην αρχή και στο τέλος της περιόδου. Οι διευκολύνσεις του τομέα 'Ανακτήσεις Χρεών' εξαιρούνται από τον υπολογισμό αφού η μεταβολή στους τρεχούμενους λογαριασμούς και τα παρατραβήγματα σχετίζεται κυρίως με τους δεδουλευμένους τόκους και όχι με νέο δανεισμό.
Πιστωτικές ζημιές δανείων	Οι πιστωτικές ζημιές δανείων αποτελούνται από: (i) πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, (ii) καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος σχετικά με δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες και (iii) τα καθαρά κέρδη από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, για την περίοδο/το έτος.
Ποσοστό ΜΕΔ	Το ποσοστό δανείων σε ΜΕΔ υπολογίζεται ως τα ΜΕΔ (όπως ορίζονται) ως προς τα μεικτά δάνεια (όπως ορίζονται).
Ρυθμός ψηφιακής υιοθέτησης	Ο αριθμός των ιδιωτών πελατών ψηφιακά ενεργών ως προς τον συνολικό αριθμό των ιδιωτών πελατών. Οι ψηφιακά ενεργοί πελάτες είναι τα άτομα που χρησιμοποιούν τα ψηφιακά κανάλια της BOC PCL (την τραπεζική εφαρμογή για κινητά, τη διαδικτυακή τραπεζική και τις Αυτόματες Ταμειακές Μηχανές (ATMs)) για να πραγματοποιήσουν τις τραπεζικές τους συναλλαγές, καθώς και μέσα διευκόλυνσης διεκπεραίωσης ψηφιακών συναλλαγών, όπως τις κάρτες που εκδίδει η BOC PCL για την πραγματοποίηση ηλεκτρονικών αγορών, βάσει της σκοροκάρτας που έχει αναπτυχθεί εσωτερικά (score card).
Συνολικά έξοδα	Τα συνολικά έξοδα στην υποκείμενη βάση αποτελούνται από το σύνολο των δαπανών προσωπικού, του ειδικού φόρου επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές και των άλλων λειτουργικών εξόδων (εξαιρουμένων των Έξόδων από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλων εξόδων μετασχηματισμού – οργανικά, (στην υποκείμενη βάση) όπως συμφιλιώνεται στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω) (2022: τα συνολικά έξοδα στην υποκείμενη βάση αποτελούνται από το σύνολο των δαπανών προσωπικού (εξαιρουμένων 'Κόστος αναδιάρθρωσης – Σχέδιο Εθελούσιας αποχώρησης προσωπικού') (στην υποκείμενη βάση όπως συμφιλιώνεται στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω), ειδικός φόρος επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές και των άλλων λειτουργικών εξόδων (εξαιρουμένων Έξόδων από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλων εξόδων μετασχηματισμού – οργανικά, 'Αναδιάρθρωσεις και άλλες δαπάνες που σχετίζονται με τις πωλήσεις ΜΕΔ', στην υποκείμενη βάση όπως συμφιλιώνεται στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω)).

Συνολικά έσοδα	Τα συνολικά έσοδα στην υποκείμενη βάση αποτελούνται από το σύνολο των καθαρών εσόδων από τόκους, καθαρών εσόδων από αμοιβές και προμήθειες, καθαρών κερδών από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, καθαρών κερδών/(ζημιών) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα (με εξαίρεση τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων), καθαρά αποτελέσματα από ασφαλιστικές εργασίες, καθαρών κερδών/(ζημιών) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα, καθαρών κερδών από πώληση αποθεμάτων ακινήτων και λοιπών εσόδων (στην υποκείμενη βάση). Η συμφιλίωση των ποσών αυτών μεταξύ της βάσης που απαιτείται από τη νομοθεσία και της υποκείμενης βάσης γνωστοποιείται στην Ενδιάμεση Έκθεση Διαχείρισης στο μέρος 'Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση'.
Τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία	Τα τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν: μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες, συν δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες, συν καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (περιλαμβανομένων καθαρών δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατηγοριοποιούνται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση, όπου ισχύει) (όπως ορίζονται), συν αναβαλλόμενο τίμημα πώλησης, συν επενδύσεις (με εξαίρεση τις μετοχές, αμοιβαία κεφάλαια και άλλες επενδύσεις που δεν είναι τοκοφόρες).
Χαρτοφυλάκιο καθαρών εξυπηρετούμενων δανείων	Το χαρτοφυλάκιο καθαρών εξυπηρετούμενων δανείων αποτελείται από το σύνολο των καθαρών δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (ως ορίζεται) εξαιρουμένων των χαρτοφυλακίων των καθαρών δανείων (i) της Μονάδας Αναδιάρθρωσης και Ανάκτησης Χρεών (Restructuring & Recoveries Division, RRD), (ii) της Μονάδας Διαχείρισης Ακινήτων (Real Estate Management Unit, REMU), και (iii) των μη κύριων εκθέσεων εξωτερικού.
Χρέωση για πιστωτικές ζημιές δανείων (cost of risk)	Η χρέωση για πιστωτικές ζημιές δανείων (cost of risk) (από την αρχή του έτους μέχρι σήμερα) υπολογίζεται ως οι πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζονται) (ετησιοποιημένος με βάση τις συσσωρευμένες μέρες μέχρι σήμερα) ως προς τον μέσο όρο των μεικτών δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (όπως ορίζονται). Ο μέσος όρος των μεικτών δανείων υπολογίζεται ως ο μέσος όρος του αρχικού υπόλοιπου και του τελικού υπολοίπου των μεικτών δανείων (όπως ορίζονται), για την περίοδο/το έτος.

ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΕΙΣ

Για σκοπούς των 'Γνωστοποιήσεις Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης', όπου γίνεται αναφορά σε 'Σημείωση' αφορά στην αντίστοιχη σημείωση στις Ενοποιημένες Συνοπτικές Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023.

Συμφιλιώσεις μεταξύ του υπολογισμού των μέτρων απόδοσης που δεν συνάδουν με τα ΔΠΧΑ και των πιο άμεσα συγκρίσιμων μέτρων απόδοσης που συνάδουν με τα ΔΠΧΑ, παρατίθενται πιο κάτω ούτως ώστε να μπορεί να γίνει σύγκριση της πληροφόρησης σε υποκείμενη βάση με την πληροφόρηση στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση.

Την 1 Ιανουαρίου 2023, το Συγκρότημα υιοθέτησε το ΔΠΧΑ 17 'Ασφαλιστήρια Συμβόλαια'. Όπως απαιτείται από το πρότυπο, το Συγκρότημα εφάρμοσε αναδρομικά τις απαιτήσεις, και οι συγκριτικές πληροφορίες που είχαν δημοσιευθεί προηγουμένως σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 4 'Ασφαλιστήρια Συμβόλαια' να έχουν αναπροσαρμοστεί από την ημερομηνία μετάβασης, 1 Ιανουαρίου 2022, και, ως εκ τούτου, οι συμφιλιώσεις των εναλλακτικών μέτρων απόδοσης έχουν επίσης αναπροσαρμοστεί όπου εφαρμόζεται.

1. Συμφιλίωση των Μεικτών δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
	€000	€000
Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην υποκείμενη βάση (όπως ορίζονται πιο πάνω)	10,277,457	10,217,453
Συμφιλίωση για:		
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση (Σημ. 18)	(74,998)	(89,029)
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 18)	(210,385)	(214,359)
Συσσωρευμένη αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	3,261	3,270
Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος στις Ενοποιημένες Συνοπτικές Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις (Σημ. 18)	9,995,335	9,917,335

2. Συμφιλίωση συσσωρευμένων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
	€000	€000
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στην υποκείμενη βάση (όπως ορίζονται πιο πάνω)	287,645	281,630
Συμφιλίωση για:		
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση (Σημ. 18)	(74,998)	(89,029)
Συσσωρευμένη αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	3,261	3,270
Προβλέψεις για απομείωση χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και ανειλημμένων υποχρεώσεων (Σημ. 24)	(18,007)	(17,429)
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στις Ενοποιημένες Συνοπτικές Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις (Σημ. 18)	197,901	178,442

3. Συμφιλίωση ΜΕΔ

	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
	€000	€000
ΜΕΔ στην υποκείμενη βάση (όπως ορίζονται πιο πάνω)	371,091	410,563
Συμφιλίωση για:		
Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) (ΜΕΔ) (Σημ. 1 πιο κάτω)	(35,866)	(37,742)
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (ΜΕΔ) που κατηγοριοποιήθηκαν ως στάδιο 3 (Σημ. 18)	(1,433)	(1,803)
Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος σε Στάδιο 3 στις Ενοποιημένες Συνοπτικές Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις (Σημ. 18)	333,792	371,018
Ποσοστό δανείων σε ΜΕΔ		
ΜΕΔ (ως ο πίνακας πιο πάνω) (€000)	371,091	410,563
Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (ως ο πίνακας πιο πάνω) (€000)	10,277,457	10,217,453
Δείκτης ΜΕΔ/Μεικτά δάνεια (%)	3.6%	4.0%

Σημείωση 1: Τα μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος πριν από την εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση περιλαμβάνουν δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση στο Στάδιο 3 ύψους €35,866 χιλ. (από συνολικό ποσό δανείων απομειωμένων κατά την αρχική αναγνώριση ύψους €107,622 χιλ.) (31 Δεκεμβρίου 2022: €37,742 χιλ. δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση στο Στάδιο 3 (από συνολικό ποσό δανείων απομειωμένων κατά την αρχική αναγνώριση ύψους €115,544 χιλ.)) όπως γνωστοποιούνται στη Σημείωση 18 των Ενοποιημένων Συνοπτικών Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023.

4. Συμφιλίωση Πιστωτικών Ζημιών Δανείων

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022
	€000	€000
Πιστωτικές ζημιές δανείων στην υποκείμενη βάση	24,397	23,118
Συμφιλίωση για:		
Πιστωτικές ζημιές δανείων που σχετίζονται με πωλήσεις ΜΕΔ, οι οποίες παρουσιάζονται στα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία στις 'Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ', στην υποκείμενη βάση	-	385
	24,397	23,503
Πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζονται) συμφιλιώνονται στη βάση όπως απαιτείται από τη νομοθεσία ως εξής:		
Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 12)	30,290	23,959
Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος - δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (βλέπε πιο κάτω)	(5,902)	(2,515)
Καθαρές ζημιές από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 10)	9	2,059
	24,397	23,503

Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος στη Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων ύψους €5,861 χιλ. (30 Ιουνίου 2022: €1,648 χιλ.) και αποτελείται από €5,902 χιλ. (30 Ιουνίου 2022: €2,515 χιλ.) καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και €41 χιλ. (30 Ιουνίου 2022: €867 χιλ.) καθαρές ζημιές από αποαναγνώριση των ομολόγων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΔΕΙΚΤΩΝ

Για σκοπούς των 'Γνωστοποιήσεις Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης', όπου γίνεται αναφορά σε 'Σημείωση' αφορά στην αντίστοιχη σημείωση στις Ενοποιημένες Συνοπτικές Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023.

1. Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο

Οι επί μέρους παράμετροι για τον υπολογισμό του καθαρού επιτοκιακού περιθωρίου παρουσιάζονται πιο κάτω:

1.1 Καθαρά έσοδα από τόκους που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του καθαρού επιτοκιακού περιθωρίου	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022 (αναπροσαρμοσμένα)
	€000	€000
Καθαρά έσοδα από τόκους στην υποκείμενη βάση/στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία	358,342	145,722
Καθαρά έσοδα από τόκους που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του καθαρού επιτοκιακού περιθωρίου (ετησιοποιημένα)	722,623	293,859

1.2 Τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία	30 Ιουνίου 2023	31 Μαρτίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022
	€000	€000	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	9,127,429	9,247,705	9,567,258
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	431,812	415,832	204,811
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	10,007,819	10,013,108	9,953,252
Προπληρωμένες, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία – Αναβαλλόμενο τίμημα πώλησης (Σημ. 20)	320,655	315,755	311,523
Επενδύσεις			
Ομόλογα (Σημ. 15)	3,178,127	2,746,790	2,499,894
Συνολικά τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία	23,065,842	22,739,190	22,536,738
1.3 Τριμηνιαίος μέσος όρος των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων (€000)			
- κατά τις 30 Ιουνίου 2023			22,780,590
- κατά τις 30 Ιουνίου 2022			22,235,482

1.4 Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022 (αναπροσαρμοσμένα)
Καθαρά έσοδα από τόκους (ετησιοποιημένα) (ως ο πίνακας 1.1 πιο πάνω) (€000)	722,623	293,859
Τριμηνιαίος μέσος όρος των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων (ως ο πίνακας 1.3 πιο πάνω) (€000)	22,780,590	22,235,482
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο (%)	3.17%	1.32%

2. Δείκτης κόστος προς έσοδα

2.1 Η συμφιλίωση των επί μέρους παραμέτρων των συνολικών εξόδων που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό του δείκτη κόστος προς έσοδα από την υποκείμενη βάση στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία παρουσιάζεται πιο κάτω:

2.1.1 Συμφιλίωση δαπανών προσωπικού	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022 (αναπροσαρ- μοσμένα)
	€000	€000
Συνολικές δαπάνες προσωπικού στην υποκείμενη βάση	93,043	95,173
Επανακατηγοριοποιήσεις για:		
Έξοδα αναδιάρθρωσης – παρουσιάζονται ξεχωριστά στην υποκείμενη βάση το 2022	δ/ε	3,130
Συνολικές δαπάνες προσωπικού στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία (Σημ. 11)	93,043	98,303

2.1.2 Συμφιλίωση Άλλων λειτουργικών εξόδων	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022 (αναπροσαρ- μοσμένα)
	€000	€000
Άλλα λειτουργικά έξοδα στην υποκείμενη βάση	68,199	69,149
Επανακατηγοριοποιήσεις για:		
Λειτουργικά έξοδα και έξοδα αναδιάρθρωσης που σχετίζονται με πωλήσεις ΜΕΔ, τα οποία παρουσιάζονται στα Έξοδα αναδιάρθρωσης και άλλα έξοδα σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ' στην υποκείμενη βάση	δ/ε	1,389
Έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα έξοδα μετασχηματισμού - οργανικά, που παρουσιάζονται ξεχωριστά στην υποκείμενη βάση	2,257	5,286
Άλλα λειτουργικά έξοδα στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία (Σημ. 11)	70,456	75,824

Η συμφιλίωση των επί μέρους παραμέτρων των συνολικών εσόδων που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό του δείκτη κόστος προς έσοδα από την υποκείμενη βάση στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία παρουσιάζεται πιο κάτω:

2.2 Συνολικά εισοδήματα στην υποκείμενη βάση	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022 (αναπροσαρ- μοσμένα)
	€000	€000
Καθαρά έσοδα από τόκους στην υποκείμενη βάση/στη βάση που απαιτείται από την νομοθεσία (ως ο πίνακας 1.1 πιο πάνω)	358,342	145,722
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες στην υποκείμενη βάση/στη βάση που απαιτείται από την νομοθεσία	89,604	93,639
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα και Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος στην υποκείμενη βάση (ως ο πίνακας 2.3 πιο κάτω)	21,487	2,907
Καθαρά αποτελέσματα από ασφαλιστικές εργασίες (Σημείωση πιο κάτω)	24,561	23,724
Καθαρές ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και Καθαρά κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων (στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία)	4,694	6,870
Λοιπά έσοδα (στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία)	12,200	8,927
Συνολικά εισοδήματα στην υποκείμενη βάση	510,888	281,789

2. Δείκτης κόστος προς έσοδα (συνέχεια)

Καθαρά αποτελέσματα από ασφαλιστικές εργασίες αποτελούνται από το άθροισμα των λεζάντων 'Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) ασφάλισης και Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) αντασφάλισης', 'Καθαρά αποτελέσματα από ασφαλιστικές εργασίες' και 'Καθαρά αποτελέσματα από αντασφαλιστικές υπηρεσίες' στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία.

2.3 Συμφιλίωση Καθαρών κερδών από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα και Καθαρών κερδών από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος μεταξύ στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία και στην υποκείμενη βάση	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022 (αναπροσαρ- μοσμένα)
	€000	€000
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα και Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος στην υποκείμενη βάση	21,487	2,907
Επανακατηγοριοποιήσεις για:		
Καθαρές ζημιές από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, που γνωστοποιούνται στις 'Πιστωτικές ζημιές δανείων' στην υποκείμενη βάση (Σημ. 10)	(9)	(2,059)
Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος - των δανείων και απαιτήσεων σε πελάτες (πίνακας 4 μέρος 'Συμφιλίωσης' πιο πάνω)	5,902	2,515
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα και Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία (ως πιο κάτω)	27,380	3,363
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα και Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος (ως ο πιο πάνω πίνακας) συμφιλιώνονται στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία ως ακολούθως:		
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	15,839	11,898
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρηματοοικονομικά μέσα (Σημ. 10)	5,680	(10,183)
Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος	5,861	1,648
	27,380	3,363
2.4 Συνολικά έξοδα στην υποκείμενη βάση	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022 (αναπροσαρ- μοσμένα)
	€000	€000
Δαπάνες προσωπικού στην υποκείμενη βάση (ως ο πίνακας 2.1.1 πιο πάνω)	93,043	95,173
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων και άλλα τέλη/εισφορές στην υποκείμενη βάση/στη βάση που απαιτείται από την νομοθεσία	18,236	16,507
Άλλα λειτουργικά έξοδα στην υποκείμενη βάση (ως ο πίνακας 2.1.2 πιο πάνω)	68,199	69,149
Συνολικά έξοδα στην υποκείμενη βάση	179,478	180,829
Δείκτης κόστος προς έσοδα		
Συνολικά έξοδα (ως ο πίνακας 2.4 πιο πάνω) (€000)	179,478	180,829
Συνολικά εισοδήματα (ως ο πίνακας 2.2 πιο πάνω) (€000)	510,888	281,789
Συνολικά έξοδα/Συνολικά εισοδήματα (%)	35%	64%

3. Λειτουργικά κέρδη επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων

Οι επί μέρους παράμετροι που χρησιμοποιούνται στον προσδιορισμό του δείκτη λειτουργικών κερδών επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων παρατίθενται πιο κάτω:

	30 Ιουνίου 2023	31 Μαρτίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022 (αναπροσαρμο- σμένα)
	€000	€000	€000
Συνολικά περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό του δείκτη λειτουργικών κερδών επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων ως ο Ενδιάμεσος Ενοποιημένος Ισολογισμός	25,706,637	25,386,804	25,288,541
Τριμηνιαίος μέσος όρος συνολικών περιουσιακών στοιχείων (€000)			
- κατά τις 30 Ιουνίου 2023			25,460,661
- κατά τις 30 Ιουνίου 2022 (αναπροσαρμοσμένα)			25,142,255

	2023	2022 (αναπροσαρ- μοσμένα)
Συνολικά εισοδήματα (ετησιοποιημένα) για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου (ως ο πίνακας 2.2 πιο πάνω) (€000)	1,030,244	568,249
Συνολικά έξοδα (ετησιοποιημένα) για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου (ως ο πίνακας 2.4 πιο πάνω) (€000)	(361,931)	(364,655)
Λειτουργικά κέρδη (ετησιοποιημένα) για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου (€000)	668,313	203,594
Τριμηνιαίος μέσος όρος συνολικών περιουσιακών στοιχείων στις 30 Ιουνίου (ως ο πιο πάνω πίνακας) (€000)	25,460,661	25,142,255
Λειτουργικά κέρδη επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων (ετησιοποιημένα) (%)	2.6%	0.8%

4. Χρέωση για πιστωτικές ζημιές δανείων (Cost of Risk)

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022
	€000	€000
Πιστωτικές ζημιές δανείων (ετησιοποιημένα) (ως ο πίνακας 4 στο τμήμα 'Συμφιλίωση' πιο πάνω)	49,198	46,619
Μέσος όρος των μεικτών δανείων (όπως ορίζονται) (ως ο πίνακας 1 πιο πάνω)	10,247,455	10,951,845
Χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων (CoR) %	0.48%	0.43%

5. Βασικά κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία ανά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας

Οι επιμέρους παράμετροι που χρησιμοποιούνται στον προσδιορισμό των 'Βασικών κερδών μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία ανά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ σεντ)' παρέχονται πιο κάτω:

	2023	2022 (αναπροσαρ- μοσμένα)
Κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) στην υποκείμενη βάση για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου (ως ο πίνακας 5.1 πιο κάτω) (€000)	222,504	52,404
Μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά την διάρκεια της περιόδου, εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών (€000) (Σημ. 14)	446,058	446,058
Βασικά κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία ανά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ σεντ)	49.88	11.75

Η συμφιλίωση μεταξύ των 'Κερδών μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)' στην υποκείμενη βάση και στα 'Κέρδη μετά τη φορολογία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)' στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία παρέχεται στον πιο κάτω πίνακα:

5.1 Συμφιλίωση των Κερδών μετά τη φορολογία-που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2023	2022 (αναπροσαρ- μοσμένα)
	€000	€000
Κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) στην υποκείμενη βάση	222,504	52,404
<i>Επανακατηγοριοποιήσεις για:</i>		
Πιστωτικές ζημιές δανείων που σχετίζονται με πωλήσεις ΜΕΔ, οι οποίες παρουσιάζονται στα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία στις 'Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ' στην υποκείμενη βάση (ως ο πίνακας 4 στο τμήμα 'Συμφιλιώσεις' πιο πάνω)	-	(385)
Λειτουργικά έξοδα και αναδιάρθρωση εξόδων που σχετίζονται με πωλήσεις ΜΕΔ, παρουσιάζονται στα 'Έξοδα αναδιάρθρωσης και άλλα έξοδα σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ' στην υποκείμενη βάση (ως ο πίνακας 2.1.2 πιο πάνω)	-	(1,389)
Έξοδα από συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλα έξοδα μετασχηματισμού – οργανικά, παρουσιάζονται ξεχωριστά στην υποκείμενη βάση (ως ο πίνακας 2.1.2 πιο πάνω)	(2,257)	(5,286)
Έξοδα αναδιάρθρωσης – σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης και άλλες παροχές τερματισμού, παρουσιάζονται ξεχωριστά στην υποκείμενη βάση (ως ο πίνακας 2.1.1 πιο πάνω)	-	(3,130)
Κέρδη μετά τη φορολογία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία	220,247	42,214

6. Απόδοση ενσώματων ιδίων κεφαλαίων (ROTE)

Οι επιμέρους παράμετροι που χρησιμοποιούνται στον προσδιορισμό της 'Απόδοσης ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων (ROTE)' παρέχονται πιο κάτω:

	2023	2022 (αναπροσαρ- μοσμένα)
Κέρδη μετά τη φορολογία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου (ετησιοποιημένα) (ως ο πίνακας 5.1 πιο πάνω) (€000)	444,145	85,128
Τριμηνιαίος μέσος όρος των ενσώματων ιδίων κεφαλαίων που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας στις 30 Ιουνίου (ως ο πίνακας 6.2 πιο κάτω) (€000)	1,846,802	1,751,868
Απόδοση ενσώματων ιδίων κεφαλαίων (ROTE) (%)	24.0%	4.9%

6.1 Ενσώματα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	30 Ιουνίου 2023	31 Μαρτίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022 (αναπροσαρ- μοσμένα)
	€000	€000	€000
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία)	1,984,459	1,899,202	1,806,266
Μείον: Άυλα περιουσιακά στοιχεία (στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία)	(47,546)	(49,430)	(52,546)
Συνολικά ενσώματα ιδίων κεφαλαίων που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	1,936,913	1,849,772	1,753,720
6.2 Τριμηνιαίος μέσος όρος των ενσώματων ιδίων κεφαλαίων που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€000)			
- κατά τις 30 Ιουνίου 2023			1,846,802
- κατά τις 30 Ιουνίου 2022 (αναπροσαρμοσμένα)			1,751,868

7. Δείκτης μόχλευσης

	2023	2022 (αναπροσαρ- μοσμένα)
Συνολικά περιουσιακά στοιχεία στις 30 Ιουνίου 2023/31 Δεκεμβρίου 2022 (€000)	25,706,637	25,288,541
Ενσώματα συνολικά ίδια κεφάλαια (περιλαμβανομένων των Λοιπών συμμετοχικών τίτλων) στις 30 Ιουνίου 2023/31 Δεκεμβρίου 2022 (ως ο πίνακας 7.1 πιο κάτω) (€000)	2,172,430	1,973,720
Δείκτης μόχλευσης	8.5%	7.8%

7.1 Ενσώματα ίδια κεφάλαια	30 Ιουνίου 2023	31 Δεκεμβρίου 2022 (αναπροσαρ- μοσμένα)
	€000	€000
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία)	1,984,459	1,806,266
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	235,517	220,000
Μείον: Άυλα περιουσιακά στοιχεία (στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία)	(47,546)	(52,546)
Συνολικά ενσώματα ίδια κεφάλαια	2,172,430	1,973,720